॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਦੀਘਨਿਕਾਯੋ

ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧਵਗ੍ਗਪਾਲ਼ਿ

੧. ਬ੍ਰਹ੍ਮਜਾਲਸੁਤ੍ਤੰ

ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਕਥਾ

੧. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾ ਚ ਰਾਜਗਹਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਚ ਨਾਲ਼ਨ੍ਦਂ ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ। ਸੁਪ੍ਪਿਯੋਪਿ ਖੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਅਨ੍ਤਰਾ ਚ ਰਾਜਗਹਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਚ ਨਾਲ਼ਨ੍ਦਂ ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਨਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤੇਨ ਮਾਣਵੇਨ। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ ਸੁਪ੍ਪਿਯੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ; ਸੁਪ੍ਪਿਯਸ੍ਸ ਪਨ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤੋ ਮਾਣਵੋ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ। ਇਤਿਹ ਤੇ ਉਭੋ ਆਚਰਿਯਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਉਜੁਵਿਪਚ੍ਚਨੀਕਵਾਦਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਾ [ਅਨੁਬਦ੍ਧਾ (ਕ॰ ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਹੋਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ।

੨. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾਯਂ ਰਾਜਾਗਾਰਕੇ ਏਕਰਤ੍ਤਿਵਾਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛਿ [ਉਪਗਞ੍ਛਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ। ਸੁਪ੍ਪਿਯੋਪਿ ਖੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾਯਂ ਰਾਜਾਗਾਰਕੇ ਏਕਰਤ੍ਤਿਵਾਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛਿ [ਉਪਗਞ੍ਛਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਨਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤੇਨ ਮਾਣਵੇਨ। ਤਤ੍ਰਪਿ ਸੁਦਂ ਸੁਪ੍ਪਿਯੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ; ਸੁਪ੍ਪਿਯਸ੍ਸ ਪਨ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤੋ ਮਾਣਵੋ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ। ਇਤਿਹ ਤੇ ਉਭੋ ਆਚਰਿਯਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਉਜੁਵਿਪਚ੍ਚਨੀਕਵਾਦਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ।

੩. ਅਥ ਖੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯਂ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਿਤਾਨਂ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ੇ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਨਂ ਅਯਂ ਸਙ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮੋ ਉਦਪਾਦਿ – ''ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਆਵੁਸੋ, ਅਬ੍ਭੁਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਯਾਵਞ੍ਚਿਦਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਨਾਨਾਧਿਮੁਤ੍ਤਿਕਤਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦਿਤਾ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਸੁਪ੍ਪਿਯੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ; ਸੁਪ੍ਪਿਯਸ੍ਸ ਪਨ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤੋ ਮਾਣਵੋ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ। ਇਤਿਹਮੇ ਉਭੋ ਆਚਰਿਯਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਉਜੁਵਿਪਚ੍ਚਨੀਕਵਾਦਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚਾ''ਤਿ।

੪. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਇਮਂ ਸਙ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਨਿਸਜ੍ਜ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਕਾਯਨੁਤ੍ਥ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ, ਕਾ ਚ ਪਨ ਵੋ ਅਨ੍ਤਰਾਕਥਾ ਵਿਪ੍ਪਕਤਾ''ਤਿ? ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ''ਇਧ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯਂ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਿਤਾਨਂ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ੇ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਨਂ ਅਯਂ ਸਙ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮੋ ਉਦਪਾਦਿ – 'ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ,

ਆਵੁਸੋ, ਅਬ੍ਭੁਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਯਾਵਞ੍ਚਿਦਂ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਜਾਨਤਾ ਪਸ੍ਸਤਾ ਅਰਹਤਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਨਾਨਾਧਿਮੁਤ੍ਤਿਕਤਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦਿਤਾ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਸੁਪ੍ਪਿਯੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ; ਸੁਪ੍ਪਿਯਸ੍ਸ ਪਨ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤੋ ਮਾਣਵੋ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ। ਇਤਿਹਮੇ ਉਭੋ ਆਚਰਿਯਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਉਜੁਵਿਪਚ੍ਚਨੀਕਵਾਦਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚਾ'ਤਿ। ਅਯਂ ਖੋ ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਨ੍ਤਰਾਕਥਾ ਵਿਪ੍ਪਕਤਾ, ਅਥ ਭਗਵਾ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ।

੫. ''ਮਮਂ ਵਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਰੇ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਾ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਤ੍ਰ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਨ ਆਘਾਤੋ ਨ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯੋ ਨ ਚੇਤਸੋ ਅਨਭਿਰਦ੍ਧਿ ਕਰਣੀਯਾ। ਮਮਂ ਵਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਪਰੇ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਾ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਸ੍ਸਥ ਕੁਪਿਤਾ ਵਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨਾ ਵਾ, ਤੁਮ੍ਹਂ ਯੇਵਸ੍ਸ ਤੇਨ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ। ਮਮਂ ਵਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਰੇ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਾ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਸ੍ਸਥ ਕੁਪਿਤਾ ਵਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨਾ ਵਾ, ਅਪਿ ਨੁ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਰੇਸਂ ਸੁਭਾਸਿਤਂ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਆਜਾਨੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ''। ''ਮਮਂ ਵਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਰੇ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਾ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਅਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਤ੍ਰ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਅਭੂਤਂ ਅਭੂਤਤੋ ਨਿਬ੍ਬੇਠੇਤਬ੍ਬਂ – 'ਇਤਿਪੇਤਂ ਅਭੂਤਂ, ਇਤਿਪੇਤਂ ਅਤਚ੍ਛਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਚੇਤਂ ਅਮ੍ਹੇਸੁ, ਨ ਚ ਪਨੇਤਂ ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਸਂਵਿਜ੍ਜਤੀ'ਤਿ।

੬. ''ਮਮਂ ਵਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਰੇ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਾ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਤ੍ਰ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਨ ਆਨਨ੍ਦੋ ਨ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਨ ਚੇਤਸੋ ਉਪ੍ਪਿਲਾਵਿਤਤ੍ਤਂ ਕਰਣੀਯਂ। ਮਮਂ ਵਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਰੇ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਾ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਸ੍ਸਥ ਆਨਨ੍ਦਿਨੋ ਸੁਮਨਾ ਉਪ੍ਪਿਲਾਵਿਤਾ ਤੁਮ੍ਹਂ ਯੇਵਸ੍ਸ ਤੇਨ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ। ਮਮਂ ਵਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਰੇ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਾ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਤ੍ਰ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਭੂਤਂ ਭੂਤਤੋ ਪਟਿਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ – 'ਇਤਿਪੇਤਂ ਭੂਤਂ, ਇਤਿਪੇਤਂ ਤਚ੍ਛਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਚੇਤਂ ਅਮ੍ਹੇਸੁ, ਸਂਵਿਜ੍ਜਤਿ ਚ ਪਨੇਤਂ ਅਮ੍ਹੇਸੂ'ਤਿ।

ਚੂਲ਼ਸੀਲਂ

੭. ''ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਓਰਮਤ੍ਤਕਂ ਸੀਲਮਤ੍ਤਕਂ, ਯੇਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ। ਕਤਮਞ੍ਚ ਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ ਓਰਮਤ੍ਤਕਂ ਸੀਲਮਤ੍ਤਕਂ, ਯੇਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ?

੮. '''ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਂ ਪਹਾਯ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਨਿਹਿਤਦਣ੍ਡੋ, ਨਿਹਿਤਸਤ੍ਥੋ, ਲਜ੍ਜੀ, ਦਯਾਪਨ੍ਨੋ, ਸਬ੍ਬਪਾਣਭੂਤਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ ਵਿਹਰਤੀ'ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

'''ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਂ ਪਹਾਯ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਦਿਨ੍ਨਾਦਾਯੀ ਦਿਨ੍ਨਪਾਟਿਕਙ੍ਖੀ, ਅਥੇਨੇਨ ਸੁਚਿਭੂਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਿਹਰਤੀ'ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

'''ਅਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਹਾਯ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਆਰਾਚਾਰੀ [ਅਨਾਚਾਰੀ (ਕ॰)] ਵਿਰਤੋ [ਪਟਿਵਿਰਤੋ (ਕਤ੍ਥਚਿ)] ਮੇਥੁਨਾ ਗਾਮਧਮ੍ਮਾ'ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

੯. '''ਮੁਸਾਵਾਦਂ ਪਹਾਯ ਮੁਸਾਵਾਦਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਸਚ੍ਚਵਾਦੀ ਸਚ੍ਚਸਨ੍ਧੋ ਥੇਤੋ [ਠੇਤੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰)] ਪਚ੍ਚਯਿਕੋ ਅਵਿਸਂਵਾਦਕੋ ਲੋਕਸ੍ਸਾ'ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

'''ਪਿਸੁਣਂ ਵਾਚਂ ਪਹਾਯ ਪਿਸੁਣਾਯ ਵਾਚਾਯ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ, ਇਤੋ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨ ਅਮੁਤ੍ਰ ਅਕ੍ਖਾਤਾ ਇਮੇਸਂ ਭੇਦਾਯ, ਅਮੁਤ੍ਰ ਵਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨ ਇਮੇਸਂ ਅਕ੍ਖਾਤਾ ਅਮੂਸਂ ਭੇਦਾਯ। ਇਤਿ ਭਿਨ੍ਨਾਨਂ ਵਾ ਸਨ੍ਧਾਤਾ, ਸਹਿਤਾਨਂ ਵਾ ਅਨੁਪ੍ਪਦਾਤਾ ਸਮਗ੍ਗਾਰਾਮੋ ਸਮਗ੍ਗਰਤੋ ਸਮਗ੍ਗਨਨ੍ਦੀ ਸਮਗ੍ਗਕਰਣਿਂ ਵਾਚਂ ਭਾਸਿਤਾ'ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

'''ਫਰੁਸਂ ਵਾਚਂ ਪਹਾਯ ਫਰੁਸਾਯ ਵਾਚਾਯ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ, ਯਾ ਸਾ ਵਾਚਾ ਨੇਲਾ ਕਣ੍ਣਸੁਖਾ ਪੇਮਨੀਯਾ ਹਦਯਙ੍ਗਮਾ ਪੋਰੀ ਬਹੁਜਨਕਨ੍ਤਾ ਬਹੁਜਨਮਨਾਪਾ ਤਥਾਰੂਪਿਂ ਵਾਚਂ ਭਾਸਿਤਾ'ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

'''ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪਂ ਪਹਾਯ ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਕਾਲਵਾਦੀ ਭੂਤਵਾਦੀ ਅਤ੍ਥਵਾਦੀ ਧਮ੍ਮਵਾਦੀ ਵਿਨਯਵਾਦੀ, ਨਿਧਾਨਵਤਿਂ ਵਾਚਂ ਭਾਸਿਤਾ ਕਾਲੇਨ ਸਾਪਦੇਸਂ ਪਰਿਯਨ੍ਤਵਤਿਂ ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤ'ਨ੍ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

੧੦. 'ਬੀਜਗਾਮਭੂਤਗਾਮਸਮਾਰਮ੍ਭਾ [ਸਮਾਰਬ੍ਭਾ (ਸੀ॰ ਕ॰)] ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ'ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ... ਪੇ॰...।

'''ਏਕਭਤ੍ਤਿਕੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਰਤ੍ਤੂਪਰਤੋ ਵਿਰਤੋ [ਪਟਿਵਿਰਤੋ (ਕਤ੍ਥਚਿ)] ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਾ...।

ਨਚ੍ਚਗੀਤਵਾਦਿਤਵਿਸੂਕਦਸ੍ਸਨਾ [ਨਚ੍ਚਗੀਤਵਾਦਿਤਵਿਸੁਕਦਸ੍ਸਨਾ (ਕ॰)] ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ...।

ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਵਿਲੇਪਨਧਾਰਣਮਣ੍ਡਨਵਿਭੂਸਨਟ੍ਠਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ...।

ਉਚ੍ਚਾਸਯਨਮਹਾਸਯਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ...।

ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ...।

ਆਮਕਧਞ੍ਞਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ...।

ਆਮਕਮਂਸਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ...।

ਇਤ੍ਥਿਕੁਮਾਰਿਕਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ...।

ਦਾਸਿਦਾਸਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ...।

ਅਜੇਲ਼ਕਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ...।

ਕੁਕ੍ਕੁਟਸੂਕਰਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ...।

ਹਤ੍ਥਿਗਵਸ੍ਸਵਲ਼ਵਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ...।

ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ...।

ਦੂਤੇਯ੍ਯਪਹਿਣਗਮਨਾਨੁਯੋਗਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ…।

ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ…।

ਤੁਲਾਕੂਟਕੰਸਕੂਟਮਾਨਕੂਟਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ…।

ਉਕ੍ਕੋਟਨਵਞ੍ਚਨਨਿਕਤਿਸਾਚਿਯੋਗਾ [ਸਾਵਿਯੋਗਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕੰ॰ ਕ॰)] ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ…।

ਛੇਦਨਵਧਬਨ੍ਧਨਵਿਪਰਾਮੋਸਆਲੋਪਸਹਸਾਕਾਰਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ’ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੰ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

ਚੂਲ਼ਸੀਲੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

ਮਜ੍ਝਿਮਸੀਲੰ

੧੧. ‘‘‘ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪੰ ਬੀਜਗਾਮਭੂਤਗਾਮਸਮਾਰਮ੍ਭੰ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ [ਸੇਯ੍ਯਥੀਦੰ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] – ਮੂਲਬੀਜੰ ਖਨ੍ਧਬੀਜੰ ਫਲ਼ੁਬੀਜੰ ਅਗ੍ਗਬੀਜੰ ਬੀਜਬੀਜਮੇਵ ਪਞ੍ਚਮੰ [ਪਞ੍ਚਮੰ ਇਤਿ ਵਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)]; ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਬੀਜਗਾਮਭੂਤਗਾਮਸਮਾਰਮ੍ਭਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ’ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੰ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

੧੨. ‘‘‘ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪੰ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਪਰਿਭੋਗੰ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ , ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਅਨ੍ਨਸਨ੍ਨਿਧਿੰ ਪਾਨਸਨ੍ਨਿਧਿੰ ਵਤ੍ਥਸਨ੍ਨਿਧਿੰ ਯਾਨਸਨ੍ਨਿਧਿੰ ਸਯਨਸਨ੍ਨਿਧਿੰ ਗਨ੍ਧਸਨ੍ਨਿਧਿੰ ਆਮਿਸਸਨ੍ਨਿਧਿੰ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਪਰਿਭੋਗਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ’ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੰ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

੧੩. ‘‘‘ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪੰ ਵਿਸੂਕਦਸ੍ਸਨੰ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਨਚ੍ਚੰ ਗੀਤੰ ਵਾਦਿਤੰ ਪੇਕ੍ਖੰ ਅਕ੍ਖਾਨੰ ਪਾਣਿਸ੍ਸਰੰ ਵੇਤਾਲ਼ੰ ਕੁਮ੍ਭਥੂਣੰ [ਕੁਮ੍ਭਥੂਨੰ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰), ਕੁਮ੍ਭਥੂਣੰ (ਸੀ॰)] ਸੋਭਨਕੰ [ਸੋਭਨਘਰਕੰ (ਸੀ॰), ਸੋਭਨਗਰਕੰ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕੰ॰ ਪੀ॰)] ਚਣ੍ਡਾਲੰ ਵੰਸੰ ਧੋਵਨੰ ਹਤ੍ਥਿਯੁਦ੍ਧੰ ਅਸ੍ਸਯੁਦ੍ਧੰ ਮਹਿੰਸਯੁਦ੍ਧੰ [ਮਹਿਸਯੁਦ੍ਧੰ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕੰ॰ ਪੀ॰)] ਉਸਭਯੁਦ੍ਧੰ ਅਜਯੁਦ੍ਧੰ ਮੇਣ੍ਡਯੁਦ੍ਧੰ ਕੁਕ੍ਕੁਟਯੁਦ੍ਧੰ ਵਟ੍ਟਕਯੁਦ੍ਧੰ ਦਣ੍ਡਯੁਦ੍ਧੰ ਮੁਟ੍ਠਿਯੁਦ੍ਧੰ ਨਿਬ੍ਬੁਦ੍ਧੰ ਉਯ੍ਯੋਧਿਕੰ ਬਲਗ੍ਗੰ ਸੇਨਾਬ੍ਯੂਹੰ ਅਨੀਕਦਸ੍ਸਨੰ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਵਿਸੂਕਦਸ੍ਸਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ’ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੰ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

੧੪. ‘‘‘ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪੰ ਜੂਤਪ੍ਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਾਨੁਯੋਗੰ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਅਟ੍ਠਪਦੰ ਦਸਪਦੰ ਆਕਾਸੰ ਪਰਿਹਾਰਪਥੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਖਲਿਕੰ ਘਟਿਕੰ ਸਲਾਕਹਤ੍ਥੰ ਅਕ੍ਖੰ ਪਙ੍ਗਚੀਰੰ ਵਙ੍ਕਕੰ ਮੋਕ੍ਖਚਿਕੰ ਚਿਙ੍ਗੁਲਿਕੰ [ਚਿਙ੍ਗੁਲਕੰ (ਕ॰ ਸੀ॰)] ਪਤ੍ਤਾਲ਼੍ਹਕੰ ਰਥਕੰ ਧਨੁਕੰ ਅਕ੍ਖਰਿਕੰ ਮਨੇਸਿਕੰ ਯਥਾਵਜ੍ਜੰ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਜੂਤਪ੍ਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਾਨੁਯੋਗਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ’ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੰ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

੧੫. '''ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਂ ਉਚ੍ਚਾਸਯਨਮਹਾਸਯਨਂ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਆਸਨ੍ਦਿਂ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਗੋਨਕਂ ਚਿਤ੍ਤਕਂ ਪਟਿਕਂ ਪਟਲਿਕਂ ਤੂਲਿਕਂ ਵਿਕਤਿਕਂ ਉਦ੍ਦਲੋਮਿਂ ਏਕਨ੍ਤਲੋਮਿਂ ਕਟ੍ਟਿਸ੍ਸਂ ਕੋਸੇਯ੍ਯਂ ਕੁਤ੍ਤਕਂ ਹਤ੍ਥਤ੍ਥਰਂ ਅਸ੍ਸਤ੍ਥਰਂ ਰਥਤ੍ਥਰਂ [ਹਤ੍ਥਤ੍ਥਰਣਂ ਅਸ੍ਸਤ੍ਥਰਣਂ ਰਥਤ੍ਥਰਣਂ (ਸੀ॰ ਕ॰ ਪੀ॰)] ਅਜਿਨਪ੍ਪਵੇਣਿਂ ਕਦਲਿਮਿਗਪਵਰਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਂ ਸਉਤ੍ਤਰਚ੍ਛਦਂ ਉਭਤੋਲੋਹਿਤਕੂਪਧਾਨਂ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਉਚ੍ਚਾਸਯਨਮਹਾਸਯਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ'ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

੧੬. '''ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਂ ਮਣ੍ਡਨਵਿਭੂਸਨਟ੍ਠਾਨਾਨੁਯੋਗਂ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਉਚ੍ਛਾਦਨਂ ਪਰਿਮਦ੍ਦਨਂ ਨ੍ਹਾਪਨਂ ਸਮ੍ਬਾਹਨਂ ਆਦਾਸਂ ਅਞ੍ਜਨਂ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਵਿਲੇਪਨਂ [ਮਾਲਾਵਿਲੇਪਨਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਮੁਖਚੁਣ੍ਣਂ ਮੁਖਲੇਪਨਂ ਹਤ੍ਥਬਨ੍ਧਂ ਸਿਖਾਬਨ੍ਧਂ ਦਣ੍ਡਂ ਨਾਲ਼ਿਕਂ ਅਸਿਂ [ਖਗ੍ਗਂ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਅਸਿਂ ਖਗ੍ਗਂ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰)] ਛਤ੍ਤਂ ਚਿਤ੍ਰੁਪਾਹਨਂ ਉਣ੍ਹੀਸਂ ਮਣਿਂ ਵਾਲਬੀਜਨਿਂ ਓਦਾਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਦੀਘਦਸਾਨਿ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਮਣ੍ਡਨਵਿਭੂਸਨਟ੍ਠਾਨਾਨੁਯੋਗਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ'ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

੧੭. '''ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਂ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਂ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਰਾਜਕਥਂ ਚੋਰਕਥਂ ਮਹਾਮਤ੍ਤਕਥਂ ਸੇਨਾਕਥਂ ਭਯਕਥਂ ਯੁਦ੍ਧਕਥਂ ਅਨ੍ਨਕਥਂ ਪਾਨਕਥਂ ਵਤ੍ਥਕਥਂ ਸਯਨਕਥਂ ਮਾਲਾਕਥਂ ਗਨ੍ਧਕਥਂ ਞਾਤਿਕਥਂ ਯਾਨਕਥਂ ਗਾਮਕਥਂ ਨਿਗਮਕਥਂ ਨਗਰਕਥਂ ਜਨਪਦਕਥਂ ਇਤ੍ਥਿਕਥਂ [ਇਤ੍ਥਿਕਥਂ ਪੁਰਿਸਕਥਂ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਕ॰)] ਸੂਰਕਥਂ ਵਿਸਿਖਾਕਥਂ ਕੁਮ੍ਭਟ੍ਠਾਨਕਥਂ ਪੁਬ੍ਬਪੇਤਕਥਂ ਨਾਨਤ੍ਤਕਥਂ ਲੋਕਕ੍ਖਾਯਿਕਂ ਸਮੁਦ੍ਦਕ੍ਖਾਯਿਕਂ ਇਤਿਭਵਾਭਵਕਥਂ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਾਯ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ'ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

੧੮. '''ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਂ ਵਿਗ੍ਗਾਹਿਕਕਥਂ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਨ ਤ੍ਵਂ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਂ ਆਜਾਨਾਸਿ, ਅਹਂ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਂ ਆਜਾਨਾਮਿ, ਕਿਂ ਤ੍ਵਂ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਂ ਆਜਾਨਿਸ੍ਸਸਿ, ਮਿਚ੍ਛਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਤ੍ਵਮਸਿ, ਅਹਮਸ੍ਮਿ ਸਮ੍ਮਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ, ਸਹਿਤਂ ਮੇ, ਅਸਹਿਤਂ ਤੇ, ਪੁਰੇਵਚਨੀਯਂ ਪਚ੍ਛਾ ਅਵਚ, ਪਚ੍ਛਾਵਚਨੀਯਂ ਪੁਰੇ ਅਵਚ, ਅਧਿਚਿਣ੍ਣਂ ਤੇ ਵਿਪਰਾਵਤ੍ਤਂ, ਆਰੋਪਿਤੋ ਤੇ ਵਾਦੋ, ਨਿਗ੍ਗਹਿਤੋ ਤ੍ਵਮਸਿ, ਚਰ ਵਾਦਪ੍ਪਮੋਕ੍ਖਾਯ, ਨਿਬ੍ਬੇਠੇਹਿ ਵਾ ਸਚੇ ਪਹੋਸੀਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਵਿਗ੍ਗਾਹਿਕਕਥਾਯ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ'ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

੧੯. '''ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਂ ਦੂਤੇਯ੍ਯਪਹਿਣਗਮਨਾਨੁਯੋਗਂ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਰਞ੍ਞਂ, ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਨਂ, ਖਤ੍ਤਿਯਾਨਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ, ਗਹਪਤਿਕਾਨਂ, ਕੁਮਾਰਾਨਂ ''ਇਧ ਗਚ੍ਛ, ਅਮੁਤ੍ਰਾਗਚ੍ਛ, ਇਦਂ ਹਰ, ਅਮੁਤ੍ਰ ਇਦਂ ਆਹਰਾ''ਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਦੂਤੇਯ੍ਯਪਹਿਣਗਮਨਾਨੁਯੋਗਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ'ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

੨੦. '''ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਕੁਹਕਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਲਪਕਾ ਚ ਨੇਮਿਤ੍ਤਿਕਾ ਚ ਨਿਪ੍ਪੇਸਿਕਾ ਚ, ਲਾਭੇਨ ਲਾਭਂ ਨਿਜਿਗੀਂਸਿਤਾਰੋ ਚ [ਲਾਭੇਨ ਲਾਭਂ ਨਿਜਿਗਿਂ ਭਿਤਾਰੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰), ਲਾਭੇਨ ਚ ਲਾਭਂ ਨਿਜਿਗੀਸਿਤਾਰੋ (ਪੀ॰)] ਇਤਿ [ਇਤਿ ਵਾ, ਇਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਕ॰)] ਏਵਰੂਪਾ ਕੁਹਨਲਪਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ'ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

ਮਹਾਸੀਲੰ

੨੧. '''ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਤੰ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ , ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਅਙ੍ਗੰ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਾਤੰ ਸੁਪਿਨੰ ਲਕ੍ਖਣੰ ਮੂਸਿਕਚ੍ਛਿਨ੍ਨੰ ਅਗ੍ਗਿਹੋਮੰ ਦਬ੍ਬਿਹੋਮੰ ਥੁਸਹੋਮੰ ਕਣਹੋਮੰ ਤਣ੍ਡੁਲਹੋਮੰ ਸਪ੍ਪਿਹੋਮੰ ਤੇਲਹੋਮੰ ਮੁਖਹੋਮੰ ਲੋਹਿਤਹੋਮੰ ਅਙ੍ਗਵਿਜ੍ਜਾ ਵਤ੍ਥੁਵਿਜ੍ਜਾ ਖਤ੍ਤਵਿਜ੍ਜਾ [ਖੇਤ੍ਤਵਿਜ੍ਜਾ (ਬਹੂਸੁ)] ਸਿਵਵਿਜ੍ਜਾ ਭੂਤਵਿਜ੍ਜਾ ਭੂਰਿਵਿਜ੍ਜਾ ਅਹਿਵਿਜ੍ਜਾ ਵਿਸਵਿਜ੍ਜਾ ਵਿਚ੍ਛਿਕਵਿਜ੍ਜਾ ਮੂਸਿਕਵਿਜ੍ਜਾ ਸਕੁਣਵਿਜ੍ਜਾ ਵਾਯਸਵਿਜ੍ਜਾ ਪਕ੍ਕਜ੍ਝਾਨੰ ਸਰਪਰਿਤ੍ਤਾਣੰ ਮਿਗਚਕ੍ਕੰ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ'ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੰ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

੨੨. '''ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਤੰ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਮਣਿਲਕ੍ਖਣੰ ਵਤ੍ਥਲਕ੍ਖਣੰ ਦਣ੍ਡਲਕ੍ਖਣੰ ਸਤ੍ਥਲਕ੍ਖਣੰ ਅਸਿਲਕ੍ਖਣੰ ਉਸੁਲਕ੍ਖਣੰ ਧਨੁਲਕ੍ਖਣੰ ਆਵੁਧਲਕ੍ਖਣੰ ਇਤ੍ਥਿਲਕ੍ਖਣੰ ਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੰ ਕੁਮਾਰਲਕ੍ਖਣੰ ਕੁਮਾਰਿਲਕ੍ਖਣੰ ਦਾਸਲਕ੍ਖਣੰ ਦਾਸਿਲਕ੍ਖਣੰ ਹਤ੍ਥਿਲਕ੍ਖਣੰ ਅਸ੍ਸਲਕ੍ਖਣੰ ਮਹਿੰਸਲਕ੍ਖਣੰ [ਮਹਿਸਲਕ੍ਖਣੰ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕੰ॰ ਪੀ॰)] ਉਸਭਲਕ੍ਖਣੰ ਗੋਲਕ੍ਖਣੰ ਅਜਲਕ੍ਖਣੰ ਮੇਣ੍ਡਲਕ੍ਖਣੰ ਕੁਕ੍ਕੁਟਲਕ੍ਖਣੰ ਵਟ੍ਟਕਲਕ੍ਖਣੰ ਗੋਧਾਲਕ੍ਖਣੰ ਕਣ੍ਣਿਕਾਲਕ੍ਖਣੰ ਕਚ੍ਛਪਲਕ੍ਖਣੰ ਮਿਗਲਕ੍ਖਣੰ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ'ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੰ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

੨੩. '''ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਤੰ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਰਞ੍ਞੰ ਨਿਯ੍ਯਾਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਰਞ੍ਞੰ ਅਨਿਯ੍ਯਾਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾਨੰ ਰਞ੍ਞੰ ਉਪਯਾਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਬਾਹਿਰਾਨੰ ਰਞ੍ਞੰ ਅਪਯਾਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਬਾਹਿਰਾਨੰ ਰਞ੍ਞੰ ਉਪਯਾਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾਨੰ ਰਞ੍ਞੰ ਅਪਯਾਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾਨੰ ਰਞ੍ਞੰ ਜਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਬਾਹਿਰਾਨੰ ਰਞ੍ਞੰ ਪਰਾਜਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਬਾਹਿਰਾਨੰ ਰਞ੍ਞੰ ਜਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾਨੰ ਰਞ੍ਞੰ ਪਰਾਜਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਜਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਮਸ੍ਸ ਪਰਾਜਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ'ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੰ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

੨੪. '''ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਤੰ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਚਨ੍ਦਗ੍ਗਾਹੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੂਰਿਯਗ੍ਗਾਹੋ [ਸੁਰਿਯਗ੍ਗਾਹੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕੰ॰ ਪੀ॰)] ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਨੰ ਪਥਗਮਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਨੰ ਉਪ੍ਪਥਗਮਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਨੰ ਪਥਗਮਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਨੰ ਉਪ੍ਪਥਗਮਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਉਕ੍ਕਾਪਾਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਦਿਸਾਡਾਹੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਭੂਮਿਚਾਲੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੇਵਦੁਦ੍ਰਭਿ [ਦੇਵਦੁਨ੍ਦੁਭਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕੰ॰ ਪੀ॰)] ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਨੰ ਉਗ੍ਗਮਨੰ ਓਗਮਨੰ ਸੰਕਿਲੇਸੰ ਵੋਦਾਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵੰਵਿਪਾਕੋ ਚਨ੍ਦਗ੍ਗਾਹੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵੰਵਿਪਾਕੋ ਸੂਰਿਯਗ੍ਗਾਹੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵੰਵਿਪਾਕੋ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵੰਵਿਪਾਕੰ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਨੰ ਪਥਗਮਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵੰਵਿਪਾਕੰ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਨੰ ਉਪ੍ਪਥਗਮਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵੰਵਿਪਾਕੰ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਨੰ ਪਥਗਮਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵੰਵਿਪਾਕੰ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਨੰ ਉਪ੍ਪਥਗਮਨੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵੰਵਿਪਾਕੋ ਉਕ੍ਕਾਪਾਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵੰਵਿਪਾਕੋ ਦਿਸਾਡਾਹੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵੰਵਿਪਾਕੋ ਭੂਮਿਚਾਲੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵੰਵਿਪਾਕੋ ਦੇਵਦੁਦ੍ਰਭਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵੰਵਿਪਾਕੰ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਨੰ ਉਗ੍ਗਮਨੰ ਓਗਮਨੰ

ਸਂਕਿਲੇਸਂ ਵੋਦਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ’ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

੨੫. ‘‘‘ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਤਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਸੁਵੁਟ੍ਠਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੁਭਿਕ੍ਖਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਖੇਮਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਭਯਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਰੋਗੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਆਰੋਗ੍ਯਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮੁਦ੍ਦਾ, ਗਣਨਾ, ਸਙ੍ਖਾਨਂ, ਕਾਵੇਯ੍ਯਂ, ਲੋਕਾਯਤਂ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ’ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

੨੬. ‘‘‘ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਤਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ , ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਆਵਾਹਨਂ ਵਿਵਾਹਨਂ ਸਂਵਰਣਂ ਵਿਵਰਣਂ ਸਂਕਿਰਣਂ ਵਿਕਿਰਣਂ ਸੁਭਗਕਰਣਂ ਦੁਬ੍ਭਗਕਰਣਂ ਵਿਰੁਦ੍ਧਗਬ੍ਭਕਰਣਂ ਜਿਵ੍ਹਾਨਿਬਨ੍ਧਨਂ ਹਨੁਸਂਹਨਨਂ ਹਤ੍ਥਾਭਿਜਪ੍ਪਨਂ ਹਨੁਜਪ੍ਪਨਂ ਕਣ੍ਣਜਪ੍ਪਨਂ ਆਦਾਸਪਞ੍ਹਂ ਕੁਮਾਰਿਕਪਞ੍ਹਂ ਦੇਵਪਞ੍ਹਂ ਆਦਿਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਮਹਤੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਅਬ੍ਭੁਜ੍ਜਲਨਂ ਸਿਰਿਵ੍ਹਾਯਨਂ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ’ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

੨੭. ‘‘‘ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਤਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਸਨ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ ਪਣਿਧਿਕਮ੍ਮਂ ਭੂਤਕਮ੍ਮਂ ਭੂਰਿਕਮ੍ਮਂ ਵਸ੍ਸਕਮ੍ਮਂ ਵੋਸ੍ਸਕਮ੍ਮਂ ਵਤ੍ਥੁਕਮ੍ਮਂ ਵਤ੍ਥੁਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਆਚਮਨਂ ਨ੍ਹਾਪਨਂ ਜੁਹਨਂ ਵਮਨਂ ਵਿਰੇਚਨਂ ਉਦ੍ਧਂਵਿਰੇਚਨਂ ਅਧੋਵਿਰੇਚਨਂ ਸੀਸਵਿਰੇਚਨਂ ਕਣ੍ਣਤੇਲਂ ਨੇਤ੍ਤਤਪ੍ਪਨਂ ਨਤ੍ਥੁਕਮ੍ਮਂ ਅਞ੍ਜਨਂ ਪਚ੍ਚਞ੍ਜਨਂ ਸਾਲਾਕਿਯਂ ਸਲ੍ਲਕਤ੍ତਿਯਂ ਦਾਰਕਤਿਕਿਚ੍ਛਾ ਮੂਲਭੇਸਜ੍ਜਾਨਂ ਅਨੁਪ੍ਪਦਾਨਂ ਓਸਧੀਨਂ ਪਟਿਮੋਕ੍ਖੋ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ’ਤਿ – ਇਤਿ ਵਾ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

‘‘ਇਦਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਂ ਓਰਮਤ੍ਤਕਂ ਸੀਲਮਤ੍ਤਕਂ, ਯੇਨ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ।

ਮਹਾਸੀਲਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ

੨੮. ‘‘ਅਤ੍ਥਿ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਞ੍ਞੇਵ ਧਮ੍ਮਾ ਗਮ੍ਭੀਰਾ ਦੁਦ੍ਦਸਾ ਦੁਰਨੁਬੋਧਾ ਸਨ੍ਤਾ ਪਣੀਤਾ ਅਤਕ੍ਕਾਵਚਰਾ ਨਿਪੁਣਾ ਪਣ੍ਡਿਤਵੇਦਨੀਯਾ, ਯੇ ਤਥਾਗਤੋ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਤਿ, ਯੇਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਂ ਵਣ੍ਣਂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦਮਾਨਾ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ। ਕਤਮੇ ਚ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਾ ਗਮ੍ਭੀਰਾ ਦੁਦ੍ਦਸਾ ਦੁਰਨੁਬੋਧਾ ਸਨ੍ਤਾ ਪਣੀਤਾ ਅਤਕ੍ਕਾਵਚਰਾ ਨਿਪੁਣਾ ਪਣ੍ਡਿਤਵੇਦਨੀਯਾ, ਯੇ ਤਥਾਗਤੋ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਤਿ, ਯੇਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਂ ਵਣ੍ਣਂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦਮਾਨਾ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ?

੨੯. ‘‘ਸਨ੍ਤਿ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ, ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ [ਅਧਿਵੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਤੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ?

ਸਸ੍ਸਤਵਾਦੋ

੩੦. ‘‘ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ, ਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਤੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ ਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ?

੩੧. ‘‘ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਆਤਪ੍ਪਮਨ੍ਵਾਯ ਪਧਾਨਮਨ੍ਵਾਯ ਅਨੁਯੋਗਮਨ੍ਵਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮਨ੍ਵਾਯ ਸਮ੍ਮਾਮਨਸਿਕਾਰਮਨ੍ਵਾਯ ਤਥਾਰੂਪਂ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿਂ ਫੁਸਤਿ, ਯਥਾਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ( ) [(ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ) (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਏਕਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਂ ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਪਞ੍ਚਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਦਸਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਵੀਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਤਿਂਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਜਾਤਿਸਤਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਸਤਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਅਨੇਕਾਨਿਪਿ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਅਨੇਕਾਨਿਪਿ ਜਾਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੇਕਾਨਿਪਿ ਜਾਤਿਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ – ‘ਅਮੁਤ੍ਰਾਸਿਂ ਏਵਂਨਾਮੋ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤੋ ਏਵਂਵਣ੍ਣੋ ਏਵਮਾਹਾਰੋ ਏਵਂਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਏਵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਦਪਾਦਿਂ; ਤਤ੍ਰਾਪਾਸਿਂ ਏਵਂਨਾਮੋ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤੋ ਏਵਂਵਣ੍ਣੋ ਏਵਮਾਹਾਰੋ ਏਵਂਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਏਵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨੋ’ਤਿ। ਇਤਿ ਸਾਕਾਰਂ ਸਉਦ੍ਦੇਸਂ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ।

‘‘ਸੋ ਏਵਮਾਹ – ‘ਸਸ੍ਸਤੋ ਅਤ੍ਤਾ ਚ ਲੋਕੋ ਚ ਵਞ੍ਝੋ ਕੂਟਟ੍ਠੋ ਏਸਿਕਟ੍ਠਾਯਿਟ੍ਠਿਤੋ; ਤੇ ਚ ਸਤ੍ਤਾ ਸਨ੍ਧਾਵਨ੍ਤਿ ਸਂਸਰਨ੍ਤਿ ਚਵਨ੍ਤਿ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਥਿਤ੍ਵੇਵ ਸਸ੍ਸਤਿਸਮਂ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਅਹਞ੍ਹਿ ਆਤਪ੍ਪਮਨ੍ਵਾਯ ਪਧਾਨਮਨ੍ਵਾਯ ਅਨੁਯੋਗਮਨ੍ਵਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮਨ੍ਵਾਯ ਸਮ੍ਮਾਮਨਸਿਕਾਰਮਨ੍ਵਾਯ ਤਥਾਰੂਪਂ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿਂ ਫੁਸਾਮਿ, ਯਥਾਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਾਮਿ ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਏਕਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਂ ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਪਞ੍ਚਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਦਸਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਵੀਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਤਿਂਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਜਾਤਿਸਤਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਸਤਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਅਨੇਕਾਨਿਪਿ ਜਾਤਿਸਤਾਨਿ ਅਨੇਕਾਨਿਪਿ ਜਾਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੇਕਾਨਿਪਿ ਜਾਤਿਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ – ਅਮੁਤ੍ਰਾਸਿਂ ਏਵਂਨਾਮੋ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤੋ ਏਵਂਵਣ੍ਣੋ ਏਵਮਾਹਾਰੋ ਏਵਂਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਏਵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਦਪਾਦਿਂ; ਤਤ੍ਰਾਪਾਸਿਂ ਏਵਂਨਾਮੋ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤੋ ਏਵਂਵਣ੍ਣੋ ਏਵਮਾਹਾਰੋ ਏਵਂਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਏਵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨੋਤਿ। ਇਤਿ ਸਾਕਾਰਂ ਸਉਦ੍ਦੇਸਂ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਾਮਿ। ਇਮਿਨਾਮਹਂ ਏਤਂ ਜਾਨਾਮਿ ‘‘ਯਥਾ ਸਸ੍ਸਤੋ ਅਤ੍ਤਾ ਚ ਲੋਕੋ ਚ ਵਞ੍ਝੋ ਕੂਟਟ੍ਠੋ ਏਸਿਕਟ੍ਠਾਯਿਟ੍ਠਿਤੋ; ਤੇ ਚ ਸਤ੍ਤਾ ਸਨ੍ਧਾਵਨ੍ਤਿ ਸਂਸਰਨ੍ਤਿ ਚਵਨ੍ਤਿ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਥਿਤ੍ਵੇਵ ਸਸ੍ਸਤਿਸਮ’’ਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਠਮਂ ਠਾਨਂ, ਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ ਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੩੨. ‘‘ਦੁਤਿਯੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ ਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਆਤਪ੍ਪਮਨ੍ਵਾਯ ਪਧਾਨਮਨ੍ਵਾਯ ਅਨੁਯੋਗਮਨ੍ਵਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮਨ੍ਵਾਯ ਸਮ੍ਮਾਮਨਸਿਕਾਰਮਨ੍ਵਾਯ ਤਥਾਰੂਪਂ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿਂ ਫੁਸਤਿ, ਯਥਾਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਏਕਮ੍ਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ ਦ੍ਵੇਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਾਨਿ ਤੀਣਿਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਾਨਿ ਪਞ੍ਚਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਾਨਿ ਦਸਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਾਨਿ – ‘ਅਮੁਤ੍ਰਾਸਿਂ ਏਵਂਨਾਮੋ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤੋ ਏਵਂਵਣ੍ਣੋ ਏਵਮਾਹਾਰੋ ਏਵਂਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਏਵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਦਪਾਦਿਂ; ਤਤ੍ਰਾਪਾਸਿਂ ਏਵਂਨਾਮੋ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤੋ ਏਵਂਵਣ੍ਣੋ ਏਵਮਾਹਾਰੋ ਏਵਂਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਏਵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨੋ’ਤਿ। ਇਤਿ ਸਾਕਾਰਂ ਸਉਦ੍ਦੇਸਂ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ।

‘‘ਸੋ ਏਵਮਾਹ – ‘ਸਸ੍ਸਤੋ ਅਤ੍ਤਾ ਚ ਲੋਕੋ ਚ ਵਞ੍ਝੋ ਕੂਟਟ੍ਠੋ ਏਸਿਕਟ੍ਠਾਯਿਟ੍ਠਿਤੋ; ਤੇ ਚ ਸਤ੍ਤਾ ਸਨ੍ਧਾਵਨ੍ਤਿ ਸੰਸਰਨ੍ਤਿ ਚਵਨ੍ਤਿ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਥਿਤ੍ਵੇਵ ਸਸ੍ਸਤਿਸਮਂ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਅਹਞ੍ਹਿ ਆਤਪ੍ਪਮਨ੍ਵਾਯ ਪਧਾਨਮਨ੍ਵਾਯ ਅਨੁਯੋਗਮਨ੍ਵਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮਨ੍ਵਾਯ ਸਮ੍ਮਾਮਨਸਿਕਾਰਮਨ੍ਵਾਯ ਤਥਾਰੂਪਂ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿਂ ਫੁਸਾਮਿ ਯਥਾਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਾਮਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਏਕਮ੍ਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਂ ਦ੍ਵੇਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਾਨਿ ਤੀਣਿਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਾਨਿ ਪਞ੍ਚਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਾਨਿ ਦਸਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਾਨਿ। ਅਮੁਤ੍ਰਾਸਿਂ ਏਵਂਨਾਮੋ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤੋ ਏਵਂਵਣ੍ਣੋ ਏਵਮਾਹਾਰੋ ਏਵਂਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਏਵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਦਪਾਦਿਂ; ਤਤ੍ਰਾਪਾਸਿਂ ਏਵਂਨਾਮੋ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤੋ ਏਵਂਵਣ੍ਣੋ ਏਵਮਾਹਾਰੋ ਏਵਂਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਏਵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨੋਤਿ। ਇਤਿ ਸਾਕਾਰਂ ਸਉਦ੍ਦੇਸਂ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਾਮਿ। ਇਮਿਨਾਮਹਂ ਏਤਂ ਜਾਨਾਮਿ ‘‘ਯਥਾ ਸਸ੍ਸਤੋ ਅਤ੍ਤਾ ਚ ਲੋਕੋ ਚ ਵਞ੍ਝੋ ਕੂਟਟ੍ਠੋ ਏਸਿਕਟ੍ਠਾਯਿਟ੍ਠਿਤੋ, ਤੇ ਚ ਸਤ੍ਤਾ ਸਨ੍ਧਾਵਨ੍ਤਿ ਸਂਸਰਨ੍ਤਿ ਚਵਨ੍ਤਿ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਥਿਤ੍ਵੇਵ ਸਸ੍ਸਤਿਸਮ’’ਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਤਿਯਂ ਠਾਨਂ, ਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ ਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੩੩. ‘‘ਤਤਿਯੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ ਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਆਤਪ੍ਪਮਨ੍ਵਾਯ ਪਧਾਨਮਨ੍ਵਾਯ ਅਨੁਯੋਗਮਨ੍ਵਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮਨ੍ਵਾਯ ਸਮ੍ਮਾਮਨਸਿਕਾਰਮਨ੍ਵਾਯ ਤਥਾਰੂਪਂ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿਂ ਫੁਸਤਿ, ਯਥਾਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਦਸਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਾਨਿ ਵੀਸਮ੍ਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਾਨਿ ਤਿਂਸਮ੍ਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਮ੍ਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਾਨਿ – ‘ਅਮੁਤ੍ਰਾਸਿਂ ਏਵਂਨਾਮੋ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤੋ ਏਵਂਵਣ੍ਣੋ ਏਵਮਾਹਾਰੋ ਏਵਂਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਏਵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਦਪਾਦਿਂ; ਤਤ੍ਰਾਪਾਸਿਂ ਏਵਂਨਾਮੋ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤੋ ਏਵਂਵਣ੍ਣੋ ਏਵਮਾਹਾਰੋ ਏਵਂਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਏਵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨੋ’ਤਿ। ਇਤਿ ਸਾਕਾਰਂ ਸਉਦ੍ਦੇਸਂ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ।

‘‘ਸੋ ਏਵਮਾਹ – ‘ਸਸ੍ਸਤੋ ਅਤ੍ਤਾ ਚ ਲੋਕੋ ਚ ਵਞ੍ਝੋ ਕੂਟਟ੍ਠੋ ਏਸਿਕਟ੍ਠਾਯਿਟ੍ਠਿਤੋ; ਤੇ ਚ ਸਤ੍ਤਾ ਸਨ੍ਧਾਵਨ੍ਤਿ ਸਂਸਰਨ੍ਤਿ ਚਵਨ੍ਤਿ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਥਿਤ੍ਵੇਵ ਸਸ੍ਸਤਿਸਮਂ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਅਹਞ੍ਹਿ ਆਤਪ੍ਪਮਨ੍ਵਾਯ ਪਧਾਨਮਨ੍ਵਾਯ ਅਨੁਯੋਗਮਨ੍ਵਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮਨ੍ਵਾਯ ਸਮ੍ਮਾਮਨਸਿਕਾਰਮਨ੍ਵਾਯ ਤਥਾਰੂਪਂ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿਂ ਫੁਸਾਮਿ, ਯਥਾਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਾਮਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਦਸਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਾਨਿ ਵੀਸਮ੍ਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਾਨਿ ਤਿਂਸਮ੍ਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਮ੍ਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਾਨਿ – ‘ਅਮੁਤ੍ਰਾਸਿਂ ਏਵਂਨਾਮੋ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤੋ ਏਵਂਵਣ੍ਣੋ ਏਵਮਾਹਾਰੋ ਏਵਂਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਏਵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਦਪਾਦਿਂ; ਤਤ੍ਰਾਪਾਸਿਂ ਏਵਂਨਾਮੋ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤੋ ਏਵਂਵਣ੍ਣੋ ਏਵਮਾਹਾਰੋ ਏਵਂਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਏਵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨੋਤਿ। ਇਤਿ ਸਾਕਾਰਂ ਸਉਦ੍ਦੇਸਂ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਾਮਿ। ਇਮਿਨਾਮਹਂ ਏਤਂ ਜਾਨਾਮਿ ‘‘ਯਥਾ ਸਸ੍ਸਤੋ ਅਤ੍ਤਾ ਚ ਲੋਕੋ ਚ ਵਞ੍ਝੋ ਕੂਟਟ੍ਠੋ ਏਸਿਕਟ੍ਠਾਯਿਟ੍ਠਿਤੋ, ਤੇ ਚ ਸਤ੍ਤਾ ਸਨ੍ਧਾਵਨ੍ਤਿ ਸਂਸਰਨ੍ਤਿ ਚਵਨ੍ਤਿ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਥਿਤ੍ਵੇਵ ਸਸ੍ਸਤਿਸਮ’’ਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਤਿਯਂ ਠਾਨਂ, ਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ ਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੩੪. ‘‘ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ ਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਤਕ੍ਕੀ ਹੋਤਿ ਵੀਮਂਸੀ, ਸੋ ਤਕ੍ਕਪਰਿਯਾਹਤਂ ਵੀਮਂਸਾਨੁਚਰਿਤਂ ਸਯਂ ਪਟਿਭਾਨਂ ਏਵਮਾਹ – ‘ਸਸ੍ਸਤੋ ਅਤ੍ਤਾ ਚ ਲੋਕੋ ਚ ਵਞ੍ਝੋ ਕੂਟਟ੍ਠੋ ਏਸਿਕਟ੍ਠਾਯਿਟ੍ਠਿਤੋ; ਤੇ ਚ ਸਤ੍ਤਾ ਸਨ੍ਧਾਵਨ੍ਤਿ ਸਂਸਰਨ੍ਤਿ ਚਵਨ੍ਤਿ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਥਿਤ੍ਵੇਵ ਸਸ੍ਸਤਿਸਮ’ਨ੍ਤਿ । ਇਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਠਾਨਂ, ਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ ਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੩੫. ''ਇਮੇਹਿ ਖੋ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ ਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਾ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ ਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਇਮੇਹੇਵ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਏਤੇਸਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ; ਨਤ੍ਥਿ ਇਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ।

੩੬. ''ਤਯਿਦਂ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤੋ ਪਜਾਨਾਤਿ – 'ਇਮੇ ਦਿਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਾ ਏਵਂਗਹਿਤਾ ਏਵਂਪਰਾਮਟ੍ਠਾ ਏਵਂਗਤਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਏਵਂਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਾ'ਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਤਥਾਗਤੋ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਤੋ ਚ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਂ ਪਜਾਨਾਤਿ; ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਨਂ [ਪਜਾਨਂ (?) ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੬ ਪਾਲ਼ਿਅਟ੍ਠਕਥਾ ਪਸ੍ਸਿਤਬ੍ਬਂ] ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਅਪਰਾਮਸਤੋ ਚਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਞ੍ਞੇਵ ਨਿਬ੍ਬੁਤਿ ਵਿਦਿਤਾ। ਵੇਦਨਾਨਂ ਸਮੁਦਯਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਞ੍ਚ ਅਸ੍ਸਾਦਞ੍ਚ ਆਦੀਨਵਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਰਣਞ੍ਚ ਯਥਾਭੂਤਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਾਦਾਵਿਮੁਤ੍ਤੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤੋ।

੩੭. ''ਇਮੇ ਖੋ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਾ ਗਮ੍ਭੀਰਾ ਦੁਦ੍ਦਸਾ ਦੁਰਨੁਬੋਧਾ ਸਨ੍ਤਾ ਪਣੀਤਾ ਅਤਕ੍ਕਾਵਚਰਾ ਨਿਪੁਣਾ ਪਣ੍ਡਿਤਵੇਦਨੀਯਾ, ਯੇ ਤਥਾਗਤੋ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਤਿ, ਯੇਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਂ ਵਣ੍ਣਂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦਮਾਨਾ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ।

ਪਠਮਭਾਣਵਾਰੋ।

ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਵਾਦੋ

੩੮. ''ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਅਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਂ ਸਸ੍ਸਤਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਅਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਤੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਅਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਂ ਸਸ੍ਸਤਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਅਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ?

੩੯. ''ਹੋਤਿ ਖੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਯੋ, ਯਂ ਕਦਾਚਿ ਕਰਹਚਿ ਦੀਘਸ੍ਸ ਅਦ੍ਧੁਨੋ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਸਂਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਂਵਟ੍ਟਮਾਨੇ ਲੋਕੇ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਸਤ੍ਤਾ ਆਭਸ੍ਸਰਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਹੋਨ੍ਤਿ ਮਨੋਮਯਾ ਪੀਤਿਭਕ੍ਖਾ ਸਯਂਪਭਾ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖਚਰਾ ਸੁਭਟ੍ਠਾਯਿਨੋ, ਚਿਰਂ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨਂ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ।

੪੦. ''ਹੋਤਿ ਖੋ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਯੋ, ਯਂ ਕਦਾਚਿ ਕਰਹਚਿ ਦੀਘਸ੍ਸ ਅਦ੍ਧੁਨੋ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਵਿਵਟ੍ਟਤਿ। ਵਿਵਟ੍ਟਮਾਨੇ ਲੋਕੇ ਸੁਞ੍ਞਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਮਾਨਂ ਪਾਤੁਭਵਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਸਤ੍ਤੋ ਆਯੁਕ੍ਖਯਾ ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਕ੍ਖਯਾ ਵਾ ਆਭਸ੍ਸਰਕਾਯਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਸੁਞ੍ਞਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਮਾਨਂ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਹੋਤਿ ਮਨੋਮਯੋ ਪੀਤਿਭਕ੍ਖੋ ਸਯਂਪਭੋ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖਚਰੋ ਸੁਭਟ੍ਠਾਯੀ, ਚਿਰਂ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ।

੪੧. ''ਤਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਏਕਕਸ੍ਸ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਨਿਵੁਸਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨਭਿਰਤਿ ਪਰਿਤਸ੍ਸਨਾ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ – 'ਅਹੋ ਵਤ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਸਤ੍ਤਾ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਂ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁ'ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਸਤ੍ਤਾ ਆਯੁਕ੍ਖਯਾ ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਕ੍ਖਯਾ ਵਾ ਆਭਸ੍ਸਰਕਾਯਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਮਾਨਂ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਹਬ੍ਯਤਂ। ਤੇਪਿ ਤਤ੍ਥ ਹੋਨ੍ਤਿ ਮਨੋਮਯਾ ਪੀਤਿਭਕ੍ਖਾ ਸਯਂਪਭਾ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖਚਰਾ ਸੁਭਟ੍ਠਾਯਿਨੋ, ਚਿਰਂ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨਂ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ।

੪੨. ''ਤਤ੍ਰ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੋ ਸੋ ਸਤ੍ਤੋ ਪਠਮਂ ਉਪਪਨ੍ਨੋ ਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – 'ਅਹਮਸ੍ਮਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਅਭਿਭੂ ਅਨਭਿਭੂਤੋ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁਦਸੋ ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਇਸ੍ਸਰੋ ਕਤ੍ਤਾ ਨਿਮ੍ਮਾਤਾ ਸੇਟ੍ਠੋ ਸਜਿਤਾ [ਸਜ੍ਜਿਤਾ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰)] ਵਸੀ ਪਿਤਾ ਭੂਤਭਬ੍ਯਾਨਂ। ਮਯਾ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤਾ ਨਿਮ੍ਮਿਤਾ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਮਮਞ੍ਹਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਹੋ ਵਤ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਸਤ੍ਤਾ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਂ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਮਮ ਚ ਮਨੋਪਣਿਧਿ, ਇਮੇ ਚ ਸਤ੍ਤਾ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਂ ਆਗਤਾ'ਤਿ।

''ਯੇਪਿ ਤੇ ਸਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਛਾ ਉਪਪਨ੍ਨਾ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਏਵੰ ਹੋਤਿ – 'ਅਯਂ ਖੋ ਭਵੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਅਭਿਭੂ ਅਨਭਿਭੂਤੋ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁਦਸੋ ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਇਸ੍ਸਰੋ ਕਤ੍ਤਾ ਨਿਮ੍ਮਾਤਾ ਸੇਟ੍ਠੋ ਸਜਿਤਾ ਵਸੀ ਪਿਤਾ ਭੂਤਭਬ੍ਯਾਨਂ। ਇਮਿਨਾ ਮਯਂ ਭੋਤਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਨਿਮ੍ਮਿਤਾ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਇਮਞ੍ਹਿ ਮਯਂ ਅਦ੍ਦਸਾਮ ਇਧ ਪਠਮਂ ਉਪਪਨ੍ਨਂ, ਮਯਂ ਪਨਮ੍ਹ ਪਚ੍ਛਾ ਉਪਪਨ੍ਨਾ'ਤਿ।

੪੩. ''ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੋ ਸੋ ਸਤ੍ਤੋ ਪਠਮਂ ਉਪਪਨ੍ਨੋ, ਸੋ ਦੀਘਾਯੁਕਤਰੋ ਚ ਹੋਤਿ ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤਤਰੋ ਚ ਮਹੇਸਕ੍ਖਤਰੋ ਚ। ਯੇ ਪਨ ਤੇ ਸਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਛਾ ਉਪਪਨ੍ਨਾ, ਤੇ ਅਪ੍ਪਾਯੁਕਤਰਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣਤਰਾ ਚ ਅਪ੍ਪੇਸਕ੍ਖਤਰਾ ਚ।

੪੪. ''ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਯਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਸਤ੍ਤੋ ਤਮ੍ਹਾ ਕਾਯਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਂ ਆਗਤੋ ਸਮਾਨੋ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਤਿ। ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਸਮਾਨੋ ਆਤਪ੍ਪਮਨ੍ਵਾਯ ਪਧਾਨਮਨ੍ਵਾਯ ਅਨੁਯੋਗਮਨ੍ਵਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮਨ੍ਵਾਯ ਸਮ੍ਮਾਮਨਸਿਕਾਰਮਨ੍ਵਾਯ ਤਥਾਰੂਪਂ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿਂ ਫੁਸਤਿ, ਯਥਾਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ , ਤਤੋ ਪਰਂ ਨਾਨੁਸ੍ਸਰਤਿ।

''ਸੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਯੋ ਖੋ ਸੋ ਭਵੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਅਭਿਭੂ ਅਨਭਿਭੂਤੋ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁਦਸੋ ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਇਸ੍ਸਰੋ ਕਤ੍ਤਾ ਨਿਮ੍ਮਾਤਾ ਸੇਟ੍ਠੋ ਸਜਿਤਾ ਵਸੀ ਪਿਤਾ ਭੂਤਭਬ੍ਯਾਨਂ, ਯੇਨ ਮਯਂ ਭੋਤਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਨਿਮ੍ਮਿਤਾ, ਸੋ ਨਿਚ੍ਚੋ ਧੁਵੋ ਸਸ੍ਸਤੋ ਅਵਿਪਰਿਣਾਮਧਮ੍ਮੋ ਸਸ੍ਸਤਿਸਮਂ ਤਥੇਵ ਠਸ੍ਸਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਮਯਂ ਅਹੁਮ੍ਹਾ ਤੇਨ ਭੋਤਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਨਿਮ੍ਮਿਤਾ, ਤੇ ਮਯਂ ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਅਦ੍ਧੁਵਾ ਅਪ੍ਪਾਯੁਕਾ ਚਵਨਧਮ੍ਮਾ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਂ ਆਗਤਾ'ਤਿ। ਇਦਂ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਠਮਂ ਠਾਨਂ, ਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਅਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਂ ਸਸ੍ਸਤਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਅਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੪੫. ''ਦੁਤਿਯੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਅਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਂ ਸਸ੍ਸਤਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਅਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ? ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਖਿਡ੍ਡਾਪਦੋਸਿਕਾ ਨਾਮ ਦੇਵਾ, ਤੇ ਅਤਿਵੇਲਂ ਹਸ੍ਸਖਿਡ੍ਡਾਰਤਿਧਮ੍ਮਸਮਾਪਨ੍ਨਾ [ਹਸਖਿਡ੍ਡਾਰਤਿਧਮ੍ਮਸਮਾਪਨ੍ਨਾ (ਕ॰)] ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਅਤਿਵੇਲਂ ਹਸ੍ਸਖਿਡ੍ਡਾਰਤਿਧਮ੍ਮਸਮਾਪਨ੍ਨਾਨਂ ਵਿਹਰਤਂ ਸਤਿ ਸਮ੍ਮੁਸ੍ਸਤਿ [ਪਮੁਸ੍ਸਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)]। ਸਤਿਯਾ ਸਮ੍ਮੋਸਾ ਤੇ ਦੇਵਾ ਤਮ੍ਹਾ ਕਾਯਾ ਚਵਨ੍ਤਿ।

੪੬. ''ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਜ੍ਜਤਿ ਯਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਸਤ੍ਤੋ ਤਮ੍ਹਾ ਕਾਯਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਂ ਆਗਤੋ ਸਮਾਨੋ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਤਿ। ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਸਮਾਨੋ ਆਤਪ੍ਪਮਨ੍ਵਾਯ ਪਧਾਨਮਨ੍ਵਾਯ ਅਨੁਯੋਗਮਨ੍ਵਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮਨ੍ਵਾਯ ਸਮ੍ਮਾਮਨਸਿਕਾਰਮਨ੍ਵਾਯ ਤਥਾਰੂਪਂ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿਂ ਫੁਸਤਿ, ਯਥਾਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਤਤੋ ਪਰਂ ਨਾਨੁਸ੍ਸਰਤਿ।

''ਸੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਯੇ ਖੋ ਤੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਦੇਵਾ ਨ ਖਿਡ੍ਡਾਪਦੋਸਿਕਾ, ਤੇ ਨ ਅਤਿਵੇਲਂ ਹਸ੍ਸਖਿਡ੍ਡਾਰਤਿਧਮ੍ਮਸਮਾਪਨ੍ਨਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਨ ਅਤਿਵੇਲਂ ਹਸ੍ਸਖਿਡ੍ਡਾਰਤਿਧਮ੍ਮਸਮਾਪਨ੍ਨਾਨਂ ਵਿਹਰਤਂ ਸਤਿ ਨ ਸਮ੍ਮੁਸ੍ਸਤਿ। ਸਤਿਯਾ ਅਸਮ੍ਮੋਸਾ ਤੇ ਦੇਵਾ ਤਮ੍ਹਾ ਕਾਯਾ ਨ ਚਵਨ੍ਤਿ; ਨਿਚ੍ਚਾ ਧੁਵਾ ਸਸ੍ਸਤਾ ਅਵਿਪਰਿਣਾਮਧਮ੍ਮਾ ਸਸ੍ਸਤਿਸਮਂ ਤਥੇਵ ਠਸ੍ਸਨ੍ਤਿ । ਯੇ ਪਨ ਮਯਂ ਅਹੁਮ੍ਹਾ ਖਿਡ੍ਡਾਪਦੋਸਿਕਾ, ਤੇ ਮਯਂ ਅਤਿਵੇਲਂ ਹਸ੍ਸਖਿਡ੍ਡਾਰਤਿਧਮ੍ਮਸਮਾਪਨ੍ਨਾ ਵਿਹਰਿਮ੍ਹਾ। ਤੇਸਂ ਨੋ ਅਤਿਵੇਲਂ ਹਸ੍ਸਖਿਡ੍ਡਾਰਤਿਧਮ੍ਮਸਮਾਪਨ੍ਨਾਨਂ ਵਿਹਰਤਂ ਸਤਿ ਸਮ੍ਮੁਸ੍ਸਤਿ। ਸਤਿਯਾ ਸਮ੍ਮੋਸਾ ਏਵੰ ਮਯਂ ਤਮ੍ਹਾ ਕਾਯਾ ਚੁਤਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਅਦ੍ਧੁਵਾ ਅਪ੍ਪਾਯੁਕਾ ਚਵਨਧਮ੍ਮਾ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਂ ਆਗਤਾ'ਤਿ। ਇਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਤਿਯਂ ਠਾਨਂ, ਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਅਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਂ ਸਸ੍ਸਤਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਅਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੪੭. ‘‘ਤਤਿਯੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਅਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚੰ ਸਸ੍ਸਤੰ ਏਕਚ੍ਚੰ ਅਸਸ੍ਸਤੰ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ? ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਮਨੋਪਦੋਸਿਕਾ ਨਾਮ ਦੇਵ◌ਾ, ਤੇ ਅਤਿਵ◌ੇਲੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਅਤਿਵ◌ੇਲੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਮ੍ਹਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਪਦੂਸੇਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਪਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾ ਕਿਲਨ੍ਤਕਾਯਾ ਕਿਲਨ੍ਤਚਿਤ੍ਤਾ । ਤੇ ਦੇਵ◌ਾ ਤਮ੍ਹਾ ਕਾਯਾ ਚਵਨ੍ਤਿ।

੪੮. ‘‘ਠਾਨੰ ਖੋ ਪਨੇਤੰ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਵ◌ਿਜ੍ਜਤਿ ਯੰ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਸਤ੍ਤੋ ਤਮ੍ਹਾ ਕਾਯਾ ਚਵ◌ਿਤ੍ਵ◌ਾ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤੰ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਇਤ੍ਥਤ੍ਤੰ ਆਗਤੋ ਸਮਾਨੋ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯੰ ਪਬ੍ਬਜਤਿ। ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਸਮਾਨੋ ਆਤਪ੍ਪਮਨ੍ਵ◌ਾਯ ਪਧਾਨਮਨ੍ਵ◌ਾਯ ਅਨੁਯੋਗਮਨ੍ਵ◌ਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮਨ੍ਵ◌ਾਯ ਸਮ੍ਮਾਮਨਸਿਕਾਰਮਨ੍ਵ◌ਾਯ ਤਥਾਰੂਪੰ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿੰ ਫੁਸਤਿ, ਯਥਾਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਤੰ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵ◌ਾਸੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਤਤੋ ਪਰੰ ਨਾਨੁਸ੍ਸਰਤਿ।

‘‘ਸੋ ਏਵਮਾਹ – ‘ਯੇ ਖੋ ਤੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਦੇਵ◌ਾ ਨ ਮਨੋਪਦੋਸਿਕਾ, ਤੇ ਨਾਤਿਵ◌ੇਲੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਨਾਤਿਵ◌ੇਲੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਮ੍ਹਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਨਪ੍ਪਦੂਸੇਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਅਪ੍ਪਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾ ਅਕਿਲਨ੍ਤਕਾਯਾ ਅਕਿਲਨ੍ਤਚਿਤ੍ਤਾ। ਤੇ ਦੇਵ◌ਾ ਤਮ੍ਹਾ ਕਾਯਾ ਨ ਚਵਨ੍ਤਿ, ਨਿਚ੍ਚਾ ਧੁਵ◌ਾ ਸਸ੍ਸਤਾ ਅਵ◌ਿਪਰਿਣਾਮਧਮ੍ਮਾ ਸਸ੍ਸਤਿਸਮੰ ਤਥੇਵ ਠਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਮਯੰ ਅਹੁਮ੍ਹਾ ਮਨੋਪਦੋਸਿਕਾ, ਤੇ ਮਯੰ ਅਤਿਵ◌ੇਲੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਿਮ੍ਹਾ। ਤੇ ਮਯੰ ਅਤਿਵ◌ੇਲੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਮ੍ਹਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਪਦੂਸਿਮ੍ਹਾ, ਤੇ ਮਯੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਪਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾ ਕਿਲਨ੍ਤਕਾਯਾ ਕਿਲਨ੍ਤਚਿਤ੍ਤਾ। ਏਵ◌ੰ ਮਯੰ ਤਮ੍ਹਾ ਕਾਯਾ ਚੁਤਾ ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਅਦ੍ਧੁਵ◌ਾ ਅਪ੍ਪਾਯੁਕਾ ਚਵਨਧਮ੍ਮਾ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤੰ ਆਗਤਾ’ਤਿ । ਇਦੰ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਤਤਿਯੰ ਠਾਨੰ, ਯੰ ਆਗਮ੍ਮ ਯੰ ਆਰਬ੍ਭ ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਅਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚੰ ਸਸ੍ਸਤੰ ਏਕਚ੍ਚੰ ਅਸਸ੍ਸਤੰ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੪੯. ‘‘ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਅਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚੰ ਸਸ੍ਸਤੰ ਏਕਚ੍ਚੰ ਅਸਸ੍ਸਤੰ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ ਵ◌ਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵ◌ਾ ਤਕ੍ਕੀ ਹੋਤਿ ਵ◌ੀਮੰਸੀ। ਸੋ ਤਕ੍ਕਪਰਿਯਾਹਤੰ ਵ◌ੀਮੰਸਾਨੁਚਰਿਤੰ ਸਯੰਪਟਿਭਾਨੰ ਏਵਮਾਹ – ‘ਯੰ ਖੋ ਇਦੰ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ ਚਕ੍ਖੁੰ ਇਤਿਪਿ ਸੋਤੰ ਇਤਿਪਿ ਘਾਨੰ ਇਤਿਪਿ ਜਿਵ◌੍ਹਾ ਇਤਿਪਿ ਕਾਯੋ ਇਤਿਪਿ, ਅਯੰ ਅਤ੍ਤਾ ਅਨਿਚ੍ਚੋ ਅਦ੍ਧੁਵ◌ੋ ਅਸਸ੍ਸਤੋ ਵ◌ਿਪਰਿਣਾਮਧਮ੍ਮੋ। ਯਞ੍ਚ ਖੋ ਇਦੰ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ ਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵ◌ਾ ਮਨੋਤਿ ਵ◌ਾ ਵ◌ਿਞ੍ਞਾਣਨ੍ਤਿ ਵ◌ਾ ਅਯੰ ਅਤ੍ਤਾ ਨਿਚ੍ਚੋ ਧੁਵ◌ੋ ਸਸ੍ਸਤੋ ਅਵ◌ਿਪਰਿਣਾਮਧਮ੍ਮੋ ਸਸ੍ਸਤਿਸਮੰ ਤਥੇਵ ਠਸ੍ਸਤੀ’ਤਿ। ਇਦੰ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਚਤੁਤ੍ਥੰ ਠਾਨੰ, ਯੰ ਆਗਮ੍ਮ ਯੰ ਆਰਬ੍ਭ ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਅਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚੰ ਸਸ੍ਸਤੰ ਏਕਚ੍ਚੰ ਅਸਸ੍ਸਤੰ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੫੦. ‘‘ਇਮੇਹਿ ਖੋ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਅਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚੰ ਸਸ੍ਸਤੰ ਏਕਚ੍ਚੰ ਅਸਸ੍ਸਤੰ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਵ◌ਤ੍ਥੂਹਿ। ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਸਮਣਾ ਵ◌ਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵ◌ਾ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਅਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚੰ ਸਸ੍ਸਤੰ ਏਕਚ੍ਚੰ ਅਸਸ੍ਸਤੰ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਇਮੇਹੇਵ ਚਤੂਹਿ ਵ◌ਤ੍ਥੂਹਿ, ਏਤੇਸੰ ਵ◌ਾ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ; ਨਤ੍ਥਿ ਇਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ।

੫੧. ‘‘ਤਯਿਦੰ , ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਤਥਾਗਤੋ ਪਜਾਨਾਤਿ – ‘ਇਮੇ ਦਿਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਾ ਏਵ◌ੰਗਹਿਤਾ ਏਵ◌ੰਪਰਾਮਟ੍ਠਾ ਏਵ◌ੰਗਤਿਕਾ ਭਵਨ੍ਤਿ ਏਵ◌ੰਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਾ’ਤਿ। ਤਞ੍ਚ ਤਥਾਗਤੋ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਤੋ ਚ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੰ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਨੰ ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਅਪਰਾਮਸਤੋ ਚਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਞ੍ਞੇਵ ਨਿਬ੍ਬੁਤਿ ਵ◌ਿਦਿਤਾ। ਵ◌ੇਦਨਾਨੰ ਸਮੁਦਯਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਞ੍ਚ ਅਸ੍ਸਾਦਞ੍ਚ ਆਦੀਨਵਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਰਣਞ੍ਚ ਯਥਾਭੂਤੰ ਵ◌ਿਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨੁਪਾਦਾਵ◌ਿਮੁਤ੍ਤੋ, ਭਿਕ੍ਖਵ◌ੇ, ਤਥਾਗਤੋ।

੫੨. ‘‘ਇਮੇ ਖੋ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਾ ਗਮ੍ਭੀਰਾ ਦੁਦ੍ਦਸਾ ਦੁਰਨੁਬੋਧਾ ਸਨ੍ਤਾ ਪਣੀਤਾ ਅਤਕ੍ਕਾਵਚਰਾ ਨਿਪੁਣਾ ਪਣ੍ਡਿਤਵੇਦਨੀਯਾ, ਯੇ ਤਥਾਗਤੋ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਤਿ, ਯੇਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਂ ਵਣ੍ਣਂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦਮਾਨਾ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ।

ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਵਾਦੋ

੫੩. ‘‘ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਂ ਲੋਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਤੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਂ ਲੋਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ?

੫੪. ‘‘ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਆਤਪ੍ਪਮਨ੍ਵਾਯ ਪਧਾਨਮਨ੍ਵਾਯ ਅਨੁਯੋਗਮਨ੍ਵਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮਨ੍ਵਾਯ ਸਮ੍ਮਾਮਨਸਿਕਾਰਮਨ੍ਵਾਯ ਤਥਾਰੂਪਂ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿਂ ਫੁਸਤਿ, ਯਥਾਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਅਨ੍ਤਸਞ੍ਞੀ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਰਤਿ।

‘‘ਸੋ ਏਵਮਾਹ – ‘ਅਨ੍ਤਵਾ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਪਰਿਵਟੁਮੋ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਅਹਞ੍ਹਿ ਆਤਪ੍ਪਮਨ੍ਵਾਯ ਪਧਾਨਮਨ੍ਵਾਯ ਅਨੁਯੋਗਮਨ੍ਵਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮਨ੍ਵਾਯ ਸਮ੍ਮਾਮਨਸਿਕਾਰਮਨ੍ਵਾਯ ਤਥਾਰੂਪਂ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿਂ ਫੁਸਾਮਿ, ਯਥਾਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਅਨ੍ਤਸਞ੍ਞੀ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਰਾਮਿ। ਇਮਿਨਾਮਹਂ ਏਤਂ ਜਾਨਾਮਿ – ਯਥਾ ਅਨ੍ਤਵਾ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਪਰਿਵਟੁਮੋ’ਤਿ। ਇਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਠਮਂ ਠਾਨਂ, ਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਂ ਲੋਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੫੫. ‘‘ਦੁਤਿਯੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਂ ਲੋਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਆਤਪ੍ਪਮਨ੍ਵਾਯ ਪਧਾਨਮਨ੍ਵਾਯ ਅਨੁਯੋਗਮਨ੍ਵਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮਨ੍ਵਾਯ ਸਮ੍ਮਾਮਨਸਿਕਾਰਮਨ੍ਵਾਯ ਤਥਾਰੂਪਂ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿਂ ਫੁਸਤਿ, ਯਥਾਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਅਨਨ੍ਤਸਞ੍ਞੀ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਰਤਿ।

‘‘ਸੋ ਏਵਮਾਹ – ‘ਅਨਨ੍ਤੋ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਅਪਰਿਯਨ੍ਤੋ। ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ‘‘ਅਨ੍ਤਵਾ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਪਰਿਵਟੁਮੋ’’ਤਿ, ਤੇਸਂ ਮੁਸਾ। ਅਨਨ੍ਤੋ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਅਪਰਿਯਨ੍ਤੋ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਅਹਞ੍ਹਿ ਆਤਪ੍ਪਮਨ੍ਵਾਯ ਪਧਾਨਮਨ੍ਵਾਯ ਅਨੁਯੋਗਮਨ੍ਵਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮਨ੍ਵਾਯ ਸਮ੍ਮਾਮਨਸਿਕਾਰਮਨ੍ਵਾਯ ਤਥਾਰੂਪਂ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿਂ ਫੁਸਾਮਿ , ਯਥਾਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਅਨਨ੍ਤਸਞ੍ਞੀ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਰਾਮਿ। ਇਮਿਨਾਮਹਂ ਏਤਂ ਜਾਨਾਮਿ – ਯਥਾ ਅਨਨ੍ਤੋ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਅਪਰਿਯਨ੍ਤੋ’ਤਿ। ਇਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਤਿਯਂ ਠਾਨਂ, ਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਂ ਲੋਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੫੬. ‘‘ਤਤਿਯੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਂ ਲੋਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਆਤਪ੍ਪਮਨ੍ਵਾਯ ਪਧਾਨਮਨ੍ਵਾਯ ਅਨੁਯੋਗਮਨ੍ਵਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮਨ੍ਵਾਯ ਸਮ੍ਮਾਮਨਸਿਕਾਰਮਨ੍ਵਾਯ ਤਥਾਰੂਪਂ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿਂ ਫੁਸਤਿ, ਯਥਾਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਅਨ੍ਤਸਞ੍ਞੀ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਰਤਿ, ਤਿਰਿਯਂ ਅਨਨ੍ਤਸਞ੍ਞੀ।

‘‘ਸੋ ਏਵਮਾਹ – ‘ਅਨ੍ਤਵਾ ਚ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਅਨਨ੍ਤੋ ਚ। ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ‘‘ਅਨ੍ਤਵਾ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਪਰਿਵਟੁਮੋ’’ਤਿ, ਤੇਸਂ ਮੁਸਾ। ਯੇਪਿ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ‘‘ਅਨਨ੍ਤੋ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਅਪਰਿਯਨ੍ਤੋ’’ਤਿ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਮੁਸਾ। ਅਨ੍ਤਵਾ ਚ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਅਨਨ੍ਤੋ ਚ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਅਹਞ੍ਹਿ ਆਤਪ੍ਪਮਨ੍ਵਾਯ ਪਧਾਨਮਨ੍ਵਾਯ ਅਨੁਯੋਗਮਨ੍ਵਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮਨ੍ਵਾਯ ਸਮ੍ਮਾਮਨਸਿਕਾਰਮਨ੍ਵਾਯ ਤਥਾਰੂਪਂ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿਂ ਫੁਸਾਮਿ, ਯਥਾਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਅਨ੍ਤਸਞ੍ਞੀ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਰਾਮਿ,

ਤਿਰਿਯਂ ਅਨਨ੍ਤਸਵ੍ਵੀ। ਇਮਿਨਾਮਹਂ ਏਤਂ ਜਾਨਾਮਿ – ਯਥਾ ਅਨ੍ਤਵਾ ਚ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਅਨਨ੍ਤੋ ਚਾ'ਤਿ। ਇਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਤਿਯਂ ਠਾਨਂ, ਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਂ ਲੋਕਸ੍ਸ ਪਵ੍ਵਪੇਨ੍ਤਿ।

੫੭. ''ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਂ ਲੋਕਸ੍ਸ ਪਵ੍ਵਪੇਨ੍ਤਿ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਤਕ੍ਕੀ ਹੋਤਿ ਵੀਮਂਸੀ। ਸੋ ਤਕ੍ਕਪਰਿਯਾਹਤਂ ਵੀਮਂਸਾਨੁਚਰਿਤਂ ਸਯਂਪਟਿਭਾਨਂ ਏਵਮਾਹ – 'ਨੇਵਾਯਂ ਲੋਕੋ ਅਨ੍ਤਵਾ, ਨ ਪਨਾਨਨ੍ਤੋ। ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ''ਅਨ੍ਤਵਾ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਪਰਿਵਟੁਮੋ''ਤਿ, ਤੇਸਂ ਮੁਸਾ। ਯੇਪਿ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ''ਅਨਨ੍ਤੋ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਅਪਰਿਯਨ੍ਤੋ''ਤਿ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਮੁਸਾ। ਯੇਪਿ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ''ਅਨ੍ਤਵਾ ਚ ਅਯਂ ਲੋਕੋ ਅਨਨ੍ਤੋ ਚਾ''ਤਿ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਮੁਸਾ। ਨੇਵਾਯਂ ਲੋਕੋ ਅਨ੍ਤਵਾ , ਨ ਪਨਾਨਨ੍ਤੋ'ਤਿ। ਇਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਠਾਨਂ, ਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਂ ਲੋਕਸ੍ਸ ਪਵ੍ਵਪੇਨ੍ਤਿ।

੫੮. ''ਇਮੇਹਿ ਖੋ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਂ ਲੋਕਸ੍ਸ ਪਵ੍ਵਪੇਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਂ ਲੋਕਸ੍ਸ ਪਵ੍ਵਪੇਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਇਮੇਹੇਵ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਏਤੇਸਂ ਵਾ ਅਵ੍ਵਤਰੇਨ; ਨਤ੍ਥਿ ਇਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ।

੫੯. ''ਤਯਿਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤੋ ਪਜਾਨਾਤਿ – 'ਇਮੇ ਦਿਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਾ ਏਵਂਗਹਿਤਾ ਏਵਂਪਰਾਮਟ੍ਠਾ ਏਵਂਗਤਿਕਾ ਭਵਨ੍ਤਿ ਏਵਂਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਾ'ਤਿ। ਤਵ੍ਚ ਤਥਾਗਤੋ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਤੋ ਚ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਵ੍ਚ ਪਜਾਨਨਂ ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਅਪਰਾਮਸਤੋ ਚਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵ੍ਵੇਵ ਨਿਬ੍ਬੁਤਿ ਵਿਦਿਤਾ। ਵੇਦਨਾਨਂ ਸਮੁਦਯਵ੍ਚ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਵ੍ਚ ਅਸ੍ਸਾਦਵ੍ਚ ਆਦੀਨਵਵ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਰਣਵ੍ਚ ਯਥਾਭੂਤਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਾਦਾਵਿਮੁਤ੍ਤੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤੋ।

੬੦. ''ਇਮੇ ਖੋ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਾ ਗਮ੍ਭੀਰਾ ਦੁਦ੍ਦਸਾ ਦੁਰਨੁਬੋਧਾ ਸਨ੍ਤਾ ਪਣੀਤਾ ਅਤਕ੍ਕਾਵਚਰਾ ਨਿਪੁਣਾ ਪਣ੍ਡਿਤਵੇਦਨੀਯਾ, ਯੇ ਤਥਾਗਤੋ ਸਯਂ ਅਭਿਵ੍ਵਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਤਿ, ਯੇਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਂ ਵਣ੍ਣਂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦਮਾਨਾ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ।

ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਵਾਦੋ

੬੧. ''ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਵ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠਾ ਸਮਾਨਾ ਵਾਚਾਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਤੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਵ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠਾ ਸਮਾਨਾ ਵਾਚਾਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ?

੬੨. ''ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ 'ਇਦਂ ਕੁਸਲ'ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਇਦਂ ਅਕੁਸਲ'ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – 'ਅਹਂ ਖੋ ''ਇਦਂ ਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਮਿ, ''ਇਦਂ ਅਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਮਿ। ਅਹਵ੍ਚੇ ਖੋ ਪਨ ''ਇਦਂ ਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਅਪ੍ਪਜਾਨਨ੍ਤੋ, ''ਇਦਂ ਅਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਅਪ੍ਪਜਾਨਨ੍ਤੋ, 'ਇਦਂ ਕੁਸਲ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਂ, 'ਇਦਂ ਅਕੁਸਲ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਂ, ਤਂ ਮਮਸ੍ਸ ਮੁਸਾ। ਯਂ ਮਮਸ੍ਸ ਮੁਸਾ , ਸੋ ਮਮਸ੍ਸ ਵਿਘਾਤੋ। ਯੋ ਮਮਸ੍ਸ ਵਿਘਾਤੋ ਸੋ ਮਮਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ'ਤਿ। ਇਤਿ ਸੋ ਮੁਸਾਵਾਦਭਯਾ ਮੁਸਾਵਾਦਪਰਿਜੇਗੁਚ੍ਛਾ ਨੇਵਿਦਂ ਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ, ਨ ਪਨਿਦਂ ਅਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਵ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਮਾਨੋ ਵਾਚਾਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਂ – 'ਏਵਮ੍ਪਿ ਮੇ ਨੋ; ਤਥਾਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ; ਅਵ੍ਵਥਾਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ; ਨੋਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ; ਨੋ ਨੋਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ'ਤਿ। ਇਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਠਮਂ ਠਾਨਂ, ਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਵ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠਾ ਸਮਾਨਾ ਵਾਚਾਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਂ।

੬੩. ''ਦੁਤਿਯੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਟ੍ਠਾ ਸਮਾਨਾ ਵਾਚਾਵਿਕ੍ਖੇਪੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪੰ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ 'ਇਦੰ ਕੁਸਲ'ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤੰ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਇਦੰ ਅਕੁਸਲ'ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤੰ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਵੰ ਹੋਤਿ – 'ਅਹਂ ਖੋ ''ਇਦੰ ਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤੰ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਮਿ, ''ਇਦੰ ਅਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤੰ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਮਿ। ਅਹਞ੍ਚੇ ਖੋ ਪਨ ''ਇਦੰ ਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤੰ ਅਪ੍ਪਜਾਨਨ੍ਤੋ, ''ਇਦੰ ਅਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤੰ ਅਪ੍ਪਜਾਨਨ੍ਤੋ, ''ਇਦੰ ਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਂ, ''ਇਦੰ ਅਕੁਸਲ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਂ, ਤਤ੍ਥ ਮੇ ਅਸ੍ਸ ਛਨ੍ਦੋ ਵਾ ਰਾਗੋ ਵਾ ਦੋਸੋ ਵਾ ਪਟਿਘੋ ਵਾ। ਯਤ੍ਥ [ਯੋ (?)] ਮੇ ਅਸ੍ਸ ਛਨ੍ਦੋ ਵਾ ਰਾਗੋ ਵਾ ਦੋਸੋ ਵਾ ਪਟਿਘੋ ਵਾ, ਤਂ ਮਮਸ੍ਸ ਉਪਾਦਾਨਂ। ਯਂ ਮਮਸ੍ਸ ਉਪਾਦਾਨਂ, ਸੋ ਮਮਸ੍ਸ ਵਿਘਾਤੋ। ਯੋ ਮਮਸ੍ਸ ਵਿਘਾਤੋ, ਸੋ ਮਮਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ'ਤਿ। ਇਤਿ ਸੋ ਉਪਾਦਾਨਭਯਾ ਉਪਾਦਾਨਪਰਿਜੇਗੁਚ੍ਛਾ ਨੇਵਿਦੰ ਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ, ਨ ਪਨਿਦੰ ਅਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਮਾਨੋ ਵਾਚਾਵਿਕ੍ਖੇਪੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪੰ – 'ਏਵਨ੍ਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ; ਤਥਾਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ; ਅਞ੍ਞਥਾਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ; ਨੋਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ; ਨੋ ਨੋਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ'ਤਿ। ਇਦੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਤਿਯਂ ਠਾਨਂ, ਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਟ੍ਠਾ ਸਮਾਨਾ ਵਾਚਾਵਿਕ੍ਖੇਪੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪੰ।

੬੪. ''ਤਤਿਯੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਟ੍ਠਾ ਸਮਾਨਾ ਵਾਚਾਵਿਕ੍ਖੇਪੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪੰ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ 'ਇਦੰ ਕੁਸਲ'ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤੰ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਇਦੰ ਅਕੁਸਲ'ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤੰ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਵੰ ਹੋਤਿ – 'ਅਹਂ ਖੋ ''ਇਦੰ ਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤੰ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਮਿ, ''ਇਦੰ ਅਕੁਸਲ'ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤੰ ਨਪ੍ਪਜਾਨਾਮਿ। ਅਹਞ੍ਚੇ ਖੋ ਪਨ ''ਇਦੰ ਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤੰ ਅਪ੍ਪਜਾਨਨ੍ਤੋ ''ਇਦੰ ਅਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤੰ ਅਪ੍ਪਜਾਨਨ੍ਤੋ ''ਇਦੰ ਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਂ, ''ਇਦੰ ਅਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਂ। ਸਨ੍ਤਿ ਹਿ ਖੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਨਿਪੁਣਾ ਕਤਪਰਪ੍ਪਵਾਦਾ ਵਾਲਵੇਧਿਰੂਪਾ, ਤੇ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤਾ [ਵੋਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤਾ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਮਞ੍ਞੇ ਚਰਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਗਤੇਨ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਾਨਿ, ਤੇ ਮਂ ਤਤ੍ਥ ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ ਸਮਨੁਗਾਹੇਯ੍ਯੁਂ ਸਮਨੁਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ। ਯੇ ਮਂ ਤਤ੍ਥ ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ ਸਮਨੁਗਾਹੇਯ੍ਯੁਂ ਸਮਨੁਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਤੇਸਾਹਂ ਨ ਸਮ੍ਪਾਯੇਯ੍ਯਂ। ਯੇਸਾਹਂ ਨ ਸਮ੍ਪਾਯੇਯ੍ਯਂ, ਸੋ ਮਮਸ੍ਸ ਵਿਘਾਤੋ। ਯੋ ਮਮਸ੍ਸ ਵਿਘਾਤੋ, ਸੋ ਮਮਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ'ਤਿ। ਇਤਿ ਸੋ ਅਨੁਯੋਗਭਯਾ ਅਨੁਯੋਗਪਰਿਜੇਗੁਚ੍ਛਾ ਨੇਵਿਦੰ ਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ, ਨ ਪਨਿਦੰ ਅਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਮਾਨੋ ਵਾਚਾਵਿਕ੍ਖੇਪੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪੰ – 'ਏਵਨ੍ਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ; ਤਥਾਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ; ਅਞ੍ਞਥਾਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ; ਨੋਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ; ਨੋ ਨੋਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ'ਤਿ। ਇਦੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਤਿਯਂ ਠਾਨਂ, ਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਟ੍ਠਾ ਸਮਾਨਾ ਵਾਚਾਵਿਕ੍ਖੇਪੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪੰ।

੬੫. ''ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਟ੍ਠਾ ਸਮਾਨਾ ਵਾਚਾਵਿਕ੍ਖੇਪੰ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪੰ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਮਨ੍ਦੋ ਹੋਤਿ ਮੋਮੂਹੋ। ਸੋ ਮਨ੍ਦਤ੍ਤਾ ਮੋਮੂਹਤ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਮਾਨੋ ਵਾਚਾਵਿਕ੍ਖੇਪੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪੰ – 'ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ'ਤਿ ਇਤਿ ਚੇ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਸਿ, 'ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ'ਤਿ ਇਤਿ ਚੇ ਮੇ ਅਸ੍ਸ, 'ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ'ਤਿ ਇਤਿ ਤੇ ਨਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਂ, 'ਏਵਨ੍ਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ, ਤਥਾਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ, ਅਞ੍ਞਥਾਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ, ਨੋਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ, ਨੋ ਨੋਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ'ਤਿ। 'ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ...ਪੇ॰... 'ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਨਤ੍ਥਿ ਚ ਪਰੋ ਲੋਕੋ...ਪੇ॰... 'ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਨ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ...ਪੇ॰... 'ਅਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ ...ਪੇ॰... 'ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ...ਪੇ॰... 'ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਨਤ੍ਥਿ ਚ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ...ਪੇ॰... 'ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਨ ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ...ਪੇ॰... 'ਅਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ [ਸੁਕਟਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰)] ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ...ਪੇ॰... 'ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ...ਪੇ॰... 'ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਨਤ੍ਥਿ ਚ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ...ਪੇ॰... 'ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਨ ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ...ਪੇ॰... 'ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ...ਪੇ॰... 'ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ...ਪੇ॰... 'ਹੋਤਿ ਚ ਨ ਚ ਹੋਤਿ [ਨ ਹੋਤਿ ਚ (ਸੀ॰ ਕ॰)] ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ...ਪੇ॰... 'ਨੇਵ ਹੋਤਿ ਨ ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾਤਿ ਇਤਿ ਚੇ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਸਿ, 'ਨੇਵ ਹੋਤਿ ਨ ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ'ਤਿ ਇਤਿ ਚੇ ਮੇ

ਅਸ੍ਸ, 'ਨੇਵ ਹੋਤਿ ਨ ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ'ਤਿ ਇਤਿ ਤੇ ਨਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਂ, 'ਏਵਨ੍ਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ, ਤਥਾਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ, ਅਞ੍ਞਥਾਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ, ਨੋਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ, ਨੋ ਨੋਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ'ਤਿ। ਇਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਠਾਨਂ, ਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠਾ ਸਮਾਨਾ ਵਾਚਾਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਂ।

੬੬. ''ਇਮੇਹਿ ਖੋ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠਾ ਸਮਾਨਾ ਵਾਚਾਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਾ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠਾ ਸਮਾਨਾ ਵਾਚਾਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਂ , ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਇਮੇਹੇਵ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਏਤੇਸਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ, ਨਤ੍ਥਿ ਇਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ...ਪੇ॰... ਯੇਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਂ ਵਣ੍ਣਂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦਮਾਨਾ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ।

ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਵਾਦੋ

੬੭. ''ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਿਕਾ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਤੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਿਕਾ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ?

੬੮. ''ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਸਞ੍ਞਸਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਦੇਵਾ। ਸਞ੍ਞੁਪ੍ਪਾਦਾ ਚ ਪਨ ਤੇ ਦੇਵਾ ਤਮ੍ਹਾ ਕਾਯਾ ਚਵਨ੍ਤਿ। ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਯਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਸਤ੍ਤੋ ਤਮ੍ਹਾ ਕਾਯਾ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਂ ਆਗਤੋ ਸਮਾਨੋ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਤਿ। ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਸਮਾਨੋ ਆਤਪ੍ਪਮਨ੍ਵਾਯ ਪਧਾਨਮਨ੍ਵਾਯ ਅਨੁਯੋਗਮਨ੍ਵਾਯ ਅਪ੍ਪਮਾਦਮਨ੍ਵਾਯ ਸਮ੍ਮਾਮਨਸਿਕਾਰਮਨ੍ਵਾਯ ਤਥਾਰੂਪਂ ਚੇਤੋਸਮਾਧਿਂ ਫੁਸਤਿ, ਯਥਾਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਸਞ੍ਞੁਪ੍ਪਾਦਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਤਤੋ ਪਰਂ ਨਾਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। ਸੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਤ੍ਤਾ ਚ ਲੋਕੋ ਚ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਅਹਞ੍ਹਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਨਾਹੋਸਿਂ, ਸੋਮ੍ਹਿ ਏਤਰਹਿ ਅਹੁਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਤਤਾਯ ਪਰਿਣਤੋ'ਤਿ। ਇਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਠਮਂ ਠਾਨਂ, ਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਿਕਾ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੬੯. ''ਦੁਤਿਯੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਿਕਾ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਤਕ੍ਕੀ ਹੋਤਿ ਵੀਮਂਸੀ। ਸੋ ਤਕ੍ਕਪਰਿਯਾਹਤਂ ਵੀਮਂਸਾਨੁਚਰਿਤਂ ਸਯਂਪਟਿਭਾਨਂ ਏਵਮਾਹ – 'ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਤ੍ਤਾ ਚ ਲੋਕੋ ਚਾ'ਤਿ। ਇਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਤਿਯਂ ਠਾਨਂ, ਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਯਂ ਆਰਬ੍ਭ ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਿਕਾ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੭੦. ''ਇਮੇਹਿ ਖੋ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਿਕਾ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਾ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਿਕਾ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਇਮੇਹੇਵ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਏਤੇਸਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ, ਨਤ੍ਥਿ ਇਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ...ਪੇ॰... ਯੇਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਂ ਵਣ੍ਣਂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦਮਾਨਾ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ।

੭੧. ''ਇਮੇਹਿ ਖੋ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਮਾਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਇਮੇਹੇਵ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਏਤੇਸਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ, ਨਤ੍ਥਿ ਇਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ।

੭੨. ‘‘ਤਯਿਦੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤੋ ਪਜਾਨਾਤਿ – ‘ਇਮੇ ਦਿਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਾ ਏਵਂਗਹਿਤਾ ਏਵਂਪਰਾਮਟ੍ਠਾ ਏਵਂਗਤਿਕਾ ਭਵਨ੍ਤਿ ਏਵਂਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਾ’ਤਿ। ਤਞ੍ਚ ਤਥਾਗਤੋ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਤੋ ਚ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਨਂ ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਅਪਰਾਮਸਤੋ ਚਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਞ੍ਞੇਵ ਨਿਬ੍ਬੁਤਿ ਵਿਦਿਤਾ। ਵੇਦਨਾਨਂ ਸਮੁਦਯਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਞ੍ਚ ਅਸ੍ਸਾਦਞ੍ਚ ਆਦੀਨਵਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਰਣਞ੍ਚ ਯਥਾਭੂਤਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਾਦਾਵਿਮੁਤ੍ਤੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤੋ।

੭੩. ‘‘ਇਮੇ ਖੋ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਾ ਗਮ੍ਭੀਰਾ ਦੁਦ੍ਦਸਾ ਦੁਰਨੁਬੋਧਾ ਸਨ੍ਤਾ ਪਣੀਤਾ ਅਤਕ੍ਕਾਵਚਰਾ ਨਿਪੁਣਾ ਪਣ੍ਡਿਤਵੇਦਨੀਯਾ, ਯੇ ਤਥਾਗਤੋ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਤਿ , ਯੇਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਂ ਵਣ੍ਣਂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦਮਾਨਾ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ।

ਦੁਤਿਯਭਾਣਵਾਰੋ।

ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ

੭੪. ‘‘ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਅਪਰਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ, ਅਪਰਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ ਚਤੁਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾਯ [ਚਤੁਚਤ੍ਤਾਲੀਸਾਯ (ਸਜਾ॰ ਕਂ॰)] ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਤੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਅਪਰਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਅਪਰਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ ਚਤੁਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾਯ ਵਤ੍ਥੂਹਿ?

ਸਞ੍ਞੀਵਾਦੋ

੭੫. ‘‘ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਤੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ?

੭੬. ‘‘‘ਰੂਪੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ ਅਰੋਗੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸਞ੍ਞੀ’ਤਿ ਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ। ‘ਅਰੂਪੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ ਅਰੋਗੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸਞ੍ਞੀ’ਤਿ ਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ। ‘ਰੂਪੀ ਚ ਅਰੂਪੀ ਚ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਨੇਵਰੂਪੀ ਨਾਰੂਪੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ... ਅਨ੍ਤਵਾ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ... ਅਨਨ੍ਤਵਾ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ... ਅਨ੍ਤਵਾ ਚ ਅਨਨ੍ਤਵਾ ਚ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ... ਨੇਵਨ੍ਤਵਾ ਨਾਨਨ੍ਤਵਾ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ... ਏਕਤ੍ਤਸਞ੍ਞੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ... ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ... ਪਰਿਤ੍ਤਸਞ੍ਞੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ... ਅਪ੍ਪਮਾਣਸਞ੍ਞੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ... ਏਕਨ੍ਤਸੁਖੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ... ਏਕਨ੍ਤਦੁਕ੍ਖੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ। ਸੁਖਦੁਕ੍ਖੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ। ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ ਅਰੋਗੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸਞ੍ਞੀ’ਤਿ ਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੭੭. ‘‘ਇਮੇਹਿ ਖੋ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਇਮੇਹੇਵ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਏਤੇਸਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ, ਨਤ੍ਥਿ ਇਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ... ਪੇ॰... ਯੇਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਂ ਵਣ੍ਣਂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦਮਾਨਾ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ।

ਅਸਞ੍ਞੀਵਾਦੋ

੭੮. ‘‘ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਅਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਅਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਤੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਅਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ

ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਅਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ?

੭੯. ‘‘‘ਰੂਪੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ ਅਰੋਗੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਅਸਞ੍ਞੀ’ਤਿ ਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ। ‘ਅਰੂਪੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ ਅਰੋਗੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਅਸਞ੍ਞੀ’ਤਿ ਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ। ‘ਰੂਪੀ ਚ ਅਰੂਪੀ ਚ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਨੇਵਰੂਪੀ ਨਾਰੂਪੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ... ਅਨ੍ਤਵਾ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ... ਅਨਨ੍ਤਵਾ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ... ਅਨ੍ਤਵਾ ਚ ਅਨਨ੍ਤਵਾ ਚ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ... ਨੇਵਨ੍ਤਵਾ ਨਾਨਨ੍ਤਵਾ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ ਅਰੋਗੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਅਸਞ੍ਞੀ’ਤਿ ਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੮੦. ‘‘ਇਮੇਹਿ ਖੋ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਅਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਅਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਅਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਅਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਇਮੇਹੇਵ ਅਟ੍ਠਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਏਤੇਸਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ, ਨਤ੍ਥਿ ਇਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ... ਪੇ॰... ਯੇਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਂ ਵਣ੍ਣਂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦਮਾਨਾ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ।

ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞੀਵਾਦੋ

੮੧. ‘‘ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ, ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਤੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ?

੮੨. ‘‘‘ਰੂਪੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ ਅਰੋਗੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞੀ’ਤਿ ਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ‘ਅਰੂਪੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਰੂਪੀ ਚ ਅਰੂਪੀ ਚ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ... ਨੇਵਰੂਪੀ ਨਾਰੂਪੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ... ਅਨ੍ਤਵਾ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ... ਅਨਨ੍ਤਵਾ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ... ਅਨ੍ਤਵਾ ਚ ਅਨਨ੍ਤਵਾ ਚ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ... ਨੇਵਨ੍ਤਵਾ ਨਾਨਨ੍ਤਵਾ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ ਅਰੋਗੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞੀ’ਤਿ ਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੮੩. ‘‘ਇਮੇਹਿ ਖੋ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਇਮੇਹੇਵ ਅਟ੍ਠਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ...ਪੇ॰... ਯੇਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਂ ਵਣ੍ਣਂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦਮਾਨਾ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ।

ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦੋ

੮੪. ‘‘ਸਨ੍ਤਿ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਾ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਚ੍ਛੇਦਂ ਵਿਨਾਸਂ ਵਿਭਵਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਤੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਾ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਚ੍ਛੇਦਂ ਵਿਨਾਸਂ ਵਿਭਵਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ?

੮੫. ‘‘ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਏਵਂਵਾਦੀ ਹੋਤਿ ਏਵਂਦਿਟ੍ਠਿ [ਏਵਂਦਿਟ੍ਠੀ (ਕ॰ ਪੀ॰)] – ‘ਯਤੋ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਰੂਪੀ ਚਾਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕੋ ਮਾਤਾਪੇਤ੍ਤਿਕਸਮ੍ਭਵੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤਿ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਹੋਤਿ ਪਰਂ ਮਰਣਾ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ’ਤਿ। ਇਤ੍ਥੇਕੇ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਚ੍ਛੇਦਂ ਵਿਨਾਸਂ ਵਿਭਵਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੮੬. ‘‘ਤਮਞ੍ਞੋ ਏਵਮਾਹ – ‘ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭੋ, ਏਸੋ ਅਤ੍ਤਾ, ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਵਦੇਸਿ, ਨੇਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਾਮਿ; ਨੋ ਚ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭੋ, ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾ ਦਿਬ੍ਬੋ ਰੂਪੀ ਕਾਮਾਵਚਰੋ ਕਬਲ਼ੀਕਾਰਾਹਾਰਭਕ੍ਖੋ। ਤਂ ਤ੍ਵਂ ਨ

ਜਾਨਾਸਿ ਨ ਪਸ੍ਸਸਿ। ਤਮਹਂ ਜਾਨਾਮਿ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਸੋ ਖੋ, ਭੋ, ਅਤ੍ਤਾ ਯਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤਿ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਹੋਤਿ ਪਰਂ ਮਰਣਾ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ'ਤਿ। ਇਤ੍ਥੇਕੇ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਚ੍ਛੇਦਂ ਵਿਨਾਸਂ ਵਿਭਵਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੮੭. ''ਤਮਞ੍ਞੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭੋ, ਏਸੋ ਅਤ੍ਤਾ, ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਵਦੇਸਿ, ਨੇਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਾਮਿ; ਨੋ ਚ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭੋ, ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾ ਦਿਬ੍ਬੋ ਰੂਪੀ ਮਨੋਮਯੋ ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗੀ ਅਹੀਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ। ਤਂ ਤ੍ਵਂ ਨ ਜਾਨਾਸਿ ਨ ਪਸ੍ਸਸਿ। ਤਮਹਂ ਜਾਨਾਮਿ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਸੋ ਖੋ, ਭੋ, ਅਤ੍ਤਾ ਯਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤਿ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਹੋਤਿ ਪਰਂ ਮਰਣਾ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ'ਤਿ। ਇਤ੍ਥੇਕੇ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਚ੍ਛੇਦਂ ਵਿਨਾਸਂ ਵਿਭਵਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੮੮. ''ਤਮਞ੍ਞੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭੋ, ਏਸੋ ਅਤ੍ਤਾ, ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਵਦੇਸਿ, ਨੇਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਾਮਿ; ਨੋ ਚ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ , ਭੋ, ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਸੋ ਰੂਪਸਞ੍ਞਾਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾ ਪਟਿਘਸਞ੍ਞਾਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾ ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾਨਂ ਅਮਨਸਿਕਾਰਾ ''ਅਨਨ੍ਤੋ ਆਕਾਸੋ''ਤਿ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨੂਪਗੋ। ਤਂ ਤ੍ਵਂ ਨ ਜਾਨਾਸਿ ਨ ਪਸ੍ਸਸਿ। ਤਮਹਂ ਜਾਨਾਮਿ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਸੋ ਖੋ, ਭੋ, ਅਤ੍ਤਾ ਯਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤਿ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਹੋਤਿ ਪਰਂ ਮਰਣਾ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ'ਤਿ। ਇਤ੍ਥੇਕੇ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਚ੍ਛੇਦਂ ਵਿਨਾਸਂ ਵਿਭਵਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੮੯. ''ਤਮਞ੍ਞੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭੋ, ਏਸੋ ਅਤ੍ਤਾ ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਵਦੇਸਿ, ਨੇਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਾਮਿ; ਨੋ ਚ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭੋ, ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਸੋ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ''ਅਨਨ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨੂਪਗੋ। ਤਂ ਤ੍ਵਂ ਨ ਜਾਨਾਸਿ ਨ ਪਸ੍ਸਸਿ। ਤਮਹਂ ਜਾਨਾਮਿ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਸੋ ਖੋ, ਭੋ, ਅਤ੍ਤਾ ਯਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤਿ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਹੋਤਿ ਪਰਂ ਮਰਣਾ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ'ਤਿ। ਇਤ੍ਥੇਕੇ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਚ੍ਛੇਦਂ ਵਿਨਾਸਂ ਵਿਭਵਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੯੦. ''ਤਮਞ੍ਞੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭੋ, ਸੋ ਅਤ੍ਤਾ, ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਵਦੇਸਿ, ਨੇਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਾਮਿ; ਨੋ ਚ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭੋ, ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਸੋ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ''ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚੀ''ਤਿ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨੂਪਗੋ। ਤਂ ਤ੍ਵਂ ਨ ਜਾਨਾਸਿ ਨ ਪਸ੍ਸਸਿ। ਤਮਹਂ ਜਾਨਾਮਿ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਸੋ ਖੋ, ਭੋ, ਅਤ੍ਤਾ ਯਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤਿ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਹੋਤਿ ਪਰਂ ਮਰਣਾ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ , ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਇਤ੍ਥੇਕੇ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਚ੍ਛੇਦਂ ਵਿਨਾਸਂ ਵਿਭਵਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੯੧. 'ਤਮਞ੍ਞੋ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭੋ, ਏਸੋ ਅਤ੍ਤਾ, ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਵਦੇਸਿ, ਨੇਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਾਮਿ; ਨੋ ਚ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭੋ, ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਸੋ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ''ਸਨ੍ਤਮੇਤਂ ਪਣੀਤਮੇਤ''ਨ੍ਤਿ ਨੇਵਸਞ੍ਞਾਨਾਸਞ੍ਞਾਯਤਨੂਪਗੋ। ਤਂ ਤ੍ਵਂ ਨ ਜਾਨਾਸਿ ਨ ਪਸ੍ਸਸਿ। ਤਮਹਂ ਜਾਨਾਮਿ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਸੋ ਖੋ, ਭੋ, ਅਤ੍ਤਾ ਯਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤਿ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਹੋਤਿ ਪਰਂ ਮਰਣਾ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ'ਤਿ। ਇਤ੍ਥੇਕੇ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਚ੍ਛੇਦਂ ਵਿਨਾਸਂ ਵਿਭਵਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੯੨. ''ਇਮੇਹਿ ਖੋ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਾ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਚ੍ਛੇਦਂ ਵਿਨਾਸਂ ਵਿਭਵਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਾ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਾ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਚ੍ਛੇਦਂ ਵਿਨਾਸਂ ਵਿਭਵਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਇਮੇਹੇਵ ਸਤ੍ਤਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ...ਪੇ॰... ਯੇਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਂ ਵਣ੍ਣਂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦਮਾਨਾ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ।

ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਵਾਦੋ

੯੩. ‘‘ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਵਾਦਾ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਤੇ ਚ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਿਮਾਗਮ੍ਮ ਕਿਮਾਰਬ੍ਭ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਵਾਦਾ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ?

੯੪. ‘‘ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਏਵਂਵਾਦੀ ਹੋਤਿ ਏਵਂਦਿਟ੍ਠਿ – ‘‘ਯਤੋ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਮਗੁਣੇਹਿ ਸਮਪ੍ਪਿਤੋ ਸਮਙ੍ਗੀਭੂਤੋ ਪਰਿਚਾਰੇਤਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀ’ਤਿ। ਇਤ੍ਥੇਕੇ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੯੫. ‘‘ਤਮਞ੍ਞੋ ਏਵਮਾਹ –‘ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭੋ, ਏਸੋ ਅਤ੍ਤਾ, ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਵਦੇਸਿ, ਨੇਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਾਮਿ; ਨੋ ਚ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਕਾਮਾ ਹਿ, ਭੋ, ਅਨਿਚ੍ਚਾ ਦੁਕ੍ਖਾ ਵਿਪਰਿਣਾਮਧਮ੍ਮਾ, ਤੇਸਂ ਵਿਪਰਿਣਾਮਞ੍ਞਥਾਭਾਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਸੋਕਪਰਿਦੇਵਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸੁਪਾਯਾਸਾ। ਯਤੋ ਖੋ , ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹਿ ਵਿਵਿਚ੍ਚ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਵਿਤਕ੍ਕਂ ਸਵਿਚਾਰਂ ਵਿਵੇਕਜਂ ਪੀਤਿਸੁਖਂ ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀ’ਤਿ। ਇਤ੍ਥੇਕੇ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੯੬. ‘‘ਤਮਞ੍ਞੋ ਏਵਮਾਹ – ‘ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭੋ, ਏਸੋ ਅਤ੍ਤਾ, ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਵਦੇਸਿ, ਨੇਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਾਮਿ; ਨੋ ਚ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਯਦੇਵ ਤਤ੍ਥ ਵਿਤਕ੍ਕਿਤਂ ਵਿਚਾਰਿਤਂ, ਏਤੇਨੇਤਂ ਓਲ਼ਾਰਿਕਂ ਅਕ੍ਖਾਯਤਿ। ਯਤੋ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨਂ ਵੂਪਸਮਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਸਾਦਨਂ ਚੇਤਸੋ ਏਕੋਦਿਭਾਵਂ ਅਵਿਤਕ੍ਕਂ ਅਵਿਚਾਰਂ ਸਮਾਧਿਜਂ ਪੀਤਿਸੁਖਂ ਦੁਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀ’ਤਿ। ਇਤ੍ਥੇਕੇ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੯੭. ‘‘ਤਮਞ੍ਞੋ ਏਵਮਾਹ – ‘ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭੋ, ਏਸੋ ਅਤ੍ਤਾ, ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਵਦੇਸਿ, ਨੇਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਾਮਿ; ਨੋ ਚ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਯਦੇਵ ਤਤ੍ਥ ਪੀਤਿਗਤਂ ਚੇਤਸੋ ਉਪ੍ਪਿਲਾਵਿਤਤ੍ਤਂ, ਏਤੇਨੇਤਂ ਓਲ਼ਾਰਿਕਂ ਅਕ੍ਖਾਯਤਿ। ਯਤੋ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਪੀਤਿਯਾ ਚ ਵਿਰਾਗਾ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਚ ਵਿਹਰਤਿ, ਸਤੋ ਚ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ, ਸੁਖਞ੍ਚ ਕਾਯੇਨ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤਿ, ਯਂ ਤਂ ਅਰਿਯਾ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ‘‘ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਸਤਿਮਾ ਸੁਖਵਿਹਾਰੀ’’ਤਿ, ਤਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀ’ਤਿ। ਇਤ੍ਥੇਕੇ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੯੮. ‘‘ਤਮਞ੍ਞੋ ਏਵਮਾਹ – ‘ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭੋ, ਏਸੋ ਅਤ੍ਤਾ, ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਵਦੇਸਿ, ਨੇਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਾਮਿ; ਨੋ ਚ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਯਦੇਵ ਤਤ੍ਥ ਸੁਖਮਿਤਿ ਚੇਤਸੋ ਆਭੋਗੋ, ਏਤੇਨੇਤਂ ਓਲ਼ਾਰਿਕਂ ਅਕ੍ਖਾਯਤਿ। ਯਤੋ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਸੁਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਸੋਮਨਸ੍ਸਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਤਿਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ, ਭੋ, ਅਯਂ ਅਤ੍ਤਾ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀ’ਤਿ। ਇਤ੍ਥੇਕੇ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

੯੯. ‘‘ਇਮੇਹਿ ਖੋ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਵਾਦਾ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਵਾਦਾ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਇਮੇਹੇਵ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ…ਪੇ॰… ਯੇਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਂ ਵਣ੍ਣਂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦਮਾਨਾ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ।

੧੦੦. ‘‘ਇਮੇਹਿ ਖੋ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਅਪਰਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਅਪਰਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ ਚਤੁਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾਯ ਵਤ੍ਥੂਹਿ। ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਾ ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਅਪਰਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਅਪਰਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਇਮੇਹੇਵ ਚਤੁਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾਯ ਵਤ੍ਥੂਹਿ…ਪੇ॰… ਯੇਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਂ ਵਣ੍ਣਂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦਮਾਨਾ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ।

੧੦੧. ‘‘ਇਮੇਹਿ ਖੋ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਚ ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਚ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਚ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਯਾ ਵਤ੍ਥੂਹਿ।

੧੦੨. ‘‘ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਵਾ ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਇਮੇਹੇਵ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਯਾ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਏਤੇਸਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ; ਨਤ੍ਥਿ ਇਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ।

੧੦੩. ‘‘ਤਯਿਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤੋ ਪਜਾਨਾਤਿ – ‘ਇਮੇ ਦਿਟ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਾ ਏਵਂਗਹਿਤਾ ਏਵਂਪਰਾਮਟ੍ਠਾ ਏਵਂਗਤਿਕਾ ਭਵਨ੍ਤਿ ਏਵਂਅਭਿਸਮ੍ਪਰਾਯਾ’ਤਿ। ਤਞ੍ਚ ਤਥਾਗਤੋ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਤੋ ਚ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਨਂ ਨ ਪਰਾਮਸਤਿ, ਅਪਰਾਮਸਤੋ ਚਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਞ੍ਞੇਵ ਨਿਬ੍ਬੁਤਿ ਵਿਦਿਤਾ। ਵੇਦਨਾਨਂ ਸਮੁਦਯਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਞ੍ਚ ਅਸ੍ਸਾਦਞ੍ਚ ਆਦੀਨਵਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਰਣਞ੍ਚ ਯਥਾਭੂਤਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਾਦਾਵਿਮੁਤ੍ਤੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤੋ।

੧੦੪. ‘‘ਇਮੇ ਖੋ ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਾ ਗਮ੍ਭੀਰਾ ਦੁਦ੍ਦਸਾ ਦੁਰਨੁਬੋਧਾ ਸਨ੍ਤਾ ਪਣੀਤਾ ਅਤਕ੍ਕਾਵਚਰਾ ਨਿਪੁਣਾ ਪਣ੍ਡਿਤਵੇਦਨੀਯਾ, ਯੇ ਤਥਾਗਤੋ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਤਿ, ਯੇਹਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਂ ਵਣ੍ਣਂ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦਮਾਨਾ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ।

ਪਰਿਤਸ੍ਸਿਤਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤਵਾਰੋ

੧੦੫. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ ਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ , ਤਦਪਿ ਤੇਸਂ ਭਵਤਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਜਾਨਤਂ ਅਪਸ੍ਸਤਂ ਵੇਦਯਿਤਂ ਤਣ੍ਹਾਗਤਾਨਂ ਪਰਿਤਸ੍ਸਿਤਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤਮੇਵ।

੧੦੬. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਅਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਂ ਸਸ੍ਸਤਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਅਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਤੇਸਂ ਭਵਤਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਜਾਨਤਂ ਅਪਸ੍ਸਤਂ ਵੇਦਯਿਤਂ ਤਣ੍ਹਾਗਤਾਨਂ ਪਰਿਤਸ੍ਸਿਤਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤਮੇਵ।

੧੦੭. ‘‘ਤਤ੍ਰ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਂ ਲੋਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਤੇਸਂ ਭਵਤਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਜਾਨਤਂ ਅਪਸ੍ਸਤਂ ਵੇਦਯਿਤਂ ਤਣ੍ਹਾਗਤਾਨਂ ਪਰਿਤਸ੍ਸਿਤਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤਮੇਵ।

੧੦੮. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠਾ ਸਮਾਨਾ ਵਾਚਾਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਤੇਸਂ ਭਵਤਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਜਾਨਤਂ ਅਪਸ੍ਸਤਂ ਵੇਦਯਿਤਂ ਤਣ੍ਹਾਗਤਾਨਂ ਪਰਿਤਸ੍ਸਿਤਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤਮੇਵ।

੧੦੯. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਿਕਾ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਤੇਸਂ ਭਵਤਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਜਾਨਤਂ ਅਪਸ੍ਸਤਂ ਵੇਦਯਿਤਂ ਤਣ੍ਹਾਗਤਾਨਂ ਪਰਿਤਸ੍ਸਿਤਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤਮੇਵ।

੧੧੦. ''ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਤੇਸਂ ਭਵਤਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਜਾਨਤਂ ਅਪਸ੍ਸਤਂ ਵੇਦਯਿਤਂ ਤਣ੍ਹਾਗਤਾਨਂ ਪਰਿਤਸ੍ਸਿਤਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤਮੇਵ।

੧੧੧. ''ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਤੇਸਂ ਭਵਤਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਜਾਨਤਂ ਅਪਸ੍ਸਤਂ ਵੇਦਯਿਤਂ ਤਣ੍ਹਾਗਤਾਨਂ ਪਰਿਤਸ੍ਸਿਤਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤਮੇਵ।

੧੧੨. ''ਤਤ੍ਰ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਅਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਅਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਤੇਸਂ ਭਵਤਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਜਾਨਤਂ ਅਪਸ੍ਸਤਂ ਵੇਦਯਿਤਂ ਤਣ੍ਹਾਗਤਾਨਂ ਪਰਿਤਸ੍ਸਿਤਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤਮੇਵ।

੧੧੩. ''ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਤੇਸਂ ਭਵਤਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਜਾਨਤਂ ਅਪਸ੍ਸਤਂ ਵੇਦਯਿਤਂ ਤਣ੍ਹਾਗਤਾਨਂ ਪਰਿਤਸ੍ਸਿਤਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤਮੇਵ।

੧੧੪. ''ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਾ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਚ੍ਛੇਦਂ ਵਿਨਾਸਂ ਵਿਭਵਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਤੇਸਂ ਭਵਤਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਜਾਨਤਂ ਅਪਸ੍ਸਤਂ ਵੇਦਯਿਤਂ ਤਣ੍ਹਾਗਤਾਨਂ ਪਰਿਤਸ੍ਸਿਤਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤਮੇਵ।

੧੧੫. ''ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਵਾਦਾ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਤੇਸਂ ਭਵਤਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਜਾਨਤਂ ਅਪਸ੍ਸਤਂ ਵੇਦਯਿਤਂ ਤਣ੍ਹਾਗਤਾਨਂ ਪਰਿਤਸ੍ਸਿਤਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤਮੇਵ।

੧੧੬. ''ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਅਪਰਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਅਪਰਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ ਚਤੁਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾਯ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਤੇਸਂ ਭਵਤਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਜਾਨਤਂ ਅਪਸ੍ਸਤਂ ਵੇਦਯਿਤਂ ਤਣ੍ਹਾਗਤਾਨਂ ਪਰਿਤਸ੍ਸਿਤਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤਮੇਵ।

੧੧੭. ''ਤਤ੍ਰ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਚ ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਚ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਚ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਯਾ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਤੇਸਂ ਭਵਤਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਜਾਨਤਂ ਅਪਸ੍ਸਤਂ ਵੇਦਯਿਤਂ ਤਣ੍ਹਾਗਤਾਨਂ ਪਰਿਤਸ੍ਸਿਤਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤਮੇਵ।

ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾਵਾਰੋ

੧੧੮. ''ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ ਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ।

੧੧੯. ''ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਅਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਂ ਸਸ੍ਸਤਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਅਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ।

੧੨੦. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਂ ਲੋਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ।

੧੨੧. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠਾ ਸਮਾਨਾ ਵਾਚਾਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ।

੧੨੨. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਿਕਾ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ।

੧੨੩. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ।

੧੨੪. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ।

੧੨੫. ‘‘ਤਤ੍ਰ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਅਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਅਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ।

੧੨੬. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ।

੧੨੭. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਾ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਚ੍ਛੇਦਂ ਵਿਨਾਸਂ ਵਿਭਵਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ।

੧੨੮. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਵਾਦਾ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ।

੧੨੯. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਅਪਰਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਅਪਰਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ ਚਤੁਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾਯ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ।

੧੩੦. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਚ ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਚ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਚ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਯਾ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤਦਪਿ ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ।

ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿਵਾਰੋ

੧੩੧. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ ਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤੇ ਵਤ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਫਸ੍ਸਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

੧੩੨. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਅਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਂ ਸਸ੍ਸਤਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਅਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤੇ ਵਤ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਫਸ੍ਸਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

੧੩੩. ‘‘ਤਤ੍ਰ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਂ ਲੋਕਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤੇ ਵਤ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਫਸ੍ਸਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

੧੩੪. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠਾ ਸਮਾਨਾ ਵਾਚਾਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤੇ ਵਤ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਫਸ੍ਸਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

੧੩੫. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਿਕਾ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤੇ ਵਤ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਫਸ੍ਸਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

੧੩੬. ‘‘ਤਤ੍ਰ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤੇ ਵਤ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਫਸ੍ਸਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

੧੩੭. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤੇ ਵਤ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਫਸ੍ਸਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

੧੩੮. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਅਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ, ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਅਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤੇ ਵਤ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਫਸ੍ਸਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

੧੩੯. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਂ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤੇ ਵਤ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਫਸ੍ਸਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

੧੪੦. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਾ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਚ੍ਛੇਦਂ ਵਿਨਾਸਂ ਵਿਭਵਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤੇ ਵਤ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਫਸ੍ਸਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

੧੪੧. ‘‘ਤਤ੍ਰ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਵਾਦਾ ਸਤੋ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤੇ ਵਤ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਫਸ੍ਸਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

੧੪੨. ‘‘ਤਤ੍ਰ , ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਅਪਰਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਅਪਰਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ ਚਤੁਚਤ੍ਤਾਰੀਸਾਯ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤੇ ਵਤ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਫਸ੍ਸਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

੧੪੩. ‘‘ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਚ ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਚ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਚ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਯਾ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਤੇ ਵਤ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਫਸ੍ਸਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਿਕਾਧਿਟ੍ਠਾਨਵਟ੍ਟਕਥਾ

੧੪੪. ''ਤਤ੍ਰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਾ ਸਸ੍ਸਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਯੇਪਿ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਿਕਾ ਏਕਚ੍ਚਅਸਸ੍ਸਤਿਕਾ...ਪੇ॰... ਯੇਪਿ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ... ਯੇਪਿ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ... ਯੇਪਿ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਿਕਾ... ਯੇਪਿ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ... ਯੇਪਿ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ... ਯੇਪਿ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਅਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ... ਯੇਪਿ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਦ੍ਧਮਾਘਾਤਨਿਕਾ ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ... ਯੇਪਿ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਾ... ਯੇਪਿ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਵਾਦਾ... ਯੇਪਿ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ... ਯੇਪਿ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਚ ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਚ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਚ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਯਾ ਵਤ੍ਥੂਹਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਛਹਿ ਫਸ੍ਸਾਯਤਨੇਹਿ ਫੁਸ੍ਸ ਫੁਸ੍ਸ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਵੇਦਨਾਪਚ੍ਚਯਾ ਤਣ੍ਹਾ, ਤਣ੍ਹਾਪਚ੍ਚਯਾ ਉਪਾਦਾਨਂ, ਉਪਾਦਾਨਪਚ੍ਚਯਾ ਭਵੋ, ਭਵਪਚ੍ਚਯਾ ਜਾਤਿ, ਜਾਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਜਰਾਮਰਣਂ ਸੋਕਪਰਿਦੇਵਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸੁਪਾਯਾਸਾ ਸਮ੍ਭਵਨ੍ਤਿ।

ਵਿਵਟ੍ਟਕਥਾਦਿ

੧੪੫. ''ਯਤੋ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਛਨ੍ਨਂ ਫਸ੍ਸਾਯਤਨਾਨਂ ਸਮੁਦਯਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਞ੍ਚ ਅਸ੍ਸਾਦਞ੍ਚ ਆਦੀਨਵਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਰਣਞ੍ਚ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਯਂ ਇਮੇਹਿ ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਂ ਪਜਾਨਾਤਿ।

੧੪੬. ''ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਵਾ ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਇਮੇਹੇਵ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਯਾ ਵਤ੍ਥੂਹਿ ਅਨ੍ਤੋਜਾਲੀਕਤਾ, ਏਤ੍ਥ ਸਿਤਾਵ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾ ਅਨ੍ਤੋਜਾਲੀਕਤਾਵ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦਕ੍ਖੋ ਕੇਵਟ੍ਟੋ ਵਾ ਕੇਵਟ੍ਟਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਵਾ ਸੁਖੁਮਚ੍ਛਿਕੇਨ ਜਾਲੇਨ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਉਦਕਦਹਂ [ਉਦਕਰਹਦਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਓਤ੍ਥਰੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – 'ਯੇ ਖੋ ਕੇਚਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਉਦਕਦਹੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਪਾਣਾ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਅਨ੍ਤੋਜਾਲੀਕਤਾ। ਏਤ੍ਥ ਸਿਤਾਵ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਨ੍ਤਿ; ਏਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾ ਅਨ੍ਤੋਜਾਲੀਕਤਾਵ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਨ੍ਤੀ'ਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ ਸਮਣਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਵਾ ਅਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਕਪ੍ਪਿਕਾ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਾਨੁਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਬ੍ਬਨ੍ਤਾਪਰਨ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾਨਿ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਪਦਾਨਿ ਅਭਿਵਦਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਇਮੇਹੇਵ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਯਾ ਵਤ੍ਥੂਹਿ ਅਨ੍ਤੋਜਾਲੀਕਤਾ ਏਤ੍ਥ ਸਿਤਾਵ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਾ ਅਨ੍ਤੋਜਾਲੀਕਤਾਵ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਮਾਨਾ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਨ੍ਤਿ।

੧੪੭. ''ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਨਭਵਨੇਤ੍ਤਿਕੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਯਾਵਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਠਸ੍ਸਤਿ, ਤਾਵ ਨਂ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾ। ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਉਦ੍ਧਂ ਜੀਵਿਤਪਰਿਯਾਦਾਨਾ ਨ ਨਂ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾ।

''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਮ੍ਬਪਿਣ੍ਡਿਯਾ ਵਣ੍ਟਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਯ ਯਾਨਿ ਕਾਨਿਚਿ ਅਮ੍ਬਾਨਿ ਵਣ੍ਟਪਟਿਬਨ੍ਧਾਨਿ [ਵਣ੍ਟੂਪਨਿਬਨ੍ਧਨਾਨਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਵਣ੍ਡਪਟਿਬਦ੍ਧਾਨਿ (ਕ॰)], ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਤਾਨਿ ਤਦਨ੍ਵਯਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਨਭਵਨੇਤ੍ਤਿਕੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਯਾਵਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਠਸ੍ਸਤਿ, ਤਾਵ ਨਂ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾ, ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਉਦ੍ਧਂ ਜੀਵਿਤਪਰਿਯਾਦਾਨਾ ਨ ਨਂ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾ''ਤਿ।

੧੪੮. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਬ੍ਭੁਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕੋ ਨਾਮੋ ਅਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯੋ''ਤਿ? ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਪਰਿਯਾਯਂ ਅਤ੍ਥਜਾਲਨ੍ਤਿਪਿ ਨਂ ਧਾਰੇਹਿ, ਧਮ੍ਮਜਾਲਨ੍ਤਿਪਿ ਨਂ ਧਾਰੇਹਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਜਾਲਨ੍ਤਿਪਿ ਨਂ ਧਾਰੇਹਿ, ਦਿਟ੍ਠਿਜਾਲਨ੍ਤਿਪਿ ਨਂ ਧਾਰੇਹਿ, ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਸਙ੍ਗਾਮਵਿਜਯੋਤਿਪਿ ਨਂ ਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ। ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾ।

੧੪੯. ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦੁਨ੍ਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਪਨ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਸ੍ਮਿਂ ਭਞ੍ਞਮਾਨੇ ਦਸਸਹਸ੍ਸੀ [ਸਹਸ੍ਸੀ (ਕਤ੍ਥਚਿ)] ਲੋਕਧਾਤੁ ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥਾਤਿ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਜਾਲਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਪਠਮਂ।

੨. ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਸੁਤ੍ਤਂ

ਰਾਜਾਮਚ੍ਚਕਥਾ

੧੫੦. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਤਿ ਜੀਵਕਸ੍ਸ ਕੋਮਾਰਭਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਮ੍ਬਵਨੇ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਡ੍ਢਤੇਲ਼ਸੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਤਦਹੁਪੋਸਥੇ ਪਨ੍ਨਰਸੇ ਕੋਮੁਦਿਯਾ ਚਾਤੁਮਾਸਿਨਿਯਾ ਪੁਣ੍ਣਾਯ ਪੁਣ੍ਣਮਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਰਾਜਾਮਚ੍ਚਪਰਿਵੁਤੋ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦਵਰਗਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਤਦਹੁਪੋਸਥੇ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ – ''ਰਮਣੀਯਾ ਵਤ ਭੋ ਦੋਸਿਨਾ ਰਤ੍ਤਿ, ਅਭਿਰੂਪਾ ਵਤ ਭੋ ਦੋਸਿਨਾ ਰਤ੍ਤਿ, ਦਸ੍ਸਨੀਯਾ ਵਤ ਭੋ ਦੋਸਿਨਾ ਰਤ੍ਤਿ, ਪਾਸਾਦਿਕਾ ਵਤ ਭੋ ਦੋਸਿਨਾ ਰਤ੍ਤਿ, ਲਕ੍ਖਞ੍ਞਾ ਵਤ ਭੋ ਦੋਸਿਨਾ ਰਤ੍ਤਿ। ਕਂ ਨੁ ਖ੍ਵਜ੍ਜ ਸਮਣਂ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਾ ਪਯਿਰੁਪਾਸੇਯ੍ਯਾਮ, ਯਂ ਨੋ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸੀਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ?

੧੫੧. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਰਾਜਾਮਚ੍ਚੋ ਰਾਜਾਨਂ ਮਾਗਧਂ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਂ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਯਂ, ਦੇਵ, ਪੂਰਣੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਸਙ੍ਘੀ ਚੇਵ ਗਣੀ ਚ ਗਣਾਚਰਿਯੋ ਚ ਞਾਤੋ ਯਸਸ੍ਸੀ ਤਿਤ੍ਥਕਰੋ ਸਾਧੁਸਮ੍ਮਤੋ ਬਹੁਜਨਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂ ਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਅਦ੍ਧਗਤੋ ਵਯੋਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਤਂ ਦੇਵੋ ਪੂਰਣਂ ਕਸ੍ਸਪਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੁ। ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਦੇਵਸ੍ਸ ਪੂਰਣਂ ਕਸ੍ਸਪਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸੀਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ।

੧੫੨. ਅਞ੍ਞਤਰੋਪਿ ਖੋ ਰਾਜਾਮਚ੍ਚੋ ਰਾਜਾਨਂ ਮਾਗਧਂ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਂ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਯਂ, ਦੇਵ, ਮਕ੍ਖਲਿ ਗੋਸਾਲੋ ਸਙ੍ਘੀ ਚੇਵ ਗਣੀ ਚ ਗਣਾਚਰਿਯੋ ਚ ਞਾਤੋ ਯਸਸ੍ਸੀ ਤਿਤ੍ਥਕਰੋ ਸਾਧੁਸਮ੍ਮਤੋ ਬਹੁਜਨਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂ ਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਅਦ੍ਧਗਤੋ ਵਯੋਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਤਂ ਦੇਵੋ ਮਕ੍ਖਲਿਂ ਗੋਸਾਲਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੁ। ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਦੇਵਸ੍ਸ ਮਕ੍ਖਲਿਂ ਗੋਸਾਲਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸੀਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ।

੧੫੩. ਅਞ੍ਞਤਰੋਪਿ ਖੋ ਰਾਜਾਮਚ੍ਚੋ ਰਾਜਾਨਂ ਮਾਗਧਂ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਂ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਯਂ, ਦੇਵ, ਅਜਿਤੋ ਕੇਸਕਮ੍ਬਲੋ ਸਙ੍ਘੀ ਚੇਵ ਗਣੀ ਚ ਗਣਾਚਰਿਯੋ ਚ ਞਾਤੋ ਯਸਸ੍ਸੀ ਤਿਤ੍ਥਕਰੋ ਸਾਧੁਸਮ੍ਮਤੋ ਬਹੁਜਨਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂ ਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਅਦ੍ਧਗਤੋ ਵਯੋਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਤਂ ਦੇਵੋ ਅਜਿਤਂ ਕੇਸਕਮ੍ਬਲਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੁ। ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਦੇਵਸ੍ਸ ਅਜਿਤਂ ਕੇਸਕਮ੍ਬਲਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸੀਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ।

੧੫੪. ਅਞ੍ਞਤਰੋਪਿ ਖੋ ਰਾਜਾਮਚ੍ਚੋ ਰਾਜਾਨਂ ਮਾਗਧਂ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਂ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਯਂ, ਦੇਵ, ਪਕੁਧੋ [ਪਕੁਦ੍ਧੋ (ਸੀ॰)] ਕਚ੍ਚਾਯਨੋ ਸਙ੍ਘੀ ਚੇਵ ਗਣੀ ਚ ਗਣਾਚਰਿਯੋ ਚ ਞਾਤੋ ਯਸਸ੍ਸੀ ਤਿਤ੍ਥਕਰੋ ਸਾਧੁਸਮ੍ਮਤੋ ਬਹੁਜਨਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂ ਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਅਦ੍ਧਗਤੋ ਵਯੋਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਤਂ ਦੇਵੋ ਪਕੁਧਂ ਕਚ੍ਚਾਯਨਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੁ। ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਦੇਵਸ੍ਸ ਪਕੁਧਂ ਕਚ੍ਚਾਯਨਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸੀਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ।

੧੫੫. ਅਞ੍ਞਤਰੋਪਿ ਖੋ ਰਾਜਾਮਚ੍ਚੋ ਰਾਜਾਨਂ ਮਾਗਧਂ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਂ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਯਂ, ਦੇਵ, ਸਞ੍ਚਯੋ [ਸਞ੍ਜਯੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਬੇਲਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ [ਬੇਲ਼ਲਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋ (ਸੀ॰), ਵੇਲਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਸਙ੍ਘੀ ਚੇਵ ਗਣੀ ਚ ਗਣਾਚਰਿਯੋ ਚ ਞਾਤੋ ਯਸਸ੍ਸੀ ਤਿਤ੍ਥਕਰੋ ਸਾਧੁਸਮ੍ਮਤੋ ਬਹੁਜਨਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂ ਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਅਦ੍ਧਗਤੋ ਵਯੋਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਤਂ ਦੇਵੋ ਸਞ੍ਚਯਂ ਬੇਲਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੁ। ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਦੇਵਸ੍ਸ ਸਞ੍ਚਯਂ ਬੇਲਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸੀਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ।

੧੫੬. ਅਞ੍ਞਤਰੋਪਿ ਖੋ ਰਾਜਾਮਚ੍ਚੋ ਰਾਜਾਨਂ ਮਾਗਧਂ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਂ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਯਂ, ਦੇਵ, ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੋ [ਨਾਥਪੁਤ੍ਤੋ (ਸੀ॰), ਨਾਤਪੁਤ੍ਤੋ (ਪੀ॰)] ਸਙ੍ਘੀ ਚੇਵ ਗਣੀ ਚ ਗਣਾਚਰਿਯੋ ਚ ਞਾਤੋ ਯਸਸ੍ਸੀ ਤਿਤ੍ਥਕਰੋ ਸਾਧੁਸਮ੍ਮਤੋ ਬਹੁਜਨਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂ ਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਅਦ੍ਧਗਤੋ ਵਯੋਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਤਂ ਦੇਵੋ ਨਿਗਣ੍ਠਂ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੁ। ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਦੇਵਸ੍ਸ ਨਿਗਣ੍ਠਂ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸੀਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ।

ਕੋਮਾਰਭਚ੍ਚਜੀਵਕਕਥਾ

੧੫੭. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਜੀਵਕੋ ਕੋਮਾਰਭਚ੍ਚੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਾਗਧਸ੍ਸ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਜੀਵਕਂ ਕੋਮਾਰਭਚ੍ਚਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਤ੍ਵਂ ਪਨ, ਸਮ੍ਮ ਜੀਵਕ, ਕਿਂ ਤੁਣ੍ਹੀ''ਤਿ? ''ਅਯਂ, ਦੇਵ, ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਮ੍ਬਵਨੇ ਵਿਹਰਤਿ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਡ੍ਢਤੇਲ਼ਸੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ। ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਭਗਵਨ੍ਤਂ [ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ (ਸੀ॰ ਕ॰ ਪੀ॰)] ਏਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – 'ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਗਤੋ ਲੋਕਵਿਦੂ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ'ਤਿ। ਤਂ ਦੇਵੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੁ। ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਦੇਵਸ੍ਸ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਯਿਰੁਪਾਸਤੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸੀਦੇਯ੍ਯਾ'ਤਿ।

੧੫੮. ''ਤੇਨ ਹਿ, ਸਮ੍ਮ ਜੀਵਕ, ਹਤ੍ਥਿਯਾਨਾਨਿ ਕਪ੍ਪਾਪੇਹੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਖੋ ਜੀਵਕੋ ਕੋਮਾਰਭਚ੍ਚੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਾਗਧਸ੍ਸ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤਾਨਿ ਹਤ੍ਥਿਨਿਕਾਸਤਾਨਿ ਕਪ੍ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਚ ਆਰੋਹਣੀਯਂ ਨਾਗਂ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਾਗਧਸ੍ਸ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਵੇਦੇਸਿ – ''ਕਪ੍ਪਿਤਾਨਿ ਖੋ ਤੇ, ਦੇਵ, ਹਤ੍ਥਿਯਾਨਾਨਿ, ਯਸ੍ਸਦਾਨਿ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਸੀ''ਤਿ।

੧੫੯. ਅਥ ਖੋ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਸੁ ਹਤ੍ਥਿਨਿਕਾਸਤੇਸੁ ਪਚ੍ਚੇਕਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਆਰੋਹਣੀਯਂ ਨਾਗਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕਾਸੁ ਧਾਰਿਯਮਾਨਾਸੁ ਰਾਜਗਹਮ੍ਹਾ ਨਿਯ੍ਯਾਸਿ ਮਹਚ੍ਚਰਾਜਾਨੁਭਾਵੇਨ, ਯੇਨ ਜੀਵਕਸ੍ਸ ਕੋਮਾਰਭਚ੍ਚਸ੍ਸ ਅਮ੍ਬਵਨਂ ਤੇਨ ਪਾਯਾਸਿ।

ਅਥ ਖੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਾਗਧਸ੍ਸ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਅਮ੍ਬਵਨਸ੍ਸ ਅਹੁਦੇਵ ਭਯਂ, ਅਹੁ ਛਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤਂ, ਅਹੁ ਲੋਮਹਂਸੋ। ਅਥ ਖੋ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਭੀਤੋ ਸਂਵਿਗ੍ਗੋ ਲੋਮਹਟ੍ਠਜਾਤੋ ਜੀਵਕਂ ਕੋਮਾਰਭਚ੍ਚਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਕਚ੍ਚਿ ਮਂ, ਸਮ੍ਮ ਜੀਵਕ, ਨ ਵਞ੍ਚੇਸਿ? ਕਚ੍ਚਿ ਮਂ, ਸਮ੍ਮ ਜੀਵਕ, ਨ ਪਲਮ੍ਭੇਸਿ? ਕਚ੍ਚਿ ਮਂ, ਸਮ੍ਮ ਜੀਵਕ, ਨ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾਨਂ ਦੇਸਿ ? ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਤਾਵ ਮਹਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਡ੍ਢਤੇਲ਼ਸਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਨੇਵ ਖਿਪਿਤਸਦ੍ਦੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਉਕ੍ਕਾਸਿਤਸਦ੍ਦੋ ਨ ਨਿਗ੍ਘੋਸੋ''ਤਿ।

''ਮਾ ਭਾਯਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮਾ ਭਾਯਿ, ਮਹਾਰਾਜ। ਨ ਤਂ ਦੇਵ, ਵਞ੍ਚੇਮਿ; ਨ ਤਂ, ਦੇਵ, ਪਲਮ੍ਭਾਮਿ ; ਨ ਤਂ, ਦੇਵ, ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾਨਂ ਦੇਮਿ। ਅਭਿਕ੍ਕਮ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਭਿਕ੍ਕਮ, ਮਹਾਰਾਜ, ਏਤੇ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ੇ ਦੀਪਾ [ਪਦੀਪਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਝਾਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਪੁਚ੍ਛਾ

੧੬੦. ਅਥ ਖੋ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਯਾਵਤਿਕਾ ਨਾਗਸ੍ਸ ਭੂਮਿ ਨਾਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਨਾਗਾ ਪਚ੍ਚੋਰੋਹਿਤ੍ਵਾ, ਪਤ੍ਤਿਕੋਵ [ਪਦਿਕੋਵ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਯੇਨ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਕਂ ਕੋਮਾਰਭਚ੍ਚਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਕਹਂ ਪਨ, ਸਮ੍ਮ ਜੀਵਕ, ਭਗਵਾ''ਤਿ? ''ਏਸੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਗਵਾ; ਏਸੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਗਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮਂ ਥਮ੍ਭਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪੁਰਤ੍ਥਾਭਿਮੁਖੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪੁਰਕ੍ਖਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸਾ''ਤਿ।

੧੬੧. ਅਥ ਖੋ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤੋ ਖੋ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਂ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਰਹਦਮਿਵ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਂ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ – ''ਇਮਿਨਾ ਮੇ ਉਪਸਮੇਨ ਉਦਯਭਦ੍ਦੋ [ਉਦਾਯਿਭਦ੍ਦੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਕੁਮਾਰੋ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤੁ, ਯੇਨੇਤਰਹਿ ਉਪਸਮੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ''ਤਿ। ''ਅਗਮਾ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਯਥਾਪੇਮ''ਨ੍ਤਿ। ''ਪਿਯੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਦਯਭਦ੍ਦੋ ਕੁਮਾਰੋ। ਇਮਿਨਾ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪਸਮੇਨ ਉਦਯਭਦ੍ਦੋ ਕੁਮਾਰੋ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤੁ ਯੇਨੇਤਰਹਿ ਉਪਸਮੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ''ਤਿ।

੧੬੨. ਅਥ ਖੋ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ , ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਮਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਦੇਸਂ [ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਦੇਸਂ ਲੇਸਮਤ੍ਤਂ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਕ॰)]; ਸਚੇ ਮੇ ਭਗਵਾ ਓਕਾਸਂ ਕਰੋਤਿ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਾਯਾ''ਤਿ। ''ਪੁਚ੍ਛ, ਮਹਾਰਾਜ, ਯਦਾਕਙ੍ਖਸੀ''ਤਿ।

੧੬੩. ''ਯਥਾ ਨੁ ਖੋ ਇਮਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਥੁਸਿਪ੍ਪਾਯਤਨਾਨਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਹਤ੍ਥਾਰੋਹਾ ਅਸ੍ਸਾਰੋਹਾ ਰਥਿਕਾ ਧਨੁਗ੍ਗਹਾ ਚੇਲਕਾ ਚਲਕਾ ਪਿਣ੍ਡਦਾਯਕਾ ਉਗ੍ਗਾ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਾ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਨੋ ਮਹਾਨਾਗਾ ਸੂਰਾ ਚਮ੍ਮਯੋਧਿਨੋ ਦਾਸਿਕਪੁਤ੍ਤਾ ਆਲ਼ਾਰਿਕਾ ਕਪ੍ਪਕਾ ਨ੍ਹਾਪਕਾ [ਨਹਾਪਿਕਾ (ਸੀ॰), ਨ੍ਹਾਪਿਕਾ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਸੂਦਾ ਮਾਲਾਕਾਰਾ ਰਜਕਾ ਪੇਸਕਾਰਾ ਨਲ਼ਕਾਰਾ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਾ ਗਣਕਾ ਮੁਦ੍ਦਿਕਾ, ਯਾਨਿ ਵਾ ਪਨਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਏਵਂਗਤਾਨਿ ਪੁਥੁਸਿਪ੍ਪਾਯਤਨਾਨਿ, ਤੇ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਿਪ੍ਪਫਲਂ ਉਪਜੀਵਨ੍ਤਿ; ਤੇ ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸੁਖੇਨ੍ਤਿ ਪੀਣੇਨ੍ਤਿ [ਪੀਨੇਨ੍ਤਿ (ਕਤ੍ਥਚਿ)], ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਸੁਖੇਨ੍ਤਿ ਪੀਣੇਨ੍ਤਿ, ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਸੁਖੇਨ੍ਤਿ ਪੀਣੇਨ੍ਤਿ, ਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚੇ ਸੁਖੇਨ੍ਤਿ ਪੀਣੇਨ੍ਤਿ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ [ਸਮਣੇਸੁ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ (ਕ॰)] ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਿਕਂ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ ਸੋਵਗ੍ਗਿਕਂ ਸੁਖਵਿਪਾਕਂ ਸਗ੍ਗਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ। ਸਕ੍ਕਾ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਮੇਵ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ?

੧੬੪. ''ਅਭਿਜਾਨਾਸਿ ਨੋ ਤ੍ਵਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਇਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਅਞ੍ਞੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ''ਤਿ ? ''ਅਭਿਜਾਨਾਮਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਅਞ੍ਞੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤਾ''ਤਿ। ''ਯਥਾ ਕਥਂ ਪਨ ਤੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਬ੍ਯਾਕਰਿਂਸੁ, ਸਚੇ ਤੇ ਅਗਰੁ ਭਾਸਸ੍ਸੂ''ਤਿ। ''ਨ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗਰੁ, ਯਤ੍ਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਭਗਵਨ੍ਤਰੂਪੋ ਵਾ''ਤਿ [ਚਾਤਿ (ਸੀ॰ ਕ॰)]। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਾਸਸ੍ਸੂ''ਤਿ।

ਪੂਰਣਕਸ੍ਸਪਵਾਦੋ

੧੬੫. ''ਏਕਮਿਦਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮਯਂ ਯੇਨ ਪੂਰਣੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੂਰਣੇਨ ਕਸ੍ਸਪੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿਂ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੂਰਣਂ ਕਸ੍ਸਪਂ ਏਤਦਵੋਚਂ – 'ਯਥਾ ਨੁ ਖੋ ਇਮਾਨਿ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਪੁਥੁਸਿਪ੍ਪਾਯਤਨਾਨਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਹਤ੍ਥਾਰੋਹਾ ਅਸ੍ਸਾਰੋਹਾ ਰਥਿਕਾ ਧਨੁਗ੍ਗਹਾ ਚੇਲਕਾ ਚਲਕਾ ਪਿਣ੍ਡਦਾਯਕਾ ਉਗ੍ਗਾ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਾ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਨੋ ਮਹਾਨਾਗਾ ਸੂਰਾ ਚਮ੍ਮਯੋਧਿਨੋ ਦਾਸਿਕਪੁਤ੍ਤਾ ਆਲ਼ਾਰਿਕਾ ਕਪ੍ਪਕਾ ਨ੍ਹਾਪਕਾ ਸੂਦਾ ਮਾਲਾਕਾਰਾ ਰਜਕਾ ਪੇਸਕਾਰਾ ਨਲ਼ਕਾਰਾ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਾ ਗਣਕਾ ਮੁਦ੍ਦਿਕਾ, ਯਾਨਿ ਵਾ ਪਨਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਏਵਂਗਤਾਨਿ ਪੁਥੁਸਿਪ੍ਪਾਯਤਨਾਨਿ- ਤੇ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਿਪ੍ਪਫਲਂ ਉਪਜੀਵਨ੍ਤਿ; ਤੇ ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸੁਖੇਨ੍ਤਿ ਪੀਣੇਨ੍ਤਿ, ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਸੁਖੇਨ੍ਤਿ ਪੀਣੇਨ੍ਤਿ, ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਸੁਖੇਨ੍ਤਿ ਪੀਣੇਨ੍ਤਿ, ਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚੇ ਸੁਖੇਨ੍ਤਿ ਪੀਣੇਨ੍ਤਿ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਿਕਂ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ ਸੋਵਗ੍ਗਿਕਂ ਸੁਖਵਿਪਾਕਂ ਸਗ੍ਗਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ। ਸਕ੍ਕਾ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ ਕਸ੍ਸਪ, ਏਵਮੇਵ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤੁ'ਨ੍ਤਿ?

੧੬੬. ''ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੂਰਣੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਕਰੋਤੋ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਕਾਰਯਤੋ, ਛਿਨ੍ਦਤੋ ਛੇਦਾਪਯਤੋ, ਪਚਤੋ ਪਾਚਾਪਯਤੋ ਸੋਚਯਤੋ, ਸੋਚਾਪਯਤੋ, ਕਿਲਮਤੋ ਕਿਲਮਾਪਯਤੋ, ਫਨ੍ਦਤੋ ਫਨ੍ਦਾਪਯਤੋ, ਪਾਣਮਤਿਪਾਤਾਪਯਤੋ, ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਤੋ, ਸਨ੍ਧਿਂ ਛਿਨ੍ਦਤੋ, ਨਿਲ੍ਲੋਪਂ ਹਰਤੋ, ਏਕਾਗਾਰਿਕਂ ਕਰੋਤੋ, ਪਰਿਪਨ੍ਥੇ ਤਿਟ੍ਠਤੋ, ਪਰਦਾਰਂ ਗਚ੍ਛਤੋ, ਮੁਸਾ ਭਣਤੋ, ਕਰੋਤੋ ਨ ਕਰੀਯਤਿ ਪਾਪਂ। ਖੁਰਪਰਿਯਨ੍ਤੇਨ ਚੇਪਿ ਚਕ੍ਕੇਨ ਯੋ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਪਥਵਿਯਾ ਪਾਣੇ ਏਕਂ ਮਂਸਖਲਂ ਏਕਂ ਮਂਸਪੁਞ੍ਜਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਨਤ੍ਥਿ ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਪਾਪਂ, ਨਤ੍ਥਿ

ਪਾਪਸ੍ਸ ਆਗਮੋ। ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਚੇਪਿ ਗਙ੍ਗਾਯ ਤੀਰਂ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਹਨਨ੍ਤੋ ਘਾਤੇਨ੍ਤੋ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਛੇਦਾਪੇਨ੍ਤੋ ਪਚਨ੍ਤੋ ਪਾਚਾਪੇਨ੍ਤੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਪਾਪਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਪਾਪਸ੍ਸ ਆਗਮੋ। ਉਤ੍ਤਰਞ੍ਚੇਪਿ ਗਙ੍ਗਾਯ ਤੀਰਂ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਦਦਨ੍ਤੋ ਦਾਪੇਨ੍ਤੋ ਯਜਨ੍ਤੋ ਯਜਾਪੇਨ੍ਤੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਪੁਞ੍ਞਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਪੁਞ੍ਞਸ੍ਸ ਆਗਮੋ। ਦਾਨੇਨ ਦਮੇਨ ਸਂਯਮੇਨ ਸਚ੍ਚਵਜ੍ਜੇਨ ਨਤ੍ਥਿ ਪੁਞ੍ਞਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਪੁਞ੍ਞਸ੍ਸ ਆਗਮੋ'ਤਿ। ਇਤ੍ਥਂ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੂਰਣੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਮਾਨੋ ਅਕਿਰਿਯਂ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ।

''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਬਂ ਵਾ ਪੁਟ੍ਠੋ ਲਬੁਜਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯ , ਲਬੁਜਂ ਵਾ ਪੁਟ੍ਠੋ ਅਮ੍ਬਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੂਰਣੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਮਾਨੋ ਅਕਿਰਿਯਂ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਮਾਦਿਸੋ ਸਮਣਂ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਾ ਵਿਜਿਤੇ ਵਸਨ੍ਤਂ ਅਪਸਾਦੇਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ'ਤਿ। ਸੋ ਖੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੂਰਣਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤਂ ਨੇਵ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਂ ਨਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਂ। ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ, ਅਨਤ੍ਤਮਨਵਾਚਂ ਅਨਿਚ੍ਛਾਰੇਤ੍ਵਾ, ਤਮੇਵ ਵਾਚਂ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਅਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਨ੍ਤੋ [ਅਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਕ॰)] ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਮਿਂ [ਪਕ੍ਕਾਮਿਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)]।

ਮਕ੍ਖਲਿਗੋਸਾਲਵਾਦੋ

੧੬੭. ''ਏਕਮਿਦਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮਯਂ ਯੇਨ ਮਕ੍ਖਲਿ ਗੋਸਾਲੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਕ੍ਖਲਿਨਾ ਗੋਸਾਲੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿਂ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਕ੍ਖਲਿਂ ਗੋਸਾਲਂ ਏਤਦਵੋਚਂ – 'ਯਥਾ ਨੁ ਖੋ ਇਮਾਨਿ, ਭੋ ਗੋਸਾਲ, ਪੁਥੁਸਿਪ੍ਪਾਯਤਨਾਨਿ...ਪੇ॰... ਸਕ੍ਕਾ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ ਗੋਸਾਲ, ਏਵਮੇਵ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤੁ'ਨ੍ਤਿ?

੧੬੮. ''ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਕ੍ਖਲਿ ਗੋਸਾਲੋ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਨਤ੍ਥਿ ਮਹਾਰਾਜ ਹੇਤੁ ਨਤ੍ਥਿ ਪਚ੍ਚਯੋ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਸਂਕਿਲੇਸਾਯ, ਅਹੇਤੂ [ਅਹੇਤੁ (ਕਤ੍ਥਚਿ)] ਅਪਚ੍ਚਯਾ ਸਤ੍ਤਾ ਸਂਕਿਲਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਨਤ੍ਥਿ ਹੇਤੁ, ਨਤ੍ਥਿ ਪਚ੍ਚਯੋ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਯਾ, ਅਹੇਤੂ ਅਪਚ੍ਚਯਾ ਸਤ੍ਤਾ ਵਿਸੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਨਤ੍ਥਿ ਅਤ੍ਤਕਾਰੇ, ਨਤ੍ਥਿ ਪਰਕਾਰੇ, ਨਤ੍ਥਿ ਪੁਰਿਸਕਾਰੇ, ਨਤ੍ਥਿ ਬਲਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਵੀਰਿਯਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਪੁਰਿਸਥਾਮੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਪੁਰਿਸਪਰਕ੍ਕਮੋ । ਸਬ੍ਬੇ ਸਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬੇ ਪਾਣਾ ਸਬ੍ਬੇ ਭੂਤਾ ਸਬ੍ਬੇ ਜੀਵਾ ਅਵਸਾ ਅਬਲਾ ਅਵੀਰਿਯਾ ਨਿਯਤਿਸਙ੍ਗਤਿਭਾਵਪਰਿਣਤਾ ਛਸ੍ਵੇਵਾਭਿਜਾਤੀਸੁ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਂ [ਸੁਖਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਖਞ੍ਚ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਨ੍ਤਿ। ਚੁਦ੍ਦਸ ਖੋ ਪਨਿਮਾਨਿ ਯੋਨਿਪਮੁਖਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਟ੍ਠਿ ਚ ਸਤਾਨਿ ਛ ਚ ਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਚ ਕਮ੍ਮੁਨੋ ਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਚ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਚ ਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਮ੍ਮੇ ਚ ਅਡ੍ਢਕਮ੍ਮੇ ਚ ਦ੍ਵਟ੍ਠਿਪਟਿਪਦਾ ਦ੍ਵਟ੍ਠਨ੍ਤਰਕਪ੍ਪਾ ਛਲਾਭਿਜਾਤਿਯੋ ਅਟ੍ਠ ਪੁਰਿਸਭੂਮਿਯੋ ਏਕੂਨਪਞ੍ਞਾਸ ਆਜੀਵਕਸਤੇ ਏਕੂਨਪਞ੍ਞਾਸ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸਤੇ ਏਕੂਨਪਞ੍ਞਾਸ ਨਾਗਾਵਾਸਸਤੇ ਵੀਸੇ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਤੇ ਤਿਂਸੇ ਨਿਰਯਸਤੇ ਛਤ੍ਤਿਂਸ ਰਜੋਧਾਤੁਯੋ ਸਤ੍ਤ ਸਞ੍ਞੀਗਬ੍ਭਾ ਸਤ੍ਤ ਅਸਞ੍ਞੀਗਬ੍ਭਾ ਸਤ੍ਤ ਨਿਗਣ੍ਠਿਗਬ੍ਭਾ ਸਤ੍ਤ ਦੇਵਾ ਸਤ੍ਤ ਮਾਨੁਸਾ ਸਤ੍ਤ ਪਿਸਾਚਾ ਸਤ੍ਤ ਸਰਾ ਸਤ੍ਤ ਪਵੁਟਾ [ਸਪੁਟਾ (ਕ॰), ਪਬੁਟਾ (ਸੀ॰)] ਸਤ੍ਤ ਪਵੁਟਸਤਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਪਪਾਤਾ ਸਤ੍ਤ ਪਪਾਤਸਤਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਸੁਪਿਨਾ ਸਤ੍ਤ ਸੁਪਿਨਸਤਾਨਿ ਚੁਲ੍ਲਾਸੀਤਿ ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨੋ [ਮਹਾਕਪ੍ਪੁਨੋ (ਕ॰ ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਯਾਨਿ ਬਾਲੇ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੇ ਚ ਸਨ੍ਧਾਵਿਤ੍ਵਾ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਨਤ੍ਥਿ ''ਇਮਿਨਾਹਂ ਸੀਲੇਨ ਵਾ ਵਤੇਨ ਵਾ ਤਪੇਨ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੇਨ ਵਾ ਅਪਰਿਪਕ੍ਕਂ ਵਾ ਕਮ੍ਮਂ ਪਰਿਪਾਚੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਰਿਪਕ੍ਕਂ ਵਾ ਕਮ੍ਮਂ ਫੁਸ੍ਸ ਫੁਸ੍ਸ ਬ੍ਯਨ੍ਤਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਹੇਵਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਦੋਣਮਿਤੇ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖੇ ਪਰਿਯਨ੍ਤਕਤੇ ਸਂਸਾਰੇ , ਨਤ੍ਥਿ ਹਾਯਨਵਡ੍ਢਨੇ, ਨਤ੍ਥਿ ਉਕ੍ਕਂਸਾਵਕਂਸੇ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਸੁਤ੍ਤਗੁਲ਼ੇ ਖਿਤ੍ਤੇ ਨਿਬ੍ਬੇਠਿਯਮਾਨਮੇਵ ਪਲੇਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਬਾਲੇ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੇ ਚ ਸਨ੍ਧਾਵਿਤ੍ਵਾ ਸਂਸਰਿਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ'ਤਿ।

੧੬੯. ''ਇਤ੍ਥਂ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਕ੍ਖਲਿ ਗੋਸਾਲੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਮਾਨੋ ਸਂਸਾਰਸੁਦ੍ਧਿਂ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਬਂ ਵਾ ਪੁਟ੍ਠੋ ਲਬੁਜਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯ, ਲਬੁਜਂ ਵਾ ਪੁਟ੍ਠੋ ਅਮ੍ਬਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਕ੍ਖਲਿ ਗੋਸਾਲੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਮਾਨੋ ਸਂਸਾਰਸੁਦ੍ਧਿਂ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਮਾਦਿਸੋ ਸਮਣਂ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ

ਵਾ ਵਿਜਿਤੇ ਵਸਨ੍ਤੰ ਅਪਸਾਦੇਤਬ੍ਬੰ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ’ਤਿ। ਸੋ ਖੋ ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਕ੍ਖਲਿਸ੍ਸ ਗੋਸਾਲਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤੰ ਨੇਵ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿੰ ਨਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿੰ। ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ, ਅਨਤ੍ਤਮਨਵਾਚੰ ਅਨਿਚ੍ਛਾਰੇਤ੍ਵਾ, ਤਮੇਵ ਵਾਚੰ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਅਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਮਿੰ।

ਅਜਿਤਕੇਸਕਮ੍ਬਲਵਾਦੋ

੧੭੦. ‘‘ਏਕਮਿਦਾਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮਯੰ ਯੇਨ ਅਜਿਤੋ ਕੇਸਕਮ੍ਬਲੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿੰ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਜਿਤੇਨ ਕੇਸਕਮ੍ਬਲੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮ੍ਮੋਦਿੰ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯੰ ਕਥੰ ਸਾਰਣੀਯੰ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿੰ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਜਿਤੰ ਕੇਸਕਮ੍ਬਲੰ ਏਤਦਵੋਚੰ – ‘ਯਥਾ ਨੁ ਖੋ ਇਮਾਨਿ, ਭੋ ਅਜਿਤ, ਪੁਥੁਸਿਪ੍ਪਾਯਤਨਾਨਿ…ਪੇ॰… ਸਕ੍ਕਾ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ ਅਜਿਤ, ਏਵਮੇਵ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੰ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤੁ’ਨ੍ਤਿ?

੧੭੧. ‘‘ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਜਿਤੋ ਕੇਸਕਮ੍ਬਲੋ ਮੰ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਨਤ੍ਥਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦਿਨ੍ਨੰ , ਨਤ੍ਥਿ ਯਿਟ੍ਠੰ, ਨਤ੍ਥਿ ਹੁਤੰ, ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨੰ ਕਮ੍ਮਾਨੰ ਫਲੰ ਵਿਪਾਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਅਯੰ ਲੋਕੋ [ਪਰਲੋਕੋ (ਸਜ੍ਝਾ॰)], ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਮਾਤਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਪਿਤਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ, ਨਤ੍ਥਿ ਲੋਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਮ੍ਮਗ੍ਗਤਾ [ਸਮਗ੍ਗਤਾ (ਕ॰), ਸਮਗ੍ਗਤਾ (ਸਜ੍ਝਾ॰)] ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਨ੍ਨਾ, ਯੇ ਇਮਞ੍ਚ ਲੋਕੰ ਪਰਞ੍ਚ ਲੋਕੰ ਸਯੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਨ੍ਤਿ। ਚਾਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕੋ ਅਯੰ ਪੁਰਿਸੋ, ਯਦਾ ਕਾਲਙ੍ਕਰੋਤਿ, ਪਥਵੀ ਪਥਵਿਕਾਯੰ ਅਨੁਪੇਤਿ ਅਨੁਪਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਪੋ ਆਪੋਕਾਯੰ ਅਨੁਪੇਤਿ ਅਨੁਪਗਚ੍ਛਤਿ, ਤੇਜੋ ਤੇਜੋਕਾਯੰ ਅਨੁਪੇਤਿ ਅਨੁਪਗਚ੍ਛਤਿ, ਵਾਯੋ ਵਾਯੋਕਾਯੰ ਅਨੁਪੇਤਿ ਅਨੁਪਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਕਾਸੰ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। ਆਸਨ੍ਦਿਪਞ੍ਚਮਾ ਪੁਰਿਸਾ ਮਤੰ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਯਾਵਾਲਾਹਨਾ ਪਦਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ। ਕਾਪੋਤਕਾਨਿ ਅਟ੍ਠੀਨਿ ਭਵਨ੍ਤਿ, ਭਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਆਹੁਤਿਯੋ। ਦਤ੍ਤੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਯਦਿਦੰ ਦਾਨੰ। ਤੇਸੰ ਤੁਚ੍ਛੰ ਮੁਸਾ ਵਿਲਾਪੋ ਯੇ ਕੇਚਿ ਅਤ੍ਥਿਕਵਾਦੰ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਬਾਲੇ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੇ ਚ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਵਿਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਰੰ ਮਰਣਾ’ਤਿ।

੧੭੨. ‘‘ਇਤ੍ਥੰ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਜਿਤੋ ਕੇਸਕਮ੍ਬਲੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੰ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੰ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਮਾਨੋ ਉਚ੍ਛੇਦੰ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਬੰ ਵਾ ਪੁਟ੍ਠੋ ਲਬੁਜੰ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯ , ਲਬੁਜੰ ਵਾ ਪੁਟ੍ਠੋ ਅਮ੍ਬੰ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਜਿਤੋ ਕੇਸਕਮ੍ਬਲੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੰ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੰ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਮਾਨੋ ਉਚ੍ਛੇਦੰ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਮਾਦਿਸੋ ਸਮਣੰ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਵਾ ਵਿਜਿਤੇ ਵਸਨ੍ਤੰ ਅਪਸਾਦੇਤਬ੍ਬੰ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ’ਤਿ। ਸੋ ਖੋ ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਜਿਤਸ੍ਸ ਕੇਸਕਮ੍ਬਲਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤੰ ਨੇਵ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿੰ ਨਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿੰ। ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਅਨਤ੍ਤਮਨਵਾਚੰ ਅਨਿਚ੍ਛਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਵਾਚੰ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਅਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਮਿੰ।

ਪਕੁਧਕਚ੍ਚਾਯਨਵਾਦੋ

੧੭੩. ‘‘ਏਕਮਿਦਾਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮਯੰ ਯੇਨ ਪਕੁਧੋ ਕਚ੍ਚਾਯਨੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿੰ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਕੁਧੇਨ ਕਚ੍ਚਾਯਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮ੍ਮੋਦਿੰ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯੰ ਕਥੰ ਸਾਰਣੀਯੰ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿੰ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਕੁਧੰ ਕਚ੍ਚਾਯਨੰ ਏਤਦਵੋਚੰ – ‘ਯਥਾ ਨੁ ਖੋ ਇਮਾਨਿ, ਭੋ ਕਚ੍ਚਾਯਨ, ਪੁਥੁਸਿਪ੍ਪਾਯਤਨਾਨਿ…ਪੇ॰… ਸਕ੍ਕਾ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ ਕਚ੍ਚਾਯਨ, ਏਵਮੇਵ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੰ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤੁ’ਨ੍ਤਿ?

੧੭੪. ‘‘ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਕੁਧੋ ਕਚ੍ਚਾਯਨੋ ਮੰ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਸਤ੍ਤਿਮੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਕਾਯਾ ਅਕਟਾ ਅਕਟਵਿਧਾ ਅਨਿਮ੍ਮਿਤਾ ਅਨਿਮ੍ਮਾਤਾ ਵਞ੍ਝਾ ਕੂਟਟ੍ਠਾ ਏਸਿਕਟ੍ਠਾਯਿਟ੍ਠਿਤਾ। ਤੇ ਨ ਇਞ੍ਜਨ੍ਤਿ , ਨ ਵਿਪਰਿਣਮਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਬ੍ਯਾਬਾਧੇਨ੍ਤਿ, ਨਾਲੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸੁਖਾਯ ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਵਾ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਾਯ ਵਾ। ਕਤਮੇ ਸਤ੍ਤ? ਪਥਵਿਕਾਯੋ, ਆਪੋਕਾਯੋ, ਤੇਜੋਕਾਯੋ, ਵਾਯੋਕਾਯੋ, ਸੁਖੇ, ਦੁਕ੍ਖੇ, ਜੀਵੇ ਸਤ੍ਤਮੇ – ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਕਾਯਾ ਅਕਟਾ ਅਕਟਵਿਧਾ ਅਨਿਮ੍ਮਿਤਾ ਅਨਿਮ੍ਮਾਤਾ ਵਞ੍ਝਾ ਕੂਟਟ੍ਠਾ ਏਸਿਕਟ੍ਠਾਯਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤੇ ਨ ਇਞ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਿਪਰਿਣਮਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਬਜਾਬਾਧੇਨ੍ਤਿ, ਨਾਲਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸੁਖਾਯ ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਵਾ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਾਯ ਵਾ। ਤਤ੍ਥ ਨਤ੍ਥਿ ਹਨ੍ਤਾ ਵਾ ਘਾਤੇਤਾ ਵਾ, ਸੋਤਾ ਵਾ ਸਾਵੇਤਾ ਵਾ, ਵਿਞ੍ਞਾਤਾ ਵਾ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਾ ਵਾ। ਯੋਪਿ ਤਿਣ੍ਹੇਨ ਸਤ੍ਥੇਨ ਸੀਸਂ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਨ ਕੋਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ [ਕਞ੍ਚਿ (ਕਂ॰)] ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤਿ; ਸਤ੍ਤੰਨਂ ਤ੍ਵੇਵ [ਸਤ੍ਤੰਨਂ ਯੇਵ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਕਾਯਾਨਮਨ੍ਤਰੇਨ ਸਤ੍ਥਂ ਵਿਵਰਮਨੁਪਤਤੀ'ਤਿ।

੧੭੫. ''ਇਤ੍ਥਂ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਕੁਧੋ ਕਚ੍ਚਾਯਨੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਮਾਨੋ ਅਞ੍ਞੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਬਜਾਕਾਸਿ। ਸੇਯਜਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਬਂ ਵਾ ਪੁਟ੍ਠੋ ਲਬੁਜਂ ਬਜਾਕਰੇਯਜ, ਲਬੁਜਂ ਵਾ ਪੁਟ੍ਠੋ ਅਮ੍ਬਂ ਬਜਾਕਰੇਯਜ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਕੁਧੋ ਕਚ੍ਚਾਯਨੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਮਾਨੋ ਅਞ੍ਞੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਬਜਾਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਮਾਦਿਸੋ ਸਮਣਂ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਾ ਵਿਜਿਤੇ ਵਸਨ੍ਤਂ ਅਪਸਾਦੇਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞੇਯਜਾ'ਤਿ। ਸੋ ਖੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਕੁਧਸ੍ਸ ਕਚ੍ਚਾਯਨਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤਂ ਨੇਵ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਂ ਨਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਂ, ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ, ਅਨਤ੍ਤਮਨਵਾਚਂ ਅਨਿਚ੍ਛਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਵਾਚਂ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਅਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਮਿਂ।

ਨਿਗਣ੍ਠਨਾਟਪੁਤ੍ਤਵਾਦੋ

੧੭੬. ''ਏਕਮਿਦਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮਯਂ ਯੇਨ ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂ ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਨਿਗਣ੍ਠੇਨ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿਂ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਗਣ੍ਠਂ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚਂ – 'ਯਥਾ ਨੁ ਖੋ ਇਮਾਨਿ, ਭੋ ਅਗ੍ਗਿਵੇਸ੍ਸਨ, ਪੁਥੁਸਿਪ੍ਪਾਯਤਨਾਨਿ...ਪੇ॰... ਸਕ੍ਕਾ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ ਅਗ੍ਗਿਵੇਸ੍ਸਨ, ਏਵਮੇਵ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤੁ'ਨ੍ਤਿ?

੧੭੭. ''ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੋ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਇਧ, ਮਹਾਰਾਜ, ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਚਾਤੁਯਾਮਸਂਵਰਸਂਵੁਤੋ ਹੋਤਿ। ਕਥਞ੍ਚ, ਮਹਾਰਾਜ, ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਚਾਤੁਯਾਮਸਂਵਰਸਂਵੁਤੋ ਹੋਤਿ? ਇਧ, ਮਹਾਰਾਜ, ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਸਬ੍ਬਵਾਰਿਵਾਰਿਤੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਸਬ੍ਬਵਾਰਿਯੁਤ੍ਤੋ ਚ, ਸਬ੍ਬਵਾਰਿਧੁਤੋ ਚ, ਸਬ੍ਬਵਾਰਿਫੁਟੋ ਚ। ਏਵਂ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਚਾਤੁਯਾਮਸਂਵਰਸਂਵੁਤੋ ਹੋਤਿ । ਯਤੋ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਏਵਂ ਚਾਤੁਯਾਮਸਂਵਰਸਂਵੁਤੋ ਹੋਤਿ; ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਨਿਗਣ੍ਠੋ [ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰)] ਗਤਤ੍ਤੋ ਚ ਯਤਤ੍ਤੋ ਚ ਠਿਤਤ੍ਤੋ ਚਾ'ਤਿ।

੧੭੮. ''ਇਤ੍ਥਂ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਮਾਨੋ ਚਾਤੁਯਾਮਸਂਵਰਂ ਬਜਾਕਾਸਿ। ਸੇਯਜਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਬਂ ਵਾ ਪੁਟ੍ਠੋ ਲਬੁਜਂ ਬਜਾਕਰੇਯਜ, ਲਬੁਜਂ ਵਾ ਪੁਟ੍ਠੋ ਅਮ੍ਬਂ ਬਜਾਕਰੇਯਜ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਗਣ੍ਠੋ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਮਾਨੋ ਚਾਤੁਯਾਮਸਂਵਰਂ ਬਜਾਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਮਾਦਿਸੋ ਸਮਣਂ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਾ ਵਿਜਿਤੇ ਵਸਨ੍ਤਂ ਅਪਸਾਦੇਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞੇਯਜਾ'ਤਿ । ਸੋ ਖੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਗਣ੍ਠਸ੍ਸ ਨਾਟਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤਂ ਨੇਵ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਂ ਨਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਂ। ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਅਨਤ੍ਤਮਨਵਾਚਂ ਅਨਿਚ੍ਛਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਵਾਚਂ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਅਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਮਿਂ।

ਸਞ੍ਚਯਬੇਲਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤਵਾਦੋ

੧੭੯. ''ਏਕਮਿਦਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮਯਂ ਯੇਨ ਸਞ੍ਚਯੋ ਬੇਲਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਞ੍ਚਯੇਨ ਬੇਲਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿਂ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਅਹਂ ਭਨ੍ਤੇ, ਸਞ੍ਚਯਂ ਬੇਲਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚਂ – 'ਯਥਾ ਨੁ ਖੋ ਇਮਾਨਿ, ਭੋ ਸਞ੍ਚਯ, ਪੁਥੁਸਿਪ੍ਪਾਯਤਨਾਨਿ...ਪੇ॰... ਸਕ੍ਕਾ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ ਸਞ੍ਚਯ, ਏਵਮੇਵ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤੁ'ਨ੍ਤਿ?

੧੮੦. ‘‘ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਞ੍ਚਯੋ ਬੇਲਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋਤਿ ਇਤਿ ਚੇ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਸਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋਤਿ ਇਤਿ ਚੇ ਮੇ ਅਸ੍ਸ, ਅਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋਤਿ ਇਤਿ ਤੇ ਨਂ ਬਜਾਕਰੇਯਜਂ। ਏਵਨ੍ਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ, ਤਥਾਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ, ਅਞ੍ਞਥਾਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ, ਨੋਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ, ਨੋ ਨੋਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ। ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ...ਪੇ॰... ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਨਤ੍ਥਿ ਚ ਪਰੋ ਲੋਕੋ...ਪੇ॰... ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਨ ਨਤ੍ਥਿ ਪਰੋ ਲੋਕੋ...ਪੇ॰... ਅਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ...ਪੇ॰... ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ...ਪੇ॰... ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਨਤ੍ਥਿ ਚ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ...ਪੇ॰... ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਨ ਨਤ੍ਥਿ ਸਤ੍ਤਾ ਓਪਪਾਤਿਕਾ...ਪੇ॰... ਅਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ...ਪੇ॰... ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ...ਪੇ॰...ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਨਤ੍ਥਿ ਚ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ...ਪੇ॰... ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਨ ਨਤ੍ਥਿ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ ਕਮ੍ਮਾਨਂ ਫਲਂ ਵਿਪਾਕੋ...ਪੇ॰... ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ...ਪੇ॰... ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ...ਪੇ॰... ਹੋਤਿ ਚ ਨ ਚ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ...ਪੇ॰... ਨੇਵ ਹੋਤਿ ਨ ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾਤਿ ਇਤਿ ਚੇ ਮਂ ਪੁਚ੍ਛਸਿ, ਨੇਵ ਹੋਤਿ ਨ ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾਤਿ ਇਤਿ ਚੇ ਮੇ ਅਸ੍ਸ, ਨੇਵ ਹੋਤਿ ਨ ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾਤਿ ਇਤਿ ਤੇ ਨਂ ਬਜਾਕਰੇਯਜਂ। ਏਵਨ੍ਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ, ਤਥਾਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ, ਅਞ੍ਞਥਾਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ, ਨੋਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ, ਨੋ ਨੋਤਿਪਿ ਮੇ ਨੋ’ਤਿ।

੧੮੧. ‘‘ਇਤ੍ਥਂ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਞ੍ਚਯੋ ਬੇਲਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਮਾਨੋ ਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਬਜਾਕਾਸਿ। ਸੇਯਜਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਬਂ ਵਾ ਪੁਟ੍ਠੋ ਲਬੁਜਂ ਬਜਾਕਰੇਯਜ, ਲਬੁਜਂ ਵਾ ਪੁਟ੍ਠੋ ਅਮ੍ਬਂ ਬਜਾਕਰੇਯਜ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਞ੍ਚਯੋ ਬੇਲਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤੋ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਮਾਨੋ ਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਬਜਾਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਅਯਞ੍ਚ ਇਮੇਸਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਸਬ੍ਬਬਾਲੋ ਸਬ੍ਬਮੂਲ੍ਹੋ। ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਸਮਾਨੋ ਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਬਜਾਕਰਿਸ੍ਸਤੀ’ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਮਾਦਿਸੋ ਸਮਣਂ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਵਾ ਵਿਜਿਤੇ ਵਸਨ੍ਤਂ ਅਪਸਾਦੇਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞੇਯਜਾ’ਤਿ। ਸੋ ਖੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਞ੍ਚਯਸ੍ਸ ਬੇਲਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤਂ ਨੇਵ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਂ ਨਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਂ। ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਅਨਤ੍ਤਮਨਵਾਚਂ ਅਨਿਚ੍ਛਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਵਾਚਂ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਅਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਮਿਂ।

ਪਠਮਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ

੧੮੨. ‘‘ਸੋਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ – ‘ਯਥਾ ਨੁ ਖੋ ਇਮਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਥੁਸਿਪ੍ਪਾਯਤਨਾਨਿ ਸੇਯਜਥਿਦਂ – ਹਤ੍ਥਾਰੋਹਾ ਅਸ੍ਸਾਰੋਹਾ ਰਥਿਕਾ ਧਨੁਗ੍ਗਹਾ ਚੇਲਕਾ ਚਲਕਾ ਪਿਣ੍ਡਦਾਯਕਾ ਉਗ੍ਗਾ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਾ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਨੋ ਮਹਾਨਾਗਾ ਸੂਰਾ ਚਮ੍ਮਯੋਧਿਨੋ ਦਾਸਿਕਪੁਤ੍ਤਾ ਆਲ਼ਾਰਿਕਾ ਕਪ੍ਪਕਾ ਨ੍ਹਾਪਕਾ ਸੂਦਾ ਮਾਲਾਕਾਰਾ ਰਜਕਾ ਪੇਸਕਾਰਾ ਨਲ਼ਕਾਰਾ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਾ ਗਣਕਾ ਮੁਦ੍ਦਿਕਾ, ਯਾਨਿ ਵਾ ਪਨਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਏਵਂਗਤਾਨਿ ਪੁਥੁਸਿਪ੍ਪਾਯਤਨਾਨਿ, ਤੇ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਿਪ੍ਪਫਲਂ ਉਪਜੀਵਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸੁਖੇਨ੍ਤਿ ਪੀਣੇਨ੍ਤਿ, ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਸੁਖੇਨ੍ਤਿ ਪੀਣੇਨ੍ਤਿ, ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਸੁਖੇਨ੍ਤਿ ਪੀਣੇਨ੍ਤਿ, ਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚੇ ਸੁਖੇਨ੍ਤਿ ਪੀਣੇਨ੍ਤਿ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਿਕਂ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ ਸੋਵਗ੍ਗਿਕਂ ਸੁਖਵਿਪਾਕਂ ਸਗ੍ਗਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ। ਸਕ੍ਕਾ ਨੁ ਖੋ ਮੇ , ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਮੇਵ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤੁ’ਨ੍ਤਿ?

੧੮੩. ‘‘ਸਕ੍ਕਾ, ਮਹਾਰਾਜ। ਤੇਨ ਹਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਤਞ੍ਞੇਵੇਤ੍ਥ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਯਥਾ ਤੇ ਖਮੇਯਜ, ਤਥਾ ਨਂ ਬਜਾਕਰੇਯਜਾਸਿ। ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਇਧ ਤੇ ਅਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸੋ ਦਾਸੋ ਕਮ੍ਮਕਾਰੋ [ਕਮ੍ਮਕਰੋ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਪੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਾਯੀ ਪਚ੍ਛਾਨਿਪਾਤੀ ਕਿਙ੍ਕਾਰਪਟਿਸ੍ਸਾਵੀ ਮਨਾਪਚਾਰੀ ਪਿਯਵਾਦੀ ਮੁਖੁਲ੍ਲੋਕਕੋ [ਮੁਖੁਲ੍ਲੋਕਿਕੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਕ॰)]। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – ‘ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਵਤ ਭੋ, ਅਬ੍ਭੁਤਂ, ਵਤ ਭੋ, ਪੁਞ੍ਞਾਨਂ ਗਤਿ, ਪੁਞ੍ਞਾਨਂ ਵਿਪਾਕੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ; ਅਹਮ੍ਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਮਗੁਣੇਹਿ ਸਮਪ੍ਪਿਤੋ ਸਮਙ੍ਗੀਭੂਤੋ ਪਰਿਚਾਰੇਤਿ, ਦੇਵੋ ਮਞ੍ਞੇ। ਅਹਂ ਪਨਮ੍ਹਿਸ੍ਸ ਦਾਸੋ ਕਮ੍ਮਕਾਰੋ ਪੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਾਯੀ ਪਚ੍ਛਾਨਿਪਾਤੀ ਕਿਙ੍ਕਾਰਪਟਿਸ੍ਸਾਵੀ ਮਨਾਪਚਾਰੀ ਪਿਯਵਾਦੀ ਮੁਖੁਲ੍ਲੋਕਕੋ। ਸੋ ਵਤਸ੍ਸਾਹਂ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੇਯਜਂ। ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜੇਯਜ’ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ

ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ। ਸੋ ਏਵਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਸਮਾਨੋ ਕਾਯੇਨ ਸਂਵੁਤੋ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯ, ਵਾਚਾਯ ਸਂਵੁਤੋ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯ, ਮਨਸਾ ਸਂਵੁਤੋ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯ, ਘਾਸਚ੍ਛਾਦਨਪਰਮਤਾਯ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ, ਅਭਿਰਤੋ ਪਵਿਵੇਕੇ। ਤਂ ਚੇ ਤੇ ਪੁਰਿਸਾ ਏਵਮਾਰੋਚੇਯ੍ਯੁਂ – ‘ਯਗ੍ਘੇ ਦੇਵ ਜਾਨੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਯੋ ਤੇ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ [ਯੋ ਤੇ ਪੁਰਿਸੋ (ਸੀ॰ ਕ॰)] ਦਾਸੋ ਕਮ੍ਮਕਾਰੋ ਪੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਾਯੀ ਪਚ੍ਛਾਨਿਪਾਤੀ ਕਿਙ੍ਕਾਰਪਟਿਸ੍ਸਾਵੀ ਮਨਾਪਚਾਰੀ ਪਿਯਵਾਦੀ ਮੁਖੁਲ੍ਲੋਕਕੋ; ਸੋ, ਦੇਵ, ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ। ਸੋ ਏਵਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਸਮਾਨੋ ਕਾਯੇਨ ਸਂਵੁਤੋ ਵਿਹਰਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਸਂਵੁਤੋ ਵਿਹਰਤਿ, ਮਨਸਾ ਸਂਵੁਤੋ ਵਿਹਰਤਿ, ਘਾਸਚ੍ਛਾਦਨਪਰਮਤਾਯ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ, ਅਭਿਰਤੋ ਪਵਿਵੇਕੇ’ਤਿ। ਅਪਿ ਨੁ ਤ੍ਵਂ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯਾਸਿ – ‘ਏਤੁ ਮੇ, ਭੋ, ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ, ਪੁਨਦੇਵ ਹੋਤੁ ਦਾਸੋ ਕਮ੍ਮਕਾਰੋ ਪੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਾਯੀ ਪਚ੍ਛਾਨਿਪਾਤੀ ਕਿਙ੍ਕਾਰਪਟਿਸ੍ਸਾਵੀ ਮਨਾਪਚਾਰੀ ਪਿਯਵਾਦੀ ਮੁਖੁਲ੍ਲੋਕਕੋ’ਤਿ?

੧੮੪. ‘‘ਨੋ ਹੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ। ਅਥ ਖੋ ਨਂ ਮਯਮੇਵ ਅਭਿਵਾਦੇਯ੍ਯਾਮਪਿ , ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠੇਯ੍ਯਾਮਪਿ, ਆਸਨੇਨਪਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਯ੍ਯਾਮ, ਅਭਿਨਿਮਨ੍ਤੇਯ੍ਯਾਮਪਿ ਨਂ ਚੀਵਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸੇਨਾਸਨਗਿਲਾਨਪ੍ਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਹਿ, ਧਮ੍ਮਿਕਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਰਕ੍ਖਾਵਰਣਗੁਤ੍ਤਿਂ ਸਂਵਿਦਹੇਯ੍ਯਾਮਾ’’ਤਿ।

੧੮੫. ‘‘ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਯਦਿ ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਹੋਤਿ ਵਾ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਨੋ ਵਾ’’ਤਿ? ‘‘ਅਦ੍ਧਾ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਹੋਤਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਇਦਂ ਖੋ ਤੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮਯਾ ਪਠਮਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ।

ਦੁਤਿਯਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ

੧੮੬. ‘‘ਸਕ੍ਕਾ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਏਵਮੇਵ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਸਕ੍ਕਾ, ਮਹਾਰਾਜ। ਤੇਨ ਹਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਤਞ੍ਞੇਵੇਤ੍ਥ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਯਥਾ ਤੇ ਖਮੇਯ੍ਯ, ਤਥਾ ਨਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਾਸਿ। ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਇਧ ਤੇ ਅਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸੋ ਕਸ੍ਸਕੋ ਗਹਪਤਿਕੋ ਕਰਕਾਰਕੋ ਰਾਸਿਵਡ੍ਢਕੋ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – ‘ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਵਤ ਭੋ, ਅਬ੍ਭੁਤਂ ਵਤ ਭੋ, ਪੁਞ੍ਞਾਨਂ ਗਤਿ, ਪੁਞ੍ਞਾਨਂ ਵਿਪਾਕੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸੋ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਮਗੁਣੇਹਿ ਸਮਪ੍ਪਿਤੋ ਸਮਙ੍ਗੀਭੂਤੋ ਪਰਿਚਾਰੇਤਿ, ਦੇਵੋ ਮਞ੍ਞੇ। ਅਹਂ ਪਨਮ੍ਹਿਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਕੋ ਗਹਪਤਿਕੋ ਕਰਕਾਰਕੋ ਰਾਸਿਵਡ੍ਢਕੋ। ਸੋ ਵਤਸ੍ਸਾਹਂ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੇਯ੍ਯਂ। ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ’ਨ੍ਤਿ।

‘‘ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਪਹਾਯ ਮਹਨ੍ਤਂ ਵਾ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਪਹਾਯ, ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਞਾਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਂ ਪਹਾਯ ਮਹਨ੍ਤਂ ਵਾ ਞਾਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਂ ਪਹਾਯ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ। ਸੋ ਏਵਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਸਮਾਨੋ ਕਾਯੇਨ ਸਂਵੁਤੋ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯ, ਵਾਚਾਯ ਸਂਵੁਤੋ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯ, ਮਨਸਾ ਸਂਵੁਤੋ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯ, ਘਾਸਚ੍ਛਾਦਨਪਰਮਤਾਯ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ, ਅਭਿਰਤੋ ਪਵਿਵੇਕੇ। ਤਂ ਚੇ ਤੇ ਪੁਰਿਸਾ ਏਵਮਾਰੋਚੇਯ੍ਯੁਂ – ‘ਯਗ੍ਘੇ, ਦੇਵ ਜਾਨੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਯੋ ਤੇ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ [ਯੋ ਤੇ ਪੁਰਿਸੋ (ਸੀ॰)] ਕਸ੍ਸਕੋ ਗਹਪਤਿਕੋ ਕਰਕਾਰਕੋ ਰਾਸਿਵਡ੍ਢਕੋ; ਸੋ ਦੇਵ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ। ਸੋ ਏਵਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਸਮਾਨੋ ਕਾਯੇਨ ਸਂਵੁਤੋ ਵਿਹਰਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਸਂਵੁਤੋ ਵਿਹਰਤਿ, ਮਨਸਾ ਸਂਵੁਤੋ ਵਿਹਰਤਿ, ਘਾਸਚ੍ਛਾਦਨਪਰਮਤਾਯ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ, ਅਭਿਰਤੋ ਪਵਿਵੇਕੇ’’ਤਿ। ਅਪਿ ਨੁ ਤ੍ਵਂ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯਾਸਿ – ‘ਏਤੁ ਮੇ, ਭੋ, ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ, ਪੁਨਦੇਵ ਹੋਤੁ ਕਸ੍ਸਕੋ ਗਹਪਤਿਕੋ ਕਰਕਾਰਕੋ ਰਾਸਿਵਡ੍ਢਕੋ’ਤਿ?

੧੮੭. ''ਨੋ ਹੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ। ਅਥ ਖੋ ਨੰ ਮਯਮੇਵ ਅਭਿਵਾਦੇਯਜਾਮਪਿ, ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠੇਯਜਾਮਪਿ, ਆਸਨੇਨਪਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਯਜਾਮ, ਅਭਿਨਿਮਨ੍ਤੇਯਜਾਮਪਿ ਨੰ ਚੀਵਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸੇਨਾਸਨਗਿਲਾਨਪ੍ਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਹਿ, ਧਮ੍ਮਿਕਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਰਕ੍ਖਾਵਰਣਗੁੱਤਿੰ ਸੰਵਿਦਹੇਯਜਾਮਾ''ਤਿ।

੧੮੮. ''ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਮਹਾਰਾਜ? ਯਦਿ ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਹੋਤਿ ਵਾ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੰ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੰ ਨੋ ਵਾ''ਤਿ? ''ਅਦ੍ਧਾ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਹੋਤਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੰ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲ''ਨ੍ਤਿ । ''ਇਦੰ ਖੋ ਤੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮਯਾ ਦੁਤਿਯੰ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੰ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ।

ਪਣੀਤਤਰਸਾਮਞ੍ਞਫਲੰ

੧੮੯. ''ਸਕ੍ਕਾ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੰ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤੁੰ ਇਮੇਹਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੇਹਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੇਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰਞ੍ਚ ਪਣੀਤਤਰਞ੍ਚਾ''ਤਿ? ''ਸਕ੍ਕਾ, ਮਹਾਰਾਜ। ਤੇਨ ਹਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸੁਣੋਹਿ, ਸਾਧੁਕੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਹਿ, ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਏਵੰ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ।

੧੯੦. ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਇਧ, ਮਹਾਰਾਜ, ਤਥਾਗਤੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਰਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਗਤੋ ਲੋਕਵਿਦੂ ਅਨੁੱਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ। ਸੋ ਇਮੰ ਲੋਕੰ ਸਦੇਵਕੰ ਸਮਾਰਕੰ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕੰ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿੰ ਪਜੰ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੰ ਸਯੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਤਿ। ਸੋ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤਿ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣੰ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣੰ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣੰ ਸਾਤ੍ਥੰ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨੰ, ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣੰ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਪਕਾਸੇਤਿ।

੧੯੧. ''ਤੰ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਣਾਤਿ ਗਹਪਤਿ ਵਾ ਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿੰ ਵਾ ਕੁਲੇ ਪਚ੍ਚਾਜਾਤੋ। ਸੋ ਤੰ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤੇ ਸਦ੍ਧੰ ਪਟਿਲਭਤਿ। ਸੋ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਾਪਟਿਲਾਭੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤਿ – 'ਸਮ੍ਬਾਧੋ ਘਰਾਵਾਸੋ ਰਜੋਪਥੋ, ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ। ਨਯਿਦੰ ਸੁਕਰੰ ਅਗਾਰੰ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਾ ਏਕਨ੍ਤਪਰਿਪੁਣ੍ਣੰ ਏਕਨ੍ਤਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ ਸਙ੍ਖਲਿਖਿਤੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਚਰਿਤੁੰ। ਯੰਨੂਨਾਹੰ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁੰ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯੰ ਪਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ'ਨ੍ਤਿ।

੧੯੨. ''ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਪ੍ਪੰ ਵਾ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ਪਹਾਯ ਮਹਨ੍ਤੰ ਵਾ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ਪਹਾਯ ਅਪ੍ਪੰ ਵਾ ਞਾਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟੰ ਪਹਾਯ ਮਹਨ੍ਤੰ ਵਾ ਞਾਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟੰ ਪਹਾਯ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁੰ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯੰ ਪਬ੍ਬਜਤਿ।

੧੯੩. ''ਸੋ ਏਵੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਸਮਾਨੋ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੰਵਰਸੰਵੁਤੋ ਵਿਹਰਤਿ ਆਚਾਰਗੋਚਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਅਣੁਮਤ੍ਤੇਸੁ ਵਜ੍ਜੇਸੁ ਭਯਦਸ੍ਸਾਵੀ, ਸਮਾਦਾਯ ਸਿਕ੍ਖਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਕੁਸਲੇਨ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਜੀਵੋ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰੋ [ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰੋ, ਭੋਜਨੇ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੂ (ਕ॰)], ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ।

ਚੂਲ਼ਸੀਲੰ

੧੯੪. ''ਕਥਞ੍ਚ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ? ਇਧ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੰ ਪਹਾਯ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਨਿਹਿਤਦਣ੍ਡੋ ਨਿਹਿਤਸਤ੍ਥੋ ਲਜ੍ਜੀ ਦਯਾਪਨ੍ਨੋ ਸਬ੍ਬਪਾਣਭੂਤਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿੰ।

‘‘ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਂ ਪਹਾਯ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ ਦਿਨ੍ਨਾਦਾਯੀ ਦਿਨ੍ਨਪਾਟਿਕਙ੍ਖੀ, ਅਥੇਨੇਨ ਸੁਚਿਭੂਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਿਹਰਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ।

‘‘ਅਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਹਾਯ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ ਹੋਤਿ ਆਰਾਚਾਰੀ ਵਿਰਤੋ ਮੇਥੁਨਾ ਗਾਮਧਮ੍ਮਾ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ।

‘‘ਮੁਸਾਵਾਦਂ ਪਹਾਯ ਮੁਸਾਵਾਦਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ ਸਚ੍ਚਵਾਦੀ ਸਚ੍ਚਸਨ੍ਧੋ ਥੇਤੋ ਪਚ੍ਚਯਿਕੋ ਅਵਿਸਂਵਾਦਕੋ ਲੋਕਸ੍ਸ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ।

‘‘ਪਿਸੁਣਂ ਵਾਚਂ ਪਹਾਯ ਪਿਸੁਣਾਯ ਵਾਚਾਯ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ; ਇਤੋ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨ ਅਮੁਤ੍ਰ ਅਕ੍ਖਾਤਾ ਇਮੇਸਂ ਭੇਦਾਯ; ਅਮੁਤ੍ਰ ਵਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨ ਇਮੇਸਂ ਅਕ੍ਖਾਤਾ, ਅਮੂਸਂ ਭੇਦਾਯ। ਇਤਿ ਭਿਨ੍ਨਾਨਂ ਵਾ ਸਨ੍ਧਾਤਾ, ਸਹਿਤਾਨਂ ਵਾ ਅਨੁਪ੍ਪਦਾਤਾ, ਸਮਗ੍ਗਾਰਾਮੋ ਸਮਗ੍ਗਰਤੋ ਸਮਗ੍ਗਨਨ੍ਦੀ ਸਮਗ੍ਗਕਰਣਿਂ ਵਾਚਂ ਭਾਸਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ।

‘‘ਫਰੁਸਂ ਵਾਚਂ ਪਹਾਯ ਫਰੁਸਾਯ ਵਾਚਾਯ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ; ਯਾ ਸਾ ਵਾਚਾ ਨੇਲਾ ਕਣ੍ਣਸੁਖਾ ਪੇਮਨੀਯਾ ਹਦਯਙ੍ਗਮਾ ਪੋਰੀ ਬਹੁਜਨਕਨ੍ਤਾ ਬਹੁਜਨਮਨਾਪਾ ਤਥਾਰੂਪਿਂ ਵਾਚਂ ਭਾਸਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ।

‘‘ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪਂ ਪਹਾਯ ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ ਕਾਲਵਾਦੀ ਭੂਤਵਾਦੀ ਅਤ੍ਥਵਾਦੀ ਧਮ੍ਮਵਾਦੀ ਵਿਨਯਵਾਦੀ, ਨਿਧਾਨਵਤਿਂ ਵਾਚਂ ਭਾਸਿਤਾ ਹੋਤਿ ਕਾਲੇਨ ਸਾਪਦੇਸਂ ਪਰਿਯਨ੍ਤਵਤਿਂ ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤਂ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ।

‘‘ਬੀਜਗਾਮਭੂਤਗਾਮਸਮਾਰਮ੍ਭਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਏਕਭਤ੍ਤਿਕੋ ਹੋਤਿ ਰਤ੍ਤੂਪਰਤੋ ਵਿਰਤੋ ਵਿਕਾਲਭੋਜਨਾ। ਨਚ੍ਚਗੀਤਵਾਦਿਤਵਿਸੂਕਦਸ੍ਸਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਵਿਲੇਪਨਧਾਰਣਮਣ੍ਡਨਵਿਭੂਸਨਟ੍ਠਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਉਚ੍ਚਾਸਯਨਮਹਾਸਯਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਆਮਕਧਞ੍ਞਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਆਮਕਮਂਸਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਤ੍ਥਿਕੁਮਾਰਿਕਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਦਾਸਿਦਾਸਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਅਜੇਲ਼ਕਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਕੁਕ੍ਕੁਟਸੂਕਰਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਹਤ੍ਥਿਗਵਸ੍ਸਵਲ਼ਵਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ । ਦੂਤੇਯ੍ਯਪਹਿਣਗਮਨਾਨੁਯੋਗਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਤੁਲਾਕੂਟਕਂਸਕੂਟਮਾਨਕੂਟਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਉਕ੍ਕੋਟਨਵਞ੍ਚਨਨਿਕਤਿਸਾਚਿਯੋਗਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਛੇਦਨਵਧਬਨ੍ਧਨਵਿਪਰਾਮੋਸਆਲੋਪਸਹਸਾਕਾਰਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ।

ਚੂਲ਼ਸੀਲਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਮਜ੍ਝਿਮਸੀਲਂ

੧੯੫. ‘‘ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਂ ਬੀਜਗਾਮਭੂਤਗਾਮਸਮਾਰਮ੍ਭਂ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਮੂਲਬੀਜਂ ਖਨ੍ਧਬੀਜਂ ਫਲ਼ੁਬੀਜਂ ਅਗ੍ਗਬੀਜਂ ਬੀਜਬੀਜਮੇਵ ਪਞ੍ਚਮਂ, ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਬੀਜਗਾਮਭੂਤਗਾਮਸਮਾਰਮ੍ਭਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ।

੧੯੬. ‘‘ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਂ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਪਰਿਭੋਗਂ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਅਨ੍ਨਸਨ੍ਨਿਧਿਂ ਪਾਨਸਨ੍ਨਿਧਿਂ ਵਤ੍ਥਸਨ੍ਨਿਧਿਂ ਯਾਨਸਨ੍ਨਿਧਿਂ ਸਯਨਸਨ੍ਨਿਧਿਂ ਗਨ੍ਧਸਨ੍ਨਿਧਿਂ ਆਮਿਸਸਨ੍ਨਿਧਿਂ, ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਪਰਿਭੋਗਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ।

੧੯੭. ‘‘ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪੰ ਵਿਸੂਕਦਸ੍ਸਨੰ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਨਚ੍ਚੰ ਗੀਤੰ ਵਾਦਿਤੰ ਪੇਕ੍ਖੰ ਅਕ੍ਖਾਨੰ ਪਾਣਿਸ੍ਸਰੰ ਵੇਤਾਲੰ ਕੁਮ੍ਭਥੂਣੰ ਸੋਭਨਕੰ ਚਣ੍ਡਾਲੰ ਵੰਸੰ ਧੋਵਨੰ ਹਤ੍ਥਿਯੁਦ੍ਧੰ ਅਸ੍ਸਯੁਦ੍ਧੰ ਮਹਿੰਸਯੁਦ੍ਧੰ ਉਸਭਯੁਦ੍ਧੰ ਅਜਯੁਦ੍ਧੰ ਮੇਣ੍ਡਯੁਦ੍ਧੰ ਕੁਕ੍ਕੁਟਯੁਦ੍ਧੰ ਵਟ੍ਟਕਯੁਦ੍ਧੰ ਦਣ੍ਡਯੁਦ੍ਧੰ ਮੁਟ੍ਠਿਯੁਦ੍ਧੰ ਨਿਬ੍ਬੁਦ੍ਧੰ ਉਯ੍ਯੋਧਿਕੰ ਬਲਗ੍ਗੰ ਸੇਨਾਬ੍ਯੂਹੰ ਅਨੀਕਦਸ੍ਸਨੰ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਵਿਸੂਕਦਸ੍ਸਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿੰ।

੧੯੮. ‘‘ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪੰ ਜੂਤਪ੍ਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਾਨੁਯੋਗੰ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਅਟ੍ਠਪਦੰ ਦਸਪਦੰ ਆਕਾਸੰ ਪਰਿਹਾਰਪਥੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਖਲਿਕੰ ਘਟਿਕੰ ਸਲਾਕਹਤ੍ਥੰ ਅਕ੍ਖੰ ਪਙ੍ਗਚੀਰੰ ਵਙ੍ਕਕੰ ਮੋਕ੍ਖਚਿਕੰ ਚਿਙ੍ਗੁਲਿਕੰ ਪਤ੍ਤਾਲ੍ਹਕੰ ਰਥਕੰ ਧਨੁਕੰ ਅਕ੍ਖਰਿਕੰ ਮਨੇਸਿਕੰ ਯਥਾਵਜ੍ਜੰ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਜੂਤਪ੍ਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਾਨੁਯੋਗਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿੰ।

੧੯੯. ‘‘ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪੰ ਉਚ੍ਚਾਸਯਨਮਹਾਸਯਨੰ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਆਸਨ੍ਦਿੰ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੰ ਗੋਣਕੰ ਚਿਤ੍ତਕੰ ਪਟਿਕੰ ਪਟਲਿਕੰ ਤੂਲਿਕੰ ਵਿਕਤਿਕੰ ਉਦ੍ਦਲੋਮਿੰ ਏਕਨ੍ਤਲੋਮਿੰ ਕਟ੍ਟਿਸ੍ਸੰ ਕੋਸੇਯ੍ਯੰ ਕੁਤ੍ਤਕੰ ਹਤ੍ਥਤ੍ਥਰੰ ਅਸ੍ਸਤ੍ਥਰੰ ਰਥਤ੍ਥਰੰ ਅਜਿਨਪ੍ਪਵੇਣਿੰ ਕਦਲਿਮਿਗਪਵਰਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੰ ਸਉਤ੍ਤਰਚ੍ਛਦੰ ਉਭਤੋਲੋਹਿਤਕੂਪਧਾਨੰ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਉਚ੍ਚਾਸਯਨਮਹਾਸਯਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿੰ।

੨੦੦. ‘‘ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪੰ ਮਣ੍ਡਨਵਿਭੂਸਨਟ੍ਠਾਨਾਨੁਯੋਗੰ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਉਚ੍ਛਾਦਨੰ ਪਰਿਮਦ੍ਦਨੰ ਨ੍ਹਾਪਨੰ ਸਮ੍ਬਾਹਨੰ ਆਦਾਸੰ ਅਞ੍ਜਨੰ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਵਿਲੇਪਨੰ ਮੁਖਚੁਣ੍ਣੰ ਮੁਖਲੇਪਨੰ ਹਤ੍ਥਬਨ੍ਧੰ ਸਿਖਾਬਨ੍ਧੰ ਦਣ੍ਡੰ ਨਾਲ਼ਿਕੰ ਅਸਿੰ [ਖਗ੍ਗੰ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਅਸਿੰ ਖਗ੍ਗੰ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕੰ॰), ਖਗ੍ਗੰ ਅਸਿੰ (ਕ॰)] ਛਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤੁਪਾਹਨੰ ਉਣ੍ਹੀਸੰ ਮਣਿੰ ਵਾਲਬੀਜਨਿੰ ਓਦਾਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਦੀਘਦਸਾਨਿ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਮਣ੍ਡਨਵਿਭੂਸਨਟ੍ਠਾਨਾਨੁਯੋਗਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿੰ।

੨੦੧. ‘‘ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪੰ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥੰ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਰਾਜਕਥੰ ਚੋਰਕਥੰ ਮਹਾਮਤ੍ਤਕਥੰ ਸੇਨਾਕਥੰ ਭਯਕਥੰ ਯੁਦ੍ਧਕਥੰ ਅਨ੍ਨਕਥੰ ਪਾਨਕਥੰ ਵਤ੍ਥਕਥੰ ਸਯਨਕਥੰ ਮਾਲਾਕਥੰ ਗਨ੍ਧਕਥੰ ਞਾਤਿਕਥੰ ਯਾਨਕਥੰ ਗਾਮਕਥੰ ਨਿਗਮਕਥੰ ਨਗਰਕਥੰ ਜਨਪਦਕਥੰ ਇਤ੍ਥਿਕਥੰ [ਇਤ੍ਥਿਕਥੰ ਪੁਰਿਸਕਥੰ ਕੁਮਾਰਕਥੰ ਕੁਮਾਰਿਕਥੰ (ਕ॰)] ਸੂਰਕਥੰ ਵਿਸਿਖਾਕਥੰ ਕੁਮ੍ਭਟ੍ਠਾਨਕਥੰ ਪੁਬ੍ਬਪੇਤਕਥੰ ਨਾਨਤ੍ਤਕਥੰ ਲੋਕਕ੍ਖਾਯਿਕੰ ਸਮੁਦ੍ਦਕ੍ਖਾਯਿਕੰ ਇਤਿਭਵਾਭਵਕਥੰ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਾਯ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿੰ।

੨੦੨. ‘‘ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪੰ ਵਿਗ੍ਗਾਹਿਕਕਥੰ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਨ ਤ੍ਵੰ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੰ ਆਜਾਨਾਸਿ, ਅਹੰ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੰ ਆਜਾਨਾਮਿ, ਕਿੰ ਤ੍ਵੰ ਇਮੰ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੰ ਆਜਾਨਿਸ੍ਸਸਿ, ਮਿਚ੍ਛਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਤ੍ਵਮਸਿ, ਅਹਮਸ੍ਮਿ ਸਮ੍ਮਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ, ਸਹਿਤੰ ਮੇ, ਅਸਹਿਤੰ ਤੇ, ਪੁਰੇ ਵਚਨੀਯੰ ਪਚ੍ਛਾ ਅਵਚ, ਪਚ੍ਛਾ ਵਚਨੀਯੰ ਪੁਰੇ ਅਵਚ, ਅਧਿਚਿਣ੍ਣੰ ਤੇ ਵਿਪਰਾਵਤ੍ਤੰ, ਆਰੋਪਿਤੋ ਤੇ ਵਾਦੋ, ਨਿਗ੍ਗਹਿਤੋ ਤ੍ਵਮਸਿ, ਚਰ ਵਾਦਪ੍ਪਮੋਕ੍ਖਾਯ, ਨਿਬ੍ਬੇਠੇਹਿ ਵਾ ਸਚੇ ਪਹੋਸੀਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਵਿਗ੍ਗਾਹਿਕਕਥਾਯ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿੰ।

੨੦੩. ‘‘ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪੰ ਦੂਤੇਯ੍ਯਪਹਿਣਗਮਨਾਨੁਯੋਗੰ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਰਞ੍ਞੰ, ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਨੰ, ਖਤ੍ਤਿਯਾਨੰ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ, ਗਹਪਤਿਕਾਨੰ,

ਕੁਮਾਰਾਨਂ – 'ਇਧ ਗਚ੍ਛ, ਅਮੁਤ੍ਰਾਗਚ੍ਛ, ਇਦਂ ਹਰ, ਅਮੁਤ੍ਰ ਇਦਂ ਆਹਰਾ'ਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਦੂਤੇਯਜਪਹਿਣਗਮਨਾਨੁਯੋਗਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ।

੨੦੪. ''ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯਜਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਕੁਹਕਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ ਲਪਕਾ ਚ ਨੇਮਿਤ੍ਤਿਕਾ ਚ ਨਿਪ੍ਪੇਸਿਕਾ ਚ ਲਾਭੇਨ ਲਾਭਂ ਨਿਜਿਗੀਂਸਿਤਾਰੋ ਚ। ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਕੁਹਨਲਪਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ''।

ਮਜ੍ਝਿਮਸੀਲਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਮਹਾਸੀਲਂ

੨੦੫. ''ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯਜਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਤਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ। ਸੇਯਜਥਿਦਂ – ਅਙ੍ਗਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਤਂ ਸੁਪਿਨਂ ਲਕ੍ਖਣਂ ਮੂਸਿਕਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਅਗ੍ਗਿਹੋਮਂ ਦਬ੍ਬਿਹੋਮਂ ਥੁਸਹੋਮਂ ਕਣਹੋਮਂ ਤਣ੍ਡੁਲਹੋਮਂ ਸਪ੍ਪਿਹੋਮਂ ਤੇਲਹੋਮਂ ਮੁਖਹੋਮਂ ਲੋਹਿਤਹੋਮਂ ਅਙ੍ਗਵਿਜ੍ਜਾ ਵਤ੍ਥੁਵਿਜ੍ਜਾ ਖਤ੍ਤਵਿਜ੍ਜਾ ਸਿਵਵਿਜ੍ਜਾ ਭੂਤਵਿਜ੍ਜਾ ਭੂਰਿਵਿਜ੍ਜਾ ਅਹਿਵਿਜ੍ਜਾ ਵਿਸਵਿਜ੍ਜਾ ਵਿਚ੍ਛਿਕਵਿਜ੍ਜਾ ਮੂਸਿਕਵਿਜ੍ਜਾ ਸਕੁਣਵਿਜ੍ਜਾ ਵਾਯਸਵਿਜ੍ਜਾ ਪਕ੍ਕਜ੍ਝਾਨਂ ਸਰਪਰਿਤ੍ਤਾਣਂ ਮਿਗਚਕ੍ਕਂ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ।

੨੦੬. ''ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯਜਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਤਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ। ਸੇਯਜਥਿਦਂ – ਮਣਿਲਕ੍ਖਣਂ ਵਤ੍ਥਲਕ੍ਖਣਂ ਦਣ੍ਡਲਕ੍ਖਣਂ ਸਤ੍ਥਲਕ੍ਖਣਂ ਅਸਿਲਕ੍ਖਣਂ ਉਸੁਲਕ੍ਖਣਂ ਧਨੁਲਕ੍ਖਣਂ ਆਵੁਧਲਕ੍ਖਣਂ ਇਤ੍ਥਿਲਕ੍ਖਣਂ ਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਂ ਕੁਮਾਰਲਕ੍ਖਣਂ ਕੁਮਾਰਿਲਕ੍ਖਣਂ ਦਾਸਲਕ੍ਖਣਂ ਦਾਸਿਲਕ੍ਖਣਂ ਹਤ੍ਥਿਲਕ੍ਖਣਂ ਅਸ੍ਸਲਕ੍ਖਣਂ ਮਹਿਂਸਲਕ੍ਖਣਂ ਉਸਭਲਕ੍ਖਣਂ ਗੋਲਕ੍ਖਣਂ ਅਜਲਕ੍ਖਣਂ ਮੇਣ੍ਡਲਕ੍ਖਣਂ ਕੁਕ੍ਕੁਟਲਕ੍ਖਣਂ ਵਟ੍ਟਕਲਕ੍ਖਣਂ ਗੋਧਾਲਕ੍ਖਣਂ ਕਣ੍ਣਿਕਲਕ੍ਖਣਂ ਕਚ੍ਛਪਲਕ੍ਖਣਂ ਮਿਗਲਕ੍ਖਣਂ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ।

੨੦੭. ''ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯਜਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਤਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ। ਸੇਯਜਥਿਦਂ – ਰਞ੍ਞਂ ਨਿਯਜਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਰਞ੍ਞਂ ਅਨਿਯਜਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾਨਂ ਰਞ੍ਞਂ ਉਪਯਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਬਾਹਿਰਾਨਂ ਰਞ੍ਞਂ ਅਪਯਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਬਾਹਿਰਾਨਂ ਰਞ੍ਞਂ ਉਪਯਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾਨਂ ਰਞ੍ਞਂ ਅਪਯਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾਨਂ ਰਞ੍ਞਂ ਜਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਬਾਹਿਰਾਨਂ ਰਞ੍ਞਂ ਪਰਾਜਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਬਾਹਿਰਾਨਂ ਰਞ੍ਞਂ ਜਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾਨਂ ਰਞ੍ਞਂ ਪਰਾਜਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਜਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਮਸ੍ਸ ਪਰਾਜਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ।

੨੦੮. ''ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯਜਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਤਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ। ਸੇਯਜਥਿਦਂ – ਚਨ੍ਦਗ੍ਗਾਹੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੂਰਿਯਗ੍ਗਾਹੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਨਂ ਪਥਗਮਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਨਂ ਉਪ੍ਪਥਗਮਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਨਂ ਪਥਗਮਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਨਂ ਉਪ੍ਪਥਗਮਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ , ਉਕ੍ਕਾਪਾਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਦਿਸਾਡਾਹੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਭੂਮਿਚਾਲੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੇਵਦੁਦ੍ਰਭਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਨਂ ਉਗ੍ਗਮਨਂ ਓਗਮਨਂ ਸਂਕਿਲੇਸਂ ਵੋਦਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ,

ਏਵਂਵਿਪਾਕੋ ਚਨ੍ਦਗ੍ਗਾਹੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂਵਿਪਾਕੋ ਸੂਰਿਯਗ੍ਗਾਹੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂਵਿਪਾਕੋ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂਵਿਪਾਕਂ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਨਂ ਪਥਗਮਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂਵਿਪਾਕਂ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਨਂ ਉਪ੍ਪਥਗਮਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂਵਿਪਾਕਂ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਨਂ ਪਥਗਮਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂਵਿਪਾਕਂ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਨਂ ਉਪ੍ਪਥਗਮਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂਵਿਪਾਕੋ ਉਕ੍ਕਾਪਾਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂਵਿਪਾਕੋ ਦਿਸਾਡਾਹੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂਵਿਪਾਕੋ ਭੂਮਿਚਾਲੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂਵਿਪਾਕੋ ਦੇਵਦੁਦ੍ਰਭਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂਵਿਪਾਕਂ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਨਂ ਉਗ੍ਗਮਨਂ ਓਗਮਨਂ ਸਂਕਿਲੇਸਂ ਵੋਦਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ।

੨੦੯. ''ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਤਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਸੁਵੁਟ੍ਠਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੁਭਿਕ੍ਖਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਖੇਮਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਭਯਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਰੋਗੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਆਰੋਗ੍ਯਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮੁਦ੍ਦਾ, ਗਣਨਾ, ਸਙ੍ਖਾਨਂ, ਕਾਵੇਯ੍ਯਂ, ਲੋਕਾਯਤਂ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ।

੨੧੦. ''ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਤਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਆਵਾਹਨਂ ਵਿਵਾਹਨਂ ਸਂਵਰਣਂ ਵਿਵਰਣਂ ਸਙ੍ਕਿਰਣਂ ਵਿਕਿਰਣਂ ਸੁਭਗਕਰਣਂ ਦੁਬ੍ਭਗਕਰਣਂ ਵਿਰੁਦ੍ਧਗਬ੍ਭਕਰਣਂ ਜਿਵ੍ਹਾਨਿਬਨ੍ਧਨਂ ਹਨੁਸਂਹਨਨਂ ਹਤ੍ਥਾਭਿਜਪ੍ਪਨਂ ਹਨੁਜਪ੍ਪਨਂ ਕਣ੍ਣਜਪ੍ਪਨਂ ਆਦਾਸਪਞ੍ਹਂ ਕੁਮਾਰਿਕਪਞ੍ਹਂ ਦੇਵਪਞ੍ਹਂ ਆਦਿਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਮਹਤੁਪਟ੍ਠਾਨਂ ਅਬ੍ਭੁਜ੍ਜਲਨਂ ਸਿਰਿਵ੍ਹਾਯਨਂ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ।

੨੧੧. ''ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਤਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ । ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਸਨ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ ਪਣਿਧਿਕਮ੍ਮਂ ਭੂਤਕਮ੍ਮਂ ਭੂਰਿਕਮ੍ਮਂ ਵਸ੍ਸਕਮ੍ਮਂ ਵੋਸ੍ਸਕਮ੍ਮਂ ਵਤ੍ਥੁਕਮ੍ਮਂ ਵਤ੍ਥੁਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਆਚਮਨਂ ਨ੍ਹਾਪਨਂ ਜੁਹਨਂ ਵਮਨਂ ਵਿਰੇਚਨਂ ਉਦ੍ਧਂਵਿਰੇਚਨਂ ਅਧੋਵਿਰੇਚਨਂ ਸੀਸਵਿਰੇਚਨਂ ਕਣ੍ਣਤੇਲਂ ਨੇਤ੍ਤਤਪ੍ਪਨਂ ਨਤ੍ਥੁਕਮ੍ਮਂ ਅਞ੍ਜਨਂ ਪਚ੍ਚਞ੍ਜਨਂ ਸਾਲਾਕਿਯਂ ਸਲ੍ਲਕਤ੍ਤਿਯਂ ਦਾਰਕਤਿਕਿਚ੍ਛਾ, ਮੂਲਭੇਸਜ੍ਜਾਨਂ ਅਨੁਪ੍ਪਦਾਨਂ, ਓਸਧੀਨਂ ਪਟਿਮੋਕ੍ਖੋ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ।

੨੧੨. ''ਸ ਖੋ ਸੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨ ਕੁਤੋਚਿ ਭਯਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਯਦਿਦਂ ਸੀਲਸਂਵਰਤੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ – ਮਹਾਰਾਜ, ਰਾਜਾ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਮੁਦ੍ਧਾਭਿਸਿਤ੍ਤੋ ਨਿਹਤਪਚ੍ਚਾਮਿਤ੍ਤੋ ਨ ਕੁਤੋਚਿ ਭਯਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਯਦਿਦਂ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਤੋ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨ ਕੁਤੋਚਿ ਭਯਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਯਦਿਦਂ ਸੀਲਸਂਵਰਤੋ। ਸੋ ਇਮਿਨਾ ਅਰਿਯੇਨ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਨਵਜ੍ਜਸੁਖਂ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤਿ। ਏਵਂ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ।

ਮਹਾਸੀਲਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰੋ

੨੧੩. ''ਕਥਞ੍ਚ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰੋ ਹੋਤਿ? ਇਧ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹੀ ਹੋਤਿ ਨਾਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਗ੍ਗਾਹੀ। ਯਤ੍ਵਾਧਿਕਰਣਮੇਨਂ ਚਕ੍ਖੁਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਸਂਵੁਤਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤਂ ਅਭਿਜ੍ਝਾ ਦੋਮਨਸ੍ਸਾ ਪਾਪਕਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਨ੍ਵਾਸ੍ਸਵੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਸ੍ਸ ਸਂਵਰਾਯ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਚਕ੍ਖੁਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ, ਚਕ੍ਖੁਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਸਂਵਰਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੋਤੇਨ

ਸਦ੍ਦੂ ਸੁਤ੍ਵਾ…ਪੇ॰… ਘਾਨੇਨ ਗਨ੍ਧਂ ਘਾਯਿਤ੍ਵਾ…ਪੇ॰… ਜਿਵ੍ਹਾਯ ਰਸਂ ਸਾਯਿਤ੍ਵਾ…ਪੇ॰… ਕਾਯੇਨ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ…ਪੇ॰… ਮਨਸਾ ਧਮ੍ਮਂ ਵਿਞ੍ਞਾਯ ਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹੀ ਹੋਤਿ ਨਾਨੁਬਜਞ੍ਜਨਗ੍ਗਾਹੀ। ਯਤ੍ਵਾਧਿਕਰਣਮੇਨਂ ਮਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਸਂਵੁਤਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤਂ ਅਭਿਜ੍ਝਾ ਦੋਮਨਸ੍ਸਾ ਪਾਪਕਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਨ੍ਵਾਸ੍ਸਵੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਸ੍ਸ ਸਂਵਰਾਯ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਮਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ, ਮਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਸਂਵਰਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੋ ਇਮਿਨਾ ਅਰਿਯੇਨ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਬਜਾਸੇਕਸੁਖਂ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤਿ। ਏਵਂ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰੋ ਹੋਤਿ।

ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ

੨੧੪. ''ਕਥਞ੍ਚ , ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ? ਇਧ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਆਲੋਕਿਤੇ ਵਿਲੋਕਿਤੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਸਮਿਞ੍ਜਿਤੇ ਪਸਾਰਿਤੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਟਿਪਤ੍ਤਚੀਵਰਧਾਰਣੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਅਸਿਤੇ ਪੀਤੇ ਖਾਯਿਤੇ ਸਾਯਿਤੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵਕਮ੍ਮੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਗਤੇ ਠਿਤੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਸੁਤ੍ਤੇ ਜਾਗਰਿਤੇ ਭਾਸਿਤੇ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ , ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ।

ਸਨ੍ਤੋਸੋ

੨੧੫. ''ਕਥਞ੍ਚ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ? ਇਧ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ ਕਾਯਪਰਿਹਾਰਿਕੇਨ ਚੀਵਰੇਨ, ਕੁਚ੍ਛਿਪਰਿਹਾਰਿਕੇਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਨ । ਸੋ ਯੇਨ ਯੇਨੇਵ ਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਸਮਾਦਾਯੇਵ ਪਕ੍ਕਮਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪਕ੍ਖੀ ਸਕੁਣੋ ਯੇਨ ਯੇਨੇਵ ਡੇਤਿ, ਸਪਤ੍ਤਭਾਰੋਵ ਡੇਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ ਕਾਯਪਰਿਹਾਰਿਕੇਨ ਚੀਵਰੇਨ ਕੁਚ੍ਛਿਪਰਿਹਾਰਿਕੇਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਨ। ਸੋ ਯੇਨ ਯੇਨੇਵ ਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਸਮਾਦਾਯੇਵ ਪਕ੍ਕਮਤਿ। ਏਵਂ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ।

ਨੀਵਰਣਪ੍ਪਹਾਨਂ

੨੧੬. ''ਸੋ ਇਮਿਨਾ ਚ ਅਰਿਯੇਨ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਇਮਿਨਾ ਚ ਅਰਿਯੇਨ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਇਮਿਨਾ ਚ ਅਰਿਯੇਨ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਇਮਾਯ ਚ ਅਰਿਯਾਯ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਵਿਵਿਤ੍ਤਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਭਜਤਿ ਅਰਞ੍ਞਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਂ ਪਬ੍ਬਤਂ ਕਨ੍ਦਰਂ ਗਿਰਿਗੁਹਂ ਸੁਸਾਨਂ ਵਨਪਤ੍ਥਂ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਂ ਪਲਾਲਪੁਞ੍ਜਂ। ਸੋ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਤਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ ਉਜੁਂ ਕਾਯਂ ਪਣਿਧਾਯ ਪਰਿਮੁਖਂ ਸਤਿਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ।

੨੧੭. ''ਸੋ ਅਭਿਜ੍ਝਂ ਲੋਕੇ ਪਹਾਯ ਵਿਗਤਾਭਿਜ੍ਝੇਨ ਚੇਤਸਾ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਭਿਜ੍ਝਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਸੋਧੇਤਿ। ਬਜਾਪਾਦਪਦੋਸਂ ਪਹਾਯ ਅਬਜਾਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤਿ ਸਬ੍ਬਪਾਣਭੂਤਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ, ਬਜਾਪਾਦਪਦੋਸਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਸੋਧੇਤਿ। ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਪਹਾਯ ਵਿਗਤਥਿਨਮਿਦ੍ਧੋ ਵਿਹਰਤਿ ਆਲੋਕਸਞ੍ਞੀ, ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ, ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਸੋਧੇਤਿ। ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਪਹਾਯ ਅਨੁਦ੍ਧਤੋ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵੂਪਸਨ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ, ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਸੋਧੇਤਿ। ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਂ ਪਹਾਯ ਤਿਣ੍ਣਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛੋ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਕਥਂਕਥੀ ਕੁਸਲੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ, ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਸੋਧੇਤਿ।

੨੧੮. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ , ਮਹਾਰਾਜ, ਪੁਰਿਸੋ ਇਣਂ ਆਦਾਯ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਪਯੋਜੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾ ਸਮਿਜ੍ਝੇਯ੍ਯੁਂ। ਸੋ ਯਾਨਿ ਚ ਪੋਰਾਣਾਨਿ ਇਣਮੂਲਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਚ ਬਜਨ੍ਤਿਂ ਕਰੇਯ੍ਯ [ਬਜਨ੍ਤੀਕਰੇਯ੍ਯ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰)], ਸਿਯਾ ਚਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਅਵਸਿਟ੍ਠਂ ਦਾਰਭਰਣਾਯ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – 'ਅਹਂ ਖੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਇਣਂ ਆਦਾਯ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਪਯੋਜੇਸਿਂ। ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਤੇ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾ ਸਮਿਜ੍ਝਿਂਸੁ। ਸੋਹਂ ਯਾਨਿ

ਚ ਪੋਰਾਣਾਨਿ ਇਣਮੂਲਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਚ ਬ੍ਯਨ੍ਤਿਂ ਅਕਾਸਿਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਮੇ ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਅਵਸਿਟ੍ਠਂ ਦਾਰਭਰਣਾਯਾ'ਤਿ। ਸੋ ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਲਭੇਥ ਪਾਮੋਜ੍ਜਂ, ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ।

੨੧੯. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪੁਰਿਸੋ ਆਬਾਧਿਕੋ ਅਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਿਤੋ ਬਾਲ੍ਹਗਿਲਾਨੋ; ਭਤ੍ਤਞ੍ਚਸ੍ਸ ਨਚ੍ਛਾਦੇਯ੍ਯ, ਨ ਚਸ੍ਸ ਕਾਯੇ ਬਲਮਤ੍ਤਾ। ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਤਮ੍ਹਾ ਆਬਾਧਾ ਮੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ; ਭਤ੍ਤਂ ਚਸ੍ਸ ਛਾਦੇਯ੍ਯ, ਸਿਯਾ ਚਸ੍ਸ ਕਾਯੇ ਬਲਮਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – 'ਅਹਂ ਖੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਆਬਾਧਿਕੋ ਅਹੋਸਿਂ ਦੁਕ੍ਖਿਤੋ ਬਾਲ੍ਹਗਿਲਾਨੋ; ਭਤ੍ਤਞ੍ਚ ਮੇ ਨਚ੍ਛਾਦੇਸਿ, ਨ ਚ ਮੇ ਆਸਿ [ਨ ਚਸ੍ਸ ਮੇ (ਕ॰)] ਕਾਯੇ ਬਲਮਤ੍ਤਾ। ਸੋਮ੍ਹਿ ਏਤਰਹਿ ਤਮ੍ਹਾ ਆਬਾਧਾ ਮੁਤ੍ਤੋ; ਭਤ੍ਤਞ੍ਚ ਮੇ ਛਾਦੇਤਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਮੇ ਕਾਯੇ ਬਲਮਤ੍ਤਾ'ਤਿ। ਸੋ ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਲਭੇਥ ਪਾਮੋਜ੍ਜਂ, ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ।

੨੨੦. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪੁਰਿਸੋ ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰੇ ਬਦ੍ਧੋ ਅਸ੍ਸ। ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਤਮ੍ਹਾ ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰਾ ਮੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਅਬ੍ਭਯੇਨ [ਉਬ੍ਬਯੇਨ (ਸੀ॰ ਕ॰)], ਨ ਚਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭੋਗਾਨਂ ਵਯੋ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – 'ਅਹਂ ਖੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰੇ ਬਦ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿਂ, ਸੋਮ੍ਹਿ ਏਤਰਹਿ ਤਮ੍ਹਾ ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰਾ ਮੁਤ੍ਤੋ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਅਬ੍ਭਯੇਨ। ਨਤ੍ਥਿ ਚ ਮੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭੋਗਾਨਂ ਵਯੋ'ਤਿ। ਸੋ ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਲਭੇਥ ਪਾਮੋਜ੍ਜਂ, ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ।

੨੨੧. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪੁਰਿਸੋ ਦਾਸੋ ਅਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਤਾਧੀਨੋ ਪਰਾਧੀਨੋ ਨ ਯੇਨਕਾਮਂਗਮੋ। ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਤਮ੍ਹਾ ਦਾਸਬ੍ਯਾ ਮੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ ਅਤ੍ਤਾਧੀਨੋ ਅਪਰਾਧੀਨੋ ਭੁਜਿਸ੍ਸੋ ਯੇਨਕਾਮਂਗਮੋ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – 'ਅਹਂ ਖੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਦਾਸੋ ਅਹੋਸਿਂ ਅਨਤ੍ਤਾਧੀਨੋ ਪਰਾਧੀਨੋ ਨ ਯੇਨਕਾਮਂਗਮੋ। ਸੋਮ੍ਹਿ ਏਤਰਹਿ ਤਮ੍ਹਾ ਦਾਸਬ੍ਯਾ ਮੁਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾਧੀਨੋ ਅਪਰਾਧੀਨੋ ਭੁਜਿਸ੍ਸੋ ਯੇਨਕਾਮਂਗਮੋ'ਤਿ। ਸੋ ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਲਭੇਥ ਪਾਮੋਜ੍ਜਂ, ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ।

੨੨੨. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪੁਰਿਸੋ ਸਧਨੋ ਸਭੋਗੋ ਕਨ੍ਤਾਰਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਂ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯਂ। ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਤਂ ਕਨ੍ਤਾਰਂ ਨਿਤ੍ਥਰੇਯ੍ਯ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ, ਗਾਮਨ੍ਤਂ ਅਨੁਪਾਪੁਣੇਯ੍ਯ ਖੇਮਂ ਅਪ੍ਪਟਿਭਯਂ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – 'ਅਹਂ ਖੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਸਧਨੋ ਸਭੋਗੋ ਕਨ੍ਤਾਰਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਂ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਂ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯਂ। ਸੋਮ੍ਹਿ ਏਤਰਹਿ ਤਂ ਕਨ੍ਤਾਰਂ ਨਿਤ੍ਥਿਣ੍ਣੋ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ, ਗਾਮਨ੍ਤਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਖੇਮਂ ਅਪ੍ਪਟਿਭਯ'ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਲਭੇਥ ਪਾਮੋਜ੍ਜਂ, ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ।

੨੨੩. ''ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਥਾ ਇਣਂ ਯਥਾ ਰੋਗਂ ਯਥਾ ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰਂ ਯਥਾ ਦਾਸਬ੍ਯਂ ਯਥਾ ਕਨ੍ਤਾਰਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਂ, ਏਵਂ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣੇ ਅਪ੍ਪਹੀਨੇ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ।

੨੨੪. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਯਥਾ ਆਣਣ੍ਯਂ ਯਥਾ ਆਰੋਗ੍ਯਂ ਯਥਾ ਬਨ੍ਧਨਾਮੋਕ੍ਖਂ ਯਥਾ ਭੁਜਿਸ੍ਸਂ ਯਥਾ ਖੇਮਨ੍ਤਭੂਮਿਂ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣੇ ਪਹੀਨੇ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ।

੨੨੫. ''ਤਸ੍ਸਿਮੇ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣੇ ਪਹੀਨੇ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੋ ਪਾਮੋਜ੍ਜਂ ਜਾਯਤਿ, ਪਮੁਦਿਤਸ੍ਸ ਪੀਤਿ ਜਾਯਤਿ, ਪੀਤਿਮਨਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ, ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਕਾਯੋ ਸੁਖਂ ਵੇਦੇਤਿ, ਸੁਖਿਨੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਧਿਯਤਿ।

ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ

੨੨੬. ''ਸੋ ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹਿ, ਵਿਵਿਚ੍ਚ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਵਿਤਕ੍ਕਂ ਸਵਿਚਾਰਂ ਵਿਵੇਕਜਂ ਪੀਤਿਸੁਖਂ ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਸੋ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਵਿਵੇਕਜੇਨ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਅਭਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ ਪਰਿਪ੍ਫਰਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਵਿਵੇਕਜੇਨ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਅਪ੍ਫੁਟਂ ਹੋਤਿ।

੨੨੭. ''ਸੇਯਜਥਾਪਿ , ਮਹਾਰਾਜ, ਦਕ੍ਖੋ ਨ੍ਹਾਪਕੋ ਵਾ ਨ੍ਹਾਪਕਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਵਾ ਕੰਸਥਾਲੇ ਨ੍ਹਾਨੀਯਚੁਣ੍ਣਾਨਿ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕੇਨ ਪਰਿਪ੍ਫੋਸਕੰ ਪਰਿਪ੍ਫੋਸਕੰ ਸਨ੍ਨੇਯਜ, ਸਾਯੰ ਨ੍ਹਾਨੀਯਪਿਣ੍ਡਿ ਸ੍ਨੇਹਾਨੁਗਤਾ ਸ੍ਨੇਹਪਰੇਤਾ ਸਨ੍ਤਰਬਾਹਿਰਾ ਫੁਟਾ ਸ੍ਨੇਹੇਨ, ਨ ਚ ਪਗ੍ਘਰਣੀ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯੰ ਵਿਵੇਕਜੇਨ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਅਭਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ ਪਰਿਪ੍ਫਰਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਵਿਵੇਕਜੇਨ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਅਪ੍ਫੁਟੰ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੰ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੰ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੇਹਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੇਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰਞ੍ਚ ਪਣੀਤਤਰਞ੍ਚ।

ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੰ

੨੨੮. ''ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨੰ ਵੂਪਸਮਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਸਮ੍ਪਸਾਦਨੰ ਚੇਤਸੋ ਏਕੋਦਿਭਾਵੰ ਅਵਿਤਕ੍ਕੰ ਅਵਿਚਾਰੰ ਸਮਾਧਿਜੰ ਪੀਤਿਸੁਖੰ ਦੁਤਿਯੰ ਝਾਨੰ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਸੋ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯੰ ਸਮਾਧਿਜੇਨ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਅਭਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ ਪਰਿਪ੍ਫਰਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਸਮਾਧਿਜੇਨ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਅਪ੍ਫੁਟੰ ਹੋਤਿ।

੨੨੯. ''ਸੇਯਜਥਾਪਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਉਦਕਰਹਦੋ ਗਮ੍ਭੀਰੋ ਉਬ੍ਭਿਦੋਦਕੋ [ਉਬ੍ਭਿਤੋਦਕੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕੰ॰ ਕ॰)] ਤਸ੍ਸ ਨੇਵਸ੍ਸ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਉਦਕਸ੍ਸ ਆਯਮੁਖੰ, ਨ ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਦਿਸਾਯ ਉਦਕਸ੍ਸ ਆਯਮੁਖੰ, ਨ ਪਚ੍ਛਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਉਦਕਸ੍ਸ ਆਯਮੁਖੰ, ਨ ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਦਿਸਾਯ ਉਦਕਸ੍ਸ ਆਯਮੁਖੰ, ਦੇਵੋ ਚ ਨ ਕਾਲੇਨਕਾਲੰ ਸਮ੍ਮਾਧਾਰੰ ਅਨੁਪ੍ਪਵੇਚ੍ਛੇਯਜ। ਅਥ ਖੋ ਤਮ੍ਹਾਵ ਉਦਕਰਹਦਾ ਸੀਤਾ ਵਾਰਿਧਾਰਾ ਉਬ੍ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਉਦਕਰਹਦੰ ਸੀਤੇਨ ਵਾਰਿਨਾ ਅਭਿਸਨ੍ਦੇਯਜ ਪਰਿਸਨ੍ਦੇਯਜ ਪਰਿਪੂਰੇਯਜ ਪਰਿਪ੍ਫਰੇਯਜ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਉਦਕਰਹਦਸ੍ਸ ਸੀਤੇਨ ਵਾਰਿਨਾ ਅਪ੍ਫੁਟੰ ਅਸ੍ਸ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯੰ ਸਮਾਧਿਜੇਨ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਅਭਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ ਪਰਿਪ੍ਫਰਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਸਮਾਧਿਜੇਨ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਅਪ੍ਫੁਟੰ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੰ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੰ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੇਹਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੇਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰਞ੍ਚ ਪਣੀਤਤਰਞ੍ਚ।

ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨੰ

੨੩੦. ''ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪੀਤਿਯਾ ਚ ਵਿਰਾਗਾ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਚ ਵਿਹਰਤਿ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ, ਸੁਖਞ੍ਚ ਕਾਯੇਨ ਪਟਿਸੰਵੇਦੇਤਿ, ਯੰ ਤੰ ਅਰਿਯਾ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ – 'ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਸਤਿਮਾ ਸੁਖਵਿਹਾਰੀ'ਤਿ, ਤਤਿਯੰ ਝਾਨੰ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਸੋ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯੰ ਨਿਪ੍ਪੀਤਿਕੇਨ ਸੁਖੇਨ ਅਭਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ ਪਰਿਪ੍ਫਰਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਨਿਪ੍ਪੀਤਿਕੇਨ ਸੁਖੇਨ ਅਪ੍ਫੁਟੰ ਹੋਤਿ।

੨੩੧. ''ਸੇਯਜਥਾਪਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਉਪ੍ਪਲਿਨਿਯੰ ਵਾ ਪਦੁਮਿਨਿਯੰ ਵਾ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਿਨਿਯੰ ਵਾ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚਾਨਿ ਉਪ੍ਪਲਾਨਿ ਵਾ ਪਦੁਮਾਨਿ ਵਾ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਾਨਿ ਵਾ ਉਦਕੇ ਜਾਤਾਨਿ ਉਦਕੇ ਸੰਵਡ੍ਢਾਨਿ ਉਦਕਾਨੁਗ੍ਗਤਾਨਿ ਅਨ੍ਤੋਨਿਮੁਗ੍ਗਪੋਸੀਨਿ, ਤਾਨਿ ਯਾਵ ਚਗ੍ਗਾ ਯਾਵ ਚ ਮੂਲਾ ਸੀਤੇਨ ਵਾਰਿਨਾ ਅਭਿਸਨ੍ਨਾਨਿ ਪਰਿਸਨ੍ਨਾਨਿ [ਅਭਿਸਨ੍ਦਾਨਿ ਪਰਿਸਨ੍ਦਾਨਿ (ਕ॰)] ਪਰਿਪੂਰਾਨਿ ਪਰਿਪ੍ਫੁਟਾਨਿ [ਪਰਿਪ੍ਫੁਟ੍ਠਾਨਿ (ਪੀ॰)], ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੰ ਉਪ੍ਪਲਾਨੰ ਵਾ ਪਦੁਮਾਨੰ ਵਾ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਾਨੰ ਵਾ ਸੀਤੇਨ ਵਾਰਿਨਾ ਅਪ੍ਫੁਟੰ ਅਸ੍ਸ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯੰ ਨਿਪ੍ਪੀਤਿਕੇਨ ਸੁਖੇਨ ਅਭਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ ਪਰਿਪ੍ਫਰਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਨਿਪ੍ਪੀਤਿਕੇਨ ਸੁਖੇਨ ਅਪ੍ਫੁਟੰ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੰ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੰ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੇਹਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੇਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰਞ੍ਚ ਪਣੀਤਤਰਞ੍ਚ।

ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੰ

੨੩੨. ''ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੁਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾ, ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਸੋਮਨਸ੍ਸਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਤਿਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ, ਸੋ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਚੇਤਸਾ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇਨ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਚੇਤਸਾ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇਨ ਅਪ੍ਫੁਟਂ ਹੋਤਿ।

੨੩੩. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ , ਮਹਾਰਾਜ, ਪੁਰਿਸੋ ਓਦਾਤੇਨ ਵਤ੍ਥੇਨ ਸਸੀਸਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਸ੍ਸ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਓਦਾਤੇਨ ਵਤ੍ਥੇਨ ਅਪ੍ਫੁਟਂ ਅਸ੍ਸ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਚੇਤਸਾ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇਨ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਚੇਤਸਾ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇਨ ਅਪ੍ਫੁਟਂ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੇਹਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੇਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰਞ੍ਚ ਪਣੀਤਤਰਞ੍ਚ।

ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ

੨੩੪. ''ਸੋ [ਪੁਨ ਚਪਰਂ ਮਹਾਰਾਜ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੋ (ਕ॰)] ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਪਜਾਨਾਤਿ – 'ਅਯਂ ਖੋ ਮੇ ਕਾਯੋ ਰੂਪੀ ਚਾਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕੋ ਮਾਤਾਪੇਤ੍ਤਿਕਸਮ੍ਭਵੋ ਓਦਨਕੁਮ੍ਮਾਸੂਪਚਯੋ ਅਨਿਚ੍ਚੁਚ੍ਛਾਦਨ-ਪਰਿਮਦ੍ਦਨ-ਭੇਦਨ-ਵਿਦ੍ਧਂਸਨ-ਧਮ੍ਮੋ; ਇਦਞ੍ਚ ਪਨ ਮੇ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਏਤ੍ਥ ਸਿਤਂ ਏਤ੍ਥ ਪਟਿਬਦ੍ਧ'ਨ੍ਤਿ।

੨੩੫. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮਣਿ ਵੇਲੁਰਿਯੋ ਸੁਭੋ ਜਾਤਿਮਾ ਅਟ੍ਠਂਸੋ ਸੁਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤੋ ਅਚ੍ਛੋ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਨਾਵਿਲੋ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਤਤ੍ਰਾਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਵੁਤਂ ਨੀਲਂ ਵਾ ਪੀਤਂ ਵਾ ਲੋਹਿਤਂ ਵਾ [ਪੀਤਕਂ ਵਾ ਲੋਹਿਤਕਂ ਵਾ (ਕ॰)] ਓਦਾਤਂ ਵਾ ਪਣ੍ਡੁਸੁਤ੍ਤਂ ਵਾ। ਤਮੇਨਂ ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਪੁਰਿਸੋ ਹਤ੍ਥੇ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖੇਯ੍ਯ – 'ਅਯਂ ਖੋ ਮਣਿ ਵੇਲੁਰਿਯੋ ਸੁਭੋ ਜਾਤਿਮਾ ਅਟ੍ਠਂਸੋ ਸੁਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤੋ ਅਚ੍ਛੋ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਨਾਵਿਲੋ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ; ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਵੁਤਂ ਨੀਲਂ ਵਾ ਪੀਤਂ ਵਾ ਲੋਹਿਤਂ ਵਾ ਓਦਾਤਂ ਵਾ ਪਣ੍ਡੁਸੁਤ੍ਤਂ ਵਾ'ਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਪਜਾਨਾਤਿ – 'ਅਯਂ ਖੋ ਮੇ ਕਾਯੋ ਰੂਪੀ ਚਾਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕੋ ਮਾਤਾਪੇਤ੍ਤਿਕਸਮ੍ਭਵੋ ਓਦਨਕੁਮ੍ਮਾਸੂਪਚਯੋ ਅਨਿਚ੍ਚੁਚ੍ਛਾਦਨਪਰਿਮਦ੍ਦਨਭੇਦਨਵਿਦ੍ਧਂਸਨਧਮ੍ਮੋ; ਇਦਞ੍ਚ ਪਨ ਮੇ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਏਤ੍ਥ ਸਿਤਂ ਏਤ੍ਥ ਪਟਿਬਦ੍ਧ'ਨ੍ਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ , ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੇਹਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੇਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰਞ੍ਚ ਪਣੀਤਤਰਞ੍ਚ।

ਮਨੋਮਯਿਦ੍ਧਿਞਾਣਂ

੨੩੬. ''ਸੋ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਮਨੋਮਯਂ ਕਾਯਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਾਨਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਇਮਮ੍ਹਾ ਕਾਯਾ ਅਞ੍ਞਂ ਕਾਯਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਾਤਿ ਰੂਪਿਂ ਮਨੋਮਯਂ ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਿਂ ਅਹੀਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ।

੨੩੭. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪੁਰਿਸੋ ਮੁਞ੍ਜਮ੍ਹਾ ਈਸਿਕਂ ਪਵਾਹੇਯ੍ਯ [ਪਬ੍ਬਾਹੇਯ੍ਯ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)]। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – 'ਅਯਂ ਮੁਞ੍ਜੋ, ਅਯਂ ਈਸਿਕਾ, ਅਞ੍ਞੋ ਮੁਞ੍ਜੋ, ਅਞ੍ਞਾ ਈਸਿਕਾ, ਮੁਞ੍ਜਮ੍ਹਾ ਤ੍ਵੇਵ ਈਸਿਕਾ ਪਵਾਲ੍ਹਾ'ਤਿ [ਪਬ੍ਬਾਲ੍ਹਾਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)]। ਸੇਯ੍ਯਥਾ ਵਾ ਪਨ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪੁਰਿਸੋ ਅਸਿਂ ਕੋਸਿਯਾ ਪਵਾਹੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – 'ਅਯਂ ਅਸਿ, ਅਯਂ ਕੋਸਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਅਸਿ, ਅਞ੍ਞਾ ਕੋਸਿ, ਕੋਸਿਯਾ ਤ੍ਵੇਵ ਅਸਿ ਪਵਾਲ੍ਹੋ''ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾ ਵਾ ਪਨ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪੁਰਿਸੋ ਅਹਿਂ ਕਰਣ੍ਡਾ ਉਦ੍ਧਰੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – 'ਅਯਂ ਅਹਿ, ਅਯਂ ਕਰਣ੍ਡੋ। ਅਞ੍ਞੋ ਅਹਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਕਰਣ੍ਡੋ, ਕਰਣ੍ਡਾ ਤ੍ਵੇਵ ਅਹਿ ਉਬ੍ਭਤੋ'ਤਿ [ਉਦ੍ਧਰਿਤੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰)]। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ

ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਮਨੋਮਯਂ ਕਾਯਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਾਨਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਇਮਮ੍ਹਾ ਕਾਯਾ ਅਞ੍ਞਂ ਕਾਯਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਾਤਿ ਰੂਪਿਂ ਮਨੋਮਯਂ ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਿਂ ਅਹੀਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੇਹਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੇਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰਞ੍ਚ ਪਣੀਤਤਰਞ੍ਚ।

ਇਦ੍ਧਿਵਿਧਞਾਣਂ

੨੩੮. ''ਸੋ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਇਦ੍ਧਿਵਿਧਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ । ਸੋ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਇਦ੍ਧਿਵਿਧਂ ਪਚ੍ਚਨੁਭੋਤਿ – ਏਕੋਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬਹੁਧਾ ਹੋਤਿ, ਬਹੁਧਾਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਹੋਤਿ; ਆਵਿਭਾਵਂ ਤਿਰੋਭਾਵਂ ਤਿਰੋਕੁਟ੍ਟਂ ਤਿਰੋਪਾਕਾਰਂ ਤਿਰੋਪਬ੍ਬਤਂ ਅਸਜ੍ਜਮਾਨੋ ਗਚ੍ਛਤਿ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਆਕਾਸੇ। ਪਥਵਿਯਾਪਿ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਨਿਮੁਜ੍ਜਂ ਕਰੋਤਿ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਉਦਕੇ। ਉਦਕੇਪਿ ਅਭਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਗਚ੍ਛਤਿ [ਅਭਿਜ੍ਜਮਾਨੋ (ਸੀ॰ ਕ॰)] ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਪਥਵਿਯਾ । ਆਕਾਸੇਪਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਕਮਤਿ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਪਕ੍ਖੀ ਸਕੁਣੋ। ਇਮੇਪਿ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯੇ ਏਵਂਮਹਿਦ੍ਧਿਕੇ ਏਵਂਮਹਾਨੁਭਾਵੇ ਪਾਣਿਨਾ ਪਰਾਮਸਤਿ ਪਰਿਮਜ੍ਜਤਿ। ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾਪਿ ਕਾਯੇਨ ਵਸਂ ਵਤ੍ਤੇਤਿ।

੨੩੯. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦਕ੍ਖੋ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰੋ ਵਾ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਵਾ ਸੁਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਾਯ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਯਂ ਯਦੇਵ ਭਾਜਨਵਿਕਤਿਂ ਆਕਙ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਤਂ ਤਦੇਵ ਕਰੇਯ੍ਯ ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਾਦੇਯ੍ਯ। ਸੇਯ੍ਯਥਾ ਵਾ ਪਨ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦਕ੍ਖੋ ਦਨ੍ਤਕਾਰੋ ਵਾ ਦਨ੍ਤਕਾਰਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਵਾ ਸੁਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਸ੍ਮਿਂ ਦਨ੍ਤਸ੍ਮਿਂ ਯਂ ਯਦੇਵ ਦਨ੍ਤਵਿਕਤਿਂ ਆਕਙ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਤਂ ਤਦੇਵ ਕਰੇਯ੍ਯ ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਾਦੇਯ੍ਯ। ਸੇਯ੍ਯਥਾ ਵਾ ਪਨ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦਕ੍ਖੋ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰੋ ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਵਾ ਸੁਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਸ੍ਮਿਂ ਸੁਵਣ੍ਣਸ੍ਮਿਂ ਯਂ ਯਦੇਵ ਸੁਵਣ੍ਣਵਿਕਤਿਂ ਆਕਙ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਤਂ ਤਦੇਵ ਕਰੇਯ੍ਯ ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਾਦੇਯ੍ਯ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਇਦ੍ਧਿਵਿਧਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਇਦ੍ਧਿਵਿਧਂ ਪਚ੍ਚਨੁਭੋਤਿ – ਏਕੋਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬਹੁਧਾ ਹੋਤਿ, ਬਹੁਧਾਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਹੋਤਿ; ਆਵਿਭਾਵਂ ਤਿਰੋਭਾਵਂ ਤਿਰੋਕੁਟ੍ਟਂ ਤਿਰੋਪਾਕਾਰਂ ਤਿਰੋਪਬ੍ਬਤਂ ਅਸਜ੍ਜਮਾਨੋ ਗਚ੍ਛਤਿ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਆਕਾਸੇ। ਪਥਵਿਯਾਪਿ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਨਿਮੁਜ੍ਜਂ ਕਰੋਤਿ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਉਦਕੇ। ਉਦਕੇਪਿ ਅਭਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਗਚ੍ਛਤਿ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਪਥਵਿਯਾ। ਆਕਾਸੇਪਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਕਮਤਿ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਪਕ੍ਖੀ ਸਕੁਣੋ। ਇਮੇਪਿ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯੇ ਏਵਂਮਹਿਦ੍ਧਿਕੇ ਏਵਂਮਹਾਨੁਭਾਵੇ ਪਾਣਿਨਾ ਪਰਾਮਸਤਿ ਪਰਿਮਜ੍ਜਤਿ। ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾਪਿ ਕਾਯੇਨ ਵਸਂ ਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੇਹਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੇਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰਞ੍ਚ ਪਣੀਤਤਰਞ੍ਚ।

ਦਿਬ੍ਬਸੋਤਞਾਣਂ

੨੪੦. ''ਸੋ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਦਿਬ੍ਬਾਯ ਸੋਤਧਾਤੁਯਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਦਿਬ੍ਬਾਯ ਸੋਤਧਾਤੁਯਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਾਯ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਿਕਾਯ ਉਭੋ ਸਦ੍ਦੇ ਸੁਣਾਤਿ ਦਿਬ੍ਬੇ ਚ ਮਾਨੁਸੇ ਚ ਯੇ ਦੂਰੇ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਚ।

੨੪੧. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ , ਮਹਾਰਾਜ, ਪੁਰਿਸੋ ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ। ਸੋ ਸੁਣੇਯ੍ਯ ਭੇਰਿਸਦ੍ਦਮ੍ਪਿ ਮੁਦਿਙ੍ਗਸਦ੍ਦਮ੍ਪਿ [ਮੁਤਿਙ੍ਗਸਦ੍ਦਮ੍ਪਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਸਙ੍ਖਪਣਵਦਿਨ੍ਦਿਮਸਦ੍ਦਮ੍ਪਿ [ਸਙ੍ਖਪਣਵਦੇਣ੍ਡਿਮਸਦ੍ਦਮ੍ਪਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਸਙ੍ਖਸਦ੍ਦਂਪਿ ਪਣਵਸਦ੍ਦਂਪਿ ਦੇਨ੍ਦਿਮਸਦ੍ਦਂਪਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰)]। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – 'ਭੇਰਿਸਦ੍ਦੋ' ਇਤਿਪਿ, 'ਮੁਦਿਙ੍ਗਸਦ੍ਦੋ' ਇਤਿਪਿ, 'ਸਙ੍ਖਪਣਵਦਿਨ੍ਦਿਮਸਦ੍ਦੋ' ਇਤਿਪਿ [ਸਙ੍ਖਸਦ੍ਦੋ ਇਤਿਪਿ ਪਣਵਸਦ੍ਦੋ ਇਤਿਪਿ ਦੇਨ੍ਦਿਮਸਦ੍ਦੋ ਇਤਿਪਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰)]। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਦਿਬ੍ਬਾਯ ਸੋਤਧਾਤੁਯਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਦਿਬ੍ਬਾਯ ਸੋਤਧਾਤੁਯਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਾਯ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਿਕਾਯ ਉਭੋ ਸਦ੍ਦੇ ਸੁਣਾਤਿ ਦਿਬ੍ਬੇ ਚ

ਮਾਨੁਸੇ ਚ ਯੇ ਦੂਰੇ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਚ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੰ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੰ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੇਹਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੇਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰਞ੍ਚ ਪਣੀਤਤਰਞ੍ਚ।

ਚੇਤੋਪਰਿਯਞਾਣੰ

੨੪੨. ''ਸੋ ਏਵੰ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਚੇਤੋਪਰਿਯਞਾਣਾਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿੰਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਪਰਸਤ੍ਤਾਨੰ ਪਰਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਚੇਤਸਾ ਚੇਤੋ ਪਰਿਚ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ – ਸਰਾਗੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਸਰਾਗੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਵੀਤਰਾਗੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਵੀਤਰਾਗੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਸਦੋਸੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਸਦੋਸੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਵੀਤਦੋਸੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਵੀਤਦੋਸੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਸਮੋਹੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਸਮੋਹੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਵੀਤਮੋਹੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਵੀਤਮੋਹੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਸਙ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਸਙ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਮਹਗ੍ਗਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਮਹਗ੍ਗਤੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਮਹਗ੍ਗਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਅਮਹਗ੍ਗਤੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਸਉਤ੍ਤਰੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਸਉਤ੍ਤਰੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਸਮਾਹਿਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਸਮਾਹਿਤੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਸਮਾਹਿਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਅਸਮਾਹਿਤੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ , ਵਿਮੁਤ੍ਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਵਿਮੁਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਵਿਮੁਤ੍ਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਅਵਿਮੁਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ।

੨੪੩. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ , ਮਹਾਰਾਜ, ਇਤ੍ਥੀ ਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਵਾ ਦਹਰੋ ਯੁਵਾ ਮਣ੍ਡਨਜਾਤਿਕੋ ਆਦਾਸੇ ਵਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਚ੍ਛੇ ਵਾ ਉਦਕਪਤ੍ਤੇ ਸਕੰ ਮੁਖਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਮਾਨੋ ਸਕਣਿਕੰ ਵਾ 'ਸਕਣਿਕ'ਨ੍ਤਿ ਜਾਨੇਯ੍ਯ, ਅਕਣਿਕੰ ਵਾ 'ਅਕਣਿਕ'ਨ੍ਤਿ ਜਾਨੇਯ੍ਯ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵੰ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਚੇਤੋਪਰਿਯਞਾਣਾਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿੰਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਪਰਸਤ੍ਤਾਨੰ ਪਰਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਚੇਤਸਾ ਚੇਤੋ ਪਰਿਚ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ – ਸਰਾਗੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਸਰਾਗੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਵੀਤਰਾਗੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਵੀਤਰਾਗੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਸਦੋਸੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਸਦੋਸੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਵੀਤਦੋਸੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਵੀਤਦੋਸੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਸਮੋਹੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਸਮੋਹੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਵੀਤਮੋਹੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਵੀਤਮੋਹੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਸਙ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਸਙ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਮਹਗ੍ਗਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਮਹਗ੍ਗਤੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਮਹਗ੍ਗਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਅਮਹਗ੍ਗਤੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਸਉਤ੍ਤਰੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਸਉਤ੍ਤਰੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਸਮਾਹਿਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਸਮਾਹਿਤੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਸਮਾਹਿਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਅਸਮਾਹਿਤੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਮੁਤ੍ਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਵਿਮੁਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਵਿਮੁਤ੍ਤੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ 'ਅਵਿਮੁਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੰ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੰ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੇਹਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੇਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰਞ੍ਚ ਪਣੀਤਤਰਞ੍ਚ।

ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਞਾਣੰ

੨੪੪. ''ਸੋ ਏਵੰ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਞਾਣਾਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿੰਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤੰ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਏਕਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿੰ ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਪਞ੍ਚਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਦਸਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਵੀਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਤਿੰਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਜਾਤਿਸਤਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਸਤਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਅਨੇਕੇਪਿ ਸੰਵਟ੍ਟਕਪ੍ਪੇ ਅਨੇਕੇਪਿ ਵਿਵਟ੍ਟਕਪ੍ਪੇ ਅਨੇਕੇਪਿ ਸੰਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਕਪ੍ਪੇ, 'ਅਮੁਤ੍ਰਾਸਿੰ ਏਵੰਨਾਮੋ ਏਵੰਗੋਤ੍ਤੋ ਏਵੰਵਣ੍ਣੋ ਏਵਮਾਹਾਰੋ ਏਵੰਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸੰਵੇਦੀ ਏਵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਦਪਾਦਿੰ; ਤਤ੍ਰਾਪਾਸਿੰ

ਏਵਂਨਾਮੋ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤੋ ਏਵਂਵਣ੍ਣੋ ਏਵਮਾਹਾਰੋ ਏਵਂਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਏਵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨੋ'ਤਿ। ਇਤਿ ਸਾਕਾਰਂ ਸਉਦ੍ਦੇਸਂ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ।

੨੪੫. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪੁਰਿਸੋ ਸਕਮ੍ਹਾ ਗਾਮਾ ਅਞ੍ਞਂ ਗਾਮਂ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਤਮ੍ਹਾਪਿ ਗਾਮਾ ਅਞ੍ਞਂ ਗਾਮਂ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ। ਸੋ ਤਮ੍ਹਾ ਗਾਮਾ ਸਕਂਯੇਵ ਗਾਮਂ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – 'ਅਹਂ ਖੋ ਸਕਮ੍ਹਾ ਗਾਮਾ ਅਮੁਂ ਗਾਮਂ ਅਗਚ੍ਛਿਂ [ਅਗਞ੍ਛਿਂ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰)], ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਏਵਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿਂ, ਏਵਂ ਨਿਸੀਦਿਂ, ਏਵਂ ਅਭਾਸਿਂ, ਏਵਂ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿਂ, ਤਮ੍ਹਾਪਿ ਗਾਮਾ ਅਮੁਂ ਗਾਮਂ ਅਗਚ੍ਛਿਂ, ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਏਵਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿਂ, ਏਵਂ ਨਿਸੀਦਿਂ, ਏਵਂ ਅਭਾਸਿਂ, ਏਵਂ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿਂ, ਸੋਮ੍ਹਿ ਤਮ੍ਹਾ ਗਾਮਾ ਸਕਂਯੇਵ ਗਾਮਂ ਪਚ੍ਚਾਗਤੋ'ਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਞਾਣਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਏਕਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਂ ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਪਞ੍ਚਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਦਸਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਵੀਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਤਿਂਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਜਾਤਿਸਤਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਸਤਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਅਨੇਕੇਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਕਪ੍ਪੇ ਅਨੇਕੇਪਿ ਵਿਵਟ੍ਟਕਪ੍ਪੇ ਅਨੇਕੇਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਕਪ੍ਪੇ, 'ਅਮੁਤ੍ਰਾਸਿਂ ਏਵਂਨਾਮੋ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤੋ ਏਵਂਵਣ੍ਣੋ ਏਵਮਾਹਾਰੋ ਏਵਂਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਏਵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਦਪਾਦਿਂ; ਤਤ੍ਰਾਪਾਸਿਂ ਏਵਂਨਾਮੋ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤੋ ਏਵਂਵਣ੍ਣੋ ਏਵਮਾਹਾਰੋ ਏਵਂਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਏਵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨੋ'ਤਿ, ਇਤਿ ਸਾਕਾਰਂ ਸਉਦ੍ਦੇਸਂ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੇਹਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੇਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰਞ੍ਚ ਪਣੀਤਤਰਞ੍ਚ।

ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣਂ

੨੪੬. ''ਸੋ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਚੁਤੂਪਪਾਤਞਾਣਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕੇਨ ਸਤ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਤਿ ਚਵਮਾਨੇ ਉਪਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਹੀਨੇ ਪਣੀਤੇ ਸੁਵਣ੍ਣੇ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੇ ਸੁਗਤੇ ਦੁਗ੍ਗਤੇ, ਯਥਾਕਮ੍ਮੂਪਗੇ ਸਤ੍ਤੇ ਪਜਾਨਾਤਿ – 'ਇਮੇ ਵਤ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਾ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਮਨੋਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਅਰਿਯਾਨਂ ਉਪਵਾਦਕਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਾ। ਤੇ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਅਪਾਯਂ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਵਿਨਿਪਾਤਂ ਨਿਰਯਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ। ਇਮੇ ਵਾ ਪਨ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਾ ਕਾਯਸੁਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਵਚੀਸੁਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਮਨੋਸੁਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਅਰਿਯਾਨਂ ਅਨੁਪਵਾਦਕਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਾ, ਤੇ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ'ਤਿ। ਇਤਿ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕੇਨ ਸਤ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਤਿ ਚਵਮਾਨੇ ਉਪਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਹੀਨੇ ਪਣੀਤੇ ਸੁਵਣ੍ਣੇ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੇ ਸੁਗਤੇ ਦੁਗ੍ਗਤੇ, ਯਥਾਕਮ੍ਮੂਪਗੇ ਸਤ੍ਤੇ ਪਜਾਨਾਤਿ।

੨੪੭. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮਜ੍ਝੇ ਸਿਙ੍ਘਾਟਕੇ ਪਾਸਾਦੋ। ਤਤ੍ਥ ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਪੁਰਿਸੋ ਠਿਤੋ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇਪਿ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੇਪਿ ਰਥਿਕਾਯਪਿ ਵੀਥਿਂ ਸਞ੍ਚਰਨ੍ਤੇ [ਰਥਿਯਾਪੀ ਰਥਿਂ ਸਞ੍ਚਰਨ੍ਤੇ (ਸੀ॰), ਰਥਿਯਾਯ ਵਿਥਿਂ ਸਞ੍ਚਰਨ੍ਤੇਪਿ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਮਜ੍ਝੇ ਸਿਙ੍ਘਾਟਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਪਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – 'ਏਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ, ਏਤੇ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ, ਏਤੇ ਰਥਿਕਾਯ ਵੀਥਿਂ ਸਞ੍ਚਰਨ੍ਤਿ, ਏਤੇ ਮਜ੍ਝੇ ਸਿਙ੍ਘਾਟਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ'ਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਚੁਤੂਪਪਾਤਞਾਣਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕੇਨ ਸਤ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਤਿ ਚਵਮਾਨੇ ਉਪਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਹੀਨੇ ਪਣੀਤੇ ਸੁਵਣ੍ਣੇ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੇ ਸੁਗਤੇ ਦੁਗ੍ਗਤੇ, ਯਥਾਕਮ੍ਮੂਪਗੇ ਸਤ੍ਤੇ ਪਜਾਨਾਤਿ – 'ਇਮੇ ਵਤ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਾ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਮਨੋਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਅਰਿਯਾਨਂ ਉਪਵਾਦਕਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਾ,

ਤੇ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਅਪਾਯਂ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਵਿਨਿਪਾਤਂ ਨਿਰਯਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ। ਇਮੇ ਵਾ ਪਨ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਾ ਕਾਯਸੁਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਵਚੀਸੁਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਮਨੋਸੁਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਅਰਿਯਾਨਂ ਅਨੁਪਵਾਦਕਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਾ। ਤੇ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ'ਤਿ। ਇਤਿ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕੇਨ ਸਤ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਤਿ ਚਵਮਾਨੇ ਉਪਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਹੀਨੇ ਪਣੀਤੇ ਸੁਵਣ੍ਣੇ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੇ ਸੁਗਤੇ ਦੁਗ੍ਗਤੇ; ਯਥਾਕਮ੍ਮੂਪਗੇ ਸਤ੍ਤੇ ਪਜਾਨਾਤਿ। 'ਇਦਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੇਹਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੇਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰਞ੍ਚ ਪਣੀਤਤਰਞ੍ਚ।

ਆਸਵਕ੍ਖਯਞਾਣਂ

੨੪੮. ''ਸੋ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਞਾਣਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ , ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧੋਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਇਮੇ ਆਸਵਾਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਯਂ ਆਸਵਸਮੁਦਯੋਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਯਂ ਆਸਵਨਿਰੋਧੋਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਯਂ ਆਸਵਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਜਾਨਤੋ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤੋ ਕਾਮਾਸਵਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਵਾਸਵਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਵਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, 'ਵਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤਮਿ'ਤਿ ਞਾਣਂ ਹੋਤਿ, 'ਖੀਣਾ ਜਾਤਿ, ਵੁਸਿਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਕਤਂ ਕਰਣੀਯਂ, ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ।

੨੪੯. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪਬ੍ਬਤਸਙ੍ਖੇਪੇ ਉਦਕਰਹਦੋ ਅਚ੍ਛੋ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਨਾਵਿਲੋ। ਤਤ੍ਥ ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਪੁਰਿਸੋ ਤੀਰੇ ਠਿਤੋ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਸਿਪ੍ਪਿਸਮ੍ਬੁਕਮ੍ਪਿ ਸਕ੍ਖਰਕਥਲਮ੍ਪਿ ਮਚ੍ਛਗੁਮ੍ਬਮ੍ਪਿ ਚਰਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਮ੍ਪਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – 'ਅਯਂ ਖੋ ਉਦਕਰਹਦੋ ਅਚ੍ਛੋ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਨਾਵਿਲੋ। ਤਤ੍ਰਿਮੇ ਸਿਪ੍ਪਿਸਮ੍ਬੁਕਾਪਿ ਸਕ੍ਖਰਕਥਲਾਪਿ ਮਚ੍ਛਗੁਮ੍ਬਾਪਿ ਚਰਨ੍ਤਿਪਿ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿਪੀ'ਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਞਾਣਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। 'ਸੋ ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖ'ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋ'ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ , 'ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧੋ'ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ'ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ। 'ਇਮੇ ਆਸਵਾਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਅਯਂ ਆਸਵਸਮੁਦਯੋ'ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਅਯਂ ਆਸਵਨਿਰੋਧੋ'ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਅਯਂ ਆਸਵਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਜਾਨਤੋ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤੋ ਕਾਮਾਸਵਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਵਾਸਵਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਵਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, 'ਵਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤਮਿਤਿ ਞਾਣਂ ਹੋਤਿ, 'ਖੀਣਾ ਜਾਤਿ, ਵੁਸਿਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਕਤਂ ਕਰਣੀਯਂ, ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਇਦਂ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੇਹਿ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੇਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰਞ੍ਚ ਪਣੀਤਤਰਞ੍ਚ। ਇਮਸ੍ਮਾ ਚ ਪਨ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾ ਅਞ੍ਞਂ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕਂ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਂ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਂ ਵਾ ਪਣੀਤਤਰਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ।

ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਉਪਾਸਕਤ੍ਤਪਟਿਵੇਦਨਾ

੨੫੦. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ, ਮੂਲ੍ਹਸ੍ਸ ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਵਾ ਤੇਲਪਜ੍ਜੋਤਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯ 'ਚਕ੍ਖੁਮਨ੍ਤੋ ਰੂਪਾਨਿ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤੀ'ਤਿ; ਏਵਮੇਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤਾ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਕਾਸਿਤੋ । ਏਸਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ। ਉਪਾਸਕਂ ਮਂ ਭਗਵਾ ਧਾਰੇਤੁ ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ ਪਾਣੁਪੇਤਂ ਸਰਣਂ ਗਤਂ। ਅਚ੍ਚਯੋ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਚ੍ਚਗਮਾ ਯਥਾਬਾਲਂ ਯਥਾਮੂਲ੍ਹਂ ਯਥਾਅਕੁਸਲਂ, ਯੋਹਂ ਪਿਤਰਂ ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾਨਂ ਇਸ੍ਸਰਿਯਕਾਰਣਾ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸਿਂ। ਤਸ੍ਸ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ ਅਚ੍ਚਯਂ ਅਚ੍ਚਯਤੋ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੁ ਆਯਤਿਂ ਸਂਵਰਾਯਾ''ਤਿ।

੨੫੧. ‘‘ਤਗ੍ਘ ਤ੍ਵੰ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਚ੍ਚਯੋ ਅਚ੍ਚਗਮਾ ਯਥਾਬਾਲਂ ਯਥਾਮੂਲ੍ਹਂ ਯਥਾਅਕੁਸਲਂ, ਯਂ ਤ੍ਵੰ ਪਿਤਰਂ ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾਨਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸਿ। ਯਤੋ ਚ ਖੋ ਤ੍ਵੰ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਚ੍ਚਯਂ ਅਚ੍ਚਯਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਕਰੋਸਿ, ਤਂ ਤੇ ਮਯਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਮ। ਵੁਦ੍ਧਿਹੇਸਾ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਰਿਯਸ੍ਸ ਵਿਨਯੇ, ਯੋ ਅਚ੍ਚਯਂ ਅਚ੍ਚਯਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਕਰੋਤਿ, ਆਯਤਿਂ ਸਂਵਰਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ।

੨੫੨. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਹਨ੍ਦ ਚ ਦਾਨਿ ਮਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗਚ੍ਛਾਮ ਬਹੁਕਿਚ੍ਚਾ ਮਯਂ ਬਹੁਕਰਣੀਯਾ’’ਤਿ। ‘‘ਯਸ੍ਸਦਾਨਿ ਤ੍ਵੰ, ਮਹਾਰਾਜ, ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਸੀ’’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

੨੫੩. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਅਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਮਾਗਧਸ੍ਸ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਖਤਾਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰਾਜਾ। ਉਪਹਤਾਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰਾਜਾ। ਸਚਾਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰਾਜਾ ਪਿਤਰਂ ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾਨਂ ਜੀਵਿਤਾ ਨ ਵੋਰੋਪੇਸ੍ਸਥ, ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਆਸਨੇ ਵਿਰਜਂ ਵੀਤਮਲਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ। ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾ। ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦੁਨ੍ਤਿ।

ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਦੁਤਿਯਂ।

੩. ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਸੁਤ੍ਤਂ

੨੫੪. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਕੋਸਲੇਸੁ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਯੇਨ ਇਚ੍ਛਾਨਙ੍ਗਲਂ ਨਾਮ ਕੋਸਲਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੋ ਤਦਵਸਰਿ। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ ਭਗਵਾ ਇਚ੍ਛਾਨਙ੍ਗਲੇ ਵਿਹਰਤਿ ਇਚ੍ਛਾਨਙ੍ਗਲਵਨਸਣ੍ਡੇ।

ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਵਤ੍ਥੁ

੨੫੫. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਂ [ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤੀ (ਸੀ॰), ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਦਿ (ਪੀ॰)] ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ ਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸਦਂ ਸਤਿਣਕਟ੍ਠੋਦਕਂ ਸਧਞ੍ਞਂ ਰਾਜਭੋਗ੍ਗਂ ਰਞ੍ਞਾ ਪਸੇਨਦਿਨਾ ਕੋਸਲੇਨ ਦਿਨ੍ਨਂ ਰਾਜਦਾਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦੇਯ੍ਯਂ। ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ – ''ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਸਕ੍ਯਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਕੋਸਲੇਸੁ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਇਚ੍ਛਾਨਙ੍ਗਲਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਇਚ੍ਛਾਨਙ੍ਗਲੇ ਵਿਹਰਤਿ ਇਚ੍ਛਾਨਙ੍ਗਲਵਨਸਣ੍ਡੇ। ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਏਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – 'ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਗਤੋ ਲੋਕਵਿਦੂ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ' [ਭਗਵਾਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰), ਉਪਰਿਸੋਣਦਣ੍ਡਸੁਤ੍ਤਾਦੀਸੁਪਿ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਕਥਾਯਂ ਏਵਮੇਵ ਦਿਸ੍ਸਤਿ]। ਸੋ ਇਮਂ ਲੋਕਂ ਸਦੇਵਕਂ ਸਮਾਰਕਂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕਂ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਂ ਪਜਂ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਂ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਤਿ। ਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਂ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣਂ, ਸਾਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ, ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਕਾਸੇਤਿ। ਸਾਧੁ ਖੋ ਪਨ ਤਥਾਰੂਪਾਨਂ ਅਰਹਤਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਮਾਣਵੋ

੨੫੬. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਸ੍ਸ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਨਾਮ ਮਾਣਵੋ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਹੋਤਿ ਅਜ੍ਝਾਯਕੋ ਮਨ੍ਤਧਰੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵੇਦਾਨਂ [ਬੇਦਾਨਂ (ਕ॰)] ਪਾਰਗੂ ਸਨਿਘਣ੍ਡੁਕੇਟੁਭਾਨਂ ਸਾਕ੍ਖਰਪ੍ਪਭੇਦਾਨਂ ਇਤਿਹਾਸਪਞ੍ਚਮਾਨਂ ਪਦਕੋ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੋ ਲੋਕਾਯਤਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਅਨਵਯੋ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਪਟਿਞ੍ਞਾਤੋ ਸਕੇ ਆਚਰਿਯਕੇ ਤੇਵਿਜ੍ਜਕੇ ਪਾਵਚਨੇ – ''ਯਮਹਂ ਜਾਨਾਮਿ, ਤਂ ਤ੍ਵਂ ਜਾਨਾਸਿ; ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਜਾਨਾਸਿ ਤਮਹਂ ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ।

੨੫੭. ਅਥ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਂ ਮਾਣਵਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ, ਤਾਤ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਸਕ੍ਯਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਕੋਸਲੇਸੁ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਇਚ੍ਛਾਨਙ੍ਗਲਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਇਚ੍ਛਾਨਙ੍ਗਲੇ ਵਿਹਰਤਿ ਇਚ੍ਛਾਨਙ੍ਗਲਵਨਸਣ੍ਡੇ। ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਏਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – 'ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ, ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਗਤੋ ਲੋਕਵਿਦੂ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ'। ਸੋ ਇਮਂ ਲੋਕਂ ਸਦੇਵਕਂ ਸਮਾਰਕਂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕਂ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਂ ਪਜਂ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਂ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਤਿ। ਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਂ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣਂ, ਸਾਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਕਾਸੇਤਿ। ਸਾਧੁ ਖੋ ਪਨ ਤਥਾਰੂਪਾਨਂ ਅਰਹਤਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਹੋਤੀਤਿ। ਏਹਿ ਤ੍ਵਂ ਤਾਤ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਯੇਨ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਜਾਨਾਹਿ, ਯਦਿ ਵਾ ਤਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਤਥਾਸਨ੍ਤਂਯੇਵ ਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ, ਯਦਿ ਵਾ ਨੋ ਤਥਾ। ਯਦਿ ਵਾ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਤਾਦਿਸੋ, ਯਦਿ ਵਾ ਨ ਤਾਦਿਸੋ, ਤਥਾ ਮਯਂ ਤਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਵੇਦਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ।

੨੫੮. ''ਯਥਾ ਕਥੰ ਪਨਾਹੰ, ਭੋ, ਤੰ ਭਵਨ੍ਤੰ ਗੋਤਮੰ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਿ – 'ਯਦਿ ਵਾ ਤੰ ਭਵਨ੍ਤੰ ਗੋਤਮੰ ਤਥਾਸਨ੍ਤੰਯੇਵ ਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ, ਯਦਿ ਵਾ ਨੋ ਤਥਾ। ਯਦਿ ਵਾ ਸੋ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ ਤਾਦਿਸੋ, ਯਦਿ ਵਾ ਨ ਤਾਦਿਸੋ'''ਤਿ?

''ਆਗਤਾਨਿ ਖੋ, ਤਾਤ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਮਨ੍ਤੇਸੁ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸ ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾਨਿ, ਯੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਮਹਾਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਗਤਿਯੋ ਭਵਨ੍ਤਿ ਅਨਞ੍ਞਾ। ਸਚੇ ਅਗਾਰੰ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ, ਰਾਜਾ ਹੋਤਿ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਚਾਤੁਰਨ੍ਤੋ ਵਿਜਿਤਾਵੀ ਜਨਪਦਤ੍ਥਾਵਰਿਯਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਰਤਨਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ । ਤਸ੍ਸਿਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਰਤਨਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਚਕ੍ਕਰਤਨੰ, ਹਤ੍ਥਿਰਤਨੰ, ਅਸ੍ਸਰਤਨੰ, ਮਣਿਰਤਨੰ, ਇਤ੍ਥਿਰਤਨੰ, ਗਹਪਤਿਰਤਨੰ, ਪਰਿਣਾਯਕਰਤਨਮੇਵ ਸਤ੍ਤਮੰ। ਪਰੋਸਹਸ੍ਸੰ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਾ ਭਵਨ੍ਤਿ ਸੂਰਾ ਵੀਰਙ੍ਗਰੂਪਾ ਪਰਸੇਨਪ੍ਪਮਦ੍ਦਨਾ। ਸੋ ਇਮੰ ਪਥਵਿੰ ਸਾਗਰਪਰਿਯਨ੍ਤੰ ਅਦਣ੍ਡੇਨ ਅਸਤ੍ਥੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਭਿਵਿਜਿਯ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ। ਸਚੇ ਖੋ ਪਨ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯੰ ਪਬ੍ਬਜਤਿ , ਅਰਹੰ ਹੋਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਲੋਕੇ ਵਿਵਟ੍ਟਚ੍ਛਦੋ। ਅਹੰ ਖੋ ਪਨ, ਤਾਤ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਮਨ੍ਤਾਨੰ ਦਾਤਾ; ਤ੍ਵੰ ਮਨ੍ਤਾਨੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਾ''ਤਿ।

੨੫੯. ''ਏਵੰ, ਭੋ''ਤਿ ਖੋ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਲਵਾਰਥਮਾਰੁਯ੍ਹ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇਹਿ ਮਾਣਵਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਯੇਨ ਇਚ੍ਛਾਨਙ੍ਗਲਵਨਸਣ੍ਡੋ ਤੇਨ ਪਾਯਾਸਿ। ਯਾਵਤਿਕਾ ਯਾਨਸ੍ਸ ਭੂਮਿ ਯਾਨੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਾਨਾ ਪਚ੍ਚੋਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਿਕੋਵ ਆਰਾਮੰ ਪਾਵਿਸਿ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੇ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਯੇਨ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਕਹੰ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ, ਏਤਰਹਿ ਸੋ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ ਵਿਹਰਤਿ? ਤਞ੍ਹਿ ਮਯੰ ਭਵਨ੍ਤੰ ਗੋਤਮੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਇਧੂਪਸਙ੍ਕਨ੍ਤਾ''ਤਿ।

੨੬੦. ਅਥ ਖੋ ਤੇਸੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਯੰ ਖੋ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਕੋਲਞ੍ਞੋ ਚੇਵ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਸ੍ਸ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸੀ। ਅਗਰੁ ਖੋ ਪਨ ਭਗਵਤੋ ਏਵਰੂਪੇਹਿ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਤੇ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੰ ਮਾਣਵੰ ਏਤਦਵੋਚੁੰ – ''ਏਸੋ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ ਵਿਹਾਰੋ ਸੰਵੁਤਦ੍ਵਾਰੋ, ਤੇਨ ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਤਰਮਾਨੋ ਆਲਿਨ੍ਦੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕਾਸਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਲੰ ਆਕੋਟੇਹਿ, ਵਿਵਰਿਸ੍ਸਤਿ ਤੇ ਭਗਵਾ ਦ੍ਵਾਰ''ਨ੍ਤਿ।

੨੬੧. ਅਥ ਖੋ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਯੇਨ ਸੋ ਵਿਹਾਰੋ ਸੰਵੁਤਦ੍ਵਾਰੋ, ਤੇਨ ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਤਰਮਾਨੋ ਆਲਿਨ੍ਦੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕਾਸਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਲੰ ਆਕੋਟੇਸਿ। ਵਿਵਰਿ ਭਗਵਾ ਦ੍ਵਾਰੰ। ਪਾਵਿਸਿ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ। ਮਾਣਵਕਾਪਿ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮ੍ਮੋਦਿੰਸੁ, ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯੰ ਕਥੰ ਸਾਰਣੀਯੰ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ। ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਪਨ ਮਾਣਵੋ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋਪਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਨ ਭਗਵਤਾ ਕਞ੍ਚਿ ਕਞ੍ਚਿ [ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ (ਕ॰)] ਕਥੰ ਸਾਰਣੀਯੰ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤਿ, ਠਿਤੋਪਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਨ ਭਗਵਤਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥੰ ਸਾਰਣੀਯੰ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤਿ।

੨੬੨. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੰ ਮਾਣਵੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਏਵੰ ਨੁ ਤੇ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਹਿ ਵੁਦ੍ਧੇਹਿ ਮਹਲ੍ਲਕੇਹਿ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੋ ਹੋਤਿ, ਯਥਯਿਦੰ ਚਰੰ ਤਿਟ੍ਠੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਨ ਮਯਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥੰ ਸਾਰਣੀਯੰ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤੀ''ਤਿ?

ਪਠਮਇਬ੍ਭਵਾਦੋ

੨੬੩. ''ਨੋ ਹਿਦੰ, ਭੋ ਗੋਤਮ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਾ ਹਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਲ੍ਲਪਿਤੁਮਰਹਤਿ, ਠਿਤੋ ਵਾ ਹਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਠਿਤੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਲ੍ਲਪਿਤੁਮਰਹਤਿ, ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਾ ਹਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਲ੍ਲਪਿਤੁਮਰਹਤਿ, ਸਯਾਨੋ ਵਾ ਹਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸਯਾਨੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਲ੍ਲਪਿਤੁਮਰਹਤਿ। ਯੇ

ਚ ਖੋ ਤੇ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਮੁਣ੍ਡਕਾ ਸਮਣਕਾ ਇਬ੍ਭਾ ਕਣ੍ਹਾ [ਕਿਣ੍ਹਾ (ਕ॰ ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਬਨ੍ਧੁਪਾਦਾਪਚ੍ਚਾ, ਤੇਹਿਪਿ ਮੇ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਵਂ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੋ ਹੋਤਿ, ਯਥਰਿਵ ਭੋਤਾ ਗੋਤਮੇਨਾ''ਤਿ। ''ਅਤ੍ਥਿਕਵਤੋ ਖੋ ਪਨ ਤੇ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਇਧਾਗਮਨਂ ਅਹੋਸਿ, ਯਾਯੇਵ ਖੋ ਪਨਤ੍ਥਾਯ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥ [ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)], ਤਮੇਵ ਅਤ੍ਥਂ ਸਾਧੁਕਂ ਮਨਸਿ ਕਰੇਯ੍ਯਾਥ [ਮਨਸਿਕਰੇਯ੍ਯਾਥੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)]। ਅਵੁਸਿਤਵਾਯੇਵ ਖੋ ਪਨ ਭੋ ਅਯਂ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਵੁਸਿਤਮਾਨੀ ਕਿਮਞ੍ਞਤ੍ਰ ਅਵੁਸਿਤਤ੍ਤਾ''ਤਿ।

੨੬੪. ਅਥ ਖੋ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਭਗਵਤਾ ਅਵੁਸਿਤਵਾਦੇਨ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਕੁਪਿਤੋ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂਯੇਵ ਖੁਂਸੇਨ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂਯੇਵ ਵਮ੍ਭੇਨ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂਯੇਵ ਉਪਵਦਮਾਨੋ – ''ਸਮਣੋ ਚ ਮੇ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਪਾਪਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਚਣ੍ਡਾ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸਕ੍ਯਜਾਤਿ; ਫਰੁਸਾ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸਕ੍ਯਜਾਤਿ; ਲਹੁਸਾ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸਕ੍ਯਜਾਤਿ; ਭਸ੍ਸਾ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸਕ੍ਯਜਾਤਿ; ਇਬ੍ਭਾ ਸਨ੍ਤਾ ਇਬ੍ਭਾ ਸਮਾਨਾ ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਗਰੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ [ਗਰੁਕਰੋਨ੍ਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)], ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਮਾਨੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਪੂਜੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਅਪਚਾਯਨ੍ਤਿ। ਤਯਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਨਚ੍ਛਨ੍ਨਂ, ਤਯਿਦਂ ਨਪ੍ਪਤਿਰੂਪਂ, ਯਦਿਮੇ ਸਕ੍ਯਾ ਇਬ੍ਭਾ ਸਨ੍ਤਾ ਇਬ੍ਭਾ ਸਮਾਨਾ ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਗਰੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਮਾਨੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਪੂਜੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਅਪਚਾਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਇਤਿਹ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਇਦਂ ਪਠਮਂ ਸਕ੍ਯੇਸੁ ਇਬ੍ਭਵਾਦਂ ਨਿਪਾਤੇਸਿ।

ਦੁਤਿਯਇਬ੍ਭਵਾਦੋ

੨੬੫. ''ਕਿਂ ਪਨ ਤੇ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਸਕ੍ਯਾ ਅਪਰਦ੍ਧੁ''ਨ੍ਤਿ? ''ਏਕਮਿਦਾਹਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸਮਯਂ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਸ੍ਸ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਂ ਅਗਮਾਸਿਂ। ਯੇਨ ਸਕ੍ਯਾਨਂ ਸਨ੍ਧਾਗਾਰਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਸਕ੍ਯਾ ਚੇਵ ਸਕ੍ਯਕੁਮਾਰਾ ਚ ਸਨ੍ਧਾਗਾਰੇ [ਸਨ੍ਥਾਗਾਰੇ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਉਚ੍ਚੇਸੁ ਆਸਨੇਸੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਤੋਦਕੇਹਿ [ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਤੋਦਕੇਨ (ਪੀ॰)] ਸਞ੍ਜਗ੍ਘਨ੍ਤਾ ਸਂਕੀਲ਼ਨ੍ਤਾ, ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁ ਮਮਞ੍ਞੇਵ ਮਞ੍ਞੇ ਅਨੁਜਗ੍ਘਨ੍ਤਾ, ਨ ਮਂ ਕੋਚਿ ਆਸਨੇਨਪਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਸਿ। ਤਯਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਨਚ੍ਛਨ੍ਨਂ, ਤਯਿਦਂ ਨਪ੍ਪਤਿਰੂਪਂ, ਯਦਿਮੇ ਸਕ੍ਯਾ ਇਬ੍ਭਾ ਸਨ੍ਤਾ ਇਬ੍ਭਾ ਸਮਾਨਾ ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਗਰੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਮਾਨੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਪੂਜੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਅਪਚਾਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਇਤਿਹ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਇਦਂ ਦੁਤਿਯਂ ਸਕ੍ਯੇਸੁ ਇਬ੍ਭਵਾਦਂ ਨਿਪਾਤੇਸਿ।

ਤਤਿਯਇਬ੍ਭਵਾਦੋ

੨੬੬. ''ਲਟੁਕਿਕਾਪਿ ਖੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਸਕੁਣਿਕਾ ਸਕੇ ਕੁਲਾਵਕੇ ਕਾਮਲਾਪਿਨੀ ਹੋਤਿ। ਸਕਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਸਕ੍ਯਾਨਂ ਯਦਿਦਂ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਂ, ਨਾਰਹਤਾਯਸ੍ਮਾ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਇਮਾਯ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾਯ ਅਭਿਸਜ੍ਜਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ''ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਵਣ੍ਣਾ – ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵੇਸ੍ਸਾ ਸੁਦ੍ਦਾ। ਇਮੇਸਞ੍ਹਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਣ੍ਣਾਨਂ ਤਯੋ ਵਣ੍ਣਾ – ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਵੇਸ੍ਸਾ ਚ ਸੁਦ੍ਦਾ ਚ – ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸੇਵ ਪਰਿਚਾਰਕਾ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤਯਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ , ਨਚ੍ਛਨ੍ਨਂ, ਤਯਿਦਂ ਨਪ੍ਪਤਿਰੂਪਂ, ਯਦਿਮੇ ਸਕ੍ਯਾ ਇਬ੍ਭਾ ਸਨ੍ਤਾ ਇਬ੍ਭਾ ਸਮਾਨਾ ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਸਕ੍ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਗਰੁਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਮਾਨੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਪੂਜੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਅਪਚਾਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਇਤਿਹ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਇਦਂ ਤਤਿਯਂ ਸਕ੍ਯੇਸੁ ਇਬ੍ਭਵਾਦਂ ਨਿਪਾਤੇਸਿ।

ਦਾਸਿਪੁਤ੍ਤਵਾਦੋ

੨੬੭. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਤੋ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਤਿਬਾਲ਼੍ਹਂ ਖੋ ਅਯਂ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਸਕ੍ਯੇਸੁ ਇਬ੍ਭਵਾਦੇਨ ਨਿਮ੍ਮਾਦੇਤਿ, ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਗੋਤ੍ਤਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਂ ਮਾਣਵਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਕਥਂ ਗੋਤ੍ਤੋਸਿ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਾ''ਤਿ? ''ਕਣ੍ਹਾਯਨੋਹਮਸ੍ਮਿ, ਭੋ ਗੋਤਮਾ''ਤਿ। ਪੋਰਾਣਂ ਖੋ ਪਨ ਤੇ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ ਮਾਤਾਪੇਤ੍ਤਿਕਂ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤੋ ਅਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤਾ ਸਕ੍ਯਾ ਭਵਨ੍ਤਿ; ਦਾਸਿਪੁਤ੍ਤੋ ਤ੍ਵਮਸਿ ਸਕ੍ਯਾਨਂ। ਸਕ੍ਯਾ ਖੋ ਪਨ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਰਾਜਾਨਂ ਓਕ੍ਕਾਕਂ ਪਿਤਾਮਹਂ ਦਹਨ੍ਤਿ।

‘‘ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਰਾਜਾ ਓਕ੍ਕਾਕੋ ਯਾ ਸਾ ਮਹੇਸੀ ਪਿਯਾ ਮਨਾਪਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਰਜ੍ਜਂ ਪਰਿਣਾਮੇਤੁਕਾਮੋ ਜੇਟ੍ਠਕੁਮਾਰੇ ਰਟ੍ਠਸ੍ਮਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ – ਓਕ੍ਕਾਮੁਖਂ ਕਰਕਣ੍ਡਂ [ਉਕ੍ਕਾਮੁਖਂ ਕਰਕਣ੍ਡੁਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)] ਹਤ੍ਥਿਨਿਕਂ ਸਿਨਿਸੂਰਂ [ਸਿਨਿਪੁਰਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)]। ਤੇ ਰਟ੍ਠਸ੍ਮਾ ਪਬ੍ਬਾਜਿਤਾ ਹਿਮਵਨ੍ਤਪਸ੍ਸੇ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਤੀਰੇ ਮਹਾਸਾਕਸਣ੍ਡੇ, ਤਤ੍ਥ ਵਾਸਂ ਕਪ੍ਪੇਸੁਂ। ਤੇ ਜਾਤਿਸਮ੍ਭੇਦਭਯਾ ਸਕਾਹਿ ਭਗਿਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਾਸਂ ਕਪ੍ਪੇਸੁਂ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਰਾਜਾ ਓਕ੍ਕਾਕੋ ਅਮਚ੍ਚੇ ਪਾਰਿਸਜ੍ਜੇ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘ਕਹਂ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ, ਏਤਰਹਿ ਕੁਮਾਰਾ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤੀ’ਤਿ? ‘ਅਤ੍ਥਿ, ਦੇਵ, ਹਿਮਵਨ੍ਤਪਸ੍ਸੇ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਤੀਰੇ ਮਹਾਸਾਕਸਣ੍ਡੋ , ਤਤ੍ਥੇਤਰਹਿ ਕੁਮਾਰਾ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਜਾਤਿਸਮ੍ਭੇਦਭਯਾ ਸਕਾਹਿ ਭਗਿਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਾਸਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੀ’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਰਾਜਾ ਓਕ੍ਕਾਕੋ ਉਦਾਨਂ ਉਦਾਨੇਸਿ – ‘ਸਕ੍ਯਾ ਵਤ, ਭੋ, ਕੁਮਾਰਾ, ਪਰਮਸਕ੍ਯਾ ਵਤ, ਭੋ, ਕੁਮਾਰਾ’ਤਿ। ਤਦਗ੍ਗੇ ਖੋ ਪਨ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ ਸਕ੍ਯਾ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ; ਸੋ ਚ ਨੇਸਂ ਪੁਬ੍ਬਪੁਰਿਸੋ।

‘‘ਰਞ੍ਞੋ ਖੋ ਪਨ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਓਕ੍ਕਾਕਸ੍ਸ ਦਿਸਾ ਨਾਮ ਦਾਸੀ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਕਣ੍ਹਂ ਨਾਮ [ਸਾ ਕਣ੍ਹਂ (ਪੀ॰)] ਜਨੇਸਿ। ਜਾਤੋ ਕਣ੍ਹੋ ਪਬ੍ਯਾਹਾਸਿ – ‘ਧੋਵਥ ਮਂ, ਅਮ੍ਮ, ਨਹਾਪੇਥ ਮਂ ਅਮ੍ਮ, ਇਮਸ੍ਮਾ ਮਂ ਅਸੁਚਿਸ੍ਮਾ ਪਰਿਮੋਚੇਥ, ਅਤ੍ਥਾਯ ਵੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ। ਯਥਾ ਖੋ ਪਨ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ ਏਤਰਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਿਸਾਚੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘ਪਿਸਾਚਾ’ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਿਸਾਚੇ ‘ਕਣ੍ਹਾ’ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ‘ਅਯਂ ਜਾਤੋ ਪਬ੍ਯਾਹਾਸਿ, ਕਣ੍ਹੋ ਜਾਤੋ, ਪਿਸਾਚੋ ਜਾਤੋ’ਤਿ। ਤਦਗ੍ਗੇ ਖੋ ਪਨ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ ਕਣ੍ਹਾਯਨਾ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਚ ਕਣ੍ਹਾਯਨਾਨਂ ਪੁਬ੍ਬਪੁਰਿਸੋ। ਇਤਿ ਖੋ ਤੇ , ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਪੋਰਾਣਂ ਮਾਤਾਪੇਤ੍ਤਿਕਂ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤੋ ਅਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤਾ ਸਕ੍ਯਾ ਭਵਨ੍ਤਿ, ਦਾਸਿਪੁਤ੍ਤੋ ਤ੍ਵਮਸਿ ਸਕ੍ਯਾਨ’’ਨ੍ਤਿ।

੨੬੮. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਤੇ ਮਾਣਵਕਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ‘‘ਮਾ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਂ ਅਤਿਬਾਲ੍ਹਂ ਦਾਸਿਪੁਤ੍ਤਵਾਦੇਨ ਨਿਮ੍ਮਾਦੇਸਿ। ਸੁਜਾਤੋ ਚ, ਭੋ ਗੋਤਮ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਕਲ੍ਯਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣੋ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਪਹੋਤਿ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਭੋਤਾ ਗੋਤਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਸ੍ਮਿਂ ਵਚਨੇ ਪਟਿਮਨ੍ਤੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ।

੨੬੯. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਤੇ ਮਾਣਵਕੇ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਸਚੇ ਖੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਮਾਣਵਕਾਨਂ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – ‘ਦੁਜ੍ਜਾਤੋ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਅਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤੋ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਅਕਲ੍ਯਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣੋ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੋ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਨ ਚ ਪਹੋਤਿ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਸਮਣੇਨ ਗੋਤਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਸ੍ਮਿਂ ਵਚਨੇ ਪਟਿਮਨ੍ਤੇਤੁ’ਨ੍ਤਿ, ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਨ੍ਤਵ੍ਹੋ ਅਸ੍ਮਿਂ ਵਚਨੇ। ਸਚੇ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਮਾਣਵਕਾਨਂ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – ‘ਸੁਜਾਤੋ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਕਲ੍ਯਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣੋ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਪਹੋਤਿ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਸਮਣੇਨ ਗੋਤਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਸ੍ਮਿਂ ਵਚਨੇ ਪਟਿਮਨ੍ਤੇਤੁ’ਨ੍ਤਿ, ਤਿਟ੍ਠਥ ਤੁਮ੍ਹੇ; ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਟਿਮਨ੍ਤੇਤੂ’’ਤਿ।

‘‘ਸੁਜਾਤੋ ਚ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਕਲ੍ਯਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣੋ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਪਹੋਤਿ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਭੋਤਾ ਗੋਤਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਸ੍ਮਿਂ ਵਚਨੇ ਪਟਿਮਨ੍ਤੇਤੁਂ, ਤੁਣ੍ਹੀ ਮਯਂ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਭੋਤਾ ਗੋਤਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਸ੍ਮਿਂ ਵਚਨੇ ਪਟਿਮਨ੍ਤੇਤੂ’’ਤਿ।

੨੭੦. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਂ ਮਾਣਵਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਯਂ ਖੋ ਪਨ ਤੇ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੋ ਪਞ੍ਹੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਕਾਮਾ ਬ੍ਯਾਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਤ੍ਵਂ ਨ ਬ੍ਯਾਕਰਿਸ੍ਸਸਿ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚਰਿਸ੍ਸਸਿ, ਤੁਣ੍ਹੀ ਵਾ ਭਵਿਸ੍ਸਸਿ, ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਸਿ ਵਾ ਏਤ੍ਥੇਵ ਤੇ ਸਤ੍ਤਧਾ ਮੁਦ੍ਧਾ ਫਲਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ ਸੁਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਵੁਦ੍ਧਾਨਂ ਮਹਲ੍ਲਕਾਨਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯਾਨਂ ਭਾਸਮਾਨਾਨਂ ਕੁਤੋਪਭੁਤਿਕਾ ਕਣ੍ਹਾਯਨਾ, ਕੋ ਚ ਕਣ੍ਹਾਯਨਾਨਂ ਪੁਬ੍ਬਪੁਰਿਸੋ’’ਤਿ?

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਭਗਵਾ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਂ ਮਾਣਵਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ ਸੁਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਵੁਦ੍ਧਾਨਂ ਮਹਲ੍ਲਕਾਨਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯਾਨਂ ਭਾਸਮਾਨਾਨਂ ਕੁਤੋਪਭੁਤਿਕਾ ਕਣ੍ਹਾਯਨਾ, ਕੋ ਚ ਕਣ੍ਹਾਯਨਾਨਂ ਪੁਬ੍ਬਪੁਰਿਸੋ’’ਤਿ? ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਂ ਮਾਣਵਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਬ੍ਯਾਕਰੋਹਿ ਦਾਨਿ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਨ ਦਾਨਿ, ਤੇ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵਸ੍ਸ ਕਾਲੋ। ਯੋ ਖੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਤਥਾਗਤੇਨ ਯਾਵਤਤਿਯਕਂ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਨ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ, ਏਤ੍ਥੇਵਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਧਾ ਮੁਦ੍ਧਾ ਫਲਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ।

੨੭੧. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਵਜਿਰਪਾਣੀ ਯਕ੍ਖੋ ਮਹਨ੍ਤਂ ਅਯੋਕੂਟਂ ਆਦਾਯ ਆਦਿਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤਂ ਸਜੋਤਿਭੂਤਂ [ਸਞ੍ਜੋਤਿਭੂਤਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਸ੍ਸ ਮਾਣਵਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਵੇਹਾਸਂ ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ – ‘‘ਸਚਾਯਂ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਭਗਵਤਾ ਯਾਵਤਤਿਯਕਂ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਨ ਬ੍ਯਾਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤ੍ਥੇਵਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਧਾ ਮੁਦ੍ਧਂ ਫਾਲੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਵਜਿਰਪਾਣਿਂ ਯਕ੍ਖਂ ਭਗਵਾ ਚੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਚ ਮਾਣਵੋ।

੨੭੨. ਅਥ ਖੋ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਭੀਤੋ ਸਂਵਿਗ੍ਗੋ ਲੋਮਹਟ੍ਠਜਾਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂਯੇਵ ਤਾਣਂ ਗਵੇਸੀ ਭਗਵਨ੍ਤਂਯੇਵ ਲੇਣਂ ਗਵੇਸੀ ਭਗਵਨ੍ਤਂਯੇਵ ਸਰਣਂ ਗਵੇਸੀ – ਉਪਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਕਿਮੇਤਂ [ਕਿਂ ਮੇ ਤਂ (ਕ॰)] ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਆਹ? ਪੁਨਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਬ੍ਰਵਿਤੂ’’ਤਿ [ਬ੍ਰੂਤੁ (ਸ੍ਯਾ॰)]।

‘‘ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ ਸੁਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਵੁਦ੍ਧਾਨਂ ਮਹਲ੍ਲਕਾਨਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯਾਨਂ ਭਾਸਮਾਨਾਨਂ ਕੁਤੋਪਭੁਤਿਕਾ ਕਣ੍ਹਾਯਨਾ, ਕੋ ਚ ਕਣ੍ਹਾਯਨਾਨਂ ਪੁਬ੍ਬਪੁਰਿਸੋ’’ਤਿ? ‘‘ਏਵਮੇਵ ਮੇ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸੁਤਂ ਯਥੇਵ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਆਹ। ਤਤੋਪਭੁਤਿਕਾ ਕਣ੍ਹਾਯਨਾ; ਸੋ ਚ ਕਣ੍ਹਾਯਨਾਨਂ ਪੁਬ੍ਬਪੁਰਿਸੋ’’ਤਿ।

ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਵਂਸਕਥਾ

੨੭੩. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਤੇ ਮਾਣਵਕਾ ਉਨ੍ਨਾਦਿਨੋ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਮਹਾਸਦ੍ਦਾ ਅਹੇਸੁਂ – ‘‘ਦੁਜ੍ਜਾਤੋ ਕਿਰ, ਭੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ; ਅਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਕਿਰ, ਭੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ; ਦਾਸਿਪੁਤ੍ਤੋ ਕਿਰ, ਭੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਸਕ੍ਯਾਨਂ। ਅਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤਾ ਕਿਰ, ਭੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਸ੍ਸ ਮਾਣਵਸ੍ਸ ਸਕ੍ਯਾ ਭਵਨ੍ਤਿ। ਧਮ੍ਮਵਾਦਿਂਯੇਵ ਕਿਰ ਮਯਂ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਅਪਸਾਦੇਤਬ੍ਬਂ ਅਮਞ੍ਞਿਮ੍ਹਾ’’ਤਿ।

੨੭੪. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਤੋ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਅਤਿਬਾਲ੍ਹਂ ਖੋ ਇਮੇ ਮਾਣਵਕਾ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਂ ਮਾਣਵਂ ਦਾਸਿਪੁਤ੍ਤਵਾਦੇਨ ਨਿਮ੍ਮਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਪਰਿਮੋਚੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਤੇ ਮਾਣਵਕੇ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਮਾ ਖੋ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਮਾਣਵਕਾ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਂ ਮਾਣਵਂ ਅਤਿਬਾਲ੍ਹਂ ਦਾਸਿਪੁਤ੍ਤਵਾਦੇਨ ਨਿਮ੍ਮਾਦੇਥ। ਉਲ੍ਲਾਰੋ ਸੋ ਕਣ੍ਹੋ ਇਸਿ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਦਕ੍ਖਿਣਜਨਪਦਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਮਨ੍ਤੇ ਅਧੀਯਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਓਕ੍ਕਾਕਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਦ੍ਦਰੂਪਿਂ ਧੀਤਰਂ ਯਾਚਿ। ਤਸ੍ਸ ਰਾਜਾ ਓਕ੍ਕਾਕੋ – ‘ਕੋ ਨੇਵਂ ਰੇ ਅਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਦਾਸਿਪੁਤ੍ਤੋ ਸਮਾਨੋ ਮਦ੍ਦਰੂਪਿਂ ਧੀਤਰਂ ਯਾਚਤੀ’’’ ਤਿ, ਕੁਪਿਤੋ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਖੁਰਪ੍ਪਂ ਸਨ੍ਨਯ੍ਹਿ [ਸਨ੍ਨਹਿ (ਕ॰)]। ਸੋ ਤਂ ਖੁਰਪ੍ਪਂ ਨੇਵ ਅਸਕ੍ਖਿ ਮੁਞ੍ਚਿਤੁਂ, ਨੋ ਪਟਿਸਂਹਰਿਤੁਂ।

‘‘ਅਥ ਖੋ, ਮਾਣਵਕਾ, ਅਮਚ੍ਚਾ ਪਾਰਿਸਜ੍ਜਾ ਕਣ੍ਹਂ ਇਸਿਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ‘ਸੋਤ੍ਥਿ, ਭਦ੍ਦਨ੍ਤੇ [ਭਦਨ੍ਤੇ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰)], ਹੋਤੁ ਰਞ੍ਞੋ; ਸੋਤ੍ਥਿ, ਭਦ੍ਦਨ੍ਤੇ, ਹੋਤੁ ਰਞ੍ਞੋ’ਤਿ। ‘ਸੋਤ੍ਥਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਰਞ੍ਞੋ, ਅਪਿ ਚ ਰਾਜਾ ਯਦਿ ਅਧੋ ਖੁਰਪ੍ਪਂ ਮੁਞ੍ਚਿਸ੍ਸਤਿ, ਯਾਵਤਾ ਰਞ੍ਞੋ ਵਿਜਿਤਂ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪਥਵੀ ਉਨ੍ਦ੍ਰਿਯਿਸ੍ਸਤੀ’ਤਿ। ‘ਸੋਤ੍ਥਿ, ਭਦ੍ਦਨ੍ਤੇ, ਹੋਤੁ ਰਞ੍ਞੋ, ਸੋਤ੍ਥਿ ਜਨਪਦਸ੍ਸਾ’ਤਿ। ‘ਸੋਤ੍ਥਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਰਞ੍ਞੋ, ਸੋਤ੍ਥਿ ਜਨਪਦਸ੍ਸ, ਅਪਿ ਚ ਰਾਜਾ ਯਦਿ ਉਦ੍ਧਂ ਖੁਰਪ੍ਪਂ ਮੁਞ੍ਚਿਸ੍ਸਤਿ, ਯਾਵਤਾ ਰਞ੍ਞੋ ਵਿਜਿਤਂ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਦੇਵੋ ਨ ਵਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤੀ’ਤਿ। ‘ਸੋਤ੍ਥਿ, ਭਦ੍ਦਨ੍ਤੇ, ਹੋਤੁ ਰਞ੍ਞੋ ਸੋਤ੍ਥਿ ਜਨਪਦਸ੍ਸ ਦੇਵੋ ਚ ਵਸ੍ਸਤੂ’ਤਿ। ‘ਸੋਤ੍ਥਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਸੋਤ੍ਥਿ ਜਨਪਦਸ੍ਸ ਦੇਵੋ ਚ ਵਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਪਿ ਚ ਰਾਜਾ ਜੇਟ੍ਠਕੁਮਾਰੇ ਖੁਰਪ੍ਪਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤੁ, ਸੋਤ੍ਥਿ ਕੁਮਾਰੋ ਪਲ੍ਲੋਮੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ, ਮਾਣਵਕਾ, ਅਮਚ੍ਚਾ ਓਕ੍ਕਾਕਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ‘ਓਕ੍ਕਾਕੋ ਜੇਟ੍ਠਕੁਮਾਰੇ ਖੁਰਪ੍ਪਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤੁ। ਸੋਤ੍ਥਿ ਕੁਮਾਰੋ ਪਲ੍ਲੋਮੋ

ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਰਾਜਾ ਓਕ੍ਕਾਕੋ ਜੇਟ੍ਠਕੁਮਾਰੇ ਖੁਰਪ੍ਪਂ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਸਿ, ਸੋਤ੍ਥਿ ਕੁਮਾਰੋ ਪਲ੍ਲੋਮੋ ਸਮਭਵਿ। ਅਥ ਖੋ ਤਸ੍ਸ ਰਾਜਾ ਓਕ੍ਕਾਕੋ ਭੀਤੋ ਸਂਵਿਗ੍ਗੋ ਲੋਮਹਟ੍ਠਜਾਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਣ੍ਡੇਨ ਤਜ੍ਜਿਤੋ ਮਦ੍ਦਰੂਪਿਂ ਧੀਤਰਂ ਅਦਾਸਿ। ਮਾ ਖੋ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਮਾਣਵਕਾ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਂ ਮਾਣਵਂ ਅਤਿਬਾਲ੍ਹਂ ਦਾਸਿਪੁਤ੍ਤਵਾਦੇਨ ਨਿਮ੍ਮਾਦੇਥ, ਉਲ਼ਾਰੋ ਸੋ ਕਣ੍ਹੋ ਇਸਿ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ।

ਖਤ੍ਤਿਯਸੇਟ੍ਠਭਾਵੋ

੨੭੫. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਂ ਮਾਣਵਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਇਧ ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਮਾਰੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕਞ੍ਞਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਾਸਂ ਕਪ੍ਪੇਯ੍ਯ, ਤੇਸਂ ਸਂਵਾਸਮਨ੍ਵਾਯ ਪੁਤ੍ਤੋ ਜਾਯੇਥ। ਯੋ ਸੋ ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਮਾਰੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕਞ੍ਞਾਯ ਪੁਤ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਅਪਿ ਨੁ ਸੋ ਲਭੇਥ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ ਆਸਨਂ ਵਾ ਉਦਕਂ ਵਾ''ਤਿ? ''ਲਭੇਥ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਅਪਿਨੁ ਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਭੋਜੇਯ੍ਯੁਂ ਸਦ੍ਧੇ ਵਾ ਥਾਲਿਪਾਕੇ ਵਾ ਯਞ੍ਞੇ ਵਾ ਪਾਹੁਨੇ ਵਾ''ਤਿ? ''ਭੋਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਅਪਿਨੁ ਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਮਨ੍ਤੇ ਵਾਚੇਯ੍ਯੁਂ ਵਾ ਨੋ ਵਾ''ਤਿ? ''ਵਾਚੇਯ੍ਯੁਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਅਪਿਨੁਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥੀਸੁ ਆਵਟਂ ਵਾ ਅਸ੍ਸ ਅਨਾਵਟਂ ਵਾ''ਤਿ? ''ਅਨਾਵਟਂ ਹਿਸ੍ਸ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਅਪਿਨੁ ਨਂ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਖਤ੍ਤਿਯਾਭਿਸੇਕੇਨ ਅਭਿਸਿਞ੍ਚੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ''? ''ਮਾਤਿਤੋ ਹਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਨੁਪਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ।

''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਇਧ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਮਾਰੋ ਖਤ੍ਤਿਯਕਞ੍ਞਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਾਸਂ ਕਪ੍ਪੇਯ੍ਯ, ਤੇਸਂ ਸਂਵਾਸਮਨ੍ਵਾਯ ਪੁਤ੍ਤੋ ਜਾਯੇਥ। ਯੋ ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਮਾਰੇਨ ਖਤ੍ਤਿਯਕਞ੍ਞਾਯ ਪੁਤ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਅਪਿਨੁ ਸੋ ਲਭੇਥ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ ਆਸਨਂ ਵਾ ਉਦਕਂ ਵਾ''ਤਿ? ''ਲਭੇਥ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਅਪਿਨੁ ਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਭੋਜੇਯ੍ਯੁਂ ਸਦ੍ਧੇ ਵਾ ਥਾਲਿਪਾਕੇ ਵਾ ਯਞ੍ਞੇ ਵਾ ਪਾਹੁਨੇ ਵਾ''ਤਿ? ''ਭੋਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਅਪਿਨੁ ਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਮਨ੍ਤੇ ਵਾਚੇਯ੍ਯੁਂ ਵਾ ਨੋ ਵਾ''ਤਿ? ''ਵਾਚੇਯ੍ਯੁਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਅਪਿਨੁਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥੀਸੁ ਆਵਟਂ ਵਾ ਅਸ੍ਸ ਅਨਾਵਟਂ ਵਾ''ਤਿ? ''ਅਨਾਵਟਂ ਹਿਸ੍ਸ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਅਪਿਨੁ ਨਂ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਖਤ੍ਤਿਯਾਭਿਸੇਕੇਨ ਅਭਿਸਿਞ੍ਚੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ''? ''ਪਿਤਿਤੋ ਹਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਨੁਪਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ।

੨੭੬. ''ਇਤਿ ਖੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਸੇਨ ਵਾ ਪੁਰਿਸਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਖਤ੍ਤਿਯਾਵ ਸੇਟ੍ਠਾ, ਹੀਨਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ। ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਇਧ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਪਕਰਣੇ ਖੁਰਮੁਣ੍ਡਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਭਸ੍ਸਪੁਟੇਨ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਰਟ੍ਠਾ ਵਾ ਨਗਰਾ ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਯ੍ਯੁਂ। ਅਪਿਨੁ ਸੋ ਲਭੇਥ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ ਆਸਨਂ ਵਾ ਉਦਕਂ ਵਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ'' । ''ਅਪਿਨੁ ਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਭੋਜੇਯ੍ਯੁਂ ਸਦ੍ਧੇ ਵਾ ਥਾਲਿਪਾਕੇ ਵਾ ਯਞ੍ਞੇ ਵਾ ਪਾਹੁਨੇ ਵਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਅਪਿਨੁ ਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਮਨ੍ਤੇ ਵਾਚੇਯ੍ਯੁਂ ਵਾ ਨੋ ਵਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਅਪਿਨੁਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥੀਸੁ ਆਵਟਂ ਵਾ ਅਸ੍ਸ ਅਨਾਵਟਂ ਵਾ''ਤਿ? ''ਆਵਟਂ ਹਿਸ੍ਸ, ਭੋ ਗੋਤਮ''।

''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਇਧ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਖਤ੍ਤਿਯਂ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਪਕਰਣੇ ਖੁਰਮੁਣ੍ਡਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਭਸ੍ਸਪੁਟੇਨ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਰਟ੍ਠਾ ਵਾ ਨਗਰਾ ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਯ੍ਯੁਂ। ਅਪਿਨੁ ਸੋ ਲਭੇਥ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ ਆਸਨਂ ਵਾ ਉਦਕਂ ਵਾ''ਤਿ? ''ਲਭੇਥ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਅਪਿਨੁ ਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਭੋਜੇਯ੍ਯੁਂ ਸਦ੍ਧੇ ਵਾ ਥਾਲਿਪਾਕੇ ਵਾ ਯਞ੍ਞੇ ਵਾ ਪਾਹੁਨੇ ਵਾ''ਤਿ? ''ਭੋਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਅਪਿਨੁ ਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਮਨ੍ਤੇ ਵਾਚੇਯ੍ਯੁਂ ਵਾ ਨੋ ਵਾ''ਤਿ? ''ਵਾਚੇਯ੍ਯੁਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਅਪਿਨੁਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥੀਸੁ ਆਵਟਂ ਵਾ ਅਸ੍ਸ ਅਨਾਵਟਂ ਵਾ''ਤਿ? ''ਅਨਾਵਟਂ ਹਿਸ੍ਸ, ਭੋ ਗੋਤਮ''।

੨੭੭. ''ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਖੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਪਰਮਨਿਹੀਨਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਯਦੇਵ ਨਂ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਖੁਰਮੁਣ੍ਡਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਭਸ੍ਸਪੁਟੇਨ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਰਟ੍ਠਾ ਵਾ ਨਗਰਾ ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਖੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਯਦਾ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਪਰਮਨਿਹੀਨਤਂ ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਾਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯਾਵ ਸੇਟ੍ਠਾ, ਹੀਨਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ। ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਪੇਸਾ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ [ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾਪਿ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ (ਕ॰), ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾਪਿ ਏਸੋ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ (ਪੀ॰)], ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੇਨ ਗਾਥਾ ਭਾਸਿਤਾ –

‘ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਜਨੇਤਸ੍ਮਿਂ,
ਯੇ ਗੋਤ੍ਤਪਟਿਸਾਰਿਨੋ।
ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ,
ਸੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਦੇਵਮਾਨੁਸੇ’ਤਿ॥

‘‘ਸਾ ਖੋ ਪਨੇਸਾ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਨਙ੍ਕੁਮਾਰੇਨ ਗਾਥਾ ਸੁਗੀਤਾ ਨੋ ਦੁਗ੍ਗੀਤਾ, ਸੁਭਾਸਿਤਾ ਨੋ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਾ, ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤਾ ਨੋ ਅਨਤ੍ਥਸਂਹਿਤਾ, ਅਨੁਮਤਾ ਮਯਾ। ਅਹਮ੍ਪਿ ਹਿ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ –

‘ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਜਨੇਤਸ੍ਮਿਂ,
ਯੇ ਗੋਤ੍ਤਪਟਿਸਾਰਿਨੋ।
ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ,
ਸੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਦੇਵਮਾਨੁਸੇ’ਤਿ॥

ਭਾਣਵਾਰੋ ਪਠਮੋ।

ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਕਥਾ

੨੭੮. ‘‘ਕਤਮਂ ਪਨ ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਚਰਣਂ, ਕਤਮਾ ਚ ਪਨ ਸਾ ਵਿਜ੍ਜਾ’’ਤਿ? ‘‘ਨ ਖੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਅਨੁਤ੍ਤਰਾਯ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਾਯ ਜਾਤਿਵਾਦੋ ਵਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਗੋਤ੍ਤਵਾਦੋ ਵਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਮਾਨਵਾਦੋ ਵਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ – ‘ਅਰਹਸਿ ਵਾ ਮਂ ਤ੍ਵਂ, ਨ ਵਾ ਮਂ ਤ੍ਵਂ ਅਰਹਸੀ’ਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਖੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਆਵਾਹੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਵਿਵਾਹੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਆਵਾਹਵਿਵਾਹੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਏਤ੍ਥੇਤਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਜਾਤਿਵਾਦੋ ਵਾ ਇਤਿਪਿ ਗੋਤ੍ਤਵਾਦੋ ਵਾ ਇਤਿਪਿ ਮਾਨਵਾਦੋ ਵਾ ਇਤਿਪਿ – ‘ਅਰਹਸਿ ਵਾ ਮਂ ਤ੍ਵਂ, ਨ ਵਾ ਮਂ ਤ੍ਵਂ ਅਰਹਸੀ’ਤਿ। ਯੇ ਹਿ ਕੇਚਿ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ ਜਾਤਿਵਾਦਵਿਨਿਬਦ੍ਧਾ ਵਾ ਗੋਤ੍ਤਵਾਦਵਿਨਿਬਦ੍ਧਾ ਵਾ ਮਾਨਵਾਦਵਿਨਿਬਦ੍ਧਾ ਵਾ ਆਵਾਹਵਿਵਾਹਵਿਨਿਬਦ੍ਧਾ ਵਾ, ਆਰਕਾ ਤੇ ਅਨੁਤ੍ਤਰਾਯ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਾਯ। ਪਹਾਯ ਖੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਜਾਤਿਵਾਦਵਿਨਿਬਦ੍ਧਞ੍ਚ ਗੋਤ੍ਤਵਾਦਵਿਨਿਬਦ੍ਧਞ੍ਚ ਮਾਨਵਾਦਵਿਨਿਬਦ੍ਧਞ੍ਚ ਆਵਾਹਵਿਵਾਹਵਿਨਿਬਦ੍ਧਞ੍ਚ ਅਨੁਤ੍ਤਰਾਯ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾ ਹੋਤੀ’’ਤਿ।

੨੭੯. ‘‘ਕਤਮਂ ਪਨ ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਚਰਣਂ, ਕਤਮਾ ਚ ਸਾ ਵਿਜ੍ਜਾ’’ਤਿ? ‘‘ਇਧ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਤਥਾਗਤੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਗਤੋ ਲੋਕਵਿਦੂ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ। ਸੋ ਇਮਂ ਲੋਕਂ ਸਦੇਵਕਂ ਸਮਾਰਕਂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕਂ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਂ ਪਜਂ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਂ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਤਿ। ਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਂ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣਂ ਸਾਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਕਾਸੇਤਿ। ਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਾਤਿ ਗਹਪਤਿ ਵਾ ਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਕੁਲੇ ਪਚ੍ਚਾਜਾਤੋ। ਸੋ ਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤੇ ਸਦ੍ਧਂ ਪਟਿਲਭਤਿ। ਸੋ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਾਪਟਿਲਾਭੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤਿ...ਪੇ॰... (ਯਥਾ ੧੯੧ ਆਦਯੋ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦਾ, ਏਵਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ)।...

‘‘ਸੋ ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹਿ, ਵਿਵਿਚ੍ਚ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ, ਸਵਿਤਕ੍ਕਂ ਸਵਿਚਾਰਂ ਵਿਵੇਕਜਂ ਪੀਤਿਸੁਖਂ ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ...ਪੇ॰... ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਚਰਣਸ੍ਮਿਂ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨੰ ਵੂਪਸਮਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਸਮ੍ਪਸਾਦਨੰ ਚੇਤਸੋ ਏਕੋਦਿਭਾਵੰ ਅਵਿਤਕ੍ਕੰ ਅਵਿਚਾਰੰ ਸਮਾਧਿਜੰ ਪੀਤਿਸੁਖੰ ਦੁਤਿਯੰ ਝਾਨੰ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ...ਪੇ॰... ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਚਰਣਸ੍ਮਿੰ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪੀਤਿਯਾ ਚ ਵਿਰਾਗਾ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਚ ਵਿਹਰਤਿ ਸਤੋ ਚ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ, ਸੁਖਞ੍ਚ ਕਾਯੇਨ ਪਟਿਸੰਵੇਦੇਤਿ, ਯੰ ਤੰ ਅਰਿਯਾ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ – ‘‘ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਸਤਿਮਾ ਸੁਖਵਿਹਾਰੀ’ਤਿ, ਤਤਿਯੰ ਝਾਨੰ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ... ਪੇ॰... ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਚਰਣਸ੍ਮਿੰ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੁਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾ, ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਸੋਮਨਸ੍ਸਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨੰ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖੰ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਤਿਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿੰ ਚਤੁਤ੍ਥੰ ਝਾਨੰ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ...ਪੇ॰... ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਚਰਣਸ੍ਮਿੰ। ਇਦੰ ਖੋ ਤੰ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਚਰਣੰ।

‘‘ਸੋ ਏਵੰ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਾਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ...ਪੇ॰... ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਵਿਜ੍ਜਾਯ...ਪੇ॰... ਨਾਪਰੰ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਵਿਜ੍ਜਾਯ। ਅਯੰ ਖੋ ਸਾ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਵਿਜ੍ਜਾ।

‘‘ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਭਿਕ੍ਖੁ ‘ਵਿਜ੍ਜਾਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ’ ਇਤਿਪਿ, ‘ਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ’ ਇਤਿਪਿ, ‘ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ’ ਇਤਿਪਿ। ਇਮਾਯ ਚ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ ਵਿਜ੍ਜਾਸਮ੍ਪਦਾਯ ਚਰਣਸਮ੍ਪਦਾਯ ਚ ਅਞ੍ਞਾ ਵਿਜ੍ਜਾਸਮ੍ਪਦਾ ਚ ਚਰਣਸਮ੍ਪਦਾ ਚ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਾ ਵਾ ਪਣੀਤਤਰਾ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ।

ਚਤੁਅਪਾਯਮੁਖੰ

੨੮੦. ‘‘ਇਮਾਯ ਖੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਅਨੁਤ੍ਤਰਾਯ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਾਯ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਪਾਯਮੁਖਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤਿ। ਕਤਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ? ਇਧ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਇਮਞ੍ਞੇਵ ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦੰ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਮਾਨੋ ਖਾਰਿਵਿਧਮਾਦਾਯ [ਖਾਰਿਵਿਵਿਧਮਾਦਾਯ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਅਰਞ੍ਞਾਯਤਨੰ ਅਜ੍ਝੋਗਾਹਤਿ – ‘ਪਵਤ੍ਤਫਲਭੋਜਨੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ। ਸੋ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸੇਵ ਪਰਿਚਾਰਕੋ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਇਮਾਯ ਖੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਅਨੁਤ੍ਤਰਾਯ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਾਯ ਇਦੰ ਪਠਮੰ ਅਪਾਯਮੁਖੰ ਭਵਤਿ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਇਮਞ੍ਚੇਵ ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦੰ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਮਾਨੋ ਪਵਤ੍ਤਫਲਭੋਜਨਤਞ੍ਚ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਮਾਨੋ ਕੁਦਾਲਪਿਟਕੰ [ਕੁਦ੍ਦਾਲਪਿਟਕੰ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਆਦਾਯ ਅਰਞ੍ਞਵਨੰ ਅਜ੍ਝੋਗਾਹਤਿ – ‘ਕਨ੍ਦਮੂਲਫਲਭੋਜਨੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ। ਸੋ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸੇਵ ਪਰਿਚਾਰਕੋ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਇਮਾਯ ਖੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਅਨੁਤ੍ਤਰਾਯ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਾਯ ਇਦੰ ਦੁਤਿਯੰ ਅਪਾਯਮੁਖੰ ਭਵਤਿ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਇਮਞ੍ਚੇਵ ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦੰ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਮਾਨੋ ਪਵਤ੍ਤਫਲਭੋਜਨਤਞ੍ਚ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਮਾਨੋ ਕਨ੍ਦਮੂਲਫਲਭੋਜਨਤਞ੍ਚ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਮਾਨੋ ਗਾਮਸਾਮਨ੍ਤੰ ਵਾ ਨਿਗਮਸਾਮਨ੍ਤੰ ਵਾ ਅਗ੍ਯਾਗਾਰੰ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿੰ ਪਰਿਚਰਨ੍ਤੋ ਅਚ੍ਛਤਿ। ਸੋ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸੇਵ ਪਰਿਚਾਰਕੋ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਇਮਾਯ ਖੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਅਨੁਤ੍ਤਰਾਯ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਾਯ ਇਦੰ ਤਤਿਯੰ ਅਪਾਯਮੁਖੰ ਭਵਤਿ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਇਮੰ ਚੇਵ ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦੰ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਮਾਨੋ ਪਵਤ੍ਤਫਲਭੋਜਨਤਞ੍ਚ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਮਾਨੋ ਕਨ੍ਦਮੂਲਫਲਭੋਜਨਤਞ੍ਚ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਮਾਨੋ ਅਗ੍ਗਿਪਾਰਿਚਰਿਯਞ੍ਚ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਮਾਨੋ

ਚਾਤੁਮਹਾਪਥੇ ਚਤੁਦ੍वਾਰਂ ਅਗਾਰਂ ਕਰਿਤ੍वਾ ਅਚ੍ਛਤਿ – ‘ਯੋ ਇਮਾਹਿ ਚਤੂਹਿ ਦਿਸਾਹਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ ਸਮਣੋ वਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ वਾ, ਤਮਹਂ ਯਥਾਸਤ੍ਤਿ ਯਥਾਬਲਂ ਪਟਿਪੂਜੇਸ੍ਸਾਮੀ’ਤਿ। ਸੋ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁ वਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸੇव ਪਰਿਚਾਰਕੋ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਇਮਾਯ ਖੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਅਨੁਤ੍ਤਰਾਯ वਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਾਯ ਇਦਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਅਪਾਯਮੁਖਂ ਭवਤਿ। ਇਮਾਯ ਖੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਅਨੁਤ੍ਤਰਾਯ वਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਾਯ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਪਾਯਮੁਖਾਨਿ ਭवਨ੍ਤਿ।

੨੮੧. ‘‘ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਅਪਿਨੁ ਤ੍वਂ ਇਮਾਯ ਅਨੁਤ੍ਤਰਾਯ वਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਸਿ ਸਾਚਰਿਯਕੋ’’ਤਿ? ‘‘ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ’’। ‘ਕੋਚਾਹਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸਾਚਰਿਯਕੋ, ਕਾ ਚ ਅਨੁਤ੍ਤਰਾ वਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਾ? ਆਰਕਾਹਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਨੁਤ੍ਤਰਾਯ वਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸਾਚਰਿਯਕੋ’’ਤਿ।

‘‘ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਅਪਿਨੁ ਤ੍वਂ ਇਮਞ੍ਞੇव ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ वਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਂ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਮਾਨੋ ਖਾਰਿवਿਧਮਾਦਾਯ ਅਰਞ੍ਞवਨਮਜ੍ਝੋਗਾਹਸਿ ਸਾਚਰਿਯਕੋ – ‘ਪवਤ੍ਤਫਲਭੋਜਨੋ ਭवਿਸ੍ਸਾਮੀ’’’ਤਿ? ‘‘ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ’’।

‘‘ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਅਪਿਨੁ ਤ੍वਂ ਇਮਞ੍ਞੇव ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ वਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਂ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਮਾਨੋ ਪवਤ੍ਤਫਲਭੋਜਨਤਞ੍ਞ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਮਾਨੋ ਕੁਦਾਲਪਿਟਕਂ ਆਦਾਯ ਅਰਞ੍ਞवਨਮਜ੍ਝੋਗਾਹਸਿ ਸਾਚਰਿਯਕੋ – ‘ਕਨ੍ਦਮੂਲਫਲਭੋਜਨੋ ਭवਿਸ੍ਸਾਮੀ’’’ਤਿ? ‘‘ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ’’।

‘‘ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਅਪਿਨੁ ਤ੍वਂ ਇਮਞ੍ਞੇव ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ वਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਂ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਮਾਨੋ ਪवਤ੍ਤਫਲਭੋਜਨਤਞ੍ਞ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਮਾਨੋ ਕਨ੍ਦਮੂਲਫਲਭੋਜਨਤਞ੍ਞ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਮਾਨੋ ਗਾਮਸਾਮਨ੍ਤਂ वਾ ਨਿਗਮਸਾਮਨ੍ਤਂ वਾ ਅਗ੍ਯਾਗਾਰਂ ਕਰਿਤ੍वਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਪਰਿਚਰਨ੍ਤੋ ਅਚ੍ਛਸਿ ਸਾਚਰਿਯਕੋ’’ਤਿ? ‘‘ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ’’।

‘‘ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਅਪਿਨੁ ਤ੍वਂ ਇਮਞ੍ਞੇव ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ वਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਂ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਮਾਨੋ ਪवਤ੍ਤਫਲਭੋਜਨਤਞ੍ਞ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਮਾਨੋ ਕਨ੍ਦਮੂਲਫਲਭੋਜਨਤਞ੍ਞ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਮਾਨੋ ਅਗ੍ਗਿਪਾਰਿਚਰਿਯਞ੍ਞ ਅਨਭਿਸਮ੍ਭੁਣਮਾਨੋ ਚਾਤੁਮਹਾਪਥੇ ਚਤੁਦ੍वਾਰਂ ਅਗਾਰਂ ਕਰਿਤ੍वਾ ਅਚ੍ਛਸਿ ਸਾਚਰਿਯਕੋ – ‘ਯੋ ਇਮਾਹਿ ਚਤੂਹਿ ਦਿਸਾਹਿ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ ਸਮਣੋ वਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ वਾ, ਤਂ ਮਯਂ ਯਥਾਸਤ੍ਤਿ ਯਥਾਬਲਂ ਪਟਿਪੂਜੇਸ੍ਸਾਮਾ’’’ਤਿ? ‘‘ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ’’।

੨੮੨. ‘‘ਇਤਿ ਖੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਇਮਾਯ ਚੇव ਤ੍वਂ ਅਨੁਤ੍ਤਰਾਯ वਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਾਯ ਪਰਿਹੀਨੋ ਸਾਚਰਿਯਕੋ। ਯੇ ਚਿਮੇ ਅਨੁਤ੍ਤਰਾਯ वਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਾਯ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਪਾਯਮੁਖਾਨਿ ਭवਨ੍ਤਿ , ਤਤੋ ਚ ਤ੍वਂ ਪਰਿਹੀਨੋ ਸਾਚਰਿਯਕੋ। ਭਾਸਿਤਾ ਖੋ ਪਨ ਤੇ ਏਸਾ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਆਚਰਿਯੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਨਾ वਾਚਾ – ‘ਕੇ ਚ ਮੁਣ੍ਡਕਾ ਸਮਣਕਾ ਇਬ੍ਭਾ ਕਣ੍ਹਾ ਬਨ੍ਧੁਪਾਦਾਪਚ੍ਚਾ, ਕਾ ਚ ਤੇवਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਸਾਕਚ੍ਛਾ’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਆਪਾਯਿਕੋਪਿ ਅਪਰਿਪੂਰਮਾਨੋ। ਪਸ੍ਸ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਯਾव ਅਪਰਦ੍ਧਞ੍ਚ ਤੇ ਇਦਂ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਸ੍ਸ।

ਪੁਬ੍ਬਕਇਸਿਭਾवਾਨੁਯੋਗੋ

੨੮੩. ‘‘ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਖੋ ਪਨ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਪਸੇਨਦਿਸ੍ਸ ਕੋਸਲਸ੍ਸ ਦਤ੍ਤਿਕਂ ਭੁਞ੍ਜਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾवਮ੍ਪਿ ਨ ਦਦਾਤਿ। ਯਦਾਪਿ ਤੇਨ ਮਨ੍ਤੇਤਿ, ਤਿਰੋਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤੇਨ ਮਨ੍ਤੇਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਧਮ੍ਮਿਕਂ ਪਯਾਤਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਕਥਂ ਤਸ੍ਸ ਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਸਮ੍ਮੁਖੀਭਾवਮ੍ਪਿ ਨ ਦਦੇਯ੍ਯ। ਪਸ੍ਸ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਯਾव ਅਪਰਦ੍ਧਞ੍ਚ ਤੇ ਇਦਂ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਸ੍ਸ।

੨੮੪. ‘‘ਤं ਕਿं ਮਞ੍ਞਸਿ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਇਧ ਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਹਤ੍ਥਿਗੀਵਾਯ ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਸ੍ਸਪਿਟ੍ਠੇ ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਰਥੂਪਤ੍ਥਰੇ ਵਾ ਠਿਤੋ ਉਗ੍ਗੇਹਿ ਵਾ ਰਾਜਞ੍ਞੇਹਿ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਮਨ੍ਤਨं ਮਨ੍ਤੇਯ੍ਯ। ਸੋ ਤਮ੍ਹਾ ਪਦੇਸਾ ਅਪਕ੍ਕਮ੍ਮ ਏਕਮਨ੍ਤं ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ। ਅਥ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਸੁਦ੍ਦੋ ਵਾ ਸੁਦ੍ਦਦਾਸੋ ਵਾ, ਤਸ੍ਮਿं ਪਦੇਸੇ ਠਿਤੋ ਤਦੇਵ ਮਨ੍ਤਨं ਮਨ੍ਤੇਯ੍ਯ – ‘ਏਵਮ੍ਪਿ ਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਆਹ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਆਹਾ’ਤਿ। ਅਪਿਨੁ ਸੋ ਰਾਜਭਣਿਤं ਵਾ ਭਣਤਿ ਰਾਜਮਨ੍ਤਨं ਵਾ ਮਨ੍ਤੇਤਿ? ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸੋ ਅਸ੍ਸ ਰਾਜਾ ਵਾ ਰਾਜਮਤ੍ਤੋ ਵਾ’’ਤਿ? ‘‘ਨੋ ਹਿਦं, ਭੋ ਗੋਤਮ’’।

੨੮੫. ‘‘ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਤ੍ਵं, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਯੇ ਤੇ ਅਹੇਸੁं ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨं ਪੁਬ੍ਬਕਾ ਇਸਯੋ ਮਨ੍ਤਾਨं ਕਤ੍ਤਾਰੋ ਮਨ੍ਤਾਨं ਪਵਤ੍ਤਾਰੋ, ਯੇਸਮਿਦं ਏਤਰਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੋਰਾਣं ਮਨ੍ਤਪਦं ਗੀਤं ਪਵੁਤ੍ਤं ਸਮਿਹਿਤं, ਤਦਨੁਗਾਯਨ੍ਤਿ ਤਦਨੁਭਾਸਨ੍ਤਿ ਭਾਸਿਤਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤਿ ਵਾਚਿਤਮਨੁਵਾਚੇਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦं – ਅਟ੍ਠਕੋ ਵਾਮਕੋ ਵਾਮਦੇਵੋ ਵੇਸ੍ਸਾਮਿਤ੍ਤੋ ਯਮਤਗ੍ਗਿ [ਯਮਦਗ੍ਗਿ (ਕ॰)] ਅਙ੍ਗੀਰਸੋ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗੁ – ‘ਤ੍ਯਾਹं ਮਨ੍ਤੇ ਅਧਿਯਾਮਿ ਸਾਚਰਿਯਕੋ’ਤਿ, ਤਾਵਤਾ ਤ੍ਵं ਭਵਿਸ੍ਸਸਿ ਇਸਿ ਵਾ ਇਸਿਤ੍ਤਾਯ ਵਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋਤਿ ਨੇਤं ਠਾਨं ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

੨੮੬. ‘‘ਤं ਕਿं ਮਞ੍ਞਸਿ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ ਸੁਤं ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨं ਵੁਦ੍ਧਾਨं ਮਹਲ੍ਲਕਾਨं ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯਾਨं ਭਾਸਮਾਨਾਨं – ਯੇ ਤੇ ਅਹੇਸੁं ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨं ਪੁਬ੍ਬਕਾ ਇਸਯੋ ਮਨ੍ਤਾਨं ਕਤ੍ਤਾਰੋ ਮਨ੍ਤਾਨं ਪਵਤ੍ਤਾਰੋ, ਯੇਸਮਿਦं ਏਤਰਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੋਰਾਣं ਮਨ੍ਤਪਦं ਗੀਤं ਪਵੁਤ੍ਤं ਸਮਿਹਿਤं, ਤਦਨੁਗਾਯਨ੍ਤਿ ਤਦਨੁਭਾਸਨ੍ਤਿ ਭਾਸਿਤਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤਿ ਵਾਚਿਤਮਨੁਵਾਚੇਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦं – ਅਟ੍ਠਕੋ ਵਾਮਕੋ ਵਾਮਦੇਵੋ ਵੇਸ੍ਸਾਮਿਤ੍ਤੋ ਯਮਤਗ੍ਗਿ ਅਙ੍ਗੀਰਸੋ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗੁ, ਏਵं ਸੁ ਤੇ ਸੁਨ੍ਹਾਤਾ ਸੁਵਿਲਿਤ੍ਤਾ ਕਪ੍ਪਿਤਕੇਸਮਸ੍ਸੂ ਆਮੁਕ੍ਕਮਣਿਕੁਣ੍ਡਲਾਭਰਣਾ [ਆਮੁਤ੍ਤਮਾਲਾਭਰਣਾ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਓਦਾਤਵਤ੍ਥਵਸਨਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਮਗੁਣੇਹਿ ਸਮਪ੍ਪਿਤਾ ਸਮਙ੍ਗੀਭੂਤਾ ਪਰਿਚਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਤ੍ਵं ਏਤਰਹਿ ਸਾਚਰਿਯਕੋ’’ਤਿ? ‘‘ਨੋ ਹਿਦं, ਭੋ ਗੋਤਮ’’।

‘‘…ਪੇ॰… ਏਵं ਸੁ ਤੇ ਸਾਲੀਨं ਓਦਨं ਸੁਚਿਮंਸੂਪਸੇਚਨं ਵਿਚਿਤਕਾਲ਼ਕं ਅਨੇਕਸੂਪं ਅਨੇਕਬ੍ਯਞ੍ਜਨं ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਤ੍ਵं ਏਤਰਹਿ ਸਾਚਰਿਯਕੋ’’ਤਿ ? ‘‘ਨੋ ਹਿਦं, ਭੋ ਗੋਤਮ’’।

‘‘…ਪੇ॰… ਏਵं ਸੁ ਤੇ ਵੇਠਕਨਤਪਸ੍ਸਾਹਿ ਨਾਰੀਹਿ ਪਰਿਚਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਤ੍ਵं ਏਤਰਹਿ ਸਾਚਰਿਯਕੋ’’ਤਿ? ‘‘ਨੋ ਹਿਦं, ਭੋ ਗੋਤਮ’’।

‘‘…ਪੇ॰… ਏਵं ਸੁ ਤੇ ਕੁਤ੍ਤਵਾਲੇਹਿ ਵਲ਼ਵਾਰਥੇਹਿ ਦੀਘਾਹਿ ਪਤੋਦਲਟ੍ਠੀਹਿ ਵਾਹਨੇ ਵਿਤੁਦੇਨ੍ਤਾ ਵਿਪਰਿਯਾਯਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਤ੍ਵं ਏਤਰਹਿ ਸਾਚਰਿਯਕੋ’’ਤਿ? ‘‘ਨੋ ਹਿਦं, ਭੋ ਗੋਤਮ’’।

‘‘…ਪੇ॰… ਏਵं ਸੁ ਤੇ ਉਕ੍ਕਿਣ੍ਣਪਰਿਖਾਸੁ ਓਕ੍ਖਿਤ੍ਤਪਲਿਘਾਸੁ ਨਗਰੂਪਕਾਰਿਕਾਸੁ ਦੀਘਾਸਿਵੁਧੇਹਿ [ਦੀਘਾਸਿਬਦ੍ਧੇਹਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਪੁਰਿਸੇਹਿ ਰਕ੍ਖਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਤ੍ਵं ਏਤਰਹਿ ਸਾਚਰਿਯਕੋ’’ਤਿ? ‘‘ਨੋ ਹਿਦं, ਭੋ ਗੋਤਮ’’।

‘‘ਇਤਿ ਖੋ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਨੇਵ ਤ੍ਵं ਇਸਿ ਨ ਇਸਿਤ੍ਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਸਾਚਰਿਯਕੋ। ਯਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਮਯਿ ਕङ੍ਖਾ ਵਾ ਵਿਮਤਿ ਵਾ ਸੋ ਮं ਪਞ੍ਹੇਨ, ਅਹं ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨ ਸੋਧਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ।

ਦ੍ਵੇਲਕ੍ਖਣਾਦਸ੍ਸਨं

੨੮੭. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਵਿਹਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਚङ੍ਕਮं ਅਬ੍ਭੁਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋਪਿ ਮਾਣਵੋ ਵਿਹਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਚङ੍ਕਮं ਅਬ੍ਭੁਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਭਗਵਨ੍ਤं ਚङ੍ਕਮਨ੍ਤं ਅਨੁਚङ੍ਕਮਮਾਨੋ ਭਗਵਤੋ ਕਾਯੇ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿंਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾਨਿ

ਸਮਨ੍ਨੇਸਿ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਭਗਵਤੋ ਕਾਯੇ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ । ਦ੍ਵੀਸੁ ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਕਙ੍ਖਤਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਤਿ ਨਾਧਿਮੁਚ੍ਚਤਿ ਨ ਸਮ੍ਪਸੀਦਤਿ – ਕੋਸੋਹਿਤੇ ਚ ਵਤ੍ਥਗੁਯ੍ਹੇ ਪਹੂਤਜਿਵ੍ਹਤਾਯ ਚ।

੨੮੮. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਤੋ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਪਸ੍ਸਤਿ ਖੋ ਮੇ ਅਯਂ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ। ਦ੍ਵੀਸੁ ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਕਙ੍ਖਤਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਤਿ ਨਾਧਿਮੁਚ੍ਚਤਿ ਨ ਸਮ੍ਪਸੀਦਤਿ – ਕੋਸੋਹਿਤੇ ਚ ਵਤ੍ਥਗੁਯ੍ਹੇ ਪਹੂਤਜਿਵ੍ਹਤਾਯ ਚਾ’’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਤਥਾਰੂਪਂ ਇਦ੍ਧਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰਂ ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਸਿ ਯਥਾ ਅਦ੍ਦਸ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਭਗਵਤੋ ਕੋਸੋਹਿਤਂ ਵਤ੍ਥਗੁਯ੍ਹਂ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਜਿਵ੍ਹਂ ਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਉਭੋਪਿ ਕਣ੍ਣਸੋਤਾਨਿ ਅਨੁਮਸਿ ਪਟਿਮਸਿ, ਉਭੋਪਿ ਨਾਸਿਕਸੋਤਾਨਿ ਅਨੁਮਸਿ ਪਟਿਮਸਿ, ਕੇਵਲਮ੍ਪਿ ਨਲਾਟਮਣ੍ਡਲਂ ਜਿਵ੍ਹਾਯ ਛਾਦੇਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਸ੍ਸ ਮਾਣਵਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਖੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੇਹਿ, ਨੋ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣੇਹੀ’’ਤਿ। ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਹਨ੍ਦ ਚ ਦਾਨਿ ਮਯਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਗਚ੍ਛਾਮ, ਬਹੁਕਿਚ੍ਚਾ ਮਯਂ ਬਹੁਕਰਣੀਯਾ’’ਤਿ । ‘‘ਯਸ੍ਸਦਾਨਿ ਤ੍ਵਂ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਸੀ’’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਵਲ਼ਵਾਰਥਮਾਰੁਯ੍ਹ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

੨੮੯. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਮਹਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਕੇ ਆਰਾਮੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਂਯੇਵ ਮਾਣਵਂ ਪਟਿਮਾਨੇਨ੍ਤੋ। ਅਥ ਖੋ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਯੇਨ ਸਕੋ ਆਰਾਮੋ ਤੇਨ ਪਾਯਾਸਿ। ਯਾਵਤਿਕਾ ਯਾਨਸ੍ਸ ਭੂਮਿ, ਯਾਨੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਾਨਾ ਪਚ੍ਚੋਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਿਕੋਵ ਯੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ।

੨੯੦. ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਖੋ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਂ ਮਾਣਵਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਕਚ੍ਚਿ, ਤਾਤ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਅਦ੍ਦਸ ਤਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਅਦ੍ਦਸਾਮ ਖੋ ਮਯਂ, ਭੋ, ਤਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਕਚ੍ਚਿ, ਤਾਤ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਤਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਤਥਾ ਸਨ੍ਤਂਯੇਵ ਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ ਨੋ ਅਞ੍ਞਥਾ; ਕਚ੍ਚਿ ਪਨ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਤਾਦਿਸੋ ਨੋ ਅਞ੍ਞਾਦਿਸੋ’’ਤਿ ? ‘‘ਤਥਾ ਸਨ੍ਤਂਯੇਵ, ਭੋ, ਤਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ ਨੋ ਅਞ੍ਞਥਾ, ਤਾਦਿਸੋਵ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਨੋ ਅਞ੍ਞਾਦਿਸੋ। ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਚ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੇਹਿ ਨੋ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣੇਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਅਹੁ ਪਨ ਤੇ, ਤਾਤ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਸਮਣੇਨ ਗੋਤਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕੋਚਿਦੇਵ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੋ’’ਤਿ? ‘‘ਅਹੁ ਖੋ ਮੇ, ਭੋ, ਸਮਣੇਨ ਗੋਤਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕੋਚਿਦੇਵ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੋ’’ਤਿ। ‘‘ਯਥਾ ਕਥਂ ਪਨ ਤੇ, ਤਾਤ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਅਹੁ ਸਮਣੇਨ ਗੋਤਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕੋਚਿਦੇਵ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੋ’’ਤਿ? ਅਥ ਖੋ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਯਾਵਤਕੋ [ਯਾਵਤਿਕੋ (ਕ॰ ਪੀ॰)] ਅਹੋਸਿ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੋ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ।

੨੯੧. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਂ ਮਾਣਵਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਹੋ ਵਤ ਰੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਣ੍ਡਿਤਕ [ਪਣ੍ਡਿਤਕਾ], ਅਹੋ ਵਤ ਰੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਕ [ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਕਾ], ਅਹੋ ਵਤ ਰੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਤੇਵਿਜ੍ਜਕ [ਤੇਵਿਜ੍ਜਕਾ], ਏਵਰੂਪੇਨ ਕਿਰ, ਭੋ, ਪੁਰਿਸੋ ਅਤ੍ਥਚਰਕੇਨ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਅਪਾਯਂ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਵਿਨਿਪਾਤਂ ਨਿਰਯਂ ਉਪਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਯਦੇਵ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠ, ਤਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਏਵਂ ਆਸਜ੍ਜ ਆਸਜ੍ਜ ਅਵਚਾਸਿ, ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਅਮ੍ਹੇਪਿ ਏਵਂ ਉਪਨੇਯ੍ਯ ਉਪਨੇਯ੍ਯ ਅਵਚ। ਅਹੋ ਵਤ ਰੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਣ੍ਡਿਤਕ, ਅਹੋ ਵਤ ਰੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਕ, ਅਹੋ ਵਤ ਰੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਤੇਵਿਜ੍ਜਕ, ਏਵਰੂਪੇਨ ਕਿਰ, ਭੋ, ਪੁਰਿਸੋ ਅਤ੍ਥਚਰਕੇਨ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਅਪਾਯਂ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਵਿਨਿਪਾਤਂ ਨਿਰਯਂ ਉਪਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ, ਕੁਪਿਤੋ [ਸੋ ਕੁਪਿਤੋ (ਪੀ॰)] ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਂ ਮਾਣਵਂ ਪਦਸਾਯੇਵ ਪਵਤ੍ਤੇਸਿ। ਇਚ੍ਛਤਿ ਚ ਤਾਵਦੇਵ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ।

ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਬੁਦ੍ਧੁਪਸਙ੍ਕਮਨਂ

੨੯੨. ਅਥ ਖੋ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ‘‘ਅਤਿਵਿਕਾਲੋ ਖੋ, ਭੋ, ਅਜ੍ਜ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ। ਸ੍ਵੇਦਾਨਿ [ਦਾਨਿ ਸ੍ਵੇ (ਸੀ॰ ਕ॰)] ਭਵਂ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਅਥ

ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਸਕੇ ਨਿਵੇਸਨੇ ਪਣੀਤੰ ਖਾਦਨੀਯੰ ਭੋਜਨੀਯੰ ਪਟਿਯਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਨੇ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕਾਸੁ ਧਾਰਿਯਮਾਨਾਸੁ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਾਯ ਨਿਯਜਾਸਿ, ਯੇਨ ਇਚ੍ਛਾਨਙ੍ਗਲਵਨਸਣ੍ਡੋ ਤੇਨ ਪਾਯਾਸਿ। ਯਾਵਤਿਕਾ ਯਾਨਸ੍ਸ ਭੂਮਿ ਯਾਨੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਯਾਨਾ ਪਚ੍ਚੋਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਿਕੋਵ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮ੍ਮੋਦਿ, ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯੰ ਕਥੰ ਸਾਰਣੀਯੰ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ।

੨੯੩. ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਆਗਮਾ ਨੁ ਖੋ ਇਧ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ’’ਤਿ? ‘‘ਆਗਮਾ ਖੋ ਤੇ [ਤੇਧ (ਸ੍ਯਾ॰), ਤੇ ਇਧ (ਪੀ॰)], ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਅਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ’’ਤਿ। ‘‘ਅਹੁ ਪਨ ਤੇ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੇਨ ਮਾਣਵੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕੋਚਿਦੇਵ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੋ’’ਤਿ? ‘‘ਅਹੁ ਖੋ ਮੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੇਨ ਮਾਣਵੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕੋਚਿਦੇਵ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੋ’’ਤਿ। ‘‘ਯਥਾਕਥੰ ਪਨ ਤੇ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਹੁ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੇਨ ਮਾਣਵੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕੋਚਿਦੇਵ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੋ’’ਤਿ? ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਯਾਵਤਕੋ ਅਹੋਸਿ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੇਨ ਮਾਣਵੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੋ, ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਬਾਲੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ, ਖਮਤੁ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਸ੍ਸ ਮਾਣਵਸ੍ਸਾ’’ਤਿ। ‘‘ਸੁਖੀ ਹੋਤੁ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਅਮ੍ਬਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ’’ਤਿ।

੨੯੪. ਅਥ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਭਗਵਤੋ ਕਾਯੇ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਸਮਨ੍ਨੇਸਿ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਭਗਵਤੋ ਕਾਯੇ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ। ਦ੍ਵੀਸੁ ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਕਙ੍ਖਤਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਤਿ ਨਾਧਿਮੁਚ੍ਚਤਿ ਨ ਸਮ੍ਪਸੀਦਤਿ – ਕੋਸੋਹਿਤੇ ਚ ਵਤ੍ਥਗੁਯ੍ਹੇ ਪਹੂਤਜਿਵ੍ਹਤਾਯ ਚ।

੨੯੫. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਤੋ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਪਸ੍ਸਤਿ ਖੋ ਮੇ ਅਯੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣਾਨਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ। ਦ੍ਵੀਸੁ ਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਕਙ੍ਖਤਿ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਤਿ ਨਾਧਿਮੁਚ੍ਚਤਿ ਨ ਸਮ੍ਪਸੀਦਤਿ – ਕੋਸੋਹਿਤੇ ਚ ਵਤ੍ਥਗੁਯ੍ਹੇ, ਪਹੂਤਜਿਵ੍ਹਤਾਯ ਚਾ’’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਤਥਾਰੂਪੰ ਇਦ੍ਧਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰੰ ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਸਿ ਯਥਾ ਅਦ੍ਦਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਭਗਵਤੋ ਕੋਸੋਹਿਤੰ ਵਤ੍ਥਗੁਯ੍ਹੰ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਜਿਵ੍ਹੰ ਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਉਭੋਪਿ ਕਣ੍ਣਸੋਤਾਨਿ ਅਨੁਮਸਿ ਪਟਿਮਸਿ, ਉਭੋਪਿ ਨਾਸਿਕਸੋਤਾਨਿ ਅਨੁਮਸਿ ਪਟਿਮਸਿ, ਕੇਵਲਮ੍ਪਿ ਨਲਾਟਮਣ੍ਡਲੰ ਜਿਵ੍ਹਾਯ ਛਾਦੇਸਿ।

੨੯੬. ਅਥ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਖੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੇਹਿ ਨੋ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣੇਹੀ’’ਤਿ। ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਧਿਵਾਸੇਤੁ ਮੇ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ ਅਜ੍ਜਤਨਾਯ ਭਤ੍ਤੰ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨਾ’’ਤਿ। ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ ਭਗਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨ।

੨੯੭. ਅਥ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਵਾਸਨੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੰ ਆਰੋਚੇਸਿ – ‘‘ਕਾਲੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ ਭਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯੰ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਯੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨੰ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਪਣੀਤੇਨ ਖਾਦਨੀਯੇਨ ਭੋਜਨੀਯੇਨ ਸਹਤ੍ਥਾ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪੇਸਿ ਸਮ੍ਪਵਾਰੇਸਿ, ਮਾਣਵਕਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ। ਅਥ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਭੁਤ੍ਤਾਵਿੰ ਓਨੀਤਪਤ੍ਤਪਾਣਿੰ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਨੀਚੰ ਆਸਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ।

੨੯੮. ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿੰ ਕਥੰ ਕਥੇਸਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਦਾਨਕਥੰ ਸੀਲਕਥੰ ਸਗ੍ਗਕਥੰ; ਕਾਮਾਨੰ ਆਦੀਨਵੰ ਓਕਾਰੰ ਸੰਕਿਲੇਸੰ, ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇ ਆਨਿਸੰਸੰ ਪਕਾਸੇਸਿ। ਯਦਾ ਭਗਵਾ ਅਞ੍ਞਾਸਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿੰ ਕਲ੍ਲਚਿਤ੍ਤੰ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਨੀਵਰਣਚਿਤ੍ਤੰ ਉਦਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤੰ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੰ, ਅਥ ਯਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਸਾਮੁਕ੍ਕੰਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ, ਤੰ ਪਕਾਸੇਸਿ – ਦੁਕ੍ਖੰ ਸਮੁਦਯੰ ਨਿਰੋਧੰ ਮਗ੍ਗੰ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਸੁਦ੍ਧੰ ਵਤ੍ਥੰ ਅਪਗਤਕਾਲਕੰ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਰਜਨੰ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ; ਏਵਮੇਵ

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਆਸਨੇ ਵਿਰਜਂ ਵੀਤਮਲਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁਂ ਉਦਪਾਦਿ – ''ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਨਿਰੋਧਧਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ।

ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਉਪਾਸਕਤ੍ਤਪਟਿਵੇਦਨਾ

੨੯੯. ਅਥ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੋ ਪਤ੍ਤਧਮ੍ਮੋ ਵਿਦਿਤਧਮ੍ਮੋ ਪਰਿਯੋਗਾਲ੍ਹਧਮ੍ਮੋ ਤਿਣ੍ਣਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛੋ ਵਿਗਤਕਥਂਕਥੋ ਵੇਸਾਰਜ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਪਰਪ੍ਪਚ੍ਚਯੋ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ, ਮੂਲ੍ਹਸ੍ਸ ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ , ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਵਾ ਤੇਲਪਜ੍ਜੋਤਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯ, 'ਚਕ੍ਖੁਮਨ੍ਤੋ ਰੂਪਾਨਿ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤੀ'ਤਿ; ਏਵਮੇਵਂ ਭੋਤਾ ਗੋਤਮੇਨ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਕਾਸਿਤੋ। ਏਸਾਹਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸਪੁਤ੍ਤੋ ਸਭਰਿਯੋ ਸਪਰਿਸੋ ਸਾਮਚ੍ਚੋ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ। ਉਪਾਸਕਂ ਮਂ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਧਾਰੇਤੁ ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ ਪਾਣੁਪੇਤਂ ਸਰਣਂ ਗਤਂ। ਯਥਾ ਚ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਾਯ ਅਞ੍ਞਾਨਿ ਉਪਾਸਕਕੁਲਾਨਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਕੁਲਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤੁ। ਤਤ੍ਥ ਯੇ ਤੇ ਮਾਣਵਕਾ ਵਾ ਮਾਣਵਿਕਾ ਵਾ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਅਭਿਵਾਦੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ [ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਸ੍ਸਨ੍ਤਿ (ਪੀ॰)] ਵਾ ਆਸਨਂ ਵਾ ਉਦਕਂ ਵਾ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਪਸਾਦੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯਾ''ਤਿ। ''ਕਲ੍ਯਾਣਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ''ਤਿ।

ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਤਤਿਯਂ।

੪. ਸੋਣਦਣ੍ਡਸੁਤ੍ਤਂ

ਚਮ੍ਪੇਯ੍ਯਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ

੩੦੦. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਅਙ੍ਗੇਸੁ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਯੇਨ ਚਮ੍ਪਾ ਤਦਵਸਰਿ। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ ਭਗਵਾ ਚਮ੍ਪਾਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਗਗ੍ਗਰਾਯ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਤੀਰੇ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਚਮ੍ਪਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ ਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸਦਂ ਸਤਿਣਕਟ੍ਠੋਦਕਂ ਸਧਞ੍ਞਂ ਰਾਜਭੋਗ੍ਗਂ ਰਞ੍ਞਾ ਮਾਗਧੇਨ ਸੇਨਿਯੇਨ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੇਨ ਦਿਨ੍ਨਂ ਰਾਜਦਾਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦੇਯ੍ਯਂ।

੩੦੧. ਅਸ੍ਸੋਸੁਂ ਖੋ ਚਮ੍ਪੇਯ੍ਯਕਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ – ''ਸਮਣੋ ਖਲੁ ਭੋ ਗੋਤਮੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਸਕ੍ਯਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਅਙ੍ਗੇਸੁ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਚਮ੍ਪਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਚਮ੍ਪਾਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਗਗ੍ਗਰਾਯ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਤੀਰੇ। ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਏਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – 'ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਗਤੋ ਲੋਕਵਿਦੂ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ'ਤਿ। ਸੋ ਇਮਂ ਲੋਕਂ ਸਦੇਵਕਂ ਸਮਾਰਕਂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕਂ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਂ ਪਜਂ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਂ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਤਿ। ਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਂ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣਂ ਸਾਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਕਾਸੇਤਿ। ਸਾਧੁ ਖੋ ਪਨ ਤਥਾਰੂਪਾਨਂ ਅਰਹਤਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਚਮ੍ਪੇਯ੍ਯਕਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਚਮ੍ਪਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸਙ੍ਘੀ [ਸਙ੍ਘਾ ਸਙ੍ਘੀ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਗਣੀਭੂਤਾ ਯੇਨ ਗਗ੍ਗਰਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ।

੩੦੨. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦੇ ਦਿਵਾਸੇਯ੍ਯਂ ਉਪਗਤੋ ਹੋਤਿ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਚਮ੍ਪੇਯ੍ਯਕੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕੇ ਚਮ੍ਪਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸਙ੍ਘੀ [ਸਙ੍ਘੇ ਸਙ੍ਘੀ (ਸੀ॰ ਪੀ॰) ਸਙ੍ਘਾ ਸਙ੍ਘੀ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਗਣੀਭੂਤੇ ਯੇਨ ਗਗ੍ਗਰਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਖਤ੍ਤਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ ਖਤ੍ਤੇ, ਚਮ੍ਪੇਯ੍ਯਕਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਚਮ੍ਪਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸਙ੍ਘੀ ਗਣੀਭੂਤਾ ਯੇਨ ਗਗ੍ਗਰਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ''ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭੋ, ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਸਕ੍ਯਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਅਙ੍ਗੇਸੁ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਚਮ੍ਪਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਚਮ੍ਪਾਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਗਗ੍ਗਰਾਯ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਤੀਰੇ। ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਏਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – 'ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਗਤੋ ਲੋਕਵਿਦੂ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ'ਤਿ। ਤਮੇਤੇ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ ਖਤ੍ਤੇ, ਯੇਨ ਚਮ੍ਪੇਯ੍ਯਕਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮ, ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚਮ੍ਪੇਯ੍ਯਕੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕੇ ਏਵਂ ਵਦੇਹਿ – 'ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ, ਭੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਏਵਮਾਹ – ਆਗਮੇਨ੍ਤੁ ਕਿਰ ਭਵਨ੍ਤੋ, ਸੋਣਦਣ੍ਡੋਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ'''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭੋ''ਤਿ ਖੋ ਸੋ ਖਤ੍ਤਾ ਸੋਣਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਚਮ੍ਪੇਯ੍ਯਕਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚਮ੍ਪੇਯ੍ਯਕੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕੇ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਭੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਆਗਮੇਨ੍ਤੁ ਕਿਰ ਭਵਨ੍ਤੋ, ਸੋਣਦਣ੍ਡੋਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ'''ਤਿ।

ਸੋਣਦਣ੍ਡਗੁਣਕਥਾ

੩੦੩. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਨਾਨਾਵੇਰਜ੍ਜਕਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤਾਨਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸਤਾਨਿ ਚਮ੍ਪਾਯਂ ਪਟਿਵਸਨ੍ਤਿ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ। ਅਸ੍ਸੋਸੁਂ ਖੋ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ – ''ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਕਿਰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਯੇਨ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸੋਣਦਣ੍ਡਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ''ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਭਵਂ

ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਸਮਣੰ ਗੋਤਮੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਏਵਂ ਖੋ ਮੇ, ਭੋ, ਹੋਤਿ – ‘ਅਹਮ੍ਪਿ ਸਮਣੰ ਗੋਤਮੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’’ਤਿ।

‘‘ਮਾ ਭਵਂ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਸਮਣੰ ਗੋਤਮੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਨ ਅਰਹਤਿ ਭਵਂ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਸਮਣੰ ਗੋਤਮੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁੰ। ਸਚੇ ਭਵਂ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਸਮਣੰ ਗੋਤਮੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਭੋਤੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਯਸੋ ਹਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਯਸੋ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਤਿ। ਯਮ੍ਪਿ ਭੋਤੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਯਸੋ ਹਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਯਸੋ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਤਿ , ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਨ ਅਰਹਤਿ ਭਵਂ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਸਮਣੰ ਗੋਤਮੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁੰ; ਸਮਣੋਤ੍ਵੇਵ ਗੋਤਮੋ ਅਰਹਤਿ ਭਵਨ੍ਤੰ ਸੋਣਦਣ੍ਡੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁੰ।

‘‘ਭਵਞ੍ਹਿ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ, ਸੰਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ ਅਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਨੁਪਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ ਜਾਤਿਵਾਦੇਨ। ਯਮ੍ਪਿ ਭਵਂ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ, ਸੰਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ ਅਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਨੁਪਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ ਜਾਤਿਵਾਦੇਨ, ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਨ ਅਰਹਤਿ ਭਵਂ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਸਮਣੰ ਗੋਤਮੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁੰ; ਸਮਣੋਤ੍ਵੇਵ ਗੋਤਮੋ ਅਰਹਤਿ ਭਵਨ੍ਤੰ ਸੋਣਦਣ੍ਡੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁੰ।

‘‘ਭਵਞ੍ਹਿ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਅਡ੍ਢੋ ਮਹਦ੍ਧਨੋ ਮਹਾਭੋਗੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਭਵਞ੍ਹਿ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਅਜ੍ਝਾਯਕੋ , ਮਨ੍ਤਧਰੋ, ਤਿਣ੍ਣੰ ਵੇਦਾਨੰ ਪਾਰਗੂ ਸਨਿਘਣ੍ਡੁਕੇਟੁਭਾਨੰ ਸਾਕ੍ਖਰਪ੍ਪਭੇਦਾਨੰ ਇਤਿਹਾਸਪਞ੍ਚਮਾਨੰ ਪਦਕੋ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੋ, ਲੋਕਾਯਤਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਅਨਵਯੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਭਵਞ੍ਹਿ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਅਭਿਰੂਪੋ ਦਸ੍ਸਨੀਯੋ ਪਾਸਾਦਿਕੋ ਪਰਮਾਯ ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਣ੍ਣੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਚ੍ਛਸੀ [ਬ੍ਰਹ੍ਮਡ੍ਢੀ (ਸੀ॰), ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਚ੍ਚਸੀ (ਪੀ॰)] ਅਖੁਦ੍ਦਾਵਕਾਸੋ ਦਸ੍ਸਨਾਯ...ਪੇ॰...

‘‘ਭਵਞ੍ਹਿ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਸੀਲਵਾ ਵੁਦ੍ਧਸੀਲੀ ਵੁਦ੍ਧਸੀਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਭਵਞ੍ਹਿ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਕਲ੍ਯਾਣਵਾਚੋ ਕਲ੍ਯਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣੋ ਪੋਰਿਯਾ ਵਾਚਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾਯ ਅਨੇਲਗਲਾਯ [ਅਨੇਲ਼ਗਲਾਯ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਅਨੇਲਗਲ਼ਾਯ (ਕ)] ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਿਯਾ...ਪੇ॰...

‘‘ਭਵਞ੍ਹਿ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬਹੂਨੰ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯੋ ਤੀਣਿ ਮਾਣਵਕਸਤਾਨਿ ਮਨ੍ਤੇ ਵਾਚੇਤਿ। ਬਹੂ ਖੋ ਪਨ ਨਾਨਾਦਿਸਾ ਨਾਨਾਜਨਪਦਾ ਮਾਣਵਕਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਭੋਤੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਮਨ੍ਤਤ੍ਥਿਕਾ ਮਨ੍ਤੇ ਅਧਿਯਿਤੁਕਾਮਾ ...ਪੇ॰...

‘‘ਭਵਞ੍ਹਿ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਜਿਣ੍ਣੋ ਵੁਦ੍ਧੋ ਮਹਲ੍ਲਕੋ ਅਦ੍ਧਗਤੋ ਵਯੋਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ; ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਤਰੁਣੋ ਚੇਵ ਤਰੁਣਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਚ...ਪੇ॰...

‘‘ਭਵਞ੍ਹਿ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਾਗਧਸ੍ਸ ਸੇਨਿਯਸ੍ਸ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਤੋ ਗਰੁਕਤੋ ਮਾਨਿਤੋ ਪੂਜਿਤੋ ਅਪਚਿਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਭਵਞ੍ਹਿ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਤੋ ਗਰੁਕਤੋ ਮਾਨਿਤੋ ਪੂਜਿਤੋ ਅਪਚਿਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਭਵਞ੍ਹਿ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਚਮ੍ਪੰ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ ਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸਦੰ ਸਤਿਣਕਟ੍ਠੋਦਕੰ ਸਧਞ੍ਞੰ ਰਾਜਭੋਗ੍ਗੰ, ਰਞ੍ਞਾ ਮਾਗਧੇਨ ਸੇਨਿਯੇਨ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੇਨ ਦਿਨ੍ਨੰ, ਰਾਜਦਾਯੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦੇਯ੍ਯੰ। ਯਮ੍ਪਿ ਭਵਂ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਚਮ੍ਪੰ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ ਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸਦੰ ਸਤਿਣਕਟ੍ਠੋਦਕੰ ਸਧਞ੍ਞੰ

ਰਾਜਭੋਗ੍ਗਂ, ਰਞ੍ਞਾ ਮਾਗਧੇਨ ਸੇਨਿਯੇਨ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੇਨ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਰਾਜਦਾਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦੇਯ੍ਯਂ। ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਨ ਅਰਹਤਿ ਭਵਂ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ; ਸਮਣੋਤ੍ਵੇਵ ਗੋਤਮੋ ਅਰਹਤਿ ਭਵਨ੍ਤਂ ਸੋਣਦਣ੍ਡਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ।

ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਕਥਾ

੩੦੪. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਏਤਦਵੋਚ –

''ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਮਮਪਿ ਸੁਣਾਥ, ਯਥਾ ਮਯਮੇਵ ਅਰਹਾਮ ਤਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ; ਨਤ੍ਵੇਵ ਅਰਹਤਿ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ। ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ, ਸਂਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ, ਅਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਨੁਪਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ ਜਾਤਿਵਾਦੇਨ। ਯਮ੍ਪਿ ਭੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ ਸਂਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ, ਅਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਨੁਪਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ ਜਾਤਿਵਾਦੇਨ, ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਨ ਅਰਹਤਿ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ; ਅਥ ਖੋ ਮਯਮੇਵ ਅਰਹਾਮ ਤਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ।

''ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਮਹਨ੍ਤਂ ਞਾਤਿਸਙ੍ਘਂ ਓਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ...ਪੇ॰...

''ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਪਹੂਤਂ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਂ ਓਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਭੂਮਿਗਤਞ੍ਚ ਵੇਹਾਸਟ੍ਠਂ ਚ...ਪੇ॰...

''ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਦਹਰੋਵ ਸਮਾਨੋ ਯੁਵਾ ਸੁਸੁਕਾਲ਼ਕੇਸੋ ਭਦ੍ਰੇਨ ਯੋਬ੍ਬਨੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪਠਮੇਨ ਵਯਸਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ...ਪੇ॰...

''ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਅਕਾਮਕਾਨਂ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਅਸ੍ਸੁਮੁਖਾਨਂ ਰੁਦਨ੍ਤਾਨਂ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ...ਪੇ॰...

''ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਅਭਿਰੂਪੋ ਦਸ੍ਸਨੀਯੋ ਪਾਸਾਦਿਕੋ ਪਰਮਾਯ ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਣ੍ਣੀ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਚ੍ਛਸੀ, ਅਖੁਦ੍ਦਾਵਕਾਸੋ ਦਸ੍ਸਨਾਯ...ਪੇ॰...

''ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਸੀਲਵਾ ਅਰਿਯਸੀਲੀ ਕੁਸਲਸੀਲੀ ਕੁਸਲਸੀਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ...ਪੇ॰...

''ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਕਲ੍ਯਾਣਵਾਚੋ ਕਲ੍ਯਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣੋ ਪੋਰਿਯਾ ਵਾਚਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾਯ ਅਨੇਲ਼ਗਲ਼ਾਯ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਿਯਾ...ਪੇ॰...

''ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਬਹੂਨਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯੋ...ਪੇ॰...

''ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਖੀਣਕਾਮਰਾਗੋ ਵਿਗਤਚਾਪਲ੍ਲੋ...ਪੇ॰...

''ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਕਮ੍ਮਵਾਦੀ ਕਿਰਿਯਵਾਦੀ ਅਪਾਪਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਾਯ ਪਜਾਯ...ਪੇ॰...

''ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਉਚ੍ਚਾ ਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲਾ...ਪੇ॰...

''ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਅਡ੍ਢਾ ਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਮਹਦ੍ਧਨਾ ਮਹਾਭੋਗਾ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣਂ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮਂ ਤਿਰੋਰਟ੍ਠਾ ਤਿਰੋਜਨਪਦਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣਂ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮਂ ਅਨੇਕਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਾਣੇਹਿ ਸਰਣਂ ਗਤਾਨਿ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣਂ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮਂ ਏਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – ‘ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਗਤੋ ਲੋਕਵਿਦੂ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ’ ਤਿ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਏਹਿਸ੍ਵਾਗਤਵਾਦੀ ਸਖਿਲੋ ਸਮ੍ਮੋਦਕੋ ਅਬ੍ਭਾਕੁਟਿਕੋ ਉਤ੍ਤਾਨਮੁਖੋ ਪੁਬ੍ਬਭਾਸੀ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਰਿਸਾਨਂ ਸਕ੍ਕਤੋ ਗਰੁਕਤੋ ਮਾਨਿਤੋ ਪੂਜਿਤੋ ਅਪਚਿਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੇ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੇ ਬਹੂ ਦੇਵਾ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ ਅਭਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਯਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਵਾ ਨਿਗਮੇ ਵਾ ਪਟਿਵਸਤਿ, ਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਵਾ ਨਿਗਮੇ ਵਾ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਵਿਹੇਠੇਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਸਙ੍ਘੀ ਗਣੀ ਗਣਾਚਰਿਯੋ ਪੁਥੁਤਿਤ੍ਥਕਰਾਨਂ ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤਿ। ਯਥਾ ਖੋ ਪਨ, ਭੋ, ਏਤੇਸਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਯਥਾ ਵਾ ਤਥਾ ਵਾ ਯਸੋ ਸਮੁਦਾਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਹੇਵਂ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਯਸੋ ਸਮੁਦਾਗਤੋ। ਅਥ ਖੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰਾਯ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਯਸੋ ਸਮੁਦਾਗਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣਂ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮਂ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਸੇਨਿਯੋ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਸਪੁਤ੍ਤੋ ਸਭਰਿਯੋ ਸਪਰਿਸੋ ਸਾਮਚ੍ਚੋ ਪਾਣੇਹਿ ਸਰਣਂ ਗਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣਂ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮਂ ਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਸਪੁਤ੍ਤੋ ਸਭਰਿਯੋ ਸਪਰਿਸੋ ਸਾਮਚ੍ਚੋ ਪਾਣੇਹਿ ਸਰਣਂ ਗਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣਂ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਸਪੁਤ੍ਤੋ ਸਭਰਿਯੋ ਸਪਰਿਸੋ ਸਾਮਚ੍ਚੋ ਪਾਣੇਹਿ ਸਰਣਂ ਗਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਾਗਧਸ੍ਸ ਸੇਨਿਯਸ੍ਸ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਤੋ ਗਰੁਕਤੋ ਮਾਨਿਤੋ ਪੂਜਿਤੋ ਅਪਚਿਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਰਞ੍ਞੋ ਪਸੇਨਦਿਸ੍ਸ ਕੋਸਲਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਤੋ ਗਰੁਕਤੋ ਮਾਨਿਤੋ ਪੂਜਿਤੋ ਅਪਚਿਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਤੋ ਗਰੁਕਤੋ ਮਾਨਿਤੋ ਪੂਜਿਤੋ ਅਪਚਿਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਚਮ੍ਪਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਚਮ੍ਪਾਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਗਗ੍ਗਰਾਯ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਤੀਰੇ। ਯੇ ਖੋ ਪਨ, ਭੋ, ਕੇਚਿ ਸਮਣਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗਾਮਖੇਤ੍ਤਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਅਤਿਥੀ ਨੋ ਤੇ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਤਿਥੀ ਖੋ ਪਨਮ੍ਹੇਹਿ ਸਕ੍ਕਾਤਬ੍ਬਾ ਗਰੁਕਾਤਬ੍ਬਾ ਮਾਨੇਤਬ੍ਬਾ ਪੂਜੇਤਬ੍ਬਾ ਅਪਚੇਤਬ੍ਬਾ। ਯਮ੍ਪਿ, ਭੋ, ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਚਮ੍ਪਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਚਮ੍ਪਾਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਗਗ੍ਗਰਾਯ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਤੀਰੇ, ਅਤਿਥਿਮ੍ਹਾਕਂ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ; ਅਤਿਥਿ ਖੋ ਪਨਮ੍ਹੇਹਿ ਸਕ੍ਕਾਤਬ੍ਬੋ ਗਰੁਕਾਤਬ੍ਬੋ ਮਾਨੇਤਬ੍ਬੋ ਪੂਜੇਤਬ੍ਬੋ ਅਪਚੇਤਬ੍ਬੋ। ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਨ ਅਰਹਤਿ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ। ਅਥ ਖੋ ਮਯਮੇਵ ਅਰਹਾਮ ਤਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ। ਏਤ੍ਤਕੇ ਖੋ ਅਹਂ, ਭੋ, ਤਸ੍ਸ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੇ ਪਰਿਯਾਪੁਣਾਮਿ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਏਤ੍ਤਕਵਣ੍ਣੋ। ਅਪਰਿਮਾਣਵਣ੍ਣੋ ਹਿ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ’’ਤਿ।

੩੦੫. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸੋਣਦਣ੍ਡਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ''ਯਥਾ ਖੋ ਭਵਂ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੇ ਭਾਸਤਿ ਇਤੋ ਚੇਪਿ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਯੋਜਨਸਤੇ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਲਮੇਵ ਸਦ੍ਧੇਨ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੇਨ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਅਪਿ ਪੁਟੋਸੇਨਾ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਸਬ੍ਬੇਵ ਮਯਂ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ।

ਸੋਣਦਣ੍ਡਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ

੩੦੬. ਅਥ ਖੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਹਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੇਨ ਗਗ੍ਗਰਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਤਿਰੋਵਨਸਣ੍ਡਗਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਚੇਤਸੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ – ''ਅਹਞ੍ਚੇਵ ਖੋ ਪਨ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਂ; ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਮਂ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – 'ਨ ਖੋ ਏਸ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਞ੍ਹੋ ਏਵਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ਏਵਂ ਨਾਮੇਸ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ , ਪਞ੍ਹੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ'ਤਿ, ਤੇਨ ਮਂ ਅਯਂ ਪਰਿਸਾ ਪਰਿਭਵੇਯ੍ਯ – 'ਬਾਲੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ, ਨਾਸਕ੍ਖਿ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਯੋਨਿਸੋ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁ'ਨ੍ਤਿ। ਯਂ ਖੋ ਪਨਾਯਂ ਪਰਿਸਾ ਪਰਿਭਵੇਯ੍ਯ, ਯਸੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਹਾਯੇਥ। ਯਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਯਸੋ ਹਾਯੇਥ, ਭੋਗਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਹਾਯੇਯ੍ਯੁਂ। ਯਸੋਲਦ੍ਧਾ ਖੋ ਪਨਮ੍ਹਾਕਂ ਭੋਗਾ। ਮਮਞ੍ਚੇਵ ਖੋ ਪਨ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਚਾਹਂ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਆਰਾਧੇਯ੍ਯਂ; ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਮਂ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – 'ਨ ਖੋ ਏਸ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਞ੍ਹੋ ਏਵਂ ਬ੍ਯਾਕਾਤਬ੍ਬੋ, ਏਵਂ ਨਾਮੇਸ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਞ੍ਹੋ ਬ੍ਯਾਕਾਤਬ੍ਬੋ'ਤਿ, ਤੇਨ ਮਂ ਅਯਂ ਪਰਿਸਾ ਪਰਿਭਵੇਯ੍ਯ – 'ਬਾਲੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ, ਨਾਸਕ੍ਖਿ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਆਰਾਧੇਤੁ'ਨ੍ਤਿ। ਯਂ ਖੋ ਪਨਾਯਂ ਪਰਿਸਾ ਪਰਿਭਵੇਯ੍ਯ, ਯਸੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਹਾਯੇਥ। ਯਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਯਸੋ ਹਾਯੇਥ, ਭੋਗਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਹਾਯੇਯ੍ਯੁਂ। ਯਸੋਲਦ੍ਧਾ ਖੋ ਪਨਮ੍ਹਾਕਂ ਭੋਗਾ। ਅਹਞ੍ਚੇਵ ਖੋ ਪਨ ਏਵਂ ਸਮੀਪਗਤੋ ਸਮਾਨੋ ਅਦਿਸ੍ਵਾਵ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯਂ, ਤੇਨ ਮਂ ਅਯਂ ਪਰਿਸਾ ਪਰਿਭਵੇਯ੍ਯ – 'ਬਾਲੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਮਾਨਥਦ੍ਧੋ ਭੀਤੋ ਚ, ਨੋ ਵਿਸਹਤਿ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ, ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਏਵਂ ਸਮੀਪਗਤੋ ਸਮਾਨੋ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਨਿਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ। ਯਂ ਖੋ ਪਨਾਯਂ ਪਰਿਸਾ ਪਰਿਭਵੇਯ੍ਯ, ਯਸੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਹਾਯੇਥ। ਯਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਯਸੋ ਹਾਯੇਥ, ਭੋਗਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਹਾਯੇਯ੍ਯੁਂ, ਯਸੋਲਦ੍ਧਾ ਖੋ ਪਨਮ੍ਹਾਕਂ ਭੋਗਾ''ਤਿ।

੩੦੭. ਅਥ ਖੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਚਮ੍ਪੇਯ੍ਯਕਾਪਿ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ; ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿਂਸੁ; ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ; ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨਞ੍ਜਲਿਂ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ; ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਂ ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ; ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ।

੩੦੮. ਤਤ੍ਰਪਿ ਸੁਦਂ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਏਤਦੇਵ ਬਹੁਲਮਨੁਵਿਤਕ੍ਕੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ – ''ਅਹਞ੍ਚੇਵ ਖੋ ਪਨ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਂ; ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਮਂ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – 'ਨ ਖੋ ਏਸ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਞ੍ਹੋ ਏਵਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ਏਵਂ ਨਾਮੇਸ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਞ੍ਹੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ'ਤਿ, ਤੇਨ ਮਂ ਅਯਂ ਪਰਿਸਾ ਪਰਿਭਵੇਯ੍ਯ – 'ਬਾਲੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ, ਨਾਸਕ੍ਖਿ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਯੋਨਿਸੋ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁ'ਨ੍ਤਿ। ਯਂ ਖੋ ਪਨਾਯਂ ਪਰਿਸਾ ਪਰਿਭਵੇਯ੍ਯ, ਯਸੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਹਾਯੇਥ। ਯਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਯਸੋ ਹਾਯੇਥ, ਭੋਗਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਹਾਯੇਯ੍ਯੁਂ। ਯਸੋਲਦ੍ਧਾ ਖੋ ਪਨਮ੍ਹਾਕਂ ਭੋਗਾ। ਮਮਞ੍ਚੇਵ ਖੋ ਪਨ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਚਾਹਂ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਆਰਾਧੇਯ੍ਯਂ; ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਮਂ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – 'ਨ ਖੋ ਏਸ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਞ੍ਹੋ ਏਵਂ ਬ੍ਯਾਕਾਤਬ੍ਬੋ, ਏਵਂ ਨਾਮੇਸ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਞ੍ਹੋ ਬ੍ਯਾਕਾਤਬ੍ਬੋ'ਤਿ, ਤੇਨ ਮਂ ਅਯਂ ਪਰਿਸਾ ਪਰਿਭਵੇਯ੍ਯ – 'ਬਾਲੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ, ਨਾਸਕ੍ਖਿ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਆਰਾਧੇਤੁ'ਨ੍ਤਿ। ਯਂ ਖੋ ਪਨਾਯਂ ਪਰਿਸਾ ਪਰਿਭਵੇਯ੍ਯ, ਯਸੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਹਾਯੇਥ। ਯਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਯਸੋ ਹਾਯੇਥ, ਭੋਗਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਹਾਯੇਯ੍ਯੁਂ। ਯਸੋਲਦ੍ਧਾ ਖੋ ਪਨਮ੍ਹਾਕਂ ਭੋਗਾ। ਅਹੋ ਵਤ ਮਂ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਸਕੇ ਆਚਰਿਯਕੇ ਤੇਵਿਜ੍ਜਕੇ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਅਦ੍ਧਾ ਵਤਸ੍ਸਾਹਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਆਰਾਧੇਯ੍ਯਂ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨਾ''ਤਿ।

੩੦੯. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਤੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਚੇਤਸਾ ਚੇਤੋਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਮਞ੍ਞਾਯ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਵਿਹਞ੍ਞਤਿ ਖੋ ਅਯਂ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਕੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ। ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਸੋਣਦਣ੍ਡਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਸਕੇ ਆਚਰਿਯਕੇ ਤੇਵਿਜ੍ਜਕੇ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਸੋਣਦਣ੍ਡਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਕਤਿਹਿ ਪਨ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ; 'ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਸ੍ਮੀ'ਤਿ ਚ ਵਦਮਾਨੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਨ ਚ ਪਨ ਮੁਸਾਵਾਦਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ?

੩੧੦. ਅਥ ਖੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਯਂ ਵਤ ਨੋ ਅਹੋਸਿ ਇਚ੍ਛਿਤਂ, ਯਂ ਆਕਙ੍ਖਿਤਂ, ਯਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਯਂ ਅਭਿਪਤ੍ਥਿਤਂ – 'ਅਹੋ ਵਤ ਮਂ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਸਕੇ ਆਚਰਿਯਕੇ ਤੇਵਿਜ੍ਜਕੇ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਅਦ੍ਧਾ ਵਤਸ੍ਸਾਹਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਆਰਾਧੇਯ੍ਯਂ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨਾ'ਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਮਂ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਸਕੇ ਆਚਰਿਯਕੇ ਤੇਵਿਜ੍ਜਕੇ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਅਦ੍ਧਾ ਵਤਸ੍ਸਾਹਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਆਰਾਧੇਸ੍ਸਾਮਿ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨਾ''ਤਿ।

੩੧੧. ਅਥ ਖੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਬ੍ਭੁਨ੍ਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਂ ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਪਞ੍ਚਹਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ; 'ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਸ੍ਮੀ'ਤਿ ਚ ਵਦਮਾਨੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਨ ਚ ਪਨ ਮੁਸਾਵਾਦਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਕਤਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ? ਇਧ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਹੋਤਿ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ, ਸਂਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ ਅਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਨੁਪਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ ਜਾਤਿਵਾਦੇਨ; ਅਜ੍ਝਾਯਕੋ ਹੋਤਿ ਮਨ੍ਤਧਰੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵੇਦਾਨਂ ਪਾਰਗੂ ਸਨਿਘਣ੍ਡੁਕੇਟੁਭਾਨਂ ਸਾਕ੍ਖਰਪ੍ਪਭੇਦਾਨਂ ਇਤਿਹਾਸਪਞ੍ਚਮਾਨਂ ਪਦਕੋ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੋ ਲੋਕਾਯਤਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਅਨਵਯੋ; ਅਭਿਰੂਪੋ ਹੋਤਿ ਦਸ੍ਸਨੀਯੋ ਪਾਸਾਦਿਕੋ ਪਰਮਾਯ ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਣ੍ਣੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਚ੍ਛਸੀ ਅਖੁਦ੍ਦਾਵਕਾਸੋ ਦਸ੍ਸਨਾਯ; ਸੀਲਵਾ ਹੋਤਿ ਵੁਦ੍ਧਸੀਲੀ ਵੁਦ੍ਧਸੀਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ; ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਮੇਧਾਵੀ ਪਠਮੋ ਵਾ ਦੁਤਿਯੋ ਵਾ ਸੁਜਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ। ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਪਞ੍ਚਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ; 'ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਸ੍ਮੀ'ਤਿ ਚ ਵਦਮਾਨੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਨ ਚ ਪਨ ਮੁਸਾਵਾਦਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ।

''ਇਮੇਸਂ ਪਨ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਅਙ੍ਗਾਨਂ ਸਕ੍ਕਾ ਏਕਂ ਅਙ੍ਗਂ ਠਪਯਿਤ੍ਵਾ ਚਤੂਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤੁਂ; 'ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਸ੍ਮੀ'ਤਿ ਚ ਵਦਮਾਨੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਨ ਚ ਪਨ ਮੁਸਾਵਾਦਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ? ''ਸਕ੍ਕਾ , ਭੋ ਗੋਤਮ। ਇਮੇਸਞ੍ਹਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਅਙ੍ਗਾਨਂ ਵਣ੍ਣਂ ਠਪਯਾਮ। ਕਿਞ੍ਹਿ ਵਣ੍ਣੋ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ? ਯਤੋ ਖੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਹੋਤਿ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ ਸਂਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ ਅਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਨੁਪਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ ਜਾਤਿਵਾਦੇਨ; ਅਜ੍ਝਾਯਕੋ ਚ ਹੋਤਿ ਮਨ੍ਤਧਰੋ ਚ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵੇਦਾਨਂ ਪਾਰਗੂ ਸਨਿਘਣ੍ਡੁਕੇਟੁਭਾਨਂ ਸਾਕ੍ਖਰਪ੍ਪਭੇਦਾਨਂ ਇਤਿਹਾਸਪਞ੍ਚਮਾਨਂ ਪਦਕੋ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੋ ਲੋਕਾਯਤਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਅਨਵਯੋ; ਸੀਲਵਾ ਚ ਹੋਤਿ ਵੁਦ੍ਧਸੀਲੀ ਵੁਦ੍ਧਸੀਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ; ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਮੇਧਾਵੀ ਪਠਮੋ ਵਾ ਦੁਤਿਯੋ ਵਾ ਸੁਜਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ। ਇਮੇਹਿ ਖੋ ਭੋ ਗੋਤਮ ਚਤੂਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ; 'ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਸ੍ਮੀ'ਤਿ ਚ ਵਦਮਾਨੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਨ ਚ ਪਨ ਮੁਸਾਵਾਦਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ।

੩੧੨. ''ਇਮੇਸਂ ਪਨ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਙ੍ਗਾਨਂ ਸਕ੍ਕਾ ਏਕਂ ਅਙ੍ਗਂ ਠਪਯਿਤ੍ਵਾ ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤੁਂ; 'ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਸ੍ਮੀ'ਤਿ ਚ ਵਦਮਾਨੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਨ ਚ ਪਨ ਮੁਸਾਵਾਦਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ? ''ਸਕ੍ਕਾ, ਭੋ ਗੋਤਮ। ਇਮੇਸਞ੍ਹਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਙ੍ਗਾਨਂ ਮਨ੍ਤੇ ਠਪਯਾਮ। ਕਿਞ੍ਹਿ ਮਨ੍ਤਾ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ? ਯਤੋ ਖੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਹੋਤਿ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ ਸਂਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ ਅਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਨੁਪਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ ਜਾਤਿਵਾਦੇਨ; ਸੀਲਵਾ ਚ ਹੋਤਿ ਵੁਦ੍ਧਸੀਲੀ ਵੁਦ੍ਧਸੀਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ; ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਮੇਧਾਵੀ ਪਠਮੋ ਵਾ ਦੁਤਿਯੋ ਵਾ ਸੁਜਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ। ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਭੋ

ਗੋਤਮ, ਤੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ; ‘ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਸ੍ਮੀ’ਤਿ ਚ ਵਦਮਾਨੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਨ ਚ ਪਨ ਮੁਸਾਵਾਦੰ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ।

‘‘ਇਮੇਸੰ ਪਨ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਤਿਣ੍ਣੰ ਅਙ੍ਗਾਨੰ ਸਕ੍ਕਾ ਏਕੰ ਅਙ੍ਗੰ ਠਪਯਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤੁੰ; ‘ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਸ੍ਮੀ’ਤਿ ਚ ਵਦਮਾਨੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਨ ਚ ਪਨ ਮੁਸਾਵਾਦੰ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ? ‘‘ਸਕ੍ਕਾ, ਭੋ ਗੋਤਮ। ਇਮੇਸਞ੍ਹਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਤਿਣ੍ਣੰ ਅਙ੍ਗਾਨੰ ਜਾਤਿੰ ਠਪਯਾਮ। ਕਿਞ੍ਹਿ ਜਾਤਿ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ? ਯਤੋ ਖੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸੀਲਵਾ ਹੋਤਿ ਵੁਦ੍ਧਸੀਲੀ ਵੁਦ੍ਧਸੀਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ; ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਮੇਧਾਵੀ ਪਠਮੋ ਵਾ ਦੁਤਿਯੋ ਵਾ ਸੁਜੰ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨੰ। ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਦ੍ਵੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ; ‘ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਸ੍ਮੀ’ਤਿ ਚ ਵਦਮਾਨੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਨ ਚ ਪਨ ਮੁਸਾਵਾਦੰ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ।

੩੧੩. ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸੋਣਦਣ੍ਡੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਏਤਦਵੋਚੁੰ – ‘‘ਮਾ ਭਵੰ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਏਵੰ ਅਵਚ, ਮਾ ਭਵੰ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਏਵੰ ਅਵਚ। ਅਪਵਦਤੇਵ ਭਵੰ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਵਣ੍ਣੰ, ਅਪਵਦਤਿ ਮਨ੍ਤੇ, ਅਪਵਦਤਿ ਜਾਤਿੰ ਏਕੰਸੇਨ। ਭਵੰ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਸਮਣਸ੍ਸੇਵ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਵਾਦੰ ਅਨੁਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤੀ’’ਤਿ।

੩੧੪. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਸਚੇ ਖੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਏਵੰ ਹੋਤਿ – ‘ਅਪ੍ਪਸ੍ਸੁਤੋ ਚ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਅਕਲ੍ਯਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣੋ ਚ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੋ ਚ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਨ ਚ ਪਹੋਤਿ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਮਣੇਨ ਗੋਤਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਸ੍ਮਿੰ ਵਚਨੇ ਪਟਿਮਨ੍ਤੇਤੁ’ਨ੍ਤਿ, ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਨ੍ਤਵ੍ਹੋ ਅਸ੍ਮਿੰ ਵਚਨੇ। ਸਚੇ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਏਵੰ ਹੋਤਿ – ‘ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਚ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਕਲ੍ਯਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣੋ ਚ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਚ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਪਹੋਤਿ ਚ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਮਣੇਨ ਗੋਤਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਸ੍ਮਿੰ ਵਚਨੇ ਪਟਿਮਨ੍ਤੇਤੁ’ਨ੍ਤਿ, ਤਿਟ੍ਠਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਟਿਮਨ੍ਤੇਤੂ’’ਤਿ।

੩੧੫. ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ, ਤੁਣ੍ਹੀ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ ਹੋਤੁ, ਅਹਮੇਵ ਤੇਸੰ ਸਹਧਮ੍ਮੇਨ ਪਟਿਵਚਨੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਮਾ ਭਵਨ੍ਤੋ ਏਵੰ ਅਵਚੁਤ੍ਥ, ਮਾ ਭਵਨ੍ਤੋ ਏਵੰ ਅਵਚੁਤ੍ਥ – ‘ਅਪਵਦਤੇਵ ਭਵੰ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਵਣ੍ਣੰ, ਅਪਵਦਤਿ ਮਨ੍ਤੇ, ਅਪਵਦਤਿ ਜਾਤਿੰ ਏਕੰਸੇਨ। ਭਵੰ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਸਮਣਸ੍ਸੇਵ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਵਾਦੰ ਅਨੁਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤੀ’ਤਿ। ਨਾਹੰ, ਭੋ, ਅਪਵਦਾਮਿ ਵਣ੍ਣੰ ਵਾ ਮਨ੍ਤੇ ਵਾ ਜਾਤਿੰ ਵਾ’’ਤਿ।

੩੧੬. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸੋਣਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੋ ਅਙ੍ਗਕੋ ਨਾਮ ਮਾਣਵਕੋ ਤਸ੍ਸੰ ਪਰਿਸਾਯੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਨੋ ਭੋਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ਅਙ੍ਗਕੰ ਮਾਣਵਕੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਏਵੰ, ਭੋ’’। ‘‘ਅਙ੍ਗਕੋ ਖੋ, ਭੋ, ਮਾਣਵਕੋ ਅਭਿਰੂਪੋ ਦਸ੍ਸਨੀਯੋ ਪਾਸਾਦਿਕੋ ਪਰਮਾਯ ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਣ੍ਣੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਚ੍ਛਸੀ ਅਖੁਦ੍ਦਾਵਕਾਸੋ ਦਸ੍ਸਨਾਯ, ਨਾਸ੍ਸ ਇਮਿਸ੍ਸੰ ਪਰਿਸਾਯੰ ਸਮਸਮੋ ਅਤ੍ਥਿ ਵਣ੍ਣੇਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮਣੰ ਗੋਤਮੰ। ਅਙ੍ਗਕੋ ਖੋ ਮਾਣਵਕੋ ਅਜ੍ਝਾਯਕੋ ਮਨ੍ਤਧਰੋ, ਤਿਣ੍ਣੰ ਵੇਦਾਨੰ ਪਾਰਗੂ ਸਨਿਘਣ੍ਡੁਕੇਟੁਭਾਨੰ ਸਾਕ੍ਖਰਪ੍ਪਭੇਦਾਨੰ ਇਤਿਹਾਸਪਞ੍ਚਮਾਨੰ ਪਦਕੋ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੋ ਲੋਕਾਯਤਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਅਨਵਯੋ। ਅਹਮਸ੍ਸ ਮਨ੍ਤੇ ਵਾਚੇਤਾ। ਅਙ੍ਗਕੋ ਖੋ ਮਾਣਵਕੋ ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ ਸੰਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ ਅਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਨੁਪਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ ਜਾਤਿਵਾਦੇਨ। ਅਹਮਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਜਾਨਾਮਿ। ਅਙ੍ਗਕੋ ਖੋ ਮਾਣਵਕੋ ਪਾਣਮ੍ਪਿ ਹਨੇਯ੍ਯ, ਅਦਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਆਦਿਯੇਯ੍ਯ , ਪਰਦਾਰਮ੍ਪਿ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਮੁਸਾਵਾਦਮ੍ਪਿ ਭਣੇਯ੍ਯ, ਮਜ੍ਜਮ੍ਪਿ ਪਿਵੇਯ੍ਯ, ਏਤ੍ਥ ਦਾਨਿ, ਭੋ, ਕਿੰ ਵਣ੍ਣੋ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਿੰ ਮਨ੍ਤਾ, ਕਿੰ ਜਾਤਿ? ਯਤੋ ਖੋ, ਭੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸੀਲਵਾ ਚ ਹੋਤਿ ਵੁਦ੍ਧਸੀਲੀ ਵੁਦ੍ਧਸੀਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਮੇਧਾਵੀ ਪਠਮੋ ਵਾ ਦੁਤਿਯੋ ਵਾ ਸੁਜੰ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨੰ। ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਭੋ, ਦ੍ਵੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ; ‘ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਸ੍ਮੀ’ਤਿ ਚ ਵਦਮਾਨੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਨ ਚ ਪਨ ਮੁਸਾਵਾਦੰ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ।

ਸੀਲਪਞ੍ਞਾਕਥਾ

੩੧੭. ''ਇਮੇਸਂ ਪਨ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਅਙ੍ਗਾਨਂ ਸਕ੍ਕਾ ਏਕਂ ਅਙ੍ਗਂ ਠਪਯਿਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਅਙ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤੁਂ; 'ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਸ੍ਮੀ'ਤਿ ਚ ਵਦਮਾਨੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਨ ਚ ਪਨ ਮੁਸਾਵਾਦਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ। ਸੀਲਪਰਿਧੋਤਾ ਹਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਪਞ੍ਞਾ; ਪਞ੍ਞਾਪਰਿਧੋਤਂ ਸੀਲਂ। ਯਤ੍ਥ ਸੀਲਂ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਾ, ਯਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਾ ਤਤ੍ਥ ਸੀਲਂ। ਸੀਲਵਤੋ ਪਞ੍ਞਾ, ਪਞ੍ਞਵਤੋ ਸੀਲਂ। ਸੀਲਪਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚ ਪਨ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਹਤ੍ਥਂ ਧੋਵੇਯ੍ਯ, ਪਾਦੇਨ ਵਾ ਪਾਦਂ ਧੋਵੇਯ੍ਯ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸੀਲਪਰਿਧੋਤਾ ਪਞ੍ਞਾ, ਪਞ੍ਞਾਪਰਿਧੋਤਂ ਸੀਲਂ। ਯਤ੍ਥ ਸੀਲਂ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਾ, ਯਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਾ ਤਤ੍ਥ ਸੀਲਂ। ਸੀਲਵਤੋ ਪਞ੍ਞਾ, ਪਞ੍ਞਵਤੋ ਸੀਲਂ। ਸੀਲਪਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚ ਪਨ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤੀ''ਤਿ। ''ਏਵਮੇਤਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਏਵਮੇਤਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਸੀਲਪਰਿਧੋਤਾ ਹਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਞ੍ਞਾ, ਪਞ੍ਞਾਪਰਿਧੋਤਂ ਸੀਲਂ। ਯਤ੍ਥ ਸੀਲਂ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਾ, ਯਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਾ ਤਤ੍ਥ ਸੀਲਂ। ਸੀਲਵਤੋ ਪਞ੍ਞਾ, ਪਞ੍ਞਵਤੋ ਸੀਲਂ। ਸੀਲਪਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚ ਪਨ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਹਤ੍ਥਂ ਧੋਵੇਯ੍ਯ, ਪਾਦੇਨ ਵਾ ਪਾਦਂ ਧੋਵੇਯ੍ਯ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਸੀਲਪਰਿਧੋਤਾ ਪਞ੍ਞਾ, ਪਞ੍ਞਾਪਰਿਧੋਤਂ ਸੀਲਂ। ਯਤ੍ਥ ਸੀਲਂ ਤਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਾ, ਯਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਾ ਤਤ੍ਥ ਸੀਲਂ। ਸੀਲਵਤੋ ਪਞ੍ਞਾ, ਪਞ੍ਞਵਤੋ ਸੀਲਂ। ਸੀਲਪਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚ ਪਨ ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤਿ ।

੩੧੮. ''ਕਤਮਂ ਪਨ ਤਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਸੀਲਂ? ਕਤਮਾ ਸਾ ਪਞ੍ਞਾ''ਤਿ? ''ਏਤ੍ਤਕਪਰਮਾਵ ਮਯਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ। ਸਾਧੁ ਵਤ ਭਵਨ੍ਤਂਯੇਵ ਗੋਤਮਂ ਪਟਿਭਾਤੁ ਏਤਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਸੁਣੋਹਿ; ਸਾਧੁਕਂ ਮਨਸਿਕਰੋਹਿ; ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭੋ''ਤਿ ਖੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ। ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਇਧ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਤਥਾਗਤੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ...ਪੇ॰... (ਯਥਾ ੧੯੦-੨੧੨ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦੇਸੁ ਤਥਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ)। ਏਵਂ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਂ ਖੋ ਤਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਸੀਲਂ...ਪੇ॰... ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ...ਪੇ॰... ਦੁਤਿਯਂ ਝਾਨਂ...ਪੇ॰... ਤਤਿਯਂ ਝਾਨਂ...ਪੇ॰... ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ...ਪੇ॰... ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ, ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ...ਪੇ॰... ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਯਂ ਖੋ ਸਾ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਞ੍ਞਾ''ਤਿ।

ਸੋਣਦਣ੍ਡਉਪਾਸਕਤ੍ਤਪਟਿਵੇਦਨਾ

੩੧੯. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ , ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ । ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ, ਮੂਲ੍ਹਸ੍ਸ ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਵਾ ਤੇਲਪਜ੍ਜੋਤਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯ, 'ਚਕ੍ਖੁਮਨ੍ਤੋ ਰੂਪਾਨਿ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤੀ'ਤਿ; ਏਵਮੇਵਂ ਭੋਤਾ ਗੋਤਮੇਨ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਕਾਸਿਤੋ। ਏਸਾਹਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ। ਉਪਾਸਕਂ ਮਂ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਧਾਰੇਤੁ ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ ਪਾਣੁਪੇਤਂ ਸਰਣਂ ਗਤਂ । ਅਧਿਵਾਸੇਤੁ ਚ ਮੇ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਭਤ੍ਤਂ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨਾ''ਤਿ। ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ ਭਗਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨ।

੩੨੦. ਅਥ ਖੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਵਾਸਨਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਸਕੇ ਨਿਵੇਸਨੇ ਪਣੀਤਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਭੋਜਨੀਯਂ ਪਟਿਯਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲਂ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ – ''ਕਾਲੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਭਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਯੇਨ ਸੋਣਦਣ੍ਡਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਣੀਤੇਨ ਖਾਦਨੀਯੇਨ ਭੋਜਨੀਯੇਨ ਸਹਤ੍ਥਾ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪੇਸਿ ਸਮ੍ਪਵਾਰੇਸਿ।

੩੨੧. ਅਥ ਖੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਭੁਤ੍ਤਾਵਿਂ ਓਨੀਤਪਤ੍ਤਪਾਣਿਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਨੀਚਂ ਆਸਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਸੋਣਦਣ੍ਡੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਹਞ੍ਚੇਵ ਖੋ ਪਨ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਪਰਿਸਗਤੋ ਸਮਾਨੋ ਆਸਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਅਭਿਵਾਦੇਯ੍ਯਂ, ਤੇਨ ਮਂ ਸਾ ਪਰਿਸਾ ਪਰਿਭਵੇਯ੍ਯ। ਯਂ ਖੋ ਪਨ ਸਾ ਪਰਿਸਾ ਪਰਿਭਵੇਯ੍ਯ, ਯਸੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਹਾਯੇਥ। ਯਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਯਸੋ ਹਾਯੇਥ, ਭੋਗਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਹਾਯੇਯ੍ਯੁਂ। ਯਸੋਲਦ੍ਧਾ ਖੋ ਪਨਮ੍ਹਾਕਂ ਭੋਗਾ। ਅਹਞ੍ਚੇਵ ਖੋ ਪਨ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਪਰਿਸਗਤੋ ਸਮਾਨੋ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਂ, ਆਸਨਾ ਮੇ ਤਂ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਨਂ ਧਾਰੇਤੁ। ਅਹਞ੍ਚੇਵ ਖੋ ਪਨ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਪਰਿਸਗਤੋ ਸਮਾਨੋ ਵੇਠਨਂ ਓਮੁਞ੍ਚੇਯ੍ਯਂ, ਸਿਰਸਾ ਮੇ ਤਂ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਅਭਿਵਾਦਨਂ ਧਾਰੇਤੁ। ਅਹਞ੍ਚੇਵ ਖੋ ਪਨ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਯਾਨਗਤੋ ਸਮਾਨੋ ਯਾਨਾ ਪਚ੍ਚੋਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਅਭਿਵਾਦੇਯ੍ਯਂ, ਤੇਨ ਮਂ ਸਾ ਪਰਿਸਾ ਪਰਿਭਵੇਯ੍ਯ। ਯਂ ਖੋ ਪਨ ਸਾ ਪਰਿਸਾ ਪਰਿਭਵੇਯ੍ਯ, ਯਸੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਹਾਯੇਥ, ਯਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਯਸੋ ਹਾਯੇਥ, ਭੋਗਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਹਾਯੇਯ੍ਯੁਂ। ਯਸੋਲਦ੍ਧਾ ਖੋ ਪਨਮ੍ਹਾਕਂ ਭੋਗਾ। ਅਹਞ੍ਚੇਵ ਖੋ ਪਨ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਯਾਨਗਤੋ ਸਮਾਨੋ ਪਤੋਦਲਟ੍ਠਿਂ ਅਬ੍ਭੁਨ੍ਨਾਮੇਯ੍ਯਂ, ਯਾਨਾ ਮੇ ਤਂ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਪਚ੍ਚੋਰੋਹਨਂ ਧਾਰੇਤੁ। ਅਹਞ੍ਚੇਵ ਖੋ ਪਨ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਯਾਨਗਤੋ ਸਮਾਨੋ ਛਤ੍ਤਂ ਅਪਨਾਮੇਯ੍ਯਂ, ਸਿਰਸਾ ਮੇ ਤਂ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਅਭਿਵਾਦਨਂ ਧਾਰੇਤੂ’’ਤਿ।

੩੨੨. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਸੋਣਦਣ੍ਡਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਾਮੀਤਿ।

ਸੋਣਦਣ੍ਡਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ।

੫. ਕੂਟਦਨ੍ਤੁਸੁਤ੍ਤੰ

ਖਾਣੁਮਤਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ

੩੨੩. ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤੰ – ਏਕੰ ਸਮਯੰ ਭਗਵਾ ਮਗਧੇਸੁ ਚਾਰਿਕੰ ਚਰਮਾਨੋ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਯੇਨ ਖਾਣੁਮਤੰ ਨਾਮ ਮਗਧਾਨੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੋ ਤਦਵਸਰਿ। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦੰ ਭਗਵਾ ਖਾਣੁਮਤੇ ਵਿਹਰਤਿ ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾਯੰ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਖਾਣੁਮਤੰ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ ਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸਦੰ ਸਤਿਣਕਟ੍ਠੋਦਕੰ ਸਧਞ੍ਞੰ ਰਾਜਭੋਗ੍ਗੰ ਰਞ੍ਞਾ ਮਾਗਧੇਨ ਸੇਨਿਯੇਨ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੇਨ ਦਿਨ੍ਨੰ ਰਾਜਦਾਯੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦੇਯ੍ਯੰ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਕੂਟਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਮਹਾਯਞ੍ਞੋ ਉਪਕ੍ਖਟੋ ਹੋਤਿ। ਸਤ੍ਤ ਚ ਉਸਭਸਤਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਚ ਵਚ੍ਛਤਰਸਤਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਚ ਵਚ੍ਛਤਰੀਸਤਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਚ ਅਜਸਤਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਚ ਉਰਬ੍ਭਸਤਾਨਿ ਥੂਣੂਪਨੀਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਯਞ੍ਞਤ੍ਥਾਯ।

੩੨੪. ਅਸ੍ਸੋਸੁੰ ਖੋ ਖਾਣੁਮਤਕਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ – ''ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਸਕ੍ਯਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਮਗਧੇਸੁ ਚਾਰਿਕੰ ਚਰਮਾਨੋ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਖਾਣੁਮਤੰ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਖਾਣੁਮਤੇ ਵਿਹਰਤਿ ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾਯੰ। ਤੰ ਖੋ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤੰ ਗੋਤਮੰ ਏਵੰ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – 'ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਗਤੋ ਲੋਕਵਿਦੂ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ'ਤਿ । ਸੋ ਇਮੰ ਲੋਕੰ ਸਦੇਵਕੰ ਸਮਾਰਕੰ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕੰ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿੰ ਪਜੰ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੰ ਸਯੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਤਿ। ਸੋ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤਿ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣੰ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣੰ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣੰ ਸਾਤ੍ਥੰ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨੰ ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣੰ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਪਕਾਸੇਤਿ। ਸਾਧੁ ਖੋ ਪਨ ਤਥਾਰੂਪਾਨੰ ਅਰਹਤੰ ਦਸ੍ਸਨੰ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

੩੨੫. ਅਥ ਖੋ ਖਾਣੁਮਤਕਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਖਾਣੁਮਤਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸਙ੍ਘੀ ਗਣੀਭੂਤਾ ਯੇਨ ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ।

੩੨੬. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦੇ ਦਿਵਾਸੇਯ੍ਯੰ ਉਪਗਤੋ ਹੋਤਿ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਖਾਣੁਮਤਕੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕੇ ਖਾਣੁਮਤਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸਙ੍ਘੀ ਗਣੀਭੂਤੇ ਯੇਨ ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੇ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਖਤ੍ਤੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ ਖਤ੍ਤੇ, ਖਾਣੁਮਤਕਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਖਾਣੁਮਤਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸਙ੍ਘੀ ਗਣੀਭੂਤਾ ਯੇਨ ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੀ''ਤਿ?

੩੨੭. ''ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭੋ, ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਸਕ੍ਯਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਮਗਧੇਸੁ ਚਾਰਿਕੰ ਚਰਮਾਨੋ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਖਾਣੁਮਤੰ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਖਾਣੁਮਤੇ ਵਿਹਰਤਿ ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾਯੰ। ਤੰ ਖੋ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤੰ ਗੋਤਮੰ ਏਵੰ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – 'ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਗਤੋ ਲੋਕਵਿਦੂ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ'ਤਿ। ਤਮੇਤੇ ਭਵਨ੍ਤੰ ਗੋਤਮੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

੩੨੮. ਅਥ ਖੋ ਕੂਟਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਸੁਤੰ ਖੋ ਪਨ ਮੇਤੰ – 'ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਤਿਵਿਧੰ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦੰ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰੰ ਜਾਨਾਤੀ'ਤਿ। ਨ ਖੋ ਪਨਾਹੰ ਜਾਨਾਮਿ ਤਿਵਿਧੰ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦੰ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰੰ। ਇਚ੍ਛਾਮਿ ਚਾਹੰ ਮਹਾਯਞ੍ਞੰ ਯਜਿਤੁੰ। ਯੰਨੂਨਾਹੰ ਸਮਣੰ ਗੋਤਮੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਿਵਿਧੰ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦੰ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰੰ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ।

੩੨੯. ਅਥ ਖੋ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਖਤ੍ਤੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ ਖਤ੍ਤੇ, ਯੇਨ ਖਾਣੁਮਤਕਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮ। ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਖਾਣੁਮਤਕੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕੇ ਏਵੰ ਵਦੇਹਿ – 'ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ, ਭੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਏਵਮਾਹ – ''ਆਗਮੇਨ੍ਤੁ ਕਿਰ ਭਵਨ੍ਤੋ,

ਕੂਟਦਨ੍ਤੋਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ'''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭੋ''ਤਿ ਖੋ ਸੋ ਖਤ੍ਤਾ ਕੂਟਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਖਾਣੁਮਤਕਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਖਾਣੁਮਤਕੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕੇ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ, ਭੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਆਗਮੇਨ੍ਤੁ ਕਿਰ ਭੋਨ੍ਤੋ, ਕੂਟਦਨ੍ਤੋਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ'''ਤਿ।

ਕੂਟਦਨ੍ਤਗੁਣਕਥਾ

੩੩੦. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਅਨੇਕਾਨਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸਤਾਨਿ ਖਾਣੁਮਤੇ ਪਟਿਵਸਨ੍ਤਿ – ''ਕੂਟਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਅਨੁਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਅਸ੍ਸੋਸੁਂ ਖੋ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ – ''ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਕਿਰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਯੇਨ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ।

੩੩੧. ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕੂਟਦਨ੍ਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ''ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਭਵਂ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ? ''ਏਵਂ ਖੋ ਮੇ, ਭੋ, ਹੋਤਿ – 'ਅਹਮ੍ਪਿ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮੀ'''ਤਿ।

''ਮਾ ਭਵਂ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਨ ਅਰਹਤਿ ਭਵਂ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ। ਸਚੇ ਭਵਂ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਭੋਤੋ ਕੂਟਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਸੋ ਹਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਯਸੋ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਤਿ। ਯਮ੍ਪਿ ਭੋਤੋ ਕੂਟਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਸੋ ਹਾਯਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਯਸੋ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਨ ਅਰਹਤਿ ਭਵਂ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ। ਸਮਣੋ ਤ੍ਵੇਵ ਗੋਤਮੋ ਅਰਹਤਿ ਭਵਨ੍ਤਂ ਕੂਟਦਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ।

''ਭਵਞ੍ਹਿ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ ਸਂਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ ਅਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਨੁਪਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ ਜਾਤਿਵਾਦੇਨ। ਯਮ੍ਪਿ ਭਵਂ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ ਸਂਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ ਅਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਨੁਪਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ ਜਾਤਿਵਾਦੇਨ, ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਨ ਅਰਹਤਿ ਭਵਂ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ। ਸਮਣੋ ਤ੍ਵੇਵ ਗੋਤਮੋ ਅਰਹਤਿ ਭਵਨ੍ਤਂ ਕੂਟਦਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ।

''ਭਵਞ੍ਹਿ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਅਡ੍ਢੋ ਮਹਦ੍ਧਨੋ ਮਹਾਭੋਗੋ ਪਹੂਤਵਿਤ੍ਤੂਪਕਰਣੋ ਪਹੂਤਜਾਤਰੂਪਰਜਤੋ...ਪੇ॰...

''ਭਵਞ੍ਹਿ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਅਜ੍ਝਾਯਕੋ ਮਨ੍ਤਧਰੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵੇਦਾਨਂ ਪਾਰਗੂ ਸਨਿਘਣ੍ਡੁਕੇਟੁਭਾਨਂ ਸਾਕ੍ਖਰਪ੍ਪਭੇਦਾਨਂ ਇਤਿਹਾਸਪਞ੍ਚਮਾਨਂ ਪਦਕੋ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੋ ਲੋਕਾਯਤਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਅਨਵਯੋ...ਪੇ॰...

''ਭਵਞ੍ਹਿ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਅਭਿਰੂਪੋ ਦਸ੍ਸਨੀਯੋ ਪਾਸਾਦਿਕੋ ਪਰਮਾਯ ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਣ੍ਣੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਚ੍ਛਸੀ ਅਖੁਦ੍ਦਾਵਕਾਸੋ ਦਸ੍ਸਨਾਯ...ਪੇ॰...

''ਭਵਞ੍ਹਿ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਸੀਲਵਾ ਵੁਦ੍ਧਸੀਲੀ ਵੁਦ੍ਧਸੀਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ...ਪੇ॰...

''ਭਵਞ੍ਹਿ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਕਲ੍ਯਾਣਵਾਚੋ ਕਲ੍ਯਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣੋ ਪੋਰਿਯਾ ਵਾਚਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾਯ ਅਨੇਲਗਲਾਯ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਿਯਾ...ਪੇ॰...

‘‘ਭਵਞ੍ਹਿ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਬਹੂਨਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯੋ ਤੀਣਿ ਮਾਣਵਕਸਤਾਨਿ ਮਨ੍ਤੇ ਵਾਚੇਤਿ, ਬਹੂ ਖੋ ਪਨ ਨਾਨਾਦਿਸਾ ਨਾਨਾਜਨਪਦਾ ਮਾਣਵਕਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਭੋਤੋ ਕੂਟਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਮਨ੍ਤਤ੍ਥਿਕਾ ਮਨ੍ਤੇ ਅਧਿਯਿਤੁਕਾਮਾ…ਪੇ॰…

‘‘ਭਵਞ੍ਹਿ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਜਿਣ੍ਣੋ ਵੁਦ੍ਧੋ ਮਹਲ੍ਲਕੋ ਅਦ੍ਧਗਤੋ ਵਯੋਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਤਰੁਣੋ ਚੇਵ ਤਰੁਣਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਚ…ਪੇ॰…

‘‘ਭਵਞ੍ਹਿ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਾਗਧਸ੍ਸ ਸੇਨਿਯਸ੍ਸ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਤੋ ਗਰੁਕਤੋ ਮਾਨਿਤੋ ਪੂਜਿਤੋ ਅਪਚਿਤੋ…ਪੇ॰…

‘‘ਭਵਞ੍ਹਿ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਤੋ ਗਰੁਕਤੋ ਮਾਨਿਤੋ ਪੂਜਿਤੋ ਅਪਚਿਤੋ…ਪੇ॰…

‘‘ਭਵਞ੍ਹਿ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਖਾਣੁਮਤਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ ਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸਦਂ ਸਤਿਣਕਟ੍ਠੋਦਕਂ ਸਧਞ੍ਞਂ ਰਾਜਭੋਗ੍ਗਂ ਰਞ੍ਞਾ ਮਾਗਧੇਨ ਸੇਨਿਯੇਨ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੇਨ ਦਿਨ੍ਨਂ ਰਾਜਦਾਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦੇਯ੍ਯਂ। ਯਮ੍ਪਿ ਭਵਂ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਖਾਣੁਮਤਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ ਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸਦਂ ਸਤਿਣਕਟ੍ਠੋਦਕਂ ਸਧਞ੍ਞਂ ਰਾਜਭੋਗ੍ਗਂ, ਰਞ੍ਞਾ ਮਾਗਧੇਨ ਸੇਨਿਯੇਨ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੇਨ ਦਿਨ੍ਨਂ ਰਾਜਦਾਯਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦੇਯ੍ਯਂ, ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਨ ਅਰਹਤਿ ਭਵਂ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ। ਸਮਣੋਤ੍ਵੇਵ ਗੋਤਮੋ ਅਰਹਤਿ ਭਵਨ੍ਤਂ ਕੂਟਦਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ।

ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਕਥਾ

੩੩੨. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਏਤਦਵੋਚ –

‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਮਮਪਿ ਸੁਣਾਥ, ਯਥਾ ਮਯਮੇਵ ਅਰਹਾਮ ਤਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ, ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਅਰਹਤਿ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ। ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ ਸਂਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ ਅਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਨੁਪਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ ਜਾਤਿਵਾਦੇਨ। ਯਮ੍ਪਿ, ਭੋ, ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ ਸਂਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ ਅਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਨੁਪਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ ਜਾਤਿਵਾਦੇਨ, ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਨ ਅਰਹਤਿ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ। ਅਥ ਖੋ ਮਯਮੇਵ ਅਰਹਾਮ ਤਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ।

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਮਹਨ੍ਤਂ ਞਾਤਿਸਙ੍ਘਂ ਓਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ…ਪੇ॰…

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਪਹੂਤਂ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਂ ਓਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਭੂਮਿਗਤਞ੍ਚ ਵੇਹਾਸਟ੍ਠਂ ਚ…ਪੇ॰…

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਦਹਰੋਵ ਸਮਾਨੋ ਯੁਵਾ ਸੁਸੁਕਾਲ਼ਕੇਸੋ ਭਦ੍ਰੇਨ ਯੋਬ੍ਬਨੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਪਠਮੇਨ ਵਯਸਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ…ਪੇ॰…

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਅਕਾਮਕਾਨਂ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਅਸ੍ਸੁਮੁਖਾਨਂ ਰੁਦਨ੍ਤਾਨਂ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ…ਪੇ॰…

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਅਭਿਰੂਪੋ ਦਸ੍ਸਨੀਯੋ ਪਾਸਾਦਿਕੋ ਪਰਮਾਯ ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਣ੍ਣੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਚ੍ਛਸੀ ਅਖੁਦ੍ਦਾਵਕਾਸੋ ਦਸ੍ਸਨਾਯ …ਪੇ॰…

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਸੀਲਵਾ ਅਰਿਯਸੀਲੀ ਕੁਸਲਸੀਲੀ ਕੁਸਲਸੀਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ…ਪੇ॰…

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਕਲਜਾਣਵਾਚੋ ਕਲਜਾਣਵਾਕ੍ਕਰਣੋ ਪੋਰਿਯਾ ਵਾਚਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਾਯ ਅਨੇਲਗਲਾਯ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਿਯਾ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਬਹੂਨਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਖੀਣਕਾਮਰਾਗੋ ਵਿਗਤਚਾਪਲ੍ਲੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਕਮ੍ਮਵਾਦੀ ਕਿਰਿਯਵਾਦੀ ਅਪਾਪਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਾਯ ਪਜਾਯ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਉਚ੍ਚਾ ਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਅਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲਾ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਅਡ੍ਢਾ ਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਮਹਦ੍ਧਨਾ ਮਹਾਭੋਗਾ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣਂ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮਂ ਤਿਰੋਰਟ੍ਠਾ ਤਿਰੋਜਨਪਦਾ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣਂ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮਂ ਅਨੇਕਾਨਿ ਦੇਵਤਾਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਾਣੇਹਿ ਸਰਣਂ ਗਤਾਨਿ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣਂ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮਂ ਏਵਂ ਕਲਜਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – ‘ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਗਤੋ ਲੋਕਵਿਦੂ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ’ ਤਿ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਏਹਿਸ੍ਵਾਗਤਵਾਦੀ ਸਖਿਲੋ ਸਮ੍ਮੋਦਕੋ ਅਬ੍ਭਾਕੁਟਿਕੋ ਉਤ੍ਤਾਨਮੁਖੋ ਪੁਬ੍ਬਭਾਸੀ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਰਿਸਾਨਂ ਸਕ੍ਕਤੋ ਗਰੁਕਤੋ ਮਾਨਿਤੋ ਪੂਜਿਤੋ ਅਪਚਿਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੇ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੇ ਬਹੂ ਦੇਵਾ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ ਅਭਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਯਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਵਾ ਨਿਗਮੇ ਵਾ ਪਟਿਵਸਤਿ ਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਵਾ ਨਿਗਮੇ ਵਾ ਅਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਵਿਹੇਠੇਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਸਙ੍ਘੀ ਗਣੀ ਗਣਾਚਰਿਯੋ ਪੁਥੁਤਿਤ੍ਥਕਰਾਨਂ ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤਿ, ਯਥਾ ਖੋ ਪਨ, ਭੋ, ਏਤੇਸਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਯਥਾ ਵਾ ਤਥਾ ਵਾ ਯਸੋ ਸਮੁਦਾਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਹੇਵਂ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਯਸੋ ਸਮੁਦਾਗਤੋ। ਅਥ ਖੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰਾਯ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਯਸੋ ਸਮੁਦਾਗਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣਂ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮਂ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਸੇਨਿਯੋ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਸਪੁਤ੍ਤੋ ਸਭਰਿਯੋ ਸਪਰਿਸੋ ਸਾਮਚ੍ਚੋ ਪਾਣੇਹਿ ਸਰਣਂ ਗਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣਂ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮਂ ਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਸਪੁਤ੍ਤੋ ਸਭਰਿਯੋ ਸਪਰਿਸੋ ਸਾਮਚ੍ਚੋ ਪਾਣੇਹਿ ਸਰਣਂ ਗਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣਂ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਸਪੁਤ੍ਤੋ ਸਭਰਿਯੋ ਸਪਰਿਸੋ ਸਾਮਚ੍ਚੋ ਪਾਣੇਹਿ ਸਰਣਂ ਗਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਾਗਧਸ੍ਸ ਸੇਨਿਯਸ੍ਸ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਤੋ ਗਰੁਕਤੋ ਮਾਨਿਤੋ ਪੂਜਿਤੋ ਅਪਚਿਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਰਞ੍ਞੋ ਪਸੇਨਦਿਸ੍ਸ ਕੋਸਲਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਤੋ ਗਰੁਕਤੋ ਮਾਨਿਤੋ ਪੂਜਿਤੋ ਅਪਚਿਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਤੋ ਗਰੁਕਤੋ ਮਾਨਿਤੋ ਪੂਜਿਤੋ ਅਪਚਿਤੋ...ਪੇ॰...

‘‘ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਖਾਣੁਮਤਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਖਾਣੁਮਤੇ ਵਿਹਰਤਿ ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾਯਂ। ਯੇ ਖੋ ਪਨ, ਭੋ, ਕੇਚਿ ਸਮਣਾ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗਾਮਖੇਤ੍ਤਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਅਤਿਥੀ ਨੋ ਤੇ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਤਿਥੀ ਖੋ ਪਨਮ੍ਹੇਹਿ ਸਕ੍ਕਾਤਬ੍ਬਾ ਗਰੁਕਾਤਬ੍ਬਾ ਮਾਨੇਤਬ੍ਬਾ ਪੂਜੇਤਬ੍ਬਾ ਅਪਚੇਤਬ੍ਬਾ। ਯਮ੍ਪਿ, ਭੋ, ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਖਾਣੁਮਤਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਖਾਣੁਮਤੇ ਵਿਹਰਤਿ ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾਯਂ, ਅਤਿਥਿਮ੍ਹਾਕਂ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ। ਅਤਿਥਿ ਖੋ ਪਨਮ੍ਹੇਹਿ ਸਕ੍ਕਾਤਬ੍ਬੋ ਗਰੁਕਾਤਬ੍ਬੋ ਮਾਨੇਤਬ੍ਬੋ ਪੂਜੇਤਬ੍ਬੋ ਅਪਚੇਤਬ੍ਬੋ। ਇਮਿਨਾਪਙ੍ਗੇਨ ਨਾਰਹਤਿ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ। ਅਥ ਖੋ ਮਯਮੇਵ ਅਰਹਾਮ ਤਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ। ਏਤ੍ਤਕੇ ਖੋ ਅਹਂ, ਭੋ, ਤਸ੍ਸ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੇ ਪਰਿਯਾਪੁਣਾਮਿ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਏਤ੍ਤਕਵਣ੍ਣੋ। ਅਪਰਿਮਾਣਵਣ੍ਣੋ ਹਿ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ’’ਤਿ।

੩੩੩. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕੂਟਦਨ੍ਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ‘‘ਯਥਾ ਖੋ ਭਵਂ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੇ ਭਾਸਤਿ, ਇਤੋ ਚੇਪਿ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਯੋਜਨਸਤੇ ਵਿਹਰਤਿ, ਅਲਮੇਵ ਸਦ੍ਧੇਨ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੇਨ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤੁਂ ਅਪਿ ਪੁਟੋਸੇਨਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਭੋ, ਸਬ੍ਬੇਵ ਮਯਂ ਸਮਣਂ ਗੋਤਮਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ।

ਮਹਾਵਿਜਿਤਰਾਜਯਞ੍ਞਕਥਾ

੩੩੪. ਅਥ ਖੋ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਹਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੇਨ ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ, ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿ । ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਖਾਣੁਮਤਕਾਪਿ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਹਪਤਿਕਾ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ; ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿਂਸੁ, ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ; ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨਞ੍ਜਲਿਂ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ; ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਂ ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ; ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ।

੩੩੫. ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਸੁਤਂ ਮੇਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ – ‘ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਤਿਵਿਧਂ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਂ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਜਾਨਾਤੀ’ਤਿ। ਨ ਖੋ ਪਨਾਹਂ ਜਾਨਾਮਿ ਤਿਵਿਧਂ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਂ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ। ਇਚ੍ਛਾਮਿ ਚਾਹਂ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਿਤੁਂ। ਸਾਧੁ ਮੇ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਤਿਵਿਧਂ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਂ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਦੇਸੇਤੂ’’ਤਿ।

੩੩੬. ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਸੁਣਾਹਿ ਸਾਧੁਕਂ ਮਨਸਿਕਰੋਹਿ, ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਂ, ਭੋ’’ਤਿ ਖੋ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ। ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ , ਰਾਜਾ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ ਅਡ੍ਢੋ ਮਹਦ੍ਧਨੋ ਮਹਾਭੋਗੋ ਪਹੂਤਜਾਤਰੂਪਰਜਤੋ ਪਹੂਤਵਿਤ੍ਤੂਪਕਰਣੋ ਪਹੂਤਧਨਧਞ੍ਞੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਕੋਸਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰੋ। ਅਥ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਵਿਜਿਤਸ੍ਸ ਰਹੋਗਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨਸ੍ਸ ਏਵਂ ਚੇਤਸੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ – ‘ਅਧਿਗਤਾ ਖੋ ਮੇ ਵਿਪੁਲਾ ਮਾਨੁਸਕਾ ਭੋਗਾ, ਮਹਨ੍ਤਂ ਪਥਵਿਮਣ੍ਡਲਂ ਅਭਿਵਿਜਿਯ ਅਜ੍ਝਾਵਸਾਮਿ , ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜੇਯ੍ਯਂ, ਯਂ ਮਮ ਅਸ੍ਸ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯਾ’ਤਿ।

੩੩੭. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਪੁਰੋਹਿਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਇਧ ਮਯ੍ਹਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਰਹੋਗਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨਸ੍ਸ ਏਵਂ ਚੇਤਸੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ – ਅਧਿਗਤਾ ਖੋ ਮੇ ਵਿਪੁਲਾ ਮਾਨੁਸਕਾ ਭੋਗਾ , ਮਹਨ੍ਤਂ ਪਥਵਿਮਣ੍ਡਲਂ ਅਭਿਵਿਜਿਯ ਅਜ੍ਝਾਵਸਾਮਿ। ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜੇਯ੍ਯਂ ਯਂ ਮਮ ਅਸ੍ਸ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯਾ’ਤਿ। ਇਚ੍ਛਾਮਹਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਿਤੁਂ। ਅਨੁਸਾਸਤੁ ਮਂ ਭਵਂ ਯਂ ਮਮ ਅਸ੍ਸ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯਾ’’’ਤਿ।

੩੩੮. ''ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਰਾਜਾਨੰ ਮਹਾਵਿਜਿਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਭੋਤੋ ਖੋ ਰਞ੍ਞੋ ਜਨਪਦੋ ਸਕਣ੍ਟਕੋ ਸਉਪ੍ਪੀਲ਼ੋ, ਗਾਮਘਾਤਾਪਿ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨਿਗਮਘਾਤਾਪਿ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨਗਰਘਾਤਾਪਿ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ , ਪਨ੍ਥਦੁਹਨਾਪਿ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਭਵੰ ਖੋ ਪਨ ਰਾਜਾ ਏਵੰ ਸਕਣ੍ਟਕੇ ਜਨਪਦੇ ਸਉਪ੍ਪੀਲ਼ੇ ਬਲਿਮੁਦ੍ਧਰੇਯ੍ਯ, ਅਕਿਚ੍ਚਕਾਰੀ ਅਸ੍ਸ ਤੇਨ ਭਵੰ ਰਾਜਾ। ਸਿਯਾ ਖੋ ਪਨ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਏਵਮਸ੍ਸ – ''ਅਹਮੇਤੰ ਦਸ੍ਸੁਖੀਲੰ ਵਧੇਨ ਵਾ ਬਨ੍ਧੇਨ ਵਾ ਜਾਨਿਯਾ ਵਾ ਗਰਹਾਯ ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜਨਾਯ ਵਾ ਸਮੂਹਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ, ਨ ਖੋ ਪਨੇਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੁਖੀਲਸ੍ਸ ਏਵੰ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤੋ ਹੋਤਿ। ਯੇ ਤੇ ਹਤਾਵਸੇਸਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਪਚ੍ਛਾ ਰਞ੍ਞੋ ਜਨਪਦੰ ਵਿਹੇਠੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਪਿ ਚ ਖੋ ਇਦੰ ਸੰਵਿਧਾਨੰ ਆਗਮ੍ਮ ਏਵਮੇਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੁਖੀਲਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤੋ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ਭਵੰ ਰਾਜਾ ਯੇ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਜਨਪਦੇ ਉਸ੍ਸਹਨ੍ਤਿ ਕਸਿਗੋਰਕ੍ਖੇ, ਤੇਸੰ ਭਵੰ ਰਾਜਾ ਬੀਜਭਤ੍ਤੰ ਅਨੁਪ੍ਪਦੇਤੁ। ਯੇ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਜਨਪਦੇ ਉਸ੍ਸਹਨ੍ਤਿ ਵਾਣਿਜ੍ਜਾਯ, ਤੇਸੰ ਭਵੰ ਰਾਜਾ ਪਾਭਤੰ ਅਨੁਪ੍ਪਦੇਤੁ। ਯੇ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਜਨਪਦੇ ਉਸ੍ਸਹਨ੍ਤਿ ਰਾਜਪੋਰਿਸੇ, ਤੇਸੰ ਭਵੰ ਰਾਜਾ ਭਤ੍ਤਵੇਤਨੰ ਪਕਪ੍ਪੇਤੁ। ਤੇ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਕਮ੍ਮਪਸੁਤਾ ਰਞ੍ਞੋ ਜਨਪਦੰ ਨ ਵਿਹੇਠੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ; ਮਹਾ ਚ ਰਞ੍ਞੋ ਰਾਸਿਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਖੇਮਟ੍ਠਿਤਾ ਜਨਪਦਾ ਅਕਣ੍ਟਕਾ ਅਨੁਪ੍ਪੀਲ਼ਾ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮੁਦਾ ਮੋਦਮਾਨਾ ਉਰੇ ਪੁਤ੍ਤੇ ਨਚ੍ਚੇਨ੍ਤਾ ਅਪਾਰੁਤਘਰਾ ਮਞ੍ਞੇ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ'ਤਿ। 'ਏਵੰ, ਭੋ'ਤਿ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਪੁਰੋਹਿਤਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇ ਰਞ੍ਞੋ ਜਨਪਦੇ ਉਸ੍ਸਹਿੰਸੁ ਕਸਿਗੋਰਕ੍ਖੇ, ਤੇਸੰ ਰਾਜਾ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਬੀਜਭਤ੍ਤੰ ਅਨੁਪ੍ਪਦਾਸਿ। ਯੇ ਚ ਰਞ੍ਞੋ ਜਨਪਦੇ ਉਸ੍ਸਹਿੰਸੁ ਵਾਣਿਜ੍ਜਾਯ, ਤੇਸੰ ਰਾਜਾ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਪਾਭਤੰ ਅਨੁਪ੍ਪਦਾਸਿ। ਯੇ ਚ ਰਞ੍ਞੋ ਜਨਪਦੇ ਉਸ੍ਸਹਿੰਸੁ ਰਾਜਪੋਰਿਸੇ, ਤੇਸੰ ਰਾਜਾ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਭਤ੍ਤਵੇਤਨੰ ਪਕਪ੍ਪੇਸਿ। ਤੇ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਕਮ੍ਮਪਸੁਤਾ ਰਞ੍ਞੋ ਜਨਪਦੰ ਨ ਵਿਹੇਠਿੰਸੁ, ਮਹਾ ਚ ਰਞ੍ਞੋ ਰਾਸਿਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਖੇਮਟ੍ਠਿਤਾ ਜਨਪਦਾ ਅਕਣ੍ਟਕਾ ਅਨੁਪ੍ਪੀਲ਼ਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮੁਦਾ ਮੋਦਮਾਨਾ ਉਰੇ ਪੁਤ੍ਤੇ ਨਚ੍ਚੇਨ੍ਤਾ ਅਪਾਰੁਤਘਰਾ ਮਞ੍ਞੇ ਵਿਹਰਿੰਸੁ। ਅਥ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਪੁਰੋਹਿਤੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਸਮੂਹਤੋ ਖੋ ਮੇ ਭੋਤੋ ਦਸ੍ਸੁਖੀਲੋ, ਭੋਤੋ ਸੰਵਿਧਾਨੰ ਆਗਮ੍ਮ ਮਹਾ ਚ ਮੇ ਰਾਸਿਕੋ। ਖੇਮਟ੍ਠਿਤਾ ਜਨਪਦਾ ਅਕਣ੍ਟਕਾ ਅਨੁਪ੍ਪੀਲ਼ਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮੁਦਾ ਮੋਦਮਾਨਾ ਉਰੇ ਪੁਤ੍ਤੇ ਨਚ੍ਚੇਨ੍ਤਾ ਅਪਾਰੁਤਘਰਾ ਮਞ੍ਞੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਇਚ੍ਛਾਮਹੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਮਹਾਯਞ੍ਞੰ ਯਜਿਤੁੰ। ਅਨੁਸਾਸਤੁ ਮੰ ਭਵੰ ਯੰ ਮਮ ਅਸ੍ਸ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯਾ'ਤਿ।

ਚਤੁਪਰਿਕ੍ਖਾਰੰ

੩੩੯. ''ਤੇਨ ਹਿ ਭਵੰ ਰਾਜਾ ਯੇ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਜਨਪਦੇ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਆਨੁਯਨ੍ਤਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ ਤੇ ਭਵੰ ਰਾਜਾ ਆਮਨ੍ਤਯਤੰ – 'ਇਚ੍ਛਾਮਹੰ, ਭੋ, ਮਹਾਯਞ੍ਞੰ ਯਜਿਤੁੰ, ਅਨੁਜਾਨਨ੍ਤੁ ਮੇ ਭਵਨ੍ਤੋ ਯੰ ਮਮ ਅਸ੍ਸ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯਾ'ਤਿ। ਯੇ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਜਨਪਦੇ ਅਮਚ੍ਚਾ ਪਾਰਿਸਜ੍ਜਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ...ਪੇ॰... ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ...ਪੇ॰... ਗਹਪਤਿਨੇਚਯਿਕਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ, ਤੇ ਭਵੰ ਰਾਜਾ ਆਮਨ੍ਤਯਤੰ – 'ਇਚ੍ਛਾਮਹੰ, ਭੋ, ਮਹਾਯਞ੍ਞੰ ਯਜਿਤੁੰ, ਅਨੁਜਾਨਨ੍ਤੁ ਮੇ ਭਵਨ੍ਤੋ ਯੰ ਮਮ ਅਸ੍ਸ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯਾ'ਤਿ। 'ਏਵੰ, ਭੋ'ਤਿ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਪੁਰੋਹਿਤਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇ ਰਞ੍ਞੋ ਜਨਪਦੇ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਆਨੁਯਨ੍ਤਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ, ਤੇ ਰਾਜਾ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – 'ਇਚ੍ਛਾਮਹੰ, ਭੋ, ਮਹਾਯਞ੍ਞੰ ਯਜਿਤੁੰ, ਅਨੁਜਾਨਨ੍ਤੁ ਮੇ ਭਵਨ੍ਤੋ ਯੰ ਮਮ ਅਸ੍ਸ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯਾ''ਤਿ। 'ਯਜਤੰ ਭਵੰ ਰਾਜਾ ਯਞ੍ਞੰ, ਯਞ੍ਞਕਾਲੋ ਮਹਾਰਾਜਾ'ਤਿ। ਯੇ ਰਞ੍ਞੋ ਜਨਪਦੇ ਅਮਚ੍ਚਾ ਪਾਰਿਸਜ੍ਜਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ...ਪੇ॰... ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ...ਪੇ॰... ਗਹਪਤਿਨੇਚਯਿਕਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ, ਤੇ ਰਾਜਾ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – 'ਇਚ੍ਛਾਮਹੰ, ਭੋ , ਮਹਾਯਞ੍ਞੰ ਯਜਿਤੁੰ। ਅਨੁਜਾਨਨ੍ਤੁ ਮੇ ਭਵਨ੍ਤੋ ਯੰ ਮਮ ਅਸ੍ਸ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯਾ'ਤਿ। 'ਯਜਤੰ ਭਵੰ ਰਾਜਾ ਯਞ੍ਞੰ, ਯਞ੍ਞਕਾਲੋ ਮਹਾਰਾਜਾ'ਤਿ। ਇਤਿਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਨੁਮਤਿਪਕ੍ਖਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਯਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ ਭਵਨ੍ਤਿ।

ਅਟ੍ਠ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ

੩੪੦. ''ਰਾਜਾ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਅਟ੍ਠਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ ਸੰਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ ਅਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਨੁਪਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ ਜਾਤਿਵਾਦੇਨ ਅਭਿਰੂਪੋ ਦਸ੍ਸਨੀਯੋ ਪਾਸਾਦਿਕੋ ਪਰਮਾਯ ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ

ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਣ੍ਣੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਚ੍ਛਸੀ ਅਖੁਦ੍ਦਾਵਕਾਸੋ ਦਸ੍ਸਨਾਯ; ਅਡ੍ਢੋ ਮਹਦ੍ਧਨੋ ਮਹਾਭੋਗੋ ਪਹੂਤਜਾਤਰੂਪਰਜਤੋ ਪਹੂਤਵਿਤ੍ਤੂਪਕਰਣੋ ਪਹੂਤਧਨਧਞ੍ਞੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਕੋਸਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰੋ; ਬਲਵਾ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾ ਸੇਨਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਸ੍ਸਵਾਯ ਓਵਾਦਪਟਿਕਰਾਯ ਸਹਤਿ [ਪਤਪਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਤਪਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਮਞ੍ਞੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੇ ਯਸਸਾ; ਸਦ੍ਧੋ ਦਾਯਕੋ ਦਾਨਪਤਿ ਅਨਾਵਟਦ੍ਵਾਰੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕਪਣਦ੍ਧਿਕਵਣਿਬ੍ਬਕਯਾਚਕਾਨਂ ਓਪਾਨਭੂਤੋ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਤਿ; ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਸੁਤਜਾਤਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸੇਵ ਖੋ ਪਨ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਜਾਨਾਤਿ 'ਅਯਂ ਇਮਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਅਯਂ ਇਮਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ'ਤਿ; ਪਣ੍ਡਿਤੋ, ਵਿਯਤ੍ਤੋ, ਮੇਧਾਵੀ, ਪਟਿਬਲੋ, ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਅਤ੍ਥੇ ਚਿਨ੍ਤੇਤੁਂ। ਰਾਜਾ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਇਮੇਹਿ ਅਟ੍ਠਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਇਤਿ ਇਮਾਨਿਪਿ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਾਨਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਯਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ ਭਵਨ੍ਤਿ।

ਚਤੁਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ

੩੪੧. ''ਪੁਰੋਹਿਤੋ [ਪੁਰੋਹਿਤੋਪਿ (ਕ॰ ਸੀ॰ ਕ॰)] ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਚਤੁਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ ਸਂਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ ਅਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਨੁਪਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ ਜਾਤਿਵਾਦੇਨ; ਅਜ੍ਝਾਯਕੋ ਮਨ੍ਤਧਰੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵੇਦਾਨਂ ਪਾਰਗੂ ਸਨਿਘਣ੍ਡੁਕੇਟੁਭਾਨਂ ਸਾਕ੍ਖਰਪ੍ਪਭੇਦਾਨਂ ਇਤਿਹਾਸਪਞ੍ਚਮਾਨਂ ਪਦਕੋ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੋ ਲੋਕਾਯਤਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਅਨਵਯੋ; ਸੀਲਵਾ ਵੁਦ੍ਧਸੀਲੀ ਵੁਦ੍ਧਸੀਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ; ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਵਿਯਤ੍ਤੋ ਮੇਧਾਵੀ ਪਠਮੋ ਵਾ ਦੁਤਿਯੋ ਵਾ ਸੁਜਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ। ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਇਮੇਹਿ ਚਤੂਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। ਇਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਙ੍ਗਾਨਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਯਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ ਭਵਨ੍ਤਿ।

ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਧਾ

੩੪੨. ''ਅਥ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਵਿਜਿਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਯਞ੍ਞਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਧਾ ਦੇਸੇਸਿ। ਸਿਯਾ ਖੋ ਪਨ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਿਟ੍ਠੁਕਾਮਸ੍ਸ [ਯਿਟ੍ਠਕਾਮਸ੍ਸ (ਕ॰)] ਕੋਚਿਦੇਵ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ – 'ਮਹਾ ਵਤ ਮੇ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਵਿਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ, ਸੋ ਭੋਤਾ ਰਞ੍ਞਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ ਨ ਕਰਣੀਯੋ। ਸਿਯਾ ਖੋ ਪਨ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਮਾਨਸ੍ਸ ਕੋਚਿਦੇਵ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ – 'ਮਹਾ ਵਤ ਮੇ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਵਿਗਚ੍ਛਤੀ'ਤਿ, ਸੋ ਭੋਤਾ ਰਞ੍ਞਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ ਨ ਕਰਣੀਯੋ। ਸਿਯਾ ਖੋ ਪਨ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਕੋਚਿਦੇਵ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ – 'ਮਹਾ ਵਤ ਮੇ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਵਿਗਤੋ'ਤਿ, ਸੋ ਭੋਤਾ ਰਞ੍ਞਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ ਨ ਕਰਣੀਯੋ''ਤਿ। ਇਮਾ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਵਿਜਿਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਯਞ੍ਞਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਧਾ ਦੇਸੇਸਿ।

ਦਸ ਆਕਾਰਾ

੩੪੩. ''ਅਥ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਵਿਜਿਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਯਞ੍ਞਾ ਦਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕੇਸੁ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਂ ਪਟਿਵਿਨੇਸਿ। 'ਆਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਖੋ ਭੋਤੋ ਯਞ੍ਞਂ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਿਨੋਪਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾਪਿ। ਯੇ ਤਤ੍ਥ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਿਨੋ, ਤੇਸਞ੍ਞੇਵ ਤੇਨ। ਯੇ ਤਤ੍ਥ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾ, ਤੇ ਆਰਬ੍ਭ ਯਜਤਂ ਭਵਂ, ਸਜ੍ਜਤਂ ਭਵਂ, ਮੋਦਤਂ ਭਵਂ, ਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਭਵਂ ਅਨ੍ਤੋ ਪਸਾਦੇਤੁ। ਆਗਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਖੋ ਭੋਤੋ ਯਞ੍ਞਂ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਯਿਨੋਪਿ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾਪਿ...ਪੇ॰... ਕਾਮੇਸੁ ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਿਨੋਪਿ ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾਪਿ... ਮੁਸਾਵਾਦਿਨੋਪਿ ਮੁਸਾਵਾਦਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾਪਿ... ਪਿਸੁਣਵਾਚਿਨੋਪਿ ਪਿਸੁਣਾਯ ਵਾਚਾਯ ਪਟਿਵਿਰਤਾਪਿ... ਫਰੁਸਵਾਚਿਨੋਪਿ ਫਰੁਸਾਯ ਵਾਚਾਯ ਪਟਿਵਿਰਤਾਪਿ... ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪਿਨੋਪਿ ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪਾ ਪਟਿਵਿਰਤਾਪਿ ... ਅਭਿਜ੍ਝਾਲੁਨੋਪਿ ਅਨਭਿਜ੍ਝਾਲੁਨੋਪਿ... ਬ੍ਯਾਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾਪਿ ਅਬ੍ਯਾਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾਪਿ... ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾਪਿ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾਪਿ...। ਯੇ ਤਤ੍ਥ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ, ਤੇਸਞ੍ਞੇਵ ਤੇਨ। ਯੇ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ, ਤੇ ਆਰਬ੍ਭ ਯਜਤਂ ਭਵਂ, ਸਜ੍ਜਤਂ ਭਵਂ, ਮੋਦਤਂ ਭਵਂ, ਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਭਵਂ ਅਨ੍ਤੋ ਪਸਾਦੇਤੂ'ਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਵਿਜਿਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਯਞ੍ਞਾ ਦਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕੇਸੁ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਂ ਪਟਿਵਿਨੇਸਿ।

ਸੋਲ਼ਸ ਆਕਾਰਾ

੩੪੪. ''ਅਥ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਵਿਜਿਤਸ੍ਸ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਮਾਨਸ੍ਸ ਸੋਲ਼ਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਚਿੱਤਂ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਸਿ ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਸਮੁੱਤੇਜੇਸਿ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਸਿ ਸਿਯਾ ਖੋ ਪਨ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਮਾਨਸ੍ਸ ਕੋਚਿਦੇਵ ਵੱਤਾ – 'ਰਾਜਾ ਖੋ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਤਿ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਤਸ੍ਸ ਆਮਨ੍ਤਿਤਾ ਖੱਤਿਯਾ ਆਨੁਯਨ੍ਤਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ; ਅਥ ਚ ਪਨ ਭਵਂ ਰਾਜਾ ਏਵਰੂਪਂ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਤੀ'ਤਿ । ਏਵਮ੍ਪਿ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਵੱਤਾ ਧਮ੍ਮਤੋ ਨੱਥਿ। ਭੋਤਾ ਖੋ ਪਨ ਰਞ੍ਞਾ ਆਮਨ੍ਤਿਤਾ ਖੱਤਿਯਾ ਆਨੁਯਨ੍ਤਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ । ਇਮਿਨਾਪੇਤਂ ਭਵਂ ਰਾਜਾ ਜਾਨਾਤੁ, ਯਜਤਂ ਭਵਂ, ਸਜ੍ਜਤਂ ਭਵਂ, ਮੋਦਤਂ ਭਵਂ, ਚਿੱਤਮੇਵ ਭਵਂ ਅਨ੍ਤਰਂ ਪਸਾਦੇਤੁ।

''ਸਿਯਾ ਖੋ ਪਨ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਮਾਨਸ੍ਸ ਕੋਚਿਦੇਵ ਵੱਤਾ – 'ਰਾਜਾ ਖੋ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਤਿ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਤਸ੍ਸ ਆਮਨ੍ਤਿਤਾ ਅਮੱਚਾ ਪਾਰਿਸਜ੍ਜਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ...ਪੇ॰... ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ...ਪੇ॰... ਗਹਪਤਿਨੇਚਯਿਕਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ, ਅਥ ਚ ਪਨ ਭਵਂ ਰਾਜਾ ਏਵਰੂਪਂ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਤੀ'ਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਵੱਤਾ ਧਮ੍ਮਤੋ ਨੱਥਿ। ਭੋਤਾ ਖੋ ਪਨ ਰਞ੍ਞਾ ਆਮਨ੍ਤਿਤਾ ਗਹਪਤਿਨੇਚਯਿਕਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ। ਇਮਿਨਾਪੇਤਂ ਭਵਂ ਰਾਜਾ ਜਾਨਾਤੁ, ਯਜਤਂ ਭਵਂ, ਸਜ੍ਜਤਂ ਭਵਂ, ਮੋਦਤਂ ਭਵਂ, ਚਿੱਤਮੇਵ ਭਵਂ ਅਨ੍ਤਰਂ ਪਸਾਦੇਤੁ।

''ਸਿਯਾ ਖੋ ਪਨ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਮਾਨਸ੍ਸ ਕੋਚਿਦੇਵ ਵੱਤਾ – 'ਰਾਜਾ ਖੋ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਤਿ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ ਸਂਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ ਯਾਵ ਸੱਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ ਅਕ੍ਖਿੱਤੋ ਅਨੁਪਕ੍ਕੁੱਠੋ ਜਾਤਿਵਾਦੇਨ, ਅਥ ਚ ਪਨ ਭਵਂ ਰਾਜਾ ਏਵਰੂਪਂ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਤੀ'ਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਵੱਤਾ ਧਮ੍ਮਤੋ ਨੱਥਿ। ਭਵਂ ਖੋ ਪਨ ਰਾਜਾ ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ ਸਂਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ ਯਾਵ ਸੱਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ ਅਕ੍ਖਿੱਤੋ ਅਨੁਪਕ੍ਕੁੱਠੋ ਜਾਤਿਵਾਦੇਨ। ਇਮਿਨਾਪੇਤਂ ਭਵਂ ਰਾਜਾ ਜਾਨਾਤੁ, ਯਜਤਂ ਭਵਂ, ਸਜ੍ਜਤਂ ਭਵਂ, ਮੋਦਤਂ ਭਵਂ, ਚਿੱਤਮੇਵ ਭਵਂ ਅਨ੍ਤਰਂ ਪਸਾਦੇਤੁ।

''ਸਿਯਾ ਖੋ ਪਨ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਮਾਨਸ੍ਸ ਕੋਚਿਦੇਵ ਵੱਤਾ – 'ਰਾਜਾ ਖੋ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਤਿ ਨੋ ਚ ਖੋ ਅਭਿਰੂਪੋ ਦਸ੍ਸਨੀਯੋ ਪਾਸਾਦਿਕੋ ਪਰਮਾਯ ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਣ੍ਣੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵੱਛਸੀ ਅਖੁੱਦਾਵਕਾਸੋ ਦਸ੍ਸਨਾਯ... ਪੇ॰... ਨੋ ਚ ਖੋ ਅਡ੍ਢੋ ਮਹੱਧਨੋ ਮਹਾਭੋਗੋ ਪਹੂਤਜਾਤਰੂਪਰਜਤੋ ਪਹੂਤਵਿੱਤੂਪਕਰਣੋ ਪਹੂਤਧਨਧਞ੍ਞੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਕੋਸਕੋੱਠਾਗਾਰੋ... ਪੇ॰... ਨੋ ਚ ਖੋ ਬਲਵਾ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾ ਸੇਨਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਸ੍ਸਵਾਯ ਓਵਾਦਪਟਿਕਰਾਯ ਸਹਤਿ ਮਞ੍ਞੇ ਪੱਚੱਥਿਕੇ ਯਸਸਾ... ਪੇ॰... ਨੋ ਚ ਖੋ ਸੱਧੋ ਦਾਯਕੋ ਦਾਨਪਤਿ ਅਨਾਵਟਦ੍ਵਾਰੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕਪਣੱਦ੍ਧਿਕਵਣਿਬ੍ਬਕਯਾਚਕਾਨਂ ਓਪਾਨਭੂਤੋ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਤਿ...ਪੇ॰... ਨੋ ਚ ਖੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਸੁਤਜਾਤਸ੍ਸ...ਪੇ॰... ਨੋ ਚ ਖੋ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸੇਵ ਖੋ ਪਨ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅੱਥਂ ਜਾਨਾਤਿ ''ਅਯਂ ਇਮਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅੱਥੋ, ਅਯਂ ਇਮਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤਸ੍ਸ ਅੱਥੋ''ਤਿ...ਪੇ॰... ਨੋ ਚ ਖੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਵਿਯੱਤੋ ਮੇਧਾਵੀ ਪਟਿਬਲੋ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪੱਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਅੱਥੇ ਚਿਨ੍ਤੇਤੁਂ, ਅਥ ਚ ਪਨ ਭਵਂ ਰਾਜਾ ਏਵਰੂਪਂ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਤੀ'ਤਿ । ਏਵਮ੍ਪਿ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਵੱਤਾ ਧਮ੍ਮਤੋ ਨੱਥਿ। ਭਵਂ ਖੋ ਪਨ ਰਾਜਾ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਵਿਯੱਤੋ ਮੇਧਾਵੀ ਪਟਿਬਲੋ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪੱਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਅੱਥੇ ਚਿਨ੍ਤੇਤੁਂ। ਇਮਿਨਾਪੇਤਂ ਭਵਂ ਰਾਜਾ ਜਾਨਾਤੁ , ਯਜਤਂ ਭਵਂ, ਸਜ੍ਜਤਂ ਭਵਂ, ਮੋਦਤਂ ਭਵਂ, ਚਿੱਤਮੇਵ ਭਵਂ ਅਨ੍ਤਰਂ ਪਸਾਦੇਤੁ।

''ਸਿਯਾ ਖੋ ਪਨ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਮਾਨਸ੍ਸ ਕੋਚਿਦੇਵ ਵੱਤਾ – 'ਰਾਜਾ ਖੋ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਤਿ। ਨੋ ਚ ਖ੍ਵਸ੍ਸ ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ ਸਂਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ ਯਾਵ ਸੱਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ ਅਕ੍ਖਿੱਤੋ ਅਨੁਪਕ੍ਕੁੱਠੋ ਜਾਤਿਵਾਦੇਨ; ਅਥ ਚ ਪਨ ਭਵਂ ਰਾਜਾ ਏਵਰੂਪਂ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਤੀ'ਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਵੱਤਾ ਧਮ੍ਮਤੋ ਨੱਥਿ। ਭੋਤੋ ਖੋ ਪਨ ਰਞ੍ਞੋ ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਉਭਤੋ ਸੁਜਾਤੋ ਮਾਤਿਤੋ ਚ ਪਿਤਿਤੋ ਚ ਸਂਸੁਦ੍ਧਗਹਣਿਕੋ ਯਾਵ ਸੱਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ ਅਕ੍ਖਿੱਤੋ

ਅਨੁਪਕ੍ਕੁਟ੍ਠੋ ਜਾਤਿਵਾਦੇਨ। ਇਮਿਨਾਪੇਤਂ ਭਵਂ ਰਾਜਾ ਜਾਨਾਤੁ, ਯਜਤਂ ਭਵਂ, ਸਜ੍ਜਤਂ ਭਵਂ, ਮੋਦਤਂ ਭਵਂ, ਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਭਵਂ ਅਨ੍ਤਰਂ ਪਸਾਦੇਤੁ।

‘‘ਸਿਯਾ ਖੋ ਪਨ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਮਾਨਸ੍ਸ ਕੋਚਿਦੇਵ ਵਤ੍ਤਾ – ‘ਰਾਜਾ ਖੋ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਤਿ। ਨੋ ਚ ਖ੍ਵਸ੍ਸ ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਜ੍ਝਾਯਕੋ ਮਨ੍ਤਧਰੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵੇਦਾਨਂ ਪਾਰਗੂ ਸਨਿਘਣ੍ਡੁਕੇਟੁਭਾਨਂ ਸਾਕ੍ਖਰਪ੍ਪਭੇਦਾਨਂ ਇਤਿਹਾਸਪਞ੍ਚਮਾਨਂ ਪਦਕੋ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੋ ਲੋਕਾਯਤਮਹਾਪੁਰਿਸਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਅਨਵਯੋ...ਪੇ॰... ਨੋ ਚ ਖ੍ਵਸ੍ਸ ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸੀਲਵਾ ਵੁਦ੍ਧਸੀਲੀ ਵੁਦ੍ਧਸੀਲੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ...ਪੇ॰... ਨੋ ਚ ਖ੍ਵਸ੍ਸ ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਵਿਯਤ੍ਤੋ ਮੇਧਾਵੀ ਪਠਮੋ ਵਾ ਦੁਤਿਯੋ ਵਾ ਸੁਜਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ, ਅਥ ਚ ਪਨ ਭਵਂ ਰਾਜਾ ਏਵਰੂਪਂ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਤੀ’ਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਭੋਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਵਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਤੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਭੋਤੋ ਖੋ ਪਨ ਰਞ੍ਞੋ ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਵਿਯਤ੍ਤੋ ਮੇਧਾਵੀ ਪਠਮੋ ਵਾ ਦੁਤਿਯੋ ਵਾ ਸੁਜਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾਨਂ। ਇਮਿਨਾਪੇਤਂ ਭਵਂ ਰਾਜਾ ਜਾਨਾਤੁ, ਯਜਤਂ ਭਵਂ, ਸਜ੍ਜਤਂ ਭਵਂ, ਮੋਦਤਂ ਭਵਂ, ਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਭਵਂ ਅਨ੍ਤਰਂ ਪਸਾਦੇਤੂ’ਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਵਿਜਿਤਸ੍ਸ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਮਾਨਸ੍ਸ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਸਿ ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਸਿ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਸਿ।

੩੪੫. ‘‘ਤਸ੍ਮਿਂ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਯਞ੍ਞੇ ਨੇਵ ਗਾਵੋ ਹਞ੍ਞਿਂਸੁ, ਨ ਅਜੇਲ਼ਕਾ ਹਞ੍ਞਿਂਸੁ, ਨ ਕੁਕ੍ਕੁਟਸੂਕਰਾ ਹਞ੍ਞਿਂਸੁ, ਨ ਵਿਵਿਧਾ ਪਾਣਾ ਸਂਘਾਤਂ ਆਪਜ੍ਜਿਂਸੁ, ਨ ਰੁਕ੍ਖਾ ਛਿਜ੍ਜਿਂਸੁ ਯੂਪਤ੍ਥਾਯ, ਨ ਦਬ੍ਭਾ ਲੂਯਿਂਸੁ ਬਰਿਹਿਸਤ੍ਥਾਯ [ਪਰਿਹਿਂਸਤ੍ਥਾਯ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰ ਸੀ॰ ਕ॰), ਪਰਹਿਂਸਤ੍ਥਾਯ (ਕ॰)]। ਯੇਪਿਸ੍ਸ ਅਹੇਸੁਂ ਦਾਸਾਤਿ ਵਾ ਪੇਸ੍ਸਾਤਿ ਵਾ ਕਮ੍ਮਕਰਾਤਿ ਵਾ, ਤੇਪਿ ਨ ਦਣ੍ਡਤਜ੍ਜਿਤਾ ਨ ਭਯਤਜ੍ਜਿਤਾ ਨ ਅਸ੍ਸੁਮੁਖਾ ਰੁਦਮਾਨਾ ਪਰਿਕਮ੍ਮਾਨਿ ਅਕਂਸੁ। ਅਥ ਖੋ ਯੇ ਇਚ੍ਛਿਂਸੁ, ਤੇ ਅਕਂਸੁ, ਯੇ ਨ ਇਚ੍ਛਿਂਸੁ, ਨ ਤੇ ਅਕਂਸੁ; ਯਂ ਇਚ੍ਛਿਂਸੁ, ਤਂ ਅਕਂਸੁ, ਯਂ ਨ ਇਚ੍ਛਿਂਸੁ, ਨ ਤਂ ਅਕਂਸੁ। ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਨਵਨੀਤਦਧਿਮਧੁਫਾਣਿਤੇਨ ਚੇਵ ਸੋ ਯਞ੍ਞੋ ਨਿਟ੍ਠਾਨਮਗਮਾਸਿ।

੩੪੬. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਆਨੁਯਨ੍ਤਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ, ਅਮਚ੍ਚਾ ਪਾਰਿਸਜ੍ਜਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ, ਗਹਪਤਿਨੇਚਯਿਕਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ ਪਹੂਤਂ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ ਆਦਾਯ ਰਾਜਾਨਂ ਮਹਾਵਿਜਿਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ‘ਇਦਂ, ਦੇਵ, ਪਹੂਤਂ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ ਦੇਵਞ੍ਞੇਵ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾਭਤਂ, ਤਂ ਦੇਵੋ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੂ’ਤਿ। ‘ਅਲਂ, ਭੋ, ਮਮਾਪਿਦਂ ਪਹੂਤਂ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਂ ਧਮ੍ਮਿਕੇਨ ਬਲਿਨਾ ਅਭਿਸਙ੍ਖਤਂ; ਤਞ੍ਚ ਵੋ ਹੋਤੁ, ਇਤੋ ਚ ਭਿਯ੍ਯੋ ਹਰਥਾ’ਤਿ। ਤੇ ਰਞ੍ਞਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਪਕ੍ਕਮ੍ਮ ਏਵਂ ਸਮਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ – ‘ਨ ਖੋ ਏਤਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਤਿਰੂਪਂ, ਯਂ ਮਯਂ ਇਮਾਨਿ ਸਾਪਤੇਯ੍ਯਾਨਿ ਪੁਨਦੇਵ ਸਕਾਨਿ ਘਰਾਨਿ ਪਟਿਹਰੇਯ੍ਯਾਮ। ਰਾਜਾ ਖੋ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਮਹਾਯਞ੍ਞਂ ਯਜਤਿ, ਹਨ੍ਦਸ੍ਸ ਮਯਂ ਅਨੁਯਾਗਿਨੋ ਹੋਮਾ’ਤਿ।

੩੪੭. ‘‘ਅਥ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪੁਰਤ੍ਥਿਮੇਨ ਯਞ੍ਞਵਾਟਸ੍ਸ [ਯਞ੍ਞਾਵਾਟਸ੍ਸ (ਸੀ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)] ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਆਨੁਯਨ੍ਤਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ ਦਾਨਾਨਿ ਪਟ੍ਠਪੇਸੁਂ। ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਯਞ੍ਞਵਾਟਸ੍ਸ ਅਮਚ੍ਚਾ ਪਾਰਿਸਜ੍ਜਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ ਦਾਨਾਨਿ ਪਟ੍ਠਪੇਸੁਂ। ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਯਞ੍ਞਵਾਟਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ ਦਾਨਾਨਿ ਪਟ੍ਠਪੇਸੁਂ। ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਯਞ੍ਞਵਾਟਸ੍ਸ ਗਹਪਤਿਨੇਚਯਿਕਾ ਨੇਗਮਾ ਚੇਵ ਜਾਨਪਦਾ ਚ ਦਾਨਾਨਿ ਪਟ੍ਠਪੇਸੁਂ।

‘‘ਤੇਸੁਪਿ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਯਞ੍ਞੇਸੁ ਨੇਵ ਗਾਵੋ ਹਞ੍ਞਿਂਸੁ, ਨ ਅਜੇਲ਼ਕਾ ਹਞ੍ਞਿਂਸੁ, ਨ ਕੁਕ੍ਕੁਟਸੂਕਰਾ ਹਞ੍ਞਿਂਸੁ, ਨ ਵਿਵਿਧਾ ਪਾਣਾ ਸਂਘਾਤਂ ਆਪਜ੍ਜਿਂਸੁ, ਨ ਰੁਕ੍ਖਾ ਛਿਜ੍ਜਿਂਸੁ ਯੂਪਤ੍ਥਾਯ, ਨ ਦਬ੍ਭਾ ਲੂਯਿਂਸੁ ਬਰਿਹਿਸਤ੍ਥਾਯ। ਯੇਪਿ ਨੇਸਂ ਅਹੇਸੁਂ ਦਾਸਾਤਿ ਵਾ ਪੇਸ੍ਸਾਤਿ ਵਾ ਕਮ੍ਮਕਰਾਤਿ ਵਾ, ਤੇਪਿ ਨ ਦਣ੍ਡਤਜ੍ਜਿਤਾ ਨ ਭਯਤਜ੍ਜਿਤਾ ਨ ਅਸ੍ਸੁਮੁਖਾ ਰੁਦਮਾਨਾ ਪਰਿਕਮ੍ਮਾਨਿ ਅਕਂਸੁ। ਅਥ ਖੋ ਯੇ ਇਚ੍ਛਿਂਸੁ, ਤੇ ਅਕਂਸੁ, ਯੇ ਨ ਇਚ੍ਛਿਂਸੁ, ਨ ਤੇ ਅਕਂਸੁ; ਯਂ ਇਚ੍ਛਿਂਸੁ, ਤਂ ਅਕਂਸੁ, ਯਂ ਨ ਇਚ੍ਛਿਂਸੁ ਨ ਤਂ ਅਕਂਸੁ। ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਨਵਨੀਤਦਧਿਮਧੁਫਾਣਿਤੇਨ ਚੇਵ ਤੇ ਯਞ੍ਞਾ ਨਿਟ੍ਠਾਨਮਗਮਂਸੁ।

‘‘ਇਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ ਅਨੁਮਤਿਪਕ੍ਖਾ, ਰਾਜਾ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਅਟ੍ਠਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਚਤੂਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ; ਤਿਸ੍ਸੋ ਚ ਵਿਧਾ ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਤਿਵਿਧਾ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ’’ਤਿ।

੩੪੮. ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਉਨ੍ਨਾਦਿਨੋ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਮਹਾਸਦ੍ਦਾ ਅਹੇਸੁੰ – ''ਅਹੋ ਯਞ੍ਞੋ, ਅਹੋ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾ''ਤਿ! ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਪਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋਵ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕੂਟਦਨ੍ਤੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਏਤਦਵੋਚੁੰ – ''ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਭਵੰ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸੁਭਾਸਿਤੰ ਸੁਭਾਸਿਤਤੋ ਨਾਬ੍ਭਨੁਮੋਦਤੀ''ਤਿ? ''ਨਾਹੰ, ਭੋ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸੁਭਾਸਿਤੰ ਸੁਭਾਸਿਤਤੋ ਨਾਬ੍ਭਨੁਮੋਦਾਮਿ। ਮੁਦ੍ਧਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਤੇਯ੍ਯ, ਯੋ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸੁਭਾਸਿਤੰ ਸੁਭਾਸਿਤਤੋ ਨਾਬ੍ਭਨੁਮੋਦੇਯ੍ਯ। ਅਪਿ ਚ ਮੇ, ਭੋ, ਏਵੰ ਹੋਤਿ – ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਨ ਏਵਮਾਹ – 'ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਏਵੰ ਅਰਹਤਿ ਭਵਿਤੁ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ; ਅਪਿ ਚ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ – 'ਏਵੰ ਤਦਾ ਆਸਿ, ਇਤ੍ਥੰ ਤਦਾ ਆਸਿ' ਤ੍ਵੇਵ ਭਾਸਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹੰ ਭੋ ਏਵੰ ਹੋਤਿ – 'ਅਦ੍ਧਾ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਰਾਜਾ ਵਾ ਅਹੋਸਿ ਮਹਾਵਿਜਿਤੋ ਯਞ੍ਞਸ੍ਸਾਮਿ ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਸ੍ਸ ਯਞ੍ਞਸ੍ਸ ਯਾਜੇਤਾ'ਤਿ। ਅਭਿਜਾਨਾਤਿ ਪਨ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ ਏਵਰੂਪੰ ਯਞ੍ਞੰ ਯਜਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਯਾਜੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰੰ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿੰ ਸਗ੍ਗੰ ਲੋਕੰ ਉਪਪਜ੍ਜਿਤਾ''ਤਿ''? ''ਅਭਿਜਾਨਾਮਹੰ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਏਵਰੂਪੰ ਯਞ੍ਞੰ ਯਜਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਯਾਜੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰੰ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿੰ ਸਗ੍ਗੰ ਲੋਕੰ ਉਪਪਜ੍ਜਿਤਾ, ਅਹੰ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਪੁਰੋਹਿਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਹੋਸਿੰ ਤਸ੍ਸ ਯਞ੍ਞਸ੍ਸ ਯਾਜੇਤਾ''ਤਿ।

ਨਿਚ੍ਚਦਾਨਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞੰ

੩੪੯. ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਞ੍ਞੋ ਯਞ੍ਞੋ ਇਮਾਯ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ [ਤਿਵਿਧਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ (ਕ॰)] ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ [ਅਪ੍ਪਤ੍ਥਤਰੋ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕੰ॰)] ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ [ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਬ੍ਭਤਰੋ (ਸੀ॰ ਪੀ॰ ਕ॰)] ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸੰਸਤਰੋ ਚਾ''ਤਿ?

''ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਅਞ੍ਞੋ ਯਞ੍ਞੋ ਇਮਾਯ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸੰਸਤਰੋ ਚਾ''ਤਿ।

''ਕਤਮੋ ਪਨ ਸੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਯਞ੍ਞੋ ਇਮਾਯ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸੰਸਤਰੋ ਚਾ''ਤਿ?

''ਯਾਨਿ ਖੋ ਪਨ ਤਾਨਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਨਿਚ੍ਚਦਾਨਾਨਿ ਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞਾਨਿ ਸੀਲਵਨ੍ਤੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਦਿਯ੍ਯਨ੍ਤਿ; ਅਯੰ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਯਞ੍ਞੋ ਇਮਾਯ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸੰਸਤਰੋ ਚਾ''ਤਿ।

''ਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਹੇਤੁ ਕੋ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਯੇਨ ਤੰ ਨਿਚ੍ਚਦਾਨੰ ਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞੰ ਇਮਾਯ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰਞ੍ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰਞ੍ਚ ਮਹਾਨਿਸੰਸਤਰਞ੍ਚਾ''ਤਿ ?

''ਨ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਏਵਰੂਪੰ ਯਞ੍ਞੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੰ ਵਾ ਸਮਾਪਨ੍ਨਾ। ਤੰ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਹੇਤ੍ਥ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਦਣ੍ਡਪ੍ਪਹਾਰਾਪਿ ਗਲਗ੍ਗਹਾਪਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਰੂਪੰ ਯਞ੍ਞੰ ਨ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੰ ਵਾ ਸਮਾਪਨ੍ਨਾ। ਯਾਨਿ ਖੋ ਪਨ ਤਾਨਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਨਿਚ੍ਚਦਾਨਾਨਿ ਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞਾਨਿ ਸੀਲਵਨ੍ਤੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਦਿਯ੍ਯਨ੍ਤਿ; ਏਵਰੂਪੰ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਯਞ੍ਞੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੰ ਵਾ ਸਮਾਪਨ੍ਨਾ। ਤੰ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਨ ਹੇਤ੍ਥ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਦਣ੍ਡਪ੍ਪਹਾਰਾਪਿ ਗਲਗ੍ਗਹਾਪਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਰੂਪੰ ਯਞ੍ਞੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੰ ਵਾ ਸਮਾਪਨ੍ਨਾ। ਅਯੰ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਹੇਤੁ ਅਯੰ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਯੇਨ ਤੰ ਨਿਚ੍ਚਦਾਨੰ ਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞੰ ਇਮਾਯ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰਞ੍ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰਞ੍ਚ ਮਹਾਨਿਸੰਸਤਰਞ੍ਚਾ''ਤਿ।

੩੫੦. ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਞ੍ਞੋ ਯਞ੍ਞੋ ਇਮਾਯ ਚ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਇਮਿਨਾ ਚ ਨਿਚ੍ਚਦਾਨੇਨ ਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞੇਨ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰੋ ਚਾ’’ਤਿ?

‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਅਞ੍ਞੋ ਯਞ੍ਞੋ ਇਮਾਯ ਚ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਇਮਿਨਾ ਚ ਨਿਚ੍ਚਦਾਨੇਨ ਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞੇਨ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰੋ ਚਾ’’ਤਿ।

‘‘ਕਤਮੋ ਪਨ ਸੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਯਞ੍ਞੋ ਇਮਾਯ ਚ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਇਮਿਨਾ ਚ ਨਿਚ੍ਚਦਾਨੇਨ ਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞੇਨ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰੋ ਚਾ’’ਤਿ?

‘‘ਯੋ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਚਾਤੁਦ੍ਦਿਸਂ ਸਙ੍ਘਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰਂ ਕਰੋਤਿ, ਅਯਂ ਖੋ , ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਯਞ੍ਞੋ ਇਮਾਯ ਚ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਇਮਿਨਾ ਚ ਨਿਚ੍ਚਦਾਨੇਨ ਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞੇਨ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰੋ ਚਾ’’ਤਿ।

੩੫੧. ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਞ੍ਞੋ ਯਞ੍ਞੋ ਇਮਾਯ ਚ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਇਮਿਨਾ ਚ ਨਿਚ੍ਚਦਾਨੇਨ ਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞੇਨ ਇਮਿਨਾ ਚ ਵਿਹਾਰਦਾਨੇਨ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰੋ ਚਾ’’ਤਿ?

‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਅਞ੍ਞੋ ਯਞ੍ਞੋ ਇਮਾਯ ਚ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਇਮਿਨਾ ਚ ਨਿਚ੍ਚਦਾਨੇਨ ਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞੇਨ ਇਮਿਨਾ ਚ ਵਿਹਾਰਦਾਨੇਨ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰੋ ਚਾ’’ਤਿ।

‘‘ਕਤਮੋ ਪਨ ਸੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਯਞ੍ਞੋ ਇਮਾਯ ਚ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਇਮਿਨਾ ਚ ਨਿਚ੍ਚਦਾਨੇਨ ਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞੇਨ ਇਮਿਨਾ ਚ ਵਿਹਾਰਦਾਨੇਨ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰੋ ਚਾ’’ਤਿ?

‘‘ਯੋ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਬੁਦ੍ਧਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਙ੍ਘਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਤਿ; ਅਯਂ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਯਞ੍ਞੋ ਇਮਾਯ ਚ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਇਮਿਨਾ ਚ ਨਿਚ੍ਚਦਾਨੇਨ ਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞੇਨ ਇਮਿਨਾ ਚ ਵਿਹਾਰਦਾਨੇਨ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰੋ ਚਾ’’ਤਿ।

੩੫੨. ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਞ੍ਞੋ ਯਞ੍ਞੋ ਇਮਾਯ ਚ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਇਮਿਨਾ ਚ ਨਿਚ੍ਚਦਾਨੇਨ ਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞੇਨ ਇਮਿਨਾ ਚ ਵਿਹਾਰਦਾਨੇਨ ਇਮੇਹਿ ਚ ਸਰਣਗਮਨੇਹਿ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰੋ ਚਾ’’ਤਿ?

‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਅਞ੍ਞੋ ਯਞ੍ਞੋ ਇਮਾਯ ਚ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਇਮਿਨਾ ਚ ਨਿਚ੍ਚਦਾਨੇਨ ਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞੇਨ ਇਮਿਨਾ ਚ ਵਿਹਾਰਦਾਨੇਨ ਇਮੇਹਿ ਚ ਸਰਣਗਮਨੇਹਿ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰੋ ਚਾ’’ਤਿ।

‘‘ਕਤਮੋ ਪਨ ਸੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਯਞ੍ਞੋ ਇਮਾਯ ਚ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਇਮਿਨਾ ਚ ਨਿਚ੍ਚਦਾਨੇਨ ਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞੇਨ ਇਮਿਨਾ ਚ ਵਿਹਾਰਦਾਨੇਨ ਇਮੇਹਿ ਚ ਸਰਣਗਮਨੇਹਿ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰੋ ਚਾ’’ਤਿ?

‘‘ਯੋ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਸਮਾਦਿਯਤਿ – ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਵੇਰਮਣਿੰ, ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਾ ਵੇਰਮਣਿੰ, ਕਾਮੇਸੁਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਾ ਵੇਰਮਣਿੰ, ਮੁਸਾਵਾਦਾ ਵੇਰਮਣਿੰ, ਸੁਰਾਮੇਰਯਮਜ੍ਜਪਮਾਦਟ੍ਠਾਨਾ ਵੇਰਮਣਿੰ। ਅਯਂ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਯਞ੍ਞੋ ਇਮਾਯ ਚ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਇਮਿਨਾ ਚ ਨਿਚ੍ਚਦਾਨੇਨ ਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞੇਨ ਇਮਿਨਾ ਚ ਵਿਹਾਰਦਾਨੇਨ ਇਮੇਹਿ ਚ ਸਰਣਗਮਨੇਹਿ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰੋ ਚਾ’’ਤਿ।

੩੫੩. ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਞ੍ਞੋ ਯਞ੍ਞੋ ਇਮਾਯ ਚ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਇਮਿਨਾ ਚ ਨਿਚ੍ਚਦਾਨੇਨ ਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞੇਨ ਇਮਿਨਾ ਚ ਵਿਹਾਰਦਾਨੇਨ ਇਮੇਹਿ ਚ ਸਰਣਗਮਨੇਹਿ ਇਮੇਹਿ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਹਿ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰੋ ਚਾ’’ਤਿ?

‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਅਞ੍ਞੋ ਯਞ੍ਞੋ ਇਮਾਯ ਚ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਇਮਿਨਾ ਚ ਨਿਚ੍ਚਦਾਨੇਨ ਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞੇਨ ਇਮਿਨਾ ਚ ਵਿਹਾਰਦਾਨੇਨ ਇਮੇਹਿ ਚ ਸਰਣਗਮਨੇਹਿ ਇਮੇਹਿ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਹਿ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰੋ ਚਾ’’ਤਿ।

‘‘ਕਤਮੋ ਪਨ ਸੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਯਞ੍ਞੋ ਇਮਾਯ ਚ ਤਿਵਿਧਾਯ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਯ ਇਮਿਨਾ ਚ ਨਿਚ੍ਚਦਾਨੇਨ ਅਨੁਕੁਲਯਞ੍ਞੇਨ ਇਮਿਨਾ ਚ ਵਿਹਾਰਦਾਨੇਨ ਇਮੇਹਿ ਚ ਸਰਣਗਮਨੇਹਿ ਇਮੇਹਿ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਹਿ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰੋ ਚਾ’’ਤਿ?

‘‘ਇਧ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਤਥਾਗਤੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ...ਪੇ॰... (ਯਥਾ ੧੯੦-੨੧੨ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦੇਸੁ, ਏਵਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ)। ਏਵਂ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਅਯਂ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਯਞ੍ਞੋ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਯਞ੍ਞੇਹਿ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰੋ ਚ...ਪੇ॰... ਦੁਤਿਯਂ ਝਾਨਂ...ਪੇ॰... ਤਤਿਯਂ ਝਾਨਂ...ਪੇ॰... ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਯਞ੍ਞੋ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਯਞ੍ਞੇਹਿ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰੋ ਚਾਤਿ। ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ...ਪੇ॰... ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਯਞ੍ਞੋ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਯਞ੍ਞੇਹਿ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰੋ ਚ...ਪੇ॰... ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਯਞ੍ਞੋ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਯਞ੍ਞੇਹਿ ਅਪ੍ਪਟ੍ਠਤਰੋ ਚ ਅਪ੍ਪਸਮਾਰਮ੍ਭਤਰੋ ਚ ਮਹਪ੍ਫਲਤਰੋ ਚ ਮਹਾਨਿਸਂਸਤਰੋ ਚ। ਇਮਾਯ ਚ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾਯ ਅਞ੍ਞਾ ਯਞ੍ਞਸਮ੍ਪਦਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਾ ਵਾ ਪਣੀਤਤਰਾ ਵਾ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ।

ਕੂਟਦਨ੍ਤਉਪਾਸਕਤ੍ਤਪਟਿਵੇਦਨਾ

੩੫੪. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ! ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਭੋ ਗੋਤਮ, ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ, ਮੂਲ਼੍ਹਸ੍ਸ ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਵਾ ਤੇਲਪਜ੍ਜੋਤਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯ ‘ਚਕ੍ਖੁਮਨ੍ਤੋ ਰੂਪਾਨਿ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤੀ’ਤਿ; ਏਵਮੇਵਂ ਭੋਤਾ ਗੋਤਮੇਨ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਕਾਸਿਤੋ। ਏਸਾਹਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ। ਉਪਾਸਕਂ ਮਂ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਧਾਰੇਤੁ ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ ਪਾਣੁਪੇਤਂ ਸਰਣਂ ਗਤਂ। ਏਸਾਹਂ ਭੋ ਗੋਤਮ ਸਤ੍ਤ ਚ ਉਸਭਸਤਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਚ ਵਚ੍ਛਤਰਸਤਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਚ ਵਚ੍ਛਤਰੀਸਤਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਚ ਅਜਸਤਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਚ ਉਰਬ੍ਭਸਤਾਨਿ ਮੁਞ੍ਚਾਮਿ, ਜੀਵਿਤਂ ਦੇਮਿ, ਹਰਿਤਾਨਿ ਚੇਵ ਤਿਣਾਨਿ ਖਾਦਨ੍ਤੁ, ਸੀਤਾਨਿ ਚ ਪਾਨੀਯਾਨਿ ਪਿਵਨ੍ਤੁ, ਸੀਤੋ ਚ ਨੇਸਂ ਵਾਤੋ ਉਪਵਾਯਤੂ’’ਤਿ।

ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾ

੩੫੫. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਕੂਟਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਂ ਕਥਂ ਕਥੇਸਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ, ਦਾਨਕਥਂ ਸੀਲਕਥਂ ਸਗ੍ਗਕਥਂ; ਕਾਮਾਨਂ ਆਦੀਨਵਂ ਓਕਾਰਂ ਸਂਕਿਲੇਸਂ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮੇ ਆਨਿਸਂਸਂ ਪਕਾਸੇਸਿ। ਯਦਾ ਭਗਵਾ ਅਞ੍ਞਾਸਿ ਕੂਟਦਨ੍ਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਕਲ੍ਲਚਿਤ੍ਤਂ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਨੀਵਰਣਚਿਤ੍ਤਂ ਉਦਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਂ, ਅਥ ਯਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਾਮੁਕ੍ਕਂਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ, ਤਂ ਪਕਾਸੇਸਿ – ਦੁਕ੍ਖਂ ਸਮੁਦਯਂ ਨਿਰੋਧਂ ਮਗ੍ਗਂ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਸੁਦ੍ਧਂ ਵਤ੍ਥਂ ਅਪਗਤਕਾਲ਼ਕਂ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਰਜਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਏਵਮੇਵ ਕੂਟਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਆਸਨੇ ਵਿਰਜਂ ਵੀਤਮਲਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁਂ ਉਦਪਾਦਿ – ‘‘ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਮੁਦਯਧਮ੍ਮਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਨਿਰੋਧਧਮ੍ਮ’’ਨ੍ਤਿ।

੩੫੬. ਅਥ ਖੋ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮੋ ਪਤ੍ਤਧਮ੍ਮੋ ਵਿਦਿਤਧਮ੍ਮੋ ਪਰਿਯੋਗਾਲ਼੍ਹਧਮ੍ਮੋ ਤਿਣ੍ਣਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛੋ ਵਿਗਤਕਥਂਕਥੋ ਵੇਸਾਰਜ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਪਰਪ੍ਪਚ੍ਚਯੋ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਧਿਵਾਸੇਤੁ ਮੇ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਭਤ੍ਤਂ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨਾ’’ਤਿ। ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ ਭਗਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨ।

੩੫੭. ਅਥ ਖੋ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਵਾਸਨਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਅਥ ਖੋ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਸਕੇ ਯਞ੍ਞਵਾਟੇ ਪਣੀਤਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਭੋਜਨੀਯਂ ਪਟਿਯਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲਂ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ – ‘‘ਕਾਲੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ; ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਭਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ।

੩੫੮. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਯੇਨ ਕੂਟਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਯਞ੍ਞਵਾਟੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ।

ਅਥ ਖੋ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪਣੀਤੇਨ ਖਾਦਨੀਯੇਨ ਭੋਜਨੀਯੇਨ ਸਹਤ੍ਥਾ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪੇਸਿ ਸਮ੍ਪਵਾਰੇਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਕੂਟਦਨ੍ਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਭੁਤ੍ਤਾਵਿਂ ਓਨੀਤਪਤ੍ਤਪਾਣਿਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਨੀਚਂ ਆਸਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਖੋ ਕੂਟਦਨ੍ਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਭਗਵਾ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਾਮੀਤਿ।

ਕੂਟਦਨ੍ਤਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਪਞ੍ਚਮਂ।

੬. ਮਹਾਲਿਸੁਤ੍ਤਂ

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਦੂਤਵਤ੍ਥੁ

੩੫੯. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਉਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਮਹਾਵਨੇ ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾਯਂ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਕੋਸਲਕਾ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਦੂਤਾ ਮਾਗਧਕਾ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਦੂਤਾ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਪਟਿਵਸਨ੍ਤਿ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ। ਅਸ੍ਸੋਸੁਂ ਖੋ ਤੇ ਕੋਸਲਕਾ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਦੂਤਾ ਮਾਗਧਕਾ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਦੂਤਾ – ''ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਸਕ੍ਯਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਮਹਾਵਨੇ ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾਯਂ। ਤਂ ਖੋ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਏਵਂ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – 'ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਗਤੋ ਲੋਕਵਿਦੂ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ'। ਸੋ ਇਮਂ ਲੋਕਂ ਸਦੇਵਕਂ ਸਮਾਰਕਂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕਂ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਂ ਪਜਂ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਂ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਤਿ। ਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਂ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣਂ ਸਾਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਕਾਸੇਤਿ। ਸਾਧੁ ਖੋ ਪਨ ਤਥਾਰੂਪਾਨਂ ਅਰਹਤਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

੩੬੦. ਅਥ ਖੋ ਤੇ ਕੋਸਲਕਾ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਦੂਤਾ ਮਾਗਧਕਾ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਦੂਤਾ ਯੇਨ ਮਹਾਵਨਂ ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਆਯਸ੍ਮਾ ਨਾਗਿਤੋ ਭਗਵਤੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਤੇ ਕੋਸਲਕਾ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਦੂਤਾ ਮਾਗਧਕਾ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਦੂਤਾ ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਨਾਗਿਤੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਨਾਗਿਤਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ''ਕਹਂ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ ਨਾਗਿਤ, ਏਤਰਹਿ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਵਿਹਰਤਿ? ਦਸ੍ਸਨਕਾਮਾ ਹਿ ਮਯਂ ਤਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮ''ਨ੍ਤਿ। ''ਅਕਾਲੋ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ, ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨੋ ਭਗਵਾ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਤੇ ਕੋਸਲਕਾ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਦੂਤਾ ਮਾਗਧਕਾ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਦੂਤਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ – ''ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਮਯਂ ਤਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ।

ਓਟ੍ਠਦ੍ਧਲਿਚ੍ਛਵੀਵਤ੍ਥੁ

੩੬੧. ਓਟ੍ਠਦ੍ਧੋਪਿ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਮਹਤਿਯਾ ਲਿਚ੍ਛਵੀਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੇਨ ਮਹਾਵਨਂ ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾ ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਨਾਗਿਤੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਨਾਗਿਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤੋ ਖੋ ਓਟ੍ਠਦ੍ਧੋਪਿ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਨਾਗਿਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਕਹਂ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ ਨਾਗਿਤ, ਏਤਰਹਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਵਿਹਰਤਿ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਦਸ੍ਸਨਕਾਮਾ ਹਿ ਮਯਂ ਤਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਰਹਨ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ। ''ਅਕਾਲੋ ਖੋ, ਮਹਾਲਿ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ, ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨੋ ਭਗਵਾ''ਤਿ। ਓਟ੍ਠਦ੍ਧੋਪਿ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਤਤ੍ਥੇਵ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ – ''ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਅਹਂ ਤਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ ਅਰਹਨ੍ਤਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ।

੩੬੨. ਅਥ ਖੋ ਸੀਹੋ ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸੋ ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਨਾਗਿਤੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਨਾਗਿਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤੋ ਖੋ ਸੀਹੋ ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਨਾਗਿਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਏਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ ਕਸ੍ਸਪ, ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਕੋਸਲਕਾ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਦੂਤਾ ਮਾਗਧਕਾ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਦੂਤਾ ਇਧੂਪਸਙ੍ਕਨ੍ਤਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ; ਓਟ੍ਠਦ੍ਧੋਪਿ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਮਹਤਿਯਾ ਲਿਚ੍ਛਵੀਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਇਧੂਪਸਙ੍ਕਨ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ, ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ ਕਸ੍ਸਪ, ਲਭਤਂ ਏਸਾ ਜਨਤਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯਾ''ਤਿ।

''ਤੇਨ ਹਿ, ਸੀਹ, ਤ੍ਵਞ੍ਞੇਵ ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚੇਹੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਸੀਹੋ ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਨਾਗਿਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤੋ ਖੋ

ਸੀਹੋ ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਏਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਕੋਸਲਕਾ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਦੂਤਾ ਮਾਗਧਕਾ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਦੂਤਾ ਇਧੂਪਸਙ੍ਕਨ੍ਤਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ, ਓਟ੍ਠਦ੍ਧੋਪਿ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਮਹਤਿਯਾ ਲਿਚ੍ਛਵੀਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਇਧੂਪਸਙ੍ਕਨ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ। ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਲਭਤਂ ਏਸਾ ਜਨਤਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯਾ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਸੀਹ, ਵਿਹਾਰਪਚ੍ਛਾਯਾਯਂ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਹੀ''ਤਿ। ''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਸੀਹੋ ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸੋ ਭਗਵਤੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਪਚ੍ਛਾਯਾਯਂ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਸਿ।

੩੬੩. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਵਿਹਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਵਿਹਾਰਪਚ੍ਛਾਯਾਯਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਖੋ ਤੇ ਕੋਸਲਕਾ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਦੂਤਾ ਮਾਗਧਕਾ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਦੂਤਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿਂਸੁ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਓਟ੍ਠਦ੍ਧੋਪਿ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਮਹਤਿਯਾ ਲਿਚ੍ਛਵੀਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ।

੩੬੪. ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਓਟ੍ਠਦ੍ਧੋ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਪੁਰਿਮਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦਿਵਸਾਨਿ ਪੁਰਿਮਤਰਾਨਿ ਸੁਨਕ੍ਖਤ੍ਤੋ ਲਿਚ੍ਛਵਿਪੁਤ੍ਤੋ ਯੇਨਾਹਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਯਦਗ੍ਗੇ ਅਹਂ, ਮਹਾਲਿ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਹਰਾਮਿ, ਨ ਚਿਰਂ ਤੀਣਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ, ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਹਿ ਖੋ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਪਿਯਰੂਪਾਨਿ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਿ ਰਜਨੀਯਾਨਿ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਸਦ੍ਦਾਨਿ ਸੁਣਾਮਿ ਪਿਯਰੂਪਾਨਿ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਿ ਰਜਨੀਯਾਨੀ'ਤਿ। ਸਨ੍ਤਾਨੇਵ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸੁਨਕ੍ਖਤ੍ਤੋ ਲਿਚ੍ਛਵਿਪੁਤ੍ਤੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਸਦ੍ਦਾਨਿ ਨਾਸ੍ਸੋਸਿ ਪਿਯਰੂਪਾਨਿ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਿ ਰਜਨੀਯਾਨਿ, ਉਦਾਹੁ ਅਸਨ੍ਤਾਨੀ''ਤਿ?

ਏਕਂਸਭਾਵਿਤਸਮਾਧਿ

੩੬੫. ''ਸਨ੍ਤਾਨੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਲਿ, ਸੁਨਕ੍ਖਤ੍ਤੋ ਲਿਚ੍ਛਵਿਪੁਤ੍ਤੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਸਦ੍ਦਾਨਿ ਨਾਸ੍ਸੋਸਿ ਪਿਯਰੂਪਾਨਿ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਿ ਰਜਨੀਯਾਨਿ, ਨੋ ਅਸਨ੍ਤਾਨੀ''ਤਿ। ''ਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਹੇਤੁ, ਕੋ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਯੇਨ ਸਨ੍ਤਾਨੇਵ ਸੁਨਕ੍ਖਤ੍ਤੋ ਲਿਚ੍ਛਵਿਪੁਤ੍ਤੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਸਦ੍ਦਾਨਿ ਨਾਸ੍ਸੋਸਿ ਪਿਯਰੂਪਾਨਿ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਿ ਰਜਨੀਯਾਨਿ, ਨੋ ਅਸਨ੍ਤਾਨੀ''ਤਿ?

੩੬੬. ''ਇਧ , ਮਹਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਏਕਂਸਭਾਵਿਤੋ ਸਮਾਧਿ ਹੋਤਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨਂ ਰੂਪਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨਂ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਂ ਰਜਨੀਯਾਨਂ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਦ੍ਦਾਨਂ ਸਵਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨਂ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਂ ਰਜਨੀਯਾਨਂ। ਸੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਏਕਂਸਭਾਵਿਤੇ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨਂ ਰੂਪਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨਂ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਂ ਰਜਨੀਯਾਨਂ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਦ੍ਦਾਨਂ ਸਵਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨਂ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਂ ਰਜਨੀਯਾਨਂ। ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਪਿਯਰੂਪਾਨਿ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਿ ਰਜਨੀਯਾਨਿ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਸਦ੍ਦਾਨਿ ਸੁਣਾਤਿ ਪਿਯਰੂਪਾਨਿ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਿ ਰਜਨੀਯਾਨਿ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਏਵਞ੍ਹੇਤਂ, ਮਹਾਲਿ, ਹੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਏਕਂਸਭਾਵਿਤੇ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨਂ ਰੂਪਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨਂ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਂ ਰਜਨੀਯਾਨਂ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਦ੍ਦਾਨਂ ਸਵਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨਂ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਂ ਰਜਨੀਯਾਨਂ।

੩੬੭. ''ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਮਹਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਦਿਸਾਯ...ਪੇ॰... ਪਚ੍ਛਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ... ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਦਿਸਾਯ... ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਤਿਰਿਯਂ ਏਕਂਸਭਾਵਿਤੋ ਸਮਾਧਿ ਹੋਤਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨਂ ਰੂਪਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨਂ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਂ ਰਜਨੀਯਾਨਂ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਦ੍ਦਾਨਂ ਸਵਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨਂ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਂ ਰਜਨੀਯਾਨਂ। ਸੋ ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਤਿਰਿਯਂ ਏਕਂਸਭਾਵਿਤੇ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨਂ ਰੂਪਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨਂ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਂ ਰਜਨੀਯਾਨਂ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਦ੍ਦਾਨਂ ਸਵਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨਂ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਂ ਰਜਨੀਯਾਨਂ। ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਤਿਰਿਯਂ ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਪਿਯਰੂਪਾਨਿ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਿ ਰਜਨੀਯਾਨਿ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਸਦ੍ਦਾਨਿ ਸੁਣਾਤਿ ਪਿਯਰੂਪਾਨਿ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਿ ਰਜਨੀਯਾਨਿ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਏਵਞ੍ਹੇਤਂ, ਮਹਾਲਿ, ਹੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਤਿਰਿਯਂ ਏਕਂਸਭਾਵਿਤੇ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨਂ ਰੂਪਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨਂ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਂ ਰਜਨੀਯਾਨਂ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨਂ ਸਦ੍ਦਾਨਂ ਸਵਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨਂ ਕਾਮੂਪਸਂਹਿਤਾਨਂ ਰਜਨੀਯਾਨਂ।

੩੬੮. ''ਇਧ , ਮਹਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਏਕੰਸਭਾਵਿਤੋ ਸਮਾਧਿ ਹੋਤਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨੰ ਸਦ੍ਦਾਨੰ ਸਵਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨੰ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ। ਸੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਏਕੰਸਭਾਵਿਤੇ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨੰ ਸਦ੍ਦਾਨੰ ਸਵਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨੰ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ। ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਸਦ੍ਦਾਨਿ ਸੁਣਾਤਿ ਪਿਯਰੂਪਾਨਿ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨਿ ਰਜਨੀਯਾਨਿ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਪਿਯਰੂਪਾਨਿ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨਿ ਰਜਨੀਯਾਨਿ। ਤੰ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਏਵਞ੍ਹੇਤੰ, ਮਹਾਲਿ, ਹੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਏਕੰਸਭਾਵਿਤੇ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨੰ ਸਦ੍ਦਾਨੰ ਸਵਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨੰ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ।

੩੬੯. ''ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਮਹਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਦਿਸਾਯ...ਪੇ॰... ਪਚ੍ਛਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ... ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਦਿਸਾਯ... ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਤਿਰਿਯੰ ਏਕੰਸਭਾਵਿਤੋ ਸਮਾਧਿ ਹੋਤਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨੰ ਸਦ੍ਦਾਨੰ ਸਵਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨੰ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ। ਸੋ ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਤਿਰਿਯੰ ਏਕੰਸਭਾਵਿਤੇ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨੰ ਸਦ੍ਦਾਨੰ ਸਵਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨੰ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ। ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਤਿਰਿਯੰ ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਸਦ੍ਦਾਨਿ ਸੁਣਾਤਿ ਪਿਯਰੂਪਾਨਿ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨਿ ਰਜਨੀਯਾਨਿ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਪਿਯਰੂਪਾਨਿ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨਿ ਰਜਨੀਯਾਨਿ। ਤੰ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਏਵਞ੍ਹੇਤੰ, ਮਹਾਲਿ, ਹੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਤਿਰਿਯੰ ਏਕੰਸਭਾਵਿਤੇ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨੰ ਸਦ੍ਦਾਨੰ ਸਵਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨੰ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ।

੩੭੦. ''ਇਧ , ਮਹਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਉਭਯੰਸਭਾਵਿਤੋ ਸਮਾਧਿ ਹੋਤਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ ਦਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਸਦ੍ਦਾਨੰ ਸਵਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ। ਸੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਉਭਯੰਸਭਾਵਿਤੇ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ, ਦਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਸਦ੍ਦਾਨੰ ਸਵਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ। ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਚ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਪਿਯਰੂਪਾਨਿ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨਿ ਰਜਨੀਯਾਨਿ, ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਚ ਸਦ੍ਦਾਨਿ ਸੁਣਾਤਿ ਪਿਯਰੂਪਾਨਿ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨਿ ਰਜਨੀਯਾਨਿ। ਤੰ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਏਵਞ੍ਹੇਤੰ, ਮਹਾਲਿ, ਹੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਉਭਯੰਸਭਾਵਿਤੇ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ ਦਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਸਦ੍ਦਾਨੰ ਸਵਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ।

੩੭੧. ''ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਮਹਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਦਿਸਾਯ...ਪੇ॰... ਪਚ੍ਛਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ... ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਦਿਸਾਯ... ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਤਿਰਿਯੰ ਉਭਯੰਸਭਾਵਿਤੋ ਸਮਾਧਿ ਹੋਤਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ, ਦਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਸਦ੍ਦਾਨੰ ਸਵਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ। ਸੋ ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਤਿਰਿਯੰ ਉਭਯੰਸਭਾਵਿਤੇ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ ਦਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਸਦ੍ਦਾਨੰ ਸਵਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ। ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਤਿਰਿਯੰ ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਚ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਪਿਯਰੂਪਾਨਿ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨਿ ਰਜਨੀਯਾਨਿ, ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਚ ਸਦ੍ਦਾਨਿ ਸੁਣਾਤਿ ਪਿਯਰੂਪਾਨਿ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨਿ ਰਜਨੀਯਾਨਿ। ਤੰ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਏਵਞ੍ਹੇਤੰ, ਮਹਾਲਿ, ਹੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਤਿਰਿਯੰ ਉਭਯੰਸਭਾਵਿਤੇ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਰੂਪਾਨੰ ਦਸ੍ਸਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ, ਦਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਸਦ੍ਦਾਨੰ ਸਵਨਾਯ ਪਿਯਰੂਪਾਨੰ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨੰ ਰਜਨੀਯਾਨੰ। ਅਯੰ ਖੋ ਮਹਾਲਿ, ਹੇਤੁ, ਅਯੰ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਯੇਨ ਸਨ੍ਤਾਨੇਵ ਸੁਨਕ੍ਖਤ੍ਤੋ ਲਿਚ੍ਛਵਿਪੁਤ੍ਤੋ ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਸਦ੍ਦਾਨਿ ਨਾਸ੍ਸੋਸਿ ਪਿਯਰੂਪਾਨਿ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾਨਿ ਰਜਨੀਯਾਨਿ, ਨੋ ਅਸਨ੍ਤਾਨੀ''ਤਿ।

੩੭੨. ''ਏਤਾਸੰ ਨੂਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮਾਧਿਭਾਵਨਾਨੰ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਹੇਤੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਚਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਨ ਖੋ, ਮਹਾਲਿ, ਏਤਾਸੰ ਸਮਾਧਿਭਾਵਨਾਨੰ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਹੇਤੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਯਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਚਰਨ੍ਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਮਹਾਲਿ, ਅਞ੍ਞੇਵ ਧਮ੍ਮਾ

ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਾ ਚ ਪਣੀਤਤਰਾ ਚ, ਯੇਸਂ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਹੇਤੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਯਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

ਚਤੁਅਰਿਯਫਲਂ

੩੭੩. ''ਕਤਮੇ ਪਨ ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਧਮ੍ਮਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਾ ਚ ਪਣੀਤਤਰਾ ਚ, ਯੇਸਂ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਹੇਤੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਗਵਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ''ਇਧ, ਮਹਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮੋ ਨਿਯਤੋ ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣੋ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਮਹਾਲਿ, ਧਮ੍ਮੋ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ ਚ ਪਣੀਤਤਰੋ ਚ, ਯਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਹੇਤੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਯਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਨ੍ਤਿ।

''ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਮਹਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਾਨਂ ਤਨੁਤ੍ਤਾ ਸਕਦਾਗਾਮੀ ਹੋਤਿ, ਸਕਿਦੇਵ [ਸਕਿਂਦੇਵ (ਕ॰)] ਇਮਂ ਲੋਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਮਹਾਲਿ, ਧਮ੍ਮੋ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ ਚ ਪਣੀਤਤਰੋ ਚ, ਯਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਹੇਤੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਯਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਨ੍ਤਿ।

''ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਮਹਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨਂ ਸਂਯੋਜਨਾਨਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ ਓਪਪਾਤਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯੀ, ਅਨਾਵਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੋ ਤਸ੍ਮਾ ਲੋਕਾ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਮਹਾਲਿ, ਧਮ੍ਮੋ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ ਚ ਪਣੀਤਤਰੋ ਚ, ਯਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਹੇਤੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਯਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਨ੍ਤਿ।

''ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਮਹਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਾ ਅਨਾਸਵਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਮਹਾਲਿ, ਧਮ੍ਮੋ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ ਚ ਪਣੀਤਤਰੋ ਚ, ਯਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਹੇਤੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਯਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਨ੍ਤਿ। ਇਮੇ ਖੋ ਤੇ, ਮਹਾਲਿ, ਧਮ੍ਮਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਾ ਚ ਪਣੀਤਤਰਾ ਚ, ਯੇਸਂ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਹੇਤੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮਯਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

ਅਰਿਯਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਮਗ੍ਗੋ

੩੭੪. ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਗ੍ਗੋ ਅਤ੍ਥਿ ਪਟਿਪਦਾ ਏਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯਾ''ਤਿ? ''ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਮਹਾਲਿ, ਮਗ੍ਗੋ ਅਤ੍ਥਿ ਪਟਿਪਦਾ ਏਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯਾ''ਤਿ।

੩੭੫. ''ਕਤਮੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਗ੍ਗੋ ਕਤਮਾ ਪਟਿਪਦਾ ਏਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯਾ''ਤਿ? ''ਅਯਮੇਵ ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾ ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵੋ ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ ਸਮ੍ਮਾਸਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿ। ਅਯਂ ਖੋ, ਮਹਾਲਿ, ਮਗ੍ਗੋ ਅਯਂ ਪਟਿਪਦਾ ਏਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ।

ਦ੍ਵੇਪਬ੍ਬਜਿਤਵਤ੍ਥੁ

੩੭੬. ''ਏਕਮਿਦਾਹਂ, ਮਹਾਲਿ, ਸਮਯਂ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਵਿਹਰਾਮਿ ਘੋਸਿਤਾਰਾਮੇ । ਅਥ ਖੋ ਦ੍ਵੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ – ਮੁਣ੍ਡਿਯੋ ਚ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਜਾਲਿਯੋ ਚ ਦਾਰੁਪਤ੍ତਿਕਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਯੇਨਾਹਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ। ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿਂਸੁ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤਾ ਖੋ ਤੇ ਦ੍ਵੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – 'ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ ਗੋਤਮ, ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰਂ, ਉਦਾਹੁ ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ?

३७७. '''ਤੇਨ ਹਾਵੁਸੋ, ਸੁਣਾਥ ਸਾਧੁਕਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਥ ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। 'ਏਵਮਾਵੁਸੋ'ਤਿ ਖੋ ਤੇ ਦ੍ਵੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਮਮ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੁਂ। ਅਹਂ ਏਤਦਵੋਚਂ – ਇਧਾਵੁਸੋ ਤਥਾਗਤੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ...ਪੇ॰... (ਯਥਾ ੧੯੦-੨੧੨ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦੇਸੁ ਏਵਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ)। ਏਵਂ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਯੋ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਕਲ੍ਲਂ ਨੁ ਖੋ ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਵਚਨਾਯ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿ? ਯੋ ਸੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਕਲ੍ਲਂ ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਵਚਨਾਯ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ, 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿ। ਅਹਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਏਵਂ ਜਾਨਾਮਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਅਥ ਚ ਪਨਾਹਂ ਨ ਵਦਾਮਿ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ...ਪੇ॰... ਦੁਤਿਯਂ ਝਾਨਂ...ਪੇ॰... ਤਤਿਯਂ ਝਾਨਂ...ਪੇ॰... ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਯੋ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਕਲ੍ਲਂ ਨੁ ਖੋ ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਵਚਨਾਯ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿ? ਯੋ ਸੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ , ਕਲ੍ਲਂ ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਵਚਨਾਯ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿ। ਅਹਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਏਵਂ ਜਾਨਾਮਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਅਥ ਚ ਪਨਾਹਂ ਨ ਵਦਾਮਿ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ...ਪੇ॰... ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ...ਪੇ॰... ਯੋ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਕਲ੍ਲਂ ਨੁ ਖੋ ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਵਚਨਾਯ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿ? ਯੋ ਸੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਕਲ੍ਲਂ [ਨ ਕਲ੍ਲਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਕ॰)] ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਵਚਨਾਯ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿ। ਅਹਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਏਵਂ ਜਾਨਾਮਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਅਥ ਚ ਪਨਾਹਂ ਨ ਵਦਾਮਿ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ...ਪੇ॰... ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਯੋ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਕਲ੍ਲਂ ਨੁ ਖੋ ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਵਚਨਾਯ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿ? ਯੋ ਸੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ ਨ ਕਲ੍ਲਂ ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਵਚਨਾਯ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿ। ਅਹਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਏਵਂ ਜਾਨਾਮਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਅਥ ਚ ਪਨਾਹਂ ਨ ਵਦਾਮਿ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ''ਤਿ। ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾ। ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਓਟ੍ਠਦ੍ਧੋ ਲਿਚ੍ਛਵੀ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦੀਤਿ।

ਮਹਾਲਿਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਛਟ੍ਠਂ।

੭. ਜਾਲਿਯਸੁਤ੍ਤੰ

ਦ੍ਵੇਪਬ੍ਬਜਿਤਵਤ੍ਥੁ

੩੭੮. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਕੋਸਮ੍ਬਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਘੋਸਿਤਾਰਾਮੇ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਦ੍ਵੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ – ਮੁਣ੍ਡਿਯੋ ਚ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਜਾਲਿਯੋ ਚ ਦਾਰੁਪਤ੍ਤਿਕਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਂਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿਂਸੁ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤਾ ਖੋ ਤੇ ਦ੍ਵੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ''ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ ਗੋਤਮ, ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰਂ, ਉਦਾਹੁ ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ''ਨ੍ਤਿ?

੩੭੯. ''ਤੇਨ ਹਾਵੁਸੋ, ਸੁਣਾਥ ਸਾਧੁਕਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਥ; ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਏਵਮਾਵੁਸੋ''ਤਿ ਖੋ ਤੇ ਦ੍ਵੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੁਂ। ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਇਧਾਵੁਸੋ, ਤਥਾਗਤੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਰਹਂ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ...ਪੇ॰... (ਯਥਾ ੧੯੦-੨੧੨ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦੇਸੁ ਏਵਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ)। ਏਵਂ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਯੋ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ , ਕਲ੍ਲਂ ਨੁ ਖੋ ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਵਚਨਾਯ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿ। ਯੋ ਸੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਕਲ੍ਲਂ ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਵਚਨਾਯ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿ। ਅਹਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਏਵਂ ਜਾਨਾਮਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਅਥ ਚ ਪਨਾਹਂ ਨ ਵਦਾਮਿ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ...ਪੇ॰... ਦੁਤਿਯਂ ਝਾਨਂ...ਪੇ॰... ਤਤਿਯਂ ਝਾਨਂ...ਪੇ॰... ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਯੋ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਕਲ੍ਲਂ ਨੁ ਖੋ ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਵਚਨਾਯ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿ? ਯੋ ਸੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ ਕਲ੍ਲਂ, ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਵਚਨਾਯ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿ। ਅਹਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਏਵਂ ਜਾਨਾਮਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਅਥ ਚ ਪਨਾਹਂ ਨ ਵਦਾਮਿ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ...ਪੇ॰... ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ...ਪੇ॰... ਯੋ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਕਲ੍ਲਂ ਨੁ ਖੋ ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਵਚਨਾਯ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿ। ਯੋ ਸੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ ਕਲ੍ਲਂ ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਵਚਨਾਯ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿ। ਅਹਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਏਵਂ ਜਾਨਾਮਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਅਥ ਚ ਪਨਾਹਂ ਨ ਵਦਾਮਿ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ...ਪੇ॰...।

੩੮੦. ...ਪੇ॰... ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਯੋ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਕਲ੍ਲਂ ਨੁ ਖੋ ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਵਚਨਾਯ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿ? ਯੋ ਸੋ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਜਾਨਾਤਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਕਲ੍ਲਂ ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਵਚਨਾਯ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿ। ਅਹਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਏਵਂ ਜਾਨਾਮਿ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਅਥ ਚ ਪਨਾਹਂ ਨ ਵਦਾਮਿ – 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ''ਤਿ। ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾ। ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਤੇ ਦ੍ਵੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦੁਨ੍ਤਿ।

ਜਾਲਿਯਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਸਤ੍ਤਮਂ।

੮. ਮਹਾਸੀਹਨਾਦਸੁਤ੍ਤਂ

ਅਚੇਲਕਸ੍ਸਪਵਤ੍ਥੁ

੩੮੧. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਉਰੁਞ੍ਞਾਯਂ [ਉਜੁਞ੍ਞਾਯਂ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕਂ॰ ਪੀ॰)] ਵਿਹਰਤਿ ਕਣ੍ਣਕਤ੍ਥਲੇ ਮਿਗਦਾਯੇ। ਅਥ ਖੋ ਅਚੇਲੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਠਿਤੋ ਖੋ ਅਚੇਲੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਸੁਤਂ ਮੇਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ – 'ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਸਬ੍ਬਂ ਤਪਂ ਗਰਹਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਪਸ੍ਸਿਂ ਲੂਖਾਜੀਵਿਂ ਏਕਂਸੇਨ ਉਪਕ੍ਕੋਸਤਿ ਉਪਵਦਤੀ'ਤਿ। ਯੇ ਤੇ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਏਵਮਾਹਂਸੁ – 'ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਸਬ੍ਬਂ ਤਪਂ ਗਰਹਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਪਸ੍ਸਿਂ ਲੂਖਾਜੀਵਿਂ ਏਕਂਸੇਨ ਉਪਕ੍ਕੋਸਤਿ ਉਪਵਦਤੀ'ਤਿ, ਕਚ੍ਚਿ ਤੇ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਵਾਦਿਨੋ, ਨ ਚ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਅਭੂਤੇਨ ਅਬ੍ਭਾਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਚਾਨੁਧਮ੍ਮਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਚ ਕੋਚਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੋ ਵਾਦਾਨੁਵਾਦੋ ਗਾਰਯ੍ਹਂ ਠਾਨਂ ਆਗਚ੍ਛਤਿ? ਅਨਬ੍ਭਕ੍ਖਾਤੁਕਾਮਾ ਹਿ ਮਯਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮ''ਨ੍ਤਿ।

੩੮੨. ''ਯੇ ਤੇ, ਕਸ੍ਸਪ, ਏਵਮਾਹਂਸੁ – 'ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਸਬ੍ਬਂ ਤਪਂ ਗਰਹਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਪਸ੍ਸਿਂ ਲੂਖਾਜੀਵਿਂ ਏਕਂਸੇਨ ਉਪਕ੍ਕੋਸਤਿ ਉਪਵਦਤੀ'ਤਿ, ਨ ਮੇ ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਵਾਦਿਨੋ, ਅਬ੍ਭਾਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਚ ਪਨ ਮਂ ਤੇ ਅਸਤਾ ਅਭੂਤੇਨ। ਇਧਾਹਂ, ਕਸ੍ਸਪ, ਏਕਚ੍ਚਂ ਤਪਸ੍ਸਿਂ ਲੂਖਾਜੀਵਿਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕੇਨ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਅਪਾਯਂ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਵਿਨਿਪਾਤਂ ਨਿਰਯਂ ਉਪਪਨ੍ਨਂ। ਇਧ ਪਨਾਹਂ, ਕਸ੍ਸਪ, ਏਕਚ੍ਚਂ ਤਪਸ੍ਸਿਂ ਲੂਖਾਜੀਵਿਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕੇਨ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਨ੍ਨਂ।

੩੮੩. ''ਇਧਾਹਂ, ਕਸ੍ਸਪ, ਏਕਚ੍ਚਂ ਤਪਸ੍ਸਿਂ ਅਪ੍ਪਦੁਕ੍ਖਵਿਹਾਰਿਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕੇਨ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਅਪਾਯਂ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਵਿਨਿਪਾਤਂ ਨਿਰਯਂ ਉਪਪਨ੍ਨਂ। ਇਧ ਪਨਾਹਂ, ਕਸ੍ਸਪ, ਏਕਚ੍ਚਂ ਤਪਸ੍ਸਿਂ ਅਪ੍ਪਦੁਕ੍ਖਵਿਹਾਰਿਂ ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕੇਨ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਨ੍ਨਂ। ਯੋਹਂ, ਕਸ੍ਸਪ, ਇਮੇਸਂ ਤਪਸ੍ਸੀਨਂ ਏਵਂ ਆਗਤਿਞ੍ਚ ਗਤਿਞ੍ਚ ਚੁਤਿਞ੍ਚ ਉਪਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਮਿ , ਸੋਹਂ ਕਿਂ ਸਬ੍ਬਂ ਤਪਂ ਗਰਹਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਵਾ ਤਪਸ੍ਸਿਂ ਲੂਖਾਜੀਵਿਂ ਏਕਂਸੇਨ ਉਪਕ੍ਕੋਸਿਸ੍ਸਾਮਿ ਉਪਵਦਿਸ੍ਸਾਮਿ?

੩੮੪. ''ਸਨ੍ਤਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਨਿਪੁਣਾ ਕਤਪਰਪ੍ਪਵਾਦਾ ਵਾਲਵੇਧਿਰੂਪਾ। ਤੇ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤਾ ਮਞ੍ਞੇ ਚਰਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਗਤੇਨ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਾਨਿ। ਤੇਹਿਪਿ ਮੇ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਚ੍ਚੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸਮੇਤਿ, ਏਕਚ੍ਚੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਯਂ ਤੇ ਏਕਚ੍ਚਂ ਵਦਨ੍ਤਿ 'ਸਾਧੂ'ਤਿ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਤਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਵਦੇਮ 'ਸਾਧੂ'ਤਿ। ਯਂ ਤੇ ਏਕਚ੍ਚਂ ਵਦਨ੍ਤਿ 'ਨ ਸਾਧੂ'ਤਿ, ਮਯਮ੍ਪਿ ਤਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਵਦੇਮ 'ਨ ਸਾਧੂ'ਤਿ। ਯਂ ਤੇ ਏਕਚ੍ਚਂ ਵਦਨ੍ਤਿ 'ਸਾਧੂ'ਤਿ, ਮਯਂ ਤਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਵਦੇਮ 'ਨ ਸਾਧੂ'ਤਿ। ਯਂ ਤੇ ਏਕਚ੍ਚਂ ਵਦਨ੍ਤਿ 'ਨ ਸਾਧੂ'ਤਿ, ਮਯਂ ਤਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਵਦੇਮ 'ਸਾਧੂ'ਤਿ।

''ਯਂ ਮਯਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਵਦੇਮ 'ਸਾਧੂ'ਤਿ, ਪਰੇਪਿ ਤਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਵਦਨ੍ਤਿ 'ਸਾਧੂ'ਤਿ। ਯਂ ਮਯਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਵਦੇਮ 'ਨ ਸਾਧੂ'ਤਿ, ਪਰੇਪਿ ਤਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਵਦਨ੍ਤਿ 'ਨ ਸਾਧੂ'ਤਿ। ਯਂ ਮਯਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਵਦੇਮ 'ਨ ਸਾਧੂ'ਤਿ, ਪਰੇ ਤਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਵਦਨ੍ਤਿ 'ਸਾਧੂ'ਤਿ। ਯਂ ਮਯਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਵਦੇਮ 'ਸਾਧੂ'ਤਿ, ਪਰੇ ਤਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਵਦਨ੍ਤਿ 'ਨ ਸਾਧੂ'ਤਿ।

ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜਾਪਨਕਥਾ

੩੮੫. ''ਤਮਹਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ – ਯੇਸੁ ਨੋ, ਆਵੁਸੋ, ਠਾਨੇਸੁ ਨ ਸਮੇਤਿ, ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੁ ਤਾਨਿ ਠਾਨਾਨਿ। ਯੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸਮੇਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਵਿਞ੍ਞੂ ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਂ ਸਮਨੁਗਾਹਨ੍ਤਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤਂ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਸਙ੍ਘੇਨ ਵਾ ਸਙ੍ਘਂ – 'ਯੇ ਇਮੇਸਂ ਭਵਤਂ ਧਮ੍ਮਾ ਅਕੁਸਲਾ ਅਕੁਸਲਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਸਾਵਜ੍ਜਾ ਸਾਵਜ੍ਜਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਨ ਅਲਮਰਿਯਾ

ਨ ਅਲਮਰਿਯਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਕਣ੍ਹਾ ਕਣ੍ਹਸਙ੍ਖਾਤਾ। ਕੋ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮੇ ਅਨਵਸੇਸਂ ਪਹਾਯ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਸਮਣੋ ਵਾ ਗੋਤਮੋ, ਪਰੇ ਵਾ ਪਨ ਭੋਨ੍ਤੋ ਗਣਾਚਰਿਯਾ'ਤਿ?

੩੮੬. ‘‘ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਕਸ੍ਸਪ, ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਯਂ ਵਿਞ੍ਞੂ ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਸਮਨੁਗਾਹਨ੍ਤਾ ਸਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤਾ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ – ‘ਯੇ ਇਮੇਸਂ ਭਵਤਂ ਧਮ੍ਮਾ ਅਕੁਸਲਾ ਅਕੁਸਲਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਸਾਵਜ੍ਜਾ ਸਾਵਜ੍ਜਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਨ ਅਲਮਰਿਯਾ ਨ ਅਲਮਰਿਯਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਕਣ੍ਹਾ ਕਣ੍ਹਸਙ੍ਖਾਤਾ । ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮੇ ਅਨਵਸੇਸਂ ਪਹਾਯ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਯਂ ਵਾ ਪਨ ਭੋਨ੍ਤੋ ਪਰੇ ਗਣਾਚਰਿਯਾ'ਤਿ। ਇਤਿਹ, ਕਸ੍ਸਪ, ਵਿਞ੍ਞੂ ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਸਮਨੁਗਾਹਨ੍ਤਾ ਸਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤਾ ਅਮ੍ਹੇਵ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਪਸਂਸੇਯ੍ਯੁਂ।

੩੮੭. ‘‘ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਨੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਵਿਞ੍ਞੂ ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤੁਂ ਸਮਨੁਗਾਹਨ੍ਤੁਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤੁਂ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਸਙ੍ਘੇਨ ਵਾ ਸਙ੍ਘਂ – ‘ਯੇ ਇਮੇਸਂ ਭਵਤਂ ਧਮ੍ਮਾ ਕੁਸਲਾ ਕੁਸਲਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਅਨਵਜ੍ਜਾ ਅਨਵਜ੍ਜਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਅਲਮਰਿਯਾ ਅਲਮਰਿਯਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਸੁਕ੍ਕਾ ਸੁਕ੍ਕਸਙ੍ਖਾਤਾ। ਕੋ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮੇ ਅਨਵਸੇਸਂ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਸਮਣੋ ਵਾ ਗੋਤਮੋ, ਪਰੇ ਵਾ ਪਨ ਭੋਨ੍ਤੋ ਗਣਾਚਰਿਯਾ' ਤਿ?

੩੮੮. ‘‘ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਕਸ੍ਸਪ, ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਯਂ ਵਿਞ੍ਞੂ ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਸਮਨੁਗਾਹਨ੍ਤਾ ਸਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤਾ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ – ‘ਯੇ ਇਮੇਸਂ ਭਵਤਂ ਧਮ੍ਮਾ ਕੁਸਲਾ ਕੁਸਲਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਅਨਵਜ੍ਜਾ ਅਨਵਜ੍ਜਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਅਲਮਰਿਯਾ ਅਲਮਰਿਯਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਸੁਕ੍ਕਾ ਸੁਕ੍ਕਸਙ੍ਖਾਤਾ। ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮੇ ਅਨਵਸੇਸਂ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਯਂ ਵਾ ਪਨ ਭੋਨ੍ਤੋ ਪਰੇ ਗਣਾਚਰਿਯਾ'ਤਿ। ਇਤਿਹ, ਕਸ੍ਸਪ, ਵਿਞ੍ਞੂ ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਸਮਨੁਗਾਹਨ੍ਤਾ ਸਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤਾ ਅਮ੍ਹੇਵ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਪਸਂਸੇਯ੍ਯੁਂ।

੩੮੯. ‘‘ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਨੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਵਿਞ੍ਞੂ ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤੁਂ ਸਮਨੁਗਾਹਨ੍ਤੁਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤੁਂ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਸਙ੍ਘੇਨ ਵਾ ਸਙ੍ਘਂ – ‘ਯੇ ਇਮੇਸਂ ਭਵਤਂ ਧਮ੍ਮਾ ਅਕੁਸਲਾ ਅਕੁਸਲਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਸਾਵਜ੍ਜਾ ਸਾਵਜ੍ਜਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਤਾ , ਨ ਅਲਮਰਿਯਾ ਨ ਅਲਮਰਿਯਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਕਣ੍ਹਾ ਕਣ੍ਹਸਙ੍ਖਾਤਾ। ਕੋ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮੇ ਅਨਵਸੇਸਂ ਪਹਾਯ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਗੋਤਮਸਾਵਕਸਙ੍ਘੋ ਵਾ, ਪਰੇ ਵਾ ਪਨ ਭੋਨ੍ਤੋ ਗਣਾਚਰਿਯਸਾਵਕਸਙ੍ਘਾ'ਤਿ?

੩੯੦. ‘‘ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਕਸ੍ਸਪ, ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਯਂ ਵਿਞ੍ਞੂ ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਸਮਨੁਗਾਹਨ੍ਤਾ ਸਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤਾ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ – ‘ਯੇ ਇਮੇਸਂ ਭਵਤਂ ਧਮ੍ਮਾ ਅਕੁਸਲਾ ਅਕੁਸਲਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਸਾਵਜ੍ਜਾ ਸਾਵਜ੍ਜਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ ਅਸੇਵਿਤਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਨ ਅਲਮਰਿਯਾ ਨ ਅਲਮਰਿਯਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਕਣ੍ਹਾ ਕਣ੍ਹਸਙ੍ਖਾਤਾ। ਗੋਤਮਸਾਵਕਸਙ੍ਘੋ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮੇ ਅਨਵਸੇਸਂ ਪਹਾਯ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਯਂ ਵਾ ਪਨ ਭੋਨ੍ਤੋ ਪਰੇ ਗਣਾਚਰਿਯਸਾਵਕਸਙ੍ਘਾ'ਤਿ। ਇਤਿਹ, ਕਸ੍ਸਪ, ਵਿਞ੍ਞੂ ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਸਮਨੁਗਾਹਨ੍ਤਾ ਸਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤਾ ਅਮ੍ਹੇਵ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਪਸਂਸੇਯ੍ਯੁਂ।

੩੯੧. ‘‘ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਨੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਵਿਞ੍ਞੂ ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤੁਂ ਸਮਨੁਗਾਹਨ੍ਤੁਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤੁਂ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਵਾ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਸਙ੍ਘੇਨ ਵਾ ਸਙ੍ਘਂ। ‘ਯੇ ਇਮੇਸਂ ਭਵਤਂ ਧਮ੍ਮਾ ਕੁਸਲਾ ਕੁਸਲਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਅਨਵਜ੍ਜਾ ਅਨਵਜ੍ਜਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਅਲਮਰਿਯਾ ਅਲਮਰਿਯਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਸੁਕ੍ਕਾ ਸੁਕ੍ਕਸਙ੍ਖਾਤਾ। ਕੋ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮੇ ਅਨਵਸੇਸਂ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਗੋਤਮਸਾਵਕਸਙ੍ਘੋ ਵਾ, ਪਰੇ ਵਾ ਪਨ ਭੋਨ੍ਤੋ ਗਣਾਚਰਿਯਸਾਵਕਸਙ੍ਘਾ'ਤਿ?

੩੯੨. ‘‘ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਕਸ੍ਸਪ, ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਯਂ ਵਿਞ੍ਞੂ ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਸਮਨੁਗਾਹਨ੍ਤਾ ਸਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤਾ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ – ‘ਯੇ ਇਮੇਸਂ ਭਵਤਂ ਧਮ੍ਮਾ ਕੁਸਲਾ ਕੁਸਲਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਅਨਵਜ੍ਜਾ ਅਨਵਜ੍ਜਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਾ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਅਲਮਰਿਯਾ ਅਲਮਰਿਯਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਸੁਕ੍ਕਾ ਸੁਕ੍ਕਸਙ੍ਖਾਤਾ। ਗੋਤਮਸਾਵਕਸਙ੍ਘੋ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮੇ ਅਨਵਸੇਸਂ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਯਂ ਵਾ ਪਨ ਭੋਨ੍ਤੋ ਪਰੇ

ਗਣਾਚਰਿਯਸਾਵਕਸਙ੍ਘਾ’ਤਿ। ਇਤਿਹ, ਕਸ੍ਸਪ, ਵਿਞ੍ਞੂ ਸਮਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਸਮਨੁਗਾਹਨ੍ਤਾ ਸਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤਾ ਅਮ੍ਹੇਵ ਤਤ੍ਥ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਪਸਂਸੇਯ੍ਯੁਂ।

ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ

੩੯੩. ‘‘ਅਤ੍ਥਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਮਗ੍ਗੋ ਅਤ੍ਥਿ ਪਟਿਪਦਾ, ਯਥਾਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਸਾਮਂਯੇਵ ਞਸ੍ਸਤਿ ਸਾਮਂ ਦਕ੍ਖਤਿ [ਦਕ੍ਖਿਤਿ (ਸੀ॰)] – ‘ਸਮਣੋਵ ਗੋਤਮੋ ਕਾਲਵਾਦੀ ਭੂਤਵਾਦੀ ਅਤ੍ਥਵਾਦੀ ਧਮ੍ਮਵਾਦੀ ਵਿਨਯਵਾਦੀ’ਤਿ। ਕਤਮੋ ਚ, ਕਸ੍ਸਪ, ਮਗ੍ਗੋ, ਕਤਮਾ ਚ ਪਟਿਪਦਾ, ਯਥਾਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਸਾਮਂਯੇਵ ਞਸ੍ਸਤਿ ਸਾਮਂ ਦਕ੍ਖਤਿ – ‘ਸਮਣੋਵ ਗੋਤਮੋ ਕਾਲਵਾਦੀ ਭੂਤਵਾਦੀ ਅਤ੍ਥਵਾਦੀ ਧਮ੍ਮਵਾਦੀ ਵਿਨਯਵਾਦੀ’ਤਿ? ਅਯਮੇਵ ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਸਮ੍ਮਾਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਸਮ੍ਮਾਵਾਚਾ ਸਮ੍ਮਾਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਮਾਆਜੀਵੋ ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮੋ ਸਮ੍ਮਾਸਤਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧਿ। ਅਯਂ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਮਗ੍ਗੋ, ਅਯਂ ਪਟਿਪਦਾ, ਯਥਾਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਸਾਮਂਯੇਵ ਞਸ੍ਸਤਿ ਸਾਮਂ ਦਕ੍ਖਤਿ ‘ਸਮਣੋਵ ਗੋਤਮੋ ਕਾਲਵਾਦੀ ਭੂਤਵਾਦੀ ਅਤ੍ਥਵਾਦੀ ਧਮ੍ਮਵਾਦੀ ਵਿਨਯਵਾਦੀ’’’ਤਿ।

ਤਪੋਪਕ੍ਕਮਕਥਾ

੩੯੪. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਅਚੇਲੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਇਮੇਪਿ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ ਗੋਤਮ, ਤਪੋਪਕ੍ਕਮਾ ਏਤੇਸਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਸਾਮਞ੍ਞਸਙ੍ਖਾਤਾ ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਸਙ੍ਖਾਤਾ ਚ। ਅਚੇਲਕੋ ਹੋਤਿ, ਮੁਤ੍ਤਾਚਾਰੋ, ਹਤ੍ਥਾਪਲੇਖਨੋ, ਨ ਏਹਿਭਦ੍ਦਨ੍ਤਿਕੋ, ਨ ਤਿਟ੍ਠਭਦ੍ਦਨ੍ਤਿਕੋ, ਨਾਭਿਹਟਂ, ਨ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਤਂ, ਨ ਨਿਮਨ੍ਤਨਂ ਸਾਦਿਯਤਿ। ਸੋ ਨ ਕੁਮ੍ਭਿਮੁਖਾ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਨ ਕਲੋਪਿਮੁਖਾ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਨ ਏਲ਼ਕਮਨ੍ਤਰਂ, ਨ ਦਣ੍ਡਮਨ੍ਤਰਂ, ਨ ਮੁਸਲਮਨ੍ਤਰਂ, ਨ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਭੁਞ੍ਜਮਾਨਾਨਂ, ਨ ਗਬ੍ਭਿਨਿਯਾ, ਨ ਪਾਯਮਾਨਾਯ, ਨ ਪੁਰਿਸਨ੍ਤਰਗਤਾਯ, ਨ ਸਙ੍ਕਿਤ੍ਤੀਸੁ, ਨ ਯਤ੍ਥ ਸਾ ਉਪਟ੍ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਯਤ੍ਥ ਮਕ੍ਖਿਕਾ ਸਣ੍ਡਸਣ੍ਡਚਾਰਿਨੀ, ਨ ਮਚ੍ਛਂ, ਨ ਮਂਸਂ, ਨ ਸੁਰਂ, ਨ ਮੇਰਯਂ, ਨ ਥੁਸੋਦਕਂ ਪਿਵਤਿ। ਸੋ ਏਕਾਗਾਰਿਕੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਏਕਾਲੋਪਿਕੋ, ਦ੍ਵਾਗਾਰਿਕੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਦ੍ਵਾਲੋਪਿਕੋ...ਪੇ॰... ਸਤ੍ਤਾਗਾਰਿਕੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਸਤ੍ਤਾਲੋਪਿਕੋ ; ਏਕਿਸ੍ਸਾਪਿ ਦਤ੍ਤਿਯਾ ਯਾਪੇਤਿ, ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਦਤ੍ਤੀਹਿ ਯਾਪੇਤਿ... ਸਤ੍ਤਹਿਪਿ ਦਤ੍ਤੀਹਿ ਯਾਪੇਤਿ; ਏਕਾਹਿਕਮ੍ਪਿ ਆਹਾਰਂ ਆਹਾਰੇਤਿ, ਦ੍ਵੀਹਿਕਮ੍ਪਿ ਆਹਾਰਂ ਆਹਾਰੇਤਿ... ਸਤ੍ਤਾਹਿਕਮ੍ਪਿ ਆਹਾਰਂ ਆਹਾਰੇਤਿ। ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਅਦ੍ਧਮਾਸਿਕਮ੍ਪਿ ਪਰਿਯਾਯਭਤ੍ਤਭੋਜਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤਿ।

੩੯੫. ‘‘ਇਮੇਪਿ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ ਗੋਤਮ, ਤਪੋਪਕ੍ਕਮਾ ਏਤੇਸਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਸਾਮਞ੍ਞਸਙ੍ਖਾਤਾ ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਸਙ੍ਖਾਤਾ ਚ। ਸਾਕਭਕ੍ਖੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਸਾਮਾਕਭਕ੍ਖੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਨੀਵਾਰਭਕ੍ਖੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਦਦ੍ਦੁਲਭਕ੍ਖੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਹਟਭਕ੍ਖੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਕਣਭਕ੍ਖੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਆਚਾਮਭਕ੍ਖੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਪਿਞ੍ਞਾਕਭਕ੍ਖੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਤਿਣਭਕ੍ਖੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਗੋਮਯਭਕ੍ਖੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਵਨਮੂਲਫਲਾਹਾਰੋ ਯਾਪੇਤਿ ਪਵਤ੍ਤਫਲਭੋਜੀ।

੩੯੬. ‘‘ਇਮੇਪਿ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ ਗੋਤਮ, ਤਪੋਪਕ੍ਕਮਾ ਏਤੇਸਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਸਾਮਞ੍ਞਸਙ੍ਖਾਤਾ ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਸਙ੍ਖਾਤਾ ਚ। ਸਾਣਾਨਿਪਿ ਧਾਰੇਤਿ, ਮਸਾਣਾਨਿਪਿ ਧਾਰੇਤਿ, ਛਵਦੁਸ੍ਸਾਨਿਪਿ ਧਾਰੇਤਿ, ਪਂਸੁਕੂਲਾਨਿਪਿ ਧਾਰੇਤਿ, ਤਿਰੀਟਾਨਿਪਿ ਧਾਰੇਤਿ, ਅਜਿਨਮ੍ਪਿ ਧਾਰੇਤਿ, ਅਜਿਨਕ੍ਖਿਪਮ੍ਪਿ ਧਾਰੇਤਿ, ਕੁਸਚੀਰਮ੍ਪਿ ਧਾਰੇਤਿ, ਵਾਕਚੀਰਮ੍ਪਿ ਧਾਰੇਤਿ, ਫਲਕਚੀਰਮ੍ਪਿ ਧਾਰੇਤਿ, ਕੇਸਕਮ੍ਬਲਮ੍ਪਿ ਧਾਰੇਤਿ, ਵਾਲ਼ਕਮ੍ਬਲਮ੍ਪਿ ਧਾਰੇਤਿ, ਉਲੂਕਪਕ੍ਖਿਕਮ੍ਪਿ ਧਾਰੇਤਿ, ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਲੋਚਕੋਪਿ ਹੋਤਿ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਲੋਚਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ, ਉਬ੍ਭਟ੍ਠਕੋਪਿ [ਉਬ੍ਭਟ੍ਟਿਕੋਪਿ (ਕ॰)] ਹੋਤਿ ਆਸਨਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ, ਉਕ੍ਕੁਟਿਕੋਪਿ ਹੋਤਿ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਪ੍ਪਧਾਨਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ, ਕਣ੍ਟਕਾਪਸ੍ਸਯਿਕੋਪਿ ਹੋਤਿ ਕਣ੍ਟਕਾਪਸ੍ਸਯੇ ਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਫਲਕਸੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਥਣ੍ਡਿਲਸੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਏਕਪਸ੍ਸਯਿਕੋਪਿ ਹੋਤਿ ਰਜੋਜਲ੍ਲਧਰੋ, ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਿਕੋਪਿ ਹੋਤਿ ਯਥਾਸਨ੍ਥਤਿਕੋ , ਵੇਕਟਿਕੋਪਿ ਹੋਤਿ ਵਿਕਟਭੋਜਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ, ਅਪਾਨਕੋਪਿ ਹੋਤਿ ਅਪਾਨਕਤ੍ਤਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ, ਸਾਯਤਤਿਯਕਮ੍ਪਿ ਉਦਕੋਰੋਹਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤੀ’’ਤਿ।

ਤਪੋਪਕ੍ਕਮਨਿਰਤ੍ਥਕਥਾ

੩੯੭. ‘‘ਅਚੇਲਕੋ ਚੇਪਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਹੋਤਿ, ਮੁਤ੍ਤਾਚਾਰੋ, ਹਤ੍ਥਾਪਲੇਖਨੋ...ਪੇ॰... ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਅਦ੍ਧਮਾਸਿਕਮ੍ਪਿ ਪਰਿਯਾਯਭਤ੍ਤਭੋਜਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਚਾਯਂ ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾ ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਦਾ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਦਾ ਅਭਾਵਿਤਾ ਹੋਤਿ ਅਸਚ੍ਛਿਕਤਾ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਆਰਕਾਵ ਸਾਮਞ੍ਞਾ ਆਰਕਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਾ। ਯਤੋ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਵੇਰਂ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਂ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਭਾਵੇਤਿ, ਆਸਵਾਨਞ੍ਚ ਖਯਾ ਅਨਾਸਵਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮਣੋ ਇਤਿਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਇਤਿਪਿ।

‘‘ਸਾਕਭਕ੍ਖੋ ਚੇਪਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਹੋਤਿ, ਸਾਮਾਕਭਕ੍ਖੋ...ਪੇ॰... ਵਨਮੂਲਫਲਾਹਾਰੋ ਯਾਪੇਤਿ ਪਵਤ੍ਤਫਲਭੋਜੀ। ਤਸ੍ਸ ਚਾਯਂ ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾ ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਦਾ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਦਾ ਅਭਾਵਿਤਾ ਹੋਤਿ ਅਸਚ੍ਛਿਕਤਾ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਆਰਕਾਵ ਸਾਮਞ੍ਞਾ ਆਰਕਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਾ। ਯਤੋ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਵੇਰਂ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਂ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਭਾਵੇਤਿ, ਆਸਵਾਨਞ੍ਚ ਖਯਾ ਅਨਾਸਵਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮਣੋ ਇਤਿਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਇਤਿਪਿ।

‘‘ਸਾਣਾਨਿ ਚੇਪਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਧਾਰੇਤਿ, ਮਸਾਣਾਨਿਪਿ ਧਾਰੇਤਿ...ਪੇ॰... ਸਾਯਤਤਿਯਕਮ੍ਪਿ ਉਦਕੋਰੋਹਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਚਾਯਂ ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾ ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਦਾ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਦਾ ਅਭਾਵਿਤਾ ਹੋਤਿ ਅਸਚ੍ਛਿਕਤਾ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ ਆਰਕਾਵ ਸਾਮਞ੍ਞਾ ਆਰਕਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਾ । ਯਤੋ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਵੇਰਂ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਂ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਭਾਵੇਤਿ, ਆਸਵਾਨਞ੍ਚ ਖਯਾ ਅਨਾਸਵਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮਣੋ ਇਤਿਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਇਤਿਪੀ’’ਤਿ।

੩੯੮. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਅਚੇਲੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਦੁਕ੍ਕਰਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਪਕਤਿ ਖੋ ਏਸਾ, ਕਸ੍ਸਪ, ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ‘ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞ’ਨ੍ਤਿ। ਅਚੇਲਕੋ ਚੇਪਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਹੋਤਿ, ਮੁਤ੍ਤਾਚਾਰੋ, ਹਤ੍ਥਾਪਲੇਖਨੋ...ਪੇ॰... ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਅਦ੍ਧਮਾਸਿਕਮ੍ਪਿ ਪਰਿਯਾਯਭਤ੍ਤਭੋਜਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤਿ। ਇਮਾਯ ਚ, ਕਸ੍ਸਪ, ਮਤ੍ਤਾਯ ਇਮਿਨਾ ਤਪੋਪਕ੍ਕਮੇਨ ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਵਾ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਂ ਵਾ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਸੁਦੁਕ੍ਕਰਂ, ਨੇਤਂ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਕਲ੍ਲਂ ਵਚਨਾਯ – ‘ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞ’ਨ੍ਤਿ।

‘‘ਸਕ੍ਕਾ ਚ ਪਨੇਤਂ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਕਾਤੁਂ ਗਹਪਤਿਨਾ ਵਾ ਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਕੁਮ੍ਭਦਾਸਿਯਾਪਿ – ‘ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਅਚੇਲਕੋ ਹੋਮਿ, ਮੁਤ੍ਤਾਚਾਰੋ, ਹਤ੍ਥਾਪਲੇਖਨੋ...ਪੇ॰... ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਅਦ੍ਧਮਾਸਿਕਮ੍ਪਿ ਪਰਿਯਾਯਭਤ੍ਤਭੋਜਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਾਮੀ’ਤਿ।

‘‘ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰੇਵ ਇਮਾਯ ਮਤ੍ਤਾਯ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਇਮਿਨਾ ਤਪੋਪਕ੍ਕਮੇਨ ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਵਾ ਹੋਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਂ ਵਾ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਸੁਦੁਕ੍ਕਰਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਂ ਕਲ੍ਲਂ ਵਚਨਾਯ – ‘ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞ’ਨ੍ਤਿ। ਯਤੋ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਵੇਰਂ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਂ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਭਾਵੇਤਿ, ਆਸਵਾਨਞ੍ਚ ਖਯਾ ਅਨਾਸਵਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮਣੋ ਇਤਿਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਇਤਿਪਿ ।

‘‘ਸਾਕਭਕ੍ਖੋ ਚੇਪਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਹੋਤਿ, ਸਾਮਾਕਭਕ੍ਖੋ...ਪੇ॰... ਵਨਮੂਲਫਲਾਹਾਰੋ ਯਾਪੇਤਿ ਪਵਤ੍ਤਫਲਭੋਜੀ। ਇਮਾਯ ਚ, ਕਸ੍ਸਪ, ਮਤ੍ਤਾਯ ਇਮਿਨਾ ਤਪੋਪਕ੍ਕਮੇਨ ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਵਾ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਂ ਵਾ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਸੁਦੁਕ੍ਕਰਂ, ਨੇਤਂ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਕਲ੍ਲਂ ਵਚਨਾਯ – ‘ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞ’ਨ੍ਤਿ।

‘‘ਸਕ੍ਕਾ ਚ ਪਨੇਤਂ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਕਾਤੁਂ ਗਹਪਤਿਨਾ ਵਾ ਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਕੁਮ੍ਭਦਾਸਿਯਾਪਿ – ‘ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਸਾਕਭਕ੍ਖੋ ਵਾ ਹੋਮਿ, ਸਾਮਾਕਭਕ੍ਖੋ ਵਾ...ਪੇ॰... ਵਨਮੂਲਫਲਾਹਾਰੋ ਯਾਪੇਮਿ ਪਵਤ੍ਤਫਲਭੋਜੀ’ਤਿ।

‘‘ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰੇਵ ਇਮਾਯ ਮਤ੍ਤਾਯ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਇਮਿਨਾ ਤਪੋਪਕ੍ਕਮੇਨ ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਵਾ ਹੋਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਂ ਵਾ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਸੁਦੁਕ੍ਕਰਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਂ ਕਲ੍ਲਂ ਵਚਨਾਯ – ‘ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞ’ਨ੍ਤਿ। ਯਤੋ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਵੇਰਂ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਂ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਭਾਵੇਤਿ, ਆਸਵਾਨਞ੍ਚ ਖਯਾ ਅਨਾਸਵਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮਣੋ ਇਤਿਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਇਤਿਪਿ।

‘‘ਸਾਣਾਨਿ ਚੇਪਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਧਾਰੇਤਿ, ਮਸਾਣਾਨਿਪਿ ਧਾਰੇਤਿ...ਪੇ॰... ਸਾਯਤਤਿਯਕਮ੍ਪਿ ਉਦਕੋਰੋਹਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤਿ। ਇਮਾਯ ਚ, ਕਸ੍ਸਪ, ਮਤ੍ਤਾਯ ਇਮਿਨਾ ਤਪੋਪਕ੍ਕਮੇਨ ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਵਾ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਂ ਵਾ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਸੁਦੁਕ੍ਕਰਂ, ਨੇਤਂ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਕਲ੍ਲਂ ਵਚਨਾਯ – ‘ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞ’ਨ੍ਤਿ।

‘‘ਸਕ੍ਕਾ ਚ ਪਨੇਤਂ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਕਾਤੁਂ ਗਹਪਤਿਨਾ ਵਾ ਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਕੁਮ੍ਭਦਾਸਿਯਾਪਿ – ‘ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਸਾਣਾਨਿਪਿ ਧਾਰੇਮਿ, ਮਸਾਣਾਨਿਪਿ ਧਾਰੇਮਿ...ਪੇ॰... ਸਾਯਤਤਿਯਕਮ੍ਪਿ ਉਦਕੋਰੋਹਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਾਮੀ’ਤਿ।

‘‘ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰੇਵ ਇਮਾਯ ਮਤ੍ਤਾਯ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਇਮਿਨਾ ਤਪੋਪਕ੍ਕਮੇਨ ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਵਾ ਹੋਤਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞਂ ਵਾ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਸੁਦੁਕ੍ਕਰਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਂ ਕਲ੍ਲਂ ਵਚਨਾਯ – ‘ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਞ੍ਞ’ਨ੍ਤਿ। ਯਤੋ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਵੇਰਂ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਂ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਭਾਵੇਤਿ, ਆਸਵਾਨਞ੍ਚ ਖਯਾ ਅਨਾਸਵਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮਣੋ ਇਤਿਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਇਤਿਪੀ’’ਤਿ।

੩੯੯. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਅਚੇਲੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸਮਣੋ, ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ’’ਤਿ। ‘‘ਪਕਤਿ ਖੋ ਏਸਾ, ਕਸ੍ਸਪ, ਲੋਕਸ੍ਮਿਂ ‘ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਸਮਣੋ ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ’ਤਿ। ਅਚੇਲਕੋ ਚੇਪਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਹੋਤਿ, ਮੁਤ੍ਤਾਚਾਰੋ, ਹਤ੍ਥਾਪਲੇਖਨੋ...ਪੇ॰... ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਅਦ੍ਧਮਾਸਿਕਮ੍ਪਿ ਪਰਿਯਾਯਭਤ੍ਤਭੋਜਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤਿ। ਇਮਾਯ ਚ, ਕਸ੍ਸਪ, ਮਤ੍ਤਾਯ ਇਮਿਨਾ ਤਪੋਪਕ੍ਕਮੇਨ ਸਮਣੋ ਵਾ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਸੁਦੁਜ੍ਜਾਨੋ, ਨੇਤਂ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਕਲ੍ਲਂ ਵਚਨਾਯ – ‘ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਸਮਣੋ ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ’ਤਿ।

‘‘ਸਕ੍ਕਾ ਚ ਪਨੇਸੋ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਞਾਤੁਂ ਗਹਪਤਿਨਾ ਵਾ ਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਕੁਮ੍ਭਦਾਸਿਯਾਪਿ – ‘ਅਯਂ ਅਚੇਲਕੋ ਹੋਤਿ, ਮੁਤ੍ਤਾਚਾਰੋ, ਹਤ੍ਥਾਪਲੇਖਨੋ...ਪੇ॰... ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਂ ਅਦ੍ਧਮਾਸਿਕਮ੍ਪਿ ਪਰਿਯਾਯਭਤ੍ਤਭੋਜਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤੀ’ਤਿ।

‘‘ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰੇਵ ਇਮਾਯ ਮਤ੍ਤਾਯ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਇਮਿਨਾ ਤਪੋਪਕ੍ਕਮੇਨ ਸਮਣੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਸੁਦੁਜ੍ਜਾਨੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਂ ਕਲ੍ਲਂ ਵਚਨਾਯ – ‘ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਸਮਣੋ ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ’ਤਿ। ਯਤੋ ਖੋ [ਯਤੋ ਚ ਖੋ (ਕ॰)], ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਵੇਰਂ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਂ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਭਾਵੇਤਿ, ਆਸਵਾਨਞ੍ਚ ਖਯਾ ਅਨਾਸਵਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮਣੋ ਇਤਿਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਇਤਿਪਿ।

‘‘ਸਾਕਭਕ੍ਖੋ ਚੇਪਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਹੋਤਿ ਸਾਮਾਕਭਕ੍ਖੋ...ਪੇ॰... ਵਨਮੂਲਫਲਾਹਾਰੋ ਯਾਪੇਤਿ ਪਵਤ੍ਤਫਲਭੋਜੀ। ਇਮਾਯ ਚ, ਕਸ੍ਸਪ, ਮਤ੍ਤਾਯ ਇਮਿਨਾ ਤਪੋਪਕ੍ਕਮੇਨ ਸਮਣੋ ਵਾ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਸੁਦੁਜ੍ਜਾਨੋ, ਨੇਤਂ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਕਲ੍ਲਂ ਵਚਨਾਯ – ‘ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਸਮਣੋ ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ’ਤਿ।

‘‘ਸਕ੍ਕਾ ਚ ਪਨੇਸੋ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਞਾਤੁਂ ਗਹਪਤਿਨਾ ਵਾ ਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਕੁਮ੍ਭਦਾਸਿਯਾਪਿ – ‘ਅਯਂ ਸਾਕਭਕ੍ਖੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਸਾਮਾਕਭਕ੍ਖੋ...ਪੇ॰... ਵਨਮੂਲਫਲਾਹਾਰੋ ਯਾਪੇਤਿ ਪਵਤ੍ਤਫਲਭੋਜੀ’ਤਿ।

‘‘ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰੇਵ ਇਮਾਯ ਮਤ੍ਤਾਯ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਇਮਿਨਾ ਤਪੋਪਕ੍ਕਮੇਨ ਸਮਣੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਸੁਦੁਜ੍ਜਾਨੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਂ ਕਲ੍ਲਂ ਵਚਨਾਯ – ‘ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਸਮਣੋ ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ’ਤਿ। ਯਤੋ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਵੇਰਂ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਂ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਭਾਵੇਤਿ , ਆਸਵਾਨਞ੍ਚ ਖਯਾ ਅਨਾਸਵਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮਣੋ ਇਤਿਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਇਤਿਪਿ।

‘‘ਸਾਣਾਨਿ ਚੇਪਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਧਾਰੇਤਿ, ਮਸਾਣਾਨਿਪਿ ਧਾਰੇਤਿ...ਪੇ॰... ਸਾਯਤਤਿਯਕਮ੍ਪਿ ਉਦਕੋਰੋਹਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤਿ। ਇਮਾਯ ਚ, ਕਸ੍ਸਪ, ਮਤ੍ਤਾਯ ਇਮਿਨਾ ਤਪੋਪਕ੍ਕਮੇਨ ਸਮਣੋ ਵਾ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਸੁਦੁਜ੍ਜਾਨੋ, ਨੇਤਂ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਕਲ੍ਲਂ ਵਚਨਾਯ – ‘ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਸਮਣੋ ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ’ਤਿ।

‘‘ਸਕ੍ਕਾ ਚ ਪਨੇਸੋ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਞਾਤੁਂ ਗਹਪਤਿਨਾ ਵਾ ਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਕੁਮ੍ਭਦਾਸਿਯਾਪਿ – ‘ਅਯਂ ਸਾਣਾਨਿਪਿ ਧਾਰੇਤਿ, ਮਸਾਣਾਨਿਪਿ ਧਾਰੇਤਿ...ਪੇ॰... ਸਾਯਤਤਿਯਕਮ੍ਪਿ ਉਦਕੋਰੋਹਨਾਨੁਯੋਗਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤੀ’ਤਿ।

‘‘ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰੇਵ ਇਮਾਯ ਮਤ੍ਤਾਯ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਇਮਿਨਾ ਤਪੋਪਕ੍ਕਮੇਨ ਸਮਣੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਸੁਦੁਜ੍ਜਾਨੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਂ ਕਲ੍ਲਂ ਵਚਨਾਯ – ‘ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਸਮਣੋ ਦੁਜ੍ਜਾਨੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ’ਤਿ। ਯਤੋ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਵੇਰਂ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਂ ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਂ ਭਾਵੇਤਿ, ਆਸਵਾਨਞ੍ਚ ਖਯਾ ਅਨਾਸਵਂ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕਸ੍ਸਪ , ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮਣੋ ਇਤਿਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਇਤਿਪੀ’’ਤਿ।

ਸੀਲਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਦਾ

੪੦੦. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਅਚੇਲੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਕਤਮਾ ਪਨ ਸਾ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾ, ਕਤਮਾ ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਦਾ, ਕਤਮਾ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਦਾ’’ਤਿ? ‘‘ਇਧ, ਕਸ੍ਸਪ, ਤਥਾਗਤੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਰਹਂ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ...ਪੇ॰... (ਯਥਾ ੧੯੦-੧੯੩ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦੇਸੁ, ਏਵਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ) ਭਯਦਸ੍ਸਾਵੀ ਸਮਾਦਾਯ ਸਿਕ੍ਖਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਕੁਸਲੇਨ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਜੀਵੋ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰੋ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ।

੪੦੧. ‘‘ਕਥਞ੍ਚ, ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ? ਇਧ, ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਂ ਪਹਾਯ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ ਨਿਹਿਤਦਣ੍ਡੋ ਨਿਹਿਤਸਤ੍ਥੋ ਲਜ੍ਜੀ ਦਯਾਪਨ੍ਨੋ, ਸਬ੍ਬਪਾਣਭੂਤਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾਯ ...ਪੇ॰... (ਯਥਾ ੧੯੪ ਯਾਵ ੨੧੦ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦੇਸੁ)

‘‘ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਤਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ । ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਸਨ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ ਪਣਿਧਿਕਮ੍ਮਂ...ਪੇ॰... (ਯਥਾ ੨੧੧ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦੇ) ਓਸਧੀਨਂ ਪਤਿਮੋਕ੍ਖੋ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ, ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾਯ।

‘‘ਸ ਖੋ ਸੋ [ਅਯਂ ਖੋ (ਕ॰)], ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨ ਕੁਤੋਚਿ ਭਯਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਯਦਿਦਂ ਸੀਲਸਂਵਰਤੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਰਾਜਾ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਮੁਦ੍ਧਾਵਸਿਤ੍ਤੋ ਨਿਹਤਪਚ੍ਚਾਮਿਤ੍ਤੋ ਨ ਕੁਤੋਚਿ ਭਯਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਯਦਿਦਂ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਤੋ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ,

ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵੰ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨ ਕੁਤੋਚਿ ਭਯਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਯਦਿਦਂ ਸੀਲਸਂਵਰਤੋ। ਸੋ ਇਮਿਨਾ ਅਰਿਯੇਨ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਨਵਜ੍ਜਸੁਖਂ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤਿ। ਏਵਂ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਅਯਂ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾ...ਪੇ॰... ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਦਾਯ...ਪੇ॰... ਦੁਤਿਯਂ ਝਾਨਂ...ਪੇ॰... ਤਤਿਯਂ ਝਾਨਂ...ਪੇ॰... ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਦਾਯ। ਅਯਂ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਦਾ।

''ਸੋ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ...ਪੇ॰... ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ...ਪੇ॰... ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਦਾਯ...ਪੇ॰... ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ...ਪੇ॰... ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਦਾਯ। ਅਯਂ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਦਾ।

''ਇਮਾਯ ਚ, ਕਸ੍ਸਪ, ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾਯ ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਦਾਯ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਦਾਯ ਅਞ੍ਞਾ ਸੀਲਸਮ੍ਪਦਾ ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਦਾ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਦਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਾ ਵਾ ਪਣੀਤਤਰਾ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ।

ਸੀਹਨਾਦਕਥਾ

੪੦੨. ''ਸਨ੍ਤਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸੀਲਵਾਦਾ। ਤੇ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸੀਲਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤਿ। ਯਾਵਤਾ, ਕਸ੍ਸਪ, ਅਰਿਯਂ ਪਰਮਂ ਸੀਲਂ, ਨਾਹਂ ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮਸਮਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਕੁਤੋ ਭਿਯ੍ਯੋ! ਅਥ ਖੋ ਅਹਮੇਵ ਤਤ੍ਥ ਭਿਯ੍ਯੋ, ਯਦਿਦਂ ਅਧਿਸੀਲਂ।

''ਸਨ੍ਤਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਤਪੋਜਿਗੁਚ੍ਛਾਵਾਦਾ। ਤੇ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਤਪੋਜਿਗੁਚ੍ਛਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤਿ। ਯਾਵਤਾ, ਕਸ੍ਸਪ, ਅਰਿਯਾ ਪਰਮਾ ਤਪੋਜਿਗੁਚ੍ਛਾ, ਨਾਹਂ ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮਸਮਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਕੁਤੋ ਭਿਯ੍ਯੋ! ਅਥ ਖੋ ਅਹਮੇਵ ਤਤ੍ਥ ਭਿਯ੍ਯੋ, ਯਦਿਦਂ ਅਧਿਜੇਗੁਚ੍ਛਂ।

''ਸਨ੍ਤਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪਞ੍ਞਾਵਾਦਾ। ਤੇ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਞ੍ਞਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤਿ। ਯਾਵਤਾ, ਕਸ੍ਸਪ, ਅਰਿਯਾ ਪਰਮਾ ਪਞ੍ਞਾ, ਨਾਹਂ ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮਸਮਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਕੁਤੋ ਭਿਯ੍ਯੋ! ਅਥ ਖੋ ਅਹਮੇਵ ਤਤ੍ਥ ਭਿਯ੍ਯੋ, ਯਦਿਦਂ ਅਧਿਪਞ੍ਞਂ।

''ਸਨ੍ਤਿ, ਕਸ੍ਸਪ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਵਾਦਾ। ਤੇ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤਿ। ਯਾਵਤਾ, ਕਸ੍ਸਪ, ਅਰਿਯਾ ਪਰਮਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ, ਨਾਹਂ ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮਸਮਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਕੁਤੋ ਭਿਯ੍ਯੋ! ਅਥ ਖੋ ਅਹਮੇਵ ਤਤ੍ਥ ਭਿਯ੍ਯੋ, ਯਦਿਦਂ ਅਧਿਵਿਮੁਤ੍ਤਿ।

੪੦੩. ''ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਕਸ੍ਸਪ, ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਯਂ ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ – 'ਸੀਹਨਾਦਂ ਖੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਨਦਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੇ ਨਦਤਿ, ਨੋ ਪਰਿਸਾਸੂ'ਤਿ। ਤੇ – 'ਮਾ ਹੇਵ'ਨ੍ਤਿਸ੍ਸੁ ਵਚਨੀਯਾ। 'ਸੀਹਨਾਦਞ੍ਚ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਨਦਤਿ, ਪਰਿਸਾਸੁ ਚ ਨਦਤੀ'ਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸੁ, ਕਸ੍ਸਪ, ਵਚਨੀਯਾ।

''ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਕਸ੍ਸਪ, ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਯਂ ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ – 'ਸੀਹਨਾਦਞ੍ਚ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਨਦਤਿ, ਪਰਿਸਾਸੁ ਚ ਨਦਤਿ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਵਿਸਾਰਦੋ ਨਦਤੀ'ਤਿ । ਤੇ – 'ਮਾ ਹੇਵ'ਨ੍ਤਿਸ੍ਸੁ ਵਚਨੀਯਾ। 'ਸੀਹਨਾਦਞ੍ਚ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਨਦਤਿ, ਪਰਿਸਾਸੁ ਚ ਨਦਤਿ, ਵਿਸਾਰਦੋ ਚ ਨਦਤੀ''ਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸੁ, ਕਸ੍ਸਪ, ਵਚਨੀਯਾ।

''ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਕਸ੍ਸਪ, ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਯਂ ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ – 'ਸੀਹਨਾਦਞ੍ਚ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਨਦਤਿ, ਪਰਿਸਾਸੁ ਚ ਨਦਤਿ, ਵਿਸਾਰਦੋ ਚ ਨਦਤਿ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਨਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਹਞ੍ਚ ਨਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ; ਨੋ ਚ ਖੋ ਨੇਸਂ ਪਞ੍ਹਂ

ਪੁਟ੍ਠੋ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਹਞ੍ਚ ਨੇਸਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ; ਨੋ ਚ ਖੋ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਆਰਾਧੇਤਿ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਚ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਆਰਾਧੇਤਿ; ਨੋ ਚ ਖੋ ਸੋਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਸੋਤਬ੍ਬਞ੍ਚਸ੍ਸ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ; ਨੋ ਚ ਖੋ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਸੀਦਨ੍ਤਿ... ਪੇ॰... ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਸ੍ਸ ਪਸੀਦਨ੍ਤਿ ; ਨੋ ਚ ਖੋ ਪਸਨ੍ਨਾਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ...ਪੇ॰... ਪਸਨ੍ਨਾਕਾਰਞ੍ਚ ਕਰੋਨ੍ਤਿ; ਨੋ ਚ ਖੋ ਤਥਤ੍ਤਾਯ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ... ਪੇ॰... ਤਥਤ੍ਤਾਯ ਚ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ; ਨੋ ਚ ਖੋ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਆਰਾਧੇਨ੍ਤੀ’ਤਿ। ਤੇ – ‘ਮਾ ਹੇਵ’ਨ੍ਤਿਸ੍ਸੁ ਵਚਨੀਯਾ। ‘ਸੀਹਨਾਦਞ੍ਚ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਨਦਤਿ, ਪਰਿਸਾਸੁ ਚ ਨਦਤਿ, ਵਿਸਾਰਦੋ ਚ ਨਦਤਿ, ਪਞ੍ਹਞ੍ਚ ਨਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਹਞ੍ਚ ਨੇਸਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ, ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਚ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਆਰਾਧੇਤਿ, ਸੋਤਬ੍ਬਞ੍ਚਸ੍ਸ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ, ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਸ੍ਸ ਪਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਪਸਨ੍ਨਾਕਾਰਞ੍ਚ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਥਤ੍ਤਾਯ ਚ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਚ ਆਰਾਧੇਨ੍ਤੀ’ਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸੁ, ਕਸ੍ਸਪ, ਵਚਨੀਯਾ।

ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਰਿਵਾਸਕਥਾ

੪੦੪. ‘‘ਏਕਮਿਦਾਹਂ, ਕਸ੍ਸਪ, ਸਮਯਂ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਾਮਿ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ ਪਬ੍ਬਤੇ। ਤਤ੍ਰ ਮਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਤਪਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ ਨਿਗ੍ਰੋਧੋ ਨਾਮ ਅਧਿਜੇਗੁਚ੍ਛੇ ਪਞ੍ਹਂ ਅਪੁਚ੍ਛਿ। ਤਸ੍ਸਾਹਂ ਅਧਿਜੇਗੁਚ੍ਛੇ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿਂ। ਬ੍ਯਾਕਤੇ ਚ ਪਨ ਮੇ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਅਹੋਸਿ ਪਰਂ ਵਿਯ ਮਤ੍ਤਾਯਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕੋ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਅਸ੍ਸ ਪਰਂ ਵਿਯ ਮਤ੍ਤਾਯ? ਅਹਮ੍ਪਿ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਪਰਂ ਵਿਯ ਮਤ੍ਤਾਯ। ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ, ਮੂਲ੍ਹਸ੍ਸ ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਵਾ ਤੇਲਪਜ੍ਜੋਤਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯ – ‘ਚਕ੍ਖੁਮਨ੍ਤੋ ਰੂਪਾਨਿ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤੀ’ਤਿ; ਏਵਮੇਵਂ ਭਗਵਤਾ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਕਾਸਿਤੋ। ਏਸਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ। ਲਭੇਯ੍ਯਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ, ਲਭੇਯ੍ਯਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦ’’ਨ੍ਤਿ।

੪੦੫. ‘‘ਯੋ ਖੋ, ਕਸ੍ਸਪ, ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਪੁਬ੍ਬੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ ਆਕਙ੍ਖਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ, ਆਕਙ੍ਖਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ, ਸੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਪਰਿਵਸਤਿ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਾਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਆਰਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤਿ, ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾਯ। ਅਪਿ ਚ ਮੇਤ੍ਥ ਪੁਗ੍ਗਲਵੇਮਤ੍ਤਤਾ ਵਿਦਿਤਾ’’ਤਿ। ‘‘ਸਚੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਪੁਬ੍ਬਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ ਆਕਙ੍ਖਨ੍ਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ, ਆਕਙ੍ਖਨ੍ਤਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਪਰਿਵਸਨ੍ਤਿ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮਾਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਆਰਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤਿ, ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾਯ। ਅਹਂ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਪਰਿਵਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਆਰਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤੁ, ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੁ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾਯਾ’’ਤਿ।

ਅਲਤ੍ਥ ਖੋ ਅਚੇਲੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ , ਅਲਤ੍ਥ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ। ਅਚਿਰੂਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਖੋ ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ ਕਸ੍ਸਪੋ ਏਕੋ ਵੂਪਕਟ੍ਠੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਆਤਾਪੀ ਪਹਿਤਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ – ਯਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ, ਤਦਨੁਤ੍ਤਰਂ – ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਾਸਿ। ‘ਖੀਣਾ ਜਾਤਿ, ਵੁਸਿਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਕਤਂ ਕਰਣੀਯਂ, ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾ’ਤਿ – ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿ। ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਖੋ ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ ਕਸ੍ਸਪੋ ਅਰਹਤਂ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਮਹਾਸੀਹਨਾਦਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਅਟ੍ਠਮਂ।

੯. ਪੋਟ੍ਠਪਾਦਸੁਤ੍ਤੰ

ਪੋਟ੍ਠਪਾਦਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਵਤ੍ਥੁ

੪੦੬. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤੰ – ਏਕੰ ਸਮਯੰ ਭਗਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਵਿਹਰਤਿ ਜੇਤਵਨੇ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਆਰਾਮੇ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਸਮਯਪ੍ਪਵਾਦਕੇ ਤਿਨ੍ਦੁਕਾਚੀਰੇ ਏਕਸਾਲਕੇ ਮਲ੍ਲਿਕਾਯ ਆਰਾਮੇ ਪਟਿਵਸਤਿ ਮਹਤਿਯਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਿੰਸਮਤ੍ਤੇਹਿ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸਤੇਹਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯੰ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ।

੪੦੭. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਤੋ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਤਿਪ੍ਪਗੋ ਖੋ ਤਾਵ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤੁਂ। ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਯੇਨ ਸਮਯਪ੍ਪਵਾਦਕੋ ਤਿਨ੍ਦੁਕਾਚੀਰੋ ਏਕਸਾਲਕੋ ਮਲ੍ਲਿਕਾਯ ਆਰਾਮੋ, ਯੇਨ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਯੇਨ ਸਮਯਪ੍ਪਵਾਦਕੋ ਤਿਨ੍ਦੁਕਾਚੀਰੋ ਏਕਸਾਲਕੋ ਮਲ੍ਲਿਕਾਯ ਆਰਾਮੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ।

੪੦੮. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਮਹਤਿਯਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਪਰਿਸਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਉਨ੍ਨਾਦਿਨਿਯਾ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦਮਹਾਸਦ੍ਦਾਯ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤੰ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥੰ ਕਥੇਨ੍ਤਿਯਾ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਰਾਜਕਥੰ ਚੋਰਕਥੰ ਮਹਾਮਤ੍ਤਕਥੰ ਸੇਨਾਕਥੰ ਭਯਕਥੰ ਯੁਦ੍ਧਕਥੰ ਅਨ੍ਨਕਥੰ ਪਾਨਕਥੰ ਵਤ੍ਥਕਥੰ ਸਯਨਕਥੰ ਮਾਲਾਕਥੰ ਗਨ੍ਧਕਥੰ ਞਾਤਿਕਥੰ ਯਾਨਕਥੰ ਗਾਮਕਥੰ ਨਿਗਮਕਥੰ ਨਗਰਕਥੰ ਜਨਪਦਕਥੰ ਇਤ੍ਥਿਕਥੰ ਸੂਰਕਥੰ ਵਿਸਿਖਾਕਥੰ ਕੁਮ੍ਭਟ੍ਠਾਨਕਥੰ ਪੁਬ੍ਬਪੇਤਕਥੰ ਨਾਨਤ੍ਤਕਥੰ ਲੋਕਕ੍ਖਾਯਿਕੰ ਸਮੁਦ੍ਦਕ੍ਖਾਯਿਕੰ ਇਤਿਭਵਾਭਵਕਥੰ ਇਤਿ ਵਾ।

੪੦੯. ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਦੂਰਤੋਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ; ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਸਕੰ ਪਰਿਸੰ ਸਣ੍ਠਪੇਸਿ – ''ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦਾ ਭੋਨ੍ਤੋ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਮਾ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਦ੍ਦਮਕਤ੍ਥ। ਅਯੰ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦਕਾਮੋ ਖੋ ਸੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਵਾਦੀ। ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਅਪ੍ਪਸਦ੍ਦੰ ਪਰਿਸੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੰ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤੇ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੇਸੁਂ।

੪੧੦. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਯੇਨ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਅਥ ਖੋ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਏਤੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ। ਸ੍ਵਾਗਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ। ਚਿਰਸ੍ਸੰ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਇਮਂ ਪਰਿਯਾਯਮਕਾਸਿ, ਯਦਿਦੰ ਇਧਾਗਮਨਾਯ। ਨਿਸੀਦਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ, ਇਦੰ ਆਸਨੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ।

ਨਿਸੀਦਿ ਭਗਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ। ਪੋਟ੍ਠਪਾਦੋਪਿ ਖੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਨੀਚੰ ਆਸਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ ਖੋ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦੰ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੰ ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਕਾਯ ਨੁਤ੍ਥ [ਕਾਯ ਨੋਤ੍ਥ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)], ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ, ਕਾ ਚ ਪਨ ਵੋ ਅਨ੍ਤਰਾਕਥਾ ਵਿਪ੍ਪਕਤਾ''ਤਿ?

ਅਭਿਸਞ੍ਞਾਨਿਰੋਧਕਥਾ

੪੧੧. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਤਿਟ੍ਠਤੇਸਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਥਾ, ਯਾਯ ਮਯੰ ਏਤਰਹਿ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ। ਨੇਸਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਥਾ ਭਗਵਤੋ ਦੁਲ੍ਲਭਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਪਚ੍ਛਾਪਿ ਸਵਨਾਯ। ਪੁਰਿਮਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦਿਵਸਾਨਿ ਪੁਰਿਮਤਰਾਨਿ, ਨਾਨਾਤਿਤ੍ਥਿਯਾਨੰ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਕੋਤੂਹਲਸਾਲਾਯ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨੰ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਨੰ ਅਭਿਸਞ੍ਞਾਨਿਰੋਧੇ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ – 'ਕਥੰ ਨੁ ਖੋ, ਭੋ, ਅਭਿਸਞ੍ਞਾਨਿਰੋਧੋ ਹੋਤੀ'ਤਿ? ਤਤ੍ਰੇਕਚ੍ਚੇ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – 'ਅਹੇਤੂ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿਪਿ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿਪਿ।

ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਸਞ੍ਞੀ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਅਸਞ੍ਞੀ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤੀ'ਤਿ। ਇਤ੍ਥੇਕੇ ਅਭਿਸਞ੍ਞਾਨਿਰੋਧਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

''ਤਮਞ੍ਞੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਨ ਖੋ ਪਨ ਮੇਤਂ [ਨ ਖੋ ਨਾਮੇਤਂ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)], ਭੋ, ਏਵਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਞ੍ਞਾ ਹਿ, ਭੋ, ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾ। ਸਾ ਚ ਖੋ ਉਪੇਤਿਪਿ ਅਪੇਤਿਪਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਉਪੇਤਿ, ਸਞ੍ਞੀ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਅਪੇਤਿ, ਅਸਞ੍ਞੀ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤੀ'ਤਿ। ਇਤ੍ਥੇਕੇ ਅਭਿਸਞ੍ਞਾਨਿਰੋਧਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

''ਤਮਞ੍ਞੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਨ ਖੋ ਪਨ ਮੇਤਂ, ਭੋ, ਏਵਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਨ੍ਤਿ ਹਿ, ਭੋ, ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾ ਮਹਾਨੁਭਾਵਾ। ਤੇ ਇਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਂ ਉਪਕਡ੍ਢਨ੍ਤਿਪਿ ਅਪਕਡ੍ਢਨ੍ਤਿਪਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਉਪਕਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਸਞ੍ਞੀ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਅਪਕਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਅਸਞ੍ਞੀ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤੀ'ਤਿ। ਇਤ੍ਥੇਕੇ ਅਭਿਸਞ੍ਞਾਨਿਰੋਧਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

''ਤਮਞ੍ਞੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਨ ਖੋ ਪਨ ਮੇਤਂ, ਭੋ, ਏਵਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਨ੍ਤਿ ਹਿ, ਭੋ, ਦੇਵਤਾ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾ ਮਹਾਨੁਭਾਵਾ। ਤਾ ਇਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਂ ਉਪਕਡ੍ਢਨ੍ਤਿਪਿ ਅਪਕਡ੍ਢਨ੍ਤਿਪਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਉਪਕਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਸਞ੍ਞੀ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਅਪਕਡ੍ਢਨ੍ਤਿ, ਅਸਞ੍ਞੀ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤੀ'ਤਿ। ਇਤ੍ਥੇਕੇ ਅਭਿਸਞ੍ਞਾਨਿਰੋਧਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

''ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਨ੍ਤਂਯੇਵ ਆਰਬ੍ਭ ਸਤਿ ਉਦਪਾਦਿ – 'ਅਹੋ ਨੂਨ ਭਗਵਾ, ਅਹੋ ਨੂਨ ਸੁਗਤੋ, ਯੋ ਇਮੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸੁਕੁਸਲੋ'ਤਿ। ਭਗਵਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕੁਸਲੋ, ਭਗਵਾ ਪਕਤਞ੍ਞੂ ਅਭਿਸਞ੍ਞਾਨਿਰੋਧਸ੍ਸ। ਕਥਂ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਭਿਸਞ੍ਞਾਨਿਰੋਧੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ?

ਸਹੇਤੁਕਸਞ੍ਞੁਪ੍ਪਾਦਨਿਰੋਧਕਥਾ

੪੧੨. ''ਤਤ੍ਰ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – 'ਅਹੇਤੂ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿਪਿ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿਪੀ'ਤਿ, ਆਦਿਤੋਵ ਤੇਸਂ ਅਪਰਦ੍ਧਂ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਸਹੇਤੂ ਹਿ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਸਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿਪਿ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿਪਿ। ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ''।

੪੧੩. ''ਕਾ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾ''ਤਿ? ਭਗਵਾ ਅਵੋਚ – ''ਇਧ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਤਥਾਗਤੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਰਹਂ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ... ਪੇ॰... (ਯਥਾ ੧੯੦-੨੧੨ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦੇਸੁ, ਏਵਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ)। ਏਵਂ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਤਸ੍ਸਿਮੇ ਪਞ੍ਚਨੀਵਰਣੇ ਪਹੀਨੇ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੋ ਪਾਮੋਜ੍ਜਂ ਜਾਯਤਿ, ਪਮੁਦਿਤਸ੍ਸ ਪੀਤਿ ਜਾਯਤਿ, ਪੀਤਿਮਨਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ, ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਕਾਯੋ ਸੁਖਂ ਵੇਦੇਤਿ, ਸੁਖਿਨੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਧਿਯਤਿ। ਸੋ ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹਿ, ਵਿਵਿਚ੍ਚ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ, ਸਵਿਤਕ੍ਕਂ ਸਵਿਚਾਰਂ ਵਿਵੇਕਜਂ ਪੀਤਿਸੁਖਂ ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਯਾ ਪੁਰਿਮਾ ਕਾਮਸਞ੍ਞਾ, ਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਵਿਵੇਕਜਪੀਤਿਸੁਖਸੁਖੁਮਸਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤਿ, ਵਿਵੇਕਜਪੀਤਿਸੁਖਸੁਖੁਮ-ਸਚ੍ਚਸਞ੍ਞੀਯੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਅਯਂ ਸਿਕ੍ਖਾ''ਤਿ ਭਗਵਾ ਅਵੋਚ।

''ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨਂ ਵੂਪਸਮਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਸਾਦਨਂ ਚੇਤਸੋ ਏਕੋਦਿਭਾਵਂ ਅਵਿਤਕ੍ਕਂ ਅਵਿਚਾਰਂ ਸਮਾਧਿਜਂ ਪੀਤਿਸੁਖਂ ਦੁਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਯਾ ਪੁਰਿਮਾ ਵਿਵੇਕਜਪੀਤਿਸੁਖਸੁਖੁਮਸਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ, ਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਸਮਾਧਿਜਪੀਤਿਸੁਖਸੁਖੁਮਸਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤਿ , ਸਮਾਧਿਜਪੀਤਿਸੁਖਸੁਖੁਮਸਚ੍ਚਸਞ੍ਞੀਯੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾ''ਤਿ ਭਗਵਾ ਅਵੋਚ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪੀਤਿਯਾ ਚ ਵਿਰਾਗਾ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਚ ਵਿਹਰਤਿ ਸਤੋ ਚ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ, ਸੁਖਞ੍ਚ ਕਾਯੇਨ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤਿ, ਯਂ ਤਂ ਅਰਿਯਾ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ – ‘‘ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਸਤਿਮਾ ਸੁਖਵਿਹਾਰੀ’’ਤਿ, ਤਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਯਾ ਪੁਰਿਮਾ ਸਮਾਧਿਜਪੀਤਿਸੁਖਸੁਖੁਮਸਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ, ਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਉਪੇਕ੍ਖਾਸੁਖਸੁਖੁਮਸਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤਿ, ਉਪੇਕ੍ਖਾਸੁਖਸੁਖੁਮਸਚ੍ਚਸਞ੍ਞੀਯੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾ’’ਤਿ ਭਗਵਾ ਅਵੋਚ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੁਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਸੋਮਨਸ੍ਸਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਤਿਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਯਾ ਪੁਰਿਮਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸੁਖਸੁਖੁਮਸਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ, ਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਸੁਖੁਮਸਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤਿ, ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਸੁਖੁਮਸਚ੍ਚਸਞ੍ਞੀਯੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾ’’ਤਿ ਭਗਵਾ ਅਵੋਚ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਬ੍ਬਸੋ ਰੂਪਸਞ੍ਞਾਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾ ਪਟਿਘਸਞ੍ਞਾਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾ ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾਨਂ ਅਮਨਸਿਕਾਰਾ ‘ਅਨਨ੍ਤੋ ਆਕਾਸੋ’ਤਿ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਯਾ ਪੁਰਿਮਾ ਰੂਪਸਞ੍ਞਾ [ਪੁਰਿਮਸਞ੍ਞਾ (ਕ॰)], ਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਸੁਖੁਮਸਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤਿ, ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਸੁਖੁਮਸਚ੍ਚਸਞ੍ਞੀਯੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾ’’ਤਿ ਭਗਵਾ ਅਵੋਚ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਬ੍ਬਸੋ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ‘ਅਨਨ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣ’ਨ੍ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਯਾ ਪੁਰਿਮਾ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਸੁਖੁਮਸਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ, ਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਸੁਖੁਮਸਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤਿ, ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਸੁਖੁਮਸਚ੍ਚਸਞ੍ਞੀਯੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾ’’ਤਿ ਭਗਵਾ ਅਵੋਚ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਬ੍ਬਸੋ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ‘ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚੀ’ਤਿ ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਯਾ ਪੁਰਿਮਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚਾਯਤਨਸੁਖੁਮਸਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ, ਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਸੁਖੁਮਸਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤਿ, ਆਕਿਞ੍ਚਞ੍ਞਾਯਤਨਸੁਖੁਮਸਚ੍ਚਸਞ੍ਞੀਯੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਹੋਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸਿਕ੍ਖਾ ਏਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾ’’ਤਿ ਭਗਵਾ ਅਵੋਚ।

੪੧੪. ‘‘ਯਤੋ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਧ ਸਕਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਤਤੋ ਅਮੁਤ੍ਰ ਤਤੋ ਅਮੁਤ੍ਰ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਞ੍ਞਗ੍ਗਂ ਫੁਸਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਗ੍ਗੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – ‘ਚੇਤਯਮਾਨਸ੍ਸ ਮੇ ਪਾਪਿਯੋ, ਅਚੇਤਯਮਾਨਸ੍ਸ ਮੇ ਸੇਯ੍ਯੋ। ਅਹਞ੍ਚੇਵ ਖੋ ਪਨ ਚੇਤੇਯ੍ਯਂ, ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੇਯ੍ਯਂ, ਇਮਾ ਚ ਮੇ ਸਞ੍ਞਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝੇਯ੍ਯੁਂ, ਅਞ੍ਞਾ ਚ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ; ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਨ ਚੇਵ ਚੇਤੇਯ੍ਯਂ ਨ ਚ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੇਯ੍ਯ’ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਨ ਚੇਵ ਚੇਤੇਤਿ, ਨ ਚ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਅਚੇਤਯਤੋ ਅਨਭਿਸਙ੍ਖਰੋਤੋ ਤਾ ਚੇਵ ਸਞ੍ਞਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਾ ਚ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਨਿਰੋਧਂ ਫੁਸਤਿ। ਏਵਂ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਾਭਿਸਞ੍ਞਾਨਿਰੋਧ-ਸਮ੍ਪਜਾਨ-ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ।

‘‘ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਪਿ ਨੁ ਤੇ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਵਰੂਪਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਾਭਿਸਞ੍ਞਾਨਿਰੋਧ-ਸਮ੍ਪਜਾਨ-ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਸੁਤਪੁਬ੍ਬਾ’’ਤਿ? ‘‘ਨੋ ਹੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ। ਏਵਂ ਖੋ ਅਹਂ , ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤਂ ਆਜਾਨਾਮਿ – ‘ਯਤੋ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਧ ਸਕਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਤਤੋ ਅਮੁਤ੍ਰ ਤਤੋ ਅਮੁਤ੍ਰ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਞ੍ਞਗ੍ਗਂ ਫੁਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਗ੍ਗੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – ‘‘ਚੇਤਯਮਾਨਸ੍ਸ ਮੇ ਪਾਪਿਯੋ, ਅਚੇਤਯਮਾਨਸ੍ਸ ਮੇ ਸੇਯ੍ਯੋ। ਅਹਞ੍ਚੇਵ ਖੋ ਪਨ ਚੇਤੇਯ੍ਯਂ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੇਯ੍ਯਂ, ਇਮਾ ਚ ਮੇ ਸਞ੍ਞਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝੇਯ੍ਯੁਂ, ਅਞ੍ਞਾ ਚ

ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁੰ; ਯੰਨੂਨਾਹੰ ਨ ਚੇਵ ਚੇਤੇਯ੍ਯੰ, ਨ ਚ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਨ ਚੇਵ ਚੇਤੇਤਿ, ਨ ਚਾਭਿਸਙ੍ਖਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਚੇਤਯਤੋ ਅਨਭਿਸਙ੍ਖਰੋਤੋ ਤਾ ਚੇਵ ਸਞ੍ਞਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਾ ਚ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਸਞ੍ਞਾ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ । ਸੋ ਨਿਰੋਧੰ ਫੁਸਤਿ। ਏਵੰ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਾਭਿਸਞ੍ਞਾਨਿਰੋਧ-ਸਮ੍ਪਜਾਨ-ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤੀ'''ਤਿ। ''ਏਵੰ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦਾ''ਤਿ।

੪੧੫. ''ਏਕਞ੍ਞੇਵ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਸਞ੍ਞਗ੍ਗੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਪੁਥੂਪਿ ਸਞ੍ਞਗ੍ਗੇ ਪਞ੍ਞਪੇਤੀ''ਤਿ? ''ਏਕਮ੍ਪਿ ਖੋ ਅਹੰ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਸਞ੍ਞਗ੍ਗੰ ਪਞ੍ਞਪੇਮਿ, ਪੁਥੂਪਿ ਸਞ੍ਞਗ੍ਗੇ ਪਞ੍ਞਪੇਮੀ''ਤਿ। ''ਯਥਾ ਕਥੰ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਏਕਮ੍ਪਿ ਸਞ੍ਞਗ੍ਗੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, ਪੁਥੂਪਿ ਸਞ੍ਞਗ੍ਗੇ ਪਞ੍ਞਪੇਤੀ''ਤਿ? ''ਯਥਾ ਯਥਾ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਨਿਰੋਧੰ ਫੁਸਤਿ, ਤਥਾ ਤਥਾਹੰ ਸਞ੍ਞਗ੍ਗੰ ਪਞ੍ਞਪੇਮਿ। ਏਵੰ ਖੋ ਅਹੰ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਏਕਮ੍ਪਿ ਸਞ੍ਞਗ੍ਗੰ ਪਞ੍ਞਪੇਮਿ, ਪੁਥੂਪਿ ਸਞ੍ਞਗ੍ਗੇ ਪਞ੍ਞਪੇਮੀ''ਤਿ।

੪੧੬. ''ਸਞ੍ਞਾ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਠਮੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਞਾਣੰ, ਉਦਾਹੁ ਞਾਣੰ ਪਠਮੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਸਞ੍ਞਾ, ਉਦਾਹੁ ਸਞ੍ਞਾ ਚ ਞਾਣਞ੍ਚ ਅਪੁਬ੍ਬੰ ਅਚਰਿਮੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ''ਸਞ੍ਞਾ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਪਠਮੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਞਾਣੰ, ਸਞ੍ਞੁਪ੍ਪਾਦਾ ਚ ਪਨ ਞਾਣੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਏਵੰ ਪਜਾਨਾਤਿ – 'ਇਦਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਕਿਰ ਮੇ ਞਾਣੰ ਉਦਪਾਦੀ'ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਖੋ ਏਤੰ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ – ਯਥਾ ਸਞ੍ਞਾ ਪਠਮੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਞਾਣੰ, ਸਞ੍ਞੁਪ੍ਪਾਦਾ ਚ ਪਨ ਞਾਣੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

ਸਞ੍ਞਾਅਤ੍ਤਕਥਾ

੪੧੭. ''ਸਞ੍ਞਾ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾ, ਉਦਾਹੁ ਅਞ੍ਞਾ ਸਞ੍ਞਾ ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ? ''ਕੰ ਪਨ ਤ੍ਵੰ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਪਚ੍ਚੇਸੀ''ਤਿ ? ''ਓਲ਼ਾਰਿਕੰ ਖੋ ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਪਚ੍ਚੇਮਿ ਰੂਪਿੰ ਚਾਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕੰ ਕਬਲ਼ੀਕਾਰਾਹਾਰਭਕ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ [ਕਬਲ਼ੀਕਾਰਭਕ੍ਖਨ੍ਤਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)]। ''ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਚ ਹਿ ਤੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਤ੍ਤਾ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਰੂਪੀ ਚਾਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕੋ ਕਬਲ਼ੀਕਾਰਾਹਾਰਭਕ੍ਖੋ। ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੰ ਖੋ ਤੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਞ੍ਞਾਵ ਸਞ੍ਞਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾ। ਤਦਮਿਨਾਪੇਤੰ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ , ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞਾਵ ਸਞ੍ਞਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾ। ਤਿਟ੍ਠਤੇਵ ਸਾਯੰ [ਤਿਟ੍ਠਤੇਵਾਯੰ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)], ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਅਤ੍ਤਾ ਰੂਪੀ ਚਾਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕੋ ਕਬਲ਼ੀਕਾਰਾਹਾਰਭਕ੍ਖੋ, ਅਥ ਇਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾ ਚ ਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਾ ਚ ਸਞ੍ਞਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਖੋ ਏਤੰ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞਾਵ ਸਞ੍ਞਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ।

੪੧੮. ''ਮਨੋਮਯੰ ਖੋ ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਪਚ੍ਚੇਮਿ ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਿੰ ਅਹੀਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ। ''ਮਨੋਮਯੋ ਚ ਹਿ ਤੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਤ੍ਤਾ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗੀ ਅਹੀਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ, ਏਵੰ ਸਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਖੋ ਤੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਞ੍ਞਾਵ ਸਞ੍ਞਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾ। ਤਦਮਿਨਾਪੇਤੰ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞਾਵ ਸਞ੍ਞਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾ। ਤਿਟ੍ਠਤੇਵ ਸਾਯੰ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਨੋਮਯੋ ਅਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗੀ ਅਹੀਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ, ਅਥ ਇਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾ ਚ ਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਾ ਚ ਸਞ੍ਞਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਇਮਿਨਾਪਿ ਖੋ ਏਤੰ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞਾਵ ਸਞ੍ਞਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ।

੪੧੯. ''ਅਰੂਪਿੰ ਖੋ ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਪਚ੍ਚੇਮਿ ਸਞ੍ਞਾਮਯ''ਨ੍ਤਿ। ''ਅਰੂਪੀ ਚ ਹਿ ਤੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਤ੍ਤਾ ਅਭਵਿਸ੍ਸ ਸਞ੍ਞਾਮਯੋ, ਏਵੰ ਸਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਖੋ ਤੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਞ੍ਞਾਵ ਸਞ੍ਞਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾ। ਤਦਮਿਨਾਪੇਤੰ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞਾਵ ਸਞ੍ਞਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾ। ਤਿਟ੍ਠਤੇਵ ਸਾਯੰ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਰੂਪੀ ਅਤ੍ਤਾ ਸਞ੍ਞਾਮਯੋ, ਅਥ ਇਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾ ਚ ਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਾ ਚ ਸਞ੍ਞਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਇਮਿਨਾਪਿ ਖੋ ਏਤੰ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞਾਵ ਸਞ੍ਞਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾ''ਤਿ।

੪੨੦. ''ਸਕ੍ਕਾ ਪਨੇਤੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਞਾਤੁੰ – 'ਸਞ੍ਞਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ ਵਾ 'ਅਞ੍ਞਾਵ ਸਞ੍ਞਾ ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ ਵਾ'ਤਿ? ''ਦੁਜ੍ਜਾਨੰ ਖੋ ਏਤੰ [ਏਵੰ (ਕ॰)], ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਤਯਾ ਅਞ੍ਞਦਿਟ੍ਠਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਖਨ੍ਤਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਰੁਚਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰਾਯੋਗੇਨ

ਅਞ੍ਞਤ੍ਰਾਚਰਿਯਕੇਨ – 'ਸਞ੍ਞਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ ਵਾ, 'ਅਞ੍ਞਾਵ ਸਞ੍ਞਾ ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾਤਿ ਵਾ'''ਤਿ।

''ਸਚੇ ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯਾ ਦੁਜ੍ਜਾਨਂ ਅਞ੍ਞਦਿਟ੍ਠਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਖਨ੍ਤਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਰੁਚਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰਾਯੋਗੇਨ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰਾਚਰਿਯਕੇਨ – 'ਸਞ੍ਞਾ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ ਵਾ, 'ਅਞ੍ਞਾਵ ਸਞ੍ਞਾ ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਾ'ਤਿ ਵਾ; 'ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਸ੍ਸਤੋ ਲੋਕੋ, ਇਦਮੇਵ ਸਚ੍ਚਂ ਮੋਘਮਞ੍ਞ'ਨ੍ਤਿ? ਅਬ੍ਯਾਕਤਂ ਖੋ ਏਤਂ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਯਾ – 'ਸਸ੍ਸਤੋ ਲੋਕੋ, ਇਦਮੇਵ ਸਚ੍ਚਂ ਮੋਘਮਞ੍ਞ'ਨ੍ਤਿ।

''ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, 'ਅਸਸ੍ਸਤੋ ਲੋਕੋ, ਇਦਮੇਵ ਸਚ੍ਚਂ ਮੋਘਮਞ੍ਞ'''ਨ੍ਤਿ ? ''ਏਤਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤਂ – 'ਅਸਸ੍ਸਤੋ ਲੋਕੋ, ਇਦਮੇਵ ਸਚ੍ਚਂ ਮੋਘਮਞ੍ਞ'''ਨ੍ਤਿ।

''ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, 'ਅਨ੍ਤਵਾ ਲੋਕੋ...ਪੇ॰... 'ਅਨਨ੍ਤਵਾ ਲੋਕੋ ... 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰਂ... 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰਂ... 'ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ... 'ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ... 'ਹੋਤਿ ਚ ਨ ਚ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ... 'ਨੇਵ ਹੋਤਿ ਨ ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ, ਇਦਮੇਵ ਸਚ੍ਚਂ ਮੋਘਮਞ੍ਞ'''ਨ੍ਤਿ? ''ਏਤਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤਂ – 'ਨੇਵ ਹੋਤਿ ਨ ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ, ਇਦਮੇਵ ਸਚ੍ਚਂ ਮੋਘਮਞ੍ਞ'''ਨ੍ਤਿ।

''ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਨ ਹੇਤਂ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤਂ ਨ ਧਮ੍ਮਸਂਹਿਤਂ ਨਾਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਕਂ, ਨ ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਯ ਨ ਵਿਰਾਗਾਯ ਨ ਨਿਰੋਧਾਯ ਨ ਉਪਸਮਾਯ ਨ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਨ ਸਮ੍ਬੋਧਾਯ ਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਂ ਮਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤ''ਨ੍ਤਿ।

''ਕਿਂ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤਾ ਬ੍ਯਾਕਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਯਾ ਬ੍ਯਾਕਤਂ। ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋਤਿ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਯਾ ਬ੍ਯਾਕਤਂ। ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧੋਤਿ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਯਾ ਬ੍ਯਾਕਤਂ। ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾਤਿ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਯਾ ਬ੍ਯਾਕਤ''ਨ੍ਤਿ।

''ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤਾ ਬ੍ਯਾਕਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਏਤਞ੍ਹਿ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤਂ, ਏਤਂ ਧਮ੍ਮਸਂਹਿਤਂ, ਏਤਂ ਆਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਕਂ, ਏਤਂ ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਯ ਵਿਰਾਗਾਯ ਨਿਰੋਧਾਯ ਉਪਸਮਾਯ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਸਮ੍ਬੋਧਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਂ ਮਯਾ ਬ੍ਯਾਕਤ''ਨ੍ਤਿ। ''ਏਵਮੇਤਂ, ਭਗਵਾ, ਏਵਮੇਤਂ, ਸੁਗਤ । ਯਸ੍ਸਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

੪੨੧. ਅਥ ਖੋ ਤੇ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਅਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦਂ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਂ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਵਾਚਾ [ਵਾਚਾਯ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਸਨ੍ਨਿਤੋਦਕੇਨ ਸਞ੍ਝਬ੍ਭਰਿਮਕਂਸੁ – ''ਏਵਮੇਵ ਪਨਾਯਂ ਭਵਂ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦੋ ਯਞ੍ਞਦੇਵ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਭਾਸਤਿ, ਤਂ ਤਦੇਵਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨੁਮੋਦਤਿ – 'ਏਵਮੇਤਂ ਭਗਵਾ ਏਵਮੇਤਂ, ਸੁਗਤਾ'ਤਿ। ਨ ਖੋ ਪਨ ਮਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ [ਕਞ੍ਚਿ (ਪੀ॰)] ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਏਕਂਸਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸਿਤਂ ਆਜਾਨਾਮ – 'ਸਸ੍ਸਤੋ ਲੋਕੋ'ਤਿ ਵਾ, 'ਅਸਸ੍ਸਤੋ ਲੋਕੋ'ਤਿ ਵਾ, 'ਅਨ੍ਤਵਾ ਲੋਕੋ'ਤਿ ਵਾ, 'ਅਨਨ੍ਤਵਾ ਲੋਕੋ'ਤਿ ਵਾ, 'ਤਂ ਜੀਵਂ ਤਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ, 'ਅਞ੍ਞਂ ਜੀਵਂ ਅਞ੍ਞਂ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ , 'ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ'ਤਿ ਵਾ, 'ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ'ਤਿ ਵਾ, 'ਹੋਤਿ ਚ ਨ ਚ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ'ਤਿ ਵਾ, 'ਨੇਵ ਹੋਤਿ ਨ ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ'ਤਿ ਵਾ''ਤਿ।

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਤੇ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੇ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭੋ, ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਏਕਂਸਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸਿਤਂ ਆਜਾਨਾਮਿ – 'ਸਸ੍ਸਤੋ ਲੋਕੋ'ਤਿ ਵਾ, 'ਅਸਸ੍ਸਤੋ ਲੋਕੋ'ਤਿ ਵਾ...ਪੇ॰... 'ਨੇਵ ਹੋਤਿ ਨ ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ'ਤਿ ਵਾ; ਅਪਿ ਚ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਭੂਤਂ ਤਚ੍ਛਂ ਤਥਂ ਪਟਿਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਤਂ ਧਮ੍ਮਨਿਯਾਮਤਂ। ਭੂਤਂ ਖੋ ਪਨ

ਤਚ੍ਛੰ ਤਥੰ ਪਟਿਪਦੰ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਤੰ ਧਮ੍ਮਨਿਯਾਮਤੰ, ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਮਾਦਿਸੋ ਵਿਞ੍ਞੂ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸੁਭਾਸਿਤੰ ਸੁਭਾਸਿਤਤੋ ਨਾਬ੍ਭਨੁਮੋਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ?

ਚਿਤ੍ਤਹਤ੍ਥਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਪੋਟ੍ਠਪਾਦਵਤ੍ਥੁ

੪੨੨. ਅਥ ਖੋ ਦ੍ਵੀਹਤੀਹਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਚਿਤ੍ਤੋ ਚ ਹਤ੍ਥਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦੋ ਚ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿੰਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਪੋਟ੍ਠਪਾਦੋ ਪਨ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮ੍ਮੋਦਿ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯੰ ਕਥੰ ਸਾਰਣੀਯੰ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਤਦਾ ਮੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੇ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਅਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਵਾਚਾਸਨ੍ਨਿਤੋਦਕੇਨ ਸਞ੍ਝਬ੍ਭਰਿਮਕੰਸੁ – 'ਏਵਮੇਵ ਪਨਾਯੰ ਭਵੰ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦੋ ਯਞ੍ਞਦੇਵ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਭਾਸਤਿ, ਤੰ ਤਦੇਵਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨੁਮੋਦਤਿ – 'ਏਵਮੇਤੰ ਭਗਵਾ ਏਵਮੇਤੰ ਸੁਗਤਾ''ਤਿ। ਨ ਖੋ ਪਨ ਮਯੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਏਕੰਸਿਕੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸਿਤੰ ਆਜਾਨਾਮ – ''ਸਸ੍ਸਤੋ ਲੋਕੋ''ਤਿ ਵਾ, ''ਅਸਸ੍ਸਤੋ ਲੋਕੋ''ਤਿ ਵਾ, ''ਅਨ੍ਤਵਾ ਲੋਕੋ''ਤਿ ਵਾ, ''ਅਨਨ੍ਤਵਾ ਲੋਕੋ''ਤਿ ਵਾ, ''ਤੰ ਜੀਵੰ ਤੰ ਸਰੀਰ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ, ''ਅਞ੍ਞੰ ਜੀਵੰ ਅਞ੍ਞੰ ਸਰੀਰ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ, ''ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰੰ ਮਰਣਾ''ਤਿ ਵਾ, ''ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰੰ ਮਰਣਾ''ਤਿ ਵਾ, ''ਹੋਤਿ ਚ ਨ ਚ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰੰ ਮਰਣਾ''ਤਿ ਵਾ, ''ਨੇਵ ਹੋਤਿ ਨ ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰੰ ਮਰਣਾ''ਤਿ ਵਾ''ਤਿ। ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤਾਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੇ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੇ ਏਤਦਵੋਚੰ – 'ਅਹਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭੋ, ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਏਕੰਸਿਕੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸਿਤੰ ਆਜਾਨਾਮਿ – ''ਸਸ੍ਸਤੋ ਲੋਕੋ''ਤਿ ਵਾ, ''ਅਸਸ੍ਸਤੋ ਲੋਕੋ''ਤਿ ਵਾ...ਪੇ॰... ''ਨੇਵ ਹੋਤਿ ਨ ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰੰ ਮਰਣਾ''ਤਿ ਵਾ; ਅਪਿ ਚ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਭੂਤੰ ਤਚ੍ਛੰ ਤਥੰ ਪਟਿਪਦੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਤੰ ਧਮ੍ਮਨਿਯਾਮਤੰ। ਭੂਤੰ ਖੋ ਪਨ ਤਚ੍ਛੰ ਤਥੰ ਪਟਿਪਦੰ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਤੰ ਧਮ੍ਮਨਿਯਾਮਤੰ, ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਮਾਦਿਸੋ ਵਿਞ੍ਞੂ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸੁਭਾਸਿਤੰ ਸੁਭਾਸਿਤਤੋ ਨਾਬ੍ਭਨੁਮੋਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ?

੪੨੩. ''ਸਬ੍ਬੇਵ ਖੋ ਏਤੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ ਅਨ੍ਧਾ ਅਚਕ੍ਖੁਕਾ; ਤ੍ਵੰਯੇਵ ਨੇਸੰ ਏਕੋ ਚਕ੍ਖੁਮਾ। ਏਕੰਸਿਕਾਪਿ ਹਿ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਦੇਸਿਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ; ਅਨੇਕੰਸਿਕਾਪਿ ਹਿ ਖੋ , ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਦੇਸਿਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ।

''ਕਤਮੇ ਚ ਤੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਯਾ ਅਨੇਕੰਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਦੇਸਿਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ? 'ਸਸ੍ਸਤੋ ਲੋਕੋ'ਤਿ [ਲੋਕੋਤਿ ਵਾ (ਸੀ॰ ਕ॰)] ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਯਾ ਅਨੇਕੰਸਿਕੋ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ; 'ਅਸਸ੍ਸਤੋ ਲੋਕੋ'ਤਿ [ਲੋਕੋਤਿ ਵਾ (ਸੀ॰ ਕ॰)] ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਯਾ ਅਨੇਕੰਸਿਕੋ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ; 'ਅਨ੍ਤਵਾ ਲੋਕੋ'ਤਿ [ਲੋਕੋਤਿ ਵਾ (ਸੀ॰ ਕ॰)] ਖੋ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ...ਪੇ॰... 'ਅਨਨ੍ਤਵਾ ਲੋਕੋ'ਤਿ [ਲੋਕੋਤਿ ਵਾ (ਸੀ॰ ਕ॰)] ਖੋ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ... 'ਤੰ ਜੀਵੰ ਤੰ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਖੋ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ... 'ਅਞ੍ਞੰ ਜੀਵੰ ਅਞ੍ਞੰ ਸਰੀਰ'ਨ੍ਤਿ ਖੋ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ... 'ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰੰ ਮਰਣਾ'ਤਿ ਖੋ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ... ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰੰ ਮਰਣਾ'ਤਿ ਖੋ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ... 'ਹੋਤਿ ਚ ਨ ਚ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰੰ ਮਰਣਾ'ਤਿ ਖੋ ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ... 'ਨੇਵ ਹੋਤਿ ਨ ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾਗਤੋ ਪਰੰ ਮਰਣਾ'ਤਿ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਯਾ ਅਨੇਕੰਸਿਕੋ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ।

''ਕਸ੍ਮਾ ਚ ਤੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਯਾ ਅਨੇਕੰਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਦੇਸਿਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ? ਨ ਹੇਤੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਤ੍ਥਸੰਹਿਤਾ ਨ ਧਮ੍ਮਸੰਹਿਤਾ ਨ ਆਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਕਾ ਨ ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਯ ਨ ਵਿਰਾਗਾਯ ਨ ਨਿਰੋਧਾਯ ਨ ਉਪਸਮਾਯ ਨ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਨ ਸਮ੍ਬੋਧਾਯ ਨ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਮਯਾ ਅਨੇਕੰਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਦੇਸਿਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ''।

ਏਕੰਸਿਕਧਮ੍ਮੋ

੪੨੪. ''ਕਤਮੇ ਚ ਤੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਯਾ ਏਕੰਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਦੇਸਿਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ? ਇਦੰ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਯਾ ਏਕੰਸਿਕੋ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਅਯੰ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋਤਿ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਯਾ ਏਕੰਸਿਕੋ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਅਯੰ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧੋਤਿ ਖੋ,

ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਯਾ ਏਕਂਸਿਕੋ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ। ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾਤਿ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਯਾ ਏਕਂਸਿਕੋ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ।

''ਕਸ੍ਮਾ ਚ ਤੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਮਯਾ ਏਕਂਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਦੇਸਿਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ? ਏਤੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤਾ , ਏਤੇ ਧਮ੍ਮਸਂਹਿਤਾ, ਏਤੇ ਆਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਕਾ ਏਤੇ ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਯ ਵ◌ਿਰਾਗਾਯ ਨਿਰੋਧਾਯ ਉਪਸਮਾਯ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ ਸਮ੍ਬੋਧਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਯ ਸਂਵ◌ਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਮਯਾ ਏਕਂਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਦੇਸਿਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ।

੪੨੫. ''ਸਨ੍ਤਿ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਏਕੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਵ◌ਂਵ◌ਾਦਿਨੋ ਏਵ◌ਂਦਿਟ੍ਠਿਨੋ – 'ਏਕਨ੍ਤਸੁਖੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ ਅਰੋਗੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ'ਤਿ। ਤ੍ਯਾਹਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਏਵ◌ਂ ਵ◌ਦਾਮਿ – 'ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਏਵ◌ਂਵ◌ਾਦਿਨੋ ਏਵ◌ਂਦਿਟ੍ਠਿਨੋ – ''ਏਕਨ੍ਤਸੁਖੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ ਅਰੋਗੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ'ਤਿ? ਤੇ ਚੇ ਮੇ ਏਵ◌ਂ ਪੁਟ੍ਠਾ 'ਆਮਾ'ਤਿ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਤ੍ਯਾਹਂ ਏਵ◌ਂ ਵ◌ਦਾਮਿ – 'ਅਪਿ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਂ ਲੋਕਂ ਜਾਨਂ ਪਸ੍ਸਂ ਵ◌ਿਹਰਥਾ'ਤਿ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ 'ਨੋ'ਤਿ ਵ◌ਦਨ੍ਤਿ।

''ਤ੍ਯਾਹਂ ਏਵ◌ਂ ਵ◌ਦਾਮਿ – 'ਅਪਿ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਵ◌ਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਏਕਂ ਵ◌ਾ ਦਿਵ◌ਸਂ ਉਪਡ੍ਢਂ ਵ◌ਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਉਪਡ੍ਢਂ ਵ◌ਾ ਦਿਵ◌ਸਂ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਞ੍ਜਾਨਾਥਾ'ਤਿ [ਸਮ੍ਪਜਾਨਾਥਾਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)]? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ 'ਨੋ'ਤਿ ਵ◌ਦਨ੍ਤਿ। ਤ੍ਯਾਹਂ ਏਵ◌ਂ ਵ◌ਦਾਮਿ – 'ਅਪਿ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਜਾਨਾਥ – ''ਅਯਂ ਮਗ੍ਗੋ ਅਯਂ ਪਟਿਪਦਾ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯਾ'''ਤਿ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ 'ਨੋ'ਤਿ ਵ◌ਦਨ੍ਤਿ।

''ਤ੍ਯਾਹਂ ਏਵ◌ਂ ਵ◌ਦਾਮਿ – 'ਅਪਿ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਯਾ ਤਾ ਦੇਵ◌ਤਾ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ, ਤਾਸਂ ਭਾਸਮਾਨਾਨਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਾਥ – ''ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾਤ੍ਥ, ਮਾਰਿਸਾ, ਉਜੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾਤ੍ਥ, ਮਾਰਿਸਾ, ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ; ਮਯਮ੍ਪਿ ਹਿ, ਮਾਰਿਸਾ, ਏਵ◌ਂਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ'ਤਿ ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ 'ਨੋ'ਤਿ ਵ◌ਦਨ੍ਤਿ।

''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਨਨੁ ਏਵ◌ਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤੇਸਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤਂ ਭਾਸਿਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ? ''ਅਦ੍ਧਾ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵ◌ਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤੇਸਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤਂ ਭਾਸਿਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ।

੪੨੬. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਪੁਰਿਸੋ ਏਵ◌ਂ ਵ◌ਦੇਯ੍ਯ – 'ਅਹਂ ਯਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਜਨਪਦੇ ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣੀ, ਤਂ ਇਚ੍ਛਾਮਿ ਤਂ ਕਾਮੇਮੀ'ਤਿ। ਤਮੇਨਂ ਏਵ◌ਂ ਵ◌ਦੇਯ੍ਯੁਂ – 'ਅਮ੍ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਯਂ ਤ੍ਵ◌ਂ ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣਿਂ ਇਚ੍ਛਸਿ ਕਾਮੇਸਿ, ਜਾਨਾਸਿ ਤਂ ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣਿਂ ਖਤ੍ਤਿਯੀ ਵ◌ਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਵ◌ਾ ਵ◌ੇਸ੍ਸੀ ਵ◌ਾ ਸੁਦ੍ਦੀ ਵ◌ਾ'ਤਿ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ 'ਨੋ'ਤਿ ਵ◌ਦੇਯ੍ਯ। ਤਮੇਨਂ ਏਵ◌ਂ ਵ◌ਦੇਯ੍ਯੁਂ – 'ਅਮ੍ਭੋ ਪੁਰਿਸ , ਯਂ ਤ੍ਵ◌ਂ ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣਿਂ ਇਚ੍ਛਸਿ ਕਾਮੇਸਿ, ਜਾਨਾਸਿ ਤਂ ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣਿਂ ਏਵ◌ਂਨਾਮਾ ਏਵ◌ਂਗੋਤ੍ਤਾਤਿ ਵ◌ਾ, ਦੀਘਾ ਵ◌ਾ ਰਸ੍ਸਾ ਵ◌ਾ ਮਜ੍ਝਿਮਾ ਵ◌ਾ ਕਾਲ਼ੀ ਵ◌ਾ ਸਾਮਾ ਵ◌ਾ ਮਙ੍ਗੁਰਚ੍ਛਵ◌ੀ ਵ◌ਾਤਿ, ਅਮੁਕਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਵ◌ਾ ਨਿਗਮੇ ਵ◌ਾ ਨਗਰੇ ਵ◌ਾ'ਤਿ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ 'ਨੋ'ਤਿ ਵ◌ਦੇਯ੍ਯ। ਤਮੇਨਂ ਏਵ◌ਂ ਵ◌ਦੇਯ੍ਯੁਂ – 'ਅਮ੍ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਯਂ ਤ੍ਵ◌ਂ ਨ ਜਾਨਾਸਿ ਨ ਪਸ੍ਸਸਿ, ਤਂ ਤ੍ਵ◌ਂ ਇਚ੍ਛਸਿ ਕਾਮੇਸੀ'ਤਿ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ 'ਆਮਾ'ਤਿ ਵ◌ਦੇਯ੍ਯ।

''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ , ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਨਨੁ ਏਵ◌ਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤਂ ਭਾਸਿਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ? ''ਅਦ੍ਧਾ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵ◌ਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤਂ ਭਾਸਿਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ।

''ਏਵ◌ਮੇਵ◌ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਵ◌ਂਵ◌ਾਦਿਨੋ ਏਵ◌ਂਦਿਟ੍ਠਿਨੋ – 'ਏਕਨ੍ਤਸੁਖੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ ਅਰੋਗੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ'ਤਿ। ਤ੍ਯਾਹਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਏਵ◌ਂ ਵ◌ਦਾਮਿ – 'ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਏਵ◌ਂਵ◌ਾਦਿਨੋ ਏਵ◌ਂਦਿਟ੍ਠਿਨੋ – ''ਏਕਨ੍ਤਸੁਖੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ

ਅਰੋਗੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ'''ਤਿ? ਤੇ ਚੇ ਮੇ ਏਵਂ ਪੁਟ੍ਠਾ 'ਆਮਾ'ਤਿ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਤਜਾਹਂ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ – 'ਅਪਿ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਂ ਲੋਕਂ ਜਾਨਂ ਪਸ੍ਸਂ ਵਿਹਰਥਾ'ਤਿ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ 'ਨੋ'ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

''ਤਜਾਹਂ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ – 'ਅਪਿ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਏਕਂ ਵਾ ਦਿਵਸਂ ਉਪਡ੍ਢਂ ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਉਪਡ੍ਢਂ ਵਾ ਦਿਵਸਂ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਞ੍ਜਾਨਾਥਾ'ਤਿ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ 'ਨੋ'ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਜਾਹਂ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ – 'ਅਪਿ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਜਾਨਾਥ – ''ਅਯਂ ਮਗ੍ਗੋ ਅਯਂ ਪਟਿਪਦਾ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯਾ'ਤਿ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ 'ਨੋ'ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

''ਤਜਾਹਂ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ – 'ਅਪਿ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਯਾ ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ, ਤਾਸਂ ਭਾਸਮਾਨਾਨਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਾਥ – ''ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾਤ੍ਥ, ਮਾਰਿਸਾ, ਉਜੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾਤ੍ਥ, ਮਾਰਿਸਾ, ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ; ਮਯਮ੍ਪਿ ਹਿ, ਮਾਰਿਸਾ, ਏਵਂਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ'''ਤਿ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ 'ਨੋ'ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਨਨੁ ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤੇਸਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤਂ ਭਾਸਿਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ? ''ਅਦ੍ਧਾ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤੇਸਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤਂ ਭਾਸਿਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ।

੪੨੭. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਪੁਰਿਸੋ ਚਾਤੁਮਹਾਪਥੇ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਕਰੇਯ੍ਯ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਆਰੋਹਣਾਯ। ਤਮੇਨਂ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ – 'ਅਮ੍ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਯਸ੍ਸ ਤ੍ਵਂ [ਯਂ ਤ੍ਵਂ (ਸੀ॰ ਕ॰)] ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਆਰੋਹਣਾਯ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਕਰੋਸਿ, ਜਾਨਾਸਿ ਤਂ ਪਾਸਾਦਂ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਵਾ ਦਿਸਾਯ ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਵਾ ਦਿਸਾਯ ਪਚ੍ਛਿਮਾਯ ਵਾ ਦਿਸਾਯ ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਵਾ ਦਿਸਾਯ ਉਚ੍ਚੋ ਵਾ ਨੀਚੋ ਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮੋ ਵਾ'ਤਿ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ 'ਨੋ'ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ। ਤਮੇਨਂ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ – 'ਅਮ੍ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਨ ਜਾਨਾਸਿ ਨ ਪਸ੍ਸਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਤ੍ਵਂ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਆਰੋਹਣਾਯ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਕਰੋਸੀ'ਤਿ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ 'ਆਮਾ'ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ।

''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਨਨੁ ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤਂ ਭਾਸਿਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ? ''ਅਦ੍ਧਾ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤਂ ਭਾਸਿਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ।

''ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਯੇ ਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਵਂਵਾਦਿਨੋ ਏਵਂਦਿਟ੍ਠਿਨੋ – 'ਏਕਨ੍ਤਸੁਖੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ ਅਰੋਗੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ'ਤਿ। ਤਜਾਹਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ – 'ਸਚ੍ਚਂ ਕਿਰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਏਵਂਵਾਦਿਨੋ ਏਵਂਦਿਟ੍ਠਿਨੋ – ''ਏਕਨ੍ਤਸੁਖੀ ਅਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ ਅਰੋਗੋ ਪਰਂ ਮਰਣਾ'ਤਿ ? ਤੇ ਚੇ ਮੇ ਏਵਂ ਪੁਟ੍ਠਾ 'ਆਮਾ'ਤਿ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਤਜਾਹਂ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ – 'ਅਪਿ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਂ ਲੋਕਂ ਜਾਨਂ ਪਸ੍ਸਂ ਵਿਹਰਥਾ'ਤਿ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ 'ਨੋ'ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

''ਤਜਾਹਂ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ – 'ਅਪਿ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਏਕਂ ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਏਕਂ ਵਾ ਦਿਵਸਂ ਉਪਡ੍ਢਂ ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਉਪਡ੍ਢਂ ਵਾ ਦਿਵਸਂ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਿਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਞ੍ਜਾਨਾਥਾ'ਤਿ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ 'ਨੋ'ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਤਜਾਹਂ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ – 'ਅਪਿ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਜਾਨਾਥ ਅਯਂ ਮਗ੍ਗੋ ਅਯਂ ਪਟਿਪਦਾ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯਾ'ਤਿ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ 'ਨੋ'ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

''ਤਜਾਹਂ ਏਵਂ ਵਦਾਮਿ – 'ਅਪਿ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਯਾ ਤਾ ਦੇਵਤਾ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ' ਤਾਸਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਭਾਸਮਾਨਾਨਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਾਥ- ''ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾਤ੍ਥ, ਮਾਰਿਸਾ, ਉਜੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾਤ੍ਥ , ਮਾਰਿਸਾ, ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ; ਮਯਮ੍ਪਿ ਹਿ, ਮਾਰਿਸਾ, ਏਵਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਏਕਨ੍ਤਸੁਖਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ'ਤਿ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠਾ ''ਨੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਨਨੁ ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤੇਸਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤਂ ਭਾਸਿਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ? ''ਅਦ੍ਧਾ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤੇਸਂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤਂ ਭਾਸਿਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ।

ਤਯੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭਾ

੪੨੮. ‘‘ਤਯੋ ਖੋ ਮੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭਾ – ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ, ਮਨੋਮਯੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ, ਅਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ। ਕਤਮੋ ਚ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ? ਰੂਪੀ ਚਾਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕੋ ਕਬਲ਼ੀਕਾਰਾਹਾਰਭਕ੍ਖੋ [ਕਬਲ਼ੀਕਾਰਭਕ੍ਖੋ (ਸਯਾ॰ ਕ॰)], ਅਯਂ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ। ਕਤਮੋ ਮਨੋਮਯੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ? ਰੂਪੀ ਮਨੋਮਯੋ ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗੀ ਅਹੀਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ, ਅਯਂ ਮਨੋਮਯੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ। ਕਤਮੋ ਅਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ? ਅਰੂਪੀ ਸਞ੍ਞਾਮਯੋ, ਅਯਂ ਅਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ।

੪੨੯. ‘‘ਓਲ਼ਾਰਿਕਸ੍ਸਪਿ ਖੋ ਅਹਂ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਮਿ – ਯਥਾਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਂ ਵੋ ਸਂਕਿਲੇਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਹੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੋਦਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲਤ੍ਤਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਥਾਤਿ। ਸਿਯਾ ਖੋ ਪਨ ਤੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਏਵਮਸ੍ਸ – ਸਂਕਿਲੇਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਹੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੋਦਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲਤ੍ਤਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੁਕ੍ਖੋ ਚ ਖੋ ਵਿਹਾਰੋਤਿ, ਨ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਏਵਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਸਂਕਿਲੇਸਿਕਾ ਚੇਵ ਧਮ੍ਮਾ ਪਹੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੋਦਾਨਿਯਾ ਚ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲਤ੍ਤਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਾਮੁਜ੍ਜਂ ਚੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਪੀਤਿ ਚ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਚ ਸਤਿ ਚ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਞ੍ਚ ਸੁਖੋ ਚ ਵਿਹਾਰੋ।

੪੩੦. ‘‘ਮਨੋਮਯਸ੍ਸਪਿ ਖੋ ਅਹਂ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਮਿ ਯਥਾਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਂ ਵੋ ਸਂਕਿਲੇਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਹੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੋਦਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲਤ੍ਤਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਥਾਤਿ । ਸਿਯਾ ਖੋ ਪਨ ਤੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਏਵਮਸ੍ਸ – ‘ਸਂਕਿਲੇਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਹੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੋਦਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲਤ੍ਤਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੁਕ੍ਖੋ ਚ ਖੋ ਵਿਹਾਰੋ’ਤਿ, ਨ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਏਵਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਸਂਕਿਲੇਸਿਕਾ ਚੇਵ ਧਮ੍ਮਾ ਪਹੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੋਦਾਨਿਯਾ ਚ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ , ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲਤ੍ਤਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਾਮੁਜ੍ਜਂ ਚੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਪੀਤਿ ਚ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਚ ਸਤਿ ਚ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਞ੍ਚ ਸੁਖੋ ਚ ਵਿਹਾਰੋ।

੪੩੧. ‘‘ਅਰੂਪਸ੍ਸਪਿ ਖੋ ਅਹਂ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭਸ੍ਸ ਪਹਾਨਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਮਿ ਯਥਾਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਂ ਵੋ ਸਂਕਿਲੇਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਹੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੋਦਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ , ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲਤ੍ਤਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਥਾਤਿ। ਸਿਯਾ ਖੋ ਪਨ ਤੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਏਵਮਸ੍ਸ – ‘ਸਂਕਿਲੇਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਹੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੋਦਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲਤ੍ਤਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਦੁਕ੍ਖੋ ਚ ਖੋ ਵਿਹਾਰੋ’ਤਿ, ਨ ਖੋ ਪਨੇਤਂ , ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਏਵਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਸਂਕਿਲੇਸਿਕਾ ਚੇਵ ਧਮ੍ਮਾ ਪਹੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੋਦਾਨਿਯਾ ਚ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲਤ੍ਤਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਾਮੁਜ੍ਜਂ ਚੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਪੀਤਿ ਚ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਚ ਸਤਿ ਚ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਞ੍ਚ ਸੁਖੋ ਚ ਵਿਹਾਰੋ।

੪੩੨. ‘‘ਪਰੇ ਚੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਮ੍ਹੇ ਏਵਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ – ‘ਕਤਮੋ ਪਨ ਸੋ, ਆਵੁਸੋ , ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ, ਯਸ੍ਸ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਹਾਨਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਥ, ਯਥਾਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਂ ਵੋ ਸਂਕਿਲੇਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਹੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵੋਦਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਵੇਪੁਲ੍ਲਤ੍ਤਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਥਾ’ਤਿ, ਤੇਸਂ ਮਯਂ ਏਵਂ

ਪੁਟ੍ਠਾ ਏਵ◌ਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਾਮ – ‘ਅਯਂ ਵ◌ਾ ਸੋ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ, ਯਸ੍ਸ ਮਯਂ ਪਹਾਨਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਮ, ਯਥਾਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਂ ਵ◌ੋ ਸਂਕਿਲੇਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਹੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵ◌ੋਦਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਵ◌ੇਪੁਲ੍ਲਤ੍ਤਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵ◌ਿਹਰਿਸ੍ਸਥਾ’ਤਿ।

੪੩੩. ‘‘ਪਰੇ ਚੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਮ੍ਹੇ ਏਵ◌ਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ – ‘ਕਤਮੋ ਪਨ ਸੋ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਮਨੋਮਯੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ, ਯਸ੍ਸ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਹਾਨਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਥ, ਯਥਾਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਂ ਵ◌ੋ ਸਂਕਿਲੇਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਹੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵ◌ੋਦਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਵ◌ੇਪੁਲ੍ਲਤ੍ਤਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵ◌ਿਹਰਿਸ੍ਸਥਾ’ਤਿ? ਤੇਸਂ ਮਯਂ ਏਵ◌ਂ ਪੁਟ੍ਠਾ ਏਵ◌ਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਾਮ – ‘ਅਯਂ ਵ◌ਾ ਸੋ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਮਨੋਮਯੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਯਸ੍ਸ ਮਯਂ ਪਹਾਨਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਮ, ਯਥਾਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਂ ਵ◌ੋ ਸਂਕਿਲੇਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਹੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵ◌ੋਦਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ , ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਵ◌ੇਪੁਲ੍ਲਤ੍ਤਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵ◌ਿਹਰਿਸ੍ਸਥਾ’ਤਿ।

੪੩੪. ‘‘ਪਰੇ ਚੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਅਮ੍ਹੇ ਏਵ◌ਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ – ‘ਕਤਮੋ ਪਨ ਸੋ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਅਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ, ਯਸ੍ਸ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਹਾਨਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਥ , ਯਥਾਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਂ ਵ◌ੋ ਸਂਕਿਲੇਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਹੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵ◌ੋਦਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਵ◌ੇਪੁਲ੍ਲਤ੍ਤਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵ◌ਿਹਰਿਸ੍ਸਥਾ’ਤਿ, ਤੇਸਂ ਮਯਂ ਏਵ◌ਂ ਪੁਟ੍ਠਾ ਏਵ◌ਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਾਮ – ‘ਅਯਂ ਵ◌ਾ ਸੋ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਅਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਯਸ੍ਸ ਮਯਂ ਪਹਾਨਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਮ, ਯਥਾਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਂ ਵ◌ੋ ਸਂਕਿਲੇਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਹੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵ◌ੋਦਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਵ◌ੇਪੁਲ੍ਲਤ੍ਤਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵ◌ਿਹਰਿਸ੍ਸਥਾ’ਤਿ।

‘‘ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਨਨੁ ਏਵ◌ਂ ਸਨ੍ਤੇ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤਂ ਭਾਸਿਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਅਦ੍ਧਾ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵ◌ਂ ਸਨ੍ਤੇ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤਂ ਭਾਸਿਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ।

੪੩੫. ‘‘ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਪੁਰਿਸੋ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਕਰੇਯ੍ਯ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਆਰੋਹਣਾਯ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ। ਤਮੇਨਂ ਏਵ◌ਂ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ – ‘ਅਮ੍ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਯਸ੍ਸ ਤ੍ਵ◌ਂ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਆਰੋਹਣਾਯ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਕਰੋਸਿ, ਜਾਨਾਸਿ ਤਂ ਪਾਸਾਦਂ, ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਵ◌ਾ ਦਿਸਾਯ ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਵ◌ਾ ਦਿਸਾਯ ਪਚ੍ਛਿਮਾਯ ਵ◌ਾ ਦਿਸਾਯ ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਵ◌ਾ ਦਿਸਾਯ ਉਚ੍ਚੋ ਵ◌ਾ ਨੀਚੋ ਵ◌ਾ ਮਜ੍ਝਿਮੋ ਵ◌ਾ’ਤਿ? ਸੋ ਏਵ◌ਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – ‘ਅਯਂ ਵ◌ਾ ਸੋ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਪਾਸਾਦੋ, ਯਸ੍ਸਾਹਂ ਆਰੋਹਣਾਯ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਕਰੋਮਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ’ਤਿ।

‘‘ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਨਨੁ ਏਵ◌ਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤਂ ਭਾਸਿਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਅਦ੍ਧਾ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵ◌ਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤਂ ਭਾਸਿਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ।

੪੩੬. ‘‘ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਪਰੇ ਚੇ ਅਮ੍ਹੇ ਏਵ◌ਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ – ‘ਕਤਮੋ ਪਨ ਸੋ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ…ਪੇ॰… ਕਤਮੋ ਪਨ ਸੋ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਮਨੋਮਯੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ…ਪੇ॰… ਕਤਮੋ ਪਨ ਸੋ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਅਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ, ਯਸ੍ਸ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਹਾਨਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਥ, ਯਥਾਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਂ ਵ◌ੋ ਸਂਕਿਲੇਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਹੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵ◌ੋਦਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਵ◌ੇਪੁਲ੍ਲਤ੍ਤਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵ◌ਿਹਰਿਸ੍ਸਥਾ’ਤਿ, ਤੇਸਂ ਮਯਂ ਏਵ◌ਂ ਪੁਟ੍ਠਾ ਏਵ◌ਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਾਮ – ‘ਅਯਂ ਵ◌ਾ ਸੋ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਅਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ, ਯਸ੍ਸ ਮਯਂ ਪਹਾਨਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਮ, ਯਥਾਪਟਿਪਨ੍ਨਾਨਂ ਵ◌ੋ ਸਂਕਿਲੇਸਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਪਹੀਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵ◌ੋਦਾਨਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਭਿਵਡ੍ਢਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਾਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਵ◌ੇਪੁਲ੍ਲਤ੍ਤਞ੍ਚ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵ◌ਿਹਰਿਸ੍ਸਥਾ’ਤਿ।

‘‘ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦ, ਨਨੁ ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤੰ ਭਾਸਿਤੰ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਅਦ੍ਧਾ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਸਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤੰ ਭਾਸਿਤੰ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ।

੪੩੭. ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਯਸ੍ਮਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮਯੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਹੋਤਿ, ਮੋਘਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਮਨੋਮਯੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਹੋਤਿ, ਮੋਘੋ ਅਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਹੋਤਿ; ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਵਾਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਚ੍ਚੋ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮਯੇ ਮਨੋਮਯੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਹੋਤਿ, ਮੋਘਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਹੋਤਿ, ਮੋਘੋ ਅਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਹੋਤਿ; ਮਨੋਮਯੋ ਵਾਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਚ੍ਚੋ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮਯੇ ਅਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਹੋਤਿ, ਮੋਘਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਹੋਤਿ, ਮੋਘੋ ਮਨੋਮਯੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਹੋਤਿ; ਅਰੂਪੋ ਵਾਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਚ੍ਚੋ ਹੋਤੀ’’ਤਿ।

‘‘ਯਸ੍ਮਿਂ, ਚਿਤ੍ਤ, ਸਮਯੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਹੋਤਿ, ਨੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਮਨੋਮਯੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਅਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ ; ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋਤ੍ਵੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ, ਚਿਤ੍ਤ, ਸਮਯੇ ਮਨੋਮਯੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਹੋਤਿ, ਨੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਅਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ; ਮਨੋਮਯੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋਤ੍ਵੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ, ਚਿਤ੍ਤ, ਸਮਯੇ ਅਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਹੋਤਿ, ਨੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਮਨੋਮਯੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ; ਅਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋਤ੍ਵੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ।

੪੩੮. ‘‘ਸਚੇ ਤਂ, ਚਿਤ੍ਤ, ਏਵੰ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ – ‘ਅਹੋਸਿ ਤ੍ਵੰ ਅਤੀਤਮਦ੍ਧਾਨਂ, ਨ ਤ੍ਵੰ ਨਾਹੋਸਿ; ਭਵਿਸ੍ਸਸਿ ਤ੍ਵੰ ਅਨਾਗਤਮਦ੍ਧਾਨਂ, ਨ ਤ੍ਵੰ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਸਿ; ਅਤ੍ਥਿ ਤ੍ਵੰ ਏਤਰਹਿ, ਨ ਤ੍ਵੰ ਨਤ੍ਥੀ’ਤਿ, ਏਵੰ ਪੁਟ੍ਠੋ ਤ੍ਵੰ, ਚਿਤ੍ਤ, ਕਿਨ੍ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ?

‘‘ਸਚੇ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵੰ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ – ‘ਅਹੋਸਿ ਤ੍ਵੰ ਅਤੀਤਮਦ੍ਧਾਨਂ, ਨ ਤ੍ਵੰ ਨ ਅਹੋਸਿ; ਭਵਿਸ੍ਸਸਿ ਤ੍ਵੰ ਅਨਾਗਤਮਦ੍ਧਾਨਂ, ਨ ਤ੍ਵੰ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਸਿ; ਅਤ੍ਥਿ ਤ੍ਵੰ ਏਤਰਹਿ, ਨ ਤ੍ਵੰ ਨਤ੍ਥੀ’ਤਿ। ਏਵੰ ਪੁਟ੍ਠੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵੰ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਂ – ‘ਅਹੋਸਾਹਂ ਅਤੀਤਮਦ੍ਧਾਨਂ, ਨਾਹਂ ਨ ਅਹੋਸਿਂ; ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਹਂ ਅਨਾਗਤਮਦ੍ਧਾਨਂ, ਨਾਹਂ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ; ਅਤ੍ਥਾਹਂ ਏਤਰਹਿ, ਨਾਹਂ ਨਤ੍ਥੀ’ਤਿ। ਏਵੰ ਪੁਟ੍ਠੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵੰ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ।

‘‘ਸਚੇ ਪਨ ਤਂ, ਚਿਤ੍ਤ, ਏਵੰ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ – ‘ਯੋ ਤੇ ਅਹੋਸਿ ਅਤੀਤੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ, ਸੋਵ [ਸ੍ਵੇਵ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਸੋਯੇਵ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਤੇ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਸਚ੍ਚੋ, ਮੋਘੋ ਅਨਾਗਤੋ, ਮੋਘੋ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ? ਯੋ [ਯੋ ਵਾ (ਪੀ॰)] ਤੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਨਾਗਤੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ, ਸੋਵ ਤੇ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਸਚ੍ਚੋ, ਮੋਘੋ ਅਤੀਤੋ, ਮੋਘੋ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ? ਯੋ [ਯੋ ਵਾ (ਪੀ॰)] ਤੇ ਏਤਰਹਿ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ, ਸੋਵ [ਸੋ ਚ (ਕ॰)] ਤੇ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਸਚ੍ਚੋ, ਮੋਘੋ ਅਤੀਤੋ, ਮੋਘੋ ਅਨਾਗਤੋ’ਤਿ। ਏਵੰ ਪੁਟ੍ਠੋ ਤ੍ਵੰ, ਚਿਤ੍ਤ, ਕਿਨ੍ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ?

‘‘ਸਚੇ ਪਨ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵੰ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁਂ – ‘ਯੋ ਤੇ ਅਹੋਸਿ ਅਤੀਤੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ, ਸੋਵ ਤੇ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਸਚ੍ਚੋ, ਮੋਘੋ ਅਨਾਗਤੋ, ਮੋਘੋ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਯੋ ਤੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਨਾਗਤੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ, ਸੋਵ ਤੇ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਸਚ੍ਚੋ, ਮੋਘੋ ਅਤੀਤੋ, ਮੋਘੋ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਯੋ ਤੇ ਏਤਰਹਿ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ, ਸੋਵ ਤੇ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਸਚ੍ਚੋ, ਮੋਘੋ ਅਤੀਤੋ, ਮੋਘੋ ਅਨਾਗਤੋ’ਤਿ। ਏਵੰ ਪੁਟ੍ਠੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵੰ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯਂ – ‘ਯੋ ਮੇ ਅਹੋਸਿ ਅਤੀਤੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ, ਸੋਵ ਮੇ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਚ੍ਚੋ ਅਹੋਸਿ, ਮੋਘੋ ਅਨਾਗਤੋ, ਮੋਘੋ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਯੋ ਮੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਨਾਗਤੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ, ਸੋਵ ਮੇ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਚ੍ਚੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮੋਘੋ ਅਤੀਤੋ, ਮੋਘੋ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਯੋ ਮੇ ਏਤਰਹਿ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ, ਸੋਵ ਮੇ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਸਚ੍ਚੋ, ਮੋਘੋ ਅਤੀਤੋ, ਮੋਘੋ ਅਨਾਗਤੋ’ਤਿ। ਏਵੰ ਪੁਟ੍ਠੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵੰ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ।

੪੩੯. ‘‘ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਚਿਤ੍ਤ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਹੋਤਿ, ਨੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਮਨੋਮਯੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਅਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਤ੍ਵੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ, ਚਿਤ੍ਤ, ਸਮਯੇ ਮਨੋਮਯੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਯਸ੍ਮਿਂ, ਚਿਤ੍ਤ, ਸਮਯੇ ਅਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਹੋਤਿ, ਨੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਮਨੋਮਯੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ; ਅਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਤ੍ਵੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ।

੪੪੦. ‘‘ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਚਿਤ੍ਤ, ਗਵਾ ਖੀਰਂ, ਖੀਰਮ੍ਹਾ ਦਧਿ, ਦਧਿਮ੍ਹਾ ਨਵਨੀਤਂ, ਨਵਨੀਤਮ੍ਹਾ ਸਪ੍ਪਿ, ਸਪ੍ਪਿਮ੍ਹਾ ਸਪ੍ਪਿਮਣ੍ਡੋ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਖੀਰਂ ਹੋਤਿ, ਨੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਦਧੀਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਨਵਨੀਤਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਸਪ੍ਪੀਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਸਪ੍ਪਿਮਣ੍ਡੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ; ਖੀਰਂ ਤ੍ਵੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਦਧਿ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਨਵਨੀਤਂ ਹੋਤਿ... ਸਪ੍ਪਿ ਹੋਤਿ... ਸਪ੍ਪਿਮਣ੍ਡੋ ਹੋਤਿ, ਨੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਖੀਰਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਦਧੀਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਨਵਨੀਤਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਸਪ੍ਪੀਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ; ਸਪ੍ਪਿਮਣ੍ਡੋ ਤ੍ਵੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਚਿਤ੍ਤ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਯਸ੍ਮਿਂ, ਚਿਤ੍ਤ, ਸਮਯੇ ਮਨੋਮਯੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਯਸ੍ਮਿਂ, ਚਿਤ੍ਤ, ਸਮਯੇ ਅਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਹੋਤਿ, ਨੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਮਨੋਮਯੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ; ਅਰੂਪੋ ਅਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭੋ ਤ੍ਵੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਇਮਾ ਖੋ ਚਿਤ੍ਤ, ਲੋਕਸਮਞ੍ਞਾ ਲੋਕਨਿਰੁਤ੍ਤਿਯੋ ਲੋਕਵੋਹਾਰਾ ਲੋਕਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ , ਯਾਹਿ ਤਥਾਗਤੋ ਵੋਹਰਤਿ ਅਪਰਾਮਸ’’ਨ੍ਤਿ।

੪੪੧. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਪੋਟ੍ਠਪਾਦੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ! ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ, ਮੂਲ਼੍ਹਸ੍ਸ ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਵਾ ਤੇਲਪਜ੍ਜੋਤਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯ – ‘ਚਕ੍ਖੁਮਨ੍ਤੋ ਰੂਪਾਨਿ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤੀ’ਤਿ। ਏਵਮੇਵਂ ਭਗਵਤਾ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਕਾਸਿਤੋ। ਏਸਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ। ਉਪਾਸਕਂ ਮਂ ਭਗਵਾ ਧਾਰੇਤੁ ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ ਪਾਣੁਪੇਤਂ ਸਰਣਂ ਗਤ’’ਨ੍ਤਿ।

ਚਿਤ੍ਤਹਤ੍ਥਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਉਪਸਮ੍ਪਦਾ

੪੪੨. ਚਿਤ੍ਤੋ ਪਨ ਹਤ੍ਥਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ; ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ! ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ, ਮੂਲ਼੍ਹਸ੍ਸ ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਵਾ ਤੇਲਪਜ੍ਜੋਤਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯ – ‘ਚਕ੍ਖੁਮਨ੍ਤੋ ਰੂਪਾਨਿ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤੀ’ਤਿ। ਏਵਮੇਵਂ ਭਗਵਤਾ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਕਾਸਿਤੋ। ਏਸਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ। ਲਭੇਯ੍ਯਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ, ਲਭੇਯ੍ਯਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦ’’ਨ੍ਤਿ।

੪੪੩. ਅਲਤ੍ਥ ਖੋ ਚਿਤ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ, ਅਲਤ੍ਥ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ। ਅਚਿਰੂਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਖੋ ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਏਕੋ ਵੂਪਕਟ੍ਠੋ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਆਤਾਪੀ ਪਹਿਤਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਨ ਚਿਰਸ੍ਸੇਵ – ਯਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਦੇਵ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ, ਤਦਨੁਤ੍ਤਰਂ – ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਾਸਿ। ‘ਖੀਣਾ ਜਾਤਿ, ਵੁਸਿਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਕਤਂ ਕਰਣੀਯਂ, ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾ’ਤਿ – ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿ। ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਖੋ ਪਨਾਯਸ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥਿਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਅਰਹਤਂ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਪੋਟ੍ਠਪਾਦਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਨਵਮਂ।

੧੦. ਸੁਭਸੁਤ੍ਤੰ

ਸੁਭਮਾਣਵਵਤ੍ਥੁ

੪੪੪. ਏਵਂ ਮੇ ਸੁਤਂ – ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਜੇਤਵਨੇ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਆਰਾਮੇ ਅਚਿਰਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਭਗਵਤਿ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸੁਭੋ ਮਾਣਵੋ ਤੋਦੇਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਪਟਿਵਸਤਿ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ।

੪੪੫. ਅਥ ਖੋ ਸੁਭੋ ਮਾਣਵੋ ਤੋਦੇਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਮਾਣਵਕਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਏਹਿ ਤ੍ਵਂ, ਮਾਣਵਕ, ਯੇਨ ਸਮਣੋ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਸਮਣਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਅਪ੍ਪਾਬਾਧਂ ਅਪ੍ਪਾਤਙ੍ਕਂ ਲਹੁਟ੍ਠਾਨਂ ਬਲਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛ – 'ਸੁਭੋ ਮਾਣਵੋ ਤੋਦੇਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਭਵਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਅਪ੍ਪਾਬਾਧਂ ਅਪ੍ਪਾਤਙ੍ਕਂ ਲਹੁਟ੍ਠਾਨਂ ਬਲਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਤੀ'ਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਵਦੇਹਿ – 'ਸਾਧੁ ਕਿਰ ਭਵਂ ਆਨਨ੍ਦੋ ਯੇਨ ਸੁਭਸ੍ਸ ਮਾਣਵਸ੍ਸ ਤੋਦੇਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਤੁ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯਾ'''ਤਿ।

੪੪੬. ''ਏਵਂ, ਭੋ''ਤਿ ਖੋ ਸੋ ਮਾਣਵਕੋ ਸੁਭਸ੍ਸ ਮਾਣਵਸ੍ਸ ਤੋਦੇਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਆਨਨ੍ਦੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਸੋ ਮਾਣਵਕੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਸੁਭੋ ਮਾਣਵੋ ਤੋਦੇਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਭਵਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਅਪ੍ਪਾਬਾਧਂ ਅਪ੍ਪਾਤਙ੍ਕਂ ਲਹੁਟ੍ਠਾਨਂ ਬਲਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ; ਏਵਞ੍ਚ ਵਦੇਤਿ – 'ਸਾਧੁ ਕਿਰ ਭਵਂ ਆਨਨ੍ਦੋ ਯੇਨ ਸੁਭਸ੍ਸ ਮਾਣਵਸ੍ਸ ਤੋਦੇਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਤੁ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯਾ'''ਤਿ।

੪੪੭. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤਂ ਮਾਣਵਕਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਕਾਲੋ ਖੋ, ਮਾਣਵਕ । ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਜ ਭੇਸਜ੍ਜਮਤ੍ਤਾ ਪੀਤਾ। ਅਪ੍ਪੇਵਨਾਮ ਸ੍ਵੇਪਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮੇਯ੍ਯਾਮ ਕਾਲਞ੍ਚ ਸਮਯਞ੍ਚ ਉਪਾਦਾਯਾ''ਤਿ।

''ਏਵਂ, ਭੋ''ਤਿ ਖੋ ਸੋ ਮਾਣਵਕੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਆਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਯੇਨ ਸੁਭੋ ਮਾਣਵੋ ਤੋਦੇਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸੁਭਂ ਮਾਣਵਂ ਤੋਦੇਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ, ''ਅਵੋਚੁਮ੍ਹਾ ਖੋ ਮਯਂ ਭੋਤੋ ਵਚਨੇਨ ਤਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ – 'ਸੁਭੋ ਮਾਣਵੋ ਤੋਦੇਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਭਵਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਅਪ੍ਪਾਬਾਧਂ ਅਪ੍ਪਾਤਙ੍ਕਂ ਲਹੁਟ੍ਠਾਨਂ ਬਲਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਏਵਞ੍ਚ ਵਦੇਤਿ – ''ਸਾਧੁ ਕਿਰ ਭਵਂ ਆਨਨ੍ਦੋ ਯੇਨ ਸੁਭਸ੍ਸ ਮਾਣਵਸ੍ਸ ਤੋਦੇਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਤੁ ਅਨੁਕਮ੍ਪਂ ਉਪਾਦਾਯਾ'''ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਭੋ, ਸਮਣੋ ਆਨਨ੍ਦੋ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਅਕਾਲੋ ਖੋ, ਮਾਣਵਕ। ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਜ ਭੇਸਜ੍ਜਮਤ੍ਤਾ ਪੀਤਾ। ਅਪ੍ਪੇਵਨਾਮ ਸ੍ਵੇਪਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮੇਯ੍ਯਾਮ ਕਾਲਞ੍ਚ ਸਮਯਞ੍ਚ ਉਪਾਦਾਯਾ'ਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾਪਿ ਖੋ, ਭੋ, ਕਤਮੇਵ ਏਤਂ, ਯਤੋ ਖੋ ਸੋ ਭਵਂ ਆਨਨ੍ਦੋ ਓਕਾਸਮਕਾਸਿ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯਪਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨਾਯਾ''ਤਿ।

੪੪੮. ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਚੇਤਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਚ੍ਛਾਸਮਣੇਨ ਯੇਨ ਸੁਭਸ੍ਸ ਮਾਣਵਸ੍ਸ ਤੋਦੇਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ।

ਅਥ ਖੋ ਸੁਭੋ ਮਾਣਵੋ ਤੋਦੇਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਯੇਨਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਆਨਨ੍ਦੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਿ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਸੁਭੋ ਮਾਣਵੋ ਤੋਦੇਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਭਵਞ੍ਹਿ ਆਨਨ੍ਦੋ ਤਸ੍ਸ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਸਨ੍ਤਿਕਾਵਚਰੋ ਸਮੀਪਚਾਰੀ। ਭਵਮੇਤਂ ਆਨਨ੍ਦੋ ਜਾਨੇਯ੍ਯ, ਯੇਸਂ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਵਣ੍ਣਵਾਦੀ ਅਹੋਸਿ, ਯਤ੍ਥ ਚ ਇਮਂ ਜਨਤਂ ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਨਿਵੇਸੇਸਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ।

ਕਤਮੇਸਾਨਂ ਖੋ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਵਣ੍ਣਵਾਦੀ ਅਹੋਸਿ; ਕਤ੍ਥ ਚ ਇਮਂ ਜਨਤਂ ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਨਿਵੇਸੇਸਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸੀ''ਤਿ?

੪੪੯. ''ਤਿਣ੍ਣਂ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਸੋ ਭਗਵਾ ਵਣ੍ਣਵਾਦੀ ਅਹੋਸਿ; ਏਤ੍ਥ ਚ ਇਮਂ ਜਨਤਂ ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਨਿਵੇਸੇਸਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਕਤਮੇਸਂ ਤਿਣ੍ਣਂ? ਅਰਿਯਸ੍ਸ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ, ਅਰਿਯਸ੍ਸ ਸਮਾਧਿਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ, ਅਰਿਯਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸ। ਇਮੇਸਂ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਤਿਣ੍ਣਂ ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਸੋ ਭਗਵਾ ਵਣ੍ਣਵਾਦੀ ਅਹੋਸਿ; ਏਤ੍ਥ ਚ ਇਮਂ ਜਨਤਂ ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਨਿਵੇਸੇਸਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸੀ''ਤਿ।

ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੋ

੪੫੦. ''ਕਤਮੋ ਪਨ ਸੋ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਅਰਿਯੋ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਯਸ੍ਸ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਵਣ੍ਣਵਾਦੀ ਅਹੋਸਿ, ਯਤ੍ਥ ਚ ਇਮਂ ਜਨਤਂ ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਨਿਵੇਸੇਸਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸੀ''ਤਿ?

''ਇਧ, ਮਾਣਵ, ਤਥਾਗਤੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਗਤੋ ਲੋਕਵਿਦੂ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ। ਸੋ ਇਮਂ ਲੋਕਂ ਸਦੇਵਕਂ ਸਮਾਰਕਂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕਂ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿਂ ਪਜਂ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਂ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਤਿ। ਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਂ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣਂ ਸਾਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਕਾਸੇਤਿ। ਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਾਤਿ ਗਹਪਤਿ ਵਾ ਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਕੁਲੇ ਪਚ੍ਚਾਜਾਤੋ। ਸੋ ਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਥਾਗਤੇ ਸਦ੍ਧਂ ਪਟਿਲਭਤਿ। ਸੋ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਾਪਟਿਲਾਭੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤਿ – 'ਸਮ੍ਬਾਧੋ ਘਰਾਵਾਸੋ ਰਜੋਪਥੋ, ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ, ਨਯਿਦਂ ਸੁਕਰਂ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਾ ਏਕਨ੍ਤਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਏਕਨ੍ਤਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਸਙ੍ਖਲਿਖਿਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਤੁਂ। ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ'ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਪਹਾਯ ਮਹਨ੍ਤਂ ਵਾ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਪਹਾਯ ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਞਾਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਂ ਪਹਾਯ ਮਹਨ੍ਤਂ ਵਾ ਞਾਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਂ ਪਹਾਯ ਕੇਸਮਸ੍ਸੁਂ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਤਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਸਮਾਨੋ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸਂਵੁਤੋ ਵਿਹਰਤਿ, ਆਚਾਰਗੋਚਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਅਣੁਮਤ੍ਤੇਸੁ ਵਜ੍ਜੇਸੁ ਭਯਦਸ੍ਸਾਵੀ, ਸਮਾਦਾਯ ਸਿਕ੍ਖਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਕੁਸਲੇਨ, ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਜੀਵੋ, ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰੋ, ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ।

੪੫੧. ''ਕਥਞ੍ਚ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ? ਇਧ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਂ ਪਹਾਯ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ, ਨਿਹਿਤਦਣ੍ਡੋ ਨਿਹਿਤਸਤ੍ਥੋ ਲਜ੍ਜੀ ਦਯਾਪਨ੍ਨੋ, ਸਬ੍ਬਪਾਣਭੂਤਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ ਵਿਹਰਤਿ। ਯਮ੍ਪਿ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਂ ਪਹਾਯ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ, ਨਿਹਿਤਦਣ੍ਡੋ ਨਿਹਿਤਸਤ੍ਥੋ ਲਜ੍ਜੀ ਦਯਾਪਨ੍ਨੋ, ਸਬ੍ਬਪਾਣਭੂਤਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ ਵਿਹਰਤਿ; ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ। (ਯਥਾ ੧੯੪ ਯਾਵ ੨੧੦ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦੇਸੁ ਏਵਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ)।

''ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ ਜੀਵਿਤਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਸਨ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ ਪਣਿਧਿਕਮ੍ਮਂ ਭੂਤਕਮ੍ਮਂ ਭੂਰਿਕਮ੍ਮਂ ਵਸ੍ਸਕਮ੍ਮਂ ਵੋਸ੍ਸਕਮ੍ਮਂ ਵਤ੍ਥੁਕਮ੍ਮਂ ਵਤ੍ਥੁਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਆਚਮਨਂ ਨ੍ਹਾਪਨਂ ਜੁਹਨਂ ਵਮਨਂ ਵਿਰੇਚਨਂ ਉਦ੍ਧਂਵਿਰੇਚਨਂ ਅਧੋਵਿਰੇਚਨਂ ਸੀਸਵਿਰੇਚਨਂ ਕਣ੍ਣਤੇਲਂ ਨੇਤ੍ਤਤਪ੍ਪਨਂ ਨਤ੍ਥੁਕਮ੍ਮਂ ਅਞ੍ਜਨਂ ਪਚ੍ਚਞ੍ਜਨਂ ਸਾਲਾਕਿਯਂ ਸਲ੍ਲਕਤ੍ਤਿਯਂ ਦਾਰਕਤਿਕਿਚ੍ਛਾ ਮੂਲਭੇਸਜ੍ਜਾਨਂ ਅਨੁਪ੍ਪਦਾਨਂ ਓਸਧੀਨਂ ਪਟਿਮੋਕ੍ਖੋ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਯਮ੍ਪਿ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਥਾ ਵਾ ਪਨੇਕੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੇਨ

ਜੀਵਿਤੰ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ, ਸਨ੍ਤਿਕਮ੍ਮੰ ਪਣਿਧਿਕਮ੍ਮੰ...ਪੇ॰... ਓਸਧੀਨੰ ਪਟਿਮੋਕ੍ਖੋ ਇਤਿ ਵਾ ਇਤਿ ਏਵਰੂਪਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਵਿਜ੍ਜਾਯ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵਾ ਪਟਿਵਿਰਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸੀਲਸ੍ਮਿਂ।

੪੫੨. ''ਸ ਖੋ ਸੋ [ਅਯਂ ਖੋ ਸੋ (ਕ॰)], ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨ ਕੁਤੋਚਿ ਭਯਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਯਦਿਦਂ ਸੀਲਸਂਵਰਤੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਾਣਵ, ਰਾਜਾ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਮੁਦ੍ਧਾਵਸਿਤ੍ਤੋ ਨਿਹਤਪਚ੍ਚਾਮਿਤ੍ਤੋ ਨ ਕੁਤੋਚਿ ਭਯਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਯਦਿਦਂ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਤੋ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਨ ਕੁਤੋਚਿ ਭਯਂ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ, ਯਦਿਦਂ ਸੀਲਸਂਵਰਤੋ। ਸੋ ਇਮਿਨਾ ਅਰਿਯੇਨ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਨਵਜ੍ਜਸੁਖਂ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤਿ। ਏਵਂ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ।

੪੫੩. ''ਅਯਂ ਖੋ ਸੋ, ਮਾਣਵ, ਅਰਿਯੋ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਯਸ੍ਸ ਸੋ ਭਗਵਾ ਵਣ੍ਣਵਾਦੀ ਅਹੋਸਿ, ਯਤ੍ਥ ਚ ਇਮਂ ਜਨਤਂ ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਨਿਵੇਸੇਸਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਚੇਵੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਰਿਕਰਣੀਯ''ਨ੍ਤਿ।

''ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਅਬ੍ਭੁਤਂ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ! ਸੋ ਚਾਯਂ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਅਰਿਯੋ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ, ਨੋ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ। ਏਵਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਚਾਹਂ, ਭੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਰਿਯਂ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਇਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ ਨ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਏਵਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਞ੍ਚ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਅਰਿਯਂ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਇਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਅਞ੍ਞੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਤੇ ਤਾਵਤਕੇਨੇਵ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਅਸ੍ਸੁ – 'ਅਲਮੇਤ੍ਤਾਵਤਾ, ਕਤਮੇਤ੍ਤਾਵਤਾ, ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨੋ ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਨੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਉਤ੍ਤਰਿਕਰਣੀਯ'ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਚ ਪਨ ਭਵਂ ਆਨਨ੍ਦੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਅਤ੍ਥਿ ਚੇਵੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਰਿਕਰਣੀਯ''ਨ੍ਤਿ [ਇਮਸ੍ਸ ਅਨਨ੍ਤਰਂ ਸੀ॰ ਪੀ॰ ਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ''ਪਠਮਭਾਣਵਾਰਂ''ਤਿ ਪਾਠੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ]।

ਸਮਾਧਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ

੪੫੪. ''ਕਤਮੋ ਪਨ ਸੋ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਅਰਿਯੋ ਸਮਾਧਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਯਸ੍ਸ ਸੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਵਣ੍ਣਵਾਦੀ ਅਹੋਸਿ, ਯਤ੍ਥ ਚ ਇਮਂ ਜਨਤਂ ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਨਿਵੇਸੇਸਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸੀ''ਤਿ?

''ਕਥਞ੍ਚ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰੋ ਹੋਤਿ? ਇਧ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰੂਪਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹੀ ਹੋਤਿ ਨਾਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਗ੍ਗਾਹੀ; ਯਤ੍ਵਾਧਿਕਰਣਮੇਨਂ ਚਕ੍ਖੁਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਸਂਵੁਤਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤਂ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਾ ਪਾਪਕਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਨ੍ਵਾਸ੍ਸਵੇਯ੍ਯੁਂ ਤਸ੍ਸ ਸਂਵਰਾਯ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਚਕ੍ਖੁਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ, ਚਕ੍ਖੁਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਸਂਵਰਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੋਤੇਨ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ... ਪੇ॰... ਘਾਨੇਨ ਗਨ੍ਧਂ ਘਾਯਿਤ੍ਵਾ... ਜਿਵ੍ਹਾਯ ਰਸਂ ਸਾਯਿਤ੍ਵਾ... ਕਾਯੇਨ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ... ਮਨਸਾ ਧਮ੍ਮਂ ਵਿਞ੍ਞਾਯ ਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹੀ ਹੋਤਿ ਨਾਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਗ੍ਗਾਹੀ; ਯਤ੍ਵਾਧਿਕਰਣਮੇਨਂ ਮਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਸਂਵੁਤਂ ਵਿਹਰਨ੍ਤਂ ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੋਮਨਸ੍ਸਾ ਪਾਪਕਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਅਨ੍ਵਾਸ੍ਸਵੇਯ੍ਯੁਂ ਤਸ੍ਸ ਸਂਵਰਾਯ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਮਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ, ਮਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਸਂਵਰਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੋ ਇਮਿਨਾ ਅਰਿਯੇਨ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਬ੍ਯਾਸੇਕਸੁਖਂ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤਿ। ਏਵਂ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰੋ ਹੋਤਿ।

੪੫੫. ''ਕਥਞ੍ਚ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ? ਇਧ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਆਲੋਕਿਤੇ ਵਿਲੋਕਿਤੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਸਮਿਞ੍ਜਿਤੇ ਪਸਾਰਿਤੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਟਿਪਤ੍ਤਚੀਵਰਧਾਰਣੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਅਸਿਤੇ ਪੀਤੇ ਖਾਯਿਤੇ ਸਾਯਿਤੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵਕਮ੍ਮੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਗਤੇ ਠਿਤੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਸੁਤ੍ਤੇ ਜਾਗਰਿਤੇ ਭਾਸਿਤੇ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇ ਸਮ੍ਪਜਾਨਕਾਰੀ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੋਤਿ।

੪੫੬. ''ਕਥਞ੍ਚ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ? ਇਧ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ ਕਾਯਪਰਿਹਾਰਿਕੇਨ ਚੀਵਰੇਨ ਕੁਚ੍ਛਿਪਰਿਹਾਰਿਕੇਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਨ। ਸੋ ਯੇਨ ਯੇਨੇਵ ਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਸਮਾਦਾਯੇਵ ਪਕ੍ਕਮਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਾਣਵ, ਪਕ੍ਖੀ ਸਕੁਣੋ ਯੇਨ ਯੇਨੇਵ ਡੇਤਿ, ਸਪਤ੍ਤਭਾਰੋਵ ਡੇਤਿ ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ ਕਾਯਪਰਿਹਾਰਿਕੇਨ ਚੀਵਰੇਨ ਕੁਚ੍ਛਿਪਰਿਹਾਰਿਕੇਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਨ। ਸੋ ਯੇਨ ਯੇਨੇਵ ਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਸਮਾਦਾਯੇਵ ਪਕ੍ਕਮਤਿ। ਏਵਂ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ।

੪੫੭. ''ਸੋ ਇਮਿਨਾ ਚ ਅਰਿਯੇਨ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਇਮਿਨਾ ਚ ਅਰਿਯੇਨ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਇਮਿਨਾ ਚ ਅਰਿਯੇਨ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਇਮਾਯ ਚ ਅਰਿਯਾਯ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਯਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਵਿਵਿਤ੍ਤਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਭਜਤਿ ਅਰਞ੍ਞਂ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਂ ਪਬ੍ਬਤਂ ਕਨ੍ਦਰਂ ਗਿਰਿਗੁਹਂ ਸੁਸਾਨਂ ਵਨਪਤ੍ਥਂ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਂ ਪਲਾਲਪੁਞ੍ਜਂ। ਸੋ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਤਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ, ਉਜੁਂ ਕਾਯਂ ਪਣਿਧਾਯ, ਪਰਿਮੁਖਂ ਸਤਿਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ।

੪੫੮. ''ਸੋ ਅਭਿਜ੍ਝਂ ਲੋਕੇ ਪਹਾਯ ਵਿਗਤਾਭਿਜ੍ਝੇਨ ਚੇਤਸਾ ਵਿਹਰਤਿ ਅਭਿਜ੍ਝਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਸੋਧੇਤਿ। ਬ੍ਯਾਪਾਦਪਦੋਸਂ ਪਹਾਯ ਅਬ੍ਯਾਪਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਤਿ ਸਬ੍ਬਪਾਣਭੂਤਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ ਬ੍ਯਾਪਾਦਪਦੋਸਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਸੋਧੇਤਿ। ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ ਪਹਾਯ ਵਿਗਤਥਿਨਮਿਦ੍ਧੋ ਵਿਹਰਤਿ ਆਲੋਕਸਞ੍ਞੀ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ, ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਸੋਧੇਤਿ। ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਪਹਾਯ ਅਨੁਦ੍ਧਤੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਵੂਪਸਨ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਸੋਧੇਤਿ। ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਂ ਪਹਾਯ ਤਿਣ੍ਣਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛੋ ਵਿਹਰਤਿ ਅਕਥਂਕਥੀ ਕੁਸਲੇਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ, ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਰਿਸੋਧੇਤਿ।

੪੫੯. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਾਣਵ, ਪੁਰਿਸੋ ਇਣਂ ਆਦਾਯ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਪਯੋਜੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾ ਸਮਿਜ੍ਝੇਯ੍ਯੁਂ। ਸੋ ਯਾਨਿ ਚ ਪੋਰਾਣਾਨਿ ਇਣਮੂਲਾਨਿ ਤਾਨਿ ਚ ਬ੍ਯਨ੍ਤਿਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਸਿਯਾ ਚਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਅਵਸਿਟ੍ਠਂ ਦਾਰਭਰਣਾਯ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – 'ਅਹਂ ਖੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਇਣਂ ਆਦਾਯ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਪਯੋਜੇਸਿਂ । ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਤੇ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾ ਸਮਿਜ੍ਝਿਂਸੁ। ਸੋਹਂ ਯਾਨਿ ਚ ਪੋਰਾਣਾਨਿ ਇਣਮੂਲਾਨਿ ਤਾਨਿ ਚ ਬ੍ਯਨ੍ਤਿਂ ਅਕਾਸਿਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਮੇ ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਅਵਸਿਟ੍ਠਂ ਦਾਰਭਰਣਾਯਾ'ਤਿ। ਸੋ ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਲਭੇਥ ਪਾਮੋਜ੍ਜਂ, ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ।

੪੬੦. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਾਣਵ, ਪੁਰਿਸੋ ਆਬਾਧਿਕੋ ਅਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਿਤੋ ਬਾਲ੍ਹਗਿਲਾਨੋ; ਭਤ੍ਤਞ੍ਚਸ੍ਸ ਨਚ੍ਛਾਦੇਯ੍ਯ, ਨ ਚਸ੍ਸ ਕਾਯੇ ਬਲਮਤ੍ਤਾ। ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਤਮ੍ਹਾ ਆਬਾਧਾ ਮੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ, ਭਤ੍ਤਞ੍ਚਸ੍ਸ ਛਾਦੇਯ੍ਯ, ਸਿਯਾ ਚਸ੍ਸ ਕਾਯੇ ਬਲਮਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – 'ਅਹਂ ਖੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਆਬਾਧਿਕੋ ਅਹੋਸਿਂ ਦੁਕ੍ਖਿਤੋ ਬਾਲ੍ਹਗਿਲਾਨੋ, ਭਤ੍ਤਞ੍ਚ ਮੇ ਨਚ੍ਛਾਦੇਸਿ, ਨ ਚ ਮੇ ਆਸਿ ਕਾਯੇ ਬਲਮਤ੍ਤਾ। ਸੋਮ੍ਹਿ ਏਤਰਹਿ ਤਮ੍ਹਾ ਆਬਾਧਾ ਮੁਤ੍ਤੋ ਭਤ੍ਤਞ੍ਚ ਮੇ ਛਾਦੇਤਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਮੇ ਕਾਯੇ ਬਲਮਤ੍ਤਾ'ਤਿ। ਸੋ ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਲਭੇਥ ਪਾਮੋਜ੍ਜਂ, ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ।

੪੬੧. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਾਣਵ, ਪੁਰਿਸੋ ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰੇ ਬਦ੍ਧੋ ਅਸ੍ਸ। ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਤਮ੍ਹਾ ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰਾ ਮੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਅਬ੍ਭਯੇਨ, ਨ ਚਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭੋਗਾਨਂ ਵਯੋ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – 'ਅਹਂ ਖੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰੇ ਬਦ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿਂ। ਸੋਮ੍ਹਿ ਏਤਰਹਿ ਤਮ੍ਹਾ ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰਾ ਮੁਤ੍ਤੋ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਅਬ੍ਭਯੇਨ, ਨਤ੍ਥਿ ਚ ਮੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭੋਗਾਨਂ ਵਯੋ'ਤਿ। ਸੋ ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਲਭੇਥ ਪਾਮੋਜ੍ਜਂ, ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ।

੪੬੨. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਾਣਵ, ਪੁਰਿਸੋ ਦਾਸੋ ਅਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਤਾਧੀਨੋ ਪਰਾਧੀਨੋ ਨ ਯੇਨਕਾਮਂਗਮੋ। ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਤਮ੍ਹਾ ਦਾਸਬ੍ਯਾ ਮੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ, ਅਤ੍ਤਾਧੀਨੋ ਅਪਰਾਧੀਨੋ ਭੁਜਿਸ੍ਸੋ ਯੇਨਕਾਮਂਗਮੋ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – 'ਅਹਂ ਖੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਦਾਸੋ ਅਹੋਸਿਂ ਅਨਤ੍ਤਾਧੀਨੋ ਪਰਾਧੀਨੋ ਨ ਯੇਨਕਾਮਂਗਮੋ। ਸੋਮ੍ਹਿ ਏਤਰਹਿ ਤਮ੍ਹਾ ਦਾਸਬ੍ਯਾ ਮੁਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾਧੀਨੋ ਅਪਰਾਧੀਨੋ ਭੁਜਿਸ੍ਸੋ ਯੇਨਕਾਮਂਗਮੋ'ਤਿ। ਸੋ ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਲਭੇਥ ਪਾਮੋਜ੍ਜਂ, ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ।

੪੬੩. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਾਣਵ, ਪੁਰਿਸੋ ਸਧਨੋ ਸਭੋਗੋ ਕਨ੍ਤਾਰਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਂ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯਂ। ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਤਂ ਕਨ੍ਤਾਰਂ ਨਿਤ੍ਥਰੇਯ੍ਯ, ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਗਾਮਨ੍ਤਂ ਅਨੁਪਾਪੁਣੇਯ੍ਯ ਖੇਮਂ ਅਪ੍ਪਟਿਭਯਂ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – 'ਅਹਂ ਖੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਸਧਨੋ

ਸਭੋਗੋ ਕਨ੍ਤਾਰਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਂ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਂ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯਂ। ਸੋਮ੍ਹਿ ਏਤਰਹਿ ਕਨ੍ਤਾਰਂ ਨਿਤ੍ਥਿਣ੍ਣੋ, ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਗਾਮਨ੍ਤਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਖੇਮਂ ਅਪ੍ਪਟਿਭਯ'ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਲਭੇਥ ਪਾਮੋਜ੍ਜਂ, ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ।

੪੬੪. ‘‘ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਥਾ ਇਣਂ ਯਥਾ ਰੋਗਂ ਯਥਾ ਬਨ੍ਧਨਾਗਾਰਂ ਯਥਾ ਦਾਸਬਜਂ ਯਥਾ ਕਨ੍ਤਾਰਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਂ, ਏਵਂ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣੇ ਅਪ੍ਪਹੀਨੇ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ।

੪੬੫. ‘‘ਸੇਯਜਥਾਪਿ, ਮਾਣਵ, ਯਥਾ ਆਣਣਜਂ ਯਥਾ ਆਰੋਗਜਂ ਯਥਾ ਬਨ੍ਧਨਾਮੋਕ੍ਖਂ ਯਥਾ ਭੁਜਿਸ੍ਸਂ ਯਥਾ ਖੇਮਨ੍ਤਭੂਮਿਂ। ਏਵਮੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣੇ ਪਹੀਨੇ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤਿ।

੪੬੬. ‘‘ਤਸ੍ਸਿਮੇ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣੇ ਪਹੀਨੇ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੋ ਪਾਮੋਜ੍ਜਂ ਜਾਯਤਿ, ਪਮੁਦਿਤਸ੍ਸ ਪੀਤਿ ਜਾਯਤਿ, ਪੀਤਿਮਨਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ, ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਕਾਯੋ ਸੁਖਂ ਵੇਦੇਤਿ, ਸੁਖਿਨੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਧਿਯਤਿ।

੪੬੭. ‘‘ਸੋ ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹਿ ਵਿਵਿਚ੍ਚ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਵਿਤਕ੍ਕਂ ਸਵਿਚਾਰਂ ਵਿਵੇਕਜਂ ਪੀਤਿਸੁਖਂ ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਸੋ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਵਿਵੇਕਜੇਨ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਅਭਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ ਪਰਿਪ੍ਫਰਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਵਿਵੇਕਜੇਨ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਅਪ੍ਫੁਟਂ ਹੋਤਿ।

‘‘ਸੇਯਜਥਾਪਿ, ਮਾਣਵ, ਦਕ੍ਖੋ ਨ੍ਹਾਪਕੋ ਵਾ ਨ੍ਹਾਪਕਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਵਾ ਕਂਸਥਾਲੇ ਨ੍ਹਾਨੀਯਚੁਣ੍ਣਾਨਿ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕੇਨ ਪਰਿਪ੍ਫੋਸਕਂ ਪਰਿਪ੍ਫੋਸਕਂ ਸਨ੍ਨੇਯਜ। ਸਾਯਂ ਨ੍ਹਾਨੀਯਪਿਣ੍ਡਿ ਸ੍ਨੇਹਾਨੁਗਤਾ ਸ੍ਨੇਹਪਰੇਤਾ ਸਨ੍ਤਰਬਾਹਿਰਾ ਫੁਟਾ ਸ੍ਨੇਹੇਨ, ਨ ਚ ਪਗ੍ਘਰਣੀ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਵਿਵੇਕਜੇਨ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਅਭਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ ਪਰਿਪ੍ਫਰਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਵਿਵੇਕਜੇਨ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਅਪ੍ਫੁਟਂ ਹੋਤਿ। ਯਮ੍ਪਿ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹਿ ਵਿਵਿਚ੍ਚ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਸਵਿਤਕ੍ਕਂ ਸਵਿਚਾਰਂ ਵਿਵੇਕਜਂ ਪੀਤਿਸੁਖਂ ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਸੋ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਵਿਵੇਕਜੇਨ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਅਭਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ ਪਰਿਪ੍ਫਰਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਵਿਵੇਕਜੇਨ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਅਪ੍ਫੁਟਂ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸਮਾਧਿਸ੍ਮਿਂ।

੪੬੮. ‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨਂ ਵੂਪਸਮਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਸਾਦਨਂ ਚੇਤਸੋ ਏਕੋਦਿਭਾਵਂ ਅਵਿਤਕ੍ਕਂ ਅਵਿਚਾਰਂ ਸਮਾਧਿਜਂ ਪੀਤਿਸੁਖਂ ਦੁਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਸੋ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਸਮਾਧਿਜੇਨ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਅਭਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ ਪਰਿਪ੍ਫਰਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਸਮਾਧਿਜੇਨ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਅਪ੍ਫੁਟਂ ਹੋਤਿ।

‘‘ਸੇਯਜਥਾਪਿ , ਮਾਣਵ, ਉਦਕਰਹਦੋ ਗਮ੍ਭੀਰੋ ਉਬ੍ਭਿਦੋਦਕੋ। ਤਸ੍ਸ ਨੇਵਸ੍ਸ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਉਦਕਸ੍ਸ ਆਯਮੁਖਂ, ਨ ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਦਿਸਾਯ ਉਦਕਸ੍ਸ ਆਯਮੁਖਂ, ਨ ਪਚ੍ਛਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਉਦਕਸ੍ਸ ਆਯਮੁਖਂ, ਨ ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਦਿਸਾਯ ਉਦਕਸ੍ਸ ਆਯਮੁਖਂ, ਦੇਵੋ ਚ ਨ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਸਮ੍ਮਾ ਧਾਰਂ ਅਨੁਪਵੇਚ੍ਛੇਯਜ। ਅਥ ਖੋ ਤਮ੍ਹਾਵ ਉਦਕਰਹਦਾ ਸੀਤਾ ਵਾਰਿਧਾਰਾ ਉਬ੍ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਉਦਕਰਹਦਂ ਸੀਤੇਨ ਵਾਰਿਨਾ ਅਭਿਸਨ੍ਦੇਯਜ ਪਰਿਸਨ੍ਦੇਯਜ ਪਰਿਪੂਰੇਯਜ ਪਰਿਪ੍ਫਰੇਯਜ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਉਦਕਰਹਦਸ੍ਸ ਸੀਤੇਨ ਵਾਰਿਨਾ ਅਪ੍ਫੁਟਂ ਅਸ੍ਸ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ...ਪੇ॰... ਯਮ੍ਪਿ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨਂ ਵੂਪਸਮਾ... ਪੇ॰... ਦੁਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ, ਸੋ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਸਮਾਧਿਜੇਨ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਅਭਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ ਪਰਿਪ੍ਫਰਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਸਮਾਧਿਜੇਨ ਪੀਤਿਸੁਖੇਨ ਅਪ੍ਫੁਟਂ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸਮਾਧਿਸ੍ਮਿਂ।

੪੬੯. ''ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪੀਤਿਯਾ ਚ ਵਿਰਾਗਾ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਚ ਵਿਹਰਤਿ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ , ਸੁਖਞ੍ਚ ਕਾਯੇਨ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤਿ, ਯਂ ਤਂ ਅਰਿਯਾ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ – ''ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਸਤਿਮਾ ਸੁਖਵਿਹਾਰੀ''ਤਿ, ਤਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਸੋ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਨਿਪ੍ਪੀਤਿਕੇਨ ਸੁਖੇਨ ਅਭਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ ਪਰਿਪ੍ਫਰਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਨਿਪ੍ਪੀਤਿਕੇਨ ਸੁਖੇਨ ਅਪ੍ਫੁਟਂ ਹੋਤਿ।

''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਾਣਵ, ਉਪ੍ਪਲਿਨਿਯਂ ਵਾ ਪਦੁਮਿਨਿਯਂ ਵਾ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਿਨਿਯਂ ਵਾ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚਾਨਿ ਉਪ੍ਪਲਾਨਿ ਵਾ ਪਦੁਮਾਨਿ ਵਾ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਾਨਿ ਵਾ ਉਦਕੇ ਜਾਤਾਨਿ ਉਦਕੇ ਸਂਵਡ੍ਢਾਨਿ ਉਦਕਾਨੁਗ੍ਗਤਾਨਿ ਅਨ੍ਤੋਨਿਮੁਗ੍ਗਪੋਸੀਨਿ, ਤਾਨਿ ਯਾਵ ਚਗ੍ਗਾ ਯਾਵ ਚ ਮੂਲਾ ਸੀਤੇਨ ਵਾਰਿਨਾ ਅਭਿਸਨ੍ਨਾਨਿ ਪਰਿਸਨ੍ਨਾਨਿ ਪਰਿਪੂਰਾਨਿ ਪਰਿਪ੍ਫੁਟਾਨਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤਂ ਉਪ੍ਪਲਾਨਂ ਵਾ ਪਦੁਮਾਨਂ ਵਾ ਪੁਣ੍ਡਰੀਕਾਨਂ ਵਾ ਸੀਤੇਨ ਵਾਰਿਨਾ ਅਪ੍ਫੁਟਂ ਅਸ੍ਸ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ...ਪੇ॰... ਯਮ੍ਪਿ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪੀਤਿਯਾ ਚ ਵਿਰਾਗਾ...ਪੇ॰... ਤਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਸੋ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਨਿਪ੍ਪੀਤਿਕੇਨ ਸੁਖੇਨ ਅਭਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਸਨ੍ਦੇਤਿ ਪਰਿਪੂਰੇਤਿ ਪਰਿਪ੍ਫਰਤਿ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਨਿਪ੍ਪੀਤਿਕੇਨ ਸੁਖੇਨ ਅਪ੍ਫੁਟਂ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸਮਾਧਿਸ੍ਮਿਂ।

੪੭੦. ''ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੁਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਸੋਮਨਸ੍ਸਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਤਿਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਸੋ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਚੇਤਸਾ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇਨ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ; ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਚੇਤਸਾ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇਨ ਅਪ੍ਫੁਟਂ ਹੋਤਿ।

''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਾਣਵ, ਪੁਰਿਸੋ ਓਦਾਤੇਨ ਵਤ੍ਥੇਨ ਸਸੀਸਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਸ੍ਸ, ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਓਦਾਤੇਨ ਵਤ੍ਥੇਨ ਅਪ੍ਫੁਟਂ ਅਸ੍ਸ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ...ਪੇ॰... ਯਮ੍ਪਿ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੁਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਸੋਮਨਸ੍ਸਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਤਿਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਸੋ ਇਮਮੇਵ ਕਾਯਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਚੇਤਸਾ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇਨ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ; ਨਾਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਾਵਤੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਚੇਤਸਾ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇਨ ਅਪ੍ਫੁਟਂ ਹੋਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਸਮਾਧਿਸ੍ਮਿਂ।

੪੭੧. ''ਅਯਂ ਖੋ ਸੋ, ਮਾਣਵ, ਅਰਿਯੋ ਸਮਾਧਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਯਸ੍ਸ ਸੋ ਭਗਵਾ ਵਣ੍ਣਵਾਦੀ ਅਹੋਸਿ , ਯਤ੍ਥ ਚ ਇਮਂ ਜਨਤਂ ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਨਿਵੇਸੇਸਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਚੇਵੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਰਿਕਰਣੀਯ''ਨ੍ਤਿ।

''ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਅਬ੍ਭੁਤਂ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ! ਸੋ ਚਾਯਂ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਅਰਿਯੋ ਸਮਾਧਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ, ਨੋ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ। ਏਵਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਚਾਹਂ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਅਰਿਯਂ ਸਮਾਧਿਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਇਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ ਨ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਏਵਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਞ੍ਚ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਅਰਿਯਂ ਸਮਾਧਿਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਇਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਅਞ੍ਞੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯੁਂ, ਤੇ ਤਾਵਤਕੇਨੇਵ ਅਤ੍ਤਮਨਾ ਅਸ੍ਸੁ – 'ਅਲਮੇਤ੍ਤਾਵਤਾ, ਕਤਮੇਤ੍ਤਾਵਤਾ, ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਨੋ ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਨੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਉਤ੍ਤਰਿਕਰਣੀਯ'ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਚ ਪਨ ਭਵਂ ਆਨਨ੍ਦੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਅਤ੍ਥਿ ਚੇਵੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਰਿਕਰਣੀਯ'''ਨ੍ਤਿ।

ਪਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ

੪੭੨. ''ਕਤਮੋ ਪਨ ਸੋ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਅਰਿਯੋ ਪਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਯਸ੍ਸ ਭੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਵਣ੍ਣਵਾਦੀ ਅਹੋਸਿ, ਯਤ੍ਥ ਚ ਇਮਂ ਜਨਤਂ ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਨਿਵੇਸੇਸਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸੀ''ਤਿ?

‘‘ਸੋ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਪਜਾਨਾਤਿ – ‘ਅਯਂ ਖੋ ਮੇ ਕਾਯੋ ਰੂਪੀ ਚਾਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕੋ ਮਾਤਾਪੇਤ੍ਤਿਕਸਮ੍ਭਵੋ ਓਦਨਕੁਮ੍ਮਾਸੂਪਚਯੋ ਅਨਿਚ੍ਚੁਚ੍ਛਾਦਨਪਰਿਮਦ੍ਦਨਭੇਦਨਵਿਦ੍ਧਂਸਨਧਮ੍ਮੋ; ਇਦਞ੍ਚ ਪਨ ਮੇ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਏਤ੍ਥ ਸਿਤਂ ਏਤ੍ਥ ਪਟਿਬਦ੍ਧ’ਨ੍ਤਿ।

‘‘ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਾਣਵ, ਮਣਿ ਵੇਲੁਰਿਯੋ ਸੁਭੋ ਜਾਤਿਮਾ ਅਟ੍ਠਂਸੋ ਸੁਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤੋ ਅਚ੍ਛੋ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਨਾਵਿਲੋ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਤਤ੍ਰਾਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਵੁਤਂ ਨੀਲਂ ਵਾ ਪੀਤਂ ਵਾ ਲੋਹਿਤਂ ਵਾ ਓਦਾਤਂ ਵਾ ਪਣ੍ਡੁਸੁਤ੍ਤਂ ਵਾ। ਤਮੇਨਂ ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਪੁਰਿਸੋ ਹਤ੍ਥੇ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖੇਯ੍ਯ – ‘ਅਯਂ ਖੋ ਮਣਿ ਵੇਲੁਰਿਯੋ ਸੁਭੋ ਜਾਤਿਮਾ ਅਟ੍ਠਂਸੋ ਸੁਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤੋ ਅਚ੍ਛੋ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਨਾਵਿਲੋ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਵੁਤਂ ਨੀਲਂ ਵਾ ਪੀਤਂ ਵਾ ਲੋਹਿਤਂ ਵਾ ਓਦਾਤਂ ਵਾ ਪਣ੍ਡੁਸੁਤ੍ਤਂ ਵਾ’ਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਪਜਾਨਾਤਿ – ‘ਅਯਂ ਖੋ ਮੇ ਕਾਯੋ ਰੂਪੀ ਚਾਤੁਮਹਾਭੂਤਿਕੋ ਮਾਤਾਪੇਤ੍ਤਿਕਸਮ੍ਭਵੋ ਓਦਨਕੁਮ੍ਮਾਸੂਪਚਯੋ ਅਨਿਚ੍ਚੁਚ੍ਛਾਦਨਪਰਿਮਦ੍ਦਨਭੇਦਨ-ਵਿਦ੍ਧਂਸਨਧਮ੍ਮੋ। ਇਦਞ੍ਚ ਪਨ ਮੇ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਏਤ੍ਥ ਸਿਤਂ ਏਤ੍ਥ ਪਟਿਬਦ੍ਧ’ਨ੍ਤਿ। ਯਮ੍ਪਿ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ...ਪੇ॰... ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਪਜਾਨਾਤਿ...ਪੇ॰... ਏਤ੍ਥ ਪਟਿਬਦ੍ਧਨ੍ਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ।

੪੭੩. ‘‘ਸੋ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਮਨੋਮਯਂ ਕਾਯਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਾਨਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਇਮਮ੍ਹਾ ਕਾਯਾ ਅਞ੍ਞਂ ਕਾਯਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਾਤਿ ਰੂਪਿਂ ਮਨੋਮਯਂ ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਿਂ ਅਹੀਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ।

‘‘ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ , ਮਾਣਵ, ਪੁਰਿਸੋ ਮੁਞ੍ਜਮ੍ਹਾ ਈਸਿਕਂ ਪਵਾਹੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – ‘ਅਯਂ ਮੁਞ੍ਜੋ ਅਯਂ ਈਸਿਕਾ; ਅਞ੍ਞੋ ਮੁਞ੍ਜੋ ਅਞ੍ਞਾ ਈਸਿਕਾ; ਮੁਞ੍ਜਮ੍ਹਾ ਤ੍ਵੇਵ ਈਸਿਕਾ ਪਵਾਲ੍ਹਾ’ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾ ਵਾ ਪਨ, ਮਾਣਵ, ਪੁਰਿਸੋ ਅਸਿਂ ਕੋਸਿਯਾ ਪਵਾਹੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – ‘ਅਯਂ ਅਸਿ, ਅਯਂ ਕੋਸਿ; ਅਞ੍ਞੋ ਅਸਿ, ਅਞ੍ਞਾ ਕੋਸਿ; ਕੋਸਿਯਾ ਤ੍ਵੇਵ ਅਸਿ ਪਵਾਲ੍ਹੋ’ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾ ਵਾ ਪਨ, ਮਾਣਵ, ਪੁਰਿਸੋ ਅਹਿਂ ਕਰਣ੍ਡਾ ਉਦ੍ਧਰੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – ‘ਅਯਂ ਅਹਿ, ਅਯਂ ਕਰਣ੍ਡੋ; ਅਞ੍ਞੋ ਅਹਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਕਰਣ੍ਡੋ; ਕਰਣ੍ਡਾ ਤ੍ਵੇਵ ਅਹਿ ਉਬ੍ਭਤੋ’ਤਿ । ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ...ਪੇ॰... ਯਮ੍ਪਿ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਮਨੋਮਯਂ ਕਾਯਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਾਨਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ...ਪੇ॰...। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ।

੪੭੪. ‘‘ਸੋ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਇਦ੍ਧਿਵਿਧਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਇਦ੍ਧਿਵਿਧਂ ਪਚ੍ਚਨੁਭੋਤਿ। ਏਕੋਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬਹੁਧਾ ਹੋਤਿ, ਬਹੁਧਾਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਹੋਤਿ। ਆਵਿਭਾਵਂ ਤਿਰੋਭਾਵਂ ਤਿਰੋਕੁਟ੍ਟਂ ਤਿਰੋਪਾਕਾਰਂ ਤਿਰੋਪਬ੍ਬਤਂ ਅਸਜ੍ਜਮਾਨੇ ਗਚ੍ਛਤਿ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਆਕਾਸੇ। ਪਥਵਿਯਾਪਿ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਨਿਮੁਜ੍ਜਂ ਕਰੋਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਉਦਕੇ। ਉਦਕੇਪਿ ਅਭਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਗਚ੍ਛਤਿ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਪਥਵਿਯਂ। ਆਕਾਸੇਪਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਕਮਤਿ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਪਕ੍ਖੀ ਸਕੁਣੋ। ਇਮੇਪਿ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯੇ ਏਵਂ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੇ ਏਵਂ ਮਹਾਨੁਭਾਵੇ ਪਾਣਿਨਾ ਪਰਾਮਸਤਿ ਪਰਿਮਜ੍ਜਤਿ। ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾਪਿ ਕਾਯੇਨ ਵਸਂ ਵਤ੍ਤੇਤਿ।

‘‘ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ , ਮਾਣਵ, ਦਕ੍ਖੋ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰੋ ਵਾ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਵਾ ਸੁਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਾਯ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਯਞ੍ਞਦੇਵ ਭਾਜਨਵਿਕਤਿਂ ਆਕਙ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਤਂ ਤਦੇਵ ਕਰੇਯ੍ਯ ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਾਦੇਯ੍ਯ। ਸੇਯ੍ਯਥਾ ਵਾ ਪਨ, ਮਾਣਵ, ਦਕ੍ਖੋ ਦਨ੍ਤਕਾਰੋ ਵਾ ਦਨ੍ਤਕਾਰਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਵਾ ਸੁਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਸ੍ਮਿਂ ਦਨ੍ਤਸ੍ਮਿਂ ਯਞ੍ਞਦੇਵ ਦਨ੍ਤਵਿਕਤਿਂ ਆਕਙ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਤਂ ਤਦੇਵ ਕਰੇਯ੍ਯ

ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਾਦੇਯ੍ਯ। ਸੇਯ੍ਯਥਾ ਵਾ ਪਨ, ਮਾਣਵ, ਦਕ੍ਖੋ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰੋ ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਵਾ ਸੁਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਸ੍ਮਿਂ ਸੁਵਣ੍ਣਸ੍ਮਿਂ ਯਞ੍ਞਦੇਵ ਸੁਵਣ੍ਣਵਿਕਤਿਂ ਆਕਙ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਤਂ ਤਦੇਵ ਕਰੇਯ੍ਯ ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਾਦੇਯ੍ਯ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ...ਪੇ॰... ਯਮ੍ਪਿ ਮਾਣਵ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਇਦ੍ਧਿਵਿਧਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਇਦ੍ਧਿਵਿਧਂ ਪਚ੍ਚਨੁਭੋਤਿ। ਏਕੋਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬਹੁਧਾ ਹੋਤਿ ...ਪੇ॰... ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾਪਿ ਕਾਯੇਨ ਵਸਂ ਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ।

੪੭੫. ''ਸੋ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ...ਪੇ॰... ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਦਿਬ੍ਬਾਯ ਸੋਤਧਾਤੁਯਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਦਿਬ੍ਬਾਯ ਸੋਤਧਾਤੁਯਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਾਯ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਿਕਾਯ ਉਭੋ ਸਦ੍ਦੇ ਸੁਣਾਤਿ ਦਿਬ੍ਬੇ ਚ ਮਾਨੁਸੇ ਚ ਯੇ ਦੂਰੇ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਚ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਾਣਵ, ਪੁਰਿਸੋ ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ। ਸੋ ਸੁਣੇਯ੍ਯ ਭੇਰਿਸਦ੍ਦਮ੍ਪਿ ਮੁਦਿਙ੍ਗਸਦ੍ਦਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਖਪਣਵਦਿਨ੍ਦਿਮਸਦ੍ਦਮ੍ਪਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – 'ਭੇਰਿਸਦ੍ਦੋ ਇਤਿਪਿ ਮੁਦਿਙ੍ਗਸਦ੍ਦੋ ਇਤਿਪਿ ਸਙ੍ਖਪਣਵਦਿਨ੍ਦਿਮਸਦ੍ਦੋ ਇਤਿ'ਪਿ [ਇਤਿਪੀਤਿ (ਕ॰)]। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ...ਪੇ॰...। ਯਮ੍ਪਿ ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ...ਪੇ॰... ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਦਿਬ੍ਬਾਯ ਸੋਤਧਾਤੁਯਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਦਿਬ੍ਬਾਯ ਸੋਤਧਾਤੁਯਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਾਯ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਿਕਾਯ ਉਭੋ ਸਦ੍ਦੇ ਸੁਣਾਤਿ ਦਿਬ੍ਬੇ ਚ ਮਾਨੁਸੇ ਚ ਯੇ ਦੂਰੇ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਚ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ।

੪੭੬. ''ਸੋ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਚੇਤੋਪਰਿਯਞਾਣਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਪਰਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਚੇਤਸਾ ਚੇਤੋ ਪਰਿਚ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਸਰਾਗਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਰਾਗਂ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਵੀਤਰਾਗਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵੀਤਰਾਗਂ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਸਦੋਸਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਦੋਸਂ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਵੀਤਦੋਸਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵੀਤਦੋਸਂ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਸਮੋਹਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮੋਹਂ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਵੀਤਮੋਹਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵੀਤਮੋਹਂ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਸਙ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਙ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਮਹਗ੍ਗਤਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਮਹਗ੍ਗਤਂ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਅਮਹਗ੍ਗਤਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਮਹਗ੍ਗਤਂ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਸਉਤ੍ਤਰਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਉਤ੍ਤਰਂ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਸਮਾਹਿਤਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਹਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਅਸਮਾਹਿਤਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਸਮਾਹਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਵਿਮੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤਂ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, 'ਅਵਿਮੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਵਿਮੁਤ੍ਤਂ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ।

''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਾਣਵ, ਇਤ੍ਥੀ ਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਵਾ ਦਹਰੋ ਯੁਵਾ ਮਣ੍ਡਨਜਾਤਿਕੋ ਆਦਾਸੇ ਵਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਚ੍ਛੇ ਵਾ ਉਦਕਪਤ੍ਤੇ ਸਕਂ ਮੁਖਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਮਾਨੋ ਸਕਣਿਕਂ ਵਾ ਸਕਣਿਕਨ੍ਤਿ ਜਾਨੇਯ੍ਯ, ਅਕਣਿਕਂ ਵਾ ਅਕਣਿਕਨ੍ਤਿ ਜਾਨੇਯ੍ਯ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ...ਪੇ॰... ਯਮ੍ਪਿ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ...ਪੇ॰... ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਚੇਤੋਪਰਿਯਞਾਣਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਪਰਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪੁਰਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਚੇਤਸਾ ਚੇਤੋ ਪਰਿਚ੍ਚ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਸਰਾਗਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਰਾਗਂ ਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ...ਪੇ॰... ਅਵਿਮੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਵਿਮੁਤ੍ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ।

੪੭੭. ''ਸੋ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ...ਪੇ॰... ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਞਾਣਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ, ਏਕਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਂ ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਪਞ੍ਚਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਦਸਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਵੀਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਤਿਂਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਯੋ ਜਾਤਿਸਤਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਸਤਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਅਨੇਕੇਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਕਪ੍ਪੇ ਅਨੇਕੇਪਿ ਵਿਵਟ੍ਟਕਪ੍ਪੇ ਅਨੇਕੇਪਿ ਸਂਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਕਪ੍ਪੇ – 'ਅਮੁਤ੍ਰਾਸਿਂ ਏਵਂਨਾਮੋ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤੋ ਏਵਂਵਣ੍ਣੋ ਏਵਮਾਹਾਰੋ ਏਵਂਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਏਵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ। ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਦਪਾਦਿਂ; ਤਤ੍ਰਾਪਾਸਿਂ ਏਵਂਨਾਮੋ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤੋ ਏਵਂਵਣ੍ਣੋ ਏਵਮਾਹਾਰੋ ਏਵਂਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਏਵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ; ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਇਧੂਪਪਨ੍ਨੋ'ਤਿ। ਇਤਿ ਸਾਕਾਰਂ ਸਉਦ੍ਦੇਸਂ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ।

‘‘ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਾਣਵ, ਪੁਰਿਸੋ ਸਕਮ੍ਹਾ ਗਾਮਾ ਅਞ੍ਞਂ ਗਾਮਂ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ; ਤਮ੍ਹਾਪਿ ਗਾਮਾ ਅਞ੍ਞਂ ਗਾਮਂ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ; ਸੋ ਤਮ੍ਹਾ ਗਾਮਾ ਸਕਂਯੇਵ ਗਾਮਂ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ । ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – ‘ਅਹਂ ਖੋ ਸਕਮ੍ਹਾ ਗਾਮਾ ਅਮੁਂ ਗਾਮਂ ਅਗਚ੍ਛਿਂ, ਤਤ੍ਰ ਏਵਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿਂ ਏਵਂ ਨਿਸੀਦਿਂ ਏਵਂ ਅਭਾਸਿਂ ਏਵਂ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿਂ। ਸੋ ਤਮ੍ਹਾਪਿ ਗਾਮਾ ਅਮੁਂ ਗਾਮਂ ਗਚ੍ਛਿਂ, ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਏਵਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿਂ ਏਵਂ ਨਿਸੀਦਿਂ ਏਵਂ ਅਭਾਸਿਂ ਏਵਂ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿਂ। ਸੋਮ੍ਹਿ ਤਮ੍ਹਾ ਗਾਮਾ ਸਕਂਯੇਵ ਗਾਮਂ ਪਚ੍ਚਾਗਤੋ’ਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ...ਪੇ॰... ਯਮ੍ਪਿ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ...ਪੇ॰... ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਞਾਣਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ । ਸੋ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਏਕਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿਂ...ਪੇ॰... ਇਤਿ ਸਾਕਾਰਂ ਸਉਦ੍ਦੇਸਂ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ।

੪੭੮. ‘‘ਸੋ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ...ਪੇ॰... ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਚੁਤੂਪਪਾਤਞਾਣਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕੇਨ ਸਤ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਤਿ ਚਵਮਾਨੇ ਉਪਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਹੀਨੇ ਪਣੀਤੇ ਸੁਵਣ੍ਣੇ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੇ ਸੁਗਤੇ ਦੁਗ੍ਗਤੇ, ਯਥਾਕਮ੍ਮੂਪਗੇ ਸਤ੍ਤੇ ਪਜਾਨਾਤਿ – ‘ਇਮੇ ਵਤ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਾ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਮਨੋਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਅਰਿਯਾਨਂ ਉਪਵਾਦਕਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਾ। ਤੇ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਅਪਾਯਂ ਦੁਗ੍ਗਤਿਂ ਵਿਨਿਪਾਤਂ ਨਿਰਯਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ। ਇਮੇ ਵਾ ਪਨ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਤਾ ਕਾਯਸੁਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਵਚੀਸੁਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਮਨੋਸੁਚਰਿਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਅਰਿਯਾਨਂ ਅਨੁਪਵਾਦਕਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਾ। ਤੇ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਸੁਗਤਿਂ ਸਗ੍ਗਂ ਲੋਕਂ ਉਪਪਨ੍ਨਾ’ਤਿ। ਇਤਿ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕੇਨ ਸਤ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਤਿ ਚਵਮਾਨੇ ਉਪਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਹੀਨੇ ਪਣੀਤੇ ਸੁਵਣ੍ਣੇ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੇ ਸੁਗਤੇ ਦੁਗ੍ਗਤੇ, ਯਥਾਕਮ੍ਮੂਪਗੇ ਸਤ੍ਤੇ ਪਜਾਨਾਤਿ।

‘‘ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਾਣਵ, ਮਜ੍ਝੇ ਸਿਙ੍ਘਾਟਕੇ ਪਾਸਾਦੋ, ਤਤ੍ਥ ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਪੁਰਿਸੋ ਠਿਤੋ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇਪਿ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੇਪਿ ਰਥਿਕਾਯਪਿ ਵੀਥਿਂ ਸਞ੍ਚਰਨ੍ਤੇ ਮਜ੍ਝੇ ਸਿਙ੍ਘਾਟਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਪਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – ‘ਏਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਗੇਹਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ, ਏਤੇ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ, ਏਤੇ ਰਥਿਕਾਯ ਵੀਥਿਂ ਸਞ੍ਚਰਨ੍ਤਿ, ਏਤੇ ਮਜ੍ਝੇ ਸਿਙ੍ਘਾਟਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ’ਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ...ਪੇ॰... ਯਮ੍ਪਿ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ...ਪੇ॰... ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਚੁਤੂਪਪਾਤਞਾਣਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕੇਨ ਸਤ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਤਿ ਚਵਮਾਨੇ ਉਪਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਹੀਨੇ ਪਣੀਤੇ ਸੁਵਣ੍ਣੇ ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੇ ਸੁਗਤੇ ਦੁਗ੍ਗਤੇ, ਯਥਾਕਮ੍ਮੂਪਗੇ ਸਤ੍ਤੇ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ।

੪੭੯. ‘‘ਸੋ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ ਅਨਙ੍ਗਣੇ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਮੁਦੁਭੂਤੇ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਞਾਣਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧੋਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ; ਇਮੇ ਆਸਵਾਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਯਂ ਆਸਵਸਮੁਦਯੋਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਅਯਂ ਆਸਵਨਿਰੋਧੋਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ , ਅਯਂ ਆਸਵਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਜਾਨਤੋ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤੋ ਕਾਮਾਸਵਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਵਾਸਵਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਵਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤਮਿਤਿ ਞਾਣਂ ਹੋਤਿ। ‘ਖੀਣਾ ਜਾਤਿ, ਵੁਸਿਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਕਤਂ ਕਰਣੀਯਂ, ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾ’ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ।

‘‘ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਮਾਣਵ, ਪਬ੍ਬਤਸਙ੍ਖੇਪੇ ਉਦਕਰਹਦੋ ਅਚ੍ਛੋ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਨਾਵਿਲੋ। ਤਤ੍ਥ ਚਕ੍ਖੁਮਾ ਪੁਰਿਸੋ ਤੀਰੇ ਠਿਤੋ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਸਿਪ੍ਪਿਕਸਮ੍ਬੁਕਮ੍ਪਿ ਸਕ੍ਖਰਕਥਲਮ੍ਪਿ ਮਚ੍ਛਗੁਮ੍ਬਮ੍ਪਿ ਚਰਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਮ੍ਪਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਮਸ੍ਸ – ‘ਅਯਂ ਖੋ ਉਦਕਰਹਦੋ ਅਚ੍ਛੋ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਨਾਵਿਲੋ। ਤਤ੍ਰਿਮੇ ਸਿਪ੍ਪਿਕਸਮ੍ਬੁਕਾਪਿ ਸਕ੍ਖਰਕਥਲਾਪਿ ਮਚ੍ਛਗੁਮ੍ਬਾਪਿ ਚਰਨ੍ਤਿਪਿ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿਪੀ’ਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ...ਪੇ॰... ਯਮ੍ਪਿ, ਮਾਣਵ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ...ਪੇ॰... ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਞਾਣਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ। ਸੋ ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ...ਪੇ॰... ਆਸਵਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ

ਪਟਿਪਦਾਤਿ ਯਥਾਭੂਤਂ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਜਾਨਤੋ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤੋ ਕਾਮਾਸਵਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਭਵਾਸਵਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਵਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤਮਿਤਿ ਞਾਣਂ ਹੋਤਿ, 'ਖੀਣਾ ਜਾਤਿ, ਵੁਸਿਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਕਤਂ ਕਰਣੀਯਂ, ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ । ਇਦਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯ।

੪੮੦. ''ਅਯਂ ਖੋ, ਸੋ ਮਾਣਵ, ਅਰਿਯੋ ਪਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਯਸ੍ਸ ਸੋ ਭਗਵਾ ਵਣ੍ਣਵਾਦੀ ਅਹੋਸਿ, ਯਤ੍ਥ ਚ ਇਮਂ ਜਨਤਂ ਸਮਾਦਪੇਸਿ ਨਿਵੇਸੇਸਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਨਤ੍ਥਿ ਚੇਵੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਰਿਕਰਣੀਯ''ਨ੍ਤਿ।

''ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ , ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਅਬ੍ਭੁਤਂ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ! ਸੋ ਚਾਯਂ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਅਰਿਯੋ ਪਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ, ਨੋ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣੋ। ਏਵਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਚਾਹਂ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਅਰਿਯਂ ਪਞ੍ਞਾਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਇਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਸੁ ਨ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਨਤ੍ਥਿ ਚੇਵੇਤ੍ਥ [ਨ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮਿ...ਪੇ॰... ਨਤ੍ਥਿ ਨੋ ਕਿਞ੍ਚਿ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਉਤ੍ਤਰਿਕਰਣੀਯਂ [ਉਤ੍ਤਰਿਂ ਕਰਣੀਯਨ੍ਤਿ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰) ਉਤ੍ਤਰਿਕਰਣੀਯਨ੍ਤਿ (ਕ॰)]। ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ! ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ, ਮੂਲ੍ਹਸ੍ਸ ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਵਾ ਤੇਲਪਜ੍ਜੋਤਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯ 'ਚਕ੍ਖੁਮਨ੍ਤੋ ਰੂਪਾਨਿ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤੀ'ਤਿ। ਏਵਮੇਵਂ ਭੋਤਾ ਆਨਨ੍ਦੇਨ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਕਾਸਿਤੋ। ਏਸਾਹਂ, ਭੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਤਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ। ਉਪਾਸਕਂ ਮਂ ਭਵਂ ਆਨਨ੍ਦੋ ਧਾਰੇਤੁ ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ ਪਾਣੁਪੇਤਂ ਸਰਣਂ ਗਤ''ਨ੍ਤਿ।

ਸੁਭਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਦਸਮਂ।

੧੧. ਕੇਵਟ੍ਟਸੁਤ੍ਤੰ

ਕੇਵਟ੍ਟਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ

੪੮੧. ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤੰ – ਏਕੰ ਸਮਯੰ ਭਗਵਾ ਨਾਲਨ੍ਦਾਯੰ ਵਿਹਰਤਿ ਪਾਵਾਰਿਕਮ੍ਬਵਨੇ। ਅਥ ਖੋ ਕੇਵਟ੍ਟੋ ਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਕੇਵਟ੍ਟੋ ਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਲਨ੍ਦਾ ਇਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਫੀਤਾ ਚ ਬਹੁਜਨਾ ਆਕਿਣ੍ਣਮਨੁਸ੍ਸਾ ਭਗਵਤਿ ਅਭਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ। ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਸਮਾਦਿਸਤੁ, ਯੋ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾ, ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ; ਏਵਾਯੰ ਨਾਲਨ੍ਦਾ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋ ਮਤ੍ਤਾਯ ਭਗਵਤਿ ਅਭਿਪ੍ਪਸੀਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਕੇਵਟ੍ਟੰ ਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਨ ਖੋ ਅਹੰ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਏਵੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਮਿ – ਏਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਗਿਹੀਨੰ ਓਦਾਤਵਸਨਾਨੰ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾ ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ।

੪੮੨. ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਕੇਵਟ੍ਟੋ ਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਨਾਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਧੰਸੇਮਿ; ਅਪਿ ਚ, ਏਵੰ ਵਦਾਮਿ – 'ਅਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਲਨ੍ਦਾ ਇਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਫੀਤਾ ਚ ਬਹੁਜਨਾ ਆਕਿਣ੍ਣਮਨੁਸ੍ਸਾ ਭਗਵਤਿ ਅਭਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ। ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਸਮਾਦਿਸਤੁ, ਯੋ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾ ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ; ਏਵਾਯੰ ਨਾਲਨ੍ਦਾ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋ ਮਤ੍ਤਾਯ ਭਗਵਤਿ ਅਭਿਪ੍ਪਸੀਦਿਸ੍ਸਤੀ'''ਤਿ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਭਗਵਾ ਕੇਵਟ੍ਟੰ ਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਨ ਖੋ ਅਹੰ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਏਵੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਮਿ – ਏਥ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਗਿਹੀਨੰ ਓਦਾਤਵਸਨਾਨੰ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾ ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਕਰੋਥਾ'''ਤਿ।

ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਕੇਵਟ੍ਟੋ ਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਨਾਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਧੰਸੇਮਿ; ਅਪਿ ਚ, ਏਵੰ ਵਦਾਮਿ – 'ਅਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਲਨ੍ਦਾ ਇਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਫੀਤਾ ਚ ਬਹੁਜਨਾ ਆਕਿਣ੍ਣਮਨੁਸ੍ਸਾ ਭਗਵਤਿ ਅਭਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ। ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਸਮਾਦਿਸਤੁ, ਯੋ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾ ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ। ਏਵਾਯੰ ਨਾਲਨ੍ਦਾ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋ ਮਤ੍ਤਾਯ ਭਗਵਤਿ ਅਭਿਪ੍ਪਸੀਦਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ।

ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ

੪੮੩. ''ਤੀਣਿ ਖੋ ਇਮਾਨਿ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਾਨਿ ਮਯਾ ਸਯੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦਿਤਾਨਿ। ਕਤਮਾਨਿ ਤੀਣਿ? ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ, ਆਦੇਸਨਾਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ , ਅਨੁਸਾਸਨੀਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ।

੪੮੪. ''ਕਤਮਞ੍ਚ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ? ਇਧ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤੰ ਇਦ੍ਧਿਵਿਧੰ ਪਚ੍ਚਨੁਭੋਤਿ। ਏਕੋਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬਹੁਧਾ ਹੋਤਿ, ਬਹੁਧਾਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਹੋਤਿ; ਆਵਿਭਾਵੰ ਤਿਰੋਭਾਵੰ ਤਿਰੋਕੁਟ੍ਟੰ ਤਿਰੋਪਾਕਾਰੰ ਤਿਰੋਪਬ੍ਬਤੰ ਅਸਜ੍ਜਮਾਨੋ ਗਚ੍ਛਤਿ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਆਕਾਸੇ; ਪਥਵਿਯਾਪਿ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਨਿਮੁਜ੍ਜੰ ਕਰੋਤਿ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਉਦਕੇ; ਉਦਕੇਪਿ ਅਭਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਗਚ੍ਛਤਿ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਪਥਵਿਯੰ; ਆਕਾਸੇਪਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਕਮਤਿ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਪਕ੍ਖੀ ਸਕੁਣੋ; ਇਮੇਪਿ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯੇ ਏਵੰ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੇ ਏਵੰ ਮਹਾਨੁਭਾਵੇ ਪਾਣਿਨਾ ਪਰਾਮਸਤਿ ਪਰਿਮਜ੍ਜਤਿ; ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾਪਿ ਕਾਯੇਨ ਵਸੰ ਵਤ੍ਤੇਤਿ।

''ਤਮੇਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਸਦ੍ਧੋ ਪਸਨ੍ਨੋ ਪਸ੍ਸਤਿ ਤੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤੰ ਇਦ੍ਧਿਵਿਧੰ ਪਚ੍ਚਨੁਭੋਨ੍ਤੰ – ਏਕੋਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬਹੁਧਾ ਹੋਨ੍ਤੰ, ਬਹੁਧਾਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਹੋਨ੍ਤੰ; ਆਵਿਭਾਵੰ ਤਿਰੋਭਾਵੰ; ਤਿਰੋਕੁਟ੍ਟੰ ਤਿਰੋਪਾਕਾਰੰ ਤਿਰੋਪਬ੍ਬਤੰ ਅਸਜ੍ਜਮਾਨੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਆਕਾਸੇ; ਪਥਵਿਯਾਪਿ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਨਿਮੁਜ੍ਜੰ ਕਰੋਨ੍ਤੰ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਉਦਕੇ; ਉਦਕੇਪਿ ਅਭਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ

ਪਥਵਿਯਂ; ਆਕਾਸੇਪਿ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਕਮਨ੍ਤਂ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਪਕ੍ਖੀ ਸਕੁਣੋ; ਇਮੇਪਿ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯੇ ਏਵਂ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੇ ਏਵਂ ਮਹਾਨੁਭਾਵੇ ਪਾਣਿਨਾ ਪਰਾਮਸਨ੍ਤਂ ਪਰਿਮਜ੍ਜਨ੍ਤਂ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾਪਿ ਕਾਯੇਨ ਵਸਂ ਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਂ।

''ਤਮੇਨਂ ਸੋ ਸਦ੍ਧੋ ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤਿ – 'ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਵਤ, ਭੋ, ਅਬ੍ਭੁਤਂ ਵਤ, ਭੋ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਤਾ ਮਹਾਨੁਭਾਵਤਾ। ਅਮਾਹਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਦ੍ਦਸਂ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਇਦ੍ਧਿਵਿਧਂ ਪਚ੍ਚਨੁਭੋਨ੍ਤਂ – ਏਕੋਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬਹੁਧਾ ਹੋਨ੍ਤਂ, ਬਹੁਧਾਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਹੋਨ੍ਤਂ...ਪੇ॰... ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾਪਿ ਕਾਯੇਨ ਵਸਂ ਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ।

''ਤਮੇਨਂ ਸੋ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਤਂ ਸਦ੍ਧਂ ਪਸਨ੍ਨਂ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – 'ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭੋ, ਗਨ੍ਧਾਰੀ ਨਾਮ ਵਿਜ੍ਜਾ। ਤਾਯ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਇਦ੍ਧਿਵਿਧਂ ਪਚ੍ਚਨੁਭੋਤਿ – ਏਕੋਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬਹੁਧਾ ਹੋਤਿ, ਬਹੁਧਾਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾਪਿ ਕਾਯੇਨ ਵਸਂ ਵਤ੍ਤੇਤੀ'ਤਿ।

''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਅਪਿ ਨੁ ਸੋ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਤਂ ਸਦ੍ਧਂ ਪਸਨ੍ਨਂ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ? ''ਵਦੇਯ੍ਯ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਇਮਂ ਖੋ ਅਹਂ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇ ਆਦੀਨਵਂ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇਨ ਅਟ੍ਟੀਯਾਮਿ ਹਰਾਯਾਮਿ ਜਿਗੁਚ੍ਛਾਮਿ''।

ਆਦੇਸਨਾਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ

੪੮੫. ''ਕਤਮਞ੍ਚ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਆਦੇਸਨਾਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ? ਇਧ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਰਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਆਦਿਸਤਿ, ਚੇਤਸਿਕਮ੍ਪਿ ਆਦਿਸਤਿ, ਵਿਤਕ੍ਕਿਤਮ੍ਪਿ ਆਦਿਸਤਿ, ਵਿਚਾਰਿਤਮ੍ਪਿ ਆਦਿਸਤਿ – 'ਏਵਮ੍ਪਿ ਤੇ ਮਨੋ, ਇਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਤੇ ਮਨੋ, ਇਤਿਪਿ ਤੇ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ।

''ਤਮੇਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਸਦ੍ਧੋ ਪਸਨ੍ਨੋ ਪਸ੍ਸਤਿ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਰਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਆਦਿਸਨ੍ਤਂ, ਚੇਤਸਿਕਮ੍ਪਿ ਆਦਿਸਨ੍ਤਂ, ਵਿਤਕ੍ਕਿਤਮ੍ਪਿ ਆਦਿਸਨ੍ਤਂ, ਵਿਚਾਰਿਤਮ੍ਪਿ ਆਦਿਸਨ੍ਤਂ – 'ਏਵਮ੍ਪਿ ਤੇ ਮਨੋ, ਇਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਤੇ ਮਨੋ, ਇਤਿਪਿ ਤੇ ਚਿਤ੍ਤ'ਨ੍ਤਿ। ਤਮੇਨਂ ਸੋ ਸਦ੍ਧੋ ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤਿ – 'ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਵਤ, ਭੋ, ਅਬ੍ਭੁਤਂ ਵਤ, ਭੋ, ਸਮਣਸ੍ਸ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਤਾ ਮਹਾਨੁਭਾਵਤਾ। ਅਮਾਹਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਦ੍ਦਸਂ ਪਰਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਆਦਿਸਨ੍ਤਂ, ਚੇਤਸਿਕਮ੍ਪਿ ਆਦਿਸਨ੍ਤਂ, ਵਿਤਕ੍ਕਿਤਮ੍ਪਿ ਆਦਿਸਨ੍ਤਂ, ਵਿਚਾਰਿਤਮ੍ਪਿ ਆਦਿਸਨ੍ਤਂ – ''ਏਵਮ੍ਪਿ ਤੇ ਮਨੋ, ਇਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਤੇ ਮਨੋ, ਇਤਿਪਿ ਤੇ ਚਿਤ੍ਤ'''ਨ੍ਤਿ।

''ਤਮੇਨਂ ਸੋ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਤਂ ਸਦ੍ਧਂ ਪਸਨ੍ਨਂ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – 'ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭੋ, ਮਣਿਕਾ ਨਾਮ ਵਿਜ੍ਜਾ; ਤਾਯ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਰਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਆਦਿਸਤਿ, ਚੇਤਸਿਕਮ੍ਪਿ ਆਦਿਸਤਿ, ਵਿਤਕ੍ਕਿਤਮ੍ਪਿ ਆਦਿਸਤਿ, ਵਿਚਾਰਿਤਮ੍ਪਿ ਆਦਿਸਤਿ – 'ਏਵਮ੍ਪਿ ਤੇ ਮਨੋ, ਇਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਤੇ ਮਨੋ, ਇਤਿਪਿ ਤੇ ਚਿਤ੍ਤ'''ਨ੍ਤਿ।

''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਅਪਿ ਨੁ ਸੋ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ ਤਂ ਸਦ੍ਧਂ ਪਸਨ੍ਨਂ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ? ''ਵਦੇਯ੍ਯ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਇਮਂ ਖੋ ਅਹਂ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਆਦੇਸਨਾਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇ ਆਦੀਨਵਂ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਆਦੇਸਨਾਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇਨ ਅਟ੍ਟੀਯਾਮਿ ਹਰਾਯਾਮਿ ਜਿਗੁਚ੍ਛਾਮਿ''।

ਅਨੁਸਾਸਨੀਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ

੪੮੬. ''ਕਤਮਞ੍ਚ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਅਨੁਸਾਸਨੀਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ? ਇਧ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਮਨੁਸਾਸਤਿ – 'ਏਵਂ ਵਿਤਕ੍ਕੇਥ, ਮਾ ਏਵਂ ਵਿਤਕ੍ਕਯਿਤ੍ਥ, ਏਵਂ ਮਨਸਿਕਰੋਥ, ਮਾ ਏਵਂ ਮਨਸਾਕਤ੍ਥ, ਇਦਂ ਪਜਹਥ, ਇਦਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਥਾ'ਤਿ। ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ,

ਕੇਵਟ੍ਟ, ਅਨੁਸਾਸਨੀਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ।

‘‘ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਇਧ ਤਥਾਗਤੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ...ਪੇ॰... (ਯਥਾ ੧੯੦-੨੧੨ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦੇਸੁ ਏਵਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ)। ਏਵਂ ਖੋ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਅਨੁਸਾਸਨੀਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ...ਪੇ॰... ਦੁਤਿਯਂ ਝਾਨਂ...ਪੇ॰... ਤਤਿਯਂ ਝਾਨਂ...ਪੇ॰... ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਅਨੁਸਾਸਨੀਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ...ਪੇ॰... ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਾਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ... ਪੇ॰... ਇਦਮ੍ਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਅਨੁਸਾਸਨੀਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ...ਪੇ॰... ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ...ਪੇ॰... ਇਦਮ੍ਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਅਨੁਸਾਸਨੀਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ।

‘‘ਇਮਾਨਿ ਖੋ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਤੀਣਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਾਨਿ ਮਯਾ ਸਯਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦਿਤਾਨਿ’’।

ਭੂਤਨਿਰੋਧੇਸਕਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁ

੪੮੭. ‘‘ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਏਵਂ ਚੇਤਸੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ – ‘ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂ’ਤਿ?

੪੮੮. ‘‘ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਥਾਰੂਪਂ ਸਮਾਧਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਯਥਾਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਦੇਵਯਾਨਿਯੋ ਮਗ੍ਗੋ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਯੇਨ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾ ਦੇਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕੇ ਦੇਵੇ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂ’ਤਿ?

‘‘ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾ ਦੇਵਾ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ‘ਮਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਨ ਜਾਨਾਮ, ਯਤ੍ਥਿਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂਤਿ [ਵਾਯੋਧਾਤੁ। ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ (ਪੀ॰ ਏਵਮੁਪਰਿਪਿ)]। ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ [ਵਾਯੋਧਾਤੁ। ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ (ਪੀ॰ ਏਵਮੁਪਰਿਪਿ)], ਭਿਕ੍ਖੁ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰਾ ਚ ਪਣੀਤਤਰਾ ਚ। ਤੇ ਖੋ ਏਤਂ ਜਾਨੇਯ੍ਯੁਂ, ਯਤ੍ਥਿਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂ’ਤਿ।

੪੮੯. ‘‘ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਯੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜੇ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂ’ਤਿ? ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ‘ਮਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਨ ਜਾਨਾਮ, ਯਤ੍ਥਿਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ, ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਨਾਮ ਦੇਵਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰਾ ਚ ਪਣੀਤਤਰਾ ਚ। ਤੇ ਖੋ ਏਤਂ ਜਾਨੇਯ੍ਯੁਂ, ਯਤ੍ਥਿਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂ’ਤਿ।

੪੯੦. ‘‘ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਯੇਨ ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਦੇਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸੇ ਦੇਵੇ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂ’ਤਿ? ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਤਾਵਤਿਂਸਾ ਦੇਵਾ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ‘ਮਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਨ ਜਾਨਾਮ, ਯਤ੍ਥਿਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਸਕ੍ਕੋ ਨਾਮ

ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰੋ ਚ ਪਣੀਤਤਰੋ ਚ। ਸੋ ਖੋ ਏਤਂ ਜਾਨੇਯ੍ਯ, ਯਤ੍ਥਿਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂ’ਤਿ।

੪੯੧. ‘‘ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਯੇਨ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਂ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂ’ਤਿ? ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਅਹਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਨ ਜਾਨਾਮਿ, ਯਤ੍ਥਿਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਯਾਮਾ ਨਾਮ ਦੇਵਾ...ਪੇ॰... ਸੁਯਾਮੋ ਨਾਮ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ... ਤੁਸਿਤਾ ਨਾਮ ਦੇਵਾ... ਸਨ੍ਤੁਸਿਤੋ ਨਾਮ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ... ਨਿਮ੍ਮਾਨਰਤੀ ਨਾਮ ਦੇਵਾ ... ਸੁਨਿਮ੍ਮਿਤੋ ਨਾਮ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ... ਪਰਨਿਮ੍ਮਿਤਵਸਵਤ੍ਤੀ ਨਾਮ ਦੇਵਾ... ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਨਾਮ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰੋ ਚ ਪਣੀਤਤਰੋ ਚ। ਸੋ ਖੋ ਏਤਂ ਜਾਨੇਯ੍ਯ, ਯਤ੍ਥਿਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂ’ਤਿ।

੪੯੨. ‘‘ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਯੇਨ ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਸਵਤ੍ਤਿਂ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂ’ਤਿ? ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ , ਕੇਵਟ੍ਟ, ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਅਹਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਨ ਜਾਨਾਮਿ ਯਤ੍ਥਿਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਕਾਯਿਕਾ ਨਾਮ ਦੇਵਾ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰਾ ਚ ਪਣੀਤਤਰਾ ਚ। ਤੇ ਖੋ ਏਤਂ ਜਾਨੇਯ੍ਯੁਂ, ਯਤ੍ਥਿਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂ’ਤਿ।

੪੯੩. ‘‘ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਥਾਰੂਪਂ ਸਮਾਧਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ, ਯਥਾਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਯਾਨਿਯੋ ਮਗ੍ਗੋ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਯੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਕਾਯਿਕਾ ਦੇਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਕਾਯਿਕੇ ਦੇਵੇ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂ’ਤਿ? ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਕਾਯਿਕਾ ਦੇਵਾ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ‘ਮਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਨ ਜਾਨਾਮ, ਯਤ੍ਥਿਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਅਭਿਭੂ ਅਨਭਿਭੂਤੋ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁਦਸੋ ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਇਸ੍ਸਰੋ ਕਤ੍ਤਾ ਨਿਮ੍ਮਾਤਾ ਸੇਟ੍ਠੋ ਸਜਿਤਾ ਵਸੀ ਪਿਤਾ ਭੂਤਭਬ੍ਯਾਨਂ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰੋ ਚ ਪਣੀਤਤਰੋ ਚ। ਸੋ ਖੋ ਏਤਂ ਜਾਨੇਯ੍ਯ, ਯਤ੍ਥਿਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂ’’ਤਿ।

‘‘‘ਕਹਂ ਪਨਾਵੁਸੋ, ਏਤਰਹਿ ਸੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ’ਤਿ? ‘ਮਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਨ ਜਾਨਾਮ, ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਯੇਨ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਯਹਿਂ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ; ਅਪਿ ਚ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਯਥਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਆਲੋਕੋ ਸਞ੍ਜਾਯਤਿ, ਓਭਾਸੋ ਪਾਤੁਭਵਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਪਾਤੁਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਹੇਤਂ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਾਤੁਭਾਵਾਯ, ਯਦਿਦਂ ਆਲੋਕੋ ਸਞ੍ਜਾਯਤਿ, ਓਭਾਸੋ ਪਾਤੁਭਵਤੀ’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ ।

੪੯੪. ‘‘ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਯੇਨ ਸੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂ’’ਤਿ? ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਸੋ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਅਹਮਸ੍ਮਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਅਭਿਭੂ ਅਨਭਿਭੂਤੋ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁਦਸੋ ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਇਸ੍ਸਰੋ ਕਤ੍ਤਾ ਨਿਮ੍ਮਾਤਾ ਸੇਟ੍ਠੋ ਸਜਿਤਾ ਵਸੀ ਪਿਤਾ ਭੂਤਭਬ੍ਯਾਨ’ਨ੍ਤਿ।

‘‘ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਸੋ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਂ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਨ ਖੋਹਂ ਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਏਵਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ – ‘‘ਤ੍ਵਮਸਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਅਭਿਭੂ ਅਨਭਿਭੂਤੋ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁਦਸੋ ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਇਸ੍ਸਰੋ ਕਤ੍ਤਾ ਨਿਮ੍ਮਾਤਾ ਸੇਟ੍ਠੋ ਸਜਿਤਾ ਵਸੀ ਪਿਤਾ ਭੂਤਭਬ੍ਯਾਨ’’ਨ੍ਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਖੋ ਅਹਂ ਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ – ‘‘ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂ’’’ਤਿ?

‘‘ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਸੋ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਅਹਮਸ੍ਮਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਅਭਿਭੂ ਅਨਭਿਭੂਤੋ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁਦਸੋ ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਇਸ੍ਸਰੋ ਕਤ੍ਤਾ ਨਿਮ੍ਮਾਤਾ ਸੇਟ੍ਠੋ ਸਜਿਤਾ ਵਸੀ ਪਿਤਾ ਭੂਤਭਬ੍ਯਾਨ’ਨ੍ਤਿ। ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਸੋ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਂ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਨ ਖੋਹਂ ਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਏਵਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ – ‘‘ਤ੍ਵਮਸਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਅਭਿਭੂ ਅਨਭਿਭੂਤੋ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁਦਸੋ ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਇਸ੍ਸਰੋ ਕਤ੍ਤਾ ਨਿਮ੍ਮਾਤਾ ਸੇਟ੍ਠੋ ਸਜਿਤਾ ਵਸੀ ਪਿਤਾ ਭੂਤਭਬ੍ਯਾਨ’’ਨ੍ਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਖੋ ਅਹਂ ਤਂ, ਆਵੁਸੋ, ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ – ‘‘ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂ’’’ਤਿ?

੪੯੫. ‘‘ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਬਾਹਾਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਇਮੇ ਖੋ ਮਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਕਾਯਿਕਾ ਦੇਵਾ ਏਵਂ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ‘‘ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਅਞ੍ਞਾਤਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਅਦਿਟ੍ਠਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਅਵਿਦਿਤਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਅਸਚ੍ਛਿਕਤ’’ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾਹਂ ਤੇਸਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਨ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿਂ। ਅਹਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਨ ਜਾਨਾਮਿ ਯਤ੍ਥਿਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂਤਿ। ਤਸ੍ਮਾਤਿਹ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਤਂ ਅਪਰਦ੍ਧਂ, ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਤਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਤਿਧਾਵਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਰਿਯੇਟ੍ਠਿਂ ਆਪਜ੍ਜਸਿ ਇਮਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਾਯ। ਗਚ੍ਛ ਤ੍ਵਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਤਮੇਵ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛ, ਯਥਾ ਚ ਤੇ ਭਗਵਾ ਬ੍ਯਾਕਰੋਤਿ, ਤਥਾ ਨਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯਾਸੀ’ਤਿ।

੪੯੬. ‘‘ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਭਿਕ੍ਖੁ – ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਬਲਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਸਮਿਞ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਬਾਹਂ ਪਸਾਰੇਯ੍ਯ, ਪਸਾਰਿਤਂ ਵਾ ਬਾਹਂ ਸਮਿਞ੍ਜੇਯ੍ਯ ਏਵਮੇਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤੋ ਮਮ ਪੁਰਤੋ ਪਾਤੁਰਹੋਸਿ। ਅਥ ਖੋ ਸੋ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ, ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂ’ਤਿ?

ਤੀਰਦਸ੍ਸਿਸਕੁਣੂਪਮਾ

੪੯੭. ‘‘ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਅਹਂ, ਕੇਵਟ੍ਟ, ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਤਦਵੋਚਂ – ‘ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਸਾਮੁਦ੍ਦਿਕਾ ਵਾਣਿਜਾ ਤੀਰਦਸ੍ਸਿਂ ਸਕੁਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਾਵਾਯ ਸਮੁਦ੍ਦਂ ਅਜ੍ਝੋਗਾਹਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਅਤੀਰਦਕ੍ਖਿਨਿਯਾ ਨਾਵਾਯ ਤੀਰਦਸ੍ਸਿਂ ਸਕੁਣਂ ਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਗਚ੍ਛਤੇਵ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਂ ਦਿਸਂ, ਗਚ੍ਛਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਦਿਸਂ, ਗਚ੍ਛਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਦਿਸਂ, ਗਚ੍ਛਤਿ ਉਤ੍ਤਰਂ ਦਿਸਂ, ਗਚ੍ਛਤਿ ਉਦ੍ਧਂ ਦਿਸਂ, ਗਚ੍ਛਤਿ ਅਨੁਦਿਸਂ। ਸਚੇ ਸੋ ਸਮਨ੍ਤਾ ਤੀਰਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਤਥਾਗਤਕੋਵ [ਤਥਾਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋਵ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ਸਮਨ੍ਤਾ ਤੀਰਂ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਤਮੇਵ ਨਾਵਂ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਤ੍ਵਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਯਤੋ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨੋ ਇਮਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਂ ਨਾਜ੍ਝਗਾ, ਅਥ ਮਮਞ੍ਞੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਚ੍ਚਾਗਤੋ। ਨ ਖੋ ਏਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਪਞ੍ਹੋ ਏਵਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ – ‘ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਭੂਤਾ ਅਪਰਿਸੇਸਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਥਵੀਧਾਤੁ ਆਪੋਧਾਤੁ ਤੇਜੋਧਾਤੁ ਵਾਯੋਧਾਤੂ’ਤਿ?

੪੯੮. ‘‘ਏਵਞ੍ਚ ਖੋ ਏਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਪਞ੍ਹੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ –

‘ਕਤ੍ਥ ਆਪੋ ਚ ਪਥਵੀ, ਤੇਜੋ ਵਾਯੋ ਨ ਗਾਧਤਿ।

ਕਤ੍ਥ ਦੀਘਞ੍ਚ ਰਸ੍ਸਞ੍ਚ, ਅਣੁੰ ਥੂਲੰ ਸੁਭਾਸੁਭੰ।
ਕਤ੍ਥ ਨਾਮਞ੍ਚ ਰੂਪਞ੍ਚ, ਅਸੇਸੰ ਉਪਰੁਜ੍ਝਤੀ'ਤਿ॥

੪੯੯. ''ਤਤ੍ਰ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣੰ ਭਵਤਿ –

'ਵਿਞ੍ਞਾਣੰ ਅਨਿਦਸ੍ਸਨੰ, ਅਨਨ੍ਤੰ ਸਬ੍ਬਤੋਪਭੰ।
ਏਤ੍ਥ ਆਪੋ ਚ ਪਥਵੀ, ਤੇਜੋ ਵਾਯੋ ਨ ਗਾਧਤਿ॥

ਏਤ੍ਥ ਦੀਘਞ੍ਚ ਰਸ੍ਸਞ੍ਚ, ਅਣੁੰ ਥੂਲੰ ਸੁਭਾਸੁਭੰ।
ਏਤ੍ਥ ਨਾਮਞ੍ਚ ਰੂਪਞ੍ਚ, ਅਸੇਸੰ ਉਪਰੁਜ੍ਝਤਿ।
ਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਨਿਰੋਧੇਨ, ਏਤ੍ਥੇਤੰ ਉਪਰੁਜ੍ਝਤੀ'ਤਿ॥

੫੦੦. ਇਦਮਵੋਚ ਭਗਵਾ। ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਕੇਵਟ੍ਟੋ ਗਹਪਤਿਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤੋ ਭਾਸਿਤੰ ਅਭਿਨਨ੍ਦੀਤਿ।

ਕੇਵਟ੍ਟਸੁਤ੍ਤੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ ਏਕਾਦਸਮੰ।

੧੨. ਲੋਹਿਚ੍ਚਸੁਤ੍ਤੰ

ਲੋਹਿਚ੍ਚਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ

੫੦੧. ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤੰ – ਏਕੰ ਸਮਯੰ ਭਗਵਾ ਕੋਸਲੇਸੁ ਚਾਰਿਕੰ ਚਰਮਾਨੋ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਯੇਨ ਸਾਲਵਤਿਕਾ ਤਦਵਸਰਿ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਲੋਹਿਚ੍ਚੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਾਲਵਤਿਕੰ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ ਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸਦੰ ਸਤਿਣਕਟ੍ਠੋਦਕੰ ਸਧਞ੍ਞੰ ਰਾਜਭੋਗ੍ਗੰ ਰਞ੍ਞਾ ਪਸੇਨਦਿਨਾ ਕੋਸਲੇਨ ਦਿਨ੍ਨੰ ਰਾਜਦਾਯੰ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਦੇਯ੍ਯੰ।

੫੦੨. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਲੋਹਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪੰ ਪਾਪਕੰ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਹੋਤਿ – ''ਇਧ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਕੁਸਲੰ ਧਮ੍ਮੰ ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਕੁਸਲੰ ਧਮ੍ਮੰ ਅਧਿਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ ਪਰਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯ, ਕਿਞ੍ਹਿ ਪਰੋ ਪਰਸ੍ਸ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਪੁਰਾਣੰ ਬਨ੍ਧਨੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਨਵੰ ਬਨ੍ਧਨੰ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਏਵੰਸਮ੍ਪਦਮਿਦੰ ਪਾਪਕੰ ਲੋਭਧਮ੍ਮੰ ਵਦਾਮਿ, ਕਿਞ੍ਹਿ ਪਰੋ ਪਰਸ੍ਸ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

੫੦੩. ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ ਲੋਹਿਚ੍ਚੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ – ''ਸਮਣੋ ਖਲੁ, ਭੋ, ਗੋਤਮੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਸਕ੍ਯਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਕੋਸਲੇਸੁ ਚਾਰਿਕੰ ਚਰਮਾਨੋ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਾਲਵਤਿਕੰ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਤੰ ਖੋ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤੰ ਗੋਤਮੰ ਏਵੰ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – 'ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਗਤੋ ਲੋਕਵਿਦੂ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ'। ਸੋ ਇਮੰ ਲੋਕੰ ਸਦੇਵਕੰ ਸਮਾਰਕੰ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕੰ ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿੰ ਪਜੰ ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੰ ਸਯੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਤਿ। ਸੋ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤਿ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣੰ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣੰ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣੰ ਸਾਤ੍ਥੰ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨੰ ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣੰ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੰ ਪਕਾਸੇਤਿ। ਸਾਧੁ ਖੋ ਪਨ ਤਥਾਰੂਪਾਨੰ ਅਰਹਤੰ ਦਸ੍ਸਨੰ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

੫੦੪. ਅਥ ਖੋ ਲੋਹਿਚ੍ਚੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਰੋਸਿਕੰ [ਭੇਸਿਕੰ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਨ੍ਹਾਪਿਤੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਏਹਿ ਤ੍ਵੰ, ਸਮ੍ਮ ਰੋਸਿਕੇ, ਯੇਨ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮ ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਸਮਣੰ ਗੋਤਮੰ ਅਪ੍ਪਾਬਾਧੰ ਅਪ੍ਪਾਤਙ੍ਕੰ ਲਹੁਟ੍ਠਾਨੰ ਬਲੰ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰੰ ਪੁਚ੍ਛ – ਲੋਹਿਚ੍ਚੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਵਨ੍ਤੰ ਗੋਤਮੰ ਅਪ੍ਪਾਬਾਧੰ ਅਪ੍ਪਾਤਙ੍ਕੰ ਲਹੁਟ੍ਠਾਨੰ ਬਲੰ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰੰ ਪੁਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਵਦੇਹਿ – ''ਅਧਿਵਾਸੇਤੁ ਕਿਰ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ ਲੋਹਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਭਤ੍ਤੰ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨਾ''ਤਿ।

੫੦੫. ''ਏਵੰ, ਭੋ''ਤਿ [ਏਵੰ ਭਨ੍ਤੇਤਿ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਖੋ ਰੋਸਿਕਾ ਨ੍ਹਾਪਿਤੋ ਲੋਹਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਰੋਸਿਕਾ ਨ੍ਹਾਪਿਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਲੋਹਿਚ੍ਚੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਪ੍ਪਾਬਾਧੰ ਅਪ੍ਪਾਤਙ੍ਕੰ ਲਹੁਟ੍ਠਾਨੰ ਬਲੰ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰੰ ਪੁਚ੍ਛਤਿ; ਏਵਞ੍ਚ ਵਦੇਤਿ – ਅਧਿਵਾਸੇਤੁ ਕਿਰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਲੋਹਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਭਤ੍ਤੰ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨਾ''ਤਿ। ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ ਭਗਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨ।

੫੦੬. ਅਥ ਖੋ ਰੋਸਿਕਾ ਨ੍ਹਾਪਿਤੋ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਵਾਸਨੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਲੋਹਿਚ੍ਚੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਲੋਹਿਚ੍ਚੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਵੋਚੁਮ੍ਹਾ ਖੋ ਮਯੰ ਭੋਤੋ [ਮਯੰ ਭਨ੍ਤੇ ਤਵ (ਸੀ॰ ਪੀ॰)] ਵਚਨੇਨ ਤੰ ਭਗਵਨ੍ਤੰ – 'ਲੋਹਿਚ੍ਚੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਪ੍ਪਾਬਾਧੰ ਅਪ੍ਪਾਤਙ੍ਕੰ ਲਹੁਟ੍ਠਾਨੰ ਬਲੰ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰੰ ਪੁਚ੍ਛਤਿ; ਏਵਞ੍ਚ ਵਦੇਤਿ – ਅਧਿਵਾਸੇਤੁ ਕਿਰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਲੋਹਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਭਤ੍ਤੰ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨਾ'ਤਿ। ਅਧਿਵੁਤ੍ਥਞ੍ਚ ਪਨ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ''ਤਿ।

੫੦੭. ਅਥ ਖੋ ਲੋਹਿਚ੍ਚੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਸਕੇ ਨਿਵੇਸਨੇ ਪਣੀਤੰ ਖਾਦਨੀਯੰ ਭੋਜਨੀਯੰ ਪਟਿਯਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰੋਸਿਕੰ ਨ੍ਹਾਪਿਤੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਏਹਿ ਤ੍ਵੰ, ਸਮ੍ਮ ਰੋਸਿਕੇ, ਯੇਨ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਕਾਲੰ ਆਰੋਚੇਹਿ – ਕਾਲੋ ਭੋ, ਗੋਤਮ, ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ ਭਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ''ਏਵੰ, ਭੋ''ਤਿ ਖੋ ਰੋਸਿਕਾ ਨ੍ਹਾਪਿਤੋ ਲੋਹਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਅਟ੍ਠਾਸਿ । ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਠਿਤੋ ਖੋ ਰੋਸਿਕਾ ਨ੍ਹਾਪਿਤੋ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੰ ਆਰੋਚੇਸਿ – ''ਕਾਲੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ ਭਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ।

੫੦੮. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯੰ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਯੇਨ ਸਾਲਵਤਿਕਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਰੋਸਿਕਾ ਨ੍ਹਾਪਿਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧੋ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਰੋਸਿਕਾ ਨ੍ਹਾਪਿਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਲੋਹਿਚ੍ਚਸ੍ਸ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪੰ ਪਾਪਕੰ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ – 'ਇਧ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਕੁਸਲੰ ਧਮ੍ਮੰ ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਕੁਸਲੰ ਧਮ੍ਮੰ ਅਧਿਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ ਪਰਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯ – ਕਿਞ੍ਹਿ ਪਰੋ ਪਰਸ੍ਸ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਪੁਰਾਣੰ ਬਨ੍ਧਨੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਨਵੰ ਬਨ੍ਧਨੰ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਏਵੰ ਸਮ੍ਪਦਮਿਦੰ ਪਾਪਕੰ ਲੋਭਧਮ੍ਮੰ ਵਦਾਮਿ – ਕਿਞ੍ਹਿ ਪਰੋ ਪਰਸ੍ਸ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ। ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਲੋਹਿਚ੍ਚੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਏਤਸ੍ਮਾ ਪਾਪਕਾ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਾ ਵਿਵੇਚੇਤੂ''ਤਿ। ''ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਸਿਯਾ ਰੋਸਿਕੇ, ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਸਿਯਾ ਰੋਸਿਕੇ''ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਯੇਨ ਲੋਹਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਨਿਵੇਸਨੰ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ । ਅਥ ਖੋ ਲੋਹਿਚ੍ਚੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਪਣੀਤੇਨ ਖਾਦਨੀਯੇਨ ਭੋਜਨੀਯੇਨ ਸਹਤ੍ਥਾ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪੇਸਿ ਸਮ੍ਪਵਾਰੇਸਿ।

ਲੋਹਿਚ੍ਚਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੁਯੋਗੋ

੫੦੯. ਅਥ ਖੋ ਲੋਹਿਚ੍ਚੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਭੁਤ੍ਤਾਵਿਂ ਓਨੀਤਪਤ੍ਤਪਾਣਿੰ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਨੀਚੰ ਆਸਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ ਖੋ ਲੋਹਿਚ੍ਚੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਸਚ੍ਚੰ ਕਿਰ ਤੇ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਏਵਰੂਪੰ ਪਾਪਕੰ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ – 'ਇਧ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਕੁਸਲੰ ਧਮ੍ਮੰ ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਕੁਸਲੰ ਧਮ੍ਮੰ ਅਧਿਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ ਪਰਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯ – ਕਿਞ੍ਹਿ ਪਰੋ ਪਰਸ੍ਸ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਪੁਰਾਣੰ ਬਨ੍ਧਨੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਨਵੰ ਬਨ੍ਧਨੰ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਏਵੰ ਸਮ੍ਪਦਮਿਦੰ ਪਾਪਕੰ ਲੋਭਧਮ੍ਮੰ ਵਦਾਮਿ, ਕਿਞ੍ਹਿ ਪਰੋ ਪਰਸ੍ਸ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''' ਤਿ? ''ਏਵੰ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਸਿ ਲੋਹਿਚ੍ਚ ਨਨੁ ਤ੍ਵੰ ਸਾਲਵਤਿਕੰ ਅਜ੍ਝਾਵਸਸੀ''ਤਿ? ''ਏਵੰ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਯੋ ਨੁ ਖੋ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯ – 'ਲੋਹਿਚ੍ਚੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਾਲਵਤਿਕੰ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ। ਯਾ ਸਾਲਵਤਿਕਾਯ ਸਮੁਦਯਸਞ੍ਜਾਤਿ ਲੋਹਿਚ੍ਚੋਵ ਤੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਏਕਕੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਦਦੇਯ੍ਯਾ'ਤਿ। ਏਵੰ ਵਾਦੀ ਸੋ ਯੇ ਤੰ ਉਪਜੀਵਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਨੋ ਵਾ''ਤਿ?

''ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰੋ ਸਮਾਨੋ ਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ ਵਾ ਤੇਸੰ ਹੋਤਿ ਅਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ ਵਾ''ਤਿ? ''ਅਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਅਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਮੇਤ੍ਤੰ ਵਾ ਤੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੰ ਹੋਤਿ ਸਪਤ੍ਤਕੰ ਵਾ''ਤਿ? ''ਸਪਤ੍ਤਕੰ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਸਪਤ੍ਤਕੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੇ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਵਾ ਹੋਤਿ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਵਾ''ਤਿ? ''ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਖੋ ਅਹੰ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਗਤੀਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਗਤਿੰ ਵਦਾਮਿ – ਨਿਰਯੰ ਵਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿੰ ਵਾ''।

੫੧੦. ''ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਨਨੁ ਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਕਾਸਿਕੋਸਲੰ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤੀ''ਤਿ? ''ਏਵੰ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਯੋ ਨੁ ਖੋ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯ – 'ਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਕਾਸਿਕੋਸਲੰ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ; ਯਾ ਕਾਸਿਕੋਸਲੇ ਸਮੁਦਯਸਞ੍ਜਾਤਿ, ਰਾਜਾਵ ਤੰ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਏਕਕੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਦਦੇਯ੍ਯਾ'ਤਿ। ਏਵੰ ਵਾਦੀ ਸੋ ਯੇ ਰਾਜਾਨੰ ਪਸੇਨਦਿੰ ਕੋਸਲੰ ਉਪਜੀਵਨ੍ਤਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਚੇਵ ਅਞ੍ਞੇ ਚ, ਤੇਸੰ ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਨੋ ਵਾ''ਤਿ?

‘‘ਅਨੁਰਾਯਕਰੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ’’। ‘‘ਅਨੁਰਾਯਕਰੋ ਸਮਾਨੋ ਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ ਵਾ ਤੇਸਂ ਹੋਤਿ ਅਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ ਵਾ’’ਤਿ? ‘‘ਅਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ, ਭੋ ਗੋਤਮ’’। ‘‘ਅਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਮੇਤ੍ਤਂ ਵਾ ਤੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ ਸਪਤ੍ਤਕਂ ਵਾ’’ਤਿ? ‘‘ਸਪਤ੍ਤਕਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ’’। ‘‘ਸਪਤ੍ਤਕੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੇ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਵਾ ਹੋਤਿ ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ ਵਾ’’ਤਿ? ‘‘ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ’’। ‘‘ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਖੋ ਅਹਂ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਦ੍ਵਿੰਨ੍ਨਂ ਗਤੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਗਤਿਂ ਵਦਾਮਿ – ਨਿਰਯਂ ਵਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਂ ਵਾ’’।

੫੧੧. ‘‘ਇਤਿ ਕਿਰ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਯੋ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – ‘‘ਲੋਹਿਚ੍ਚੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਾਲਵਤਿਕਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ; ਯਾ ਸਾਲਵਤਿਕਾਯ ਸਮੁਦਯਸਞ੍ਜਾਤਿ, ਲੋਹਿਚ੍ਚੋਵ ਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਏਕਕੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਦਦੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ। ਏਵਂਵਾਦੀ ਸੋ ਯੇ ਤਂ ਉਪਜੀਵਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰੋ ਹੋਤਿ। ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰੋ ਸਮਾਨੋ ਅਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ ਹੋਤਿ, ਅਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਸਪਤ੍ਤਕਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਸਪਤ੍ਤਕੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੇ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਹੋਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਯੋ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – ‘‘ਇਧ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਕੁਸਲਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਕੁਸਲਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਿਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ ਪਰਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯ, ਕਿਞ੍ਹਿ ਪਰੋ ਪਰਸ੍ਸ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਪੁਰਾਣਂ ਬਨ੍ਧਨਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਨਵਂ ਬਨ੍ਧਨਂ ਕਰੇਯ੍ਯ...ਪੇ॰... ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਏਵਂਵਾਦੀ ਸੋ ਯੇ ਤੇ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਤਥਾਗਤਪ੍ਪਵੇਦਿਤਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਏਵਰੂਪਂ ਉਲ਼ਾਰਂ ਵਿਸੇਸਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਮ੍ਪਿ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਸਕਦਾਗਾਮਿਫਲਮ੍ਪਿ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਮ੍ਪਿ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਰਹਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਯੇ ਚਿਮੇ ਦਿਬ੍ਬਾ ਗਬ੍ਭਾ ਪਰਿਪਾਚੇਨ੍ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨਂ ਭਵਾਨਂ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਯਾ, ਤੇਸਂ ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰੋ ਹੋਤਿ, ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰੋ ਸਮਾਨੋ ਅਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ ਹੋਤਿ , ਅਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਸਪਤ੍ਤਕਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਸਪਤ੍ਤਕੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੇ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਹੋਤਿ। ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਖੋ ਅਹਂ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਦ੍ਵਿੰਨ੍ਨਂ ਗਤੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਗਤਿਂ ਵਦਾਮਿ – ਨਿਰਯਂ ਵਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਂ ਵਾ।

੫੧੨. ‘‘ਇਤਿ ਕਿਰ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਯੋ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – ‘‘ਰਾਜਾ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਕਾਸਿਕੋਸਲਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਿ; ਯਾ ਕਾਸਿਕੋਸਲੇ ਸਮੁਦਯਸਞ੍ਜਾਤਿ, ਰਾਜਾਵ ਤਂ ਪਸੇਨਦਿ ਕੋਸਲੋ ਏਕਕੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਦਦੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ। ਏਵਂਵਾਦੀ ਸੋ ਯੇ ਰਾਜਾਨਂ ਪਸੇਨਦਿਂ ਕੋਸਲਂ ਉਪਜੀਵਨ੍ਤਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਚੇਵ ਅਞ੍ਞੇ ਚ, ਤੇਸਂ ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰੋ ਹੋਤਿ। ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰੋ ਸਮਾਨੋ ਅਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ ਹੋਤਿ, ਅਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਸਪਤ੍ਤਕਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਸਪਤ੍ਤਕੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੇ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਹੋਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਯੋ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – ‘‘ਇਧ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਕੁਸਲਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਕੁਸਲਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਧਿਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨ ਪਰਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯ, ਕਿਞ੍ਹਿ ਪਰੋ ਪਰਸ੍ਸ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ...ਪੇ॰... ਕਿਞ੍ਹਿ ਪਰੋ ਪਰਸ੍ਸ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ, ਏਵਂ ਵਾਦੀ ਸੋ ਯੇ ਤੇ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਤਥਾਗਤਪ੍ਪਵੇਦਿਤਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਂ ਆਗਮ੍ਮ ਏਵਰੂਪਂ ਉਲ਼ਾਰਂ ਵਿਸੇਸਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਮ੍ਪਿ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਸਕਦਾਗਾਮਿਫਲਮ੍ਪਿ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਨਾਗਾਮਿਫਲਮ੍ਪਿ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਰਹਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਚਿਮੇ ਦਿਬ੍ਬਾ ਗਬ੍ਭਾ ਪਰਿਪਾਚੇਨ੍ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਾਨਂ ਭਵਾਨਂ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਯਾ, ਤੇਸਂ ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰੋ ਹੋਤਿ, ਅਨ੍ਤਰਾਯਕਰੋ ਸਮਾਨੋ ਅਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪੀ ਹੋਤਿ, ਅਹਿਤਾਨੁਕਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਸਪਤ੍ਤਕਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਸਪਤ੍ਤਕੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੇ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ ਹੋਤਿ। ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਖੋ ਅਹਂ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਦ੍ਵਿੰਨ੍ਨਂ ਗਤੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਗਤਿਂ ਵਦਾਮਿ – ਨਿਰਯਂ ਵਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਂ ਵਾ।

ਤਯੋ ਚੋਦਨਾਰਹਾ

੫੧੩. ‘‘ਤਯੋ ਖੋਮੇ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਸਤ੍ਥਾਰੋ, ਯੇ ਲੋਕੇ ਚੋਦਨਾਰਹਾ; ਯੋ ਚ ਪਨੇਵਰੂਪੇ ਸਤ੍ਥਾਰੋ ਚੋਦੇਤਿ, ਸਾ ਚੋਦਨਾ ਭੂਤਾ ਤਚ੍ਛਾ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਅਨਵਜ੍ਜਾ । ਕਤਮੇ ਤਯੋ? ਇਧ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਏਕਚ੍ਚੋ ਸਤ੍ਥਾ ਯਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਸ੍ਵਾਸ੍ਸ ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥੋ ਅਨਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥਂ ਅਨਨੁਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਸਾਵਕਾਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ – ‘‘ਇਦਂ ਵੋ ਹਿਤਾਯ ਇਦਂ ਵੋ ਸੁਖਾਯਾ’’ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾ ਨ ਸੁਸ੍ਸੂਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਸੋਤਂ ਓਦਹਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਵੋਕ੍ਕਮ੍ਮ ਚ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਾ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਏਵਮਸ੍ਸ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ – ‘‘ਆਯਸ੍ਮਾ ਖੋ ਯਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਸੋ ਤੇ ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥੋ ਅਨਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਤਂ ਤ੍ਵਂ ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥਂ ਅਨਨੁਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਸਾਵਕਾਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ – ‘ਇਦਂ ਵੋ ਹਿਤਾਯ ਇਦਂ ਵੋ ਸੁਖਾਯਾ’ਤਿ । ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਸਾਵਕਾ ਨ

ਸੁਸ੍ਸੂਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਸੋਤੰ ਓਦਹਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਵ੍ਵੋਕ੍ਕਮ੍ਮ ਚ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਾ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਓਸਕ੍ਕਨ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਉਸ੍ਸਕ੍ਕੇਯ੍ਯ, ਪਰਮ੍ਮੁਖਿੰ ਵਾ ਆਲਿਙ੍ਗੇਯ੍ਯ, ਏਵੰ ਸਮ੍ਪਦਮਿਦੰ ਪਾਪਕੰ ਲੋਭਧਮ੍ਮੰ ਵਦਾਮਿ – ਕਿਞ੍ਹਿ ਪਰੋ ਪਰਸ੍ਸ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਅਯੰ ਖੋ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਪਠਮੋ ਸਤ੍ਥਾ, ਯੋ ਲੋਕੇ ਚੋਦਨਾਰਹੋ; ਯੋ ਚ ਪਨੇਵਰੂਪੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਚੋਦੇਤਿ, ਸਾ ਚੋਦਨਾ ਭੂਤਾ ਤਚ੍ਛਾ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਅਨਵਜ੍ਜਾ।

੫੧੪. ''ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਸਤ੍ਥਾ ਯਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਸ੍ਵਾਸ੍ਸ ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥੋ ਅਨਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਤੰ ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥੰ ਅਨਨੁਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਸਾਵਕਾਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤਿ – ''ਇਦੰ ਵੋ ਹਿਤਾਯ, ਇਦੰ ਵੋ ਸੁਖਾਯਾ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾ ਸੁਸ੍ਸੂਸਨ੍ਤਿ, ਸੋਤੰ ਓਦਹਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਚ ਵ੍ਵੋਕ੍ਕਮ੍ਮ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਾ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਏਵਮਸ੍ਸ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ – ''ਆਯਸ੍ਮਾ ਖੋ ਯਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਸੋ ਤੇ ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥੋ ਅਨਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਤੰ ਤ੍ਵੰ ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥੰ ਅਨਨੁਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਸਾਵਕਾਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸਿ – 'ਇਦੰ ਵੋ ਹਿਤਾਯ ਇਦੰ ਵੋ ਸੁਖਾਯਾ'ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਸਾਵਕਾ ਸੁਸ੍ਸੂਸਨ੍ਤਿ, ਸੋਤੰ ਓਦਹਨ੍ਤਿ , ਅਞ੍ਞਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਚ ਵ੍ਵੋਕ੍ਕਮ੍ਮ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਾ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਸਕੰ ਖੇਤ੍ਤੰ ਓਹਾਯ ਪਰੰ ਖੇਤ੍ਤੰ ਨਿਦ੍ਦਾਯਿਤਬ੍ਬੰ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯ , ਏਵੰ ਸਮ੍ਪਦਮਿਦੰ ਪਾਪਕੰ ਲੋਭਧਮ੍ਮੰ ਵਦਾਮਿ – ਕਿਞ੍ਹਿ ਪਰੋ ਪਰਸ੍ਸ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਅਯੰ ਖੋ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਦੁਤਿਯੋ ਸਤ੍ਥਾ, ਯੋ, ਲੋਕੇ ਚੋਦਨਾਰਹੋ; ਯੋ ਚ ਪਨੇਵਰੂਪੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਚੋਦੇਤਿ, ਸਾ ਚੋਦਨਾ ਭੂਤਾ ਤਚ੍ਛਾ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਅਨਵਜ੍ਜਾ।

੫੧੫. ''ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਸਤ੍ਥਾ ਯਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਸ੍ਵਾਸ੍ਸ ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥੋ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਤੰ ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥੰ ਅਨੁਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਸਾਵਕਾਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤਿ – ''ਇਦੰ ਵੋ ਹਿਤਾਯ ਇਦੰ ਵੋ ਸੁਖਾਯਾ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾ ਨ ਸੁਸ੍ਸੂਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਸੋਤੰ ਓਦਹਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਵ੍ਵੋਕ੍ਕਮ੍ਮ ਚ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਾ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਏਵਮਸ੍ਸ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ – ''ਆਯਸ੍ਮਾ ਖੋ ਯਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਸੋ ਤੇ ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥੋ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਤੰ ਤ੍ਵੰ ਸਾਮਞ੍ਞਤ੍ਥੰ ਅਨੁਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਸਾਵਕਾਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਸਿ – 'ਇਦੰ ਵੋ ਹਿਤਾਯ ਇਦੰ ਵੋ ਸੁਖਾਯਾ'ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਸਾਵਕਾ ਨ ਸੁਸ੍ਸੂਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਸੋਤੰ ਓਦਹਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ , ਵ੍ਵੋਕ੍ਕਮ੍ਮ ਚ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਾ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਪੁਰਾਣੰ ਬਨ੍ਧਨੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਨਵੰ ਬਨ੍ਧਨੰ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਏਵੰ ਸਮ੍ਪਦਮਿਦੰ ਪਾਪਕੰ ਲੋਭਧਮ੍ਮੰ ਵਦਾਮਿ, ਕਿਞ੍ਹਿ ਪਰੋ ਪਰਸ੍ਸ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਅਯੰ ਖੋ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਤਤਿਯੋ ਸਤ੍ਥਾ, ਯੋ ਲੋਕੇ ਚੋਦਨਾਰਹੋ; ਯੋ ਚ ਪਨੇਵਰੂਪੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਚੋਦੇਤਿ, ਸਾ ਚੋਦਨਾ ਭੂਤਾ ਤਚ੍ਛਾ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਅਨਵਜ੍ਜਾ। ਇਮੇ ਖੋ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਤਯੋ ਸਤ੍ਥਾਰੋ, ਯੇ ਲੋਕੇ ਚੋਦਨਾਰਹਾ, ਯੋ ਚ ਪਨੇਵਰੂਪੇ ਸਤ੍ਥਾਰੋ ਚੋਦੇਤਿ, ਸਾ ਚੋਦਨਾ ਭੂਤਾ ਤਚ੍ਛਾ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਅਨਵਜ੍ਜਾਤਿ।

ਨਚੋਦਨਾਰਹਸਤ੍ਥੁ

੫੧੬. ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਲੋਹਿਚ੍ਚੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਕੋਚਿ ਸਤ੍ਥਾ, ਯੋ ਲੋਕੇ ਨਚੋਦਨਾਰਹੋ''ਤਿ? ''ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਸਤ੍ਥਾ, ਯੋ ਲੋਕੇ ਨਚੋਦਨਾਰਹੋ''ਤਿ। ''ਕਤਮੋ ਪਨ ਸੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸਤ੍ਥਾ, ਯੋ ਲੋਕੇ ਨਚੋਦਨਾਰਹੋ''ਤਿ?

''ਇਧ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਤਥਾਗਤੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਰਹੰ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ...ਪੇ॰... (ਯਥਾ ੧੯੦-੨੧੨ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦੇਸੁ ਏਵੰ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬੰ)। ਏਵੰ ਖੋ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਪਠਮੰ ਝਾਨੰ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ... ਯਸ੍ਮਿੰ ਖੋ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਸਤ੍ਥਰਿ ਸਾਵਕੋ ਏਵਰੂਪੰ ਉਲ਼ਾਰੰ ਵਿਸੇਸੰ ਅਧਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਸਤ੍ਥਾ, ਯੋ ਲੋਕੇ ਨਚੋਦਨਾਰਹੋ । ਯੋ ਚ ਪਨੇਵਰੂਪੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਚੋਦੇਤਿ, ਸਾ ਚੋਦਨਾ ਅਭੂਤਾ ਅਤਚ੍ਛਾ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਸਾਵਜ੍ਜਾ...ਪੇ॰... ਦੁਤਿਯੰ ਝਾਨੰ...ਪੇ॰... ਤਤਿਯੰ ਝਾਨੰ...ਪੇ॰... ਚਤੁਤ੍ਥੰ ਝਾਨੰ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਯਸ੍ਮਿੰ ਖੋ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਸਤ੍ਥਰਿ ਸਾਵਕੋ ਏਵਰੂਪੰ ਉਲ਼ਾਰੰ ਵਿਸੇਸੰ ਅਧਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਸਤ੍ਥਾ, ਯੋ ਲੋਕੇ ਨਚੋਦਨਾਰਹੋ, ਯੋ ਚ ਪਨੇਵਰੂਪੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਚੋਦੇਤਿ, ਸਾ ਚੋਦਨਾ ਅਭੂਤਾ ਅਤਚ੍ਛਾ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਸਾਵਜ੍ਜਾ... ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਾਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਭਿਨੀਹਰਤਿ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤਿ...ਪੇ॰... ਯਸ੍ਮਿੰ ਖੋ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਸਤ੍ਥਰਿ ਸਾਵਕੋ ਏਵਰੂਪੰ ਉਲ਼ਾਰੰ ਵਿਸੇਸੰ ਅਧਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਸਤ੍ਥਾ, ਯੋ ਲੋਕੇ ਨਚੋਦਨਾਰਹੋ, ਯੋ ਚ ਪਨੇਵਰੂਪੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਚੋਦੇਤਿ, ਸਾ ਚੋਦਨਾ ਅਭੂਤਾ ਅਤਚ੍ਛਾ

ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਸਾਵਜ੍ਜਾ... ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਖੋ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਸਤ੍ਥਰਿ ਸਾਵਕੋ ਏਵਰੂਪਂ ਉਲ਼ਾਰਂ ਵਿਸੇਸਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਲੋਹਿਚ੍ਚ, ਸਤ੍ਥਾ, ਯੋ ਲੋਕੇ ਨਚੋਦਨਾਰਹੋ, ਯੋ ਚ ਪਨੇਵਰੂਪਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਚੋਦੇਤਿ, ਸਾ ਚੋਦਨਾ ਅਭੂਤਾ ਅਤਚ੍ਛਾ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਸਾਵਜ੍ਜਾ''ਤਿ।

੫੧੭. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਲੋਹਿਚ੍ਚੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਸੇਯਜਥਾਪਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਪੁਰਿਸੋ ਪੁਰਿਸਂ ਨਰਕਪਪਾਤਂ ਪਤਨ੍ਤਂ ਕੇਸੇਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਥਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਯਜ, ਏਵਮੇਵਾਹਂ ਭੋਤਾ ਗੋਤਮੇਨ ਨਰਕਪਪਾਤਂ ਪਪਤਨ੍ਤੋ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਥਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਿਤੋ। ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸੇਯਜਥਾਪਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯਜ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ ਵਿਵਰੇਯਜ, ਮੂਲ਼੍ਹਸ੍ਸ ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯਜ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਵਾ ਤੇਲਪਜ੍ਜੋਤਂ ਧਾਰੇਯਜ, 'ਚਕ੍ਖੁਮਨ੍ਤੋ ਰੂਪਾਨਿ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤੀ'ਤਿ। ਏਵਮੇਵਂ ਭੋਤਾ ਗੋਤਮੇਨ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਕਾਸਿਤੋ । ਏਸਾਹਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ। ਉਪਾਸਕਂ ਮਂ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਧਾਰੇਤੁ ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ ਪਾਣੁਪੇਤਂ ਸਰਣਂ ਗਤ''ਨ੍ਤਿ।

ਲੋਹਿਚ੍ਚਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਦ੍ਵਾਦਸਮਂ।

੧੩. ਤੇਵਿਜ੍ਜਸੁਤ੍ਤੰ

੫੧੮. ਏਵੰ ਮੇ ਸੁਤੰ – ਏਕੰ ਸਮਯੰ ਭਗਵਾ ਕੋਸਲੇਸੁ ਚਾਰਿਕੰ ਚਰਮਾਨੋ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਯੇਨ ਮਨਸਾਕਟੰ ਨਾਮ ਕੋਸਲਾਨੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗਾਮੋ ਤਦਵਸਰਿ। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦੰ ਭਗਵਾ ਮਨਸਾਕਟੇ ਵਿਹਰਤਿ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਮਨਸਾਕਟਸ੍ਸ ਅਚਿਰਵਤਿਯਾ ਨਦਿਯਾ ਤੀਰੇ ਅਮ੍ਬਵਨੇ।

੫੧੯. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾ ਮਨਸਾਕਟੇ ਪਟਿਵਸਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਚਙ੍ਕੀ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਾਰੁਕ੍ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਜਾਣੁਸੋਣਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੋਦੇਯ੍ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਞ੍ਞੇ ਚ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਮਹਾਸਾਲਾ।

੫੨੦. ਅਥ ਖੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠਭਾਰਦ੍ਵਾਜਾਨੰ ਮਾਣਵਾਨੰ ਜਙ੍ਘਾਵਿਹਾਰੰ ਅਨੁਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤਾਨੰ ਅਨੁਵਿਚਰਨ੍ਤਾਨੰ ਮਗ੍ਗਾਮਗ੍ਗੇ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ। ਅਥ ਖੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਯਮੇਵ ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ, ਅਯਮਞ੍ਜਸਾਯਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੋ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਹਬ੍ਯਤਾਯ, ਯ੍ਵਾਯੰ ਅਕ੍ਖਾਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਨਾ''ਤਿ। ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋਪਿ ਮਾਣਵੋ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਯਮੇਵ ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ, ਅਯਮਞ੍ਜਸਾਯਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੋ, ਨਿਯ੍ਯਾਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਹਬ੍ਯਤਾਯ, ਯ੍ਵਾਯੰ ਅਕ੍ਖਾਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਤਾਰੁਕ੍ਖੇਨਾ''ਤਿ। ਨੇਵ ਖੋ ਅਸਕ੍ਖਿ ਵਾਸੇਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੰ ਮਾਣਵੰ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤੁੰ, ਨ ਪਨ ਅਸਕ੍ਖਿ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਮਾਣਵੋਪਿ ਵਾਸੇਟ੍ਠੰ ਮਾਣਵੰ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤੁੰ।

੫੨੧. ਅਥ ਖੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੰ ਮਾਣਵੰ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯੰ ਖੋ, ਭਾਰਦ੍ਵਾਜ, ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ ਸਕ੍ਯਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਮਨਸਾਕਟੇ ਵਿਹਰਤਿ ਉਤ੍ਤਰੇਨ ਮਨਸਾਕਟਸ੍ਸ ਅਚਿਰਵਤਿਯਾ ਨਦਿਯਾ ਤੀਰੇ ਅਮ੍ਬਵਨੇ। ਤੰ ਖੋ ਪਨ ਭਵਨ੍ਤੰ ਗੋਤਮੰ ਏਵੰ ਕਲ੍ਯਾਣੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ – ''ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੁਗਤੋ ਲੋਕਵਿਦੂ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ ਸਤ੍ਥਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ''ਤਿ । ਆਯਾਮ, ਭੋ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜ, ਯੇਨ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਤਮਤ੍ਥੰ ਸਮਣੰ ਗੋਤਮੰ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮ। ਯਥਾ ਨੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਬ੍ਯਾਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਥਾ ਨੰ ਧਾਰੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ''ਏਵੰ, ਭੋ''ਤਿ ਖੋ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਮਾਣਵੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠਸ੍ਸ ਮਾਣਵਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ।

ਮਗ੍ਗਾਮਗ੍ਗਕਥਾ

੫੨੨. ਅਥ ਖੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠਭਾਰਦ੍ਵਾਜਾ ਮਾਣਵਾ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿੰਸੁ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮ੍ਮੋਦਿੰਸੁ। ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯੰ ਕਥੰ ਸਾਰਣੀਯੰ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ। ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਇਧ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਜਙ੍ਘਾਵਿਹਾਰੰ ਅਨੁਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤਾਨੰ ਅਨੁਵਿਚਰਨ੍ਤਾਨੰ ਮਗ੍ਗਾਮਗ੍ਗੇ ਕਥਾ ਉਦਪਾਦਿ। ਅਹੰ ਏਵੰ ਵਦਾਮਿ – 'ਅਯਮੇਵ ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ, ਅਯਮਞ੍ਜਸਾਯਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੋ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਹਬ੍ਯਤਾਯ, ਯ੍ਵਾਯੰ ਅਕ੍ਖਾਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਨਾ'ਤਿ। ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਮਾਣਵੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਅਯਮੇਵ ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ ਅਯਮਞ੍ਜਸਾਯਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੋ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਹਬ੍ਯਤਾਯ, ਯ੍ਵਾਯੰ ਅਕ੍ਖਾਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਤਾਰੁਕ੍ਖੇਨਾ'ਤਿ। ਏਤ੍ਥ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਤ੍ਥੇਵ ਵਿਗ੍ਗਹੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਵਿਵਾਦੋ, ਅਤ੍ਥਿ ਨਾਨਾਵਾਦੋ''ਤਿ।

੫੨੩. ''ਇਤਿ ਕਿਰ , ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਤ੍ਵੰ ਏਵੰ ਵਦੇਸਿ – ''ਅਯਮੇਵ ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ, ਅਯਮਞ੍ਜਸਾਯਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੋ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਹਬ੍ਯਤਾਯ, ਯ੍ਵਾਯੰ ਅਕ੍ਖਾਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿਨਾ''ਤਿ। ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਮਾਣਵੋ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਯਮੇਵ

ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ ਅਯਮਞ੍ਜਸਾਯਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੋ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਹਬ੍ਯਤਾਯ, ਯ੍ਵਾਯਂ ਅਕ੍ਖਾਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਤਾਰੁਕ੍ਖੇਨਾ''ਤਿ। ਅਥ ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਵੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਵਿਗ੍ਗਹੋ, ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਿਵਾਦੋ, ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਨਾਨਾਵਾਦੋ''ਤਿ?

੫੨੪. ''ਮਗ੍ਗਾਮਗ੍ਗੇ, ਭੋ ਗੋਤਮ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਨਾਨਾਮਗ੍ਗੇ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਅਦ੍ਧਰਿਯਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਤਿਤ੍ਤਿਰਿਯਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਛਨ੍ਦੋਕਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਬਵ੍ਹਾਰਿਜ੍ਝਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ, ਅਥ ਖੋ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਤਾਨਿ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਾ ਨਿਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਹਬ੍ਯਤਾਯ।

''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ , ਭੋ ਗੋਤਮ, ਗਾਮਸ੍ਸ ਵਾ ਨਿਗਮਸ੍ਸ ਵਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਬਹੂਨਿ ਚੇਪਿ ਨਾਨਾਮਗ੍ਗਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਤਾਨਿ ਗਾਮਸਮੋਸਰਣਾਨਿ ਭਵਨ੍ਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਨਾਨਾਮਗ੍ਗੇ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਅਦ੍ਧਰਿਯਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਤਿਤ੍ਤਿਰਿਯਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਛਨ੍ਦੋਕਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਬਵ੍ਹਾਰਿਜ੍ਝਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ, ਅਥ ਖੋ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਤਾਨਿ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕਾ ਨਿਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਹਬ੍ਯਤਾਯਾ''ਤਿ।

ਵਾਸੇਟ੍ਠਮਾਣਵਾਨੁਯੋਗੋ

੫੨੫. ''ਨਿਯ੍ਯਨ੍ਤੀਤਿ ਵਾਸੇਟ੍ਠ ਵਦੇਸਿ''? ''ਨਿਯ੍ਯਨ੍ਤੀਤਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਵਦਾਮਿ''। ''ਨਿਯ੍ਯਨ੍ਤੀਤਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਵਦੇਸਿ''? ''ਨਿਯ੍ਯਨ੍ਤੀਤਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਵਦਾਮਿ''। ''ਨਿਯ੍ਯਨ੍ਤੀਤਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਵਦੇਸਿ''? ''ਨਿਯ੍ਯਨ੍ਤੀ''ਤਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਵਦਾਮਿ''।

''ਕਿਂ ਪਨ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਅਤ੍ਥਿ ਕੋਚਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਏਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਪਿ, ਯੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠੋ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ'' ।

''ਕਿਂ ਪਨ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਅਤ੍ਥਿ ਕੋਚਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਏਕਾਚਰਿਯੋਪਿ, ਯੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠੋ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ''।

''ਕਿਂ ਪਨ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਅਤ੍ਥਿ ਕੋਚਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਏਕਾਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯੋਪਿ, ਯੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠੋ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ''।

''ਕਿਂ ਪਨ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਅਤ੍ਥਿ ਕੋਚਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਆਚਰਿਯਾਮਹਯੁਗਾ [ਸਤ੍ਤਮਾਚਰਿਯਮਹਯੁਗਾ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਯੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠੋ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ''।

੫੨੬. ''ਕਿਂ ਪਨ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਯੇਪਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਪੁਬ੍ਬਕਾ ਇਸਯੋ ਮਨ੍ਤਾਨਂ ਕਤ੍ਤਾਰੋ ਮਨ੍ਤਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਾਰੋ, ਯੇਸਮਿਦਂ ਏਤਰਹਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੋਰਾਣਂ ਮਨ੍ਤਪਦਂ ਗੀਤਂ ਪਵੁਤ੍ਤਂ ਸਮਿਹਿਤਂ [ਸਮੀਹਿਤਂ (ਸ੍ਯਾ॰)], ਤਦਨੁਗਾਯਨ੍ਤਿ, ਤਦਨੁਭਾਸਨ੍ਤਿ, ਭਾਸਿਤਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤਿ, ਵਾਚਿਤਮਨੁਵਾਚੇਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਅਟ੍ਠਕੋ ਵਾਮਕੋ ਵਾਮਦੇਵੋ ਵੇਸ੍ਸਾਮਿਤ੍ਤੋ ਯਮਤਗ੍ਗਿ ਅਙ੍ਗੀਰਸੋ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗੁ। ਤੇਪਿ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – 'ਮਯਮੇਤਂ ਜਾਨਾਮ, ਮਯਮੇਤਂ ਪਸ੍ਸਾਮ, ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ, ਯੇਨ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ, ਯਹਿਂ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ'''ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ''।

੫੨੭. ''ਇਤਿ ਕਿਰ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਨਤ੍ਥਿ ਕੋਚਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਏਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਪਿ, ਯੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠੋ। ਨਤ੍ਥਿ ਕੋਚਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਏਕਾਚਰਿਯੋਪਿ, ਯੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠੋ । ਨਤ੍ਥਿ ਕੋਚਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਏਕਾਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯੋਪਿ, ਯੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠੋ। ਨਤ੍ਥਿ ਕੋਚਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਆਚਰਿਯਾਮਹਯੁਗਾ ਯੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠੋ। ਯੇਪਿ ਕਿਰ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਪੁਬ੍ਬਕਾ ਇਸਯੋ ਮਨ੍ਤਾਨਂ ਕਤ੍ਤਾਰੋ ਮਨ੍ਤਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਾਰੋ, ਯੇਸਮਿਦਂ ਏਤਰਹਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੋਰਾਣਂ

ਮਨ੍ਤਪਦਂ ਗੀਤਂ ਪਵੁੱਤਂ ਸਮਿਹਿਤਂ, ਤਦਨੁਗਾਯਨ੍ਤਿ, ਤਦਨੁਭਾਸਨ੍ਤਿ, ਭਾਸਿਤਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤਿ, ਵਾਚਿਤਮਨੁਵਾਚੇਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਅਟ੍ਠਕੋ ਵਾਮਕੋ ਵਾਮਦੇਵੋ ਵੇਸ੍ਸਾਮਿਤ੍ਤੋ ਯਮਤਗ੍ਗਿ ਅਙ੍ਗੀਰਸੋ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗੁ, ਤੇਪਿ ਨ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – 'ਮਯਮੇਤਂ ਜਾਨਾਮ, ਮਯਮੇਤਂ ਪਸ੍ਸਾਮ, ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ, ਯੇਨ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ, ਯਹਿਂ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ'ਤਿ। ਤੇਵ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – 'ਯਂ ਨ ਜਾਨਾਮ, ਯਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮ, ਤਸ੍ਸ ਸਹਬ੍ਯਤਾਯ ਮਗ੍ਗਂ ਦੇਸੇਮ। ਅਯਮੇਵ ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ ਅਯਮਞ੍ਜਸਾਯਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੋ, ਨਿਯ੍ਯਾਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਹਬ੍ਯਤਾਯਾ'''ਤਿ।

੫੨੮. ''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਨਨੁ ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤਂ ਭਾਸਿਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ? ''ਅਦ੍ਧਾ ਖੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤਂ ਭਾਸਿਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ।

''ਸਾਧੁ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਤੇ ਵਤ [ਤੇਵ (ਕ॰)], ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਯਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਯਂ ਨ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਹਬ੍ਯਤਾਯ ਮਗ੍ਗਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। 'ਅਯਮੇਵ ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ, ਅਯਮਞ੍ਜਸਾਯਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੋ, ਨਿਯ੍ਯਾਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਹਬ੍ਯਤਾਯਾ'ਤਿ, ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

੫੨੯. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਅਨ੍ਧਵੇਣਿ ਪਰਮ੍ਪਰਸਂਸਤ੍ਤਾ ਪੁਰਿਮੋਪਿ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਮਜ੍ਝਿਮੋਪਿ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਪਚ੍ਛਿਮੋਪਿ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਅਨ੍ਧਵੇਣੂਪਮਂ ਮਞ੍ਞੇ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਭਾਸਿਤਂ, ਪੁਰਿਮੋਪਿ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਮਜ੍ਝਿਮੋਪਿ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਪਚ੍ਛਿਮੋਪਿ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਤੇਸਮਿਦਂ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਭਾਸਿਤਂ ਹਸ੍ਸਕਞ੍ਞੇਵ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਨਾਮਕਞ੍ਞੇਵ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਰਿਤ੍ਤਕਞ੍ਞੇਵ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੁਚ੍ਛਕਞ੍ਞੇਵ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ।

੫੩੦. ''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯੇ, ਅਞ੍ਞੇ ਚਾਪਿ ਬਹੁਜਨਾ, ਯਤੋ ਚ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਚ ਓਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਆਯਾਚਨ੍ਤਿ ਥੋਮਯਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਜਲਿਕਾ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨਾ ਅਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ?

''ਏਵਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯੇ, ਅਞ੍ਞੇ ਚਾਪਿ ਬਹੁਜਨਾ, ਯਤੋ ਚ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਚ ਓਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਆਯਾਚਨ੍ਤਿ ਥੋਮਯਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਜਲਿਕਾ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨਾ ਅਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

੫੩੧. ''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਯਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯੇ, ਅਞ੍ਞੇ ਚਾਪਿ ਬਹੁਜਨਾ, ਯਤੋ ਚ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਚ ਓਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਆਯਾਚਨ੍ਤਿ ਥੋਮਯਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਜਲਿਕਾ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨਾ ਅਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਪਹੋਨ੍ਤਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਾਯ ਮਗ੍ਗਂ ਦੇਸੇਤੁਂ – ''ਅਯਮੇਵ ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ, ਅਯਮਞ੍ਜਸਾਯਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੋ, ਨਿਯ੍ਯਾਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਾਯਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ''।

''ਇਤਿ ਕਿਰ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਯਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯੇ, ਅਞ੍ਞੇ ਚਾਪਿ ਬਹੁਜਨਾ, ਯਤੋ ਚ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਚ ਓਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਆਯਾਚਨ੍ਤਿ ਥੋਮਯਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਜਲਿਕਾ ਨਮਸ੍ਸਮਾਨਾ ਅਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਨਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤਿ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਾਯ ਮਗ੍ਗਂ ਦੇਸੇਤੁਂ – ''ਅਯਮੇਵ ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ, ਅਯਮਞ੍ਜਸਾਯਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੋ, ਨਿਯ੍ਯਾਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਾਯਾ''ਤਿ।

੫੩੨. ''ਇਤਿ ਪਨ [ਕਿਂ ਪਨ (ਸੀ॰ ਸ੍ਯਾ॰ ਪੀ॰)] ਨ ਕਿਰ ਤੇਵਿਜ੍ਜੇਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠੋ। ਨਪਿ ਕਿਰ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਆਚਰਿਯੇਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠੋ। ਨਪਿ ਕਿਰ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯੇਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠੋ। ਨਪਿ ਕਿਰ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ [ਸਤ੍ਤਮੇਹਿ (?)] ਆਚਰਿਯਾਮਹਯੁਗੇਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠੋ। ਯੇਪਿ ਕਿਰ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਪੁਬ੍ਬਕਾ ਇਸਯੋ ਮਨ੍ਤਾਨਂ ਕਤ੍ਤਾਰੋ ਮਨ੍ਤਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਾਰੋ, ਯੇਸਮਿਦਂ ਏਤਰਹਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੋਰਾਣਂ

ਮਨ੍ਤਪਦਂ ਗੀਤਂ ਪਵੁਤ੍ਤਂ ਸਮਿਹਿਤਂ, ਤਦਨੁਗਾਯਨ੍ਤਿ, ਤਦਨੁਭਾਸਨ੍ਤਿ, ਭਾਸਿਤਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤਿ, ਵਾਚਿਤਮਨੁਵਾਚੇਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਅਟ੍ਠਕੋ ਵਾਮਕੋ ਵਾਮਦੇਵੋ ਵੇਸ੍ਸਾਮਿਤ੍ਤੋ ਯਮਤਗ੍ਗਿ ਅਙ੍ਗੀਰਸੋ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗੁ, ਤੇਪਿ ਨ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ''ਮਯਮੇਤਂ ਜਾਨਾਮ, ਮਯਮੇਤਂ ਪਸ੍ਸਾਮ, ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ, ਯੇਨ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ, ਯਹਿਂ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ''ਤਿ। ਤੇਵ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ''ਯਂ ਨ ਜਾਨਾਮ, ਯਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮ, ਤਸ੍ਸ ਸਹਬ੍ਯਤਾਯ ਮਗ੍ਗਂ ਦੇਸੇਮ – ਅਯਮੇਵ ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ ਅਯਮਞ੍ਜਸਾਯਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੋ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਹਬ੍ਯਤਾਯਾ''ਤਿ।

੫੩੩. ''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਨਨੁ ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤਂ ਭਾਸਿਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ? ''ਅਦ੍ਧਾ ਖੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ , ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤਂ ਭਾਸਿਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ।

''ਸਾਧੁ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਤੇ ਵਤ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਯਂ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਯਂ ਨ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਹਬ੍ਯਤਾਯ ਮਗ੍ਗਂ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ – ''ਅਯਮੇਵ ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ, ਅਯਮਞ੍ਜਸਾਯਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੋ, ਨਿਯ੍ਯਾਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਹਬ੍ਯਤਾਯਾ''ਤਿ, ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣੀਉਪਮਾ

੫੩੪. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਪੁਰਿਸੋ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯ – ''ਅਹਂ ਯਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਜਨਪਦੇ ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣੀ, ਤਂ ਇਚ੍ਛਾਮਿ, ਤਂ ਕਾਮੇਮੀ''ਤਿ। ਤਮੇਨਂ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ – ''ਅਮ੍ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣਿਂ ਇਚ੍ਛਸਿ ਕਾਮੇਸਿ, ਜਾਨਾਸਿ ਤਂ ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣਿਂ – ਖਤ੍ਤਿਯੀ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਵਾ ਵੇਸ੍ਸੀ ਵਾ ਸੁਦ੍ਦੀ ਵਾ''ਤਿ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ''ਨੋ''ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ।

''ਤਮੇਨਂ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ – ''ਅਮ੍ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣਿਂ ਇਚ੍ਛਸਿ ਕਾਮੇਸਿ, ਜਾਨਾਸਿ ਤਂ ਜਨਪਦਕਲ੍ਯਾਣਿਂ – ਏਵਂਨਾਮਾ ਏਵਂਗੋਤ੍ਤਾਤਿ ਵਾ, ਦੀਘਾ ਵਾ ਰਸ੍ਸਾ ਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮਾ ਵਾ ਕਾਲ਼ੀ ਵਾ ਸਾਮਾ ਵਾ ਮਙ੍ਗੁਰਚ੍ਛਵੀ ਵਾਤਿ, ਅਮੁਕਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਵਾ ਨਿਗਮੇ ਵਾ ਨਗਰੇ ਵਾ''ਤਿ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ 'ਨੋ'ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ। ਤਮੇਨਂ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ – ''ਅਮ੍ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਨ ਜਾਨਾਸਿ ਨ ਪਸ੍ਸਸਿ, ਤਂ ਤ੍ਵਂ ਇਚ੍ਛਸਿ ਕਾਮੇਸੀ''ਤਿ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ''ਆਮਾ''ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ।

੫੩੫. ''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਨਨੁ ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤਂ ਭਾਸਿਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ? ''ਅਦ੍ਧਾ ਖੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤਂ ਭਾਸਿਤਂ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ।

੫੩੬. ''ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਨ ਕਿਰ ਤੇਵਿਜ੍ਜੇਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠੋ, ਨਪਿ ਕਿਰ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਆਚਰਿਯੇਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠੋ, ਨਪਿ ਕਿਰ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯੇਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠੋ। ਨਪਿ ਕਿਰ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਆਚਰਿਯਾਮਹਯੁਗੇਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠੋ। ਯੇਪਿ ਕਿਰ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਪੁਬ੍ਬਕਾ ਇਸਯੋ ਮਨ੍ਤਾਨਂ ਕਤ੍ਤਾਰੋ ਮਨ੍ਤਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਾਰੋ, ਯੇਸਮਿਦਂ ਏਤਰਹਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੋਰਾਣਂ ਮਨ੍ਤਪਦਂ ਗੀਤਂ ਪਵੁਤ੍ਤਂ ਸਮਿਹਿਤਂ, ਤਦਨੁਗਾਯਨ੍ਤਿ, ਤਦਨੁਭਾਸਨ੍ਤਿ, ਭਾਸਿਤਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤਿ, ਵਾਚਿਤਮਨੁਵਾਚੇਨ੍ਤਿ , ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਅਟ੍ਠਕੋ ਵਾਮਕੋ ਵਾਮਦੇਵੋ ਵੇਸ੍ਸਾਮਿਤ੍ਤੋ ਯਮਤਗ੍ਗਿ ਅਙ੍ਗੀਰਸੋ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗੁ, ਤੇਪਿ ਨ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ''ਮਯਮੇਤਂ ਜਾਨਾਮ, ਮਯਮੇਤਂ ਪਸ੍ਸਾਮ, ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ, ਯੇਨ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ, ਯਹਿਂ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ''ਤਿ। ਤੇਵ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ''ਯਂ ਨ ਜਾਨਾਮ, ਯਂ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮ, ਤਸ੍ਸ ਸਹਬ੍ਯਤਾਯ ਮਗ੍ਗਂ ਦੇਸੇਮ – ਅਯਮੇਵ ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ ਅਯਮਞ੍ਜਸਾਯਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੋ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਹਬ੍ਯਤਾਯਾ''ਤਿ।

੫੩੭. ''ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਨਨੁ ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤੰ ਭਾਸਿਤੰ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ? ''ਅਦ੍ਧਾ ਖੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤੰ ਭਾਸਿਤੰ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ।

''ਸਾਧੁ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਤੇ ਵਤ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਯੰ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਯੰ ਨ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਹਬ੍ਯਤਾਯ ਮਗ੍ਗੰ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ – ਅਯਮੇਵ ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ ਅਯਮਞ੍ਜਸਾਯਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੋ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਹਬ੍ਯਤਾਯਾਤਿ ਨੇਤੰ ਠਾਨੰ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

ਨਿਸ੍ਸੇਣੀਉਪਮਾ

੫੩੮. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ , ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਪੁਰਿਸੋ ਚਾਤੁਮਹਾਪਥੇ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿੰ ਕਰੇਯ੍ਯ – ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਆਰੋਹਣਾਯ। ਤਮੇਨੰ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯੁੰ – ''ਅਮ੍ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਯਸ੍ਸ ਤ੍ਵੰ [ਯੰ ਤ੍ਵੰ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਆਰੋਹਣਾਯ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿੰ ਕਰੋਸਿ, ਜਾਨਾਸਿ ਤੰ ਪਾਸਾਦੰ – ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਵਾ ਦਿਸਾਯ ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਵਾ ਦਿਸਾਯ ਪਚ੍ਛਿਮਾਯ ਵਾ ਦਿਸਾਯ ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਵਾ ਦਿਸਾਯ ਉਚ੍ਚੋ ਵਾ ਨੀਚੋ ਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮੋ ਵਾ''ਤਿ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ''ਨੋ''ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ।

''ਤਮੇਨੰ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯੁੰ – ''ਅਮ੍ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਯੰ ਤ੍ਵੰ ਨ ਜਾਨਾਸਿ, ਨ ਪਸ੍ਸਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਤ੍ਵੰ ਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਆਰੋਹਣਾਯ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿੰ ਕਰੋਸੀ''ਤਿ? ਇਤਿ ਪੁਟ੍ਠੋ ''ਆਮਾ''ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ।

੫੩੯. ''ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਨਨੁ ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤੰ ਭਾਸਿਤੰ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ? ''ਅਦ੍ਧਾ ਖੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤੰ ਭਾਸਿਤੰ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ।

੫੪੦. ''ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਨ ਕਿਰ ਤੇਵਿਜ੍ਜੇਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠੋ, ਨਪਿ ਕਿਰ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਆਚਰਿਯੇਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠੋ, ਨਪਿ ਕਿਰ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯੇਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠੋ, ਨਪਿ ਕਿਰ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਆਚਰਿਯਾਮਹਯੁਗੇਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਕ੍ਖਿਦਿਟ੍ਠੋ। ਯੇਪਿ ਕਿਰ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਪੁਬ੍ਬਕਾ ਇਸਯੋ ਮਨ੍ਤਾਨੰ ਕਤ੍ਤਾਰੋ ਮਨ੍ਤਾਨੰ ਪਵਤ੍ਤਾਰੋ, ਯੇਸਮਿਦੰ ਏਤਰਹਿ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਪੋਰਾਣੰ ਮਨ੍ਤਪਦੰ ਗੀਤੰ ਪਵੁਤ੍ਤੰ ਸਮਿਹਿਤੰ, ਤਦਨੁਗਾਯਨ੍ਤਿ, ਤਦਨੁਭਾਸਨ੍ਤਿ, ਭਾਸਿਤਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤਿ, ਵਾਚਿਤਮਨੁਵਾਚੇਨ੍ਤਿ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਅਟ੍ਠਕੋ ਵਾਮਕੋ ਵਾਮਦੇਵੋ ਵੇਸ੍ਸਾਮਿਤ੍ਤੋ ਯਮਤਗ੍ਗਿ ਅਙ੍ਗੀਰਸੋ ਭਾਰਦ੍ਵਾਜੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗੁ, ਤੇਪਿ ਨ ਏਵਮਾਹੰਸੁ – ਮਯਮੇਤੰ ਜਾਨਾਮ , ਮਯਮੇਤੰ ਪਸ੍ਸਾਮ, ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ, ਯੇਨ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ, ਯਹਿੰ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਤਿ। ਤੇਵ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਏਵਮਾਹੰਸੁ – ''ਯੰ ਨ ਜਾਨਾਮ, ਯੰ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮ, ਤਸ੍ਸ ਸਹਬ੍ਯਤਾਯ ਮਗ੍ਗੰ ਦੇਸੇਮ, ਅਯਮੇਵ ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ ਅਯਮਞ੍ਜਸਾਯਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੋ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਹਬ੍ਯਤਾਯਾ''ਤਿ।

੫੪੧. ''ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਨਨੁ ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤੰ ਭਾਸਿਤੰ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ? ''ਅਦ੍ਧਾ ਖੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਨੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਅਪ੍ਪਾਟਿਹੀਰਕਤੰ ਭਾਸਿਤੰ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ।

''ਸਾਧੁ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ। ਤੇ ਵਤ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਯੰ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਯੰ ਨ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਹਬ੍ਯਤਾਯ ਮਗ੍ਗੰ ਦੇਸੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਯਮੇਵ ਉਜੁਮਗ੍ਗੋ ਅਯਮਞ੍ਜਸਾਯਨੋ ਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੋ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿ ਤਕ੍ਕਰਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਬ੍ਯਤਾਯਾਤਿ, ਨੇਤੰ ਠਾਨੰ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

ਅਚਿਰਵਤੀਨਦੀਉਪਮਾ

੫੪੨. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਅਯੰ ਅਚਿਰਵਤੀ ਨਦੀ ਪੂਰਾ ਉਦਕਸ੍ਸ ਸਮਤਿਤ੍ਤਿਕਾ ਕਾਕਪੇਯ੍ਯਾ। ਅਥ ਪੁਰਿਸੋ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਪਾਰਤ੍ਥਿਕੋ ਪਾਰਗਵੇਸੀ ਪਾਰਗਾਮੀ ਪਾਰੰ ਤਰਿਤੁਕਾਮੋ। ਸੋ ਓਰਿਮੇ ਤੀਰੇ ਠਿਤੋ ਪਾਰਿਮੰ ਤੀਰੰ ਅਵ੍ਹੇਯ੍ਯ – ''ਏਹਿ ਪਾਰਾਪਾਰੰ, ਏਹਿ

ਪਾਰਾਪਾਰ''ਨ੍ਤਿ।

੫੪੩. ''ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਅਪਿ ਨੁ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਵ੍ਹਾਯਨਹੇਤੁ ਵਾ ਆਯਾਚਨਹੇਤੁ ਵਾ ਪਤ੍ਥਨਹੇਤੁ ਵਾ ਅਭਿਨਨ੍ਦਨਹੇਤੁ ਵਾ ਅਚਿਰਵਤਿਯਾ ਨਦਿਯਾ ਪਾਰਿਮੰ ਤੀਰੰ ਓਰਿਮੰ ਤੀਰੰ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦੰ, ਭੋ ਗੋਤਮ''।

੫੪੪. ''ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਯੇ ਧਮ੍ਮਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕਾਰਕਾ ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਪਹਾਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾ, ਯੇ ਧਮ੍ਮਾ ਅਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕਾਰਕਾ ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾ ਏਵਮਾਹੰਸੁ – ''ਇਨ੍ਦਮਵ੍ਹਯਾਮ, ਸੋਮਮਵ੍ਹਯਾਮ, ਵਰੁਣਮਵ੍ਹਯਾਮ, ਈਸਾਨਮਵ੍ਹਯਾਮ, ਪਜਾਪਤਿਮਵ੍ਹਯਾਮ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਮਵ੍ਹਯਾਮ, ਮਹਿਦ੍ਧਿਮਵ੍ਹਯਾਮ, ਯਮਮਵ੍ਹਯਾਮਾ''ਤਿ।

''ਤੇ ਵਤ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਯੇ ਧਮ੍ਮਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕਾਰਕਾ ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਪਹਾਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾ, ਯੇ ਧਮ੍ਮਾ ਅਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕਾਰਕਾ ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾ ਅਵ੍ਹਾਯਨਹੇਤੁ ਵਾ ਆਯਾਚਨਹੇਤੁ ਵਾ ਪਤ੍ਥਨਹੇਤੁ ਵਾ ਅਭਿਨਨ੍ਦਨਹੇਤੁ ਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰੰ ਮਰਣਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੰ ਸਹਬ੍ਯੂਪਗਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ, ਨੇਤੰ ਠਾਨੰ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

੫੪੫. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਅਯੰ ਅਚਿਰਵਤੀ ਨਦੀ ਪੂਰਾ ਉਦਕਸ੍ਸ ਸਮਤਿਤ੍ਤਿਕਾ ਕਾਕਪੇਯ੍ਯਾ। ਅਥ ਪੁਰਿਸੋ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਪਾਰਤ੍ਥਿਕੋ ਪਾਰਗਵੇਸੀ ਪਾਰਗਾਮੀ ਪਾਰੰ ਤਰਿਤੁਕਾਮੋ। ਸੋ ਓਰਿਮੇ ਤੀਰੇ ਦਲ੍ਹਾਯ ਅਨ੍ਦੁਯਾ ਪਚ੍ਛਾਬਾਹੰ ਗਾਲ਼੍ਹਬਨ੍ਧਨੰ ਬਦ੍ਧੋ।

''ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਅਪਿ ਨੁ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਅਚਿਰਵਤਿਯਾ ਨਦਿਯਾ ਓਰਿਮਾ ਤੀਰਾ ਪਾਰਿਮੰ ਤੀਰੰ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦੰ, ਭੋ ਗੋਤਮ''।

੫੪੬. ''ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਪਞ੍ਚਿਮੇ ਕਾਮਗੁਣਾ ਅਰਿਯਸ੍ਸ ਵਿਨਯੇ ਅਨ੍ਦੂਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਬਨ੍ਧਨਨ੍ਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ ਰੂਪਾ ਇਟ੍ਠਾ ਕਨ੍ਤਾ ਮਨਾਪਾ ਪਿਯਰੂਪਾ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾ ਰਜਨੀਯਾ। ਸੋਤਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ ਸਦ੍ਦਾ...ਪੇ॰... ਘਾਨਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ ਗਨ੍ਧਾ... ਜਿਵ੍ਹਾਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ ਰਸਾ... ਕਾਯਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾ ਇਟ੍ਠਾ ਕਨ੍ਤਾ ਮਨਾਪਾ ਪਿਯਰੂਪਾ ਕਾਮੂਪਸੰਹਿਤਾ ਰਜਨੀਯਾ।

''ਇਮੇ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣਾ ਅਰਿਯਸ੍ਸ ਵਿਨਯੇ ਅਨ੍ਦੂਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਬਨ੍ਧਨਨ੍ਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ । ਇਮੇ ਖੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣੇ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਗਧਿਤਾ ਮੁਚ੍ਛਿਤਾ ਅਜ੍ਝੋਪਨ੍ਨਾ ਅਨਾਦੀਨਵਦਸ੍ਸਾਵਿਨੋ ਅਨਿਸ੍ਸਰਣਪਞ੍ਞਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਵਤ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਯੇ ਧਮ੍ਮਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕਾਰਕਾ, ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਪਹਾਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾ, ਯੇ ਧਮ੍ਮਾ ਅਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕਾਰਕਾ, ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣੇ ਗਧਿਤਾ ਮੁਚ੍ਛਿਤਾ ਅਜ੍ਝੋਪਨ੍ਨਾ ਅਨਾਦੀਨਵਦਸ੍ਸਾਵਿਨੋ ਅਨਿਸ੍ਸਰਣਪਞ੍ਞਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਕਾਮਨ੍ਦੁਬਨ੍ਧਨਬਦ੍ਧਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰੰ ਮਰਣਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੰ ਸਹਬ੍ਯੂਪਗਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ, ਨੇਤੰ ਠਾਨੰ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

੫੪੭. ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ , ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਅਯੰ ਅਚਿਰਵਤੀ ਨਦੀ ਪੂਰਾ ਉਦਕਸ੍ਸ ਸਮਤਿਤ੍ਤਿਕਾ ਕਾਕਪੇਯ੍ਯਾ। ਅਥ ਪੁਰਿਸੋ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਪਾਰਤ੍ਥਿਕੋ ਪਾਰਗਵੇਸੀ ਪਾਰਗਾਮੀ ਪਾਰੰ ਤਰਿਤੁਕਾਮੋ। ਸੋ ਓਰਿਮੇ ਤੀਰੇ ਸਸੀਸੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ।

''ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਅਪਿ ਨੁ ਸੋ ਪੁਰਿਸੋ ਅਚਿਰਵਤਿਯਾ ਨਦਿਯਾ ਓਰਿਮਾ ਤੀਰਾ ਪਾਰਿਮੰ ਤੀਰੰ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦੰ, ਭੋ ਗੋਤਮ''।

੫੪੮. ''ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਪਞ੍ਚਿਮੇ ਨੀਵਰਣਾ ਅਰਿਯਸ੍ਸ ਵਿਨਯੇ ਆਵਰਣਾਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਨੀਵਰਣਾਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਓਨਾਹਨਾਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਪਰਿਯੋਨਾਹਨਾਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਕਤਮੇ ਪਞ੍ਚ? ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਨੀਵਰਣੰ, ਬ੍ਯਾਪਾਦਨੀਵਰਣੰ, ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਨੀਵਰਣੰ,

ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਨੀਵਰਣਂ, ਵ◌ਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਨੀਵਰਣਂ। ਇਮੇ ਖੋ, ਵ◌ਾਸੇਟ੍ਠ, ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣਾ ਅਰਿਯਸ੍ਸ ਵ◌ਿਨਯੇ ਆਵਰਣਾਤਿਪਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਨੀਵਰਣਾਤਿਪਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਓਨਾਹਨਾਤਿਪਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਪਰਿਯੋਨਾਹਨਾਤਿਪਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ।

੫੪੯. ''ਇਮੇਹਿ ਖੋ, ਵ◌ਾਸੇਟ੍ਠ, ਪਞ੍ਚਹਿ ਨੀਵਰਣੇਹਿ ਤੇਵ◌ਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਆਵ◌ੁਟਾ ਨਿਵ◌ੁਟਾ ਓਨਦ੍ਧਾ [ਓਫੁਟਾ (ਸੀ॰ ਕ॰), ਓਫੁਤਾ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਾ। ਤੇ ਵਤ, ਵ◌ਾਸੇਟ੍ਠ, ਤੇਵ◌ਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਯੇ ਧਮ੍ਮਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕਾਰਕਾ ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਪਹਾਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾ, ਯੇ ਧਮ੍ਮਾ ਅਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕਾਰਕਾ ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਨੀਵਰਣੇਹਿ ਆਵ◌ੁਟਾ ਨਿਵ◌ੁਟਾ ਓਨਦ੍ਧਾ ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਾ [ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਾ, ਤੇ (ਸ੍ਯਾ॰ ਕ॰)] ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯੂਪਗਾ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ, ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵ◌ਿਜ੍ਜਤਿ।

ਸਂਸਨ੍ਦਨਕਥਾ

੫੫੦. ''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਵ◌ਾਸੇਟ੍ਠ, ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ ਸੁਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਵ◌ੁਦ੍ਧਾਨਂ ਮਹਲ੍ਲਕਾਨਂ ਆਚਰਿਯਪਾਚਰਿਯਾਨਂ ਭਾਸਮਾਨਾਨਂ, ਸਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਵ◌ਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਵ◌ਾ''ਤਿ? ''ਅਪਰਿਗ੍ਗਹੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਸਵ◌ੇਰਚਿਤ੍ਤੋ ਵ◌ਾ ਅਵ◌ੇਰਚਿਤ੍ਤੋ ਵ◌ਾ''ਤਿ? ''ਅਵ◌ੇਰਚਿਤ੍ਤੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਸਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਚਿਤ੍ਤੋ ਵ◌ਾ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਚਿਤ੍ਤੋ ਵ◌ਾ''ਤਿ? ''ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਚਿਤ੍ਤੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਵ◌ਾ ਅਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਵ◌ਾ''ਤਿ? ''ਅਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਵ◌ਾ ਅਵਸਵਤ੍ਤੀ ਵ◌ਾ''ਤਿ? ''ਵਸਵਤ੍ਤੀ, ਭੋ ਗੋਤਮ''।

''ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਵ◌ਾਸੇਟ੍ਠ, ਸਪਰਿਗ੍ਗਹਾ ਵ◌ਾ ਤੇਵ◌ਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਾ ਵ◌ਾ''ਤਿ? ''ਸਪਰਿਗ੍ਗਹਾ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਸਵ◌ੇਰਚਿਤ੍ਤਾ ਵ◌ਾ ਅਵ◌ੇਰਚਿਤ੍ਤਾ ਵ◌ਾ''ਤਿ? ''ਸਵ◌ੇਰਚਿਤ੍ਤਾ, ਭੋ ਗੋਤਮ'' । ''ਸਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਚਿਤ੍ਤਾ ਵ◌ਾ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਚਿਤ੍ਤਾ ਵ◌ਾ''ਤਿ? ''ਸਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਚਿਤ੍ਤਾ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾ ਵ◌ਾ ਅਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾ ਵ◌ਾ''ਤਿ? ''ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਵ◌ਾ ਅਵਸਵਤ੍ਤੀ ਵ◌ਾ''ਤਿ? ''ਅਵਸਵਤ੍ਤੀ, ਭੋ ਗੋਤਮ''।

੫੫੧. ''ਇਤਿ ਕਿਰ, ਵ◌ਾਸੇਟ੍ਠ, ਸਪਰਿਗ੍ਗਹਾ ਤੇਵ◌ਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ। ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਸਪਰਿਗ੍ਗਹਾਨਂ ਤੇਵ◌ਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ ਸਮੇਤੀ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਸਾਧੁ, ਵ◌ਾਸੇਟ੍ਠ, ਤੇ ਵਤ, ਵ◌ਾਸੇਟ੍ਠ, ਸਪਰਿਗ੍ਗਹਾ ਤੇਵ◌ਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਸਹਬ੍ਯੂਪਗਾ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ, ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵ◌ਿਜ੍ਜਤਿ।

''ਇਤਿ ਕਿਰ, ਵ◌ਾਸੇਟ੍ਠ, ਸਵ◌ੇਰਚਿਤ੍ਤਾ ਤੇਵ◌ਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ, ਅਵ◌ੇਰਚਿਤ੍ਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ...ਪੇ॰... ਸਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਚਿਤ੍ਤਾ ਤੇਵ◌ਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਚਿਤ੍ਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ... ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਾ ਤੇਵ◌ਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ... ਅਵਸਵਤ੍ਤੀ ਤੇਵ◌ਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ, ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਅਵਸਵਤ੍ਤੀਨਂ ਤੇਵ◌ਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਵਸਵਤ੍ਤਿਨਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ ਸਮੇਤੀ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਸਾਧੁ, ਵ◌ਾਸੇਟ੍ਠ, ਤੇ ਵਤ, ਵ◌ਾਸੇਟ੍ਠ, ਅਵਸਵਤ੍ਤੀ ਤੇਵ◌ਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਵਸਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਸਹਬ੍ਯੂਪਗਾ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ, ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵ◌ਿਜ੍ਜਤਿ।

੫੫੨. ''ਇਧ ਖੋ ਪਨ ਤੇ, ਵ◌ਾਸੇਟ੍ਠ, ਤੇਵ◌ਿਜ੍ਜਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਆਸੀਦਿਤ੍ਵ◌ਾ [ਆਦਿਸਿਤ੍ਵ◌ਾ (ਕ॰)] ਸਂਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਸਂਸੀਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਿਸਾਰਂ [ਵ◌ਿਸਾਦਂ (ਸੀ॰ ਪੀ॰), ਵ◌ਿਸਤ੍ਤਂ (ਸ੍ਯਾ॰)] ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਸੁਕ੍ਖਤਰਂ [ਸੁਕ੍ਖਤਰਣਂ (ਕ॰)] ਮਞ੍ਞੇ ਤਰਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਦਂ ਤੇਵ◌ਿਜ੍ਜਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਤੇਵ◌ਿਜ੍ਜਾਇਰਿਣਨ੍ਤਿਪਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ, ਤੇਵ◌ਿਜ੍ਜਾਵ◌ਿਵਨਨ੍ਤਿਪਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ, ਤੇਵ◌ਿਜ੍ਜਾਬ੍ਯਸਨਨ੍ਤਿਪਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ।

੫੫੩. ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਵਾਸੇਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਸੁਤੰ ਮੇਤੰ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੰ ਸਹਬਜਤਾਯ ਮਗ੍ਗੰ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ। ''ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ। ਆਸਨ੍ਨੇ ਇਤੋ ਮਨਸਾਕਟੰ, ਨ ਇਤੋ ਦੂਰੇ ਮਨਸਾਕਟ''ਨ੍ਤਿ? ''ਏਵੰ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਆਸਨ੍ਨੇ ਇਤੋ ਮਨਸਾਕਟੰ, ਨ ਇਤੋ ਦੂਰੇ ਮਨਸਾਕਟ''ਨ੍ਤਿ।

੫੫੪. ''ਤੰ ਕਿੰ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਇਧਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸੋ ਮਨਸਾਕਟੇ ਜਾਤਸੰਵਦ੍ਧੋ। ਤਮੇਨੰ ਮਨਸਾਕਟਤੋ ਤਾਵਦੇਵ ਅਵਸਟੰ ਮਨਸਾਕਟਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗੰ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁੰ। ਸਿਯਾ ਨੁ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਮਨਸਾਕਟੇ ਜਾਤਸੰਵਦ੍ਧਸ੍ਸ ਮਨਸਾਕਟਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗੰ ਪੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਦਨ੍ਧਾਯਿਤਤ੍ਤੰ ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਾਯਿਤਤ੍ਤੰ ਵਾ''ਤਿ? ''ਨੋ ਹਿਦੰ, ਭੋ ਗੋਤਮ''। ''ਤੰ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ''? ''ਅਮੁ ਹਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਪੁਰਿਸੋ ਮਨਸਾਕਟੇ ਜਾਤਸੰਵਦ੍ਧੋ, ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਾਨੇਵ ਮਨਸਾਕਟਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਾਨਿ ਸੁਵਿਦਿਤਾਨੀ''ਤਿ।

''ਸਿਯਾ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਮਨਸਾਕਟੇ ਜਾਤਸੰਵਦ੍ਧਸ੍ਸ ਮਨਸਾਕਟਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗੰ ਪੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਦਨ੍ਧਾਯਿਤਤ੍ਤੰ ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਾਯਿਤਤ੍ਤੰ ਵਾ, ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਗਾਮਿਨਿਯਾ ਵਾ ਪਟਿਪਦਾਯ ਪੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਦਨ੍ਧਾਯਿਤਤ੍ਤੰ ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਾਯਿਤਤ੍ਤੰ ਵਾ। ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੰ ਚਾਹੰ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਪਜਾਨਾਮਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਞ੍ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਗਾਮਿਨਿਞ੍ਚ ਪਟਿਪਦੰ, ਯਥਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੰ ਉਪਪਨ੍ਨੋ, ਤਞ੍ਚ ਪਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ।

੫੫੫. ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਵਾਸੇਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਸੁਤੰ ਮੇਤੰ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੰ ਸਹਬਜਤਾਯ ਮਗ੍ਗੰ ਦੇਸੇਤੀ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ ਨੋ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੰ ਸਹਬਜਤਾਯ ਮਗ੍ਗੰ ਦੇਸੇਤੁ ਉਲ੍ਲੁਮ੍ਪਤੁ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿੰ ਪਜ''ਨ੍ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਸੁਣਾਹਿ; ਸਾਧੁਕੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਹਿ; ਭਾਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਏਵੰ ਭੋ''ਤਿ ਖੋ ਵਾਸੇਟ੍ਠੋ ਮਾਣਵੋ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸਿ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਮਗ੍ਗਦੇਸਨਾ

੫੫੬. ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਇਧ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਤਥਾਗਤੋ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਰਹੰ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ...ਪੇ॰... (ਯਥਾ ੧੯੦-੨੧੨ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦੇਸੁ ਏਵੰ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬੰ)। ਏਵੰ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ...ਪੇ॰... ਤਸ੍ਸਿਮੇ ਪਞ੍ਚ ਨੀਵਰਣੇ ਪਹੀਨੇ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਤੋ ਪਾਮੋਜ੍ਜੰ ਜਾਯਤਿ, ਪਮੁਦਿਤਸ੍ਸ ਪੀਤਿ ਜਾਯਤਿ, ਪੀਤਿਮਨਸ੍ਸ ਕਾਯੋ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ, ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਕਾਯੋ ਸੁਖੰ ਵੇਦੇਤਿ, ਸੁਖਿਨੋ ਚਿਤ੍ਤੰ ਸਮਾਧਿਯਤਿ।

''ਸੋ ਮੇਤ੍ਤਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਏਕੰ ਦਿਸੰ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ । ਤਥਾ ਦੁਤਿਯੰ। ਤਥਾ ਤਤਿਯੰ। ਤਥਾ ਚਤੁਤ੍ਥੰ। ਇਤਿ ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਤਿਰਿਯੰ ਸਬ੍ਬਧਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਤਤਾਯ ਸਬ੍ਬਾਵਨ੍ਤੰ ਲੋਕੰ ਮੇਤ੍ਤਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਵਿਪੁਲੇਨ ਮਹਗ੍ਗਤੇਨ ਅਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਅਵੇਰੇਨ ਅਬਜਾਪਜ੍ਜੇਨ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ।

''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਬਲਵਾ ਸਙ੍ਖਧਮੋ ਅਪ੍ਪਕਸਿਰੇਨੇਵ ਚਤੁਦ੍ਦਿਸਾ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਯ੍ਯ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਏਵੰ ਭਾਵਿਤਾਯ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਯੰ ਪਮਾਣਕਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਨ ਤੰ ਤਤ੍ਰਾਵਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਤੰ ਤਤ੍ਰਾਵਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੰ ਸਹਬਜਤਾਯ ਮਗ੍ਗੋ।

''ਪੁਨ ਚਪਰੰ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਰੁਣਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ...ਪੇ॰... ਮੁਦਿਤਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ...ਪੇ॰... ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਏਕੰ ਦਿਸੰ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ। ਤਥਾ ਦੁਤਿਯੰ। ਤਥਾ ਤਤਿਯੰ। ਤਥਾ ਚਤੁਤ੍ਥੰ। ਇਤਿ ਉਦ੍ਧਮਧੋ ਤਿਰਿਯੰ ਸਬ੍ਬਧਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਤਤਾਯ ਸਬ੍ਬਾਵਨ੍ਤੰ ਲੋਕੰ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਵਿਪੁਲੇਨ ਮਹਗ੍ਗਤੇਨ ਅਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਅਵੇਰੇਨ ਅਬਜਾਪਜ੍ਜੇਨ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ।

‘‘ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ , ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਬਲਵਾ ਸਙ੍ਖਧਮੋ ਅਪ੍ਪਕਸਿਰੇਨੇਵ ਚਤੁਦ੍ਦਿਸਾ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਯ੍ਯ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਏਵੰ ਭਾਵਿਤਾਯ ਉਪੇਕ੍ਖਾਯ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਯਂ ਪਮਾਣਕਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਤਂ ਤਤ੍ਰਾਵਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਤਂ ਤਤ੍ਰਾਵਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਅਯਂ ਖੋ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਸਹਬ੍ਯਤਾਯ ਮਗ੍ਗੋ।

੫੫੭. ‘‘ਤਂ ਕਿਂ ਮਞ੍ਞਸਿ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਏਵਂਵਿਹਾਰੀ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਵਾ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਵਾ’’ਤਿ? ‘‘ਅਪਰਿਗ੍ਗਹੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ’’। ‘‘ਸਵੇਰਚਿਤ੍ਤੋ ਵਾ ਅਵੇਰਚਿਤ੍ਤੋ ਵਾ’’ਤਿ? ‘‘ਅਵੇਰਚਿਤ੍ਤੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ’’। ‘‘ਸਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਚਿਤ੍ਤੋ ਵਾ ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਚਿਤ੍ਤੋ ਵਾ’’ਤਿ? ‘‘ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਚਿਤ੍ਤੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ’’। ‘‘ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਵਾ ਅਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਵਾ’’ਤਿ? ‘‘ਅਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ, ਭੋ ਗੋਤਮ’’। ‘‘ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਵਾ ਅਵਸਵਤ੍ਤੀ ਵਾ’’ਤਿ? ‘‘ਵਸਵਤ੍ਤੀ, ਭੋ ਗੋਤਮ’’।

‘‘ਇਤਿ ਕਿਰ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਅਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਅਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ। ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ ਸਮੇਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਏਵਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ’’। ‘‘ਸਾਧੁ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਸੋ ਵਤ ਵਾਸੇਟ੍ਠ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਸਹਬ੍ਯੂਪਗੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ, ਠਾਨਮੇਤਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।

੫੫੮. ‘‘ਇਤਿ ਕਿਰ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਅਵੇਰਚਿਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਅਵੇਰਚਿਤ੍ਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ…ਪੇ॰… ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਚਿਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਅਬ੍ਯਾਪਜ੍ਜਚਿਤ੍ਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ… ਅਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਅਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ… ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ, ਅਪਿ ਨੁ ਖੋ ਵਸਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਸਵਤ੍ਤਿਨਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ ਸਮੇਤੀ’’ਤਿ ? ‘‘ਏਵਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ’’। ‘‘ਸਾਧੁ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਸੋ ਵਤ, ਵਾਸੇਟ੍ਠ, ਵਸਵਤ੍ਤੀ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ ਪਰਂ ਮਰਣਾ ਵਸਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਸਹਬ੍ਯੂਪਗੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ, ਠਾਨਮੇਤਂ ਵਿਜ੍ਜਤੀ’’ਤਿ।

੫੫੯. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਵਾਸੇਟ੍ਠਭਾਰਦ੍ਵਾਜਾ ਮਾਣਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ‘‘ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ! ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤਂ ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਾ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ, ਮੂਲ੍ਹਸ੍ਸ ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਵਾ ਤੇਲਪਜ੍ਜੋਤਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯ ‘ਚਕ੍ਖੁਮਨ੍ਤੋ ਰੂਪਾਨਿ ਦਕ੍ਖਨ੍ਤੀ’ਤਿ। ਏਵਮੇਵਂ ਭੋਤਾ ਗੋਤਮੇਨ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਕਾਸਿਤੋ । ਏਤੇ ਮਯਂ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮ, ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ। ਉਪਾਸਕੇ ਨੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਧਾਰੇਤੁ ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ ਪਾਣੁਪੇਤੇ ਸਰਣਂ ਗਤੇ’’ਤਿ।

ਤੇਵਿਜ੍ਜਸੁਤ੍ਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਤੇਰਸਮਂ।

ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧਵਗ੍ਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਦਾਨਂ –

ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਸਾਮਞ੍ਞਅਮ੍ਬਟ੍ਠ ,
ਸੋਣਕੂਟਮਹਾਲਿਜਾਲਿਨੀ।
ਸੀਹਪੋਟ੍ਠਪਾਦਸੁਭੋ ਕੇਵਟ੍ਟੋ,
ਲੋਹਿਚ੍ਚਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਤੇਰਸਾਤਿ॥

ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧਵਗ੍ਗਪਾਲ਼ਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।